HOMERI ILIAS

GRÆCE ET LATINE.

ANNOTATIONES IN USUM
SERENISSIMI PRINCIPIS
GULIELMI AUGUSTI,
DUCIS DE CUMBERLAND, &c.

REGIO JUSSU

SCRIPSIT ATQUE EDIDIT

SAMUEL CLARKE, S.T.P.

VOL. I.

EDITIO SECUNDA.

Ὅμηρος —— λέξει καὶ διανοίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε.
Ariſtot. de Poetic. Cap. 24.

Hic omnes ſine dubio, & in omni genere eloquentiæ, procul à ſe reliquit.
Quintilian. Lib. 10. Cap. 1.

LONDINI,
Impenſis JOHANNIS & PAULI KNAPTON.
MDCCLIV.

Homerus Clarkii Vol. I. to face the Title.

R. W. Seale sculp.

CELSISSIMO PRINCIPI

GULIELMO AUGUSTO

DUCI DE CUMBERLAND, &c.

NOVAM HANC HOMERI EDITIONEM

VOTIS OMINIBUSQUE FAUSTISSIMIS

DAT DICAT DEDICAT

S. CLARKE

PRAEFATIO.

UT operis inſtituti ratio uno aſpectu aperiatur, Lectorem hæc paucis in anteceſſum monitum velim.

Primò, Iliada hîc *græcè* quàm emendatiſſimam emitti: Et, ſi quibus in locis, paucis quidem illis, ſed quibuſcunque in locis a Vulgatis diſceſſum ſit; in Annotationibus, quâ id ratione factum ſit, ſingulatim eſſe expoſitum.

In græcis *latinè reddendis*, (quam quidem interpretationem maximâ ex parte correctam, parte aliquâ jam denuò compoſitam dedimus) latinitatem adhibitam, non elegantem utique & venuſtam, ſed ita Romanam, ut verbis verba, quoad ejus fieri poſſet, ſingulis ſingula ex ordine reſponderent, græcis latina. Quin & *Explementa* quæ vulgò exiſtimantur *Verſuum*, quam in *Sententiâ explendâ* vim habeant, propriam quæque & ſuam, in permultis ut nequeat non ſentire Lector, diligentèr effectum.

In *Annotationibus* ea ferè adjecta, quæ vel ad Poëtæ *artem aperiendam*, vel ad orationis *ornamenta* particulatim *commonſtranda*, vel ad *ſententiam illuſtrandam* præſertim facere viderentur. Quanquam hâc quidem poſtremâ in parte haud multum erat ponendum operis, cùm Homericæ eloquentiæ & perpetua & ſingularis virtus ſit *perſpicuitas* in carminibus orna-

tiſſimis

tiſſimis tanta, quantam nè in ſoluto quidem ſcribendi genere unquam aſſequutus eſt quiſquam.

Cui a rebus magnis ſeriiſque minus eſt otii, ex locis innumeris ea, quæ ſequuntur, conſulere poterit.

De *vi* elegantiſſimâ *vocularum* quarundam, quæ vulgò *Verſum*, non *Sententiam*, *explere* ſunt creditæ: lib. α', ver. 6, 56, 308. β', 1, 158. ε', 249, 273, 287, 303. ζ', 323, 418. ϑ', 53, 558. κ', 204, 509.

De *Temporum ratione*, quam in linguâ *Romanâ* pauciſſimi, in *Græcâ* neſcio an quiſquam ſatis accuratè tradiderit: α', 37. γ', 141. δ', 492. ε', 587. ζ', 124. ϑ', 322. κ', 186.

De *proſodiâ*, & *licentiâ* (quam appellant) *Poëticâ*, vulgò minùs intellectâ: α', 20, 51, 67, 140, 265, 314, 338. β', 43, 314, 537, 811. γ', 151, 260, 385. δ', 42. ε', 61, 117, 487, 708 ζ', 434. ι', 378.

De *uſu* elegantiori *Verborum* quorumdam rariùs obſervato: α', 528, 593. β', 269. ε', 769, 778. η', 161, 216. ϑ', 156, 520, κ', 560.

De Numeri *Dualis* uſu & ratione perperàm à Grammaticis fictâ: α', 566, 567. β', 288. ε', 487, 778. ι', 67, 182.

De loquendi ratione eâ, quæ ineptè *Antiptoſis* dici ſolet: β', 353, 681. γ', 211. ζ', 396, 510. κ', 224, 437.

De locis quibuſdam *emendandis*: α', 20, 340, 395, 566. β', 426. γ', 39. δ', 42, 242. ε', 487. κ', 268, 299. λ', 732.

De

P R Æ F A T I O.

De versûs *Numeris* rem *ipsam* depingentibus, & orationibus *personam* mirè condecentibus: ά, 436. β′, 102. γ′, 357, 363. ζ′, 510. ή, 157. ί, 210, 551. λ′, 687, 697, 766.

De *Accentuum* ratione quâdam, rariùs obſervatâ: β′, 267, 314.

Levia quidem hæc, & parvi fortè, ſi per ſe ſpectentur, momenti. Sed ex elementis conſtant, ex principiis oriuntur, omnia: Et ex judicii conſuetudine in rebus *minutis* adhibitâ, pendet ſæpiſſimè etiam in *maximis* vera atque accurata Scientia.

ERRATA.

Errata, præter ſequentia, ſperatur haud multa repertum iri notatu digna.

Lib.	Ver.	pro	lege
I.	395	ἠὲ δὲ	ἠὲ καὶ
	492	αὐτήν	ἀϋτήν
	513	ἐμπεθυῖα	ἐμπεφυυῖα
II.	19	λέχυθ'	κέχυθ'
	269	ἀρχεῖον	ἀχρεῖον
	338	λελει	μέλει
	464	ἔνθεα	ἔθνεα
	669	δεοῖσι	θεοῖσι
III.	425	λατέθηκε	κατέθηκε
IV.	41	ὅθι φίλοι	ὅθι τοι φίλοι
	339	κελασμένη	κεκασμένε
VI.	10	ἔσιω	εἴσω
	208	ἀριστεύεν	ἀριστεύειν
	258	τον'	τοι
VII.	445	Τοῖσι καὶ	Τοῖσι δὲ
VIII.	251	ὡς εἶδον	ὡς ὗν εἶδον
IX.	312	Ἐχρὸς	Ἐχθρὸς
X.	829	πόλις	πόσις
XI.	248	ὡς ἐνόησε	ὡς ὗν ἐνόησε
	573	ἵσαλο	ἵσαντο
	653	αἰαίτιον	ἀναίτιον
XII.	190	κολειοῖοι	κολεοῖο
	318	Λυκίων	Λυκίην
	395	ἔπτασεν	ἔσπασεν

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Α΄.

Ὑπόθεσις τῆς Α΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

ἈΠελθὼν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Σπάρτην, ξενίζεται παρὰ Μενελάῳ· καὶ ἁρπάσας τὴν Ἑλένην, ἀπῆλθεν ἐς Τροίαν. Τοῦτο μαθόντες οἱ Ἕλληνες, ἔστειλαν πρέσβεις πρὸς Πρίαμον, τόν τε Μενέλαον, καὶ Ὀδυσσέα καὶ Διομήδην, καὶ τὸν τοῦ Θησέως Ἀκάμαντα· οὓς οἱ Τρῶες παρ᾽ ὀλίγον ἀνεῖλον, εἰ μὴ Ἀντήνωρ ξενίσας ἀπέπεμψεν αὐτοὺς τῆς Τροίας. Ὑποστρέψαντες δὲ οἱ πρέσβεις ἀνήγγειλαν τοῖς Ἕλλησι τὰ γενόμενα. Τότε συναγαγὼν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων μένος Ἀγαμέμνων ὁ ἄναξ, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν τῆς Ἰλίου χῶρον· ἐνναετῆ δὲ χρόνον πολιορκοῦντες αὐτὴν, τῷ δεκάτῳ ἔτει συνέβη ἡ τοῦ Ἀχιλλέως Μῆνις, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Χρύσης ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος παραγίνεται ἐπὶ τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων, βουλόμενος λυτρώσασθαι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χρυσηΐδα· οὐκ ἀπολαβὼν δὲ, ἀλλὰ καὶ μεθ᾽ ὕβρεως ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Λοιμοῦ δὲ γενομένου, καὶ πολλῶν, ὡς εἰκὸς, διαφθειρομένων, ἐκκλησίαν Ἀχιλλεὺς συνήγαγε. Κάλχαντος δὲ διασαφήσαντος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, καὶ κελεύσαντος Ἀχιλλέως ἐξιλάσκεσθαι τὸν θεὸν, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς διηνέχθη πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπέσπασε, τὴν Βρισηΐδα. Ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς Ἕλλησι. Θέτις δὲ, τοῦ υἱοῦ δεηθέντος, εἰς Ὄλυμπον ἀνελθοῦσα, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Διὸς, ὅπως τοὺς Τρῶας ἐπικρατεστέρους τῶν Ἑλλήνων ποιήσῃ. Ἥρα δὲ γνοῦσα τοῦτο, διηνέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αὐτοὺς διέλυσεν Ἥφαιστος οἰνοχοήσας ἐν ἐκπώματι χρυσῷ· οἱ δὲ, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐωχηθέντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

Ῥαψῳδία.] *Homeri* Poëmata ex *Aſiâ* in *Græciam* primum tranſvexiſſe *Lycurgum* refert *Plutarchus* in *vitâ Lycurgi*, ſub initio; & *Ælianus*, l. 13. c. 14. In *Græciâ* diù circumferebantur, non, ut nunc habemus, in duos libros diſpoſita; ſed tanquam cantilenæ quædam disjunctæ. Τὰ Ὁμήρου ἔπη (inquit *Ælianus*, l. 13. c. 14.) πρόπαλαι διῃρημένα ᾖδον οἱ παλαιοί· οἷον ἔλεγον, "Τὴν ἐπὶ ναυσὶ Μάχην," καὶ "Δολωνίαν" τινὰ, καὶ "ἀριστείαν Ἀγαμέμνονος," καὶ "νεῶν Κατάλογον," καὶ που "Πατρόκλειαν," &c. Libellos iſtos primus ordine diſpoſuit, contexuit & quaſi conſuit, [ἐῤῥαψῴδησε] *Piſiſtratus*. "Qui primus Homeri libros, confuſos anteà, ſic diſpoſuiſſe "dicitur, ut nunc habemus:" *Cic. de Orat. l.* 3. §. 34. Πεισίστρατος ἔπη τὰ Ὁμήρου διεσπασμένα ἠθροίζετο· *Pauſan. Achaic. l.* 7. *c.* 26. Τάδε δὲ ποιήματα, σποράδην πρότερον ᾀδόμενα, Πεισίστρατος Ἀθηναῖος συνέταξε. *Anonym. de genere Homeri; edit. a Leone Allatio.*

Fuerunt qui *Homerum ipſum* libros hoſce non *perpetuos*, ſed cantilenas *ſparſim* & *ſingulatim* compoſitas, edidiſſe crediderint. Ἔγραψε τὴν Ἰλιάδα (inquit *Suidas*) οὐχ ἅμα, οὐδὲ κατὰ τὸ συνεχὲς, καθάπερ σύγκειται, ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν ἑκάστην ῥαψῳδίαν γράψας, καὶ ἐπιδείξας τῷ περινοστεῖν τὰς πόλεις τροφῆς ἕνεκεν, ἀπέλιπεν. Quam in ſententiam conceſſiſſe videtur etiam Vir longè omnium doctiſſimus, *Phileleutherus Lipſienſis, in epiſtolâ quâdam ſermone Anglico conſcriptâ ad F. H. pag.* 18. In eandem porrò ſententiam Scriptor Gallicus *Rapin*, in *Comparatione* quam inſtituit *Virgilii cum Homero*, licèt ipſe aliter ſentiens, *Ælianum* tamen citat, & ipſum Doctiores adducentem: "*Elian pretend que l'opinion des Sçavans de ſon temps eſtoit qu' Homere n'avoit composé l' Iliade, & l' Odyſſée que par morceaux, ſans unité de deſſein,* &c."

Verùm neque *Ælianus*, cujus verba jam ſuprà adduxi, quicquam ejuſmodi aſſerit; & res ipſa vehementer reclamat. Nam in utroque Poëmate, a capite ad calcem, tam ſunt apta & connexa omnia; in *Odyſſeâ* adeò una ubique eſt et perpetua narratio; in *Iliade*, ſingulis in libris, ſingulis ferè in paginis, quæcunque pugnetur pugna, quæcunque res narretur, tam ſingulari tamen artificio interſeritur & ubique ſpectatur *Achilles*; ut planè nullo modo fieri poſſit, quin uno conſilio totum conſcriptum fuerit Poëma, Ἓν μέν τι σῶμα, ut rectè *Euſtathius*, συνεχὲς δι᾽ ὅλου καὶ εὐάρμοστον, ἡ τῆς Ἰλιάδος ποίησις. Itaque cantilenas iſtas, non ab *Homero* ſparſim & ſingulatim conſcriptas, ſed ex *Homeri* Poëmatis olim excerptas & (ut loquitur *Pauſanias*) διεσπασμένας, primus in unum doctè recollegit, & ſic, ut nunc habemus, diſpoſuit *Piſiſtratus*.

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Α΄.

Ἐπιγραφαί.

Λοιμὸς καὶ Μῆνις.

Ἄλλως.

Ἄλφα, λιτὰς Χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων. LIB. I.

ΜΗΝΙΝ ἄειδε, Θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἢ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν

IRAM cane, Dea, Pelidæ Achillis
Perniciosam, quæ plurimos Achivis dolores fecit.
Multasque fortes animas orco prætmaturè misit

Ver. 1. MHNIN, *&c.*] Recte *Homerum* laudant Veteres, quod non ab ipsis Belli initiis Poëma suum exordiatur, sed statim in medias res Auditorem suum rapiat, &, quæ præcesserint, aptis deinceps locis intertexat, Ἤδη καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος, ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον·——νῦν δ' ἓν μέρος ἀπολαβὼν, ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς. *Aristot. Poëtic.* c. 23. Αὕτη γὰρ ἀρετὴ ποιήσεως, τὸ ἀπὸ τῶν μέσων ἄρξασθαι, προϊόντα δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν διηγεῖσθαι κατὰ μέρος· *Schol.* Similiter *Horatius*:

Nec sic incipies;——
" *Fortunam Priami cantabo, & nobile Bellum.*"
Quanto rectiùs hic, qui nil molitur ineptè?——
Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo:
Semper ad eventum festinat; & in medias res,
Non secùs ac notas, auditorem rapit—. *De Arte Poët.*

Hoc porrò est, quod ait *Cicero de Oratore*; " Principia verecunda, " non elatis intensa verbis." Et *Quintilianus*: Age verò, non" ne in utriusque sui operis ingressu paucissimis versibus legem " Procœmiorum non dico servavit [*Homerus*,] sed constituit?" *lib.* 10. c. 1.

Ibid.— Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.] *Plutarchus* de hoc versu; Ὅμηρος δὲ (inquit) τὸν πρῶτον οὐ διηνέχθη τῶν στίχων "ἄμετρον" ἐξενεγκών· τοσοῦτον περιῆν αὐτῷ φρονήματος εἰς τὰ λοιπὰ διὰ τὴν δύναμιν. *Lib de Profect. Virtut. sentiend.* De voce Ἀχιλῆος, cum simplici λ, nescio equidem an sit hîc locutus *Plutarchus*. Quam enim de voce, Πηληϊάδεω, litem moverunt Recentiores; id verò planè erat, *nodum* (quod aiunt) *in scirpo quærere.* Quid enim *usitatius*, quam vocales istas εω in unam pronunciando contrahi? Fuerunt tamen, teste *Eustathio*, qui in hoc vocabulo literas ια in unam brevem contraherent: Quàm absurdè! Alii vocales ηϊ in unam longam coëgerunt: Sed et hoc ipsum minùs scitè. Homo verè doctus, *Joach. Camerarius*; " In hoc versu " *(inquit,)* in dimensione numerorum, ηϊ in Πηληϊάδεω, unâ " syllabâ, ut diphthongus impropria esse videatur, pronunciabi" mus." Vidit tamen & ipse posteà, quod erat utique manifestissimum, ex analogiâ *usitatissimâ* quæ vox *scribi* solita est Πηλεΐάδεω, eam *enunciari* scilicèt Πηληϊάδου·

Ver. 2. Οὐλομένην.] Exhibet Heröem suum Poëta, non qualis esse debuerit, sed qualem famâ accepisset.

Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς. —Υ΄, *ver.* 467.

Erat nimirùm *Achilles*.

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer;
Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis.

Ut planè inepti sint, qui *Homero* id vitio vertant, quod *Achillem* non finxerit virtutibus exornatum omnibus, vitiis omnibus immunem.

Ibid.——μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε.] Nam antè, quàm secessisset Achilles.

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος. Ε΄, *ver.* 789.

Ver. 3. Πολλὰς—ἄϊδι προΐαψεν.] *Euripides* dixit,

Ψυχὰς δὲ πολλὰς κἀγαθὰς ἀπώλεσας· *Androm.* v. 681.

Virgilius;——demiserit orco: *Æn.* IX, 527.
—juvenum tot miserit orco: *ibid.* 785.
—multa virûm demittit corpora morti. *Æn.* X. 662.

Quæ omnia emphasim vocis illius [προΐαψεν, *præmaturè misit*,] minùs attigerunt.

Ver.

Ἡρώων, αὐτοὺς δ᾽ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι· (Διὸς δ᾽ ἐτελείετο βουλή·)
Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρείδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ᾽ ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν· ὀλέκοντο δὲ λαοί·
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ᾽ ἀρητῆρα
Ἀτρείδης· ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ᾽ ἀπερείσι᾽ ἄποινα,
Στέμματ᾽ ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,

Heroûm, ipsosque prædam discerpendam fecit canibus,
Alitibusque, omnibus: Jovis autem perficiebatur consilium:
Ex quo utique primùm disjunctisunt litigantes
Atridésque, rex virorum, et nobilis Achilles.
Et quisnam igitur eos Deorum contentione commisit, ut pugnarent?
Latonæ & Jovis filius: hic enim regi iratus
Morbum per exercitum excitavit pestiferum: peribant autem populi:
Quoniam Chrysen contumeliâ affecerat sacerdotem
Atrides: hic enim venerat celeres ad naves Achivorum,
Redempturúsque filiam, ferénsque infinitum pretium-liberationis,
Infulam habens in manibus longè-jaculantis Apollinis,

Ver. 4.—Αὐτοὺς.] *Corpora ipsorum.* Sic *Palinuri* Umbra apud *Virgilium*;

Nunc ME fluctus habet, versántque in littore venti.
Æn. VI. 362.

Ibid.—δ᾽ ἑλώρια.] Alii scribunt, δὲ ἑλώρια. Alii, δ᾽ ἑλλώρια. Sed perindè est. Nam in hujusmodi vocabulorum syllabis *non mediis* facilè fieri potuit (quod & in omnibus linguis interdum usu venit,) ut quod scriptum fuerit ἑλώρια, vulgò tamen pronunciaretur ἑλλώρια. Vide ad *ver.* 51.

Ibid.]—*κύνεσσιν, Οἰωνοῖσί τε πᾶσι.*]
————canibus data præda Latinis,
Alitibusque jaces. *Æn.* IX. 485.

Ver. 5. Οἰωνοῖσί τε πᾶσι.] Ὁ Ζηνόδοτος, (inquit *Athenæus*, lib. 1. c. 10.) *ἐν τῇ κατ᾽ αὐτὸν ἐκδόσει, γράφει, "Οἰωνοῖσί τε δαῖτα." ἀγνοῶν ταύτης τῆς φωνῆς δύναμιν*, nempè Δαῖτα de *Alitibus* dici non posse.

Ibid.—Διὸς δ᾽ ἐτελείετο βουλή.]
—nam sæva Jovis sic numina poscunt: *Æn.* XI. 901.

Disputat *Plutarchus*, utrùm Poëta *τὸν θεὸν αὐτὸν* hîc dicat, an *τὴν εἱμαρμένην*. *Lib. de audiendis Poëtis*; iterúmque in *lib. de Stoicorum repugnantiis.* Sed nihil opus. Non enim hîc *philosophatur Homerus*: Sed hoc tantùm ait; Mala et plura multò & majora, quàm prævideri potuerint, ex hâc Imperatorum contentione orta.

Ver. 6. Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα.] Conjicit *Popius*, *procemium* in præcedenti voce, βουλή, desinere, istásque ἐξ οὗ δή, *interrogationem* intelligi posse. Ἐξ οὗ δὴ— διαστήτην Ἀτρείδης— καὶ ——Ἀχιλλεύς; "*Unde est orta inter Atridem & Achillem contentio?*" Verùm ut pronomen istud, ὅς, *interrogativè* accipiatur; & ut de Atride *non antè memorato* inferatur istiusmodi quæstio; id verò nullo modo fert aut *linguæ Græcæ*, aut *Sententiæ ipsius* ratio.

Alii igitur istud, ἐξ οὗ δή, rectè accipientes, "*ex quo tempore*;" procemium autem nihilominùs in voce præcedenti βουλή, desinere existimantes; verba hæc, ἐξ οὗ δή, cum *sequentibus*, τίς τ᾽ ἄρ σφωε, connexa voluerunt. Ut adeò sententia sit: "*Ex quo orta est inter Atridem & Achillem contentio, quisnam eos, ut contenderent, commisit?*" Verùm neque hoc ferri potest. Nam neque particula, δή, istâ ratione, rectè se habet; & voculæ, τ᾽ ἄρ, in *mediâ* sententiâ, pessimè erunt insertæ; & *repetitio* ista [*quum CONTENDERENT, quisnam eos ut CONTENDERENT commisit?*] invenusta est valdè, & importuna.

Itaque *Procemium* omninò non in voce βουλή, sed in voce Ἀχιλλεὺς tandem, versu septimo, desinit. Et à verbis, Τίς τ᾽ ἄρ σφωε, rectè inchoatur nova periodus. Et illud, ἐξ οὗ δή, non cum *sequentibus*, sed cum *præcedentibus*, aptè est connexum. "*Dic, Musa, iram Achillis; quæ Achivis dolores sexcentos intulit, ex quo utique ei cum Agamemnone intercesserat contentio.*"

Malè igitur hîc scriptor Gallicus, *Rapin*, in *Comparatione* quam instituit *Virgilii cum Homero*. "*Il seroit difficile de dire où finit cette Invocation.—— Elle se confond avec la narration, quand on y regarde de prés.*" Nempe, ex linguæ Græcæ inscitiâ orta est hæc omnis ambiguitas. De prosodiâ vocis ἐρίσαντε, vide infrà, ver. 140.

Ver. 8. Τίς τ᾽ ἄρ σφωε θεῶν.]
—Quo numine læso,
Quidve dolens—— *Æn.* I. 12.

Ver. 11—Ἀρητῆρα.] De hac voce, *Aristoteles*; Πεποιημένον (inquit) ἐστὶν, ὃ, ὅλως μὴ καλούμενον ὑπό τινων, αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής· δοκεῖ γὰρ ἔνια εἶναι τοιαῦτα· οἷον, τὸν ἱερέα, "ἀρητῆρα." De Poetic. c. 21.

Ver. 13. Λυσόμενός τε θύγατρα.] Vide infrà, *ver.* 366, &c.

Ver. 14. Στέμματ᾽ ἔχων ἐν χερσίν.]
Præferimus manibus vittas ac verba precantum.
Æn. VII. 237.

Velati ramis oleæ, veniamque rogantes. *Æn.* XI. 101.

Vir doctissimus *H. Stephanus* (quem secuti sunt Recentiores) primùs contendit, scribendum hîc omninò στέμμα τ᾽ numero singulari; tum quòd infrà, *ver.* 28. legatur στέμμα θεοῖο; tum quòd *seriem orationis omninò copulativam particulam postulare* existimaret. Sed fallitur Vir eruditus. Nam quòd posteà usurpetur στέμμα, hoc planè nihili est; cùm & in

C...

Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν·
Ἀτρεΐδαί τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν, ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι·
Παῖδα δέ μοι λύσαιτε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
Ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.

Aureo cum ſceptro; & ſupplex-oravit omnes Achivos,
Atridas verò imprimis, duos duces populorum:
" Atridæque, & alii bene ocreati Achivi,
" Vobis quidem dii dent, cœleſtes domos habitantes,
" Excindere Priami Urbem, feliciterque domum reverti.
" Filiam autem mihi liberate dilectam, et pretium-liberationis accipite,
" Reveriti Jovis filium longè-jaculantem Apollinem."

Græco Sermone & Latino plurima ſint iſtiuſmodi vocabula, quæ ſive numero ſingulari efferas, ſive plurali, perindè erit. Utique *velamina*, *ſerta*, *vittæ*, & ſimilia, idem ſonare poſſunt, ac *velamen*, *ſertum*, *vitta*. Quippe ex vittis *vitta*, ex ſertis *ſertum*, ex velaminibus conſtat *velamen*. Quin & illud ipſum Agamemnonis ςέμμα θεοῖο verſum eum ipſum 2Svum παραφράζων Plato, τὰ τοῦ θεοῦ ςέμματα nuncupat. *De republ. lib.* 3. *p.* 393. *Edit Serrani.* Quòd autem ſeriem orationis omninò hîc particulam copulativam (τὲ) poſtulare exiſtimet, in eo verò multò etiam graviùs errat Vir eruditus. Non enim *trimembris* eſt ſententia ſed *bimembris* tantùm. Non utique & redempturus filiam, & pretium maximum ferens, & coronam habens in manibus venerat Chryſes. Sed hoc ait Poëta; redempturùm*que* ſibi filiam, id*que* maximo pretio facturum veniſſe Chryſen, coronam in manibus habentem. Vide hâc de re *Acta Eruditorum Lipſienſ. ad Menſ. Febr.* 1712.

Ver. 15. Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ.] Præpoſitionis, ἀνὰ, ea (ni fallor) hîc vis eſt, ut dicatur Chryſes ſceptro, quod in manibus geſtabat, coronam indidiſſe. Cæterùm quod ſcriptum eſt χρυσέῳ, enunciabatur χρυσῷ, quomodo et ſcribi quoque deinceps cœptum eſt. Vide infrà ad β', 811.

Ibid —καὶ ἐλίσσετο—" Ἀτρεΐδαί τε &c." Quantum in eo ſit artificium, quòd Poëta alienam plerumque induat perſonam, & ex ſuâ ipſius perſonâ parciùs loquatur; notat *Ariſtoteles, de Poëtic. c.* 24. Ὅμηρος δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, καὶ δὲ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν. Αὐτὸν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν. Οὐ γάρ ἐστι κατὰ ταῦτα μιμητής. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου ἀγωνίζονται·— Ὁ δὲ ὀλίγα φροιμιασάμενος, εὐθὺς εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλο τι ἦθος· καὶ οὐδὲν ἄηθες, ἀλλ' ἔχον ἦθος. Verùm iſtud, de *Homericâ* ratione Poëſeos *in univerſum*. De *hâc* Chryſæ *oratione*, totâque *hoc in loco* τῇ διὰ μιμήσεως διηγήσει, ut vocat *Plato*, quàm ſit pulchra et ornata; vide *Plat. de Republ. lib.* 3. Item *Dionyſ. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, *cap.* 20.

Ver. 17. Ἀτρεΐδαί τε καὶ ἄλλοι—' Ὑμῖν μὲν &c.] " Quam breviter," (inquit *Camerarius*) " quàm artificiosè benevolentiam captat!" Immò verò quàm breviter, quinis verſibus, *Imperatores* binos, *exercitum* univerſum, *blandiloquentiâ*, *religione*, *lucro*, *terrore*, commovit!

Ver. 18. Ὑμῖν μὲν θεοὶ.] Pronunciabatur contractè, Ὑμῖν μὲν θεοὶ. Id quod omnibus in linguis interdum uſu venit. Sic apud Sophoclem;

Ἄγουτ' ἀπαρχὰς θεοῖσι τὰς ἐγχωρίους. *Trachin.* 186. Vide infrà ad β' 268 & 811.

Ver. 19.— πόλιν, εὖ] Quâ ratione, πόλιν, ſyllabam hîc poſteriorem producat, vide *infrà* ad *ver.* 51.

Ver. 20. Παῖδα δέ μοι] Scribunt viri quidam docti, non inficetè, Παῖδα δ' ἐμοί. Ut ſit ἐμοὶ emphaticum ſcilicet, & referatur ad Ὑμῖν quod præceſſerat. Vide *Bibliotheque choiſie*, *Tom.* XI. *p.* 351. *Et Acta Eruditorum Lipſienſ. ad Menſ. Febr.* 1712.

Ibid.—λύσαιτε φίλην.] Scriptum eſt in pleriſque, λύσατε. Quòd omninò ferri non poteſt. Nam, λύσατε, ſecundam neceſſariò corripit. Neque id ullo modo ſanari poteſt. Quam enim Poëticam appellant licentiam, ea verò in *hujuſmodi* ſyllabis mediis, ex quibus *Temporum* pendet *Caſuúmve* Analogia, planè eſt nulla. Utique, hæc ſiqua eſſet, periiſſet omnis Proſodia. Quod igitur ait vir doctiſſimus *Phil. Labbe, Proſod. p.* 42; " Λύσατε Iliad. α', 20. *ſingulare eſt*," tantundem eſt, ac ſi dixiſſet, *corruptum eſt*.

Alii igitur legerunt, λῦσαί τε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι. Verùm hæc cum ſequente, Ἁζόμενοι, minùs rectè conveniunt. Phil. Labbe. *Theſaur. Proſod.* p. 113. conjicit legendum, λύσασθε. Atque ita quidem fidenter edidit *Barneſius*, iſtámque lectionem confirmari exiſtimat ex *ver.* 13. Λυσόμενός τε θύγατρα. Sed non animadvertit, (id quod rectè notavit Auctor quidam eruditiſſimus, in *Actis Erudit. Lipſienſ. ad Menſ. Febr.* 1712.) verbum hoc apud *Homerum* in *voce mediâ* de eo ſolere uſurpari, qui *dato pretio redimit captivos*; in *activâ* autem de eo, qui *pretio accepto reddit redemptos*. De eo qui *redimit* captivos, *ver.* 13. & 372 hujus libri λυσόμενός τε θύγατρα. Item ω', 502, λυσόμενος παρὰ σεῖο. Et ibid. *ver.* 175, λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν. De eo autem qui *reddit* redemptos, *ver.* 29. *hujus libri*, τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω. Item ω', 137. Ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον. Et ibid. 561, νοέω δὲ καὶ αὐτὸς Ἕκτορά τοι λῦσαι.

Quod addit *Barneſius*, λύσασθε benè congruere cum ſequenti δέχεσθε; id verò nibili eſt. Nam δέχομαι, *activam vocem* non habet. Et in loco illo jam citato. (ω', 137.) ubi utrumque horum Verborum itidem in eodem verſu uſurpat Poëta, (Ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.) non utique λῦσαι dixit, ſed λῦσον.

Denique; cum ex eo porrò, λύσασθε ſcribendum colligat Vir eruditus, quod " *MS Barcc. Oxon.* παραφράζει, Λυτρώσασθε." & hoc quoque nullius eſt momenti. Nam analogia illa quâ is, qui filiam redemptam *accipit*, eam λύσασθαι dicitur; qui autem *dimittit*, λῦσαι; ex ipſo petita eſt *Homero*. Quid in *aliis* vocabulis *Recentiores* fecerint Scriptores, parùm refert.

Itaque

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί,
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
Μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω,
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεϊ, τηλόθι πάτρης,
Ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε· σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ·
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,

Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,
Reverendúmque esse sacerdotem, et splendidum accipiendum pretium:
At non Atridæ Agamemnoni placuit animo;
Sed contumeliosè dimisit, minacémque sermonem addidit;
" Nè te, senex, cavas ego apud naves offendam.
" Vel nunc commorantem, vel posthàc reversum;
" Nè fortè tibi non prosit sceptrum et infula Dei.
" Hanc autem ego non liberabo, antequam ipsam & senectus invadat,
" Nostrâ in domo, Argis, procul à patria *suâ*,
" Telam percurrentem, et meum lectum participantem.
" Verùm abi, nè me irrites; salvus ut redeas.
Sic dixit; timuit autem senex, et paruit mandato:
Ibátque tacitus juxta littus multum-strepentis maris,
Et multùm deinde seorsùm iens precabatur senex
Apollinem regem, quem pulchricoma peperit Latona:
" Audi me, splendidum-arcum-gerens, qui Chrysan tueris,

Itaque ea demum vera & certissima est Lectio, quam exhibent *Scholia Moschopuli edita à Scherpezælio*; quamque *Lipsiensis* vir doctus suprà citatus ex iisdem Scholiis MSS ante citaverat, Λύσοιτε (inquit iste Scholiastes) ἀντὶ τοῦ, λύσατε· τὸ δὲ εὐκτικὸν, ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ. Legebat igitur ille, in textu suo *Homerico*, λύσοιτε, sive λύσαιτε. Quod & optimè congruit cum præcedente, δοῖεν. Quin & in MSS *Vatican.* & *Florentin.* λύσαιτε scriptum reperit Vir eruditus *Tho. Bentleius.*

Ver. 22.—πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί.]

— unoque omnes eadem ore fremebant. *Æn.* XI. 132.

Ver. 24. —— Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.] Legendum conjicit *Dna. Dacier*, Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἥνδανε θυμῷ. Minùs rectè. Nam alibi priore loquendi modo utitur Poëta. *Lib.* ό, *ver.* 674—Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ. Et, quamvis altera illa loquendi ratio usurpari queat, ut *Odyss.* κ', 373; elegantiùs tamen dicitur, *alicui animo placere*, quàm, *alicujus animo placere*. Porrò, quod nonnulli hîc, θυμῷ, "*præ irâ*," vertunt; id mihi minùs græcè dictum videtur.

Ver. 25. —κακῶς ἀφίει.] Τουτέστιν, ἀγρίως καὶ αὐθαδῶς καὶ παρὰ τὸ προσῆκον. *Plutarch. de audiend. Poëtis.*

Ver. 29. Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω.] Nonnulli legendum existimant, Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω. Quod *præfractiùs* quiddam sonat, (omissâ particulâ, *autem*;) & irato non prorsùs disconvenit. Rectius tamen, ut opinor, scribitur τὴν δ' ἐγώ.

Ver. 31. Ἱστὸν ἐποιχομένην.]

Arguto tenues percurrens pectine telas. *Æn.* VII. 14.

Ibid. — καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.] Vide *ver.* 112, 113, *&c.*

Ver. 34. Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα.] Rectè hîc observarunt rei poëticæ studiosi, *Chrysæ* dolorem *silentio* aptiùs & vehementiùs, quàm ullo sermone fieri potuerit, expressum. Quin & ipsam in hoc versu dispositionem numerorum, cogitatione defixum quodammodo depingere.

Ver. 37. —ἀμφιβέβηκας.] *Tempus hoc* non est, ut vulgò vocant Grammatici, *præteritum perfectum*, sed *præsens perfectum*: "Qui *tueris*, " qui *circumstas*, qui *circumdatus es*." Quod ut clariùs & distinctiùs intelligatur, notandum est *Tempus* esse omno divisum in partes Tres; *præteritum*, *præsens*, & *futurum*. Quorum unumquodque porrò *dupliciter* intelligi potest, pro eo ut de re *perfectâ* sermo fit, aut de *imperfectâ*. Itaque *Tempora* in omni Verbo, *primaria* & διωρισμένα, sunt *Sex*. Exempli causâ:

Tempus *Præteritum*
- rei *imperfectæ*.
  - abibat. He was going. *Il s' en alloit.*
  - cœnabat. He was at supper. *Il' étoit à souper.*
  - ædificabatur. It was in building. *On bâtissoit.*
- rei *perfectæ*.
  - abierat. He was gone. *Il s' en étoit allé.*
  - cœnaverat. He had supped. *Il avoit soupé.*
  - ædificatum erat. It was built. *On avoit bâti.*

Tempus

Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις, "Cillanque eximiam, Tenedoque fortiter imperas,

Tempus *Præsens.*	rei *imperfectæ.*	abit. he is going. *Il s' en va.*
		cœnat. he is at ſupper. *Il eſt à ſouper.*
		ædificatur. It is in building. *On bâtit.*
	rei *perfectæ.*	abiit. he is gone. *Il s' en eſt allé.*
		cœnavit. he has ſupt. *Il a ſoupé.*
		ædificatum eſt. It is built. *On a bâti.*
Tempus *Futurum*	rei *imperfectæ.*	abibit. he will be going. *Il s' en ira.*
		cœnabit. he will be at ſupper. *Il ſera à ſouper.*
		ædificabitur. It will be in building. *On bâtira.*
	rei *perfectæ.*	abierit. he will be gone. *Il s' en ſera allé.*
		cœnaverit. he will have ſupt. *Il aura ſoupé.*
		ædificatum erit. It will be built. *On aura bâti.*

Ex hâc temporum *primariorum* verâ & ſecundum rerum naturam diſpoſitione, obſervare eſt;

1*mò*. Vocabula iſta, "*ædificatum eſt, cœnavit, abiit, periit,* "ἀμφιβέβηκεν," & ſimilia, tam *Præſens* exhibere *tempus* rei *perfectæ*; quàm illa, "*ædificatur, cœnat, abit,* "*perit,* ἀμφι- "βαίνει," & ſimilia, *Præſens* exhibent *tempus* rei *imperfectæ*. Quod cum pleroſque Grammaticorum fugerit; hinc viros etiam non ineruditos ſæpe in fraudem inductos, ut vel mendum aliquod, vel *enallagen* neſcio quam, (quæ Grammaticam omnem penitùs evertit,) vel neceſſitatem quandam metri, (quæ apud Principes Poëtas nequaquam hujuſmodi eſt,) ibi ſuſpicarentur, ubi *Temporum ratio* rectè atque etiam optimè jam conſtaret. Exempli causâ: In eo, quod eſt apud *Virgilium*, Æn. II, 12; "*Quanquam animus meminiſſe horret, luctuque re-* "*fugit*;" [& ſimiliter *Æn.* X. 726.] recte conſtat *Temporum* ratio; quoniam is qui animum *refugiſſe* dicat, tam de *præſenti* tempore loquitur, quàm qui *refugere* dixerit: Eodem modo ac qui, "*periit,*" dicat; quod apud Anglos effertur, "I am undone;" æquè rem *præſentem* dicat, ac qui dixerit, "*pereo,* I am periſhing." Id quod non animadvertens Vir doctus *Rod. Wintertonus, Notis in Heſiodi Theog. ver.* 819, Enallagen, quam excogitârunt alii, rectè quidem rejicit; ipſe tamen, quod pejus eſt, *Virgilium* τεχνικῶς per *Syſtolen* metri, in *ultimo* pedete, in voce utique *triſyllabâ*, deficiente tempore, timorem expreſſiſſe fingit. Simili errore, de eo quod eſt apud *Ovidium, Metam.* V. 677, Pieridum in *Picas* metamorphoſin referentem, (*Nunc quoque in alitibus facundia priſca remanſit*;) "*Scribe*" (inquit nuperus Auctor non indoctus). "TUNC quoque——. *Si enim retineas* Nunc; *di-* "*cendum eſt*, remanet, *non* remanſit." Malo admodùm augurio. Nam omnino hoc ait *Ovidius*, etiam *nunc* iis *inſediſſe* atque *infixam eſſe* antiquam garrulitatem. *De Grotii* errore ſimili, vide infrà ad δ', 434.

2*do*. Ex hâc naturali *Temporum* diſpoſitione apparet, quàm malè multârint linguam Romanam vulgares rei Grammaticæ Scriptores, qui *Futura* iſta *perfecta*, ["*legero, lectus ero,*" et ſimilia,] quæ ſunt æquè *indicativa*, ac *Futura* illa *imperfecta*, ["*legam, legar*;"] è *Modo Indicativo* expunxerunt; &, ineptiſſimo Solœciſmo, iſtud ["*lectus ero*"] & ſimilia, quæ *Subjunctiva* nullo modo eſſe poſſunt, in *Modum Subjunctivum* relegârunt.

3*tio*. Præter *Sex* iſta Tempora *Primaria* & διωρισμένα, ſunt & alia quædam ex his diversè Compoſita: Ut videre eſt in Græcorum *Aoriſtis* atque *Futuris duplicibus*, & recentiorum linguarum *duplicibus* (ut vocant) *præteritis perfectis*; quorum alterum reſpondet Græcorum *Aoriſto*. Quæ quidem tempora vim ſuam variè ſortiuntur; partim ex *præſentibus*, partim ex *præteritis* & *futuris*, interdum etiam ex *Thematis ipſius* naturâ. Quamobrem hæc quidem, neque in *diverſis linguis* ſingula ſingulis reſpondent, neque in *ejuſdem linguæ* Verbis omnibus; & interdum una eademque vox, pro diverſo orationis contextu, diverſum habet ſignificatum: Non utique promiſcuè & ἀλόγως; ſed ſemper certâ quâdam & definitâ ratione. Quæ omnia cùm ſint intellectu multò, quàm explicatu, faciliora; quæque cujuſque vocabuli præfinitò vis ſit, ſæpè admodum difficile ſit dictu; diligenti porrò lectione ſunt obſervanda. Hæc quò pertineant, paucis *exemplis* ſubjectis, apparebit.

Qui græcè ait, ὧδε ἐληλυθώς; id ait διωρισμένως, quod latinè dicitur, "*Quoniam huc adveniſti*:" Qui autem, ὧδε ἐλθὼν; is id ait ἀορίστως, quod latinè dicitur, "*Cum huc adveneris*;" tam de *futuro*, quàm *præterito*. Quod longè aliud eſt.

Quod apud *Sophoclem* legitur de *Achille*; ——ὅς, μετὰ ζῶντας ὅτ' ἦν, ἤκουσ' ἄριστα——*perpetuam* eum habuiſſe Laudem indicat. Quod ſi, ἤκουσ' ἄριστα, ſcriptum fuiſſet; jam utique *ſemel* tantùm, aut *ſæpiùs*, eum laudatum dixiſſet. Similiter apud *Homerum* β' 221; τῷ γὰρ νεικείεσκε, "*Illis perpetuò ſolebat convitiari.*"

Quod Latinè dicitur, "*abiit*; (quoniam lingua Romana *Aoriſtis* caret;) æquè id ſonat, quod διωρισμένως dicimus, "he is gone, *Il s' en eſt allé*;" atque id, quod dicimus ἀορίστως, "he went away, *Il s' en alla.*" Græcum autem, βέβηκε, horum *duorum* Temporum *prius ſolummodò* exprimit; (uti videre eſt, *Iliad.* α', 37, 451. β', 134. ζ', 355. θ', 90. π', 66, 69. ψ', 481. *Odyſſ.* ϑ', 541. μ', 74.) *Poſterius* ſemper exprimitur voce βεβήκει, ἔβη, & ſimilibus: *Iliad.* α', 221, ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει· Et π', 751, Ὣς εἰπὼν,—βεβήκει· Aliiſque innumeris in locis. Quibus in locis ſi, βέβηκε, dixiſſet; jam non conſtitiſſet Temporum ratio. Simile enim fuiſſet, ac ſi quis *Anglicè* diceret, "When he had "ſaid This, he Is gone away; Vel "After he had done "This, he Has Supped." Quod & aliis omnibus in *Verbis* notandum eſt.

4*to*.

Σμινθεῦ· εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα
Ταύρων ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
Τόξ' ὤμοισιν ἔχων, ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·
Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο,
Αὐτοῦ κινηθέντος· ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς·
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε·

"Smintheu: si quando tibi venustum templum coronavi,
"Vel si quando tibi pingues coxas cremavi
"Taurorum & caprarum, hoc mihi perfice votum:
"Pendant pœnas Danai ob meas lachrymas tuis sagittis!
Sic dixit orans; cum autem audivit Phœbus Apollo:
Descenditque ex cœli verticibus iratus animo,
Arcum humeris gestans, & undique tectam pharetram:
Clangorem autem dederunt sagittæ in humeris irati,
Ipso moto: ipse verò ibat nocti similis;
Sedit deinde seorsùm à navibus, et sagittam emisit:

40. Hinc videre est, *Temporum* in sermonis contextu *rationem* in universum tum constare, cum inter se respondeant *Tempora*, non quæ *iisdem* fortè *nominibus* sunt a Grammaticis definita, sed quæ apto connexu, et appositè ad scribentis mentem expromendam, cohæreant. *Exemplis* res clara fiet.

Æque constabit Temporum ratio, sive dicas Ὣς εἰπὼν ἀποβαίνει, ἀπέρχεται· "*Hæc loquutus, abit:*" quæ quidem loquendi ratio ea est, quæ stylo historico rem præteritam, tanquam præsentem, depingit: "As soon as he had said "This, away he goes." Sive dicas, Ὣς εἰπὼν ἀπέβαινε, ἀπήρχετο· "*Hæc loquutus, abiit:*" Atque hæc quidem loquendi ratio. Motum abeuntis exprimit Tardiorem: "Assoon "as he had said This, he began to go away." Sive dicas, Ὣς εἰπὼν ἀπέβη, ἀπῆλθε· "*Hæc loquutus, abiit:*" Atque hæc loquendi ratio generalior est; neque Motum abeuntis, tardus sit celérve, designat: "Assoon as he had "said This, he went away." Sive dicas denique, Ὣς εἰπὼν ἀποβεβήκει, ἀπεληλύθει. "*Hæc loquutus, abierat;*" Atque hæc quidem loquendi ratio, Motum abeuntis exprimit Celerrimum: "Asso0n as he had This, he was gone."

Porro; Quoniam Tempus illud *præsens perfectum*, ["*occisus est,*" "*constitutum est,*" & similia,] semper vim aliquam necessariò habet mutuam ex *præterito:* ut adeò quicquid jam factum *sit*, necessariò indicet id, quod *fiebat*, utique *jam esse præteritum*; & quicquid unquam factum *fuerit*, exinde necessariò efficiatur, ut illud jam *sit* utique factum: Ideo perindè est, sive de Eo qui *hoc ipso temporis momento* interierit, sive de Eo qui *ante mille annos* perierit, "*interfectus est,*" dicas.

Similiter: Quod ait *Cicero* de temporibus præteritis, "*CON-"STITUTUM EST* Legibus, ut——*liceret;*" æquè de præsente dici potuit, "*CONSTITUTUM EST* Legibus, ut—*liceat;*"

Quod ait *Terentius*; "*Nisi me lactâsses amantem, & vanâ "spe produceres;*" non metri causâ dictum, sed re ipsâ multò amplius est, quam si dixisset, "*produxisses.*" Indicat enim se non modò vanâ spe *productum fuisse*, sed et etiamnum *produci.*

Quod itidem *Horatius*: "*Parturiunt Montes, nascetur ridiculus mus:*" non utique versûs gratiâ dictum est; sed *ideò*, nè non constaret Temporum ratio. Quod enim *parturit*; eo ipso, quòd parturiat, *futurum est* utique ut pariat.

In eo denique, quod apud *Virgilium* legitur: "*Illa vel in-"tactæ segetis per summa volaret Gramina, nec teneras cursu "læsisset aristas:*" optimè constat temporum ratio: Quia perindè est, sive illum tum, quum gramina *pervolaret*, quas *percurreret* aristas *non lædere* dicas; sive, quas *percurrisset*, interea *non læsisse.*

Ver. 20.—εἴποτέ τοι χαρίεντ'.]
Siqua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris
Dona tulit——. *Æn.* XII. 406.
—colui vestros si semper honores. *Æn.* XII. 778.

Ver. 40.—πίονα μηρί' ἔκηα.]
——ἐπ' ἐνὶ πίοσι νηῷ β', 549.
——Pingues aras: *Æn.* IV. 62.
——Pinguis—ara Dianæ: *Æn.* VII. 764.

Ver. 43. Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε.]
Dixit: opemque Dei non cassa in vota vocavit:
Æn. XII. 780.

Ibid.—Φοῖβος Ἀπόλλων.] Ἐπίθετα οἰκείως καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἡρμοσμένα, δύναμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν· ὥσπερ τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προστίθησι· τὸν Δία, μητιέτην καὶ ὑψιβρεμέτην· καὶ τὸν Ἥλιον, ὑπερίονα· καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, φοῖβον καλῶν. *Dionys. Halic.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, c. 6. Sic cùm *Apollinem* ἑκάεργον & ἑκηβόλον & χρυσάορον & ἀφήτορα appellat Poëta, appositè ad naturam rei è *Solis radiis* deductum est Epitheton. Vide infrà ad *ver.* 75. & 477, & 528.

Ver. 45.—ἀμφηρεφέα τε] Quâ ratione ἀμφηρεφέα, syllabam hîc postremam producat, vide *infrà* ad *ver.* 51.

Ver. 46. Ἔκλαγξαν—ἐπ' ὤμων.]
Tela sonant humeris.— *Æn.* IV. 149.
—pharetramque fugâ sensere sonantem. *Æn.* XI. 660.
Aureus ex humero sonat arcus,— *Æn.* XI. 652.

Venustior in eo *Homeri* hîc quàm *Virgilii* elocutio, quòd *IRATI* describitur Incessus, paullò utique inæquabilior.

Ver. 47.——νυκτὶ ἐοικώς.] *Causa* nimirùm pestis, *qualis* sit, *incomperta.*

Ver. 48.—μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε.] Scholiastes explicat, μετὰ ταῦτα. Unde

Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς,
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο·

Terribilis autem clangor edebatur ſplendidi arcûs.
Mulos quidem primùm invaſit, & canes veloces.
Sed poſteà ipſis [*hominibus*] ſagittam mortiferam immittens.
Feriebat: perpetuò autem rogi cadaverum ardebant frequentes.
Novem dies quidem per exercitum ibant ſagittæ Dei.

Unde Interpretum nonnulli, *deinde*. Quod eſt languidius. Ego ita intelligendum exiſtimo, ut ſit, ἰὸν μετὰ νῆας ἧκε.

Ver. 49. Δεινὴ δὲ κλαγγή.] Peſtis ſcilicet ingruentis *primus Rumor*, terribilis.

Ver. 50. Οὐρῆας μὲν πρῶτον.] Ἴσως ὁ τοὺς ἡμιόνους λέγει, ἀλλὰ τοὺς φύλακας· *Ariſt. de Poëtic. c.* 25. Malè; cùm κύνας ἀργοὺς ſtatim deinceps addit Poëta.

Ver. 51.—βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιείς·] *Al.* ἀφιείς Quod perindè eſt: Ex arcu ſcilicet *emiſit*, in populum *immiſit*. Verùm quâ ratione vocabulum hoc, βέλος, & ſimilia, ſyllabam poſteriorem producant, ne *perpetuò* dicendum ſit, *ſemel* hîc diligentiùs exponam.

Primò igitur, ſyllaba *producta* dicitur, quætempore *duplici* effertur, ac *brevis*; ſive quæ *duarum brevium* tempus pronunciando explet. Itaque ή, quoniam valet εε; & ώ, quoniam valet οο; (quod & de ᾱ, ῑ, ῡ, ſimiliter intelligendum eſt, ubi naturâ ſunt longæ, ut in vocibus θύγατρα, τῑμη, νῑκᾱν, ψῡχὴ, ὄμνῡμι, ὄμνῡ, στόρνῡ, δαίνῡ, & ſimilibus,) ſemper neceſſario producuntur; niſi quum, propter Vocalem ſequentem, *altera* ex *componentibus* (ut ita dicam) *Vocalibus* elidatur; adeóque τείχη, exempli gratiâ, τείχε' efferatur; & χρυσῷ ita pronuncietur, ac ſi χρυσό' ſcriptum eſſet.

2. Quemadmodùm *duplici Vocali*, ή, ώ, ᾱ, ῑ, ῡ; ſic & *duplici* itidem *Conſonante* fit ſyllaba neceſſariò longa; ut φλὲψ, quod eſt, φλέβς; & φλὸξ, quod eſt φλόγς; & σὰρξ, quod eſt σάρκς.

3. Syllaba naturâ brevis, ut κὸς, in *Conſonantem* deſinens, ſequente *aliâ Conſonante*, ſive in *eodem* vocabulo, ſive in *alio*; fit itidem, *poſitione* iſtâ, neceſſariò longa. Ut, Κόσμος γὰρ——.

4. Syllaba naturâ brevis, in *Vocalem brevem* deſinens, ſequentibus in *eâdem* voce *Conſonantibus duabus*, ut τέ-κνον, φιλότε-κνος, ἄτε-κνος, (quæ in *oratione ſolutâ*, ut ex Scriptorum Tragicorum & Comicorum *Jambis* conſtat, ſemper corripitur;) in heroico carmine, propter *poſitionem* iſtam, (ſicuti in Latinis vocabulis, *tenebræ*, *volucris*, & ſimilibus,) produci poteſt.

5. Syllaba naturâ brevis, in *Vocalem brevem* deſinens, ut τὲ; *vocabulo proxime ſequenti*, à *duabus Conſonantibus* incipiente; propter iſtam *poſitionem* itidem produci poteſt. Ut,—Τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ.

6. *Ultima* cujuſque verſûs ſyllaba, qualiſcunque ea ſit naturâ, & à qualicunque incipiat Verſus ſequens; non, (ut Grammatici loquuntur) *communis*, ſed ſemper neceſſariò *longa* eſt, propter *Pauſam* iſtam, quâ, in fine verſûs, ſyllabæ ultimæ pronunciatio neceſſariò producitur. Atque hinc (ut id obiter moneam) apparet, quamobrem in ſolo verſu *Anapæſtico* ſyllaba *ultima*, vel *Vocali longâ* vel *Conſonantium concurſu*, producatur neceſſe ſit. Pes nimirùm *Anapæſtus*, qui a ſyllabis brevibus incipiens in longam deſinit, graviorem in *ultimâ* ſyllabâ, quàm Pedum alius quivis, pronunciandi ictum excipit. Quam ob cauſam pauſa iſta, quâ omnis in univerſum verſus finitur, in hoc uno verſûs genere minor æquo fuerit, niſi vel ultima ſyllaba ſit etiam aliàs longa, vel ſententia ipſa ſimul cum verſu finiatur. Hanc verſûs *Anapæſtici* proprietatem Primus & ſolus Recentiorum obſervavit longè omnium Doctiſſimus *Rich. Bentleius*. Videtur tamen hoc non ignorâſſe Scholiaſtes in *Æſchylum*; Qui ad verſum iſtum, *Perſ.* 591, [ἄρξονται, βασιλεία·] Τὰ τοιαῦτα πάντα κλητικὰ (inquit) μακρὸν ἔχει τὸ ᾱ. Quod *iſto in loco* notari ab eo non potuit, qui ultimam cujuſque verſûs ſyllabam *communem* crederet.

7. Non modò in fine *Verſûs* aut *Sententiæ*, ſed etiam in fine *Vocis*, propter *Pauſam* quâ vox finitur, ſyllaba alioqui brevis produci poteſt. Ut, βέλος ἐχεπευκὲς—. Quod ſcilicet ità ferè pronunciabatur, ac ſi ſcriptum fuiſſet, *belo's*. Etenim *Græci* pleniùs et productiori ſpiritu, quàm *Romani*, ſyllabas ſingulas efferebant. Id quod ex eo liquet, quòd *Græci* Vocales etiam *breves*, in diverſis vocabulis concurrentes, *ſæpius* non elidant; cùm *Romani* non *breves* modò, ſed & *longas ſemper omnes*, & *Conſonantem* inſuper *m*, & olim *s* quoque eliderent.

8. Fit hoc præcipuè in *Cæſurâ*, quia major eò incidit pronunciationis ictus. Fieri tamen poteſt etiam *extra Cæſuram*, ſi *Conſonans* ſit naturâ *durior*, & *duplicari* ſolita; vel *Vocalis* ſequatur *aſpirata*. Ut, Αὐτὰρ οἱ Προῖτος——. Nam,

9. Et propter Conſonantem *aſperiorem*, quæ *quaſi duplex* efferri ſolita ſit, ſyllaba alioqui brevis, etiam *non in fine vocis*, produci poteſt. Ut; Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ—. Eſt enim litera ρ, pronunciatu aſperrima, & facillimè duplicatur: Ut ῥέω ἔῤῥεεν.

10. Et propter Vocalem *Aſpiratam* in voce proximâ ſequentem, ultima præcedentis produci poteſt. Spiritus enim *aſper* ſæpe tanquam *Conſonans* pronunciabatur, vel tanquam *Æolicum Digamma*. Ut,—φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε· Legebatur ferè, tanquam ſi ſcriptum fuiſſet, φιλέφφ ἑκυρὲδ δεινός τε.

11. Quin & *Diphthongi* quædam, etiam *ſine ſpiritu aſpero*, ferè tanquam *duplices Conſonantes* efferebantur. Ut Πρὸς οἶκον Πηλῆος—. Videtur enim οἶκος οἶνος, pronunciatæ fuiſſe, *Wicus*, *Winus*; unde Latinæ, *Vicus*, *Vinum*: Et ex οἱ, facta eſt Latina, *ſui*. De ἀθάνατος, Πριαμίδης, & ſimilibus, primam producentibus; vide *propriis in locis*. Et ſiqua ſint adhuc rariùs occurrentia, de his etiam *ſuis in locis* dicetur.

12. Quam itaque *Poëticam* vulgò appellant *Licentiam*, ea omnis in *hoc uno* conſiſtit, (non ut ſyllabarum Quantitates confundantur promiſcuè atque ἀλόγως; quod eſt perabſurdum; ſed) ut Syllabæ *naturâ Breves*, certâ quâdem *Poſitione*, fiant *productæ*. Non utique *hæ* quidem Omnes, neque Omni in Poſitu, ſed certâ quâdam ac conſtanti ratione; ſicuti ſuprà eſt expoſitum. Aliàs enim Syllabæ *Breves*, & maximè quæ in *Nominibus* ſunt *Caſuum*, in *Verbis* utique *Temporum Perſonarumque* characteriſticæ; (ut

Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·
Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν·
Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοὺς.
Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
Ἢ καὶ ὀνειροπόλον, (καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν·)

Decimo autem ad concionem vocavit populum Achilles ;
Huic enim in animo posuit Dea candidas-ulnas habens Juno ;
Curam enim gerebat Danaorum, quia scilicet morientes videbat.
Hi itaque postquam congregati sunt, in unumque convenerant,
Inter eos surgens locutus est pedibus velox Achilles ;
" Atride, nunc nos iterum-errantes puto
" Retrocessuros, si modò mortem effugerimus ;
" Siquidem simul bellúmque domat & pestis Achivos.
" Verum age quæso, aliquem vatem consulamus, vel sacerdotem,
" Vel & somniorum-interpretem, (et enim somnium quoque ab Jove est:

(ut ἄρμᾰτος, λύσᾰτε, ὄμνῠμεν, ζευγνῠμεν, ὄμνῠμαι, ζευγνῠμαι, κῠρεῖν, κρῐνεῖς, κρῐνοῦμαι, μαρτῠροῦμαι, μαρτῠρήσομαι ; horumque Derivata, κρῐσις, κρῐτὴς, μάρτῠρες & similia ;) *produci* omninò non possunt. Quæ autem Syllabæ *naturâ* sunt *Longæ*, in his omnibus *Licentia* apud Principes Poëtas *nunquam* prorsùs est *ulla*. Nam ut νῑκη, τῑμη, ψῡχὴ, χρῡσὸς, horumque Derivata & Composita omnia ; item, ut ὄμνῡμι, ζευγνῡμι, ὄμνῡ, ζεύγνῡ, & similia ; vel ut κῡρω, κῡριος, κρῑνω, κρῑνομαι, ἐκρῑνόμην, μαρτῡρομαι, ἐμαρτῡρομην, & similia ; in præsentibus & imperfectis, *(vide infrà ad ver.* 338;) ut hæc, inquam, et hujusmodi *corriperentur*, nullâ unquam licuit *Licentiâ*.

13. Nam quòd apud *Doricos* Scriptores legamus τᾰς αὐτᾰς, τὼς ἀνθρώπος, τᾰς βωλᾶς ; & apud Scriptores tum *Doricos*, tum *Atticos*, κᾰλῶς, κᾰλὸς, & similia ; qualia apud *Homerum* nusquam reperiuntur ; (*vide infrà ad* β', *ver.* 43;) hoc utique non *Licentia* est Poëtica, sed *alia* nimirum *linguâ* loqui.

Ver. 54.—ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς· Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ—.] Rectè Scholiastes : Ἀχιλλεὺς γὰρ Χείρωνος ὢν μαθητὴς, καὶ τὴν ἰατρικὴν σαφῶς ἐπιστάμενος,—— ἐπεὶ, Τίνος ἕνεκεν Νέστωρ, ἢ Ὀδυσσεὺς, ἢ Μενέλαος, οὐδενὸς ἔλαττον τῶν Ἑλλήνων φροντίζοντες, οὐ ζητοῦσι τὸ αἴτιον τῆς νόσου ;

Ver. 55. Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά.)
Hîc mentem Æneæ genetrix pulcherrima misit.
Æn. XII. 554.

Ver. 56.—ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.] Qui istod ῥα omiserit, vel alio quovis expletivo mutaverit ; sentiet is demùm, Tempori isti imperfecto, ὁρᾶτο, nescio quid ex voculâ illâ accrevisse *diuturnitatis*. " Cur *hosce*" (inquit *Quintilianus*, l. IX. c. 4. quum voculâ illâ quodam in loco aptè usus esset *Cicero*) " potiùs quàm " *hos* ?—Rationem fortasse non reddam ; sentiam esse melius. " —Ita ut audio, hoc Animus accipit, *plenum* sine hâc gemi- " natione non esse." Vide infrà ad β'. 158. Sed & istud ῥα, quoniam deductum est scilicet (non ex ῥεῖα, sed) ex ἄρα, vim habet porrò in sententiâ cum eo quod præcessit (πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαὶ) connectenda : "Οτι ῥα (ὅτι ἄρα) θνήσκοντας ὁρᾶτο, " *quoniam utique morientes videbat.*" Vide infrà ad έ, 858 ; & ad θ', 558.

Ver. 57.—ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν]. Τοῖς Βασιλεῦσι βουλευτήριον ἦν ἐκ τῶν κρατίστων—καὶ οὐχ, ὥσπερ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, αὐθάδεις καὶ μονογνώμονες ἦσαν αἱ τῶν ἀρχαίων βασιλέων δυναστεῖαι. *Dion. Halic. Antiq. Rom. lib.* 2. *p.* 86. Vide infrà ad *ver.* 238.

Ibid. Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν—, Τοῖσι δ'—, *H. Stephanus*, quem hic secutus est *Barnesius* ; " *Scribere* (inquit) non dubitem τοῖσδ' " conjunctim, quum significet τούτοις, id est τοῖσδε, non τούτοις " δέ." Sed errat, ut opinor, Vir doctissimus. Est enim alterum illud δὲ, repetitio prioris non inelegans. Quomodo & *Latinè* rectè dicitur ; " *Cùm autem—, tum vero—,*" Vide infrà ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 58. πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Epitheta hujusmodi ex *singulari* aliquâ corporis animive dote desumpta, sunt quasi *Agnomina* personarum propria. Quamobrem ineptiunt planè, qui *Achillem* tam in concilio quàm in campo πόδας ὠκὺν appellatum, vitio vertant Poëtæ. *Euripides*, etiam in Tragediâ, ubi elocutio *Sermoni* proprior est, eodem utitur Epitheto ;

Ἀπώλεσ' ἐκ σοῦ παῖδα τὸν ταχὺν πόδας,
Ἀχιλλέα——. *Andromach. ver.* 1236.

Ver. 59. Ἀτρείδη, νῦν] Totum hujus & sequentis Orationis artificium eleganter & particulatim detexuit *Dionys. Halicarn. in libro qui inscribitur* Τέχνη, *c.* 9. Ἴδωμεν οὖν τοὺς ἑκατέρων λόγους, πῶς ἔχουσι δι' ἀλλήλων, καὶ πῶς τὸ εὐπρεπὲς ἔχουσιν, οἱ μὲν τοῦ Ἀχιλλέως ἐν βαθύτητι ζητήσεως, οἱ δὲ τοῦ μάντεως, ἀσφαλείᾳ πρὸ τῆς ἀποκρίσεως· " Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε &c." Totus locus lectu est dignissimus.

Ibid.—ἄμμε παλιμπλαγχθέντας.] Si ἄμμε hîc, ut plerique arbitrantur, *duale* sit ; tum hoc ait Achilles, " *utrumque nostrûm* " *cum exercitibus, &c.*" Vide infrà ad *ver.* 566. Verùm ego quidem existimo, quâ analogiâ ex ἡμῖν fit ἄμμι, eâdem ex ἡμεῖς & ἡμᾶς fieri ἄμμε, in *plurali*. Ut rectè Scholiastes ; Ἄμμε, ἡμᾶς, Αἰολικῶς.

Ver. 62.—ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν,—Ὅς κ' εἴποι, ὅ, τι τόσσον ἐχώσατο.]

—ad oraculum Ortygiæ Phæbumque— ;
Quem fessis finem rebus ferat, unde laborum
Tentare auxilium jubeat. *Æn.* III. 143.

Cæterùm de vi voculæ δὴ, vide infrà ad β', 158.

Ver. 63.—καὶ γάρ τ' ὄναρ.] " Γάρ τε, pro γὰρ, (inquit *H.* " *Stephanus*,) passim alibi invenitur." Sed non vacat istud, τέ. Nam,

Ὅς κ' εἴποι, ὅ, τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·	" Qui dicat, cur tantopere iratus sit Phœbus Apollo;
Εἴ τ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης·	" Sive is nos ob vota-non-reddita incusat, sive ob hecatomben:
Αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων	" Si fortè agnorum nidorem caprarúmque lectarum
Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.	" Vult assecutus a nobis pestem depellere.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη	Ille quidem sic locutus resedit: his autem surrexit
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,	Calchas Thestorides, augurum longè optimus,
Ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,	Qui noverat & præsentia, & futura, & præterita,
Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,	Et navibus dux fuerat Achivorum Ilium usque,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·	Suam propter vaticinandi artem, quam ei dedit Phœbus Apollo:
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·	Qui ipsis cordatus concionatus est, & dixit;
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διῒ φίλε, μυθήσασθαι,	" O Achilles, jubes me, Jovi care, eloqui
Μῆνιν Ἀπόλλωνος, ἑκατηβελέταο ἄνακτος.	" Iram Apollinis longe-jaculantis regis.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσσον,	" Igitur ego dicam: tu autem paciscere, et mihi jura,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.	" Omnino te mihi propensum verbis, & manibus opem laturum.
Ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων	" Profectò enim suspicor virum iratum fore, qui latè omnium
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.	" Argivorum imperium habet, & ei obediunt Achivi.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ·	" Potentior enim rex, quando irascatur viro inferiori;
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,	" Et enim si fortè iram quidem eodem die decoxerit,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,	" Tamen et posteà retinet simultatem, donec perfecerit,

Nam, καὶ γάρ τ' ὄναρ, id est quod Latinè dicitur, *nam & Somnium quoque.*

Ver. 64.—εἴποι, ὅ, τι τόσσον] Ita omninò legendum; uti rectè scriptum est in editione *Scherpezeelii* cum Scholiis *Moschopuli.* Al. ὅτι τόσσον.

Ver. 66. Αἴ κέν πως] Turpissimè hæc vertit Barnesius, "*AUT si fortè*" &c. Ac si *trimembris* esset sententia, εἴτ' ἄρ'—, εἴθ'—, αἴ κέν πως. Atqui hoc ait Achilles; "*Si fortè* " *(postquam intellexerimus utrum ob—, an ob——, iratus sit,)* " *velit*, &c.

Ver. 67. Βούλεται ἀντιάσας.] Qui *Prosodiæ* student, observare potuerunt, ἀντιάσας, hoc in loco, non ab ἀντιάω esse posse, sed ab ἀντιάζω· Quæ enim in *αω purum* desinunt, vel in *ράω* purum impurumve; ea omnia (ni fallor) penultimam istam & in *aoristo* & in *futuro* semper producunt. Ut ἀράομαι, βιάω, βοάω, γοάω, δράω, [undè non modò δρᾱσω, sed & δέδρᾱκα, δέδρᾱμαι, &c. *Aristoph. Avib. ver.* 13; & *Pace, ver.* 1039.] ἐάω [de quâ vide ad Δ', *ver.* 42;] ἐγγυάομαι, θεάομαι, θηράω, ἰάομαι, ξυράω, ὁράω, πειράω, φθειριάω, φυράω, φωράω, χράω, ψωριάω, & similia. Κεράσας, est à κεράννυμι, similiter ut πετάσας à πετάννυμι. Ἠρᾰσάμην, est ab ἔραμαι vel ἐράζομαι. Περάσῃ videtur esse à πιπράσκω, *vendo*; unde πέπρακα, πράσω, πράσῃ, περάσω, περάσῃ, περάσας. Nam quæ deducta sunt a περάω, *transeo*; ut περάσω, quod est Ionicum περήσω; & ἐπεράσαν; quod est Ionicum ἐπέρησαν; hæc etiam in Tragicis Comicisque Scriptoribus, (ubi elocutio *Sermoni* proprior est, et nec dialectorum varietas nec Poëtica illa literarum geminatio, ἐπέρασσαν, περάσσας, multum licita est,) *penultimam* producunt.

Ὕδωρ τε, ποταμῶ σῶμα, διεπεράσαμεν. *Chæremoni* Tragicus apud *Athenæum. lib.* 2. *p.* 43. *Et,*

Κνήμην τε διεπέρασεν Ἀργείων δόρυ. *Eurip. Phœniss.* 1403.

Quæ in *αω* desinunt nec *puro*, nec præcedente *ρ*, eorum nonnulla (quanquam pauca) aliam sequuntur analogiam, ut γελάω, γελᾰσω, ἐγέλᾰσα. σπάω, σπάσω, ἔσπασα. Vide infrà ad ζ, 434.

Ver. 70. Ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα.]

——Novit namque omnia vates,
Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.
Virg. Georg. IV. 392.

Simplicior paullò & venustior hîc *Homeri* elocutio: nam istud, *ventura trahantur*, minùs facile est quàm, τὰ ἐσσόμενα. Cæterùm de productâ syllabâ, ὃς; item Διῒ, *ver.* 74; & Ἀπόλλωνος, *ver.* 75; & θεοπρόπιον *ver.* 85; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 74.—κέλεαί με—ἄνακτος.] "Malim (inquit *Henr. Stephanus*) post, ἄνακτος, notam *Interrogationis.*" Judicet Lector.

Ver. 75.—ἑκατηβελέταο ἄνακτος.] Apollo, sive Sol, "inde " (inquit *Macrobius*) ἑκηβόλος & ἑκατηβόλος dictus, ἕκαθεν τὰς " ἀκτῖνας βάλλων, è longissimo altissimoque radios in terram " usque demittens." *lib.* I. *c.* 17. Ut per *Sagittas*, intelli- " gatur vis emissa radiorum." *ibid.* Vide suprà ad *ver*, 43.

Ver. 82. Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον.] *Aristoteles* hunc versum

Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον, ὅ, τι οἶσθα.
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα, Διῒ φίλον, ᾧτε σὺ, Κάλχαν,
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
Οὔτις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπης,
Ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·
Οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὐθ' ἑκατόμβης·
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει·
Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων

" In pectoribus suis: tu itaque dic, an me sis servaturus.
Hunc autem respondens alloquutus est pedibus velox Achilles;
" Confisus valdè, dic vaticinium, quodcunque scis:
" Non enim, per Apollinem Jovi carum, cui tu, Calcha,
" Vota-faciens Danais vaticinia ostendis,
" Non ullus, me vivo & in terrâ vidente,
" Tibi cavas apud naves graves manus inferet,
" Cunctorum Danaorum: ne *quidem* si Agamemnona dixeris,
" Qui nunc longè potentissimum in exercitu gloriatur se esse.
Et tum quidem capit animum, & dixit vates præcellens;
" Neque hic [*nos*] ob vota non *reddita* incusat, neque ob hecatomben;
" Sed causâ sacerdotis, quem contumeliâ affecit Agamemnon,
" Neque liberavit filiam, & non accepit pretium-liberationis.
" Idcircò dolores dedit Longè-jaculans [*Apollo.*] & adhuc dabit:
" Neque hic priùs à peste graves manus abstinebat,
" Quàm patri dilecto reddat [*Agamemnon*] nigris-oculis puellam
" Inemptam, sine pretio; & ducat [*mittat*] sacram hecatombam
" In Chrysam: tunc ipsum [*Apollinem*] fortasse placatum flexerimus.
Ille quidem ita loquutus consedit: his autem surrexit
Heros Atrides late-dominans Agamemnon

versum citans, *Rhetoric.* l. II, c. 2; ἀγανακτοῦσι γὰρ, inquit, διὰ τὴν ὑπεροχήν. Similiter *Euripides*, *Med. ver.* 119;

Δεινὰ τυράννων λήμματα, καὶ πως
Ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες,
Χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσι.

Hoc est: " *Terribiles sunt Regum animi; quippè rarò admodùm cedere, plerumque dominari soliti, difficulter iras deponunt.*" Quod ideò hîc affero, quia in *Latinis* quas viderim Versionibus, sententiam hujus loci, voce ἀρχόμεμενοι malè intellectâ, penitùs turbatam observârim: Quanquam *Græcum* Scholiasten non videtur ex toto fugisse. Et quoniam loci hujusce incidit mentio, lubet hîc in transcursu turpissimam mendam in præcedente *ver.* 106. notare,

Δῆλον δ' ἐξ ἀρχῆς ἐξαιρόμενον.

" Videtur legendum, αἰρόμενον; inquit doctissimus *Canterus.* Rationem autem emendationis non adjecit. Recentiores *Euripidis* Editores neglectâ istâ emendatione, retinuerunt ἐξαιρόμενον: Scilicèt quia rectè & Græcè dicitur, ἐξαιρόμενον ἐξ ἀρχῆς. At vero ideò necesse est αἰρόμενον legatur, non quòd ad *constructionem Grammaticam*, sed quòd ad *Versum* nimia sit ista syllaba ἐξ, metrémque jugulet. Est enim Versus anapæsticus ex quatuor pedibus,

Δῆλον δ' ἐξ ἀρχῆς αἰρόμενον.

Ver. 83.—φράσαι.] Vide infrà ad *ver.* 140.

Ver. 84. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.] Quod *Martialis* de *Homero* jocosè ad Epigrammatis facetias, id nuperus Scriptor Gallicus *Rapin* seriò annotavit. " *Les Transitions, qui doivent par leur " caractere estre fort variès, pour desennuyer le Lecteur; sont " toutes semblables dans la plus grande partie de son ouvrage.*" *La Compar. d'Homere & de Virg. ch.* 10. At verò erant hæc omninò simplicissimè et sinè ornatu dicenda, ut raptim ac velut in transitu legendi percurrerentur.

Ver. 86. Οὐ μὰ γὰρ] Non hîc πεπλεόνακε τὸ " οὐ," ut ait *Scholiastes*; sed significanter admodùm, et maximâ cum vi, iteratur. Οὐ γὰρ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, οὔ τις—.

Ibid.—ὧτε σὺ, Κάλχαν.] Rectè in Vocativo, Κάλχαν. Est enim Nominativus, plenis Notis exaratus. Κάλχανς; quanquam in hoc nomine, & in similibus, respuit istud ν linguæ Græcæ ratio; semperque scribitur, Κάλχας.

Ver. 90.—οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα.] Quàm ferociter hoc, & personæ *Achillis* convenienter!

Ver. 91. Ὃς νῦν—εὔχεται.] Et istud νῦν, & εὔχεται, aptissimè ad minuendam *Agamemnonis* auctoritatem.

Ver. 92.—τότε δὴ θάρσησε, καὶ ηὔδα.]

Ille hæc, depositâ tandem formidine, fatur. *Æn.* II. 76.

Ver. 102.—εὐρυκρείων.] " Latè tyrannum" *Horat.* " Latè Regem:" *Virg. Æn.* I. 25.

Ver. 103

Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·
Κάλχαντα πρώτιστα κάκ' ὀσσόμενος προσέειπε·
Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τι πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας·
Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν Ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει,
Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
Οὐκ ἔθελον δέξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἴκοι ἔχειν· καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα,
Κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἕθεν ἐστὶ χερείων,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.
Ἀλλὰ καὶ ὧς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;

Turbatus: Irâque valdè præcordia circumfusa-caligine
Plena erant, oculique ipsi igni lucenti similes erant:
Calchanta primùm torve intuens alloquutus est;
" Vates malorum, nunquam mihi gratum dixisti:
" Semper animo tuo jucundum est mala vaticinari:
" Bonum autem nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti:
" Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
" Quasi idcirco ipsis Longè-jaculans [Apollo] dolores struat,
" Quoniam ego puellæ Chryseïdis splendidum liberationis pretium
" Nolui accipere, quandoquidem longè malo illam
" Domi habere; etenim *ipsi* Clytæmnestræ præfero,
" Quam Virginem duxi, Uxori; quoniam non ipsâ inferior est,
" Neque corpore, neque oris habitu, neque mente, neque omnino operibus.
" Sed & sic volo reddere, sic hoc est melius:
" Malo equidem populum salvum esse, quàm perire.
" Sed mihi præmium statim præparate; ut non solus
" Argivorum præmio caream: quippe *id* non decet.
" Videtis enim hoc omnes, quod mihi præmium abit alió.
Huic autem respondit postea pedibus-præstans nobilis Achilles:
" Atride gloriosissime, avarissime omnium;
" Quînam verò tibi dabunt præmium magnanimi Achivi?

Ver. 103.—φρένες ἀμφιμέλαιναι.] Hoc est, quod aiunt Latini; *atrâ bile percitus.*

Ver. 104.—ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.] Stant lumina flammâ. *Æn.* VI. 300.

—totoque ardentis ab ore
Scintillæ absistunt; oculis micat acribus ignis. *Æn.* XII. 102.

Ver. 105.—ἀνέστη—Κάλχαντα—προσέειπε.] Constructio hæc Asyndetos, irâ excandescentem significanter indicat.

Ibid. κακ' ὀσσόμενος προσέειπε.]
Surgit, & his onerat dictis, atque aggerat iras, *Æn.* XI. 342.

Cæterùm de voce κακοσσόμενος, ità *Porphyrius:* Οὐ, κακῶς ὑποβλεψάμενος.—ἀλλὰ—ἐστὶν Ὄσσα, ἡ θεία φήμη·—" μετὰ δὲ " σφισιν ὄσσα δεδήει, Ὀτρύνουσ' ἰέναι. Διὸς ἄγγελος." [Il. β', 93.] —Ἀπὸ τῆς Ὄσσης πεποίηται τὸ Κακοσσόμενος, οὔ τοι ὡς κακόμαντιν αὐτὸν ὀνειδίζων.—" Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω [Il. ώ. 172.]—τουτέστιν, οὐ κακὸν κληδονιζομένη. *Quæstion Homeric.* 16.

Ver. 106.—Μάντι κακῶν.] " Infelix vates——." *Æn.* III. 246.

Ibid.—τὸ κρήγυον.] Ἀντιτιθέντος, οὐ τῷ ψεύδει, ἀλλὰ τῷ κακῷ, τὸ κρήγυον.—Ἔστι δὲ κρήγυον, τῷ κέαρι ἡδὺ καὶ προσηνές· ὃ ταυτὸν τῷ θυμηρές. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 16.

Ver. 106, 107, 108.—οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον—. Αἰεί τοι τὰ κάκ'—— Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τι πω.] Rectè hîc observatum, Poëtam optimè *personæ* serviisse, dum irâ vehementer commotus rem eandem hoc modo *ter* repetat. Cæterùm quâ ratione vox εἶπας, in *ver.* 108, ultimam producat; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 114. Κουριδίης ἀλόχου]
Cui pater intactam dederat, primisque jugârat
Ominibus——. *Æn.* I. 349.

Ver. 117. Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι.] Οὐκ ἔχει ὑψηλόν τι καὶ σεμνὸν ὁ λόγος——. Τινὲς δὲ οὕτω θεραπεύουσι τὸ νόημα. Βούλομαι σῶον εἶναι τὸν λαόν· ἤ, εἰ μὴ τοῦτο γένηται, ἀπολέσθαι ἂν βουλοίμην αὐτός. *Eustathius in locum.* Similiter & *Scholiastes.* Mihi tamen magis arridet simplicior illa & vulgaris expositio: *cupio equidem populum omni ratione salvum esse, & nequaquam Mei causâ perire.*

Ver. 118.--ἑτοιμάσατ'] Vide infrà ad *ver.* 140.

Ver. 120.—ἔρχεται.] Vide infrà ad *ver.* 531.

Ver. 121. Τὸν δ' ἠμείβετ'.] Malè hîc & in similibus, *alieno* in loco, edidit *Barnesius* Τόνδε, pro Τὸν δέ. Quodsemel atque iterum monuisse satis sit.

Ver. 123. Πῶς γάρ τοι] " *Iniquè præmium postulas: Qui ENIM fieri potest, ut &c.?*" Vide infrà ad έ, 22.

Οὐδέ τί πω ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδαςαι·
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
Ἧσθαι δευόμενον; κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ,
Ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιον ἔςαι·
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ τεὸν, ἢ Αἴαντος, ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις·

" Non utique scimus communia ullibi reposita multa:
" Sed quæ quidem ex urbibus deprædati sumus, ea divisa sunt;
" Populos autem non decet iterum-collecta hæc congregare.
" Sed tu quidem nunc hanc Deo præmitte: at Achivi
" Tripliciter quadruplicitérque compensabimus; si quando Jupiter
" Det urbem Trojam benè-munitam diripere.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
" Nè sic quidem, quamvis *sis* fortis, Deo similis Achille.
" Falle mente: quoniam non antevertes *astutiâ*, neque mihi persuadebis.
" Nunquid vis, ut ipse habeas præmium, ac me frustrà
" Sedere indigentem? jubésque me hanc reddere?
" Atqui si dabunt præmium magnanimi Achivi,
" Satisfacientes animo *meo*, ut æquale sit valore; *benè est:*
" Sin autem non dederint, ego certè ipse auferam
" Vel tuum, vel Ajacis, veniens, præmium, vel Ulyssis
" Abducam ablatum: ille autem commotus-reddetur, ad quem ivero.
" Verùm enimverò de his post consultabimus etiam aliás.

Ver. 124. Οὐδέ τί πω] Scribi potest vel, οὐδέ τί πω, vel οὐδ' ἔτι πω.

Ver 126. παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν·] *Omnia iterum in unum conferre, ut aliâ denuò portione dispertiantur.*

Ver. 128.—αἴ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι] Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri Contigerit victori, & prædæ ducere sortem

Æn. IX. 267.

De hoc loco *Plutarchus:* Ὁ Ἀχιλλεὺς, ἄλλως μὲν (inquit) ὑφίετο τῷ θείῳ τῆς δόξης, καὶ μέτριος ἦν λέγων, " Αἴ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι &c." *Lib. de Sui laude.* Vide infrà ad β', 228.

Ver. 131.—θεοείκελ'] Τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον,—ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον, Θεοειδές τε καὶ Θεοείκελον. *Plato de Republ. lib.* 6. Liquet tamen apud Poëtam θεοείκελος, ἀμύμων, & similia, non virtutibus exornatum *omnibus*, sed *unâ quâvis* sive *Animi* sive *Corporis* dote *præcellentem*, perpetuò significare.

Ver. 133. Ἦ ἐθέλεις,] *Al.* Ἠὲ θέλεις.

Ver. 135—137. Ἀλλ' εἰ μὲν—. Εἰ δὲ—] " *Si dabunt, benè est; Sin minùs, &c.*" Ea scilicèt est Græcæ linguæ ratio, ut, [in hujusmodi sententiis, membri prioris Apodosis, (καλῶς ἔχει,) semper ferè reticeatur; idque elegantissimè. *Aristoph. Plut. ver.* 468, κἂν μὲν ἀποφήνω,—. Εἰ δὲ μὴ,— Alia exempla plurima, ex iis qui tum *astrictâ* tum *solutâ* oratione scripserunt, videas apud *Henr. Stephanum* in Annotatis ad *Xenophontem*, p. 39; & *Kusterum*, in locum citatum *Aristophanis:* & *Eustathium* in hunc locum *Homeri.* Vide & infrà ad *ver.* 340.

Ver. 137. Εἰ δὲ—, ἐγὼ δὲ] Vide supra ad *ver.* 57.

Ver. 139. Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι.] Fuerunt apud Veteres, qui totum hunc versum *Suppositum* existimârint. Et *possit* quidem; licet *non inelegans*, sine sententiæ dispendio abesse. *Dna. Dacier*, hoc modo interstinguit.

Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι.
Ἢ τεὸν, ἢ Αἴαντος, ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών. ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὅν κεν ἵκωμαι.

Sed et Vulgati rectè se habent.

Ver. 140.—μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις] Quid sibi velint Græcæ Grammaticæ Scriptores plerique, prorsus nescio; qui hanc commenti sunt regulam; " *Penultima Futuri primi SEMPER* " *Longa, nisi in* Quartâ *conjugatione,*" *quam* (Alii " *Quintam*" appellant?) in quâ scilicèt ultima circumflectitur, ut τεμῶ, κρινῶ, & similia. Et tamen *innumeræ* sunt voces, *alia* conjugatione, scilicet in άζω & ίζω desinentes, quarum è contrario (nescio an non *omnium polysyllabarum*, nisi quæ *duplicem* habent formandi rationem, ut πειράζω & πειράω, πειράσω; ἀνιάζω & ἀνιάω ἀνιάσω;) *penultima illa* tam *Futuri primi* quàm Aoristi, *SEMPER corripitur.* Ut φράζω, ἁρπάζω, γουνάζομαι, ἐργάζομαι, ἀκοντίζω, ὁπλίζω, &c.

Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι—— *Iliad.* ο', 234.
Βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ —— —— ρ', 62.
Καί μιν γουνάσομαι — — —— α', 427.
—— καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ. δ', 496.
Δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα—— *Odyss.* μ', 292.
Μείζονι θυμῷ τί ποτ' ἐργάσεται; *Eurip. Medea*, 108.
Ἅπαντα ταῦτα συντεμὼν ἐγὼ φράσω. *Hecuba*, 1180.

Sed exempla in singulis Poëtarum omnium paginis occurrunt. Vide infrà ad ζ, 434.

Ver.

Νῦν δ᾽ ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐς δ᾽ ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ᾽ ἑκατόμβην
Θείομεν, ἀν δ᾽ αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἠὲ σὺ, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ᾽ ἀνδρῶν,
Ὄφρ᾽ ἡμῖν Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὤ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν,
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ᾽ ἤλυθον αἰχμητάων
Δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
Οὐ γάρ πώποτ᾽ ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους;
Οὐδέ ποτ᾽ ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ
Καρπὸν ἐδηλήσαντ᾽· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλά σοι, ὦ μέγ᾽ ἀναιδὲς, ἅμ᾽ ἑσπόμεθ᾽, ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
Πρὸς Τρώων, τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ᾽ ἀλεγίζεις·
Καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
Ὧ ἔπι πόλλ᾽ ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ᾽ Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ᾽ εὐναιόμενον πτολίεθρον.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο
Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ᾽· ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,

" Nunc verò age, navem nigram deducamus in mare vastum,
" Intúsque remiges idoneos congregemus, intus & hecatomben
" Ponamus, ipsamque Chryseïda pulchram-genas
" Conscendere faciamus: Unus autem aliquis præfectus ex proceribus sit,
" Vel Ajax, vel Idomeneus, vel nobilis Ulysses;
" Vel tu, Pelide, omnium terribilissime virorum:
" Ut nobis Longe-jaculantem [*Apollinem*] places sacris factis.
Hunc autem torvè intuitus alloquutus est pedibus velox Achilles;
" Heu! impudentiâ indute, lucri-studiose, [vel *dolose*,]
" Quomodo aliquis tibi promptus mandatis obsequatur inter Achivos,
" Vel ut expeditionem *aliquam* faciat, vel adversus viros fortiter pugnet?
" Non enim ego Trojanorum gratiâ veni bellicosorum
" Huc pugnaturus; quippe qui culpâ in me carent.
" Non enim unquam meas boves abegerunt, neque equos:
" Neque unquam in Phthiâ glebosâ, populosâ.
" Fructum læserunt: quoniam valdè multi inter *jacent*.
" Montésque umbrosi, maréque resonans.
" Sed te, ô valde impudens, unà secuti sumus, ut tu gauderes,
" Honorem petentes Menelao tibique, canino-vir-aspectu,
" A Trojanis: quæ *beneficia* neque revereris, neque curas:
" Quin & mihi præmium ipse te ablaturum minaris,
" Super quo multum laboravi, dederúntque mihi filii Achivorum,
" Non equidem tibi unquam æquale habeo præmium, quando Achivi
" Trojanorum exciderint benè-habitatam urbem,
" Verùm quidem majorem partem impetuosi belli
" Manus meæ ministrant; at si quando divisio venerit,

Ver. 141.—ἅλα δῖαν] *Mare magnum.* Quicquid enim *quâvis* de causâ *eximium* est, δῖον appellatur.

—" per Mare Magnum." *Æn.* V. 628. Sic *Odyss.* γ′ 153, quod est, ἅλα δῖαν: ibidem, *ver.* 158, dicitur μεγακήτεα πόντον, Similiter, *Odyss.* ί, Λακεδαίμονα δῖαν: explicat Scholiastes μεγάλην.

Ver. 142.—ἐρέτας ἐπιτηδὲς] *Remigum quod sufficiat.*

Ver. 151. Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι,] Exponunt plerique, *insidias locare.* Quia nimirùm *Demosthenes* dixerit, ἐν ὁδῷ καθελών. Verùm ex eo quòd, ἐν ὁδῷ καθελὼν, *insidias* indicet, ex vi scilicèt verbi καθελὼν; non utique efficitur ut, ὁδὸν ἐλθέμεναι, itidem indicet *insidias.* Rectè igitur *Eustathius*, Δύναται δὲ καὶ ἄλλως " ὁδὸς" πλατυκώτερον λέγεσθαι, &c.

Ver. 152. Οὐ ΓΑ`Ρ ἐγὼ] " *Quomodo quisquam tibi lubens ob-*" *sequatur*; cum eos tam malè accipias, qui *Tui solius* causâ " bellum gerant? *Non ENIM ego Trojanorum* &c." Vide infrà ad ί, 22.

Ver. 153.—μαχησόμενος· ἐπεὶ] Quâ ratione, μαχησόμενος, hîc ultimam producat; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 157.—μάλα πολλὰ μεταξὺ Οὔρεά τε]
Longa procul longis via dividit invia terris. *Æn.* III. 383.
Innumeri Montes inter me teque, viæque,
Fluminaq; & Campi, nec freta pauca jacent.,
Ovid. Trist. lib. 4. *Eleg.* 7.

Ver. 163. Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον] " *Nunquam ego præmium tuo* " *æquale habeo*; neque *tum* mihi æquale dandum postulo, *cùm* " *excisa*

Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' ὀΐω,
Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
Λίσσομαι, εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
Οἵ κέ με τιμήσουσι· μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς.
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ διοτρεφέων βασιλήων·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πολεμοί τε, μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν, σὺν νηυσί τε σῇς, καὶ σοῖς ἑτάροισι,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω,
Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι
Πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρῃον
Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὖ εἰδῇς,

"Tibi præmium multo majus; ego verò modicúmque gratúmque quid
"Venio poſſidens ad naves, poſtquam defeſſus ſim pugnando.
"Nunc itaque abeo in Phthiam: quoniam multo melius eſt,
"Domum ire cum navibus recurvis: neque te puto,
"Hic inhonoratus quum ſim, divitias & opes collecturum.
Huic autem reſpondit poſteà rex virorum Agamemnon;
"Fuge omnino, ſi tibi animus appetit; neque te ego
"Rogo, gratiâ mei manere: apud me et alii ſunt,
"Qui me honorabunt; præcipuè verò providus Jupiter.
"Inviſiſſimus verò mihi es à-Jove-nutritorum regum;
"Semper enim tibi contentióque grata, belláque, pugnæque.
"Si valdè fortis es, Deus certè tibi hoc dedit.
"Quin domum reverſus cum navibúſque tuis, & tuis ſociis,
"Myrmidonibus impera: te vero ego non moror,
"Neque *quicquam te* æſtimo iratum: minabor autem tibi ſic;
"Quoniam à me aufert Chryſeida Phœbus Apollo,
"Hanc quidem ego cum navique meâ, & meis ſociis
"Mittam: ego autem abducam Briſeïda pulchram-genas,
"Ipſe profectus ad tentorium, tuum præmium; ut benè intelligas,

"*excisa erit Troja.*" Quare nihil opus ut, Τρώων πτολίεθρον, reddatur, "*Trojanorum urbs aliqua*;" quomodo verterunt *Barneſius* & Dna *Dacier.*

Ver. 167.—ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε.] *Parvum quidem; at quod ægerrimè tamen feram, ut mihi vi abripiatur.* Parvum appellat, non quòd ipſe *Briſaïda* parvi faceret, ſed quòd *Agamemnoni* ſemper obtingeret amplior & uberior præda. Quare inſulſus planè eſt *Terraſſonus*, qui hoc appellat "*une épithéte ridicule.*" Diſſertat. ſur l'Iliade, Part IV. Chap. 3.

Ver. 170.—οὐδέ σ' ὀΐω Ἐνθάδ' ἄτιμος—ἀφύξειν.] Sunt qui, ἄτιμος, non ad ipſum *Achillem*, ſed ad *Agamemnonem*, hîc referant. Quod ſi fiat; erit conſtructio dura admodùm, & ἀνακόλουθος. Ac ſi dicas; "*neque te puto—divitias hîc inhonoratus aſſequaris.*" Quod etſi Linguæ Latinæ ratio haud ferat, reperitur tamen interdum apud Græcos conſtructio non ita multùm abſimilis. Suprà, *ver.* 77; Quod latinè dicas, "*Jura te mihi lubentem opitulaturum*;" græcè eſt, & conſtructione quidem non inuſitatâ, ὄμοσσον μοι πρόφρων ἀρήξειν. Similitèr, infrà, *ver.* 397; Quod latinè dicas, "*Aiebas ſolam te avertiſſe perniciem*;" græcè eſt, ἔφησθα Οἴη λοιγὸν ἀμῦναι. Rarius eſt, quod occurrit, β', 350—353; Κρονίωνα—Ἀστράπτων ἐπιδέξι'. Quem locum vide. Sed ſatis hîc conſtat ſententia, ſi conſtructione ſimpliciſſimâ, ἄτιμος, jam ad ipſum *Achillem* referatur: "*Neque te puto, hîc inhonoratus quum ſim, divitias & opes collecturum.*" Fuerunt tamen qui & hoc modo verterent: "*Neque Tibi* [Tui causâ] *volo hîc, inhonoratus quum ſim, divitias opéſque meas profundere.*" Sed ſimplicior eſt interpretatio prior: Et ἀφύξειν, multò aptiùs ſignificat, *exhaurire arripiendo*, quàm *profundendo.*

Ver. 173. Φεῦγε μάλ'] Rectè hîc *Euſtathius*; Ἀχιλλέως εἰπόντος, "ἄπειμι Φθίηνδε·" ὁ Ἀγαμέμνων ἀστείως ἀντιλέγων φησί, "Φεῦγε μάλα." &c.

Ver. 174.—πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι, Οἵ κέ με τιμήσουσι.]

Non erit auxilio nobis *Ætolus*, & *Arpi*?
At *Meſſapus* erit, felixque *Tolumnius*, & quos
Tot populi miſêre duces; nec parva ſequetur
Gloria delectos *Latio* —— *Æn.* XI, 428.

Ver. 175.—μητίετα Ζεύς.] Μητίετα, non *Vocativus* pro *Nominativo*; quod eſt abſurdum: (Quorſum enim, obſecro, *aliud dixiſſe* Scriptorum accuratiſſimum, *aliud voluiſſe*?) Sed reverâ *Nominativus* eſt, ex linguâ *Æolicâ* & *Bœoticâ*, vel (ut alii exiſtimant) *Macedonicâ.* Unde deinceps *Latinè* factum eſt, *Poëta*, *Cometa*, *Athleta*, & ſimilia.

Ver. 178. Εἰ μάλα—, Οἴκαδ' ἰὼν.] Vide ſuprà ad *ver.* 105.

Ver. 180. Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε·] Similitèr *Virgilius*:

——Illâ ſe jactet in aulâ
Æolus, & clauſo ventorum carcere regnet. *Æn.* I. 144.

Ver. 184.—Βρισηΐδα,—τὸ σὸν γέρας·] Vide infrà, *ver.* 366; & β', *ver.* 690.

Ver. 185. Αὐτὸς ἰὼν] Satis *ineptum* eſt & *puerile*, quod de hoc verſu annotat *Plutarchus*; omnes orationis partes, utique *nomen*, *pronomen*, *verbum*, &c. in hoc uno verſu contineri. *Quæſtiones Platonicæ*, *ſub finem.*

Ver.

Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ'· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρῦ,
Τὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίξοι,
Ἠὲ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέυσά τε, κηδομένη τε·
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
Οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων ὔτις ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην, δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτ' αὖτ', Αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλυθας;
Ἦ, ἵνα ὕβριν ἴδῃς Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελέσθαι ὀΐω,
Ἧς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ.

"Quanto potentior ſim te: timeat verò & alius
"Æqualem ſe mihi dicere, & comparari contrà."
Sic dixit: Pelidæ autem dolor ortus eſt, & ipſi cor
In pectore furibundo bifariàm deliberavit,
Utrum ipſemet, enſe acuto ſtricto à femore,
Hos quidem dimoveret, ipſe autem Atriden interficeret;
An iram ſedaret, compeſceretque furorem:
Dum ille hæc agitabat mente & animo,
Trahebat utique è vaginâ magnum enſem; venit autem Pallas
Cœlitùs: præmiſerat enim Dea ulnis-candida Juno,
Ambos ſimul ex animo amánſque, curánſque.
Stetit autem à tergo, & flavâ comâ prehendit Peliden,
Soli apparens, aliorum verò nullus videbat.
Expavit autem Achilles & retrò converſus eſt; ſtatimque agnovit
Palladem Minervam; terribiléſque ei oculi viſi ſunt:
Et ipſam compellans, verbis alatis allocutus eſt;
"Cur huc, Ægiochi Jovis progenies, veniſti?
"An ut injuriam videas Agamemnonis Atridæ?
"Sed tibi edico, quod & perfectum iri puto;
"Suis ſuperbiis citò tandem animum perdet.

Ver. 188. Ὣς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ'.]
Talibus Alecto dictis exarſit in iras. *Æn.* VII. 445.
Talibus exarſit dictis violentia Turni. *Æn.* XI. 376.

Ver. 189. Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν.]
Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,
In parteſque rapit varias— *Æn.* VI. 285.
Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas
Mutabat verſans ——— *Æn.* V. 701.

Cæterùm duo MSS, à *Barneſio* citati, legunt μερμήριζεν. *Plutarchus* etiam, in *Coriolano*, citat μερμήριζεν. Quæ fortè verior lectio.

Ver. 191.—ἐναρίξοι,] *Al.* ἐναρίζοι.

Ver. 193. Ἕως ὁ] Pronuntiabatur raptim legentibus, ac ſi ſcriptum fuiſſet ὥσω vel ὥσεο.

Ibid.—κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,]
——— mentem animumque. *Æn.* VI. 11.

Ver. 194. Ἕλκετο δ' ἐκ—ἦλθε δὲ] Vide ſuprà ad *ver.* 57.

Ibid.—ἦλθε δ' Ἀθήνη Οὐρανόθεν] Ἡ φρόνησις, Conſilium prudentius; "*potior ſententia,*" *Æn.* IV. 287.—"ἐφράσθης, "καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ," *Odyſſ.* ψ', 260.—"ἐνὶ φρεσὶν "ἔμβαλε Δαίμων," *Odyſſ.* τ', 10. Ἐπιγνὺς δ' εἰς οἷον κακὸν προκυλισθῆναι παρὰ μικρὸν ἔμελλεν, ὡς ἡνίοχον εὐλαβήθη τὸν ἐφεστῶτα Νῦν. *Heraclid. Pontic.* Ἐπὶ μὲν τῦ Ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ῥοπῇ διανούμενον,—τὴν φρόνησιν ἐπικρατῦσαν πεποίηκε· τῦτο γὰρ αὐτῷ ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ἀθηνᾶς βύλεται. *Dionyſ. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρυ ποιήσεως, c. 15. Vide infrà ad β', 169; & ad δ', 92; & ad ή, 29.

Ver. 197.—κόμης ἕλε Πηλείωνα,]
——— ——— refulſit
Alma parens, confeſſa Deam; dextrâque prehenſum
Continuit ——— ——— ——— *Æn.* II. 590.

Ver. 198. Οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων ὔτις ὁρᾶτο.]
——— Ὀδυσῆϊ φανεῖσα,
Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, ὐδ' ἐνόησεν. *Odyſſ.* π', 160.

Ver. 199.—μετὰ δ' ἐτράπετ',] Notandus hîc maximè proprius vocis Mediæ uſus; *Retrò ſe convertit.* Vide infrà ad γ', 141.

Ver. 201.—ἔπεα πτερόεντα]
——— ——— ——— ———*verbis*
Quæ tuto tibi magna *volant* ——— *Æn.* XI, 380.

Ver. 202.—αἰγιόχοιο Διὸς] *Ægidem habentis Jovis.* Sunt qui vertant, *à caprâ nutriti.* Vide *Scherpezælii Notas* editas cum *Moſchopuli* Scholiis in *lib. Iliad.* ά, & β'. Meminit itidem & *Euſtathius.* Vera autem prior Interpretatio: Vide infrà, δ', 167; & έ, 736, &c.

Ibid.—εἰλήλυθας;] Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 203.—ἴδῃς] *Al.* ἴδῃ. Quod perindè eſt.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε Θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί.
Ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Καί ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα,
Ὕβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος, προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε, θεά, ἔπος εἰρύσασθαι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὡς γὰρ ἄμεινον.
Ὅς κε Θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
Ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε
Μύθῳ Ἀθηναίης· ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει,
Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διός, μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο·
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο·
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
Οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν,
Τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.

Hunc autem rursùs alloquuta est Dea cæsiis-oculis Minerva;
" Veni ego sedatura tuam iram (si modò parueris)
" Cœlitus; præmisit autem me Dea candidis-ulnis Juno,
" Ambos simul ex animo diligénsque curánsque.
" Sed age, quiesce à contentione, neque ensem trahe manu:
" At verbis quidem convitiator, sicut acciderit.
" Sic enim edico, quod & perfectum erit.
" Et aliquando tibi ter tot aderunt splendida dona,
" Injuriæ causâ hujus: tu autem cohibe te, obtemperáque nobis.
Hanc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;
" Oportet quidem vestrum, Dea, verbum observare,
" Quantumvis sim animo iratus: sic enim meliùs.
" Quisquis utique Diis obtemperaverit, magis & *illi* exaudiunt ipsum.
Dixit, & in argenteo manubrio repressit manum gravem;
Retróque in vaginam condidit magnum ensem, neque fuit inobediens
Verbo Minervæ; hæc autem ad cœlum abiit,
In domos Ægiochi Jovis, ad deos alios.
Pelides autem iterùm asperis verbis
Atriden alloquutus est, & nondum cessabat ab irâ;
" Vinolente, canis oculos habens, cor verò cervi;
" Neque unquam in bellum unà cum populo armari,
" Neque ad insidias ire cum primoribus Achivorum,
" Ausus es animo: hoc utique tibi mors videtur esse.

Ver. 206. —γλαυκῶπις Ἀθήνη·] Οὐχ, ὥσπερ ἔνιοι τῶν ἑλλήνων ὑπέλαβον ἀπὸ τοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχειν γλαυκούς· τοῦτο μὲν γὰρ εὔηθες ὑπάρχει· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τὸν ἀέρα τὴν πρόσοψιν ἔχειν ἄγλαυκαν· [Editor *Rhodomanus* conjicit legendum, ἔγλαυκον: Ego γλαυκὸν malim.] *Diodor. Sicul. Lib.* I. *p.* 12.

Ver. 207. τεὸν μένος,] *Al.* τὸ σὸν μένος.

Ver. 211. —ὀνείδισον,] Vide suprà ad *ver.* 140.

Ver. 214. —πείθεο δ' ἡμῖν.]
——————Tu neque Parentis
Jussa time, neu præceptis parere recusa. *Æn.* II. 606.

Ver. 216. Χρὴ μὲν]
Cedamus Phœbo, & moniti meliora sequamur. *Æn.* III. 188.

Ver. 220. —ὦσε μέγα ξίφος,] Ἀλλ' αἱ κοιναὶ τῶν λέξεων παρ' αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνόν, *Dion. Halicarn.*

Ibid. —οὐδ' ἀπίθησε Μύθῳ Ἀθηναίης·] Ὀρθῶς πάλιν καὶ καλῶς· ὅτι, τὸν θυμὸν ἐκκόψαι παντάπασι μὴ δυνηθείς, ὅμως, πρὶν ἀνήκεστόν τι δρᾶσαι, μετέστησε καὶ κατέσχεν, εὐπειθῆ τῷ Λογισμῷ γενόμενον. *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Vide suprà ad *ver.* 194.

Ver. 221. —ἡ δ' οὔλυμπόνδε βεβήκει,] Sic π'. 751, " Ὣς εἰπὼν— βεβήκει." Si βέβηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim fuisset, ac siquis Anglicè dicat, is gone away, pro eo quod est, was gone away. Vide suprà ad *ver.* 37.

Ver. 225. Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων,] Τί δὲ τὰ τοιάδε; ἆρα καλῶς;—οὐ καλῶς. *Plato de Republ. lib.* 3. Sed vid suprà, ad *ver.* 2.

Ver. 226. Οὔτε πότ' ἐς πόλεμον ἅμα]
——————An tibi Mavors
Ventosâ in linguâ pedibusque fugacibus istis
Semper erit?—————— *Æn.* XI. 390.
Cæterùm quâ ratione, πόλεμον, hic ultimam producat; item ἐπὶ, infra, *ver.* 233; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 228. Τέτληκας θυμῷ·] *Audes animo.* Respondet enim sequentibus, εἴδεται, & ἐστί. Vide suprà ad *ver.* 37.

Ibid. —τὸ δέ τοι κὴρ] Scholiastes videtur legisse (nec quidem hoc in loco malè) τόδε τοι κῆρ. Nam Δειλικώτερον (*inquit*) καὶ ἀναφορικώτερον.

Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Δῶρ᾽ ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίον εἴποι·
Δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
Ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ἀλλ᾽ ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
Οὐδ᾽ ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
Ἦ ποτ᾽ Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν
Ξύμπαντας· τοῖς δ᾽ οὔτι δυνήσεαι, ἀχνύμενός περ,
Χραισμεῖν, εὖτ᾽ ἂν πολλοὶ ὑφ᾽ Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ᾽ ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
Χωόμενος, ὅτ᾽ ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλείδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἕζετο δ᾽ αὐτός.

"Certè multò melius est, per exercitum latum Achivorum.
"Dona auferre *illius*, quicunque tibi contradixerit:
"Populi-vorator Rex, quoniam hominibus nullius pretii imperas:
"Certè enim, Atrida, nunc postremò contumeliam fecisses.
"Verùm tibi edico, atque insuper magnum juramentum juro,
"Næ per hoc sceptrum, quod quidem nunquam folia & ramos
"Producet, postquàm semel truncum in montibus reliquit.
"Neque repullulabit; circùm enim ei ferrum delibravit
"Foliaque & corticem; nunc autem ipsum filii Achivorum
"In manibus portant judices, qui utique leges
"A Jove tuentur; hoc autem tibi erit magnum juramentum:
"Certè aliquando Achillis desiderium invadet filios Achivorum
"Universos: his autem non poteris, dolens licèt,
"Prodesse; quando multi ab Hectore homicidâ
"Morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis
"Iratus, quòd fortissimum Achivorum non honorâris.
Sic dixit Pelides; sceptrúmque projecit in terram
Aureis clavis distinctum: consedit autem ipse.

Ver. 229, 231, 232. Ἦ πολὺ—— Δημοβόρος βασιλεὺς—— Ἦ γὰρ ἂν——. Iratum & ferocientem mirè decet præfracta hæc & interrupta oratio. Vide suprà, *ver.* 178.

Ver. 233.—καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,] Καὶ ἐπὶ, mihi vertendum videtur, non, *atque adeò*, (quod habent Vulgati;) sed, *atque insuper*.

Ver. 234. Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον,]

Ut sceptrum hoc (dextrâ sceptrum nam fortè gerebat)
Nunquam fronde levi fundet virgulta nec umbras,
Cum semel in sylvis imo de stirpe recisum
Matre caret, posuitque comas & brachia ferro:
Olim arbos, nunc artificis manus ære decoro
Inclusit, patribusque dedit gestare Latinis. *Æn.* XII. 206.

Rectè mihi videtur adversus Recentiores quosdam hîc annotâsse *Popius*, locum hunc Antiquis nullo modo tædium attulisse, cùm eum adeò amplè transcripserit *Virgilius*. Rectè porrò adjicit, adversus *Scaligerum*; vim hoc in loco & ingenium *Homeri*, ipsum vix assecutum *Virgilium*.

Ibid—τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους,] Videtur mihi hoc, non (ut *Eustathio* & Recentioribus visum est) eò pertinere, ut Achillis Agamemnonisque *Dissensio* ac *Discessus*, quem utique Achilles hîc *perpetuum* futurum minitetur, cum ligni de stirpe recisi & nunquam repullulaturi *Disjunctione ab arbore* conferatur; Est enim hoc paulò languidius: Sed consimile esse, ac si dixisset; *Quemadmodùm hoc lignum nunquam repullulabit, ita & Ego penitus disperеam, nisi, &c.* Vel: *Quàm certò hoc lignum nunquam repullulabit, tam certò ingens Mei desiderium Achivos Hectori postbàc succumbentes afficiet, neque Tu eis opitulari valebis.* Vel: *Citius erit, ut repullulet hoc lignum, quam ut Achivi in posterum non indigeant Mei.*

Ver. 235.—Τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,] Fuerunt qui legerint, κόμην ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν. Nimirum ex loco *Virgilii* jam citato, ("—posuitque *comas* & brachia ferro:") Ut rectè conjecit *Fulvius Ursinus*.

Ver. 238.—δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας.] Καθ᾽ ἀρχὰς μὲν γὰρ ἅπασα πόλις Ἑλλὰς ἐβασιλεύετο· πλὴν οὐχ, ὥσπερ τὰ βάρβαρα ἔθνη, δεσποτικῶς· ἀλλὰ κατὰ νόμους τε καὶ ἐθισμοὺς πατρίους. Καὶ κράτιστος ἦν βασιλεὺς, ὁ δικαιότατός τε καὶ νομιμώτατος—δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, δικασπόλους τε καλῶν τοὺς βασιλεῖς, καὶ θεμιστοπόλους. *Dion. Halicarn. Antiq. Roman. lib.* 5. Vide suprà ad *ver.* 57.

Ver. 242—Ἕκτορος] Mirè admodum *Plato* in *Cratylo*: Καὶ τῷ Ἕκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ ὄνομα Ὅμηρος,—παραπλήσιον τῷ Ἀστυάνακτι—. Ὁ γὰρ Ἄναξ καὶ ὁ Ἕκτωρ σχεδόν τι ταὐτὸν σημαίνει.—Οὗ γὰρ ἄν τις Ἄναξ ᾖ, καὶ Ἕκτωρ δήπου ἐστὶ τούτου, δῆλον γὰρ ὅτι κρατεῖ τε αὐτοῦ, καὶ κέκτηται, καὶ Ἔχει αὐτό. Vide infra ad ζ, 402; & ad χ, 508.

Ibid—ἀνδροφόνοιο] *Homicidam Hectorem* dixit *Horatius*, Epod. 17. At *vim* Græcæ vocis vix assecutus videtur sermo Romanus. Vide *Mureti*, *Var. Lect. lib.* 3. *c.* 19. Porrò, rectè ad hunc locum Scholiastes: τὸν Ἕκτορα ἀνδροφόνον προσηγόρευσε, καὶ οὐ χαλκοκορυστὴν ἢ ἱππόδαμον,—— πρὸς κατάπληξιν τῶν ἀκουόντων. Εἴωθε δὲ τηρεῖν τὰ ἐπίθετα εὐστόχως.

Ver. 244. Χωόμενος, ὅτ᾽] Quâ ratione χωόμενος, hîc ultimam producat; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver.

Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δὲ Νέςωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς,
Τȣ̃ κ̀ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, κ̀ μετέειπεν·
Ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
Οἳ περὶ μὲν βȣλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐςὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐςὸν ἐμεῖο.
Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ κ̀ ἀρείοσιν ἠέπερ ὑμῖν,
Ἀνδράσιν ὡμίλησα, κ̀ ȣ̓́ ποτέ μ' οἵγ' ἀθέριζον.
Οὐ γάρ πω τοίȣς ἴδον ἀνέρας, ȣ̓δὲ ἴδωμαι,
Οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε, ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε, κ̀ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.

Atrides verò ex alterâ parte irascebatur: His igitur Nestor
Suaviloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,
Cujus etiam à linguâ melle dulcior fluebat sermo.
Ei jam duæ quidem ætates articulatâ-voce-loquentium hominum
Defecerant, qui cum ipso anteà simul nutriti sunt & vixerunt
In Pylo eximiâ, inter tertios autem *jam* regnabat.
Qui illis prudens concionatus est, & dixit;
" O Dii, certè magnus luctus Achivam terram invadit.
" Certè lætabitur Priamus, Priamique filii,
" Cæterique Trojani valdè gaudebunt animo,
" Si *de* Vobis hæc omnia audiverint decertantibus,
" Qui quidem consilio Danais antecellitis, & pugnando.
" Sed persuadeamini: ambo nempè junioris estis me.
" Jam enim aliquando ego & cum fortioribus, quàm vobis,
" Viris consuetudinem-habui, & nunquam me ipsi parvi-penderunt.
" Non enim unquam tales vidi viros, neque videbo,
" Qualem Pirithoúmque, Dryantémque, ducem populorum,
" Cæneúmque, Exadiúmque, & divinum Polyphemum,
" Theseúmque Ægidem, similem immortalibus.

Ver. 247.—ἐμήνιε·] Pronunciabatur (credo) ἐμῄνι. Nam μηνίω, secundam producit.

Ver. 248.—ἀνόρουσε] "*Ut in re magnâ & periculosâ, non* "*placidè assurgentem facit, sed* prorumpentem *Senem quoque.*" Uti observavit *Camerarius.*

Ver. 249. Τȣ̃ κ̀ ἀπὸ γλώσσης] " Videtisne ut apud *Homerum* " sæpissimè *Nestor* de virtutibus suis prædicet? tertiam enim " jam ætatem hominum vivebat: nec erat ei verendum nè vera " de se prædicans, nimis videretur aut insolens aut loquax. " Etenim, ut ait *Homerus*, ex *ejus linguâ melle dulcior fluebat* " *oratio.*" Cic. de Senectute. Vide infià ad *ver.* 260, & ad β', 372.

Ver. 252.——μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν·] Nonagenarius circiter existens.

Ver. 255. Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος,] Sic *Virgilius*;
Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atridæ. *Æn.* II. 104.

Ver. 259. Ἀλλὰ πίθεσθ' ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐςὸν ἐμεῖο.]
Tu major; tibi me est æquum parere, Menalca.
Virg. Ecl. V. 4.
Sententia eadem: sed apud *Homerum* convenientior Persona.

Ver. 260. Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ—— Ἀνδράσιν ὡμίλησα—; Οὐ γάρ πω, &c.] Mirè *Senem* decet jactantia hæc & longitudo orationis. At *Scaliger*: " Nestor, *inquit*, in primo Iliados, loquax; in septimo, non minus; in quarto, odiosus: in undecimo obtundit; " in penultimo, etiam nugatur." *Poetic.* lib 5. Aliter sensit *Cicero*, loco suprà citato, ad *ver.* 249; & infrà, ad β', 372. Aliter etiam *Plutarchus*: Οὐ μόνον ἀλύπως κ̀ ἀνεπιφθόνως, ἀλλὰ κ̀ χρησίμως κ̀ ὠφελίμως——. Ὅρα πρῶτον εἰ προτροπῆς ἕνεκα καὶ ζήλȣ κ̀ φιλοτιμίας τῶν ἀκȣόντων, αὐτὸν ἄν τις ἐπαινέσειεν· ὥσπερ ὁ Νέςωρ τὰς ἑαυτȣ̃ διηγȣ́μενος ἀριςείας κ̀ μάχας——Οὐ μὴν ἀλλὰ κ̀ καταπλήξεως—ἕνεκα, κ̀ τȣ̃ ταπεινῶσαι τὸν αὐθάδη—— καθάπερ αὖ πάλιν ὁ Νέςωρ, "Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ κ̀ ἀρείοσιν" &c. Lib. de Sui laude.

Ibid.—ἠέπερ ὑμῖν,] *Eustathius* ἡμῖν, præfert, ut κάλλιον,——κ̀ ἀνεπαχθέςερον, διὰ τὸ κοινότερον· ἔςι γάρ πως τὸ "ἡμῖν" ὅμοιον " τῷ, οἱ νῦν βροτοί ἐσμεν." Sed *Nestoris personam* magis decet istud, ὑμῖν.

Ver. 264.—Πολύφημον,] Non utique *Cyclopem* illum, sed *Lapitharum* Ducem quendam.

Ver. 265. Θησέα τ'] Qui reî prosodiacæ student, meritò hîc quærere poterunt, sitne hic, pes [Θησέα] *dactylus*, an potius contractè *spondæus*, ac si scriptum fuisset Θησᾶ. Nam istud α, in *accusativis Atticis* (quod *haud ad verterunt* Grammatici) semper *producitur.*

Τὸν Πηλέως τιν' οἶσθ' Ἀχιλλέᾱ γόνον· *Eurip. Helen.* 97.
Εὐδαιμονεῖν με Θησέᾱ τε παῖδ' ἐμόν. *Id. Supplic.* 3.
Κήρυξ πρὸς ἄςυ δεῦρο Θησέᾱ καλῶν. *Ib.* 37.
Τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανέᾱ πυρί, *Ibid.* 934.

D 2 [illegible]

Κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον, ἐκ Πύλου ἐλθὼν,
Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί·
Καὶ μαχόμην κατ᾽ ἔμ᾽ αὐτὸν ἐγώ· κείνοισι δ᾽ ἂν οὔτις
Τῶν, οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο·
Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
Μήτε σὺ τόνδ᾽, ἀγαθός περ ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην,
Ἀλλ᾽ ἔα, ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
Μήτε σὺ, Πηλείδη, ᾿θέλ᾽ ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ᾽ ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν·
Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ἀλλ᾽ ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρείδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
Λίσσομ᾽ Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·

" Fortissimi certè illi terrestrium nutriti sunt virorum :
" Fortissimi quidem erant, & cum fortissimis pugnabant
" Centauris monticolis, & terribiliter interfecerunt,
" Et quidem cum illis habebam-consuetudinem è Pylo profectus,
" Procul ex Apiâ terrâ : Evocârunt enim ipsi.
" Et pugnabam pro meis *quidem* viribus ego : cum illis autem nullus
" Eorum, qui nunc homines sunt terrestres, pugnaret :
" Et tamen mea consilia audiebant, obtemperabántque verbo.
" Verùm obedite & vos ; quandoquidem obedire melius.
" Neque tu ab isto, quantumvis præstans, auferas puellam,
" Verùm sine, ut ei primùm dederunt præmium filii Achivorum :
" Neque tu, Pelide, velis contendere regi
" Contrà : quia nunquam *ullus* similem, *atque hic*, sortitus est honorem
" Sceptriger rex, cui utique Jupiter gloriam dedit.
" Si autem tu fortior es, Deáque te generavit mater,
" At hic potentior est, quia pluribus imperat.
" Atride, tu autem compesce tuam iram : verùm ego
" Precabor Achillem deponere iram, qui magnum omnibus
" Propugnaculum Achivis est belli mali.
Hunc autem vicissim-allocutus est rex Agamemnon ;
" Sanè hæc omnia, senex, convenienter dixisti :

Μενοικέα σοῦ πατρὸς αὐτεπώνυμον. *Id. Phæniss.* 776.
Ἐτεοκλέα τ᾽ αὖ νῦν πόλεως ὑπερμαχεῖς. *Ibid.* 1258.
Σίτοις κατίλευ᾽, Ὀρφέα τ᾽ ἄνακτ᾽ ἔχων. *Id. Hippol.* 953.
Ποῖ γῆς ἄνακτα τῆς δε Θησέα μολών. *Ibid.* 1153.
Καὶ μὴν δέδορκα τόνδε Πηλέα πέλας. *Id. Androm.* 545.
Ἀχιλλέα τοκοῦσα πρῶτον Ἑλλάδος. *Ibid.* 1237.
Λελειμμένον δὴ βασιλέα, κἀν τῶδε χρή. *Ibid.* 1247.

Sequitur nimirùm *Accusativus iste* analogiam *Genitivi*, in linguâ tum *Atticâ*, tum *Ionicâ*. Πηλῆος, Πηλῆα ; Πηλέως Πηλέα. Ἀχιλλῆος, Ἀχιλλῆα ; Ἀχιλλέως, Ἀχιλλέα. Βασιλῆος, Βασιλῆα ; Βασιλέως, Βασιλέα. Similis quædam Analogia & in aliis reperitur : Τεθνηκότος, Τεθνηότος, Τεθνεῶτος : Κρονίων, Κρονίονος, Κρονίωνος : Μετήορος, Μετέωρος : Λαὸς, Λεώς : ἵλαος, ἵλεως : Μενέλαος, Μενέλεως.

Permulta ejusmodi, Poëtas cum judicio legentibus, a Grammaticis vix observata, occurrent. Sic διάκονος, διακονεῖν, secundam *semper producit.* Quamobrem absurdissimè vir Doctus, *Phil. Labbe, Dialect. ling. græc. cap.* 7, 16. " διηκόνεον (inquit) pro διεκόνεον :" (Istud enim διεκόνεον si omninò *græcum* esset, jam διακονεῖν *posset* atque etiam necessariò *deberet* secundam corripere.) Sic ἀναλίσκω, φλυαρεῖν, τάριχος, ἀκριβὴς, λιπαρεῖν, λιπαρὴς, (quod ab aliâ esse videtur origine, ac λιπαρὸς ;) semper producuntur. *Eurip. Med.* 325 ; *Cyclop.* 31 ; *Ion.* 396 ; & *Supplic.* 776. *Æschyl. Prometh.* 941. *Menander apud Athenæum*, p. 245. *Sophocles apud Athenæum*, p. 119. *Idem, Trachin.* 430. *Aristoph. Acharn. Act.* 2. *Scen.* 4. Et *passim.* Vide quoque infrà ad *ver.* 338.

Ibid. ἀθανάτοισι.] Vide infrà ad *ver.* 398.

Ver. 271. Καὶ μαχόμην κατ᾽ ἔμ᾽ αὐτὸν ἐγώ·]
—κατὰ σφέας γὰρ μαχέσονται. β', 336.
Tum validis flexos incurvat viribus arcus
Pro se quisque viri. ——— ——— ——— *Æn.* V, 500.

Ver. 273. Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιον, πείθοντό τε μύθῳ·
Ἀλλὰ πείθεσθε καὶ ὔμμες,] *Auscultate vos mihi seni juvenes, cui etiam Juveni auscultârunt Senes.*

Ver. 277. Μήτε σὺ, Πηλείδη, ᾿θέλ᾽] Φασὶ γὰρ, *inquit Eustathius*, μὴ εἶναι παρὰ τῷ Ποιητῇ, τὸ " Θέλειν" δισυλλάβως, ἀλλὰ " Ἐθέλειν" μετὰ τοῦ ἐ. Sed hoc leve est.

Ver. 283.—Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν] Quâ ratione, Ἀχιλλῆϊ, hîc ultimam producat ; vide suprà ad *ver.* 51.

Ibid.—ὃς μέγα πᾶσιν Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν]
——pugnæ nodumque moramque. *Æn.* X, 428.
Simplicior & facilior *Homeri* elocutio, nec tamen minorem habet Vim.

Ver. 286. —ἔειπες·] *Al.* ἔειπας. Quod idem est.

Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
Πᾶσι δὲ σημαίνειν· ἅτιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅ, ττι κεν εἴποις·
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε
Σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι, εἵνεκα κούρης,
Οὔτε σοὶ, οὔτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
Τῶν δ' ἄλλων, ἅ μοι ἐστὶ θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν, ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ' ἄγε μὴν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
Αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὡς τώ γ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν
Ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
Ἤϊε, σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
Ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην

“ Verùm hic vir vult supra omnes esse alios ;
“ In omnes dominari vult, omnibusque imperare,
“ Et omnibus præesse : quæ minimè persuasurum puto.
“ Quòd si ipsum bellicosum fecerunt Dii semper existentes.
“ An propterea ipsi permittunt contumelias loqui ?
Huic autem interpellato-sermone respondit nobilis Achilles ;
“ Certè timidúsque & nullius pretii vocari debeam,
“ Si utique tibi in omni re cessero, quamcunque dixeris.
“ Aliis sanè hæc impera ; nec enim mihi
“ Præcipias ; non enim ego ampliùs *me* tibi obtemperaturum puto.
“ Aliud autem tibi dicam, tu verò in præcordiis tuis conde :
“ Manibus quidem non ego pugnabo causâ puellæ,
“ Neque tecum, neque cum alio quovis, quum à me aufertis quod dedistis :
“ Aliarum autem rerum, quæ mihi sunt velocem apud navem nigram,
“ Harum utique nihil auferes abripiens, invito me.
“ Quin age, fac periculum ; ut cognoscant & isti :
“ Statim tibi sanguis niger fluet circa lanceam.
Sic hi contrariis contendentes verbis
Surrexerunt ; solverúntque concionem apud naves Achivorum.
Pelides quidem ad tentoria & naves æquales
Abiit, cumque Menœtiade & suis sociis :
Atrides autem navem velocem in mare deduxit,
Et in *eam* remiges elegit viginti, inque *eam* hecatomben

Ver. 291. Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι ;] *Eustathius* interpretatur, “ *Ideóne sermonem ejus etiam prævertunt* “ *contumeliæ ?*” Alii, προθέουσιν, *active* accipiunt : Ut sit, “ *Ideóne ei* [προτρέπουσιν] *permittunt*, “ [vel, *ideóne eum im-* “ *pellunt*,] *ut contumelias effundat*,” Reddi tamen potest, etiam simplicissime ; “ *Ideóne ei* [æquum est ut] *effundantur con-* “ *tumeliæ inter loquendum ?*”

Ver. 296. Σήμαιν'· οὐ γὰρ] Fuerunt olim, qui (post vocem, ἔμοιγε, distinguentes) totum hunc versum expungerent. Quod etsi ferri potest, nihil tamen opus videtur.

Ver. 297.——σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι]
Sensibus hæc imis, res est non parva, reponas.
Virg. Eclog. III. 54.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta.
Æn. III. 250.
——Tu condita mente teneto. *ibid* 338.
——Simul hæc animo hauri *Æn.* XII. 26.

Ver. 298.——οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης,] Perstringere hic Achillem Græcos, existimat *Popius*, *Helenæ* causâ bellum gerentes. At verò aliud est, bellum gerere *uxoris raptæ* gratiâ ; aliud, *captivæ* causâ, vel sorte vel consensu *datæ*. Οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης,——ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.

Ver. 302. Εἰ δ' ἄγε μὴν,] “ *Sin autem—* ; *age*” &c.

Ver. 304. Ὡς τώ γ' ἀντιβίοισι]
Illi hæc inter se dubiis de rebus agebant,
Certantes.—— —— —— —— *Æn.* XI. 445.

Ver. 306.—νῆας ἐΐσας] Ἰσοτοίχους· *Schol.* ἤ, πορευτικὰς καὶ ταχείας, παρὰ τὸ ἰέναι. *Eustath.*

Ver. 308. Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα] Vocula iste, ἄρα, nequaquam supervacanea est ; sed vim habet in *connectendâ sententiâ* cum eo quod præcessit, *ver.* 141 ; Νῦν δ' ἄγε, νῆα μέλαιναν, &c.

Ver. 309. Ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν,] Κρίνω non habet priorem *ancipitem* : Sed quam habet analogiam, φαίνω, ἔφαινον, ἔφηνα, φανῶ ; φάσις ; eandem sequitur & κρίνω, ἔκρινον, ἔκρινα, κρινῶ, κρίσις. Aliaque similiter verba innumera. Vide infrà ad *ver.* 314, & 338.

Ver.

Βῆσε θεῷ· ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον
Εἷσεν ἄγων· ἐν δ᾽ ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.
Λαοὺς δ᾽ Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
Οἱ δ᾽ ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ᾽ ἔβαλλον·
Ἔρδον δ᾽ Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ταύρων ἠδ᾽ αἰγῶν, παρὰ θῖν᾽ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Κνίσση δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ᾽ Ἀγαμέμνων
Λῆγ᾽ ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ᾽ Ἀχιλῆϊ.
Ἀλλ᾽ ὅγε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε,
Τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε·
Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Χειρὸς ἑλόντ᾽ ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον·
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι,
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, προΐει, κρατερὸν δ᾽ ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Τὼ δ᾽ ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν᾽ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ᾽ ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ᾽ εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἥμενον· οὐδ᾽ ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.

Imposuit Deo; insuper verò Chryseïdem pulchras genas habentem
Collocavit ducens: dux autem inscendit sapiens Ulysses.
Hi quidem deinde, cùm conscendissent innavigabant humidas vias.
Exercitum autem Atrides lustrari jussit.
Illi igitur lustrabantur, & in mare sordes projiciebant;
Sacrificabántque Apollini perfectas hecatombas
Taurorum & caprarum, juxta litus maris infructuosi:
Nidor autem ad cœlum ibat circumfusus fumo.
Sic hi quidem hæc operabantur per exercitum: neque Agamemnon
Cessabat à contentione, quam primùm minatus fuerat Achilli.
Sed is Talthybiúmque & Eurybatem affatus est,
Qui ipsi erant præcones & seduli ministri;
" Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
" Manu prehensam adducite Briseïda pulchris genis.
" Quod si non dederit, ego ipsi auferam,
" Veniens cum pluribus: quod illi & acerbius erit."
Sic dicens, præmisit; asperum autem sermonem addidit *in mandatis*.
Hi itaque inviti iverunt juxta litus maris infructuosi:
Myrmidonum verò ad tentoriáque & naves pervenerunt.
Illum autem invenerunt apúdque tentorium & navem nigram
Sedentem: neque sanè hos intuitus lætatus est Achilles.

Ver. 311.—ἐν δ᾽ ἀρχὸς ἔβη.] *Al.* ἂν δ᾽ ἀρχὸς ἔβη.

Ver. 312.—ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.]
—qui per maria humida—. ——— —— *Æn.* V. 594.

Ver. 313.—ἄνωγεν.] Non ex ἄνωγα, sed ex aoristo ἄνωγον· Vide suprà ad *ver.* 37; & infrà ad δ', 322.

Ver. 314.—λύματ᾽ ἔβαλλον.] " *Quid causæ afferri potest, cur* " — ? *immò (quod mirum magis) cur* λυτὸς, λύσις,—*brevientur; producantur verò* λύτωρ, λυτὴρ, λῦμα—; *cùm tamen ab eâdem origine dimanent omnia? Fateor me in his* Labyrinthis *filum* Ariadnes *aliquod sæpè desiderâsse.*" Phil. Labbe Prosod. p. 65.

Nullus tamen reverà hîc Labyrinthus. Utique *Verba* innumera, non ἀλόγως, sed certâ quâdem ac constanti ratione, in quibusdam *Temporibus* vocalem penultimæ *semper corripiunt*, in aliis *Temporibus* semper *producunt*. Indéque Derivata, pro eo, à *qua parte* fluant, penultimam similiter vel *perpetuà corripiunt* vel *perpetuò producunt*. Latini habent, *lĕgo*, *lēgi*, quasi contractum ex *lĕlĕgi*. Similiter *sĕdeo*, *sēdi*; indéque *sēdes*, *sēdile*. Item, *mŏveo*, *mōvi*; indéque *mōtus*, *mōmentum*, *mōbilis*. Consimili quâdam ratione, apud Græcos fit: φαίνω, φᾰνῶ, ἔφᾰνον, & inde φᾰσις, φᾰνερὸς. Κρῖνομαι, κρῐνῦμαι, κέκρῐμαι κέκρῐσαι, κρῐσις, κρῐτὴς, κρῐτος. Κλῖνομαι, κλῐνῦμαι, κέκλῐμαι, κλῐσις. Δίδωμι δώσω, indeque δωτήρ. Δέδομαι, δέδοσαι, & inde δόσις. Λῦω, λῦσω, indeque λῦτωρ, λῦτήρ, λῦμα· Λέλῠμαι λέλῠσαι, & inde λῠσις, λῠτὸς, &c. Vide suprà ad *ver.* 265, 509; & infra ad *ver.* 338; & ad ζ, *ver.* 434.

Ver. 316.——ἀτρυγέτοιο·] Ἀκαταπονήτου, πολλῆς· ἢ, ὥς ἔνιοι φασὶ, τῆς ἀκάρπου. *Schol.*

Ver. 322.—Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος] Vide suprà ad *ver.* 1.

Ver. 324.——ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι.

Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι·] *Ipse illam, cum exercitu veniens, auferam.* Scholiastes legit; ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι Ἐλθὼν, σὺν πλεόνεσσι· *Ipse veniens, & illam auferam, & alia plura.* Prior lectio & *simplicior* multò est, & *Iniqui* minorem habet speciem.

Ver. 330.—οὐδ᾽ ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς]
Nec verò Alciden me *sum lætatus* euntem
Accepisse. ——— *Æn.* VI. 392.

Ἡ ἀπόφασις τῇ καταφάσει ποτὲ μὲν τὸ ἴσον δύναται, ποτὲ δὲ τὸ πλέον.——Ὅταν λέγῃ, [" ἐπεὶ οὐ μιν ἀφαυρότατος βάλ᾽ Ἀχαιῶν,"] μεῖζον ἡ ἀπόφασις δηλοῖ τῆς καταφάσεως· τὸν γὰρ πάνυ ἰσχυρὸν δεῖξαι θέλει. Ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ, [" οὐδ᾽ ἄρα τώγε ἰδὼν

Τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
Στήτην, οὐδέ τι μὶν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν·
Ἆσσον ἴτ'· οὔ τι μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων,
Ὃς σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης·
Ἀλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεες, ἔξαγε κούρην,
Καί σφωϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος· Εἴποτε δ' αὖτε
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Τοῖς ἄλλοις·-----ἦ γὰρ ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,

Hi quidem perterriti, & reverentes Regem
Stabant, neque ipsum alloquebantur, nec interrogabant.
Sed is cognovit suis in mentibus, dixitque;
" Salvete præcones, Jovis nuncii, atque etiam hominum:
" Propiùs accedite; nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnon,
" Qui vos misit Briseïdis causâ puellæ.
" Verùm age, generose Patrocle, educ puellam,
" Et ipsis trade, ut abducant: ipsi autem testes sint
" Coram Diis beatis, coramque mortalibus hominibus,
" Et coram regi immiti. Sin verò unquam posthac
" Opus me fuerit ad indignam pestem arcendam
" Ab aliis:—Certè enim ille perniciosis conciliis furit,

Ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλ" λεύς."] Τὸ γὰρ λίαν λυπεῖσθαι, τῇ ἀποφάσει δεδήλωκεν. *Hermogenes* περὶ μεθόδου δεινότητος, *c.* 37.

Ver. 332—οὐδέ τι μὶν προσεφώνεον·] *Silentio isto* significantiùs, quàm ullo sermone potuissent, & *Agamemnonis* honori, & *Achillis*; & *suæ* etiam *ipsorum* saluti, consulunt. Ut rectè hîc annotavit *Popius*; & Domina *Dacier*.

Ver. 334.— Διὸς ἄγγελοι,] Jure gentium Sacrosancti & inviolati.

Ver. 338.——τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων.] *Ipsi autem testés sint.* Plerique vertunt: *Vos autem ipsi testes estote:* nec tamen agnoscunt, quod in uno MS repperit *Barnesius*, ἔστον.

Cæterum, cùm μάρτῠροι & μάρτῠρες semper *corripiantur*; mirati sunt *Prosodiæ* Scriptores, quî factum sit ut μαρτῡρομαι secundam producat. " *Ipsum quoque* ἐπιμαρτύρομαι, *quod fortè* " *Mirum videbitur, producit υ:*" Phil. Labbe *Prosod. p.* 45. Nec tamen hâc in re quidquam *miri*, cùm sit ex *Analogiâ* generali. Verba nimirùm innumera sunt, quæ in *præsentibus* & *imperfectis* omnibus, & in *Aoristis primis* activis & mediis, *semper producantur*; in *futuris* autem & *Aoristis secundis* omnibus, *semper corripiantur*. Φαίνω, ἔφαινον, ἔφηνα; φᾰνῶ, ἔφᾰνον, ἐφᾰνόμην, indéque φᾰσις, φᾰνερὸς, &c. Κρῖνω, ἔκρῖνον, ἔκρῖνα; κρῐνῶ, indeque κρῐσις, κρῐτὸς, κρῐτὴς, &c. Περαίνω, ἐπέραινον, ἐπέρᾱνα, περᾰνῶ, ἐπέρᾰνον.

Ἔχεις περᾱνας εἴπερ εἴργασαι τάδε. *Sophoc. Aj.* 22.
Καὶ ξυμπερᾱναι φροντίδ' ᾗ φευξόμεθα. *Eurip. Med.* 341.

Secundum eandem igitur analogiam, μαρτῡρομαι, ἐμαρτῡρόμην, ἐμαρτῡράμην, necessariò *semper producuntur*:

Πίστιν μεγίστην καὶ θεοὺς μαρτῡρεται. *Eurip. Med.* 22.
Ἀλλ' ὧν ἐγὼ μὲν δαίμονας μαρτῡρομαι. *Ibid.* 619.
Μαρτῡρόμενος δαίμονας ὥς μοι. *Ibid.* 1410.
Μάρτῡρομαι· ξυλλάμβαν' αὐτοῦ τὸ στόμα. *Aristoph. Acharn.* 926.
Μαρτῡρομαι δὲ Ζηνὸς ἑρκίου χύτρας. *Id. Danaid.*
Κᾄπειτ' ἐπισχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτῡρομαι. *Id. Nub.* 495.
Μαρτῡρομαι τυπτόμενος, ὧν ἐπίσκοπος. *Id. Avib.* 1032.

Futurum autem, μαρτῠροῦμαι, *semper corripitur*; indéque deductum Verbum μαρτῠρέω, in *omnibus* ubique *temporibus* semper *corripitur*:

Ἔσται τὸ λοιπὸν οὐδαμοῦ μαρτῠρεῖν. *Aristoph. Eccles.* 557.
Οὐ μαρτῠρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς. *Sophocl. Antigon.* 525.

Legentibus, perpetuò occurrent exempla. Atque hinc μάρτῠρες, μάρτῠροι, & similia. In quibus universis, istud υ nusquam reperitur commune.

Simili analogiâ, κύρω, primam *producit*; & indè, κῡριος. Futurum autem κυρῶ, *corripitur*; & indè Verbum κῠρέω, per *omnia* omninò *tempora* semper *corripitur*. Similiter φῖλομαι, φῖλασθαι, primâ productâ, [έ, 61 & 117; & κ', 280, & ύ, 304;] indéque φῐλέομαι, quod primam per *omnia tempora* necessariò corripit. Item πορφῡρω, πορφῠρῶ; & inde πορφῠρεος. Vide suprà, ad *ver.* 265, 309, 314; & infrà; ad ζ', 434.

Ver. 340.——— Εἴποτε δ' αὖτε
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται] Editi, & quas viderim Versiones, hæc cum superioribus ità connectunt, ut istud (δὲ) prorsùs *supervacaneum* sit. Μάρτυροι ἔστων πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε &c. Quòd valdè durum est. Distingue post vocem ἀπηνέος; Eritque illud Εἴποτε δ' αὖτε Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι Τοῖς ἄλλοις—, minatio acerba cum elegantissimâ ἀποσιωπήσει. Vide suprà ad *ver.* 135. In Aliis itidem Scriptoribus, istiusmodi Aposiopesis non observata, viros etiam doctissimos nonnunquam in fraudem induxit. In indicibus ad optimas *Terentii* editiones, vox " *Nisi*" posita dicitur pro " *Sed.*" Eunuch. Act. 3. " Sc. 4. lin. ult. " *Nisi quicquid est,*" &c. Equidem non crederim. Neque ullus dubito, quin legendum sit cum Aposiopesi; " *Nisi*—. *Quicquid est,*" &c. Similitèr, Adelph. Act. I. sc. 2. lin. penult.

Ver. 342.— ἦ γὰρ ὅγ'] Qua ratione, γὰρ, hîc producatur, vide suprà ad *ver.* 51.

Ibid.— ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,] Cùm versus hic λαγαρὸς sit, τινὲς (*inquit* Eustathius) ἐτόλμησαν γράψαι, Ὀλοιῇσι. Atque ita edidit *Barnesius*. Quod tamen non factum oportuit, ex merâ conjecturâ. Alii scripserunt, ὀλοιῇσι. Sed neque hoc satis firmo nititur fundamento. Orthographiâ non mutatâ, pronunciabitur

Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ,
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν.
Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
Θῖν' ἔφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεγνύς·
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι,
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
Ἦ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δακρυχέων· Τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντος,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε.

" Neque omninò potest circumspicere simul præsentia & futura.
" Ut sibi apud naves salvi pugnent Achivi.
Sic dixit: Patroclus autem caro paruit sodali,
Eduxitque tentorio Briseïda pulchrisgenis,
Et tradidit abducendam: illi autem redibant ad naves Achivorum:
Atque invita unà cum his mulier ibat. Sed Achilles
Lachrymans, à sociis statim sedit seorsùm separatus,
Littus ad maris cani, inspiciens nigrum pontum.
Multa autem matri dilectæ supplicavit, manus porrigens;
" Mater, quandoquidem me peperisti brevis ævi existentem,
" Honorem saltem mihi debebat Olympius tribuere,
" Jupiter altitonans; nunc autem nèque me tantillum quidem honoravit;
" Certè enim me Atrides latè dominans Agamemnon
" Contumeliâ affecit: prehendens enim habet præmium, ipse cùm abstulerit.
Sic dixit lachrymas fundens. Hunc autem audivit veneranda mater,
Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem:
Raptimque emersit è cano mari, velut nebula;
Et ante ipsum sedit lachrymas fundentem,
Manúque ipsum demulsit, & verba fecit, & compellavit;

nunciabitur fortassè ὀλυῆσι, vel *olouvesi*; quo ferè modò οἶνος pronunciabatur *Winos*. Notatu dignum quod scribit *Athenæus lib.* 11. *c.* 5: Οἱ Ἀχαιοὶ [*fortasse* Ἀρχαῖοι] τῷ ο' ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάττεται δυνάμεως ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ο' μόνον γράφουσι. Sed & in *hoc eodem vocabulo* versum λαγαρὸν alibi effecit Poëta: χ', 5, Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν· Ut fortasse consultò factum sit, ad vehementissimum affectum exprimendum. Simili ferè ratione, ac, λ', 36, Τῇ δ' ἔπι μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο, Et, μ', 208, Τρῶες δ' ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν. Quo utroque in loco versus ipse videtur quasi *diriguisse*. Non sine magno artificio; cùm utique facillimè dicere potuisset, ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον. Vide infrà ad λ', 26; & ad μ', 208.

Ver. 344, Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.] *Al.* μαχεοίατ' Ἀχαιοί. Cæterùm magno hoc cum affectu dictum: *Haud secum animo præcepit Agamemnon, quâ ratione Trojanos classem ipsam Achivorum, simul atque Ego abiero, oppugnaturos repellat.*

Ver. 348.—γυνὴ κίεν·] Ὅρα τὸ, " γυνὴ," ἔμφασιν ἔχον διαθέσεως, ἣν πάσχοι ἂν ἄλοχος ἀποσπωμένη φίλου ἀνδρός. *Eustathius.*

Ver. 349.—ἕζετο νόσφι λιασθεὶς.] *Sedit seorsùm.* Editiones pleræque Versionem, & hoc in loco & passim, scribunt ineptè admodum, *seorsim*. *Seorsùm*, est *se versùm*; eâdem analogiâ, ac *sursùm, deorsùm, dextrorsùm, sinistrorsùm, prorsùm, retrorsùm, quorsùm, eò versùm, quoquoversum*: & similia.

Ver. 350. Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς,—Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ—Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε]

Tristis ad extremi sacrum caput astitit amnis,
Multa quærens, atque hâc affatus voce parentem;
Mater Cyrene, mater, quæ gurgitis hujus
Ima tenes; quid me præclarâ stirpe Deorum? *&c.*
Georgic. IV. 319.

Ver. 352.—μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος] Vide infrà, *l*, 412, Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων, *&c.*

Ver. 356. Ἠτίμησεν·] Οἱ νέοι καὶ οἱ πλούσιοι, ὑβρισταί· ὑπερέχειν γὰρ οἴονται, ὑβρίζοντες· Ὕβρεως δὲ, ἀτιμία· Ὁ δὲ ἀτιμάζων, ὀλιγωρεῖ.—Διὸ λέγει ὀργιζόμενος ὁ Ἀχιλλεὺς, " Ἠτίμησεν " &c. *Aristot. Rhetoric. lib.* 2. *c.* 2.

Ver. 357. Ὣς φάτο δακρυχέων——
Constitit; & lachrymans,——inquit. *Æn.* I. 463.
Multa gemens; largóque humectat flumine vultum.
ibid. 469.
Sic fatur lachrymans ——— ——— *Æn.* VI. 1.

Ver. 361. Χειρί τέ μιν κατέρεξεν,——
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;]
———dextrâque prehensum
Continuit, roseóq; hæc insuper addidit ore:
Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? *Æn.* II 592.

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οἶσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω;
Ὠχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρείδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον·
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος,
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρείδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ
Θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πάντη ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν· ἄμμι δὲ μάντις
Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἑκάτοιο.
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι·
Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.

" Filii, quid fles? Quis verò tibi mentem invaſit mœror?
" Dic; ne celes animo; ut ſciamus ambo.
Hanc autem graviter ſuſpirans allocutus eſt pedibus velox Achilles;
" Nôſti: cur tibi hæc ſcienti omnia dicam?
" Invimus in Theben ſacram urbem Eetionis,
" Hancque diripuimus, & adduximus huc omnia:
" Et hæc quidem benè diviſerunt inter ſe filii Achivorum,
" Elegerunt autem Atridæ Chryſeïda pulchris-genis:
" Chryſes verò poſtea ſacerdos longè-jaculantis Apollinis,
" Venit ad veloces naves Achivorum ære-loricatorum,
" Redempturúſque filiam, ferénſque infinitum pretium-liberationis,
" Infulam habens in manibus longè-jaculantis Apollinis
" Aureo cum ſceptro; & ſupplex oravit omnes Achivos,
" Atridas verò imprimis, duos duces populorum.
" Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,
" Reverendumque eſſe ſacerdotem, & ſplendidum accipiendum pretium:
" At non Atridæ Agamemnoni placuit animo;
" Sed contumelioſè dimiſit, & minacem ſermonem addebat.
" Iratus itaque ſenex retro abivit: hunc autem Apollo
" Precantem exaudivit, quoniam valdè illi carus erat:
" Miſit itaque in Argivos malam ſagittam; populi verò
" Moriebantur alii ſuper alios: ibantque ſpicula Dei
" Quoque verſus per exercitum latum Achivorum: nobis autem vates
" Peritus in concione narrabat vaticinia Apollinis.
" *Tum* ſtatim ego primus hortabar Deum placare.
" Atridem verò deinde ira cepit; ſtatimque exſurgens
" Minatus eſt verbum, quod utique & perfectum eſt.
" Illam quidem enim cum navi veloci nigris-oculis Achivi
" Ad Chryſen deducunt, feruntque donaria Deo:
" At *mihi* jam nuper è tentorio iverunt præcones abducentes
" Puellam Briſei, quam mihi dederant filii Achivorum.

Ver. 364. Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη]
———Quærenti, talibus ille
Suſpirans imóque trahens à pectore vocem. *Æn.* I. 374.

Ver. 365. Οἶσθα· τίη τοι ταῦτ'—;]
Scis, Proteu, ſcis ipſe.—— ———*Georgic.* IV. 447.

Ver. 372. Λυσόμενός τε θύγατρα,] Vide ſuprà, *ver.* 13, &c.

Ver. 380.—— τοῖο δ' Ἀπόλλων Εὐξαμένου ἤκουσεν,]
Audiit illa Deus,——*Æn.* X. 424.

Ver. 382.—οἱ δέ νυ λαοὶ] Non ſupervacaneum eſt iſtud, νύ. Eam enim ferè vim habet, ac ſi Latinè dicas, "*Milites verò ſtatim*" &c. Ortum habet ſcilicet, ex vocabulo νῦν.

Ver. 386.—κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.]
———orandaque Divæ
Numina conclamant,——*Æn.* III. 232.

Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
Ἐλθοῦσ' οὔλυμπόνδε Δία λίσαι, εἴ ποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ δὲ ἔργῳ.
Πολλάκι γάρ σέο, πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν, ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα, θεὰ, ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὦχ' Ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων καλέουσι Θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'· ὁ γὰρ αὖτε βίη οὗ πατρὸς ἀμείνων.

" Sed tu, siquidem potes, auxiliare filio tuo.
" Profecta ad cœlum Jovem precare, si unquam utique aliquid
" Vel verbo juvisti cor Jovis, vel etiam facto.
" Sæpe enim te patris in ædibus audivi
" Gloriantem, quum dicebas, ab atras-nubes-cogente Saturnio
" Solam te inter immortales indignam perniciem avertisse,
" Quando ipsum colligare celestes voluerunt alii,
" Junoque & Neptunus, & Pallas Minerva:
" Sed tu eum, quum venisses, Dea, liberâsti à vinculis,
" Statim Centimanum vocans in excelsum Olympum,
" Quem Briareum vocant Dii, homines autem omnes
" Ægæonem: is enim viribus suo patre præstantior.

Ver. 393.——παιδὸς ἑῆος.] Τοῦ σοῦ· οἱ δὲ, ἀγαθοῦ. *Schol.*

Ver. 394.——Δία λίσαι,] Quâ ratione vox, Δία, hîc ultimam producat, vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 395. Ἢ ἔπει,———ἠὲ καὶ ἔργῳ.] Suggerere mihi videntur hæc verba, versum illum *Sophoclis* in *Trachiniis*, 1066:

Ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ καὶ λόγῳ κακὰ

hoc modo emendari posse,

Ὦ πολλὰ δῆτ' ἔργῳ τε καὶ λόγῳ κακὰ,

quem & *Cicero* hoc modo vertit,

O multa dictu *gravia*, perpessu *aspera!*

Ver. 396. Πολλάκι γάρ σέο,] Καὶ δείκνυσιν ἡμῖν ὁ ποιητὴς, τίς μὲν ἂν ἦν ἀτέχνου ἀπαιτήσεως τρόπος, τίς δὲ ἐντέχνου. Ὁ Ἀχιλλεὺς τῇ μητρὶ λέγει, "Πολλάκι γάρ σέο, &c." *Dion. Halicarn. libr. qui inscribitur* Τέχνη, *cap.* 9. Quem vide.

Ibid.—πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν,] *In ædibus Patris* Mei. "*Hoc* "*enim ità solet ferè intelligi, cùm* Pater *aut* Mater *tantùm* "*dicitur:*" Ut rectè *Camerarius.* Ἐν τοῖς τοῦ πατρός ΜΟΥ Πηλέως οἴκοις· ἐν θαλάσσῃ γὰρ Πηλεὺς κατοικεῖν οὐκ ἠδύνατο· *Schol.*

Ver. 397.—— κελαινεφέϊ κρονίωνι.] Κρονίων, ὅτε μὲν μακρὸν ἔχει τὸ ι, διὰ τοῦ ο μικροῦ κλίνεται ὡς Μαχάονος, Ὑπερίονος· ὅτε δὲ βραχὺ, διὰ τοῦ ω μεγάλου, ὡς Εὐρυτίωνος. *Moschopuli Schol. ad hujus libri ver.* 502. Quod quidem quâ analogiâ fiat, vide suprà ad *ver.* 265.

Ver. 398. Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν] In vocum quarundam plusquam trisyllabarum pede priori apud Græcos, præsertim cùm syllabæ primæ Vocalis sit ω vel ι, adeò parum in pronunciando *tribrachyn* inter *dactylúmque* interest, ut uterque potuerit legitimè usurpari, Scilicet in voce, ἀθάνατος ἀκάματος, ἀπονέεσθαι, ἀγοράασθε, ἀποδίωμαι, Πριαμίδης, & similibus.

Ver. 399. Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι] Veri simillimum est hæc non ab *Homero* conficta, sed ab antiquis fuisse desumpta Philosophis, qui elementorum mutationes, rerúmque naturalium formandarum rationem, sub hujusmodi fabuli soliti sunt docere. Quarum tamen fabularum subtillior & enucleatior explicatio, ad Poëtici Ornatûs intelligentium parùm facit. Ἐκ μηδενὸς δὲ ἀληθοῦς ἀνάπτειν καινὴν τερατολογίαν, οὐχ Ὁμηρικόν—Τὸ δὲ πάντα πλάττειν,—οὐδ' Ὁμηρικόν. *Strabo. lib.* 1. *pag.* 38. & 45. *Al.* 20. & 25.

Ibid.——Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,] *Schol.* Οἱ Τιτᾶνες· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησι·

—Μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοιτο καὶ ἄλλοι.
Οἵπερ νέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες. ό, 224.

Ver. 400. Ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·] *Al.* καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων. Cæterùm optimo artificio Jovi hîc ii memorantur fuisse inimici, qui a patribus jam stabant *Achivorum*, qui ut plectantur oratum mittitur Thetis.

Ver. 402. Ὦχ' Ἑκατόγχειρον]

Et centum-geminus Briareus.——— *Æn.* VI. 287.
Ægæon qualis, centum cui brachia dicunt,
Centenásque manus.———*Æn.* X, 567.

Ver. 403. Ὃν Βριάρεων] Pronunciabatur Βριάρων. Vide infrà ad β', 811.

Ibid.—Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες Αἰγαίων.] Similis loquendi ratio; β', 813. ύ, 74. ξ', 291. item *Odyss.* κ', 305. Quâ de re, lepidè admodum *Dio Chrysost. Orat.* 11. Οὐ μόνον ἐξῆν Ὁμήρῳ τὰς ἄλλας γλώττας μιγνύειν τὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποτὲ μὲν Αἰολίζειν, ποτὲ δὲ Δωρίζειν, ποτὲ δὲ Ἰάζειν, ἀλλὰ καὶ Διαστὶ διαλέγεσθαι. Cæterùm de hâc loquendi ratione, *Eustathius* sic; Τὸ μὲν ὅλως Κρεῖττον τῶν ὀνομάτων, θεοῖς δίδωσιν ἡ ποίησις, ὡς θειότερον. *Scholiastes* autem sic; Τῶν διωνύμων τὸ μὲν προγενέστερον ὄνομα εἰς θεοὺς ἀναφέρει ὁ Ποιητὴς, τὸ δὲ μεταγενέστερον εἰς ἀνθρώπους. *Camerarius* similitèr: "*Quod* "*ad Deorum appellationem nomen refertur,* antiquius *putandum;* "recentius *autem, quod ad Hominum.*" Mihi *sic* videtur: quæ *Eruditioribus* usitata fuerint nomina, *Diis* tributa; quæ *Vulgo* magis trita, *Hominibus.* Vide infrà ad ζ', 402.

Ver. 404.—ὁ γὰρ αὖτε βίη οὗ πατρὸς ἀμείνων.] Patre suo *Neptuno* fortior. Cæterùm hunc locum olim ita legerunt nonnulli;—ὁ γὰρ αὖτε βίη πολὺ φέρτερος ἦε Πάντων, οἱ ναίουσ' ὑπὸ Τάρταρον εὐρώεντα. Vide *Eustath.* & *Henr. Stephanum.*

Ver.

Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδεϊ γαίων·
Τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες Θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λάβε γούνων,
Αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις, κατὰ δάκρυ χέουσα·
Ὤ μοι, τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων
Ἧσθαι· ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν·
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
Ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι·
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διῒ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι,
Μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα· Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο.
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·

" Qui porrò apud Saturnium sedebat, gloriâ lætus.
" Hunc utique exhorrueruntimmortales Dii, neq; *Jovem* ampliùs ligaverunt.
" His nunc illi in memoriam revocatis asside, & prehende genua.
" Si quo modo velit Trojanis auxiliari,
" Ad puppes verò usque & ad mare concludere Achivos
" Cæsos, ut omnes fruantur rege:
" Sentiat autem & Atrides latè-dominans Agamemnon
" Suam culpam; quòd fortissimum Achivorum nihil honorârit.
Huic autem respondit deinde Thetis, lachrymas-effundens;
" Heu; fili mi, cur te enutrivi, quem malo fato peperi?
" O utinam apud naves sine lachrymis & illæsus
" Sederes; quoniam tibi ævum breve, neque valdè diuturnum!
" Nunc autem simul & citò-moriturus, & ærumnosus supra omnes
" Es: idcirco te malo fato peperi in ædibus.
" Hoc tamen dictura verbum Jovi gaudenti-fulmine
" Vado ipsa in Olympum valde-nivosum, si persuadebitur.
" Sed tu quidem nunc, navibus assidens velocibus,
" Irascere Achivis, bello autem abstine omnino.
" Jupiter enim in Oceanum ad inculpatos Æthiopas
" Hesternus abiit ad convivium; Diique simul omnes sequuti sunt.
" Duodecimâ autem rursus veniet in cœlum:

Ver. 405.—*παρὰ κρονίωνι*] De analogiâ τοῦ κρονίονος & κρονίωνος, vide suprà ad *ver.* 397; & infrà ad β', 818.

Ver. 406.—*οὐδέ τ' ἔδησαν*] Neque ad Jovem ligandum ampliùs aggressi sunt. *Al.* οὐδ' ἔτ' ἔδησαν. Quod eodem redit.

Ver. 410.— *ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος,*]

——*τῶ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.* ———— ζ, 353.

——*εἰ αὖτε κακοῤῥαφίης ἀλεγεινῆς*

Πρώτη ἐπαύρηαι ———————— ό, 16.

Ver. 416.——*οὔτι μάλα δήν·*] Quâ ratione *μάλα* hîc ultimam producat; item *ἐπὶ*, *ver.* 437; vide suprà ad *ver.* 51.

Ver. 422.—*πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.*]

Cætera parce, puer, bello.———— ———— *Æn.* IX. 656.

Ver. 423. *Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὠκεανὸν, μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας.*]

Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας.
Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν.
Odyss. ά, 22.

Oceani finem juxta, Solemque cadentem,
Ultimus Ethiopum locus est.—— ———— *Æn.* IV. 480.

Oceanum hîc intelligit *Strabo*, τὸν ὠκεανὸν τὸν καθ' ὅλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα τεταγμένον. *lib.* 1. Scholiastes autem, ὁ δὲ Ὠκεανὸς, inquit, ποταμός ἐστι, καθ' Ὅμηρον. Item *Diodorus Siculus*: Τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐκδημίαν ἐκεῖθεν· [ἐκ τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν] αὐτὸν μετενεγκεῖν· κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸν νεὼν τοῦ Διὸς περαιοῦσθαι τὸν ποταμὸν εἰς τὴν Λιβύην, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπιστρέφειν, ὡς ἐξ Αἰθιοπίας τοῦ θεοῦ παρόντος. *lib.* 1, *sub finem*. Et paullò superiùs: Τοὺς Αἰγυπτίους κατὰ τὴν ἰδίαν διάλεκτον Ὠκεανὸ λέγειν τὸν Νεῖλον. *p.* 85. & 88. Cæterùm *ἀμύμονας*, hîc *pios* significat, & *vivendi ratione simplices*. Quanquam alii, ut testatur *Eustathius*, legunt κατὰ Μέμνονας Αἰθιοπῆας.

Ver. 425. *Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις*] *Macrobius*, Jovis appellatione *Solem* intelligens, ad *Horarum* hoc numerum refert, quæ Hemisphærii superioris exortum metiuntur; vel ad *duodecim Signa*. *Lib.* 1. *c.* 23. Sed multò satius est, *Festum* hoc *aliquod* intelligi *Æthiopum*, per *duodecim dies* celebratum. Quod quidem *Festum* si *quâ parte anni* inciderit, ex antiquâ aliquâ historiâ colligi posset; ut adeò *quâ parte* anni, quæ in *Iliade* narrantur, contigerint, *certò ac præfinitò* posset exponi; inde Lucis fortè plurimum, ad hujus Poëmatis partes quasdam illustrandus, afferri posse arbitratur *Popius*. De toto certè liquet, & in universum, tempore *verno* hæc omnia narrari gesta. Liber enim decimusquartus, *ver.* 153——348, *Veris* omninò intelligenda est descriptio. vid: vers: 493: hujus libri.

Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμὸν, ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
Ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασσώμεσθ' ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα Θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἑξείης ἔστησαν εὔδμητον περὶ βωμόν.
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.

" Et tunc poſtea vadam Jovis ad ære-fundatam domum,
" Et ipſius genibus advolvar, & eum perſuaſum iri puto.
Sic utique locuta abiit: illum autem reliquit ibi
Iratum in animo, propter mulierem elegantèr-cinctam,
Quam utique vi ab invito abſtulerant. Sed Ulyſſes
In Chryſen pervenit, ducens ſacram hecatomben.
Hi autem quando portum valdè profundum intraverant,
Vela quidem legerunt, poſueruntque in navi nigrâ;
Malum autem receptaculo ſuo admoverunt, rudentibus demiſſum
Statim; ipſámque in ſtationem protraxerunt remis,
Anchoráſque jecerunt, ac retinacula alligaverunt:
Et ipſi autem exierunt in littus maris;
Et hecatomben expoſuerunt longè-jaculanti Apollini.
Dein & Chryſeïs navi exivit pontigradâ.
Hanc quidem poſtea ad altare ducens ſapiens Ulyſſes,
Patri charo in manibus poſuit, & ipſum allocutus eſt;
" O Chryſe, protinus miſit me rex virorum Agamemnon,
" Filiamque tibi ut ducerem, Phœbóque ſacram hecatomben
" Sacrificarem pro Danais; ut placemus Deum,
" Qui modò Argivis acerbiſſimos dolores immiſit.
Sic locutus, in manibus poſuit. Ille autem accepit gaudens
Filiam dilectam: hi verò confeſtim Deo ſplendidam hecatombam
Ordine ſtatuerunt ritè-ædificatum circa altare.
Manuſque deinde lavârunt, & molas ſuſtulerunt.

Ver. 426. —χαλκοβατὲς δῶ.] *Stabilem* utique, non *ſolidam*: Ut rectè annotavit *Domina Dacier.* Quanquam & *ſolidum* credebant Veteres *cœlum.*

Ver. 427. Καί μιν γουνάσομαι,] Vide ſuprà ad *ver.* 140.

Ver. 428. Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσατο·]
——Sic fatus, nocti ſe immiſcuit atræ. *Æn.* IV. 570.

Ver. 434. —πέλασαν,] Vide ſuprà ad *ver.* 140.

Ver. 435. ——τὴν δ' εἰς ὅρμον] ὅρμος, non rectè vertitur *Portus*, ſed *ſtatio* in Portu. Nam & jampridem, *ver.* 432, erat navis in *Portu*; λιμένος ἐντός.

Ver. 436. Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.]
Anchora de prorâ jacitur, ſtant Littore puppes. *Æn.* III. 277.

Ver. 436—439. Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον——,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ——————.
Ἐκ δ' ἑκατόμβην——————.
Ἐκ δὲ Χρυσηῒς——.]
Mirando admodum artificio Poëta, in rebus *minutis* narrandis, & hîc & aliàs, ſententias ſingulas ſingulis verſibus abſolvit: Quod ſemper in narratione *ſublimiori* longè alitèr fit. Vide infrà ad β', 102; & ad ι, 210. 589.

Ver. 439. Ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.] Et in hoc verſu *numeri ipſi* mulierem tardè cautéque incedentem depingunt.

Ver. 442. —πρὸ μ' ἔπεμψεν] Iſtud πρό, non eſt nihili. Reſpondet propè Latinò, *protinùs.*

Ver. 444. Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν,] Sic *Virgilius*;
Cùm *faciam* vitulâ pro frugibus—— *Eclog.* III. 77.
" *Cùm faciam*" nimirum, eſt, *cùm Sacra faciam.* Ut planè ineptiſſimi ſint, qui voces, *facere* & ποιεῖν, *ſacrificales* eſſe contendant etiam tùm, cùm & *alium* habent ſibi conjunctum *Accuſativum*; ut Τοῦτο ποιεῖτε, *Hoc facite*, & ſimilia.

Ver. 449. Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, &c.] Ταῦτα δὲ Ῥωμαίους ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ πράττοντας ἐπὶ ταῖς θυσίαις ἰδὼν ἐπίσταμαι· καὶ μιᾷ πίστει τῇδε ἀρκούμενος οὐ βαρβάρους ἐπείσθην εἶναι τοὺς οἰκιστὰς τῆς Ῥώμης,

Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Κλῦθί μευ, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ,
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.

His autem Chryſes altâ voce precabatur, manibus ſublatis,
"Audi me, argenteum-arcum habens, qui Chryſen tueris,
"Cillamque eximiam, Tenedóque potenter imperas:
"Jam quidem aliquando me anteà exaudîſti precantem;
"Honorâſti quidem me, valdè autem læſiſti populum Achivorum:
"Itidem & nunc mihi huc perfice votum,
"Jam nunc à Danais indignam peſtem remove.
Sic dixit orans; hunc verò exaudivit Phœbus Apollo.
Cæterùm poſtquam precati ſunt, & molas projecerunt,
Cervicem retrò egerunt quidem primùm, & jugulârunt, & excoriârunt,
Femoráque exſecuerunt, adipeque cooperuerunt,
Poſtquam duplicaverant; ſuper ipſis autem fruſtra cruda poſuerunt.
Adolebat autem in lignis fiſſis ſenex, & inſuper nigrum vinum
Libabat: juveneſq; ſecus illum, tenebant verua in 5 mucrones fiſſa manibus.
Tum poſtquam femora exuſta erant, et viſcera guſtârant,
Minutatim dein ſecuerunt cætera, et verubus transfixerunt,
Aſsâruntque ſcitè, detraxerúntque omnia.

Ῥώμης, ἀλλ' ἐκ πολλῶν τόπων συνεληλυθότας Ἕλληνας. *Dion. Hal. Antiq. Roman. lib.* 7.

Ibid.—οὐλοχύτας] *Molâ ſalſâ.* Horat. Serm. lib. 2. 300.

Ver. 450.—μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών.]
—duplices tendens ad ſidera palmas *Æn.* I. 97.
Et duplices cum voce manus ad ſidere tendit. *Æn.* X. 667.

Ver. 451.—ἀμφιβέβηκας,] Vide ſuprà ad *ver.* 37.

Ver. 454.—ἐμὲ, μέγα] Quâ ratione ἐμὲ ultimam hîc producat, vide ſuprà ad *ver.* 51.

Ver. 458.—καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,] *Al.* οὐλοχύτας ἀνέλοντο· ex *ver.* 449, ſuprà.

Ver. 459. Αὖ ἔρυσαν] *Reſupinârunt.* Vide infrà, θ' 325. Εἰς τ' οὐπίσω ἀνέκλασαν τὸν τράχηλον. *Schol. Brev.* Ἀνέστρεψαν τὸν τράχηλον τοῦ ἱερείου, ἵνα ἡ κεφαλὴ ἄνω ἀφορᾷ. *Schol. Moſchopuli.*

Ἄνω τρέπων ἔσφαζεν. ———————— *Sophoc.*

Ibid.—καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,]
Illi ſe prædæ accingunt, dapibuſq; futuris;
Tergora diripiunt coſtis, & viſcere nudant:
Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt.
Littore ahena locant alii, flammaſque miniſtrant.
Tum victu revocant vires.— *Æn.* I. 214.

Ver. 460. Μηρούς τ' ἐξέταμον,] *Proſecuerunt.* Unde *Proſecta*; vox ſacrificalis.

Ver. 461.——ὠμοθέτησαν.] Ἔκοψαν μικρὸν ἀπὸ παντὸς μέρους, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ μηρία. *Schol.*

Ver. 462.——αἴθοπα οἶνον.] "*Conjectare me, vinum, quòd* "*ſemina quædam Caloris in ſeſe haberet, eſſetque naturâ igniti-* "*us; ob eam rem dictum eſſe ab Homero* αἴθοπα οἶνον; *non, ut* "*alii putarent, propter Colorem.*" Gell. lib. 17. c. 8. "*Num* "*quia Vinum ſemina quædam in ſe Caloris habet, & ob eam* "*rem* Homerus *dixit* αἴθοπα οἶνον; *non, ut quidam putant, prop-* "*ter Colorem?*" Macrob. lib. 7. c. 12. *Generoſum* Vinum.

Ver. 463.—πεμπώβολα] *Schol.* Πέντε ὀβελοὺς ἔχοντα ἐκ μιᾶς λαβῆς κρατουμένης τριαινοειδῶς *Quincuplex veru, craticulæ ſimile.*

Ver. 464. Αὐτὰρ ἐπεὶ] Αὐτὰρ, quod eſt, αὖτ' ἄρ, eandem ferè vim habet, ac Latinum "*autem,*" ſeu "*tum deinceps:*" Et proinde longè aliud eſt quàm ἀλλά. Nempe αὐτὰρ, ordine diſpoſita atque ſententia connectit; ἀλλὰ, inter ſe oppoſita disjungit. Quod cùm non intelligerit *Barneſius*; ſententiam infrà, ξ', 101, penitùs jugulavit, inferciendo αὐτὰρ pro ἀλλά. Vide ad locum.

Ver. 465. Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα] Haud ſcio facetúſne ſit magis, an ridiculus, quem hinc arripuit *Martialis* jocum:
Si tibi *Miſtyllus* coquus, Æmiliane, vocatur;
Dicetur quare non *Taratalla* mihi? *Lib.* I. 51.

Ver. 466. Ὤπτησάν τε.] Καὶ παρ' Ὁμήρου τά γε τοιαῦτα μάθοι ἄν τις. Οἶσθα γὰρ ὅτι ἐπὶ στρατιᾶς ἐν ταῖς τῶν ἡρώων ἑστιάσεσιν, οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἑφθοῖς κρέασιν, ἀλλὰ μόνον ὀπτοῖς.—— Οὐδὲ μὴν ἡδυσμάτων, ὡς ἐγῷμαι, Ὅμηρος πώποτε ἐμνήσθη. *Plat. de Republ. l.* 3.

Ver.

Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνυ, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ'· ὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Κῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἱλάσκοντο,
Καλὸν ἀείδοντες παιήονα, κῦροι Ἀχαιῶν,
Μέλποντες Ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκύων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον ὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων·

Atque ubi ceſſârunt ab opere, apparârantque convivium,
Convivati ſunt: neque quicquam animus indiguit cibo æquali.
Porro poſtquam potûs & cibi deſiderium exemerant,
Pueri quidem crateras coronabant vino;
Diſtribuebántque omnibus, auſpicantes poculis.
Illi igitur totum diem cantu Deum placabant,
Lætum canentes pæana, juvenes Achivorum,
Cantu celebrantes longè-jaculantem *Apollinem*: ille autem animo delectabatur audiens.
Quando verò ſol occidit, & tenebræ ſupervenerunt,
Utique tunc dormiverunt juxta retinacula navis.
Quando autem manè genita apparuit roſea-digitos Aurora,
Tunc deinde revehebantur ad amplum exercitum Achivorum.
His porrò ſecundum ventum miſit longè-jaculans Apollo:

Ver. 458. — ὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο] *Nec non abundè erant contenti.* Henr. Stephanus legendum contendit, ὐδ' ἔτι Cui tamen non aſſentior.

Ibid. δαιτὸς ἐΐσης] Ἰσομοίρυ καὶ μεριστῆς. *Schol. Brev.* Τῆς ἐν κοινῇ τραπέζῃ αὕτη γὰρ κυρίως τὸ ἴσον, πᾶσιν ὁμῦ προκειμένη ἰσοτιμίας. *Schol. Moſchopuli.* Καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο· ὅθεν ἐΐσας φησὶ τὰς δαῖτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος.—Ἐπείσθη δὲ Ζηνόδοτος, δαῖτα ἐΐσην, τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. *Athenæus, lib.* I. *c.* 10.

Ver. 469. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,]
Poſtquam exempta fames epulis, menſæque remotæ. *Æn.* I. 220.
Poſtquam prima quies epulis, menſæque remotæ. *ibid.* 727.
Poſtquam exempta fames, & amor compreſſus edendi. *Æn.* VIII. 184.
——dapes, & plenæ pocula menſæ. *Æn.* XI. 738.

Ver. 470. Κῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.]
——& Socii cratera coronant. *Georgic.* II. 528.
Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant. *Æn.* II. 724.
Ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ἤτοι ὑπερχειλεῖς οἱ κρατῆρες ποιοῦνται, ὥστε διὰ τοῦ ποθοῦ [*leg.* ποτοῦ] ἐπιστεφανοῦσθαι. *Athenæus, lib.* I. *c.* 11. Τὸ δὲ στέφειν, πλήρωσίν τινα σημαίνει. *Id. lib.* 15. *c.* 5. Sunt tamen qui hoc aliter interpretentur;
—συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις
Ἔστεψα.—*Alexis* Poëta apud *Athenæum. lib.* 11. *c.* 6; de cratere *Thericleo.* Sed hoc recentius.

Ver. 471. Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.] Vide *Odyſs.* η', 183. σ', 417. φ', 263. Τὸ "πᾶσιν," ἐν τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. *Athenæus, lib.* 1. *c.* 11.

Ver. 472. Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἱλάσκοντο.] Θαλήταν τὸν Κρῆτά φασι —— διὰ μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε τοῦ κατασχόντος λοιμοῦ, τὴν Σπάρτην.—— Ἀλλὰ καὶ Ὅμηρος τὸν κατασχόντα λοιμὸν τοὺς Ἕλληνας παύσασθαι λέγει διὰ μουσικῆς, — ἐπεὶ φθάσας σὺ τὴν μουσικὴν δύναμιν διὰ τούτων ["Οἱ δὲ πανημέριοι—"] προαπέφηνας ἐμοί. *Plutarch. de Muſica, ſub finem.*

Ver. 473. Καλὸν ἀείδοντες] Vide infrà ad β', 43.
Ibid.—ἀείδοντες παιήονα]
—lætum pæana ſecuti. *Æn.* X. 738.

Ver. 474. Μέλποντες Ἑκάεργον.] Vide ſuprà ad *ver.* 51.

Ver. 476.—παρὰ πρυμνήσια] Juxta *Palum*, quem Romani *Tonſillam* appellant.

Ver. 477. Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς]
Poſtera Phœbeâ luſtrabat lampade terras,
Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. *Æn.* IV. 6.
Oceanum interea ſurgens Aurora relinquit.
It portis jubare exorto —— *ibid.* 129.
Et jam prima novo ſpargebat lumine terras
Tithoni *croceum* linquens Aurora cubile. *ibid.* 584.
Jamque *rubeſcebat* radiis mare, & æthere ab alto
Aurora in *roſeis* fulgebat *lutea* bigis. *Æn.* VII. 25.
Aurora intereà miſeris mortalibus almam
Extulerat lucem, referens opera atque labores. *Æn.* XI. 182.
——cùm primùm craſtina cœlo
Puniceis invecta rotis Aurora *rubebit.* *Æn.* XII. 76.

Pulcherrima hæc; nec tamen vocis, ῥοδοδάκτυλος, *Vim* attingunt Ἀπὸ τοῦ σχήματος τῶν τῆς χειρὸς δακτύλων, παρίστησι τὸ τῶν Ἀκτίνων σχῆμα. *Schol.* Ἔστι γὰρ ἄλλο ἄλλυ κυριώτερον, καὶ ὡμοιωμένον μᾶλλον, καὶ οἰκειότερον, τῷ ποιεῖν τὸ πρᾶγμα πρὸ ὀμμάτων——. Διαφέρει δ' εἰπεῖν· οἷον, ῥοδοδάκτυλος ἠὼς, μᾶλλον ἢ φοινικοδάκτυλος, ἢ ἔτι φαυλότερον, ἐρυθροδάκτυλος. *Ariſtot. Rhetoric. lib.* 3. *c.* 1. Vide ſuprà ad *ver.* 43, & infrà ad *ver.* 528.

Ver. 479. Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει]
Proſequitur ſurgens à puppi ventus euntes. *Æn.* III. 130.
Vide infrà ad *Odyſſ.* λ', 6.

Ver.

Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν.
Ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν.
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τέ.
Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι,
Διογενὴς Πηλέως υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμόν γ'· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' αὐτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν Θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσατο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανόν, Οὔλυμπόν τε·
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων

Illi verò malum erexerunt, veláque alba panderunt:
Ventus autem flatu-implevit medium velum, circúmque fluctus
Carinam ater valdè resonabat, navi eunte:
Hæc itaque currebat per fluctum conficiens vias.
Ac postquam venerunt ad exercitum latum Achivorum;
Navem quidem hi nigram in continentem subduxerunt,
Altè super arenas palangasque longas subtenderunt:
Ipsi autem sparsi sunt per tentoriáque navésque.
Verùm iram fovit, navibus assidens velocibus,
Generosus Pelei filius pedibus velox Achilles,
Neque unquam in concione versabatur illustres-viros-habente,
Neque unquam in prælio; sed macerabat suum cor,
Illic manens; desiderabat autem clamorémque pugnámque.
At quando jam ex illo duodecim erat dies,
Tum utique ad Olympum ibant Dii semper existentes
Omnes simul, Jupiterq; præibat: Thetis autem non oblita est mandatorum
Filii sui, sed emersit ex undâ maris,
Matutináque conscendit in magnum cœlum Olympúmque:
Invenit autem latè-sonantem Saturnium seorsum sedentem ab aliis
In summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
Et ante ipsum sedit, & prehendit genua

Ver. 480. Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ'] *Al.* στῆσαντ'

Ver. 481. Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον]
——————— & auræ
Vela vocant, tumidoque inflatur carbasus Austro. *Æn.* III. 357.
Vela facit tamen, & plenis subit ostia velis. *Æn.* V. 281.

Ver 482.——κῦμα——πορφύρεον]
——mare purpureum.—————— *Georgic.* IV. 373.
Cæterum, quâ *analogiâ* à πορφύρω deducatur πορφύρεος; à φαίνω, φάνερὸς; à κρίνω, κρίτος; à κλίνω, κλίτὸς: à μαρτύρομαι, μάρτυρος; & similia; Vide suprà ad *ver.* 309, 314, 338. *Barnesius* hîc legendum velit, πορφῦρον: sed nihil opus.

Ver. 483. Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.]
——Maris æquor arandum. *Æn.* II. 780.
——— vastumque cavâ trabe currimus æquor. *Æn.* III. 191.
Currit iter tutum non seciùs æquore classis. *Æn.* V. 862.
Odyss. β', 429, scriptum est, διαπρήσσουσα κελεύθον. Quod auribus magis placet.

Ver. 484.— κατὰ στρατὸν] *Al.* μετὰ στρατόν.

Ver. 486.—ἐπὶ ψαμάθοις] *Al.* ἐπὶ ψαμάθου.

Ver. 488. Αὐτὰρ ὁ μήνιε, νηυσὶ] Quoniam μηνίω secundam producit, verisimillimum est (licèt id non necessariò sequatur,) pronunciatum fuisse contractè, Αὐτὰρ ὁ μήνι, νηυσί——Vide β', 769, 772.

Ver. 489. Διογενὴς Πηλέως υἱὸς] Pronunciabatur Πηλῶς. Alii scribunt, Πηλέως: Quod ferri quoque potest, & pronunciabitur Πηλοῦς. *Barnesius* edidit Πηλῆος: Et ipsum quoque non malé; cùm υἱὸς priorem & aliàs corripiat, & Πηλῆος præsertim sit dictio *Ionica*.

Ver. 491.—φθινύθεσκε] οὐκ ἔφερε τὴν σχολὴν, ἀλλὰ "φθινύθεσκε" &c. Plutarch. in Pyrrho. Ἐκεῖνον οὐδὲν ἤρεσκε τῶν μαλθακῶν, ἀλλά "φθινύθεσκε" &c. Id. in *Agide & Cleomone*. Ὑγιὴς δὲ καὶ μὴ πράσσειν, αὐτὸ πολλάκις εἰς ἀθυμίαν καθίστησιν· ὡς ——"ἀλλὰ φθινύθεσκε" &c. Id. *de Tranquill. animi*; sub initio. Cæterum de hujus vocis prosodiâ, vide infrà ad β', 43.

Ver. 498.—εὐρύοπα] Alii exponunt, *latè prospicientem*: Alii *voce latè sonantem, latè tonantem.*

Ver. 500. Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων]
————genua amplexus, genibusque volutans
Hærebat—————— *Æn.* III. 607.

Ver.

Σκαιῇ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα,
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ.
Τίμησόν μοι υἱὸν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων
Ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο· Θέτις δ', ὡς ἥψατο γούνων,
Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖθις·
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
Ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη Θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἡ δ' καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι Θεοῖσι
Νεικεῖ, καί τέ με φησὶ μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν·
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Εἰ δ' ἄγε, τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,

Siniſtrâ; dextrâque mento prehenſo,
Supplicans allocuta eſt Jovem Saturnium regem:
" Jupiter pater, ſi unquam reverà te inter immortales juvi,
" Vel verbo, vel opere; hoc mihi perfice votum:
" Honora mihi filium, qui breviſſimæ vitæ præ cæteris
" Eſt: ſed ipſum nunc rex virorum Agamemnon
" Contumeliâ-affecit: Ereptum enim habet præmium, ipſe abripiens.
" At tu ipſum honora, Olympie, ſapientiſſime Jupiter;
" Tamdiu autem Trojanis dice victoriam, donec Achivi
" Filium meum honorent, augeantque eum honore.
Sic dixit. Hanc autem nihil allocutus eſt nubes-cogens Jupiter,
Sed tacitus diu ſedit. Thetis verò, ità ut apprehenderat genua,
Sic tenebat inhærens, & rogabat ſecundò iterum;
" Verè jam mihi promitte, & annue,
" Vel abnue; quoniam non tibi ineſt timor: ut benè ſciam,
" Quanto ego inter omnes inhonoratiſſima Dea ſim.
Hanc autem graviter ſuſpirans allocutus eſt nubes-cogens Jupiter;
" Sanè perniciosum facinus, quum me in offenſionem impellis
" Junonis, quando me irritet contumelioſis verbis.
" Hæc autem & temerè mecum ſemper inter immortales Deos
" Contendit; atque me dicit in pugnâ Trojanis auxiliari.
" Sed tu quidem nunc recede, ne te videat
" Juno: mihi autem hæc erunt curæ, ut perficiam.
" Verùm age, *jam* tibi capite annuam, ut fidem habeas.
" Hoc enim à me inter immortales maximum
" Signum: non enim *Promiſſum* meum revocabile, neque fallax,

Ver. 503.—εἴ ποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα,
Ἢ ἔπει' ἢ ἔργῳ,] Vide ſuprà, *ver.* 395, 398, 399, &c. Τὸ μὲν ὀνειδίζειν ἀφίησι· τὸ δὲ ὑπομιμνήσκειν ἐπιμελῶς πραγματεύεται. Τὸ μὲν ἔργον οὐκ εἶπε, (vide *ver.* 399, &c.) τὴν δὲ ἀνάμνησιν εὐπρεπῶς ἐποιήσατο——Καὶ τὰ μέτρα τῶν ἐσχηματισμένων λόγων παιδεύει ἡμᾶς ὁ Ὅμηρος, ὅτι οὐ τῆς εὐπρεπείας δεῖται, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν χρείᾳ συντομίας. [Legendum fortaſsè, οὐ μόνον τῆς εὐπρεπείας. &c.] [c. 9. *Dionyſ. Halicarnaſ. lib. qui inſcribitur* [illegible],

Ver. 508. Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον] *Si alii cum contumeliâ afficiunt, at Tu cum honora.* Iſtam ſcilicet vim habet vocula πέρ.

Ver. 510. ——ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ.] *Al.* ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμήν.

Ver. 514. Νημερτὲς μὲν δή μοι] *Verè jam mihi, quæſo,* &c. Non enim hîc vacat iſtud, δή.

Ver. 515. ἔπι δέος] Vide ſuprà ad *ver.* 51.

Ver. 517 ——νεφεληγερέτα] Vide ſuprà ad *ver.* 175.

Ver. 518. Ἦ δὴ λοίγια ἔργ'] *Al.* Ἤδη λοίγια ἔργ'.

Ver. 519.——ὀνειδείοις ἐπέεσσιν] *Al.* ὀνειδίοις ἐπέεσσιν. Magis arridet, ὀνειδείοις· quia ὀνείδιστον penultimam corripit.

Ver. 520.——ἀθανάτοισι] Vide ſuprà ad *ver.* 398.

Ver. 522. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε,
——ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται,]
Cede locis; ego, ſiqua ſuper——,
Ipſa regam.—— *Æn.* VII. 559.

Ver. 524. Εἰ δ', ἄγε,] *Sin dubitas; arce,* &c.

Ver. 526.—οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν,

Οὐδ'

Οὐδ' ἀτελεύτητόν γ', ὅ, τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος,
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
Τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν, ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
Ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν ἰδοῦσ', ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς

" Neque infectum, quodcunque capite annuero.
Dixit, & nigris superciliis annuit Saturnius:
Ambrosiæ verò comæ concussæ sunt regis
A capite immortali; ac magnum tremefecit Olympum.
Illi utique re sic deliberata discesserunt: hæc quidem deinde
In mare desiliit profundum è splendido Olympo;
Jupiter autem *rediit* in suum domum. Dii verò simul omnes assurrexerunt
Ex sedibus, sui patris in occursum: neque quisquam sustinuit
Expectare venientem, sed obvii steterunt omnes.
Sic hic quidem illic resedit in solio; neque ipsum Juno
Ignoravit, conspicata, quod contulerat cum eo consilia

Οὐδ' ἀτελεύτητον] Promissum meum, neque per *levitatem*, neque per *fraudem*, neque per *impotentiam* irritum erit. Ut rectè observavit *Eustathius*, aliique.

Ver. 528. —κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι] Quia *Cœli* nimirum color cœruleus. Simili de causâ *Neptunus* itidem, κυανοχαίτης. Vide suprà ad *ver.* 43. & 477.

Ibid.—ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος,
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.]
Ambrosiæque comæ ———————— *Æn.* I. 407.
Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum. *Æn.* X. 115.
Terrificam capitis concussit terque quaterque
Cæsariem; *cum quâ* terram, mare sidera movit.
Ovid. Metam. I. 179.

Ἀπομνημονεύουσι δὲ τοῦ Φειδίου, διότι πρὸς τὸν Πάναινον εἶπε πυνθανόμενον, πρὸς τί παράδειγμα μέλλει ποιήσειν τὴν εἰκόνα τοῦ Διὸς, ὅτι πρὸς τὴν Ὁμήρου, δι' ἐπῶν ἐκτεθεῖσαν τούτων· "Ἦ, καὶ "κυανέῃσιν" &c. εἰρῆσθαι γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς. *Strabo lib.* 8. *p.* 543. *Edit. Amst.* 1707. " Phidias, cùm Jovem Olympium fingeret, interrogatus de quo exemplo divinam mutuaretur effigiem, respondit, archetypum Jovis in his se tribus *Homeri* versibus invenisse." *Macrob. lib.* 5. *c.* 13.

Porrò, libet hîc obiter annotare, quàm fœde corruperit linguam Romanum *Sanctius*; qui [*de causis linguæ Latinæ. lib.* 4. *cap.* 6.] ex loco *Ovidii* jam citato, & similibus quibusdam, arreptâ occasione; *ablativum* (quem appellant) *Instrumenti*, cum præpositione [*Cum*] conjungi posse contendit: cùm, é contrario ex plurimis manifestum sit exemplis, præpositionem, à quâ (*plerumque suppressâ*) pendet iste Ablativus, utique non esse, *cum*; sed, *ab.* Citat ipse ex *Ovidio*: " *Pectora*——*trajectus ab ense*," hoc est, *ense trajectus*: " *Defendar ab armis*," hoc est, *armis defendar*: " *Fallere ab arte viros*," hoc est, *arte fallere*: Quibus adde, " *Tunicâque amicitur ab albâ*," hoc est, *albâ tunicâ amicitur*. Quæ *in alteram partem* exempla adduxit *Sanctius*, inseruitve deinceps *Scioppius*, vel in Notis suis tandem addidit *Perizonius*; eorum omnium exemplorum, nè unum quidem rem attingit. " *Cæsariem* cum quâ *terram movit*;" non est, *quâ terram movit*; sed, *simul cum quâ terram movit*; " *Ipse dedit letho* " cum quibus *ante feras*." non de *instrumento* dictum est, sed de *sociis*. " *Verrebat* raro cum pectine *pratum*;" &, " *cirri* " cum quibus *venantur*;" utrumque & ipse agnoscit aliter esse scriptum; &, vera si sit ista lectio, possit tamen utrobique Ablativus iste non *instrumenti* esse, sed *Adjuncti*. " *Imperator* " cum sagittâ *saucius*;" non est, *sagittâ sauciatus*; sed, *Imperator cum sagittâ infixâ*. " *Gladium* quîcum *se percusserat*;" nuperi est Auctoris, non Latini. " *Sufficit fruges* cum vomere " *tellus*;" est, *tellus cum agriculturâ*. " Cum *armis confligere*;" non est, *armis confligere*, sed, *armatos confligere*. " *Ista* cum lin" guâ *lingere*;" non est, *linguâ lingere*; sed sarcasticè, *Tu cum* istâ *linguâ*, &c. " *Pacem* cum precibus *petere*:" " Cum *maximo* " *labore expugnare*:" " *Facere* cum *tantis minis*:" " *Investi*" *gare* cum *animo*:" " *Juvare* cum *fide*:" *Benevolentiâ* cum " *singulari*: " *Vestro* cum *Beneficio*: non utique *Instrumentum* " denotent, sed *Adjunctum*. *Instructus* cum *conjuratorum manu*:" " *Vexavi* cum *omnibus meis copiis*:" *Quibuscum* [*scilicet quo*" *rum operâ*] *filiam inveni*:" itidem non *instrumentum* significant, sed *socios*. Denique, " *aggrediuntur* cum *funibus*; non est, *fu*" *nibus aggrediuntur*; sed, *manibus aggrediuntur*, *funibus armati*. Et, " *Macedonum animos sibi conciliavit cum Heracli*" *de*," (eò quod Heraclidem scilicet in vincula conjecerat;) non utique Ablativus est *Instrumenti*, sed *Adjuncti*.

Ver. 531. ——διέτμαγεν·] *Al.* διέτμαγον.

Ver. 533.——Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν]
—viro Phœbi chorus assurrexerit omnis.
Virg. Eclog. VI. 66.

Ver. 535.—ἐπερχόμενον· ἀλλ'] Quâ ratione hîc ἐπερχόμενον, & τέτληκας, infrà *ver.* 543, ultimam producant; vide suprà ad *ver.* 51.

Ibid. — ἔσταν ἅπαντες.] Ἔσταν, ultimâ brevi, ex ἔστησαν vel ἕστασαν· simili analogiâ, ac τύπεν τράφεν, & similia, ex ἐτύπησαν, ἐτράφησαν, &c.

Ver. 536.—οὐδέ μιν Ἥρη Ἠγνοίησεν,]
Nec latuêre doli fratrem— *Æn.* I. 134.

Ver. 537.—ἰδοῦσ' ὅτι.] Quamvis, " *neque ignoravit quòd contulerat*," vel, " *conspicata quòd contulerat*," non dicatur latinè; quod est utique, " *conspicata conferentem*," aut, " *sentiens contulisse*;" tamen nè verbum verbo non responderet, versionem hîc non mutavi. Sunt qui legant, ἰδοῦσ' ὅτε.

 Ver.

Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος·
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα.
Τίς δ' αὖ τοι, δολομῆτα, Θεῶν συμφράσσατο βουλάς;
Αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τι πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅ, ττι νοήσεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε·
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους
Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ', ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
Οὔτε Θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε Θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
Μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπας;
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλησθα·
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γάρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.
Τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι, τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·

Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis:
Statim *itaque* convitiis Jovem Saturnium allocuta est;
" Quis veró tecum, dolose, Deorum contulit consilia?
" Semper tibi gratum est, à me seorsum existenti,
" Clandestina *consilia* inuentem statuere: neque unquam mihi quicquam
" Lubens sustinens dicere verbum, quod cogitaveris.
Huic autem respondit deinde pater hominúmque Deorúmque;
" Juno, ne (quæso) omnia mea sperato consilia
" *Te* scituram: difficilia tibi erunt uxor quamvis *mea* sis:
" Sed quod quidem par *fuerit* audire, nullus utique
" Neque Deorum prior hoc sciet, neque hominum:
" Quod autem ego seorsùm à Diis voluero animo concipere,
" Nè tu hæc singula interroga, neque perscrutare.
Huic autem respondit postea magnos oculos habens veneranda Juno:
" Severissime Saturnie, quale verbum dixisti?
" Et omninò te antea neque interrogavi, neque perscrutor:
" Sed valdè quietus ea consultas, quæcunque vis.
" Nunc autem valdè timeo animo, nè te seduxerit
" Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis.
" Matutina enim tibi assedit, & prehendit genua.
" Cui te suspicor annuisse certè, *fore* ut Achillem
" Honores, perdas autem multos ad naves Achivorum.
Huic autem respondens dixit nubes-cogens Jupiter;
" Improba, semper quidem suspicaris, nec te lateo:
" Proficere tamen nihil poteris, sed animo ingrata
" Magis eris meo: hoc autem tibi acerbius erit
" Si verò ità hoc est, mihi gratum erit.
" Verùm tacita sede, meoque obedi verbo;

Ver. 538. Ἀργυρόπεζα Θέτις.] Vide suprà ad *ver.* 43, 477. & 528.

Ver. 539. Αὐτίκα—προσηύδα·] De hujusmodi Asyndeto, vide suprà ad *ver.* 105.

Ver. 542.—οὐδέ τι πώ μοι Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν.] *Nunquam mihi lubens dicis.* Conjunctum est enim τέτληκας, cum præcedente, φίλον ἐστίν, tempore *præsenti.* Vide suprà ad *ver.* 37.

Ver. 543—ὅττι νοήσεις.] *Al.* ὅττι νοήσῃς.

Ver. 544.—πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε.]
—Divûm pater atque hominum Rex. *Æn.* I. 69.
—hominum sator atque Deorum. *Æn.* XI. 725.

Ver. 549. Ὃν δ' ἂν ἐγὼν.] *Al.* Ὃν δέ κ' ἐγών.

Ver. 551. —βοῶπις πότνια Ἥρη.] Oris majestatem indicat. Vide suprà ad *ver.* 43, 58, 477, & 528. Ὅμηρος ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὡς εἶησαν ὀφθαλμοὶ τῇ Ἥρᾳ καλοί τε μεγάλοι τε, "βοῶπιν" αὐτὴν ἐκάλεσε. *Liban. Progymn.* Vide *Moschopuli* Scholia: & *Grævium* ad *Hesiodi* Θεογονίαν, *ver.* 335.

Ver. 555.—μή σε παρείπῃ] *Nè te blanditiis persuaserit.*

Ver. 559 —ὀλέσῃς δὲ πολέας] Enunciabatur ac si scriptum fuisset πολεῖς. Vide infrà ad β', 811.

Ver. 560.—νεφεληγερέτα] Vide infrà ad *ver.* 175.

Ver. 565. Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο] Τὸ [Κάθισον] τοῦ [Κάθησο] διαφέρειν φημί—τῷ, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἑστῶτα λέγεσθαι, τὸ Κάθισον·

Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι Θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς Θεοὶ οὐρανίωνες.
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ·
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτὰ,
Εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
Ἐν δὲ Θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διῒ, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν.

" Nè tibi non depellant, quotquot Dii sunt in Olympo,
" Propè accedentem, quando tibi invictas manus injiciam.
Sic dixit: timuit autem magnis-oculis veneranda Juno;
Et tacita sedit, inflexa suo corde.
Ingemuerunt autem, per domum Jovis, Dii cœlicolæ.
Hisce autem Vulcanus inclytus-artifex incepit concionari,
Matri dilectæ gratificans, candidas-ulnas habenti Junoni;
" Certè pestifera facta hæc erunt, nec amplius tolerabilia,
" Si quidem vos gratiâ mortalium contenditis hoc modo,
" Interque Deus tumulum excitatis: neque ulla convivii
" Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
" Matrem autem ego admoneo, & ipsam licet intelligentem,
" Patri caro obsequium præstare Jovi; nè iterum
" Jurget pater, et nobis convivium conturbet.
" Si enim vult Olympius fulminator,
" Ex sedibus *omnia* deturbare,——. Is enim longè potentissimus est.
" At tu hunc verbis demulceto mollibus:

σον· τὸ δὲ πρὸς τὸν καθεζόμενον, Ἧσο,—ἀντὶ τοῦ, Μένε καθεζόμενος. *Lucian. Pseudolog. sub finem.* Vide infrà ad β', 191.

Ver. 566. Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι Θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, Ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.] Editores quos viderim omnes, ἆσσον ἰόνθ', intelligunt ἆσσον ἰόντε, *propiùs accedentes.* Quod mihi quidem ferri non posse videtur. Quamvis enim verum sit, quod ait *Eustathius, pag.* 35. ἰστέον ὅτι ἔθος Ὁμήρου ἀδιαφορεῖν ἐν τοῖς Δυϊκοῖς καὶ τοῖς Πληθυντικοῖς. καὶ ποτὲ μὲν Πληθύνειν τὰ Δυϊκὰ ποτὲ δὲ Δυάζειν τὸ πλῆθος· at *Utrumque* tamen ità esse verùm existimo, si de *Duobus* sit sermo. Omni nimirùm Substantivo *duali*, rectè adjungi potest Adjectivum *plurale*; quia omne *Duale*, est necessariò *Plurale.* Substantivo itidem *plurali*, rectè adjungi potest Adjectivum *duale*; non quidem omni, sed ita si de *Duobus* sermo sit. Nam *Plurale* non utique omne, est *Duale*; sed tum, quum sermo sit de *Duobus.* Quare istud, ἆσσον ἰόνθ', cum illo, ὅσοι Θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, malè mihi videtur cohærere. Vide infrà ad β', 228; & ad έ, 487. De *Enallage* (quam vocant) numeri, personæ, temporis, sive (quæ *Antiptosis* dicitur) casuum; equidem hoc *Portenti* quid sibi velit, minimè intelligo. Nam siquis usquam gentium, in linguâ suâ *vernaculâ*, simile quid unquam tentaverit; quam sit id planè *absurdum*, statim sentiet. Melius igitur *Eustathius*, de hoc loco: δύναται (inquit) καὶ κυρίως εἶναι δυικὸν, διὰ τὸ διγενὲς τῶν τε θεαινῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀῤῥένων. Quod tamen & ipsum in hujusmodi sententiâ, ubi de *sexu* nihil videtur interesse, satis est inficetum. Siquid mutare ausim, legerem equidem isto modo:

Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι Θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Ἆσσον ἰὼν ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.

Quin &, sinè ullâ mutatione, istud ἰόνθ', (scilicet ἰόντα,) ad Jovem ipsum quominùs referri possit, nihil video. Ut adeò sententia sit: " *Nè te nihil juvent quotquot in cœlo sunt Dii, adver-* " *sus* Me *propiùs accedentem quando tibi invictas manus injiciam.*" Judicet Lector eruditus. Certè aliis in locis, & istud ἆσσον ἰὼν, *minitantis* est; & illud χραίσμωσιν, similem sibi adjunctum habet *Accusativum*:

Ἦ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἆσσον ἰόντες. ό, 105.
Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον, ἆσσον ἰόντα. χ', 92.
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος. ———— *Odyss.* ί, 300.
————ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
Χραίσμε σιδηρείη ———— *Iliad.* ή, 144.
Ὣς ἄρα τοῖς αὔτις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον. λ', 120.
Νήπιος, οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον. ύ, 296.

Ver. 568.——βοῶπις] Vide suprà ad *ver.* 551.

Ver. 569.——ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ·] *Iram suam invitè cobibens ac sedans.*

Ver. 572.——λευκωλένῳ Ἥρῃ·] Vide suprà ad *ver.* 43, 58, 477, 528, & 551.

Ver. 573.——οὐδ' ἔτ' ἀνεκτὰ,] *Al.* οὐδέ τ' ἀνεκτά.

Ver. 576.——ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ

——ἤλεγξε γάρ τις, ὡς τὰ χείρονα
Πλείω βροτοῖσίν ἐστι τῶν ἀμ. ἀμεινόνων. *Eurip. Suppl.* 196.

Ver. 580. Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν ————
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι·] Si στυφελίξαι *Modi Infinitivi* hîc intelligatur, elegans erit Ἀποσιώπησις: *Si vult Jupiter è sedibus Omnes deturbare;——poterit sanè:* Vide suprà ad *ver.* 135. Sin στυφελίξαι *Modi Optativi* accipiatur, tum sententia erit plena: *Si velit Jupiter, utique Omnes è sedibus suis deturbaverit.* Prior

Αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὡς ἄρ' ἔφη,, κὴ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπε·
Τέτλαθι, μῆτερ ἐμὴ, κὴ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
Μή σε φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
Χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
Ἤδη γάρ με κὴ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,
Ῥίψε, ποδὸς τεταγὼν, ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο·
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ Θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι Θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
Ὠνοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι Θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα.
Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,

" Statim deinde placidus Olympius eri nobis.
Sic dixit: & ſurgens, poculum duplex rotundum
Matri dilectæ in manibus poſuit; & ipſam allocutus eſt;
" Tolera, mater mea, & ſuſtine, mœſta quamvis *ſis*;
" Nè te, tam charam *mihi* exiſtentem, *his* oculis videam
" Verberatam: tunc utique non potero, quantumvis dolens,
" Juvare: difficilis enim Olympius, cui reſiſtatur.
" Jam enim me & aliàs adjuvare ſtudentem
" Dejecit, pede prehenſum, de limine divino:
" Totam autem diem ferebar; unáque cum ſole occidente
" Decidi in Lemno; parùm autem jam animæ inerat:
" Ibi me Sinties viri ſtatim exceperunt cadentem.
Six dixit: riſit autem Dea candidas-ulnas-habens Juno:
Subridénſque à filio accepit manu poculum.
At ille cæteris Diis à dextrâ-exorſus omnibus
Fundebat dulcè nectar ab cratere hauriens.
Immenſus autem excitatus eſt riſus beatis Diis,
Ut viderunt Vulcanum per ædes miniſtrantem.
Sic tunc totum diem uſque ad ſolem occidentem
Convivabantur; neque quicquam animus indiguit dapibus æqualibus,
Nec citharâ perpulchrâ, quam tenebat Apollo,

ratio placuit *Euſtathio*, poſterior *Henrico Stephano* in *Annotat. ad Xenophontem*, p. 39.

Ver. 584. —δέπας ἀμφικύπελλον] *Schol.* ἀμφοτέρωθεν κοῖλον. *P. Victorius*, *Variar. Lect. lib.* 54. *c.* 22. eruditè ex *Ariſtotele* oſtendit, poculum hoc eſſe duplex; fundo in mediâ ſui parte, quod ſit utrique poculo, & erecto & inverſo, commune. Quod & notavit *Euſtathius*. Alii poculum *utrinque anſatum* intelligunt.

Ver. 586. Τέτλαθι,] Τέτλαε, καὶ (κατὰ μεταπλασμὸν) Τέτλαθι, ὡς Δέδιθι. Εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ Τλῆθι ἐγένετο κατ' ἀναδιπλασιασμὸν, εἶχεν ἂν τὴν παραλήγουσαν μακράν. *Schol. Moſchopuli.*

Ver. 587. Μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι Θεινομένην] Vis particulæ πὲρ hoc in loco ea eſt, ut ſententia ſit: " *Nè te, quam omnium maximè amo, cogar videre vapulan-" tem.*"

Ver. 590. ——μεμαῶτα,] Vide infrà ad β', 818.

Ver. 591. ——ποδὸς τεταγὼν,] *pede prehenſum & circumrotatum.*

Ver. 593. Κάππεσον ἐν Λήμνῳ·] In inſulâ nimirum ſulphuroſâ, & igne ſubterraneo refertâ. Cæterùm, decidere *aliquo in loco*, vel *aliquem in locum*, non unum idémque eſt. Nimirum qui erat *in Lemno* tum, cùm *in Lemnum* deciderat; æquè rectè dicitur is, ſive *in Lemno* decidiſſe, ſive *in Lemnum*. At qui *in lapillum deciderit*, non utique & is itidem rectè dicetur *decidiſſe in lapillo*. Similiter, qui *humi ſedet*, æquè rectè dicitur ſive *in terram* conſediſſe, ſive *in terrâ*: At qui *in floſculum conſederit*, non item rectè dicetur *conſediſſe in floſculo*. Qui in his & ſimilibus loquendi rationibus, vocabulum alterum eſſe contendunt *pro altero* poſitum; planè ineptiunt. Vide quæ Nos hâc de re ad *Cæſaris Commentar. de Bello Gallico, lib.* 4. §. 9. Item infrà, ad θ', 156.

Ver. 594. ——— κομίσαντο πεσόντα.] Vide ſuprà ad *ver.* 140.

Ver. 599. Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως] Vituperat hîc *Plato*, non locutionem Poëticam, quæ eſt pulcherrima; ſed Rem ipſam. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ φιλογέλωτάς γε δεῖ εἶναι.—— Οὔτε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου, κρατουμένους ὑπὸ γέλωτος ἄν τις ποιῇ, ἀποδεκτέον· πολὺ δὲ ἧττον, ἐὰν θεούς.——Οὐκοῦν Ὁμήρου οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεξόμεθα περὶ θεῶν, " Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέ-" λως." *De Republ. lib.* 3.

Ver. 600. ——ποιπνύοντα] *Pincernam agentem*, ſed & *claudè*. Mirifici ſunt hujus verſûs numeri, ad rem ipſam quaſi depingendam. Vide infrà ad γ', 363.

Ver. 602. ——οὐδέ τι θυμὸς] *Al.* οὐδ' ἔτι θυμός.

Ibid.—δαιτὸς ἐΐσης] Vide ſuprà ad *ver.* 468.

Ver.

Μουσάων θ', αἳ ἄειδον, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι.
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
Ἔνθα κάθευδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ, χρυσόθρονος Ἥρη.

Musisque, quæ canebant, alternantes voce pulchrâ.
Cæterum postquam occidit splendida lux solis,
Hi quidem decubituri abierunt domum unusquisque,
Ubi singulis domum inclytus utroque-pede-claudus
Vulcanus fecerat solertibus præcordiis:
Jupiter autem ad suum lectum abiit Olympius fulgurator,
Ubi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus invaderet:
Illic dormivit cum ascendisset; juxtáque, aureum-solium-habens Juno.

Ver. 604.—καλῇ. Vide infrà ad β', 43.

Ver. 606.—— ἔβαν οἶκόνδε] Quâ ratione, ἔβαν, hîc ultimam producat; vide suprà, ad *ver.* 51; & infrà ad θ', 229.

Ver. 608.—— ποίησ' εἰδυίῃσι πραπίδεσσι.] *Eustathius* testatur, Antiquos hoc modo scripsisse:—— ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι.

Ver. 611. Ἔνθα κάθευδ'] *Eustathius* & *Scholiastes* scribunt, Ἔνθα καθεῦδ'. Nè scilicèt, *Modi esse Imperativi* videretur: Quod sanè nihil opus.

Ibid.] Notat Scholiastes, Poëtam in toto hoc primo libro nè unam quidem inseruisse *Similitudinem*. Quod itidem doctissima *Domina Dacier*, & de primo *Odyssea* libro observavit. Narrationem nimirùm inchoantem, paullò simplicior decuit & minùs sublimis oratio.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Β΄.

Ὑπόθεσις τῆς Β΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

ΖΕΥΣ Ὄνειρον ἐπιπέμψας Ἀγαμέμνονι, παρακελεύεται τοὺς Ἕλληνας ἐξάγειν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ, πρότερον μὲν τῶν ἀρίστων συνέδριον συνήγαγεν· ἔπειτα δὲ ἐκκλησίαν ποιησάμενος, ἀποπειρᾶται αὐτῶν, παρακελευσάμενος φεύγειν εἰς τὰς πατρίδας. Κατέχει δὲ αὐτοὺς Ὀδυσσεὺς Ἀθηνᾶς προνοίᾳ, καὶ Νέστωρ βεβαιοῖ δημηγορήσας. Εἶτα τροφὴν ἀνελόμενοι, ἐξοπλίζονται αὐτοί τε, καὶ οἱ ἡγεμόνες· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Τρῶες, Ἴριδος αὐτοῖς ἀπαγγειλάσης. Κατάλογον δὲ ὁ Ποιητὴς ἐποίησε τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν νεῶν.

ΑΛΛΩΣ.

ΖΕΥΣ, ἐμέμνητο γὰρ τῆς Θέτιδος ἱκεσίας, τῶν ἄλλων Θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ὕπνῳ σχολαζόντων, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιούμενος τιμῆσαι τὸν τοῦ Πηλέως, Ὄνειρον Ἀγαμέμνονι πέμπει, κελεύων αὐτῷ ἐκβάλλειν πάντας τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν μάχην, συμβουλεύων αὐτῷ δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀχιλλέα παρακαλέσαι, ὁ δὲ, οὐ συνιεὶς τὸ ὄναρ, τοῖς ἀριστεῦσιν αὐτὸ διηγεῖται· καὶ μετὰ τοῦτο εἰς ἐκκλησίαν ἀθροίσας πάντας Ἕλληνας, ὑπόπτως πρὸς αὐτοὺς διακείμενος, διὰ τὸ ἡγεῖσθαι τὸν Ἀχιλλέα, ἐπιτιθέμενον αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ, προσοικειοῦσθαι τὸ πᾶν πλῆθος, πειράζων, φεύγειν αὐτοὺς εἰς τὰς πατρίδας κελεύει· οἱ δὲ οὐ συνιέντες, ἐπὶ τὸ καθέλκειν τὰς ναῦς, καὶ εἰς τὰς πατρίδας ἀπαλλάττεσθαι χωροῦσιν. Ὀδυσσεὺς δὲ, ὑποθεμένης αὐτῷ Ἀθηνᾶς, τοὺς μὲν ἀρίστους πειθοῖ κατέχει, τῶν δὲ στρατιωτῶν πικρῶς καθάπτεται· παύει δὲ καὶ Θερσίτην, ἀμέτρως πρὸς τὸν βασιλέα στασιάζοντα· καὶ τοὺς Ἕλληνας μεῖναι, καὶ τὴν Ἴλιον ἑλεῖν προτρέπει. Συμβουλεύσαντος δὲ καὶ Νέστορος τὰ αὐτὰ, Ἀγαμέμνων θύσας τῷ Διῒ τοὺς γέροντας ἑστιᾷ· καὶ προτρεψάμενος τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξάγει πάντας. Ἑξῆς ἐστὶν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν, ἐφ᾽ ὧν ἦλθον οἱ Ἕλληνες, καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, καὶ τῶν Τρώων, καὶ τῶν ἐπικούρων.

Ἐπιγραφαί.

Ὄνειρος, καὶ Κατάλογος, ἢ Βοιωτία.

Ἄλλως.

Βῆτα δ᾽ Ὄνειρον ἔχει, ἀγορήν, καὶ νῆας ἀριθμεῖ. LIB. I.

ἌΛΛΟΙ μέν ῥα Θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι· Δία δ᾽ οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,

CÆteri quidem Dique & homines bellatores equestres
Dormiebant totam noctem; Jovem autem non tenebat dulcis somnus,

Ver. 1. ἌΛΛΟΙ μέν ῥα.] *Zenodotus* legit, Ὦλλοι· Quod est, Οἱ ἄλλοι. Istud autem, ῥα, vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit. ά, 606, Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν.

Ibid.—ἱπποκορυσταὶ] Γελοίως ὁ Ἀπίων ἱπποκορυστὰς ἀπέδωκε, τοὺς κόρυθας ἔχοντας ἱππίαις θριξὶ κεκοσμημένας. Εἰ γὰρ παρὰ τὴν κόρυν συνέκειτο, ἱπποκόρυθος ἂν ἐλέγετο. Νῦν δὲ σημαίνει τὸν ἔφιππον ὁπλίτην· κορυστὴς γὰρ ἀπὸ μέρους ὁ ὁπλίτης καὶ μαχητής·— "—Ἄνδρα κορυστήν." *Porphyr. Quæstion Homeric.* §. 15.

Ver. 2. Εὗδον παννύχιοι· Δία δ᾽ οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.]
——Somno positæ sub nocte silenti

Lenibant

Ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον·
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, οὖλε Ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω·
Θωρῆξαί ἑ κέλευε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' Ὄνειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
Εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.

Verùm is anxiè-cogitabat animo, ut Achillem
Honoraret, perderétque multos ad naves Achivorum.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Mittere ad Atridem Agamemnonem perniciosum Somnium:
Et id compellans, verbis alatis allocutus est;
" Vade, age, perniciosum Somnium, celeres ad naves Achivorum:
" Ingressum in tentorium Agamemnonis Atridæ,
" Omnia valdè accuratè nuncia, sicut mando:
" Armare ipsum jube comatos Achivos
" Cum omnibus copiis: Nunc enim capiat urbem latas-vias habentem
" Trojanorum; non enim ampliùs diversè cœlestes domos habentes
" Immortales sentiunt: inflexit enim omnes
" Juno supplicans: Trojanis autem mala impendent.
Sic dixit: ivit autem Somnium, postquam sermonem audivit:
Protinusque pervenit celeres ad naves Achivorum:
Ivit utique ad Atridem Agamemnonem: hunc verò deprehendit
Dormientem in tentorio; circúmque dulcis fusus erat somnus.

Lenibant curas, & corda oblita laborum:
At non infelix animi Phœnissa; neque unquam
Solvitur in somnos, oculisve aut pectore noctem
Accipit. ——— ——— ——— *Æn.* IV. 527.

Fuerunt inter Veteres; teste *Eustathio*, qui hîc legerent, ἔχεν ἥδυμος ὕπνος. Fuerunt porrò, qui hoc, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος, cum isto, ἔνθα κάθευδ' ἀναβὰς, in fine præcedentis libri, pugnare existimarent. Ineptè admodum. Nam & istic (quod observavit *Eustathius*) καθεύδειν rectè dicitur is, qui ad somnum captandum decumbit; & hîc (quod annotavit *Scholiastes*) de eo qui parùm admodum dormierit, non minùs rectè dicitur, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.

Ver. 3. Ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα,]
——animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc;
In partesque rapit varias, perque omnia versat
Æn. IV. 285.

Ver. 4.—— ὀλέσῃ δὲ πολέας] Enunciabatur, ac si scriptum fuisset πολεῖς. Vide infrà ad *ver.* 811.

Ver. 5. Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,]
Hæc alternanti potior sententia visa est. *Æn.* IV. 287.

Ver. 6. Πέμψαι ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον Ὄνειρον.] *Al.* ἐπ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα. Porrò & hîc vituperat *Homerum* Plato: Δεῖ περὶ θεῶν καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτοὺς γόητας τῷ μεταβάλλειν ἑαυτοὺς, μήτε ἡμᾶς ψεύδεσι παράγειν ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ —— Πολλὰ ἄρα Ὁμήρου ἐπαινοῦντες ἄλλα, τοῦτο οὐκ ἐπαινεσόμεθα, τὴν τοῦ ἐνυπνίου πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῷ Ἀγαμέμνονι. *De Republ. lib.* 2. *sub finem.* Sed vide infrà, ad *ver.* 12.

Ver. 8. Βάσκ' ἴθι,]
Vade, age, nate; ——— ——— *Æn.* IV. 223.

" Cæterùm, quis tam obtuso ingenio est, quin intelligat, βάσκ', " ἴθι, verba duo idem significantia; non frustra posita esse ἐκ " παραλλήλου, ut quidam putant; sed hortamentum esse acre " imperatæ celeritatis?" *Gell. lib.* 13. *cap.* 23.

Ver. 10.——ἀτρεκέως ἀγορευέμεν,] *Verè*; non ad narrationis sententiam, sed ad verborum narrationem: Ut rectè annotavit *Spondanus*. Quare meliùs latinè vertitur, *accuratè*, quàm *verè*.

Ver. 11.——καρηκομόωντας] Crinitos.
——*Crinitus* Iopas. *Æn.* I. 744.

Ver. 12. Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν] *Al.* πασσυδίῃ. Cæterùm quas hîc minutias *Macrobius* (in *Somn. Scip. l.* 1. *c.* 7.) aliique commenti sunt, quo minùs in errorem *necessariò* inductus fuerit hoc somnio *Agamemnon*; meræ sunt nugæ. Tota hæc Poëtica machinatio, id unum narrat; Agamemnonem, postquam discessisset, Achilles, sibi tamen assentatum, sibi somniâsse, sibi temerè finxisse; urbem se Trojam, illo absente, posse nihilominus expugnare. Infrà *ver.* 37. Φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ, Νήπιος.

Ver. 13.——οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς] " Quid est quod dicit, con- " sensisse in excidium Trojæ omnes Deos, precibus motos " Junonis? quod sequens historia manifestè refellit: Hoc " igitur satis liquidè & planè falsum & fictum est." Ita Vir Doctissimus, *Camerarius*. Verùm, quàm supervacanea sic hæc Annotatio, vide suprà ad *ver.* 12.

Ver. 15. —— Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται.] Hemistichium hoc desumptum videtur ex sequente *ver.* 32. Olim hoc in loco legebatur, δίδομεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι vel, ut alii maluerunt, διδόμεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι. *Aristot. Poëtic.* c. 23. & alibi. Cæ-

5 terum

Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς,
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων.
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος Ὄνειρος·
Εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ, δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσὶ, μηδέ σε λήθη
Αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε.
Φῆ γὰρ ὅγ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
Νήπιος· οὐδὲ τὰ ᾔδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.
Θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή·

Stetit autem ſupra caput, Neleïo filio ſimilis,
Neſtori, quem maximè ſenum honorabat Agamemnon.
Huic ſe cum aſſimilaviſſet, cum *ita* alloquebatur divinum Somnium;
" Dormis, Atrei fili, bellicoſi, equûm-domitoris?
" Non oportet per totam noctem dormire conſiliarium virum,
" Cui populique ſunt commiſſi, & tanta curæ ſunt.
" Nunc verò mihi mentem adhibe ocyùs; Jovis enim tibi nuncius ſum,
" Qui de te, *quanquam* diſtans, valde ſolicitus eſt, & miſeratur:
" Armare te juſſit comantes Achivos
" Cum omnibus copiis, nunc enim capias urbem latas-vias-habentem
" Trojanorum: non enim ampliùs diverſè cœleſtes domos habentes
" Immortales ſentiunt: inflexit enim omnes
" Juno ſupplicans: Trojanis autem mala impendent
" A Jove. Sed tu tuo tene animo, neque te oblivio
" Capiat, quando te dulcis ſomnus dimiſerit.
Sic quum dixiſſet, abiit; illúmque reliquit ibi
Ea cogitantem animo, quæ non perfecta erant futura:
Putavit enim capturum *ſe* Priami urbem die illo,
Stultus; neque ea ſciebat, quæ Jupiter ſcilicet moliebatur opera.
Erat enim inſuper impoſiturus doloréſque ſuſpiriaque
Trojaniſque & Danaïs per acres pugnas.
Experrectus igitur eſt ex ſomno: divináque ei *adbuc* circumfuſa erat vox;

terum, quibus de cauſis factæ fuerint hæ mutationes, meræ ſunt ineptiæ: Vide ſuprà, ad *ver.* 12.

Ver. 20. Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς,]

Devolat, & ſupra caput aſtitit *Æn.* IV. 702.

Ibid.——Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς,]

Omnia Mercurio ſimilis, vocemque coloremque. *Æn.* IV. 702.

Ver. 22. Τῷ μιν ἐεισάμενος] Vide infrà ad γ', 289.

Ver. 23. Εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ,]

——potes hoc ſub caſu ducere ſomnos? *Æn.* IV. 560.

Ibid.——ἱπποδάμοιο.]

Picus, equûm domitor, —————— *Æn.* VII. 189.
Lauſus, equûm domitor, —————— 651.
At Meſſapus equûm domitor. —————— 691.

Ver. 24. Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν] Quâ ratione, παννύχιον, hîc ultimam producat; item γὰρ, *ver.* 39; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 25.——ἐπιτετράφαται.——μέμηλε] Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 27. Ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·]

Imperio Jovis huc venio, qui——
—cœlo tandem miſeratus ab alto eſt. *Æn.* V. 726.

Ver. 29. Πανσυδίῃ·] *Al.* Πασσυδίῃ.

Ver. 35.——ἀπεβήσατο.] Sic infrà, *ver.* 48, προσεβήσατο. Editi hîc plurimi habent, ἀπεβήσετο; A verbo ficto, βήσομαι. Vide infrà ad έ, 109.

Ibid. Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο·]

——Sic fatus, nocti ſeimmiſcuit atræ. *Æn.* IV. 570.

Ver. 37. Φῆ γὰρ ὅγ'] Vide ſuprà ad *ver.* 12.

Ver. 38. Νήπιος·]

Demens qui——— *Æn.* IX. 723: Et alibi.

Ibid.——ἅ ῥα Ζεὺς] Vide ſuprà ad α, *ver.* 56.

Ver. 41. Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου·]

Tum verò Æneas——
Corripit è ſomno corpus —————— *Æn.* IV. 571.

Ibid.——θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή.]

Qui hoc in alium ſermonem convertere volet, is demum, quæ ſit horum vocabulorum Vis & ἐνέργεια ſentiet. *Domina Dacier* non malè: " *Il lui ſembla que la voix divine répanduë tout " autour de lui, rétentiſſoit encore à ſes oreilles.*"

Ver.

Ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
Καλὸν, νηγάτεον, περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φᾶρος·
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
Εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεὶ,
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν Ὄλυμπον,
Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·

Sedit autem arrectus, mollémque induit tunicam,
Pulchram, novam: circáque magnum sibi jecit pallium:
Pedibus item sub nitidis ligavit pulchra calceamenta:
Circúmque humeros suspendit ensem argenteis-clavis:
Accepit autem sceptrum paternum incorruptum semper,
Cum quo ivit ad naves Achivorum ære-loricatorum.
Aurora quidem Dea conscendit magnum Olympum,
Jovi lumen nunciatura & aliis immortalibus:

Ver. 42. Ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,]

Consurgit senior, tunicâque inducit artus. *Æn.* VIII. 457.

Ver. 43. Καλὸν, νηγάτεον·] Occurrit hæc vox, καλὸς, in Iliade & Odysseâ, ampliùs *ducenties & septuagies:* Et his *omnibus* in locis priorem *semper* producit. Unde sequentes mihi videor Observationes colligere, à nemine, quod sciam, occupatas.

Primò; Poëticam, quam appellant, *Licentiam*, non utique eam esse, quæ vulgò existimatur. Nam casu & fortuitò evenire omninò non potuit, ut vox toties usurpata, syllabam priorem nè SEMEL quidem corriperet. Vide suprà ad *ά, ver.* 51. *Pauca* admodum, immò *paucissima* sunt vocabula, quæ penultimam habent ancipitem; ut ὕδωρ, &c.

Secundò; *Homerum* non *Dialectis* omnibus promiscuè & ἀλόγως, sed eâ solummodo usum esse, quæ inter Suos erat *Ionica-Poëtica:* Ex variis quidem illa Dialectis existens, non communiter & universè, sed certâ quâdam & constanti ratione, Poëtis *Ionicis* (ut credere æquum est) usitatâ. In Sermone *Attica*, vox καλὸς, *Sophocli, Euripidi & Aristophani, innumeris* in locis (nescio annon in Omnibus) *corripitur.* Atque hæc quidem loquendi ratio, ignota erat *Homero*; Quemadmodum ista *Ionica-Poëtica*, καλέειν, ἔμμεναι, ἀγορευέμεν, & similia, scriptoribus *Atticis*, Tragicis Comicisque non erant licita. In linguâ *Doricâ*, vox καλὸς itidem *corripitur*: Ideóque apud *Theocritum*, qui dialecto *Ionicâ & Doricâ* promiscuè usus est, sæpè legitur *correpta*, sæpè *producta:* nonnunquam etiam uno eodemque in versu; ut ——— ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται. Quâ licentiâ *Homerus* nusquam est usus; sicuti nec τᾰς, αὐτᾰς βώλᾰς μούσᾰς, & similibus.

Tertio: Hinc mihi videor colligere, *Hymnum* istum *in Venerem, & Epigrammata* quædam, *Homero* vulgò ascripta; non utique *Homeri* esse, sed recentioris cujusdam Poëtæ. Legitur nimirum, *Hymn. in Venerem, ver.* 29;

Τῇδε πατὴρ Ζεὺς δῶκε ΚΑΛΟ'Ν γέρας, ἀντὶ γάμοιο. Et *ver.* 262, Καί τε μετ' ἀθανάτοισι ΚΑΛΟ'Ν χόρον ἐῤῥώσαντο. (Licet posterior iste versus sanari quidem possit, si legas, ἀθανάτοις.) Similiter, *Epigramm.* 47. *ver.* 4;

Φευχθῆναί τε ΚΑΛΩ͂Σ, καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι. Certè hæc ab *Homero* profecta nemo crediderit, qui vocem istam in *Iliade & Odysseâ* propè *trecenties* productam, legerit, correptam nè SEMEL quidem.

Quarto: Hinc mihi novo argumento confirmari videtur. *Hesiodum* non *æqualem* fuisse *Homeri*, (nisi fortè per longa *regionum*) intervalla linguis loquebantur planè diversis, sed *recentiorem* multò: Quod & aliundè censuit Cicero; "*Homerus*, " inquit, *multis, ut mihi videtur, antè sæculis fuit.*" lib. de Senectute.) *Hesiodius* nimirum, ut priorem in voce καλὸς, sæpe *producit*, [Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *lib.* 1. *ver.* 196; *Theogon. ver.* 8, 17, 22, & alibi;] ita eandem sæpè quoque *corripit*; [Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *lib.* 1. *ver.* 63. *Theogon. ver.* 585, & 903.] Neque hoc solum; verùm etiam, more Dorico, *ultimam* in vocibus τροπὰς, δεινὰς, κέρας, Ἁρπυίας, μεταναιέτας, βουλὰς, (quinetiam & λαγὸς in accusativo plurali) corripuit: [Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *lib.* 2, *ver.* 182, 281, 293. Ἀσπὶ Ἡρακλ. *ver.* 302. Theogon. *ver.* 60, 267, 401, 534. 654:] Cujusmodi Exempla apud *Homerum* neutiquam occurrunt. Similiter vocem ὀπωρινὸς, cujus penultimam *Homerus* semper producit. *Hesiodus* recentiore pronunciandi more corripuit: Ἔργ. καὶ Ἡμερ. *lib.* 2. *ver.* 33.

Quintò. Itaque rem minùs attigerunt Prosodiæ Scriptores, qui vocem καλὸς, priorem habere *communem* universè docent. " Καλὸς *primam habet ancipitem, sicque passim occurrit.*" Phil. Labbe, *Thesaur. Prosod. pag.* 81. Similem & in aliis vocibus errorem errârunt. Τίνω apud *Homerum*, linguâ *Ionicâ* scilicet, priorem producit: Hinc idem vir doctus; " Τίνω (inquit) *primam producere debet, quamvis Euripides alicubi videatur corripuisse:*" Prosod. pag. 127. Immo verò non *videtur* corripuisse, sed (*Attico* videlicet ore proloquens) manifestò *corripuit*;

Δίκας τίνουσα τῆς ἐν Αὐλίδι σφαγῆς. *Iphig. in Taur. ver.* 339: & alibi. Similiter φθίνω, φθάνω, & similia quædam, apud *Homerum* semper producuntur; quæ Tragici Scriptores *Attici* corripuerunt:

Νέων φθινόντων, μεῖζον ἄρνυμαι κλέος. *Eurip. Alcest. ver.* 56.
Ζητῶν· φθίνει γὰρ καὶ μαραίνεται νόσῳ. *Ibid.* 201.
Τοὶ γὰρ φυτεύων παῖδας οὐκ ἔτ' ἂν φθάνοις. *Ibid.* 662.
Χωρεῖ τρέμουσα κῶλα, καὶ μόλις φθάνει. *Medea*, 1169.

Nihilo tamen minus, & apud *Homerum*, in linguâ utique *Ionicâ*, semper corripiuntur, [φθῐτὸς] ἄφθῐτος, φθῐνύθειν à φθῑνω; φθᾰμενος, à φθᾱνω; & similia: Eâdem nimirum analogiâ, quâ ex φαίνω deducitur ἔφᾰνον φᾰνερος, φᾰνερῦμαι; ex μαρτῡρομαι, μαρτῠρέομαι; ex κῡρω, κῠρέω: ex κρῑνω, κρῐτος, ἄκρῐτος &c. Vide suprà ad *ά*, 309, 314, 338; & infrà ad *ζ'*, 534.

Ver. 44. Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα. Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον.]

Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis:
Tum lateri atque humeris Tegeæum subligat ensem.
Æn. VIII. 458.

Ver. 48. Ἠὼς μέν ῥα θεὰ] Vide suprà ad *ά*, 477.

Ver. 49. — ἀθανάτοισιν·] Vide suprà ad *ά*, 398.

Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε,
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς·
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων,
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυληγενέος βασιλῆος·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν·
Κλῦτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν Ὄνειρος,
Ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ,
Εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ', ἄγχιστα ἐῴκει.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, Ἀτρέος υἱὲ, δαΐφρονος, ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διός δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν
Ὤχετ' ἀποπτάμενος· ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ', αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν·
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστί,
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἦτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη

Sed is præcones argutis-vocibus jussit,
Convocare ad consilium comantes Achivos:
Hi quidem convocârunt, illi autem frequentes affuerunt valdè celeriter.
Consultationem verò primùm magnanimorum sedere jussit Senatorum,
Nestoream apud navem Pylo-nati regis:
Quos ille cum coëgisset, prudentem struebat consultationem;
" Audite, amici, divinum mihi in somnis venit Somnium,
" Dulcem, per noctem: maximè verò Nestori nobili,
" Formâque, staturâque corporisque habitu, simillimus erat.
" Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit:
" Dormis, Atrei fili, bellicosi, equûm-domitoris?
" Non oportet totam noctem dormire consiliarium virum;
" Cui populique commissi sunt, & tanta curæ-sunt.
" Nunc verò mihi mentem adhibe ocyùs: Jovis enim tibi nuncius sum,
" Qui de te, *quanquam* distans, valdè solicitus est, & miseratur.
" Armare te jussit comantes Achivos
" Cum omnibus copiis; nunc enim capias urbem latas-vias-habentem
" Trojanorum: non enim ampliùs diversè cœlestes domos habentes
" Immortales sentiunt; inflexit enim omnes
" Juno supplicans: Trojanis verò mala impendent
" Ab Jove: Sed tu tuo tene animo.
Sic illud loquutum
" Abiit avolans; meque jucundus somnus reliquit.
" Verùm agite, si quo modo armemus filios Achivorum.
" Primùm autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
" Et fugere cum navibus multorum-transtrorum jubebo:
" Vos autem aliunde alios cohibite verbis.
Ille quidem sic loquutus, consedit. His autem surrexit

Ver. 51. Κηρύσσειν ἀγορήνδε——, ἠγείροντο μάλ' ὦκα.]
Ergo concilium magnum, primosque suorum
Imperio accitos, alta intra limina cogit.
Olli convenêre, fluuntque ad regia plenis
Tecta viis.—— —— *Æn.* XI. 234.

Ver. 53. Βουλῇ——ἷζε] Veterum nonnulli legebant; Βουλὴ——ἷζε.

Ver. 57.——μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ,
Εἶδός τε μέγεθός τε] De isto, τέ, Vide ad ά, 51.
Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque,
Et crines flavos, & membra decora juventæ.
Æn. IV. 557.
Omnia longævo similis, vocemque coloremque,
Et crines albos, & sæva sonoribus arma. *Æn.* IX. 650.

Ver. 65—70. Θωρῆξαί σε κέλευσε &c.——Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν]. *Zenodotus*, teste *Eustathio*, ad evitandam ταυτολογίαν, versus hosce (id quod Veteres tamen non approbârunt) hoc modo
Ἠνώγει σε πατὴρ ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Τρωσὶ μαχήσασθαι προτὶ Ἴλιον· Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν, &c.

Ver. 66. Πανσυδίῃ.] *Al.* Πασσυδίῃ.

Ver. 71.—ἀποπτάμενος· ἐμὲ δὲ] Vide suprà ad ά, *ver.* 51.

Ver. 73. Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι] Ἵνα πεῖραν τῆς ἐρμῆς αὐτῶν λάβῃ, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ. *Dion. Hal.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, *cap.* 20. Veritus nimirùm nè, discessu *Achillis*, multum à se voluntates alienâsset. *Vide infrà ad ver.* 110.

Ver.

Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' ἴδεν, ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Ἀλλ' ἄγετ', αἴκέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
Οἱ δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν,
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων, ἁδινάων,
Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
Ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν Ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο.
Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα,
Λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας

Neftor, qui Pyli rex erat arenofæ,
Qui ipfis prudens concionatus eft, & dixit,
" O amici, Argivorum ductores & principes,
" Siquidem aliquis fomnium Achivorum alius dixiffet,
" Mendacium diceremus, & averfaremur magis:
" Nunc autem vidit *is*, qui *fe* longè præftantiffimum in exercitu gloriatur effe.
" Verùm agite, fi quo modo armemus filios Achivorum.
Sic loquutus, concilio incepit excedere.
Hi autem furrexerunt, paruerúntque paftori populorum,
Sceptrigeri reges: accurrebant autem *interea* populi.
Sicut gentes enut apum confertarum,
Et petrâ cavâ femper recens venientium,
In modum racemi autem volant fuper floribus vernis,
Et aliæ hâc affatim volant, aliæ illâc:
Sic horum gentes multæ à navibus & tentoriis
Littus ante immenfum procedebant ordine
Turmatim ad concionem; interque ipfos Fama accendebatur,
Incitans ire, Jovis nuncia: Hi itaque congregati erant:
Tumultuabatur autem concio, fubtufque gemebat terra,
Populis fedentibus; clamorque inconditus erat: novem autem ipfos

Ver. 87——93. Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων,—Ὣς τῶν ἔθνεα—ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν·]

Qualis apes æftate novâ per florea rura
Exercet fub fole labor, cùm gentis adultos
Educunt fœtus, aut cùm liquentia mella
Stipant, & dulci diftendunt nectare cellas,
Aut onera accipiunt venientium, aut agmine facto
Ignavum fucos pecus à præfepibus arcent:
Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella.
Æn. I. 433.

Ac veluti in pratis, ubi apes æftate ferenâ
Floribus infidunt variis, & candida circum
Lilia funduntur: ftrepit omnis murmure campus.
Æn. VI. 707.

In hâc Similitudine, *fuam* habet Pulchritudinem *fua* utriufque Poëtæ loquendi ratio. Τὸν ἀθροισμὸν, καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐταξίας. ἀπείκασε μελίσσαις. *Dionyf. Halic.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, *cap.* 10. Atque eâ quidem tenùs, comparatio Utrique communis. *Macrobius* (lib. 5. c. 11.) *Virgilium* hoc in loco præfert: " *Vides defcriptas apes à* Virgilio *Opifices, ab* Ho- " mero *vagas? alter difcurfum, & folam volatûs varietatem,* " *alter exprimit nativæ Artis officium.*" Pulcherrime quidem hoc *Virgilius* & appofitè ad rem: Etenim *Apum* comparationem cum *Operariis* inftituebat, urbem condentibus. At *Homero* alia res agebatur. Exercitum nimirùm è navibus atque tentoriis *egredientem* defcribit. Atque hanc quidem rem pulcherrimè depingit illud, ἁδινάων; & ἐκ πέτρης γλαφυρῆς: & αἰεὶ νέον ἐρχομενάων: & βοτρυδὸν; &, αἱ μέν τ' ἔνθα, αἱ δέ τε ἔνθα. Ut mirè admodum cæcutierit *Spondanus*, (rectè notante *Popio*;) qui totam hujus comparationis ἀπόδοσιν in *folâ* voce ἰλαδὸν, confiftere exiftimavit.

Ver. 89. Βοτρυδὸν δὲ πέτονται]

——jamque arbore fummâ
Confluere & lentis *uvam* demittere ramis. *Georgic.* IV. 557.

Ver. 90.—πεποτήαται] Vide fuprà ad ά, 37.

Ver. 93.—μετὰ δέ σφισιν Ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος.] Mirâ cum fublimitate atque ἐνεργείᾳ exhibit *ifta Imago,* quàm celeriter, quámque *ardenti ftudio,* per univerfum Exercitum delata fuerint Imperatoris mandata. Cæterùm de voce, δεδήει, hoc in loco; & τετρήχει, *ver.* 95; obfervandum, fi δέδηεν & τέτρηχεν dixiffet, jam non utique conftitiffe *Temporum* rationem. Simile enim eft, ac fiquis Anglicè dicat, is in a Commotion, pro ea quod eft, was in a Commotion. Vide fuprà ad ά, 37.

Ver. 95.——ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα.]

—pulfuque pedum tremit excita tellus. *Æn.* VII. 722.

Al. ὑπὸ δὲ στοναχίζετο. Quod & auribus magis placet, & aliis in locis ità fcriptum occurrit.

Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴποτ' ἀϋτῆς
Σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἕζετο λαὸς, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας,
Παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Ἔστη, σκῆπτρον ἔχων· τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων·
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι·
Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ, ποιμένι λαῶν·
Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν·
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρίν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα, Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.

Præcones vociferantes cohibebant, si quando à clamore
Desisterent, & Jovis alumnos reges audirent.
Vix tandem resedit populus, tenebantque sedes,
Cessantes à clamore: quùm rex Agamemnon
Surrexit, sceptrum tenens; quod Vulcanus labore fabrecaverat.
Vulcanus quidem dedit Jovi Saturnio Regi:
Sed Jupiter dedit internuncio Argicidæ:
Mercurius autem rex dedit Pelopi equiti:
Ac rursus Pelops dedit Atreo pastori populorum:
Atreúsque moriens reliquit diviti pecorum Thyestæ:
Ac rursus Thyestes Agamemnoni reliquit gestandum,
Ut multis insulis & Argo omni imperaret;
Hoc illi nixus, verba alata dixit;
" O amici heroës Danai, famuli Martis,
" Jupiter me valde Saturnius detrimento irretivit gravi:
" Durus, qui antea quidem mihi promisit & annuit,
" Ilio exciso bene munito, *me* rediturum:
" Nunc vero malam fraudem struxit, & me jubet
" Inglorium, Argos redire; postquam multum perdidi populum.
" Ita scilicet Jovi erit præpotenti placitum,
" Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,
" Et adhuc etiam demolietur: ejus enim potentia est maxima.

Ver. 97. Κήρυκες βοόωντες.] De Sono vocis istius, βοόωντες; rectè Scholia *Moschopuli*: Ἐνταῦθα τὴν ἐπὶ πολὺ παράτασιν τῆς βοῆς ἐκφαίνειν βούλεται.

Ver. 101.—σκῆπτρον ἔχων, τὸ μὲν Ἥφαιστος] Ὁ ποιητὴς, ἐπαινεῖν ἐθέλων τῆς τῶν Πελοπιδῶν οἰκίας τὴν ἀρχαιότητα, καὶ τὸ μέγεθος ἡγεμονίας ἐνδείξασθαι,——. Αὕτη σοι τῆς Πελοπιδῶν οἰκίας ἡ γενεαλογία, εἰς τρεῖς οὐδὲ ὅλας μείνασα γενεάς. Τά γε μὴν τῆς ἡμετέρας, &c. Juliani *Orat.* 3.

Ver. 102. Ἥφαιστος μὲν δῶκε] Aptè admodum & ad rem congruenter Poëta, in his quinque versibus, *Agamemnonis* stemma describens, singulis versibus sententias singulas absolvit. "*Homerum nemo in magnis sublimitate, in parvis proprietate* "*superaverit.*" *Quintilian. lib.* 10. *cap.* 1. Vide suprà ad ά, 436.

Ver. 106.—ἔλιπε πολύαρνι] Quâ ratione, ἔλιπε, hîc ultimam producat; item ἐρεισάμενος, *ver.* 109; & ὑπερμενέϊ. *ver.* 116; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 107. Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ'] Θυέστα, Nominativus; non Vocativus pro Nominativo; quo est ineptissimum. Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 108. Πολλῇσι νήσοισι.] Quidam, πολλῇσιν. Sed nihil opus. Vide infrà ad *ver.* 612.

Ver. 109—ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·] *Al.* ἔπι' Ἀργείοισι μετηύδα.

Ver. 110. Ὦ φίλοι, ἥρωες] Totum hujus orationis artificium, in qua aliud dicit Agamemnon, aliud reverà persuadere cupit; pulchrè & fusè enarrat *Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur* τέχνη *cap.* 8. & 9. Ἐπάγει τὴν τέχνην, ἐν τῇ δημηγορίᾳ ἀσθενεῖς προτάσεις προτείνων——τὸ δὲ ἐφεξῆς, θαυμασίως στρεφόμενόν ἐστιν. "Αἰσχρὸν γάρ τό δε" &c.——το δὲ τέλος τῶν λόγων, ἰσχυρῶς ἐναντία βουλομένῳ ἐστὶν, οἷς λέγει. "Φεύγωμεν," &c.

Ver. 111. Ζεύς με μέγα] Ἐπιπρωσθεῖ ὁ τῦφος, "Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη."——Αἱ δὲ τῶν παθῶν φωναὶ πρὸς τὴν κενὴν δόξαν Ἔνδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι, "Ζεύς με μέγα κρονίδης ἄτῃ" &c. *Plutarch. de Animi Tranquillit.*

Ibid.——ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·] Hinc apud *Antoninum, lib.* X. §. 28. Ὁ οἰμώζων—τὴν Ἔνδεσιν ἡμῶν, "*deplorans vitæ hujus* "*miserias, & quasi* Illigationem."

Ver. 113.—ἀπονέεσθαι·] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 115. Δυσκλέα, Ἄργος ἱκέσθαι,]
—patriam remeabo inglorius urbem. *Æn.* XI. 793.

Ver. 118. Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει·] *Barnesius* legendum existimat,

Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀνδράσι παυροτέροισι· τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω·
Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν·
Ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοὶ,
Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
Πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι
Πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὐναιόμενον πτολίεθρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ,
Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται·
Αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
Εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
Αὔτως ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα·
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

" Turpe enim hoc est etiam posteris auditu,
" Incassum adeò talem tantúmque populum Achivorum
" Irritum bellum gerere, & pugnare
" Cum viris paucioribus: exitus autem nondum ullus apparuit.
" Si enim velimus Achivíque Trojaníque,
" Fœderibus fidelibus percussis, numerari utrique;
" Trojanos quidem legere, cives quotquot sunt;
" Nos autem in decurias disponamur Achivi,
" Trojanorúmque viros singulos accipiamus, qui vinum fundant;
" Multæ utique decuriæ indigerent pocillatore.
" *In* tantum ego ajo plures esse filios Achivorum
" Trojanis, qui habitant in urbe. Sed auxiliares
" Multis ex civitatibus hastas-vibrantes viri sunt,
" Qui me valdè impediunt, & non sinunt volentem
" Trojæ expugnare benè habitatum oppidum.
" Novem utique præterierunt Jovis magni anni,
" Et jam ligna computruerunt navium, & funes dissoluti sunt:
" Et nostræ utique uxores, & infantes liberi
" Sedent in ædibus expectantes: nobis autem opus
" Frustrà infectum, cujus gratiâ huc venimus:
" Sed agite, ut ego dixero, pereamus omnes:
" Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:

καλλύσει; quod est, καταλύσει. Sed nihil opus.

Ibid. —τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.]

—rerum cui summa potestas, *Æn.* X. 100.

Ver. 122. Ἀνδράσι παυροτέροισι·]

Vix hostem, alterni si congrediamur, habemus. *Æn.* XII. 233.

Ver. 123. Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν.——
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι,]

Τὸ "Ἀριθμηθήμεναι," οὐ πρὸς τὸ, "Ἐθέλοιμεν," ἀποδίδοται· " ἀλλὰ πρὸς τὸ, "Ὅρκια πιστά."——Τὸ δὲ, "Ἐθέλοιμεν," " πρὸς τὸ, "Τρῶας μὲν λέξασθαι,"—Καὶ ἔχει ὁ λόγος [nempe *constructio* ista, "ἐθέλοιμεν Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἡμεῖς δὲ διακοσμηθεῖμεν,"] ὁμοίως τῷ, (ά, 133.) "Ἦ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς " ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως Ἧσθαι δευόμενον;" *Schol. Moschopuli.* Eódem tamen redit, si Ἀριθμηθήμεναι referatur ad Ἐθέλοιμεν; & istud, λέξασθαι, accipiatur ἐλλειπτικῶς.

Ver. 124. Ὅρκια πιστὰ ταμόντες.]

————Fædusque *ferit.*— *Æn.* X. 154.

Ver. 125. Τρῶας μὲν] Alii legunt, Τρῶες μὲν· ut respondeat τὸ, Ἡμεῖς δὲ, in sequenti versu. Sed perinde est.

Ver. 129. Τόσσον ἐγώ φημι πλέας] Mirè hìc erravit *Scholiastes.* Οἱ μὲν Τρῶες, χωρὶς τῶν ἐπικούρων, ἦσαν ἀριθμῷ μυριάδες πέντε. *Schol ad ver.* 122. Recensentur quidem (θ', 562, 563;) Trojanorum *myriades quinque*: At non, isto in loco; "*sine Auxilliis.*" Rectè enim (ad θ', 562.) annotavit *Eustathius*; τούτους [πεντακισμυρίους] μὴ τοὺς ἐφεστίους εἶναι μόνους Τρῶας, κατά τινας, ὡς τῶν ἐπικούρων καθευδόντων·—ἀλλὰ πάντας, ἤγουν τούς τε αὐτόχθονας Τρῶας, τούς τε ἐπικούρους.

Ver. 131. Πολλέων] Pronunciabatur, Πολλῶν.

Ver. 135. Καὶ σπάρτα λέλυνται.] "Non *rudentes*, sed *fu-* " *niculi* vel *lora*, quibus naves *consuebantur*: τὰ ῥάμματα τῶν " νεῶν." *Salmas.* "Liburni *plerasque naves loris suebant*; " Græci *magis cannabo & stupâ cæterisque sativis rebus, à* " *quibus* σπάρτα *appellabant.*" Varro *apud* Gellium, *lib.* 17. " *c.* 3.

Ver. 137. Εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι.] *Al.* Εἵατ' ἐνὶ μεγάροις. Quod & ipsum scilicet εἵαται, non εἵατο, intelligendum est: Conjunctum est enim cum præcedentibus, βεβάασι, σέσηπε, λέλυνται, quæ omnia de *præsenti* dicta sunt tempore: Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 139.——ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·]

Ne qua meis esto dictis mora—— *Æn.* XII. 565.

Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
Πᾶσι μετὰ πληθὺν, ὅσοι ἐ βελῆς ἐπάκεσαν.
Κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντε Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότός τε
Ὤρορ', ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
Ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον, ἐλθὼν
Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
Ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῷ
Νῆας ἐπεσσεύοντο· ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον,
Ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δίαν,
Οὐρές τ' ἐξεκάθαιρον· ἀϋτὴ δ' ἐρανὸν ἷκεν
Οἴκαδε ἱεμένων, ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
Ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
Καδδέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ, καὶ Τρωσὶ λίποιεν
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.

" Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.
Sic dixit: His autem animum in pectoribus commovit,
Omnibus inter multitudinem, quicunque non consilium audiverant.
Mota est verò concio, ut fluctus ingentes maris
Pelagi Icarii, quos quidem Eurúsque Notúsque
Commovit, cùm irruerit patris Jovis ex nubibus.
Sicútque quum moverit Zephyrus ingentem segetum campum, veniens,
Rapidus supernè ingruens, & incumbens-inclinat spicas;
Sic horum tota concio mota est: hi autem fremitu-militari
Ad naves ruebant: a pedibus verò subter pulvis
Stabat excitatus: Alii autem alios adhortabantur,
Ut prehenderent naves, & traherent in mare vastum;
Alveósque expurgabant. Clamor autem in cœlum ivit
Domum properantium; subtrahebantque palangas navibus.
Tunc sanè Argivis præter fatum reditus contigisset,
Nisi Minervam Juno sermone affata fuisset;
" Papæ, Ægiochi Jovis filia indomita,
" Siccine verò domum, dilectam in patriam terram,
" Argivi fugent super lata dorsa maris?
" Gloriam autem Priamo, & Trojanis reliquerint
" Argivam Helenam; cujus gratiâ multi Achivorum
" Ad Trojam perierunt, dilectâ procul à patriâ terrâ?
" Verùm abi nunc ad populum Achivorum ære-loricatorum,
" Tuisque lenibus verbis cohibe virum quemque,
" Nec sine naves in mare trahere, quæ hinc & inde impelluntur remis.

Ver. 144. Κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα]
——variusque per ora cucurrit
Ausonidum turbata fremor; ceu, saxa morantur
Cùm rapidos amnes; clauso fit gurgite murmur,
Vicinæque fremunt ripæ crepitantibus undis. *Æn.* XI. 296.

Ver. 150. ——ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη
Ἵστατ' ἀειρομένη.]
——— jam pulvere cœlum
Stare vident.——— *Æn.* XII. 407.

Ver. 153. Οὐρές] Ταφροειδῆ ὀρύγματα, δι' ὧν αἱ νῆες καθέλκονται εἰς τὴν θάλασσαν. *Schol.*

Ver. 155.——ὑπέρμορα] Quicquid *inopinatum*, præter expectationem; quicquid *violentum*, præter naturam; quicquid *ex stultitiâ natum*, præter rationem; ea omnia ὑπὲρ μοῖραν γενέσθαι dicuntur:

Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι. *ύ*, 336.

Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχεσιν. *Odyss.* *ά*, 34.
——nec *Fato*, meritâ nec morte peribat,
Sed misera *ante diem.*—— *Æn.* IV. 696.

Ver. 157.—— ἀτρυτώνη.] Ἀκαταπόνητος, ἀκοπίαστος, ἄτρυτος ἐν μάχῃ. *Hesych.* Λέγεται δὲ Ἀτρυτώνη, ὡσανεὶ ἐ τριβομένη ὑπ' ἐδενὸς πόνε. *Phurnutus de naturâ Deor. cap.* 20.

Ver. 158. Οὕτω δὴ οἶκόνδε] Τοῖς παραπληρωματικοῖς συνδέσμοις χρηστέον, οὐχ ὡς προσθήκαις κεναῖς,——ὥσπερ τινὲς τῷ "Δὴ" Χρῶνται πρὸς ἐδέν·——ἀλλ' ἐὰν συμβάλλωνταί τι τῷ μεγέθει τῷ λόγε. Καθάπερ παρὰ Πλάτωνι· "Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν ἐρανῷ "Ζεύς." Καὶ παρ' Ὁμήρῳ, "Ἀλλ' ὅτε δὴ "*&c.*" *Demetr. Phaler.* περὶ Ἑρμηνείας, §. 55, 56. Λαμβάνεται δὲ καὶ ἐν παθητικοῖς πολλάκις ὁ σύνδεσμος ὗτος· ὥσπερ,——"Οὕτω δὴ οἶκόνδε"——; Εἰ γῦν τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεξαιρήσεις καὶ τὸ πάθος. *Ibid.* §. 57. Vide suprà ad *ά*, 56.

Ver. 165. Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν] Quâ ratione, νῆας,

Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα,
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον,
Ἑστεῶτ'· οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης
Ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Φεύξεσθ', ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες;
Καδδέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδέ τ' ἐρώει·
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσε
Κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
Αὐτὸς δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν,
Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί·
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
Τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε, κακὸν ὣς, δειδίσσεσθαι·

Sic dixit: nec non paruit Dea cæsiis-oculis Minerva.
Descendit itaque ab Olympi verticibus concitata,
Raptímque venit veloces ad naves Achivorum:
Invenit deinde Ulyssem Jovi consilio parem,
Stantem: neque hic navem bonis-transtris-instructam nigram
Tangebat, quia ipsum dolor corde & animo invaserat.
Propè igitur stans alloquuta est cæsiis-oculis Minerva;
" Generose Laërtiade, solertissime Ulysse,
" Siccine verò domum, dilectam in patriam terram,
" Fugietis, naves multa transtra habentes ingressi?
" Gloriam autem Priamo & Trojanis reliqueritis,
" Argivam Helenam, cujus gratia multi Achivorum
" Ad Trojam perierunt, dilectâ procul à patriâ terrâ?
" Verùm abi nunc ad populum Achivorum, neque cesses;
" Tuísque blandis verbis cohibe virum quemque,
" Neque sinas naves in mare trahere, quæ-utrinque-impelluntur-remis.
Sic dixit: hic autem intellexit Deæ vocem loquentis;
Tendebátque currere, lænámque abjecit: illam verò sustulit
Præco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.
Ipse autem Atridæ Agamemnoni obvius veniens,
Accipit ab eo sceptrum paternum incorruptum semper:
Cum quo ivit per naves Achivorum ære-loricatorum.
Quemcunque quidem, *seu* regem, seu primarium virum inveniret,
Hunc blandis verbis detinebat astans;
" Vir optime, non te decet, timidum uti, trepidare;

hîc & *ver.* 181, ultimam producat; & similiter Διῒ & μῆτιν, *ver.* 169; & ὣς *ver.* 184; & κακὸν, *ver.* 190; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 166.——γλαυκῶπις] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 167. Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.]
Illa viam celerans ———
Nulli visa cito decurrit tramite virgo, *Æn.* V. 609.

Ver. 168.] Fuerunt apud Antiquos, qui hunc versum expungerent; At nullâ idoneâ de causâ.

Ver. 169. Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα,] Ὀδυσσεῖ παρέστηκεν οὐκ ἄλλη τις ἀληθείᾳ ἢ Φρόνησις, *Heraclid. Pontic.* Vide suprà ad ά, 194. Cæterùm quæri potest, *quidnam* hîc extiterit *Sapientiæ* singularis; cùm nihil aliud hâc in re egerit *Ulysses*, quàm quod priùs, in concilio *Seniorum*, communi fuerat consensu constitutum, *ver.* 53, 73, 75, 77, *&c.* Mihi quidem videtur totâ hâc machinatione id indicare Poëtam, utique concilio isti *Seniorum*, ut Duces & βασιλῆας alios, *ver.* 188, 194, ita & ipsum quoque *Ulyssem* non interfuisse; sed *suâ sapientiâ* intellexisse, *quid propositi* sibi haberet *Agamemnon.* Ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·—οἷος νόος Ἀτρείδαο.—οἷον ἔειπε· *ver.* 182, 192, 194. Judicet tamen Lector eruditus. Neque enim à quoquam hæc, quod meminerim, observatum reperi: Ex *alterâ parte* stare videtur, quòd infrà, *ver.* 407, inter septem γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν, *Ulysses* nomine appelletur.

Ver. 182.——ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης.]
Ὦ φθέγμ' Ἀθάνας φιλτάτης ἐμοὶ θεῶν·
Ὡς εὐμαθές σου, κἂν ἄποπτος ᾖς, ὅμως
Φώνημ' ἀκούω, καὶ ξυναρπάζω φρενί. *Sophocl. Aj. v.* 16.

Ver. 183.——τὴν δ' ἐκόμισσε] Rectè. Nam κομίσαι, ἐκόμισα, penultimam *corripiunt.* Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 188. Ὅντινα μὲν βασιλῆα] Vide suprà ad ά, 265.

Ver. 190. Δαιμόνι'] Habet hæc vox apud *Homerum* semper

Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρείδαο·
Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἵψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν, οἷον ἔειπε·
Μήτι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν.
Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος·
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ·
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ.
Ὣς ὅγε κοιρανέων δίεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδε
Αὖτις ἐπεσσεύοντο, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων,
Ἠχῇ· ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

" Quin ipse & sede, & alios sedere fac populos.
" Nondum enim certò scis, qui animus Atridæ:
" Nunc quidem tentat, mox autem pœnâ afficiet filios Achivorum.
" In concilio enim non omnes audivimus quid dixerit:
" *Cavendum igitur*, nè iratus afficiat aliquo malo filios Achivorum.
" Ira enim magna est, Jovis-alumni regis:
" Honor autem ab Jove est, diligitque ipsum providus Jupiter.
Quemcunque verò plebeium virum videret, vociferantemque offenderet,
Hunc sceptro percutiebat, increpitabátque voce;
" Improbe, quietè sede, & aliorum verbi audi,
" Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & invalidus,
" Neque unquam in bello æstimatus, neque in concilio.
" Non quidem ullo pacto omnes regnabimus hîc Achivi:
" Non bonum, multorum principatus: unus princeps esto,
" Unus rex, cui dedit, filius Saturni versuti
" Sceptrúmque & jura, ut ipsis dominetur.
Sic ille imperatorem agens dirigebat exercitum. Illi autem ad concilium
Rursus ruebant, à navibus & tentoriis,
Cum tumultu: sicut cum fluctus multum-strepentis maris

aliquam *Increpationis* significationem, sed non semper acerbam. *Camerarius.*

Ver. 191. Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο.] Quid *vulgò* inter κάθισον & κάθησο interfit, vide suprà ad α', 565. Mihi tamen ità potius distinguendum videtur, ut vox κάθισον, *Homeri* utique temporibus, ejus fuerit, qui *simpliciter* ut *sedeat* aliquis, aliósve *sedere faciat*, jubet; ἧσο autem, vel κάθησο, ejus qui, sive *stantem*, sive *sedentem* alloquatur, & *sedere* & *quietum permanere* jubeat.

Ver. 196. Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ] Apud *Aristotelem, Rhetor. lib.* 2, *c.* 2. legitur; Θυμὸς δή. Quod & in uno MS repperit *Barnesius.* Sed vera lectio est, δέ. Vide suprà ad α', 51.

Ver. 197.——μητίετα Ζεύς.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 200. Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο,] Accusatum narrat *Socratem* Xenophon, quod, hos versus sæpiùs repetendo, ad *Ignaviam* scilicet hortatus sit plebem. Τὸ δὲ Ὁμήρου, ἔφη ὁ κατήγορος, πολλάκις αὐτὸν λέγειν, &c. Ἀπομνημον lib. 1.

Ver. 203. Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν] Artificium & εὐπρέπειαν harum duarum orationum rectè explicat *Dionys. Halicarnassæus*; in quibus *Ulysses*, dum *Plebem* alloquitur, *Duces* increpat; dum *Duces*, *Plebem*. Quod enim ad *Duces* ait, Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', & νῦν μὲν πειρᾶται, &c, ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν in hoc *Milites* scilicet objurgat: Quod autem ad *Milites* ait, Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν, &c, οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, hoc verò *Ducibus* esse reprehensioni voluit. Ἃ γὰρ ἐβούλετο καθάψασθαι τῶν βασιλέων, τῷ δήμῳ διελέγετο· ἃ δ' ἐβούλετο ἐπιτιμῆσαι τῷ δήμῳ, τοῖς βασιλεῦσι διελέγετο. Lib. qui inscribitur Τέχνη, *c.* 9.

Ver. 204. Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη·] Aliud hoc, quàm si dixisset, οὐκ ἀγαθή &c. Sic *Virgilius*;

Triste lupus stabulis: ————

Dulce satis humor:—— *Eclog.* III. 80, 82.

Ver. 205.——ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ·]
Πάνυ καλῶς Ὅμηρος, ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ τοῦτο ἔφη, ὡς οὐχ ἅπαντας παρὰ τοῦ Διὸς ἔχοντας τὸ σκήπτρον καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλὰ μόνους τοὺς ἀγαθούς. *Dio. Chrysost. Orat.* 1. Cæterum totus *hic versus* 206, (teste *Spondano*) *pro spurio est annotatus in codice Didymi, ubi ad marginem scribitur* νόθος. Et in *Scholiis* quæ appellantur *Didymi*, nulla ejus fit mentio. Quin & in *Mori* MS (teste *Barnesio*) deest iste versus. Et sinè sententiæ detrimento (quantumvis eum *necessarium* existimet *Barnesius*) posset sanè abesse. Rectè enim explicat *Eustathius*: ᾧ ἔδωκε (τὸ βασιλεύειν δηλαδή) Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω: ut adeò versum istum 206 nec *Eustathius* videatur agnovisse. Porrò vox ista; σφίσιν, hoc in loco, vix habet quo referatur: Nam in libro *nono*, ubi versus similis legitur, Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας ἵνα σφίσι βουλεύησθα,) vox σφίσι rectè refertur ad præcedentem, λαῶν. Denique cum versus iste *dubius*, antè editus fuisset,—— ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ; *Barnesius* ex *Dione Chrysostomo*, & ex uno MS, non malè edidit, ———— ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ: Nam alioqui scribendum esset σφίσσιν, quod est valdè durum.

Ver.

Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος,
Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας.
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
Ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη,
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
Ἀλλ', ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν
Ἔμμεναι· αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
Φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
Κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
Φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη·
Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ·
Τὼ γὰρ νεικείεσκε. Τότ' αὖ Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ὀξέα κεκληγὼς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἐκπάγλως κοτέοντο, νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ·
Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ·
Ἀτρείδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις;
Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.

Littore magno fremit, resonátque pontus.
Ac cæteri quidem sedebant; tenebantque sedes.
Thersites autem adhuc solus blaterans tumultuabatur,
Qui verbis animo suo & scurrilibus & multis nôrat,
Temerè, ac non prout decebat, contendere regibus;
Verum quodcunque ei videretur ridiculum Argivis
Fore: Turpissimus autem vir ad Ilium venit:
Strabo erat, claudúsque altero pede; & ipsius humeri
Gibbi, in pectus contrahi: at supernè
Acutus erat capite, rarum verò suprà sparsum erat capillamentum.
Inimicissimus autem Achilli maximè erat, & Ulyssi;
His enim *præcipuè* convitiari solebat.
Tum vero Agamemnoni nobili
Stridulè clamans dicebat proba: huic itaque Achivi
Vehementer irati erant, & indignibantur animo:
At hic altè vociferans, Agamemnonem increpabat sermone;
" Atrida, quam ob rem quereris, aut *quâ re* indiges?
" Plena tibi ære tentoria, multæ & mulieres
" Sunt in tentoriis selectæ, quas tibi Achivi
" *Omnium* primo damus, cùm urbem ceperimus.

Ver. 210. Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.] Citat hunc versum *Dionys. Halicarn.* ad demonstrandum quædam esse οἰκεῖα καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, καὶ —μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων. Περὶ συνθέσεως. §. 16. De cujusmodi vocabulis *Demetr. Phalereus*, Τὰ δὲ πεποιημένα ὀνόματα (inquit)—ποιεῖ μάλιστα μεγαλοπρέπειαν διὰ τὸ οἷον ψόφοις ἐοικέναι. Περὶ Ἑρμηνείας, §. 94, 95. Vide infrà ad γ', 363; & δ', 455.

Ver. 212. —ἀμετροεπὴς ἐκολῴα.] " *Verba illius multa &* ἄκοσμα, *strepentium sine modo* Graculorum *similia.*" Gell. lib. 1. cap. 15.

Ver. 215. Ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἴσαιτο] Fuerunt inter Veteres qui hoc ita acciperent, ut fuerit illud ridiculum ab Achivis existimatum, quodcunque dixisset *Thersites*. Atque hoc modo explicat *Scholiastes*. Mihi multò simplicius aptiusque videtur, tum ad *verborum* tum ad *sententiæ* constructionem; ut *Thersites* ad contentionem ea sit locutus, quæcunque Achivis risum movere posse arbitraretur. Quomodo plerique hodiè interpretantur.

Ver. 216.—— αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ] Pulcherrima hæc viri, & ad deformitatem animi & ad corporis pravitatem insignis, descriptio. Γεγραμμένον—— Θερσίτου πρόσωπον ἰδόντες ἡδόμεθα καὶ θαυμάζομεν· οὐχ ὡς καλὸν, ἀλλ' ὡς ὅμοιον—— ἡ δὲ μίμησις, ἄν τε περὶ φαῦλον, ἄν τε περὶ χρηστὸν ἐφίκηται τῆς ὁμοιότητος, ἐπαινεῖται. *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Porrò, lepidè admodum de hâc descriptione *Lucianus*: Ἦν τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ [καθ' Ὁμήρου] ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε, καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγοροῦντος. *Var. Histor. lib.* 2. Nec denique, ad artificium Poëmatis, nihil est, quod hic annotârunt nonnulli; utique unum omnium formosissimum *Nirea*, itidemque omnium maximè deformem *Thersiten*, semel depictos, nunquam deinceps in toto Poëmate memoratos.

Ver. 219.——ἐπενήνοθε] Non ut Lexicographi, ex *præterito* ἐπενήνοθα: Sed ex *aoristo* ἐπενήνοθον· Alias enim non constaret *Temporum* ratio. Vide suprà ad α', 37; & infrà ad δ', 492.

Ver. 220. Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ]

——semperque odiis & crimine Drances
Infensus juveni Turno. ——— *Æn.* XI. 122.

Τὴν δὲ τοῦ ἤθους μοχθηρίαν συντομώτατα καὶ δι' ἑνὸς ἔφρασεν· " Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ." Ὑπερβολὴ γάρ τις φαυλότητος, τὸ τοῖς κρατίστοις ἐχθρὸν εἶναι. *Plutarch.* περὶ φθόνου καὶ μίσους, *sub initio.*

Ver. 221. Τὼ γὰρ νεικείεσκε.] *Convitiari solitus erat.* De vi hujus *temporis imperfecti*, vide suprà ad α' 37.

Ver. 222. Ὀξέα κεκληγώς.] Ἀκλήζω, κεκληγὼς; eâdem analogiâ, atque à φαίνω, πέφηνα; à κράζω, κέκραγα; & similia. Vide suprà ad *ver.* 314.

Ver. 228. Πρωτίστῳ δίδομεν,—— πτολίεθρον ἕλωμεν.—Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω,] Pulcherrimè hîc *Personæ* servit Poëta, dum virum omnium ignavissimum gloriosiùs *de se* inducit jactantem, quàm ipsum *Achillem* omnium fortissimum, etiam ferocientem insuper illum & iratum. Vide infrà ad δ', 401. Ἃς [πράξεις] ὁ ποιητὴς ἑκατέρῳ [προσώπῳ] προσηκόντως ἀποδίδωσιν.

Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου, υἷος ἄποινα,
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
Ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτὸς ἀπο νόσφι κατίσχεαι; Οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν;
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοὶ,
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα· τόνδε δ' ἐῶμεν
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται
Ἤ ῥά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἠὲ καὶ οὐκί·
Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα, ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσὶν, ἀλλὰ μεθήμων.
Ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρείδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο, νεικείων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητὴς,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν·
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρείδης ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
Καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστον τε φυλάσσοις.
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·

" An adhuc & auro indiges, quod quis afferat
" Trojanorum equûm-domitorum ex Ilio, pro filio redemptionis-pretium,
" Quem ego vinctum duxero, vel alius Achivorum ?
" Aut mulierem juvenem, cui miscearis amore,
" Quamque ipse seorsum detineas? Minimè quidem decet
" Principem existentem, in mala inducere filios Achivorum.
" O imbelles, ignava probra, Achæïdes, non amplius Achivi,
" Domum cum navibus redeamus: hunc verò sinamus
" Isthic ad Trojam præmia concoquere; ut sciat,
" An in aliquo ei & nos adjumento simus, an non:
" Qui etiam nunc Achillem, se multò fortiorem virum, [habet
" Contumelia affecit: Ereptum enim ejus præmium, quod ipse vi abstulit.
" Veruntamen non Achilli bilis est in præcordiis, verum socors *est*;
" Alioqui enim, Atrida, nunc postremum injurius fuisses.
Sic dixit, convitians Agamemnoni, pastori populorum,
Thersites: huic autem citò astitit nobilis Ulysses,
Et ipsum torvè intuitus duro increpavit sermone;
" Thersite loquacissime, vocalis quanquam sis concionator,
" Desine, neque velis solus contendere cum regibus:
" Non enim ego, quàm tu sis, censeo pejorem mortalem alium
" Esse, quotquot cum Atridis ad Ilium venerunt.
" Quare nè reges in ore habens concioneris,
" Neu ipsis probra objicias, & reditionem observes.
" Nondum planè scimus quomodo futura sint hæc facta;

Οἷον ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει, καίπερ λέγων μετ' ὀργῆς,

Οὐ γάρ σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον·

ὁ δὲ Θερσίτης τῷ αὐτῷ λοιδορούμενος λέξει,

——— ———ἅς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.

καὶ πάλιν ὁ Ἀχιλλεὺς,

——— ——— αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.

ὁ δὲ Θερσίτης,

Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω———. *Plutarch. de audiend. Poëtis.*

Ver. 233. Ἥν τ' αὐτὸς ἄπο] Quâ ratione hîc αὐτὸς; & ἴδμεν, suprà *ver.* 288; & ἕο, infrà *ver.* 239. ultimam producat; vide suprà ad ά, 51. *Barnesius* hîc legi posse auguratur, "Ἥν αὐτός τ' ἄπο, *longè melius:*" Immò verò, ad *vim* particulæ τε *longè pejus.*

Ver. 235. Ὦ πέπονες,——Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί,]

O verè Phrygiæ, neque enim Phryges! *Æn.* IX. 617.

Ver. 238. Ἤ ῥά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν.] Vide suprà ad *ver.* 228.

Ver. 239. Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα] Τοῦτο καὶ ἡ Ὁμήρου τέχνη. Ἐπειδὴ γὰρ ἑώρα τὸ στρατόπεδον ἀγανακτοῦντας ὑπὲρ Ἀχιλλέως πρὸς Ἀγαμέμνονα, ——— ἀνέστησεν αὐτοῦ συνήγορον ἐπίφθονον, γελοῖον, ἵν' ἐν τῇ τοῦ συνηγόρου κακίᾳ ἀφανισθῇ τὸ δίκαιον τοῦ πράγματος. ——— Εἰ μὴ γελοῖος καὶ ἄξιος μίσους ἦν, ἰσχυρὰ τὰ λεγόμενα ὑπὲρ Ἀχιλλέως. Διὰ τοῦτο καὶ γέλως τοῖς Ἕλλησι γίνεται, καὶ ἐκ τοῦ γέλωτος διάλυσις τῆς σπουδῆς τοὺς εἰς τὰς πατρίδας. *Dion. Halic.* Τέχνη, *c.* 12. Tantum utique interest, quis quid dicat.

Ver. 246. Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε,] Pulcherrima super hâc re *Plutarchi* observatio. Ὁ Θερσίτης ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, οὐ χωλὸς, ὁ φαλακρὸς, οὐ κυρτὸς, ἀλλ' ἀκριτόμυθος λοιδορεῖται. Τὸν δ' Ἥφαιστον ἡ τεκοῦσα καὶ φιλοφρονουμένη προσηγόρευσεν ἀπὸ τῆς χωλότητος, "Ὄρσεο Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος." ———*De audiend. Poëtis.*

Ver.

Ἢ εὖ, ἦε κακῶς, νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τῷ, νῦν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
Ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
Ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι, ὥς νύ περ ὧδε,
Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην,
Εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
Χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
Αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
Πεπληγὼς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον, ἠδὲ καὶ ὤμω
Πλῆξεν· ὁ ἰδνώθη· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη,
Σκήπτρου ὕπο χρυσέου· ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε·

" Utrum benè, an malè, redituri simus filii Achivorum.
" Propterea nunc Atridæ Agamemnoni, pastori populorum,
" Sedes jaciens convicia; quia ei valde multa dant
" Heroës Danai: tu verò maledictis irritans concionaris.
" Sed tibi edico, quod & perfectum erit:
" Sicubi iterum te insanientem deprehendero, sicut jam hîc,
" Ne amplius deinceps Ulyssi caput super humeros sit,
" Neque posthac Telemachi pater vocer,
" Si non ego, te comprehenso, tuas quidem vestes exuero,
" Lænamque & tunicam, quæque pudenda contegunt;
" Ipsum autem flentem veloces ad naves demisero
" Cæsum è concione duris verberibus.
Sic dixit: sceptróque tergum atque humeros
Percussit; ille verò intorquebat se; uberes autem ei exciderunt lachrymæ;
Vibexque cruenta in dorso exorta est,
Sceptro ab aureo: ipse tamen sedit, timuitque:

Ver. 257.——τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·] Vir doctissimus *Henr. Stephanus* legendum conjecit, quomodo & *Barnesius* deinceps edidit, τόδε καί. Sed, ut opinor, minùs rectè.

Ver. 262.——τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,] *Subligaculum, fasciat femorales.*

Ver. 267. Σμῶδιξ] Hoc in vocabulo, quæstio existit duplex; ad *orthographiam* altera, altera ad *Accentum.*

De *orthographiâ*; contendit *Barnesius*, " legendum omninò " σμῶδιγξ, *Homeri* ipsius auctoritate, ψ', 716, Πυκναὶ δὲ σμώδιγγες." Et eâdem sanè analogiâ scribi potest σμῶδιγξ, quâ φάλαγξ, &c. Attamen γ' istud jamdudum habemus, in literâ ξ' inclusum. *Est* nimirum σμῶδιξ, (&, ante inventum ξ', verisimilimum est *scriptum* fuisse, σμῶδιγς, vix autem σμῶδιγγς) quod haud advertit *Barnesius.* Similiter φλὲψ, quod est φλὲβς; & φλὸξ, quod est φλὸγς; & σὰρξ, quod est σάρκς: Et similia. Quâ tamen de re, vide & *Athenæum* aliter disputantem, (*lib.* 9. *c.* 10. *sub finem,*) propositâ quæstione de vocibus ὄρτυξ, ὄρτυγος; ὄνυξ, ὄνυχος; κήρυξ, κήρυκος; &c. Similiter & duplex ista litera ζ', in principia suo non uno modo resolvitur. Vox φράζω, enunciabatur (&, ante inventam ζ', verisimile est *exaratam* fuisse) φράδσω; unde ἔφραδον, πέφραδα, & (in linguâ *Doricâ*) φράσδω. At κράζω, ἁρπάζω, τρύζω, τρίζω; cùm & in linguâ *Doricâ* literam ζ servent, & in *Aoristo* ac *præterito medio* non utique δ, sed γ assumant; in his verisimile est ipsam ζ sonum compositum habuisse, qui ad γς vel κς propiùs quàm ad δς accederet. Item λεῖψαι, æquè est λεῖβσαι ex λείβω, ac λεῖπσαι ex λείπω.

De *Accentuum* ratione qui scripserunt, regulam uno ore hanc tradunt; *ubi Ultima sit longa,* (diphthongis nimirum ει & αι pro *brevibus* semper habitis,) *penultimam circumflecti non posse.* Excipiunt tamen αὖλαξ, χοῖνιξ, καλαῦροψ, & similia. At verò *Excipi* hæc omnino non debent. Nam, ratione accentuum, syllaba longa est ea, quæ *naturâ*, (Vocali nimirùm longâ existente,) non utique quæ *positione solâ* producitur. Nam οἶκον μου, οἶκον σου & similia, *semper* circumflectunt. Pari igitur ratione, circumflecti itidem debent αὖλαξ, χοῖνιξ, καλαῦροψ; ut quæ ultimam, Vocali *brevi* constantem, *positione solâ* producant. De voce, καλαῦροψ, res per se manifesta est: Ex genitivis αὔλἄκος, χοίνἴκος *aliquo modo* colligi videtur, αὖλαξ & χοῖνιξ vocalem *brevem* in ultimâ habere, ideóque circumflecti debere. Ex genitivis κήρῡκος, φοίνῑκος [nam quæ *Homero* scripta sunt φοινικόεσσαι & φοινικόεσσαν *enunciabantur,* φοινῑκοῦσσαι & φοινῑκοῦσσαν, quomodo & *scribi* deinceps cœpta sunt;] verò admodum simile est κήρυξ & φοίνιξ vocalem *longam* in ultimâ habere, ideóque circumflecti omninò non debere. Κατήλιφα, quâ parte versûs apud *Aristophanem* usurpatur, penultimámne corripiat, non liquet; nec proinde scribendúmne sit κατῆλιψ, an κατήλιψ. Καταῖτυξ, in obliquis casibus nusquam mihi occurrit. Denique σμώδιγγος vocalem ι, brevémne habeat an longam, quandoquidem è vivis jamne olim periit linguæ Græcæ pronunciatio, sciri nullo modo potest; nec proinde scribendúmne sit σμῶδιξ an σμώδιξ. Levicula fortasse hæc. Semel tamen annotare non piguit, cùm vulgò observata non fuerint; & *Analogia* nunquam sit nihil.

Ver. 268. Σκήπτρου ὕπο χρυσέου.] Pronunciabatur χρυσοῦ, quomodò & scribi posteà cœptum est. Nam prima necessariò producitur; neque in his ulla est licentia. Sic apud *Virgilium*,

" Aureâ composuit spondâ,"—— *Æn.* I. 702.
" Aureâ percussum virgâ"—— *Æn.* VII. 190.
" Uno eodemque igni" —— *Eclog.* VIII. 80.
" Unâ eâdemque viâ"—— *Æn.* X. 487.

Ἀλγήσας δ᾽, ἀχρεῖον ἰδών, ἀπεμόρξατο δάκρυ.
Οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ᾽ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί᾽ Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
Βουλάς τ᾽ ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων·
Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ᾽ ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ᾽ ἀγοράων.
Οὔ θήν μιν πάλιν αὖθις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
Νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ὣς φάσαν ἡ πληθύς· ἀνὰ δ᾽ ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς

Dolensque vultu fœdo, abstersit lachrymas.
Illi autem, quamvis mœsti, super isto suaviter riserunt,
Sic autem aliquis dicebat, intuens propinquum alium;
" Dii boni, certè plurima Ulysses bona fecit,
" Consiliaque inchoans bona, bellúmque adornans:
" Nunc verò hoc sanè multò optimum inter Argivos fecit,
" Qui hunc conviciatorem contumeliosum coërcuit à garrulitate.
" Nequaquam certè ipsum iterum stimulabit animus præferox
" Objurgare reges contumeliosis verbis.
Sic dixerunt multitudo. Sed urbium vastator Ulysses

Vide infrà ad *ver.* 811. Porrò σκῆπτρον χρυσοῦν, non semper est *sceptrum aureum*, sed *clavis aureis distinctum*, χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον, lib. ά, ver. 246.

Ver. 269. Ἀλγήσας δ᾽, ἀχρεῖον ἰδών, ἀπεμόρξατο δάκρυ.] *Moschopulis* in *Scholiis* legendum contendit, ἀπομόρξατο: Quod perinde est: Scribitur enim, teste *Eustathio*, & μόργνυμι & ὀμόργνυμι. Idem *Moschopulus* vocem, ἀχρεῖον, refert ad δάκρυ: Sed hoc, minùs rectè. Nam ἀχρεῖον ἰδὼν elegantissimè dictum est, & tam significanter, ut nil possit supr´. Latinè dicas, *inutile tuens*; sicuti, *torvum intuens*, & similia.

——*acerba tuens*, ——	*Æn.* IX. 794.
Ἀχρεῖον δ᾽ ἐγέλασσε, ——	*Odyss.* σ´, 162.
——βλέπων ὑπότριμμα.——	Aristoph. *Eccles.* 291.
Κἄβλεψε νάπυ,——	*Equit.* 628.
Καὶ βλέποντ᾽ ὀρίγανον. ——	*Ran.* 616.

Idem in *Vespis*, Ὦ μιαρὸς οὗτος, ὡς δὲ καὶ κλεπτὸν βλέπει. Et alibi,——βλέπει γέ τοι μανικὸν καὶ τραγῳδικόν. Observandum autem ἀχρεῖος apud *Græcos*, (quum de *homine malo* dicitur,) non utique eum exhibere qui simpliciter sit *non utilis*, sed qui sit *maximè nequam*. Sic apud *Euripidem*, *Med. ver.* 296, ἀργία significat, non *ignaviam* (ut vulgò vertunt,) sed quicquid *maximè* est *detrimentosum*. Similiter apud optimos linguæ *Romanæ* Auctores, *Augusti* temporibus; *inutile* legitur id, non quod *non utile* modò, sed quicquid *utili* maximè est *contrarium*. Nempe *Exemplum inutile* est id, non quod *non utile*, sed quod *perniciosum* est: & *Servus inutilis* is, non qui *non utilis*, sed qui *omnium nequissimus*. "*Seditiosum & INUTILEM civem*:" Cic. de Offic. lib. 2. "*Hæc tot*" [viz. fallax, malitiosus, &c.] "*& alia plura, omne INUTILE.*" [viz. calamitosissimum] "*est, vitiorum subire nomina?* Id. ibid. lib. 3. ——"*Per* "*ignem Excoquitur vitium, atque exudat INUTILIS.*" [id est, noxius] "*humor*:" Virg. Georg. I. 88. ——"*Solertior isto, Sed sibi INUTILIOR.*" [sibi nimirum perniciem afferens;] *Ovid. Metam. lib.* 13. *ver.* 37.—"*Aurum & IN-* "*UTILE, Summi materiem mali.*" *Horat. Carm. l.* 3. *Od.* 24. *v.* 48. Sic apud *Hirtium*, "*Multa Romæ malè &* "*INUTILITER*" [hoc est, perniciosè] "*administrari.*" Et apud *Livium*, l. 3, 33. "*privatis inutilis*," id est, perniciosus. Et *lib.* 5. *c.* 5. "*Videte quot res quam inutiles* " (*i. e.* perniciosæ) *sequantur illam viam consilii.*" Et apud *Ovidium*, l. 2. Pont. ep. 8; "*inutile fatum*," id est, detrimentosum. Simili ratione, *impiger*, *improbus*, *inimicus*, *immitis*, *impius*, *iniquus*, *infamis*, *infelix*, *infestus*, *impudens*, &c. non eum exhibent, qui sit solummodò *non piger*, *non probus*, *non amicus*, *non mitis*, &c. sed qui sit quicquid *pigro*, quicquid *probo*, quicquid *amico*, quicquid *miti*, &c. omnium maximè sit *contrarium*. Erràrunt itaque Grammatici isti a *Gellio* memorati, qui, de verbis *quasi incuriosè & abjectè positis* disputantes, istud *Virgilii* reprehenderunt, "*Aut illaudati nescit Busiridis aras?*" Illaudati, *parùm idoneum esse verbum dicentes*; *neque id satis esse, ad faciendum scelerati hominis detestationem.* Nam, ut rectè respondet *Gellius*; "*qui omni in re, atque omni tempore, laude omni vacat, is il-* " laudatus *est*; *isque omnium pessimus, deterrimusque est.*—In- " culpatus, *instar est absolutæ virtutis*: Illaudatus *igitur quoque* "*finis est extremæ malitiæ.* ——*Eâdem ratione idem Vir-* "*gilius* inamabilem *dixit Stygiam paludem.*" Gell. lib. 2. c. 6. Eadem reperias, & penè eisdem verbis, apud *Macrobium*, *lib.* 6. *c.* 7. Quod hâc de re affert *Baylius*, (in voce, *Busiris*) planè *Stultissimum* est: "*Je ne trouverois pas un fort grand* "*inconvenient à supposer que cet endroit de Virgile*" [Aut *illaudati* nescit Busiridis aras,] "*est un de ces vers, où la* "*necessitè des syllabes breves & longues engage les Poëtes à se ser-* "*vir deparoles inutiles, ou même prejudiciables au sens. La* "*quantitè des syllabes demande bien des sacrifices aux Poëtes* "*dane les langues mortes, comme la rime leur en demande beau-* "*coup dans les vivantes.*" Quasi vero non satis esset verborum, ut *execrandus*, *detestandus*, & similia innumera, quibus *Versus* (si Diis placet) consarcinari potuisset.

Ver. 270. Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ.] *Theon* Sophista ambiguum ait, tristésne quia *Thersiten* cædi viderint, an quia naves cuperent deduci: Annotante *Giphanio*. Sed ineptè admodum Sophista. Quòd enim *Thersiten* cæsum viderint, ob id verò ut dolerent tantum abfuit, ut è contrario statim dixerint, *ver.* 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ᾽ ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν.

Ver. 271. Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 273. Βουλάς τ᾽ ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων·]
Sive fide, seu quis bello est expertus & armis. *Æn.* VII. 235.

Ver. 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ᾽ ἄριστον] *Al.* Νῦν δὲ τόδ᾽ αὖ μέγ᾽ ἄριστον.

Ver. 277.——ὀνειδείοις ἐπέεσσιν] Vide suprà ad ά, 519.

Ver. 278.——ὁ δὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς.] Quanquam & *Achillem* appellat Homerus πτολίπορθον, *Iliad.* θ´, 372; & φ´ 550;

Ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει·
Ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
Μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη, νῦν δή σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
Οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν,
Ἐνθάδε τοι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Ὥστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι.
Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
Ἀσχαλάα, παρὰ νηῒ πολυζύγῳ, ἥν περ ἄελλαι
Χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·
Ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς
Ἐνθάδε μιμνόντεσσι· τῷ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
Ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης

Surrexit sceptrum tenens: (juxtáque cæsiis oculis Minerva,
Assimulata præconi, silere populum jussit;
Ut simul primique & postremi filii Achivorum
Sermonem audirent, & expenderent consilium:)
Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit;
" Atrida, nunc te, rex, volunt Achivi
" Omnibus probrosissimum facere articulatè loquentibus mortalibus:
" Neque tibi perficiunt promissionem, quam polliciti sunt,
" Huc venientes ex Argo equis-apto,
" Ilio exciso benè munito *te* rediturum.
" Tanquam enim vel pueri tenelli, viduæve mulieres,
" Inter se comploratione factâ desiderant domum redire:
" Enimverò certè durum est, afflictum *& re infectâ aliquem* redire:
" Etenim quispiam vel unum mensem manens *procul* à suâ uxore.
" Ægrè fert, apud navem multa-transtra-habentem, quam procellæ
" Hybernæ detinent, commotúmque mare:
" Nobis verò nonus est, qui circumvolvitur, annus
" Hîc manentibus: quâ de causâ non succenseo, Achivos
" Ægrè ferre apud naves recurvas: Veruntamen

550; *Ulyssi* tamen plerunque & κατ' ἐξοχὴν tribuitur hoc epitheton, ὅτι διὰ τῆς αὐτοῦ μηχανῆς ἑάλω τὸ Ἴλιον. *Moschopul. Schol.*

Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια. *Odyss.* Χ', 230.

Pergama tum vici, cùm vinci posse coëgi.

Ovid. Metam. lib. 13. *ver.* 349.

" Qui M. Antonium oppresserit, is bellum confecerit: Itaque " *Homerus* non *Ajacem*, nec *Achillem*, sed *Ulyssem* appellavit " πολίπορθον." *Cic. epist. ad Famil. lib.* 10. *ep.* 13.

Ver. 279.——παρὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,] Vide suprà ad ά, 194.

Ver. 282.——καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν·] Ità omninò scribendum cum duplici σ; ut rectè *Barnesius*. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 284. Ἀτρείδη, νῦν δή σε.] " Admirabilis oratio *Ulyssis*, " & omni virtute eloquentiæ perfecta." *Camerar.* " Nonne vel " dictæ in *secundo* libro sententiæ, omnes litium ac consiliorum " explicant artes? Affectus quidem vel illos mites, vel hos " concitatos, nemo erit tam indoctus, qui non in suâ po- " testate hunc autorem habuisse fateatur." *Quintilian. lib.* X. *cap.* 1. Vide suprà ad *ver.* 203. Dionys. Halicarn. hîc legit; Ἀτρείδη, μάλα δή σε.

Ver. 287. Ἐνθάδε τοι στείχοντες] *Al.* Ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες. *Al.* Ἐνθάδ' ἐπιστείχοντες.

Ver. 288. Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.] Fefellit quos viderim Editores versionum, loci hujus Syntaxis; ac si Poëta constructione prorsus inexplicabili id ἐκπέρσαντε dixisset, quod erat dicendum ἐκπέρσαντας. Barnesius; Δυϊκὸν, inquit, ἀντὶ πληθυντικοῦ: Ac si, quoniam omne Duale est Plurale, ideò & Omne Plurale posset itidem esse Duale: Quâ de re, vide suprà ad ά, 566. Etiam doctissimus *Camerarius* hoc in loco ad *Enallagen numeri* confugit. At quæ malùm ista *Enallage*? quæ, siqua erit, omnem omnis linguæ rationem penitùs everterit; quamque in linguâ suâ vernaculâ siquis usquam gentium experiri velit, nunquam eam non sentiet absurdissimam. Quorsum igitur hîc *nodum in scirpo* quærere? Utique ἐκπέρσαντ' non hoc in loco ἐκπέρσαντε est, sed ἐκπέρσαντα. Quid evidentius? Spoponderunt nimirum Achivi, *Agamemnonem* Trojam ἐκπέρσαντα, domum cum gloriâ rediturum. Quin &, quo magis mirere, *tribus aliis in locis* repetitur idem iste versiculus; quorum in *duobus* vox ista ἐκπέρσαντ' necessariò ad unum *Agamemnonem* refertur, in *tertio* ad *Menelaum*; Β', 113; έ, 716; & ί, 20.

Ibid.————ἀπονέεσθαι] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 291.—— ἀνιηθέντα νέεσθαι.] *Post diuturnum laborem, re infectâ redire*——δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι *ver.* 298. Ut mirum sit doctissimam *Dominam Dacier* de hoc versu dixisse, " *le vers Grec est assez difficile.*" Sunt qui hic legendum conjiciant, πόθος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.

Ver. 294. Χειμέριαι εἰλέωσιν,] Enunciabatur, χειμέριαι εἰλῶσιν. Quidam habent Χειμέριοι.

Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
Τλῆτε, φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
Εἰ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἠὲ καὶ οὐκί.
Εὖ γὰρ δὴ τόγε ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν, ἐστὲ δὲ πάντες
Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι·
Χθιζά τε καὶ πρώϊζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
Ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι·
Ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς
Ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
Ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς,
Σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
Βωμοῦ ὑπαΐξας πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν·
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοὶ, νήπια τέκνα,
Ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
Ὀκτώ· ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·

" Turpe, diúque manere, inanemque redire.
" Tolerate, amici, & manete aliquandiù; ut ſciamus,
" An verum Calchas vaticinetur, an & non.
" Probè enim hoc ſcimus animo; eſtis autem omnes
" Teſtes, quos non Parcæ inceſſerunt auferentes; [quos mors non eripuit;] [mortis,
" Herique & nudius tertius, quandò in Aulidem naves Achivorum
" Congregabantur, mala Priamo & Trojanis ferentes:
" Nos autem circumjecti circa fontem, ſacris in altaribus
" Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,
" Pulchrâ ſub platano; unde fluebat limpida aqua:
" Illic apparuit magnum ſignum: Draco rubris maculis dorſo diſtinctus,
" Horribilis, quem ipſe Olympius miſit in lucem,
" *Ex imo* altari prolapſus, ad platanum concitatus perrexit:
" Ibi erant paſſeris pulli, puſilli nati,
" Ramum ſuper ſummum, ſub foliis latentes,
" Octo; verum mater nona erat, quæ pepererat natos:

Ver. 298. Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.]
Quidve domum fertis decimo niſi dedecus anno?
Ovid. Metam. l. 13.

Ver. 299. Τλῆτε, φίλοι,] *Cicero*, de *Divinat. lib.* 2, locum hunc ita vertit, numeris non admodùm Poëticis.

Ferte viri, & duros animo tolerate labores;
Auguris ut noſtri Chalcantis fata queamus
Scire, ratoſne habeant, an vanos pectoris orſus.
Namque omnes memori portentum mente retentant.
Qui non funeſtis liquerunt lumina fatis.
Argolicis primùm ut veſtita eſt claſſibus *Aulis*
Quæ Priamo cladem, & Trojæ, peſtemque ferebant:
Nos circum latices gelidos, fumantibus aris,
Aurigeris Divûm placantes numina tauris,
Sub platano umbriferâ, fons unde emanat aquaï,
Vidimus immani ſpecie tortuque draconem
Terribilem, Jovis ut pulſu * penetrabat ab arâ:
Qui platani in ramo foliorum tegmine ſeptos
Corripuit pullos: Quos quum conſumeret octo,
Nona ſuper tremulo genitrix clangore volabat
Cui ferus inmani laniavit viſcera morſu.
Hunc, ubi † jam teneros volucres matremque peremit,
Qui luci ediderat genitor Saturnius idem
Abdidit, & ** duro formavit tegminâ ſaxo.
Nos autem timidi ſtantes mirabile monſtrum
Vidimus in mediis Divûm vorſarier aris.
Tum Calchas hæc eſt fidenti voce locutus:
Quidnam torpentes ſubitò obſtupuiſtis, Achivi?
Nobis hæc portenta Deum dedit ipſe creator,
Tarda & ſera nimis, ſed famâ ac laude perenni.
Nam quot aves tetro mactatas dente videtis,
Tot nos ad Trojam belli exantlabimus annos,
Quæ decimo cadet & pænâ ſatiabit Achivos.
Edidit hæc Calchas; quæ jam matura videtis.

Ver. 301.——τόγε] *Al.* τόδε.

Ver. 302. Μάρτυροι] Vide ſuprà ad α', 338.

Ibid.—— οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι.] Ὅσους μὴ προκαθαρπάσας ὁ θάνατος ἀπῆλθεν. *Schol.* Similiter apud *Virgilium*:

——————poſtquam te fatâ *tulerunt.* Eclog. V. 34.

Ver. 303. Χθιζά τε καὶ πρώϊζ'] Rectè hic Scholiaſtes: Κατεσμίκρυνε τὸν ἐννεατῆ χρόνον, ἵνα μὴ, διὰ τῆς ἀναμνήσεως, πλέον ποιήσῃ ἀγωνιάσαι τοὺς Ἕλληνας.

Ver. 307. Καλῇ] Vide ſuprà ad *ver.* 43.
Ibid.—— ὅθεν] *Al.* ἔθι.

Ver. 308.————δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς, Σμερδαλέος.]
——adytis cum lubricus anguis ab imis—:
Ceruleæ cui terga notæ, maculoſus & auro
Squamam incendebat fulgor;———— *Æn.* V. 84.

Ver. 310.——πρός ῥα πλατάνιστον] Potuiſſet dicere, πρὸς τὴν πλατάνιστον· ſed languidius. Vide ſuprà ad α', 56.

Ver. 311. Ἔνθα δ'] *Al.* Ἐνθάδ'

* Ita *Daviſius* ex MS & editis vetuſtioribus. *Al.* penetraret. *Neutrum male.*
† Ita *Daviſius*: Al. *tam teneros.*
** Ita *Daviſius*: Al. *duro formavit tegmine ſaxi.* Al. *duro firmavit tegmina ſaxo.*

Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
Μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
Τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
Τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεὸς, ὅσπερ ἔφηνε·
Λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν, οἷον ἐτύχθη.
Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας.
Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
Τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε, καρηκομόωντες Ἀχαιοί;
Ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς,
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
Ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
Ὀκτὼ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ὡς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνός θ' ὣς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται·
Ἀλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον (ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν, ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,)
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὦ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε

" Ibi ille hos miserabiliter vorsvit stridentes:
" Mater verò circumvolabat lugens dilectos natos:
" Hanc autem implicans alâ prehendit valdè clamitantem.
" Verùm postquam natos devoraverat passeris, & ipsam,
" Hunc quidem mirabilem fecit Deus, qui ostenderat:
" Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti:
" Nos autem stantes admirabamur, quale factum esset.
" Sic igitur terribilia portenta Deorum subière hecatombas:
" Calchas verò statim deinde vaticinans *hoc modo* concionabatur:
" Cur muti facti estis, comantes Achivi?
" Nobis quidem hoc ostendit signum magnum providus Jupiter,
" Serum, seri exitûs; cujus gloria nunquam peribit.
" *Utique*, ut hic natos devoravit passeris, & ipsam,
" Octo, ac mater nona erat, quæ pepererat natos:
" Sic nos tot annos bellabimus ibi;
" Decimo autem urbem capiemus latas-vias habentem.
" Et ille *quidem* sic concionatus est: quæ utique nunc omnia complentur.
" Verùm age, manete omnes, beneocreati Achivi,
" Hîc, quousque urbem magnam Priami ceperimus.
Sic dixit: Argivi verò altùm clamabant (circumcircàque naves
Terribiliter sonitum reddebant, clamantibus Achivis,)
Sermonem collaudantes Ulyssis divini.
Inter hos autem dein dixit Gerenius eques Nestor;
" Dii boni, reverâ pueris similes loquimini

Ver. 314. ——κατήσθιε τετριγῶτας.] Notandum hic (quod Grammatici vix observârunt) *Præterita Media* non *unam* habere *omnia* formandi rationem. Alia enim *Aoristi secundi* sequuntur analogiam; ut τύπτω, ἔτυπον, τέτυπα; λέγω, ἔλεγον, λέλεγα; φράζω, ἔφραδον, πέφραδα. Alia autem vel ex *Aoristo primo*, vel ex *Præsenti*, retinent vel *diphthongum*, ut φαίνω, ἔφηνα, ἔφανον, πέφηνα; πείθω, ἔπιθον, πέποιθα; σαίρω, ἔσαρον, σέσηρα: φεύγω, ἔφυγον, πέφευγα, vel syllabâm *positione longam*, ut δέρκω, ἔδρακον, δέδορκα; πέρθω, ἔπραθον, πέπορθα; vel *Vocalem longam*, ut τρίζω, ἔτριγον, τέτριγα, ῥιγέω, ἔῤῥιγον, ἔῤῥιγα; κρίζω, ἔκριγον, κέκριγα; βρίθω, ἔβριθον, βέβριθα; μυκάω, ἔμυκον, μέμυκα; πράττω, ἔπραγον, πέπραγα; (unde non modo πραγος, sed & πρᾶγμα, πρᾶξαι, πρᾶξις, circumflectuntur, id quod syllabis *positione solâ* longis nullo modo convenit; itemque ᾱ, istud Ionibus in η migrat, πρῆγμα, πρῆξαι, πρῆξις, πρηκτὴς, id quod in ᾰ *brevi* non itidem locum habet;) κράζω, ἔκραγον, κέκραγα, κλάζω, ἔκλαγον, κέκληγα; φρίττω, ἔφρικον, πέφρικα; &c.

Ὡς εὐτυχεῖσθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε. *Aristoph. Plut. ver.* 629.
Ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα, *Id. ibid.* 633.
Κέρνανσι καὶ βαλανεῦσι διακεκραγέναι. *Equit.* 1400.
Οὓς ἐγὼ βόσκω κεκραγὼς καὶ δίκαια κἄδικα. *Id. Ibid.* 256.
Πεινῶντες ὥσπερ Ἰλλύριοι κεκραγότες. *Id. Avid.* 1524.
Reliqua apud ipsum *Homerum* occurrunt.

Ver. 321, 322. Ὡς οὖν—ἑκατόμβας. Κάλχας δ' αὐτίκ'] *Al.* Ὡς οὖν—ἑκατόμβας, Κάλχας αὐτίκ'.

Ver. 324.—μητίετα Ζεὺς,] Et similiter infrà *ver.* 336, ἱππότα Νέστωρ. Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 329. ——πόλιν αἱρήσομεν], Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 330.——τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.] Cic. " *quæ jam matura videtis*:" Quæ jam prope est ut perficiantur.

Ver. 337. Ὦ πόποι.] In hâc oratione, *omnia* (inquit Camerarius) *factus & composita sunt præclaro artificio, & ratione rhetoricâ.*" Vide infrà ad *ver.* 344.

Ibid. ——ἀγοράασθε.] Ἐπὶ παρατατικοῦ λέγεται· εἰ γὰρ ἦν ἐπὶ ἐνεστῶτος, εἶχεν ἂν τὸ ά βραχύ. (Nec tamen hoc necessarium, *vide suprà ad* ά, 398.) ——Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ά ἀμετάβλητον μὲν ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων ἐστὶ παρ' Ἴωσιν· οὐκέτι δ' ἀναύξητον μένει, εἰ βραχὺ ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἐστί. *Schol. Moschopuli.*

Νηπιάχοις, οἷς ὔτι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῦ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
Ἐν πυρὶ δὴ βυλαί τε γενοίατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ, ἧς ἐπέπιθμεν·
Αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, ὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔθ', ὡς πρὶν, ἔχων ἀστεμφέα βυλὴν,
Ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Τῦσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
Νόσφιν βυλεύωσ', (ἄνυσις δ' ὐκ ἔσσεται αὐτῶν,)
Πρὶν Ἄργοσδ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
Γνώμεναι, εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις, ἠὲ καὶ ὐκί.
Φημὶ γὰρ ὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
Ἤματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες·
Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
Τῷ, μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
Πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
Τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.

" Parvis, quibus non sunt curæ bellica opera.
" Quò, obsecro, pactaque & juramenta ibunt nobis?
" In ignem nempè consiliaque abierint, curæque virorum,
" Fœderaque vini-libatione-sancita, & dextræ, quibus confisi sumus:
" Frustra enim verbis contendimus, neque ullam rationem
" Invenire possumus, etsi multum tempus hic moremur.
" Atrida, tu vero etiamnum, sicut prius, habens firmum consilium,
" Impera Argivis in duris prælijs:
" Hos autem sine tabescere, unum & alterum, qui ab Achivis
" Seorsum consultant, (perfectio autem non erit ipsorum *propositi*.)
" Ut priùs Argos redeamus, quam & Jovis Ægiochi
" Cognoscamus, an falsa *sit* promissio, an & non.
" Dico enim annuisse præpotentem Saturnium
" Die illo, quandò naves citas conscenderunt
" Argivi, Trojanis cædem ac fatum ferentes;
" Quum fulgurabat ad dextram, fausta signa ostendens.
" Quare, nemo priùs festinet domum redire,
" Quàm quisque apud Trojanorum uxorem dormiverit,
" Ultusque fuerit Helenæ raptum gemitúsque.

Ver. 339. Πῦ δὴ] *Al.* Πῆ δή.

Ver. 341. ——— καὶ δεξιαὶ,]

Jungimus hospitio dextras, ——— *Æn.* III. 83.
——— en dextra fidesque. *Æn.* IV. 597.

Ver. 342. Αὔτως γὰρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν.] Solerter admodum & occultè *Agamemnonem* ipsum hîc perstringit, λεαίνων τὴν τραχύτητα [ut rectè annotat *Eustathius*) πληθυντικῷ καὶ κοινῷ σχήματι.

Ver. 344. ——— ἔχων ἀστεμφέα βυλὴν, Ἄρχευ' Ἀργείοισι.] Hujus orationis artificium pulchrè enarrat *Dionys. Halicarn.* Τόδε ἦν ἄρα τέχνη. ——— Ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς κατασχεῖν βύλεται τὺς Ἕλληνας ὡρμημένυς ἀπιέναι· ὁ δὲ Νέστωρ, κατεσχημένυς ὑπὸ τῦ Ὀδυσσέως καὶ μένοντας, ἐκστρατεῦσαι βύλεται, &c. Lib. qui inscribitur Τέχνη, *cap.* 8. & 9. Cæterùm vocem ἄρχευ, plerique ita scribunt, ut sit scilicet ἄρχεο. *Henr. Stephanus* autem existimat scribendum esse ἄρχευ': quâ ratione infrà dictum est, ε', 200, Ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Ver. 346. Τῦσδε δ' ἔα φθινύθειν.] Ità rectè edidit *Barnesius* hoc in loco, licet aliàs in eodem vocabulo sæpiùs peccaverit. *Al.* τὺς δὲ δ' ἔα: Quod erat valdè infiectum. De voce, φθινύθειν, priorem corripiente, vide suprà ad *ver* 43.

Ibid. ——— ἕνα καὶ δύο] Videtur hîc solerter, ut apud milites *Agamemnonem* in gratiam ponat, *Achillem* perstringere. Ἀπειθῦντας (inquit *Eustathius*) ἐξευτελίζει διά τε τῆς ὀλιγότητος, καὶ μηδὲ ὀνομάζων αὐτύς· Ἐστι δὲ εἷς μὲν ὁ Θερσίτης· δεύτερος δὲ, ἢ ὐδεὶς, ——— ἢ καὶ ἕτερός τις, ὃν ὁ ποιητὴς ἐσιώπησεν. ——— Καὶ μὴν τινες περὶ τῦ Ἀχιλλέως νοῦσι τὸ, δύο: Quanquam ipse aliter sentit.

Ver. 348. Πρὶν Ἄργος δ' ἰέναι.] Possit hoc vel ad βυλεύωσι referri, ut adeo Parenthesi includatur ἄνυσις δ' ὐκ ἔσσεται αὐτῶν· vel, demptâ Parenthesi, possit "πρὶν Ἄργοσδ' ἰέναι" referri ad ἄνυσις δ' ὐκ ἔσσεται. Prior constructio aptior. Quod autem vertit Barnesius, "PRIUSQUAM *Argos redeamus*;" planè absurdissimum est.

Ver. 353. Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.]

Prospera Jupiter his, dextris fulgoribus, edit.

Cic. de Divinat. 2.

Cæterùm de *Syntaxi* in hâc sententiâ ἀνακολύθυ, rectè *Eustathius*: Ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀσυνδέτως ἀρχόμενος φησὶν, "Ἀστράπτων.——" ἵνα λέγῃ, ὅτι Ἀστράπτων ἦν. ——— Καὶ ὅρα ὅπως ——— τὸ καινοπρεπὲς τῦτο σχῆμα εἰς δέον τέθεικεν ὁ ποιητὴς· ἢ ἵνα, ὥσπερ τὸ νόημα, ὕτω καὶ τὸ σχῆμα ξενίσῃ τὸν ἀκροατὴν· ——— ἢ καὶ μιμύμενος ῥήτορα ἐναγώνιον, νοήμασιν ἑαυτὸν ἀπασχολῦντα, καὶ τῦ καταλλήλυ τῆς συντάξεως μὴ διόλυ φροντίσαντα, καὶ διὰ τῦτο κινδυνεύσαντα εἰπεῖν τι καὶ σολοικοφανέστερον· ὐ μὴν σολοικίσαντα· ὅτι μηδὲ ἄκων περιπέπτωκε τῇ καινότητι τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἐπίτηδες ἐτεχνάσατο. Vide infrà ad *ver.* 681. Item ad γ', 211; & ad ζ', 510; & ad κ', 224; & ad *Odyss.* μ', 73.

Ver. 356. ——— Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.] *Helenæ Profectionem*, vel Ἁρπαγήν: vel etiam *Nostros labores, Helenæ causâ*.

Ver.

Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
Ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
Ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Ἀλλὰ, ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ·
Οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅ, ττι κεν εἴπω.
Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις·
Εἰ δέ κεν ὧς ἔρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοὶ,
Γνώσῃ ἔπειθ', ὅς θ' ἡγεμόνων κακὸς, ὅς τέ νυ λαῶν,
Ἠδ' ὅσκ' ἐσθλὸς ἔησι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέσονται.
Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
Ἦ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἷας Ἀχαιῶν·
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
Ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε μαχεσσάμεθ', εἵνεκα κούρης,

" Sin autem quis vehementer volet domum redire,
" Tangat suam navem, habentem-bona-transtra nigram:
" Ut ante alios mortem & fatum assequatur.
" Sed, rex, tuque ipse bene consulito, & ausculta alteri:
" Non rejectaneum consilium erit, quod dixero.
" Secerne viros per Tribus, per curias, Agamemnon,
" Ut curiæ curiis opem ferant, & Tribus Tribubus.
" Quod si sic feceris, & tibi paruerint Achivi,
" Cognosces dehinc, quique Ducum ignavus, quique militum,
" Et quis fortis fuerit; per seipsos enim pugnabunt:
" Cognosces etiam utrum Diis obstantibus urbem non sis expugnaturus,
" An virorum ignaviâ, & imperitiâ belli.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
" Revera concione vincis, ô senex, filios Achivorum:
" Utinam enim, Jupitérque pater, & Pallas, & Apollo,
" Tales decem mihi consultores essent Achivorum!
" Sic citò caderet urbes Priami regis
" Manibus nostris captaque excisaque.
" Sed mihi Ægiochus Saturnius Jupiter dolores dedit,
" Qui me in vanas lites & contentiones conjicit.
" Etenim ego Achilléque certavimus gratiâ puellæ,

Ver. 361. ——ἀπόβλητον ἔπος] Quâ ratione vox, ἀπόβλητον, ultimam hîc producat; item πρὶν, *ver.* 348; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 362. Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα,] Quærenti qui factum sit, ut consilium hoc utilissimum *non antèa* dederit Nestor; rectè respondet Scholiastes, vel, ante ultimam istum annum, Græcos Trojanosque nunquam acie directâ pugnam conseruisse, sed incursionibus solummodò dimicâsse; vel, ante *Achillis* secessionem, res Græcorum in angustias nunquam fuisse adductas.

Ver. 363. Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ,] Καὶ Παμμενοῦς ἀπομνημονεύεταί τι μετὰ παιδιᾶς εἰρημένον· οὐ γὰρ ἔφη τακτικὸν εἶναι τὸν Ὁμήρου Νέστορα, κελεύοντα κατὰ φῦλα καὶ φρήτρας συλλογίζεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ———δέον ἐραστὴν παρ' ἐρώμενον τάττειν. *Plutarch. in Pelopid.* Δοκεῖ γάρ μοι καὶ τὸν Ὅμηρον οὐκ ἀδίκως ὁ Θηβαῖος αἰτιάσασθαι Παμμένης, ὡς τῶν ἐρωτικῶν ἄπειρον, ὅτι φῦλα φύλοις συνέταξε, καὶ φρατρίας φρατρίαις συνέμιξε· δέον ἐραστὴν μετὰ ἐρωμένου παρεμβάλλειν, ἵνα ᾖ σύμπνους ἡ φάλαγξ, δι' ὅλης ἔμψυχον ἔχουσα δεσμόν. *Id. Sympos. lib.* 1. *Probl.* 2. Atque hîc lautus admodùm est *Spondanus*; qui adversus istud μετὰ παιδιᾶς εἰρημένον, Homerum *seriò* scilicet defendit: Utique "*TEMERE à Pammene reprehensum Nestorem*," & "*Nestoris institutum suâ ETIAM ratione non carere.*"

Ver. 366.——κατὰ σφέας γὰρ μαχέσονται.] Vide suprà ad ά, 271.

Ver. 367. Γνώσεαι δ' εἰ] Contendit *Barnesius*, legendum γνώσεαι εἰ, vel γνώσῃ δ' εἰ. Quod posterius, idem planè est ac hoc habent Vulgati. Nam γνώσεαι δ' εἰ, enunciabatur primùm, (quomodò deinceps & scribi cœptum est,) γνώσῃ δ' εἰ.

Ver. 370. Ἦ μὰν αὖτ'] Vide infrà ad *ver.* 377.

Ver. 372. Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες] "*Nullis*——
"*corporis viribus: Et tamen ille dux Græciæ nunquam optat ut*
"*Ajacis similes decem habeat, at ut Nestoris. Quod si acciderit,*
"*non dubitat quin brevi Troja sit peritura.*" Cic. de Senec-
"tute. Vide suprà ad ά, 249 & 260.

Ver. 375.———αἰγίοχος] Vide suprà ad ά, 202.

Ver. 377. Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε] De hujus orationis artificio, ità *Dionys. Halicarn.* Ἔνθα δὴ καὶ παραμυθούμενος τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ Ἀχιλλέως ἀγανακτοῦντας, ὁμολογίαν ἤδη ποιεῖται τοῦ ἁμαρτήματος ἐπάγων τάδε τὰ ἔπη. "Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχι-"λεύς τε" &c. Lib. qui inscribitur Τέχνη, *cap.* 8. Παραμυθεῖται τὴν ὀργὴν αὐτῶν ὁ Ἀγαμέμνων ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι, καὶ μέμνηται τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα μαλάξῃ αὐτῶν τὸν θυμὸν ἐπ' αὐτῷ. ——— Ἐποίησεν αὐτοὺς οἰκτεῖραι, εἰ ὁμολογεῖ τὸ ἁμάρτημα, καὶ ἀπεπλήρωσεν αὐτῶν τὸν θυμόν. εἶτα ———ἐπὶ τὸ οἰκειότατον ἔρχεται, ἐπὶ τὸν βασιλέα· ——— ἐπάγει καὶ τὴν ἀπειλὴν,—— (*ver.* 391.) "ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης" ———. Παραμυθεῖται τὸν θυμὸν, ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι εἶτα κελεύει καὶ ἀπει-

Ἀντιβίοις ἐπέεσσιν· ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
Εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ' ἠβαιόν.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα·
Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
Εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω·
Ὥς κε πανημέριοι συγερῷ κρινώμεθ' ἄρηϊ.
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται, οὐδ' ἠβαιὸν,
Εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
Ἱδρώσει δέ τευ ἵππος, ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων·
Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
Ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει Νότος ἐλθὼν
Προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει,
Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,

" Inter-se-adversantibus verbis: ego autem primus cœpi esse infensus.
" Sin autem unquam in unum consultabimus, non amplius posteà
" Trojanis dilatio mali erit, ne tantillum quidem.
" Nunc autem abite pransum, ut conferamus pugnam:
" Benè quidem quisque hastam acuat, benè & scutum paret,
" Benè verò quisque equis prandium det veloces-pedes-habentibus,
" Benè verò quisque currum undique explorans, bellum meditetur:
" Ut per totum diem horrendo cernamus Marte.
" Nulla enim cessatio posteà erit, ne tantillum quidem:
" Nisi nox veniens diremerit ardorem virorum.
" Sudabit quidem cujusque lorum circum pectora [cum autem
" Scuti circumtegentis hominem, circ lanceam *quisq;* manum fatigabitur:
" Sudabit & cujusque equus, politum currum trahens.
" Quem autem ego seorsum à pugnâ volentem videro
" Manere apud naves recurvas, non ei postea
" Possibile erit fugere canes alitesque.
Sic dixit: Argivi verò altùm clamabant, sicut quando fluctus
Ad littus altum cùm *eum* admoverit Notus ingruens
Procurrenti scopulo; quem nunquam fluctus relinquunt,
Quibusvis ventis *flantibus*, quando hinc vel illinc oriantur.
Surgentes autem ruebant, sparsi per naves,

λεῖ βασιλικῶς. Αὕτη οὖν ἡ τέχνη τίς ἐστι; ——Ταύτην τὴν τέχνην τίς ἐμιμήσατο, καὶ τίς ἐξηγήσατο; *Ibid. cap.* 9.

Ver. 381. Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.]

Quod superest, læti benè gestis corpora rebus
Procurate, viri; & pugnam sperate parati.

Æn. IX. 157.

" Brevius & expressiùs *Homerus*," Ut rectè annotavit *Macrobius*, *lib.* 7. *c.* 1.

Ver. 385. —— κρινώμεθ' ἄρηϊ.] De syllabâ κρι hîc productâ, infrà autem *ver.* 387. correptâ; vide suprà ad *ά*. 309.

Ver. 386. Οὐ γὰρ παυσωλὴ——. Εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα]

Continuo pugnas ineant, & prælia tentent,
Ni roseus fessos jam gurgite Phæbus Ibero
Tingat equos, noctemque die labente reducat.

Æn. XI. 912.

Ver. 388. Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν.] Numeris ipsis depingitur homo pondere laborans. Vide infrà ad *γ'*, 363.

Ver. 391. Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης] Leguntur apud *Aristotelem* hi versus, isto modo. Ἀναγκάζουσι γὰρ, *inquit*, οἱ κύριοι· ὥσπερ ὁ Ἕκτωρ,

Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης πτώσσοντα νοήσω,
Οὔ οἱ ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας.——

Ethic. lib. 3. c. 11.

Creditur memoriâ lapsum *Aristotelem*, *Hectori* hæc, quæ sunt *Agamemnonis*, tribuisse. Fortasse tamen *Aristoteles* non hunc, sed alterum illum locum, quæ reverâ *Hectoris* sunt verba, citaverit; *Iliad.* *ό*, 348, Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε, *&c.* quæque deinceps sequuntur verba, à Librariis minùs peritis è loco alieno fuerint descripta. Aliàs enim *Aristoteles* hos versus rectè, ut *Agamemnonis*, adducit: Ὁ γὰρ Ἀγαμέμνων, κακῶς μὲν ἀκούων, ἠνείχετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις· ἐξελθόντων δὲ, καὶ κτεῖναι κύριος ἦν. Λέγει γοῦν,

Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης——, οὔ οἱ
Ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς·
Πὰρ γὰρ ἐμοὶ θάνατος.——

De Republ. l. 3. *c.* 14.

Ver. 396. Προβλῆτι σκοπέλῳ·]
——*projectaque* saxa Pachyni.

Æn. III. 699.

Cæterùm pulcherrimus totus est hic locus, & insigne exemplum τῆς ἐν τῷ διηγεῖσθαι ἐξεργασίας. Videas eum fusè & enucleatè enarratum à *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, *c.* 10.

Ver.

Κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο·
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων,
Εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν καὶ μῶλον ἄρηος.
Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι·
Κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν·
Νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν·
Ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον.
Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν, ὡς ἐπονεῖτο.
Βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα·
Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι,
Χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν·
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.

Fumumque excitabant per tentoria, & prandium ſumebant.
Alius autem alii ſacrificabat deorum ſemper-exiſtentium,
Orans *ut* mortem fugerit, & diſcrimen belli.
Atque *ipſe* bovem ſacrificavit rex virorum Agamemnon
Pinguem, quinquennem, præpotenti Saturnio:
Vocavitque Senes optimates omnium Græcorum:
Neſtorem quidem primùm, & Idomeneum regem,
Ac deinde Ajaces duos, & Tydei filium;
Sextum autem Ulyſſem, Jovi conſilio æqualem,
Spontaneus verò ei venit bello ſtrenuus Menelaus:
Nôrat enim in animo fratrem, quomodo laboraret.
Bovem itaque circumſteterunt, & molas ſuſtulerunt.
Inter hos autem orans dixit rex Agamemnon;
" Jupiter glorioſiſſime, maxime, atras-nubes-cogens, in æthere habitans,
" Nè prius ſol occidat, & tenebræ adveniant,
" Quam ego pronum dejecero Priami palatium
" Ardens, exuſſeroque igni infeſto portas:
" Hectoream verò loricam circa pectora diſcidero,
" Ferro ruptam; multique circa ipſum ſocii
" Proni in pulveribus mordicùs prehendant terram.
Sic dixit; nec dum ei annuebat Saturnius.
Verùm hic accepit quidem ſacrificia, laborem vero magnum augebat.

Ver. 399. Κάπνισσάν τε] Ità rectè omninò edidit *Barneſius.* Nam ἐκάπνισαν penultimam corripit. *Vulgg.* malè, Κάπνισάν τε. Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 400.——ἔρεζε] *Al.* ἔρεξε. Vide ſuprà ad ά, 444.

Ver. 401.————θάνατόν γε] *Al.* θάνατόν τε.

Ver. 403.——Κρονίωνι.] De proſodiâ vocis, κρονῖον& & κρονίων&, vide ſuprà ad ά, 397 & 265.

Ver. 407——Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον.] Quâ ratione & Διῒ, & μῆτιν, hîc ultimam producant; vide ſuprá ad ά, 51.

Ver. 408. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε] Ineptire hîc mihi videntur viri aliàs doctiſſimi, cùm moleſtè quærant, rectène an ſecùs fecerit *Menelaus*, quod ad cœnam venerit non vocatus. Poëta certè *amicitiam* inter fratres *fraternum*, hoc modo depingere voluit.

Ibid. ——βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·] *Homerum* viros *fortiſſimos* hoc epitheto inſignire ſolitum, docet *Athenæus*; καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον, βοήν. Indéque *Platonem* reprehendit, quòd, citato hoc ipſo verſu, τὸν Μενέλεων μαλθακὸν αἰχμητὴν, [*imbellum pugnatorem,*] ἄκλητον ἐλθόντα repræſentaverit. Confer. *Platon. Conviv. ſub initio*; & *Athenæi lib.* 4. *c.* 26, 27.

Ver. 409. Ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν, ὡς ἐπονεῖτο.] Sunt qui hunc Verſum *ſuppoſitum* exiſtiment; ſed rationibus, ut mihi quidem videtur, minùs firmis: Neque enim μικρολόγος eſt, ſed apertus & ſimplex. Porrò; alii voces iſtas, κατὰ θυμὸν, cum ἐπονεῖτο conjungunt, ut dicatur ſcilicet Agamemnon *animo cruciari.* Alii autem κατὰ θυμὸν cum ἤδεε conjungunt, ut dicatur Menelaus *animo intelligere* ſcilicet, quomodo Agamemnon *laboraret*, τουτέστιν ἐνήργει (ut ait *Euſtathius*) περὶ θυσίαν. Quod & rectius videtur. Sic enim infrà, *ver.* 430,—ἐπεὶ παύσαντο πόνου.

Ver. 414. Πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν,] *Quàm ego funditùs evertero.*

Ver. 418. Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.]
Corruit in vulnus———,
Et terram hoſtilem moriens petit ore cruento.
Æn. X, 448.
Procubuit moriens, & humum ſemel ore momordit.
Æn. XI, 418,
——————cruentam
Mandit humum, morienſque ſuo ſe in vulnere verſat.
Ibid. 669.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν
Δίπτυχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
Καὶ τὰ μὲν ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων,
Μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα·
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε,
Κηρύσσειν πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
Θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε·
Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθοντο,

Cæterùm poſtquam precati ſunt, & molas projecerunt,
Cervicem retrò egerunt quidem primùm, & jugulârunt, & excoriârunt,
Femoraque exſecuarunt, adipeque cooperuerunt,
Poſtquam duplicaverunt; ſuper ipſis autem fruſtra cruda poſuerunt,
Et hæc quidem lignis fiſſis ſinè foliis adurebant:
Viſcera autem *verubus* fixa tenebant ſuper ignem.
Tum poſtquàm femora exuſta erant, & viſcera guſtârant,
In fruſtra parva utique conciderunt cætera, & verubus transfixerunt,
Aſſaveruntque ſcitè, detraxeruntque omnia.
Atque ubi ceſsârunt ab opere, apparaverantque convivium,
Epulati ſunt, nec quicquam animus indiguit epuli æqualis.
Porrò, poſtquam potûs & cibi appetentiam exemerant,
His loqui incipiebat Gerenius eques Neſtor;
" Atrida glorioſiſſime, rex virorum, Agamemnon,
" Nè nunc diutiùs hîc tempus teramus, neque diù
" Differamus opus, quod deus in manus dabit.
" Sed age, præcones quidem Achivorum æreas-loricas-habentium
" Populum præconio congregent ad naves:
" Nos autem conferti itâ per exercitum amplum Achivorum
" Eamus, ut ocyus cieamus acrem Martem.
Sic dixit: neque renuit rex virorum Agamemnon:
Statim præconibus argutis imperavit,
Convocare ad pugnam comantes Achivos.
Hi quidem convocârunt, illi autem congregati ſunt valdè celeriter,
Qui porrò circum Atridem *erant* reges Jovis alumni,
Properabant *ordines* diſtinguentes: inter *eos* vero, cæſiis oculis Minerva,
Ægidem habens valde pretioſam, ſenii expertem, immortalemque;
Ex quâ centum fimbriæ totæ-aureæ ſuſpenſæ erant,

Ver. 422, *&c.*] Vide ſuprà ad ά, 459, *&c.*

Ver. 426. ἐμπείραντες,] Legebant Veterum nonnulli, ἀμπείραντες.

Ibid. ——ὑπείρεχον] Ex *Ionicis* iſtis, ὑπείρεχον, ὑπείροχος, & ſimilibus, *Homero* uſitatis; irrepſit in *Sophoclem* dialecto alienâ, & verſu etiam contrucidato, vox ὑπείροχος. *Trachin. verſ.* 1103.

θηρῶν, ὑβριστὴν, ἄνομον, ὑπείροχον βίαν.

Legendum neceſſariò, ὑπέροχον. (Quod & ipſum ore celerrimo pronunciandum, ferè ac ſi ſcriptum fuiſſet ὑπροχὸν.) Anapæſtus enim in pede quarto locum non habet, & apud *Tragicos* Scriptores licentia haud ferè eſt ulla. Vide autem infrà ad *ver.* 81.

Ver. 433.——ἱππότα Νέστωρ·] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver. 434.—— —Ἀγαμέμνων.] *Al.* Ἀγάμεμνον.

Ver. 435.——λεγώμεθα,] *Tempus colloquendo teramus*: Alii vertunt, *hîc cecubemus.* Vide infrà ad *ver.* 5.

Ver. 446——κρίνοντες·] Vide ſuprà ad ά, 309.

Ver. 447. ——ἀθανάτην τε·] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 448. Τῆς ἑκατὸν θύσανοι.] Δοκεῖ δέ μοι καὶ Ὅμηρος οὐχ ἁπλῶς οὐδὲ ἀργῶς ἐκ τοῖς ἔπεσι τὴν ἑκατοντάθυσανον αἰγίδα τῷ Διῒ περιθεῖναι, ἀλλά τινι κρείττονι καὶ ἀποῤῥήτῳ λόγῳ τοῦτο αἰνίττεται, λέγων, &c. *Julian. epiſt. ad Sarapion. ſub finem.*

Ibid.——ἠερέθοντο.] *Al.* ἠερέθονται. Atque utrovis modo, hoc quidem in loco, conſtabit temporum ratio.

Ver.

Πάντες εὔπλεκέες· ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος.
Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστου
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην,
Οὔρεος ἐν κορυφῇς· ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·
Ὣς τῶν ἐρχομένων, ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
Τῶν δ', ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λιμών·
Ὣς τῶν ἔνθεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων

Omnes bene contextæ, centum-boum pretium unaquæque:
Cum hâc impetum faciens percurrebat populum Achivorum,
Concitans ad eundum: robur autem excitavit uniuscujusque
In corde, ut indesinenter bellarent & pugnarent.
His itaque statim bellum dulcius factum est, quam redire
In navibus cavis, dilectam in patriam terram.
Velut ignis edax comburit immensam sylvam,
Montis in verticibus; proculque apparet splendor:
Sic his gradientibus, ab ære admirando
Fulgor undique collucens per aërem cœlum ascendit.
Horum porrò, sicut avium volatilium gentes multæ,
Anserum, vel gruum, vel cygnorum longa-colla-habentium,
Asio in prato, Caystri circa fluenta,
Huc & illuc volitant exultantes alis,
Cum clangore aliorum ante alios considentium, resonat autem & pratum:
Sic horum gentes multæ à navibus & tentoriis

Ver. 449. ——— ἐὔπλεκέες· ἑκατόμβοιος] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 451. Ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος]

——animum viresque Latinis
Addidit, & stimulos acres sub pectore vertit.
Æn. IX, 717.

——————in prœlia sæva
Suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras.
Æn. XI, 727.

Ver. 453. —— ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ']

Qui sibi jam requiem pugnæ, rebusque salutem
Sperabant; nunc arma volunt.——
Æn. XII, 241.

Ver. 455. Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον].

————————————gnis,
Qui furtim pingui primùm sub cortice tectus
Robora comprendit, frondesque elapsus in altas
Ingentem cœlo sonitum dedit; inde secutus
Per ramos victor, perque alta cacumina regnat,
Et totum involvit flammis nemus; & ruit atram
Ad cœlum piceâ crassus caligine nubem.
Georgic. II, 304.

In segetem veluti cum flamma furentibus Austris
Incidit—————————— *Æn.* II, 304.
Collucent flammis——— *Æn.* V, 4.

Porrò, rectè hîc annotat *Domina Dacier*, Poëtam hoc in loco, interea dum tantus exercitus in ordinem collocatur, satis sibi *spatii* habere, ut *quinque continuis Similitudinibus* neque lectorem obruat, neque ullam ei molestiam creet. Pulchrè igitur & summo cum judicio, *Ignis* similitudine, (quod & notavit *Eustathius*,) *armorum* depingit *Fulgorem*, ver. 455: *Anserum Gruûmve* huc illuc gregatim *convolantium* motu, *militum* undique *convenientium* Incessus, ver. 459. *Foliorum* Florumque *multitudine*, militum *Numerum*, ver. 468: *Muscarum* circumvolitantium *murmure*, militum, *ardorem & aviditatem pugnandi*, ver. 469: *Pastoremque* in gregibus suis *dispertiendis* scientiâ, militum *exercitationem*, *ordinem*, ac *disciplinam*, ver. 474.

Ibid.——ὕλην.] Vide infrà ad γ', 151.

Ver. 459.——πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,
Χηνῶν ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.]

Jam varias pelagi volucres, & quæ Asia circum
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.
Georgic. I, 383.

Ceu quondam nivei liquida inter nubila cycni
Cùm sese è pastu referunt, & longo canoros
Dant per colla modos; sonat amnis, & Asia longè
Pulsa palus.———— *Æn.* VII, 699.

Ver. 461. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι,] Sive scribatur Ἀσίῳ, ut sit nomen Adjectivum; sive Ἀσίω, ut sit genitivus Substantivi; perinde est. Pratum certè dicit *Homerus* non *Asiaticum*, sed *Asium*, sive *Asii*. Quod ignorâsse *Virgilium*, nescio quo errore adducta credidit doctissima *Domina Dacier*: Contrà planè, quam res ipsa clamat. Nam in utroque locorum è *Virgilio* jam citatorum, vox [*Asius*,] ut rectè annotavit *Popius*, priorem producit; cùm *Asia*, quæ est Terræ pars quarta, apud eundem corripiatur. Nec quicquam video, quominus id *Asium pratum* dicere potuerit *Virgilius*; quod à rege scilicet *Asio*, vel *Asia*, nomen fuisset adeptum.

Ver. 462.——ἀγαλλόμεναι] *Al.* ἀγαλλόμενα. Quod perinde est.

Ver. 464.————νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.] Rectè hîc reprehendit

Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε ϗ ἵππων.
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα ϗ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά,
Αἵτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν.
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἐν πεδίῳ ἵσταντο, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες.
Τοὺς δ', ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
Ῥεῖα διακρινέωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν·
Ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα ϗ ἔνθα,
Ὑσμίνηνδ' ἰέναι. μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄμματα ϗ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
Ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι·
Τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ,

In planitiem profundebantur Scamandriam: ac terra
Terribiliter resonabat sub pedibus ipsorúmque & equorum,
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
Infiniti, quot folia & flores nascuntur tempore verno.
Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
Quæ per caulam pastoralem errant,
Tempore verno, quando lac vasa rigat:
Tot contra Trojanos comantes Achivi
In campo stabant, perdere eos vehementer cupientes.
Hos autem, ut greges magnos caprarum caprarii
Facilè distinguunt, postquam in pascuis commixti sunt:
Sic hos ductores sui in ordines redigebant huc & illuc,
Ut ad prælium irent: inter eos autem rex Agamemnon,
Oculis & capite similis Jovi gaudenti fulmine,
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
Velut bos in armento longè eximius existit inter omnes
Taurus; (hic enim boves inter excellit congregatas;)
Talem Atridem fecit Jupiter die illo,

hendit *Popius* *Scaligerum*; qui in hâc similitudine *Homero* id vitio verterat, quod exercitum in ordinem collocatum, cum avibus huc illuc nullo ordine circumvolitantibus minùs aptè comparâsset. At enim milites in ordinem collocatos, aliâ jam deinceps similitudine, ver. 474, 475, 476. describit. Hoc certè in loco milites adhuc incompositos, è navibus tentoriisque effusos, atque accurrentes depingit.

Ver. 465 ——αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.]
Mirificâ hîc ὀνοματοποιΐᾳ rem ipsam auribus exhibere videtur verborum sonitus. Idem præstitit *Virgilius* in isto versu, *Æn.* VIII, 596.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Vide infrà ad γ', 363.

Ver. 468. Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.]

Quàm multa in sylvis Autumni frigore primo
Lapsa cadunt folia.—— *Æn.* VI, 309.

Barnesius ex *Luciano* citat, ——γίγνεται ἦρι: Quod est interpretamentum. *G. J. Vossius*, *Instit. Poëtic. lib.* 3. *c.* 3. citat ex *Tzetze*, vocabulo μυρίοι omisso,

Ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται εἴαρος ὥρῃ.

Qui est versus valdè inficetus.

Ver. 475. Ῥεῖα διακρινέωσιν,] Pronunciabatur διακρίνωσιν, siquidem de *Præsenti* accipiatur. Nam syllaba κρι in *Præsenti* corripi non potest. Vide suprà ad α', 309.

Ver. 478. Ὄμματα καὶ κεφαλὴν *&c.*] Sublimem hanc descriptionem omninò sinè causâ elevat *Plutarchus*: Ὅμηρος μὲν γὰρ οὐ πρεπόντως οὐδὲ πιθανῶς τὸ Ἀγαμέμνονος κάλλος ἐκ τριῶν συνήρμοσεν εἰκόνων.——Ἆρα οὐκ ἂν εἴποιμεν [Ἀλέξανδρον] ἔχειν φρόνημα μὲν τὸ Κύρου, σωφροσύνην δὲ τὴν Ἀγησιλάου, σύνεσιν δὲ τὴν Θεμιστοκλέους, ἐμπειρίαν δὲ τὴν Φιλίππου; &c. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου ἀρετῆς, λόγ. Β'.

Ver. 479. Ἄρεϊ δὲ ζώνην.] Τὸ δὲ ἐνδῦναι τὰ ὅπλα, ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, Ζώσασθαι. Καὶ δὴ Ὅμηρον Ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα ἐοικέναι τὴν Ζώνην, τῶν Ὅπλων τὴν σκευήν φασιν εἰκάζειν. *Pausan. lib.* 9. *c.* 17. Sic infrà, *Iliad.* λ', *ver.* 15;

Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ Ζώννυσθαι ἄνωγεν.

Ver. 480. Ἠΰτε βοῦς] Ineptiunt planè, qui Poëtæ hîc illud vitio vertunt, quod, ordine minùs apto, humiliter ac demissè Agamemnonem, postquam *Jovi* ac *Marti* & *Neptuno* contulisset, cum *Bove* deinceps statim comparet. Etenim priori similitudine *Virum* ipsum depingit, *consilio* & *virtute* eximium: Posteriori, *actionem* solummodò atque *eminentiam præeuntis* exercitui *Ductoris*.

Ibid. ————μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων Ταῦρος·]

Viribus editior cædebat, ut in grege Taurus.
Horat. Sermon. lib. 1. *Eclog.* 3. *ver.* 110.
——& toto vertice suprà est. *Æn.* VII, 784.

Ver. 481.——ἀγρομένῃσι.] *MS. Barocc. Oxon*, ἀγρομένοισι. "*Rectè* (inquit Barnesius) *ut patet ex præcedenti versu.*" Atqui nihil impedit istud πάντων, quominùs ἀγρομένῃσι vera sit Lectio.

Ver.

Ἔκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα,
Ἡμεῖς δὲ κλέος οἷον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν·
Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν·
Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω.
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Φωνὴ τ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·
Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Insignem inter multos; et eximium heroas.
Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos tenentes,
(Vos enim deæ estis, adestisque, scitisque omnia;
Nos verò famam solum audimus, neque quicquam scimus:)
Qui duces Danaorum & Principes fuerint.
Multitudinem autem *militum* non ego dixero, neque nominavero,
Nè si mihi decem quidem linguæ, decémque ora sint.
Vox autem frangi-nescia, æreúmque mihi cor insit;
Nisi cœlestes Musæ, Jovis Ægiochi
Filiæ, commemorent quot sub Ilium venerint.
Principes utique navium dicam, navesque universas.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε·

BOeötiis quidem Peneleus & Leïtus imperabant,
Arcesilausque, Prothoenorque, Cloniusque:

Ver. 484. *&c.* Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ——— οὐδέ τι ἴδμεν·]

Pandite nunc Helicona, Deæ, cantusque, movete:
Qui bello exciti reges, quæ quemque secutæ
Complerint campos acies. ———
Et meministis enim, Divæ, & memorare potestis:
Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura.
Æn. VII, 641.

Pulcherrima *utriusque Poëtæ* in *utroque Sermone* elocutio. *Scaliger, Poëtic. lib.* 5. *c.* 3, multò *magnificentiorem* toto hoc in loco esse *Virgilium* contendit: *Macrobius* è contrario, in isto versu,

Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα,
Et meministis enim, Divæ, & memorare potestis,

multò *graciliorem* Homero Virgilium existimat, *lib.* 5. *cap.* 13.

Ver. 488. Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·]

"*Ferream vocem illam*" (inquit *Scaliger*, Poëtic. lib. 5. c. 3.) "*noluit* Virgilius in suo Catalogo *optare, sed ad rem potiùs atrocem transtulit, de tartareis suppliciis*:"

Non, mihi si linguæ centum sint, oraque centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprendere formas,
Omnia pœnarum percurrere nomina possim.
Æn. VI, 625.

Atque hâc equidem in parte cum *Scaligero* censeo, summo cum judicio id a *Virgilio* factum, ut sublimem istam dicendi rationem alio transtulerit; ad rem videlicet, quæ & ad numeros esset major, & ad dicendum aliquid haberet atrocitatis. Alibi tamen & ipse, etiam in re *tenuiori*, eâdem fere loquendi utitur ratione:

Non ego cuncta meis amplecti versibus opto;
Non, mihi si linguæ centum sint, oraque centum,
Ferrea vox. ——— *Georgic.* II, 42.

Ver. 490. ——— χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·] Enunciabatur χαλκοῦν; quomodò & *scribi* deinceps cœptum est.

Ver. 492. Θυγατέρες,] Vide suprà ad *ά*, 398.

Ver. 494. Βοιωτῶν μὲν, &c.]

In hoc Catalogo, seculorum id omnium laudem in primis meruit, quod *seriem Geographicam*, ab ipso etiam *Virgilio* neglectam, sequutus sit *Homerus*. Τὸ δ' ὅλον οὐκ εὖ, τὸ τὴν Ὁμήρου ποίησιν εἰς ἓν συνάγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιετῶν, εἴς τε τἄλλα, καὶ εἰς ——— τὰ τῆς Γεωγραφίας, καὶ μηδὲν αὐτῷ πρεσβεῖον ἀπονέμειν. Καὶ γὰρ ——— παραβαλόντα τὴν Ὁμήρου περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμέλειαν ῥάδιον εἶναι θέσθαι ——— τὴν διαφοράν. Ὅπου γὰρ χρεία τάξεως, ὧν μέμνηται τόπων, φυλάττει τὴν τάξιν, ὁμοίως μὲ τῶν Ἑλληνικῶν, ὁμοίως δὲ τῶν ἄπωθεν ——— Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ, τὰς μὲν πόλεις οὐκ ἐφεξῆς λέγει· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον· τὰ δὲ ἔθνη ἐφεξῆς· —— Κἂν τοῖς κλίμασι δὲ, κἂν τοῖς ἀνέμοις διαφαίνει τὸ πολυμαθὲς τὸ περὶ τὴν Γεωγραφίας Ὅμηρος. *Strab. Geograph. lib.* 1. "Ubi vero enumerantur auxilia, quem Græci *Catalogum* vocant, ——— *Homerus* prætermissis *Athenis* ac *Lacedæmone*, vel ipsis *Mycenis*, unde erat *Rector* exercitûs; *Bœotiam* in catalogi sui capite locavit, non ob loci aliquam dignitatem, sed notissimum promontorium ad exordium sibi enumerationis elegit. Unde progrediens, modo mediterranea, modo maritima, juncta describit. Inde rursus ad utrumque situm cohærentium locorum, disciplina describentis, velut iter agentis, accedit. Nec ullo saltu cohærentiam regionum in libro suo hiare permittit: Sed obviandi more procedens, redit unde digressus est; & ita finitur quicquid enumeratio ejus amplectitur. Contrà *Virgilius* nullum in commemorandis regionibus ordinem servat, sed locorum seriem saltibus lacerat. ——— Sed nec in catalogo auxiliorum *Turni*, si velis situm locorum mente percurrere, invenies illum continentiam regionum secutum," *Macrob. Lib.* 5. *cap.* 15.

Deinde; "Homerus *Omnes*, quos in *catalogo* numerat, etiam *pugnantes* vel prosperâ vel sinistrâ sorte commemorat. Et

cum

Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, ϗ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε, ϗ εὐρύχορον Μυκαλησσόν·
Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο, ϗ Εἰλέσιον, ϗ Ἐρυθράς,
Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην, ϗ Πετεῶνα,
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην·
Οἵ τε Κορώνειαν, ϗ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
Οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλίσσαντ' ἐνέμοντο,
Οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ὄγχηστόν θ', ἱερὸν Ποσιδήϊον, ἀγλαὸν ἄλσος.
Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νῖσσάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν ϗ εἴκοσι βαῖνον.
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον·
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος ϗ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη, δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,
Παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ·

Quique Hyrien colebant, & Aulidem petroſam,
Schœnúmque, Scolúmque, jugoſamque Eteonum,
Theſpiam Græamque, & ſpatioſam Mycaleſſum:
Quique circum Harma habitabant, & Ileſium, & Erythras,
Quique Eleona tenebant, & Hylen, Peteona,
Ocaleam, Medeonaque benè-ædificatam urbem,
Copas, Eutreſinque, colembiſque abundantem Thiſben:
Quique Coroneam, & herboſam Haliartum,
Quique Platæam tenebant, & qui Gliſſanta incolebant,
Quique Hypothebas habitabant, benè-ædificatam urbem,
Oncheſtumque, ſacrum Neptunium, pulchrum lucum;
Quique uvis abundantem Arnen habitabant, quique Mideam,
Niſſamque eximiam, Anthedonáque ultimam;
Horum quidem quinquaginta naves ibant, in quarum unamquamque
Juvenes Bœotii centum & viginti conſcenderant.
Qui verò Aſpledona habitabant, & Orchomenum Minyeum,
His imperabat Aſcalaphus & Ialmenus, filii Martis,
Quos peperit Aſtyoche, *in* domo Actoris Azidæ,
Virgo verecunda, ſuperiorem partem domûs cum aſcendiſſet,
Marti forti: hic autem ipſa accubuit furtim.

" cum vult dicere occiſos, quos catalogo non inſeruit; non Ho- " minis, ſed Multitudinis nomen inducit; ——— nulli certum " nomen facilè extra catalogum vel addens in acie, vel detra- " hens. Sed *Maro* noſter, anxietatem hujus obſervationis omiſit. " Nam & in catalogo nominatos præterit in Bello, & alios no- " minat ante non dictos." *Ibid.*

Denique; cùm (quod *Homero* plerique vitio verterunt,) iſtud, μέλαιναι νῆες ἕποντο, in hoc catalogo totidem verbis *ſæpiùs repetitum* legatur: Quamvis *Virgilio* majori quidem in laude poſita ſit incredibilis illa ſententiarum varietas, quâ res vel maximè vulgares etiam ornatè diſtinxerit; ſuo tamen in loco neque *hæc ipſa repetitio* arte caret, neque enumerationis ſimplicitatem in narrando dedecuit. Eſt enim hoc ex eorum genere, quæ ideò ſimpliciſſime & ſine ornatu dici convenit, ut raptim ac velut in tranſitu legendi percurrantur. Vide ſuprà ad α', 84. Quamobrem, ut rectè obſervavit *Macrobius*, " mera nomina relaturus, non incurvavit ſe, neque minutè torſit deducendo " ſtylum per ſingulorum varietates; ſed ſtat in conſuetudine " percenſentium, tanquam per aciem diſpoſitos enumerans." *Lib.* 5. *cap.* 15.

Ver. 496. Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο.] Εἴ τις ἔροιτο ὁντινῶν Ποιητῶν ἢ Ῥητόρων, τίνα σεμνότητα ἢ καλλιλογίαν ταῦτα ἔχει τὰ ὀνόματα, ἃ ταῖς Βοιωτίαις κεῖται πόλεσιν, Ὑρία καὶ Μυκαλησσὸς, ——— καὶ τἄλλα ἑξῆς, ὧν ὁ ποιητὴς μέμνηται· οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν οὐδ' ὁντινοῦν ἔχοι. Ἀλλ' οὕτως αὐτὰ καλῶς Ἐκεῖνος συνύφανεν, ϗ παραπληρώμασιν εὐφώνοις διείληφεν, ὥστε μεγαλοπρεπέστατα φαίνεσθαι τούτων ὀνόματα. Dionyſ. Halicarn. περὶ συνθέσεως, §. 16.

Ver. 497. Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε.] Πολλάκις μέντοι τεθέντες πως ἐφεξῆς σύνδεσμοι, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιοῦσιν. Ὡς παρ' Ὁμήρῳ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων τὰ ὀνόματα εὐτελῆ ὄντα καὶ μικρὰ, ὄγκον τινὰ ἔχει ϗ μέγεθος διὰ τοὺς Συνδέσμους ἐφεξῆς τοσούτους τεθέντας. Οἷον ἐν τῷ, " Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε," ———. Demetr. Phaler. περὶ ἑρμηνείας, §. 54.

Ver. 500. Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ'] Quâ ratione vox εἶχον hîc ultimam producat; & ſimiliter ἔχον, *ver.* 504; & πολυστάφυλον, *ver.* 507; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 506. ——— ἱερὸν Ποσιδήϊον.] Ita edidit *Barneſius.* Vulgo, Ποσιδήϊον. Quod ferri non poteſt. Vir doctiſſimus *Henr. Stephanus*, nimis modeſtè; " *Vix auſim* (inquit) " ποσιδήϊον " *ſcribere.*" Vide *Odyſſ.* ζ', 266; ubi vulgati habent, Ποσιδήϊον.

Ver. 513. Οὓς τέκεν Ἀστυόχη ——— λάθρῃ.] Ita *Virgilius:*

——— Quem Rhea ſacerdos
Furtivum partu ſub numinis edidit auras.
Æn. VII, 659.

Mæonio regi quem ſerva Lycimnia *furtim*
Suſtulerat. ——— ——— *Æn.* IX, 546.

Ver. 515. ——— παρελέξατο.] Cùm iſtud παρελέξατο poſſit ex æquo eſſe vel παρελέγσατο, vel παρελέκσατο, vel παρελέχσατο;

Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρίσσαν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα,
Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν, καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισσὸν δῖον ἔναιον,
Οἵ τε Λίλαιαν ἔχον, πηγῆς ἔπει Κηφισσοῖο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἔστασαν ἀμφιέποντες,
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Μείων, οὔτι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,
Ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
Ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς.
Οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλίαρόν τε,
Βῆσσάν τε, Σκάρφην τε, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Τάρφην τε, Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο
Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.
Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,

Horum autem triginta cavæ naves ibant ordine.
Porrò, Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant,
Filii Iphiti magnanimi Nauboli-dæ;
Qui Cyparissum tenebant, Pythonáque petrosam,
Crissámque eximiam, & Daulida, & Panopea,
Quique Anemoriam, & Hyampolin circumhabitabant,
Quique apud fluvium Cephissum nobilem habitabant,
Quique Lilæam tenebant, fontem ad Cephissi:
Hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Hi quidem Phocensium ordines constituebant circumeuntes
Bæotios autem prope, ad lævam armabuntur.
Locrensibus autem erat dux, Oïlei *filius*, velox Ajax,
(Minor, nequaquam tantus, quantus Telamonius Ajax,
Sed multo minor: Parvus quidem erat, lineum thoracem gestans,
Hastæ autem peritiâ eximius erat *inter* omnes Græcos & Achivos.)
Qui Cynúmque colebant, Opoentáque, Calliarúmque,
Bessánque, Scarphénque, & Augias amœnas,
Tarphénque, Throniúmque, Boagrii circa fluenta:
Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur
Locrensium, qui habitant ultra sacram Eubœam.
Qui autem Eubœam tenebant, robur spirantes Abantes,

χσατο; (vide suprà ad *ver.* 267;) equidem vix me contineo, quin, quâ analogiâ factum sit λογος, λέλογα, ex λέγομαι; eâdem factum credam λόχος, λόχος, λέλοχα, non ex λέγομαι, sed ex *inusitato* λέχομαι. Judicet Lector eruditus.

Ver. 518. Υἱέες Ἰφίτου μεγαθύμου] Ἴφιτος alibi secundam corripit, μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν, *Iliad.* ρ́, 306. Item, Ἴφιτος Εὐρυτίδης —— *Odyss.* φ', 14 & 37. Et, Ἴφιτος αὖθ' ἵππους —— *ibid. ver.* 22. Utrùm igitur hoc nomen, diversis in urbibus, diversam haberet pronunciandi rationem; an hoc in loco ita legeretur, ac si scriptum esset Ἰφίττου, non constat. Nam de Prosodiæ in nominibus propriis *analogiâ* judicium ferre, difficillimum est. Certè quod affert *Eustathius*, [τὸ Ἴφιτος ἐνταῦθα, διὰ Μέτρον, ἐξέτεινε τὴν μέσην συλλαβὴν,] planè *nihili* est. Facillimè enim innumeris modis ita variari potuit versus, ut vox [Ἰφίτου] secundam corriperet.

Ver. 525. —— ἔστασαν] Vide infrà ad μ', 55.

Ver. 528, 529, 530. Μείων, —— Ἀχαιούς.] Veterum nonnulli tres istos versus repudiârunt. *Primò*, inquit Scholiastes, ὅτι οὐκ ἦν μικρότερος ὁ Οἰλέως Αἴας τοῦ Τελαμῶνος· φησὶ γὰρ ἐν ἑτέροις τῆς ποιήσεως —— "ἶσον θυμὸν ἔχοντε." *Secundò*, ὅτι οὐκ οἶδεν λινοῖς θώρηξι χρωμένους τοὺς Ἕλληνας ὁ ποιητής. *Tertiò*, ψεῦδος καὶ τὸ, Ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο πανέλληνας. Verùm hæ omnes rationes, admodùm sunt futiles. *Primò* enim, istud, ἶσον θυμὸν ἔχοντε, nihil impedit quominus *Staturâ* fuerit Alter Altero minor. *Secundò*; Quamvis Græcos *in universum* appellet Poëta χαλκοχίτωνας, tamen nihil intercedit quominus *Ajax iste* fuerit λινοθώρηξ, quemadmodum *Adrastus* & *Amphius* inter Trojanos, *infrà*, *ver.* 830. Præcipuè cùm &, notante Scholiaste, οἱ τοξόται λινοῦς θώρακας φοροῦσιν. *Tertiò*; istud, ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο πανέλληνας, non necessariò indicat, hunc planè & omninò Omnibus superiorem fuisse, sed Hastæ mittendæ peritiâ inter Omnes eximium: Certè Scholiastes in *Thucydidem*, *lib.* 1. *sub initio*, videtur legisse, —— ἐκέκαστο ἀν' Ἕλληνας καὶ Ἀχαιούς. Multo majoris momenti est, quod ex *Zenodoto* affert *Eustathius*: Οὐ λέγει, φησὶν Ἕλληνας ὁ Ποιητής· ἀλλ' Ἀργείους, Δαναοὺς, Ἀχαιοὺς· διότι οὐδὲ Ἑλλάδα φησὶν τὴν οἰκουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων χώραν, ἀλλὰ μίαν τινὰ πόλιν Θετταλικὴν, καὶ τοὺς ἐντεῦθεν Ἕλληνας. Et ex *Thucydide Barnesius*: Ὅμηρος οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν Ἕλληνας, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν. Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι, καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. *Lib.* 1. *sub initio*. Hæc quantum habeant ponderis, judicet Lector eruditus.

Ver. 529. Ἀλλὰ πολὺ μείων.] Vide suprà ad ά, 51.

Χαλκίδα τ', Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλον θ' Ἱστίαιαν,
Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
Οἵ τε Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
Τῶνδ' αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος,
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ, ὄπιθεν κομόωντες,
Αἰχμηταὶ, μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι
Θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.

Chalcidáque, Eretriámque, abundantemque uvis Histiæam,
Cerinthúmque maritimam, Diique altam urbem,
Quique Carystum tenebant, & qui Styra habitabant:
Horum utique dux erat Elephenor, ramus Martis,
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum:
Hunc autem simul Abantes sequebantur veloces, occipite comantes,
Bellatores, docti porrectis hastis fraxineis
Thoraces disrumpere hostium circa pectora:
Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.

Ver. 537.———πολυστάφυλον θ' Ἱστίαιαν.] Fuerunt qui legerent, Ἰστίαιαν. Sed nihil opus. Nihil enim usitatius, quam syllabam Vocali *brevi* constantem, sequentibus duabus consonantibus à quibus syllaba inchoari possit, corripi. Ut Αἰγύπτίας, Ἠλέκτρύωνος, ἀτράκτυλίδες, ἀγρύπνος. ῥυθμὸς, πυκνοὶ, τρύχνα, ἐκνηρὸν, δάφνιν, ἀριθμητοὶ, μάστεύων, κάπνους, δάκνει, ἴχνος, τέκνον, τέκμαρ, δυστέκμαρτον, κύκνος, ἱκνοῦμαι, στάθμὸς, προσπίτνω, δράχμη, ἀκμὴ, ἐρέτμὸς, τέχνη, πότμος, ὕπνος, λύχνος, λέκτρον, &c. *Iliad.* ί, 382. *Odyss.* δ', 83, 127, 229; ξ', 263, 286. *Hesiod.* Ἀσπ. 3, 16, 35, 82, 86. *Theocrit*, 4, 52. 24, 104. 26, 23. 22, 126. 10, 37. 24, 35. 1, 113. 14, 48. *Euripid. Phœniss.* 419. *Hippolyt.* 954. *Sophocl. Philoctet.* 1351. Et *passim.* Notandum tamen, in Poëmate *Epico*, ubi oratio grandis & sublimis esse debet, & à sermone vulgari quàm maximè distare; hujusmodi syllabas multò rarius *correptas* occurrere, quàm apud alios Poëtas.

Similiter apud Latinos, *Quintilianus* docet, "*Agrĕstem,*" syllabam mediam corripere, nisi quatenùs propter positionem produci potest. *Lib.* 4. *c.* 2. Item *Gellius*, vocem "*dĭctito*" primam corripere; &, "*quiĕsco,*" apud nonnullos, corripere secundam. *Lib.* 9. *c.* 6; & *Lib.* 6. *c.* 15. Quin & apud *Comicos* scriptores, (qui celerem loquendi rationem vulgò in sermonis consuetudine usitatam exhibent;) "*ĭlle, ĭllic, ĭlluc,*" & similia, syllabam priorem persæpè corripiunt.

Quinimò &, quod magis mirandum, vocalem *brevem* observârunt veteteres, sequentibus etiam istiusmodi consonantibus duabus, à quibus syllaba inchoari non possit; tamen raptim enuntiari, & (ut ex scriptoribus Comicis liquet) nonnunquam syllabam efficere correptam. "Inductus" *dicimus, brevi primâ literâ*; "insanus" *productâ*; "inhumanus" *brevi*, "infelix" *longâ*. *Et, nè multis: Quibus in verbis eæ primæ literæ sunt, quæ in* "Sapiente" *atque* "Felice," *productè dicuntur; in cæteris verò omnibus breviter.* Cicero apud Gellium, *lib.* 2. *cap.* 17.

Cæterùm hæc omnia (ut dixi) ita sunt intelligenda, si Vocalis sit *brevis*. Nam quibus in syllabis *Vocalis* naturâ sit *Longa*, (nisi si fortè *Comicorum* excipiendæ erunt *festivitates* nonnullæ, quæ non sunt hujus loci;) hæ ut corriperentur syllabæ, si vel una sequatur Consonans, (ut *arāre, simulāre*; τιμὴ, νίκη, ψυχὴ, μαρτύρομαι, κρίνομαι, in *præsentibus* scilicet & *imperfectis*;) multò magis si binæ sequantur Consonantes, (ut arātrum, simulāchrum, ἰᾶτρὸς, θέᾶτρον & *similia*;) Hæ, inquam, syllabæ ut corriperentur, nullâ unquam licuit Licentiâ.

Pessimè igitur Vir doctissimus, *Phil. Labbeus*, (Dialect. Ling. Græc. cap. 9, § 2.) "*Vocales LONGÆ* (inquit) *corripi possunt* "*in Carmine, per solam Systolam puramque Licentiam; cùm* "*palam & apertè LONGA breviatur; ut secunda in* λιγύφθογγος." Pessimè (inquam) hallucinatus est Vir doctissimus. Non enim *Longa* est Vocalis ista, sed *Brevis*; ut liquet in vocibus, λιγὺς, λιγύφωνος, *Odyss.* γ', 176; *Iliad.* τ', 350. Et quòd λιγύφθογγος secundam nonnunquam producat, *positioni soli* debetur; sicuti *tenebræ, volucris*, & similia, apud Latinos.

Denique hinc intelligi potest, quâ ratione de sententiâ istâ *Demosthenis*, [Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος,] dixerit *Longinus*, §. 38, Ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῶν δακτυλικῶν εἴρηται ῥυθμῶν. Rectè enim dispertitis syllabis, [Τοῦτο τὸ | ψήφισμα | τὸν τότε | τῇ πόλει | περιστάν | τα κίνδυ | νον παρελ | θεῖν ἐποί | ησεν ὥς | περ νέφος,] liquet totam sententiam ex *Dactylis* constare *septem*, *Anapæstis* (qui & ipsi sunt ῥυθμοὶ dactylici) *Duobus*, & *Cretico* (qui & ipse generis est dactylici,) *uno* tantúm. Nempe ψήφισμα dactylus est, ut liquet ex futuro ψηφίσω. Τῇ πόλει, pro dactylo haberi potest; quia diphthongus ει ex Vocalibus brevibus composita, quasi *Positione solâ* (quæ in *oratione prosaicâ* raptim pronuncianti quodammodò evanescit) producitur. Τα κίνδυ, *Anapæstus est*: Nam syllaba δυ producitur, & κιν (*positione tantùm* longa) pronunciabatur correpta———Νον παρελ, Dactylus est, quomodo suprà est explicatum. Et, θεῖν ἐποί, Dactylus est propter sequentem Vocalem. Et, ησεν ὥς, *Unicus* est *Creticus* sive *Amphimacer*.

Ver. 539.———ναιετάασκον·] Non à verbo ναιετάασκω; quod nullum est, ut rectè an notavit Scholiastes: Sed à ναιετάω.

Ver. 543.———μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι] Οἳ μὲν τηλεβόλοις χρῶνται, καθάπερ οἱ τοξόται καὶ οἱ σφενδονῆται, καὶ ἀκοντισταί· οἱ δ' ἀγχεμάχοις, καθάπερ οἱ ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῷ χρώμενοι. Διττὴ γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρῆσις·———καὶ γὰρ συστάδην χρώμεθα, καὶ κοντοβολοῦντες.———Οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ ὑπῆρξαν πρὸς μάχην τὴν σταδίαν, ἣ καὶ συστάδην λέγεται, καὶ ἐκ χειρός. Δόρασι δὲ χρῶνται τοῖς ὀρεκτοῖς, ὥς φησιν ὁ ποιητὴς, "Αἰχμηταὶ "μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελίῃσι." *Strab. lib.* 10. Alii legunt ὀρεκτῇσιν. Sed perindè est: Vide suprà ad ά, 51. De voce, μεμαῶτες, vide infrà ad *ver.* 818.

Ver. 544.———δηΐων] Veteres, ut testatur *Eustathius*, legebant δῄων.

Ver. 545.———μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *ver.* 494.

Ver.

Οἱ δ᾽ ἄρ᾽ Ἀθήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Δῆμον Ἐρεχθῆος, μεγαλήτορος, ὅν ποτ᾽ Ἀθήνη
Θρέψε, Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος Ἄρουρα,
Κὰδ δ᾽ ἐν Ἀθήνῃσ᾽ εἷσεν ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ·
Ἐνθάδε μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται
Κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν·
Τῶν αὖθ᾽ ἡγεμόνευ᾽, υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς.
Τῷ δ᾽ οὔπως τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ᾽ ἀνὴρ,
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν·
Τῷ δ᾽ ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ᾽ ἄγων, ἵν᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Qui porro Athenas tenebant, benè ædificatam urbem,
Civitatem Erechthei magnanimi, quem olim Minerva
Nutrivit, Jovis filia, (peperit verò alma Tellus,)
Et Athenis collocavit, suo in pingui templo:
Illic ipsam tauris & agnis placant
Filii Atheniensium, circumvolutis annis:
His utique præerat filius Petei Menestheus.
Huic haud quisquam similis inter terrestres fuit vir,
In instruendis equis & viris scutatis:
Nestor solus contendebat: hic enim ætate grandior erat:
Hunc autem simul quinquaginta nigræ naves sequebantur.
Ajax autem ex Salamine ducebat duodecim naves,
Constituitque ducens, ubi Atheniensium stabant phalanges.

Ver. 546. Οἳ δ᾽ ἄρ᾽ Ἀθήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.] Quàm absurdi sint, qui Ἀθήνας hic in genitivo, semidoricè scilicet, ab *Homero* positum esse posse existimârint; videas in *Actis Erudit. Lipsiens. ad Jun.* 1712. *pag.* 311.

Ver. 547. Δῆμον Ἐρεχθῆος,] Δῆμος, hoc in loco, idem ferè est quod latinè *Civitas*. Quo de vocabulo *Gellius*, ex *Verrio Flacco*; (lib. 18. c. 7.) "*civitatem* dici & pro *loco*, & pro "*oppido*, & pro *jure* quoque *omnium*, & pro *hominum multitu-* "*dine*." Inter Recentiores itidem Vir doctissimus *Joan. Davisius*, in *Curis secundis* ad *Cæsaris lib.* 3. 13. *de Bello Civili, pag.* 474. (citatis verbis istis ex *lib.* 3. *c.* 20. [*al.* 21.] *de Bello Gallico*, "*Tolosâ, Carcasone, & Narbone, quæ sunt* "*Civitates Galliæ Provinciæ finitimæ*;") *Per Civitates*, inquit, *necessariò denotantur Urbes.* Reprehenditque quæ nos alicubi de vocabulorum istorum usu *Cæsareano* annotâramus. Atqui *Tolosa, Carcaso, & Narbo*, quidni tam & *civitates* esse potuerant, quàm *Urbes*? Certè, quod & è *lib.* 1. *c.* 22. [*al.* 21.] *de Bello civili* affert, "*ex civitate* expulsos;" significat, non ex *Urbe* modò, sed & ex *civitate* expulsos. Quodque ibidem *lib.* 1. *c.* 1. dicitur, *Referunt Consules de Rep.* "*in Civitate*;" & ipse à Librario arbitratur insertum.

Ver. 548. ——— τέκε δὲ ζείδωρος Ἄρουρα,] Erat nimirùm αὐτόχθων, non Advena.

Ver. 549. -ἐνὶ πίονι νηῷ·] Vide suprà ad ά, 40.

Ver. 550. Ἐνθάδε μιν ——— ἱλάονται.] Αὐτὸν, τὸν Ἐρεχθέα· *Schol.* Quod est mirum valdè. *Eustathius*, τὴν Ἀθηνᾶν ἱλάσκονται. Cæterùm Alii hîc, pro ἐνθάδε, legunt ἔνθα δὲ.

Ver. 551. ——περιτελλομένων ἐνιαυτῶν] Κατὰ πενταετηρίδα. *Eustathius.*

——volventibus annis. *Æn.* I. 238.

Ver. 553. Τῷ δ᾽ οὔπως τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ᾽ ἀνὴρ.]

—— quo non præstantior alter,
Ære ciere viros ——— *Æn.* VI, 164.

Cæterùm Alii hîc legunt, οὔπω. Item Alii, ἐπιχθονίων γένετ᾽ ἀνδρῶν, &, ἐπιχθόνιος γένετ᾽ ἀνήρ. Quæ omnia eòdem redeunt.

Ver. 556. ——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *ver.* 494.

Ver. 558. Στῆσε δ᾽ ἄγων, ἵν᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.] Refert *Demosthenes*, cùm *Salamis* ab *Atheniensibus* descivisset, *Sòlonem*, compositis (etiam cum capitis sui periculo) *eligiacis* versibus, populares suos commovisse vehementer, &, ut provincia ista reciperetur, effecisse. Ἐκεῖνος μέν γε, ἀφεστηκυίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων, καὶ θάνατον ζημίαν ψηφισαμένων, ἄντις εἴπῃ κομίζεσθαι· τὸν ἴδιον κίνδυνον ὑποθεὶς, ἐλεγεῖα ποιήσας ᾖδε· καὶ τὴν μὲν χώραν ἔσωσε τῇ πόλει, τὴν δ᾽ ὑπάρχουσαν αἰσχύνην ἀπήλλαξεν. *De falsâ legatione, pag.* 332. *edit. Francofurt.* 1604. Alii Scriptores ferè omnes, *Homeri* insuper auctoritate usum *Solonem* testantur; citatis duobus hisce versibus, Αἴας δ᾽ ἐκ &c.

Ἀθηναῖοι Ὁμήρῳ μάρτυρι ἐχρήσαντο περὶ Σαλαμῖνος.

Aristot. Rhetor. lib. 1. *cap. ult.*

Ἔνιοι δέ φασι καὶ ἐγγράψαι αὐτὸν [Σόλωνα] εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὁμήρου (μετὰ τὸν, "Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας") Στῆσε δ᾽ ἄγων ἵν᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. *Laërt.* in vitâ *Solonis*. Quem locum Latinus Interpres, quoniam παρενθέσεως signa adjecta non essent, minimè intellexit. Verba *Laërtii* aliter emendant *Is. Casaubonus* & *Menagius*, ex conjecturâ: Sed sententia eadem est.

Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον. Τὸ δὲ παλαιὸν πρὸς Μεγαρέας ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἔρις περὶ αὐτῆς· καί φασιν οἱ μὲν Πεισίστρατον, οἱ δὲ Σόλωνα παραγράψαντα ἐν τῷ νεῶν καταλόγῳ.—— Στῆσε δ᾽ ἄγων, &c. *Strabo, lib.* 9. Addit idem Scriptor, *Megareos* è contrariò, versus *Homeri* isto modo legisse;

Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν νέας, ἔκ τε Πολίχνης,
Ἔκ τ᾽ Αἰγειρούσσης, Νισαίης τε, Τριπόδων τε. ἅ ἐστι χωρία Μεγαρικά. *Ibid.*

"Neque est ignobile exemplum, *Megareos* ab *Atheniensi-* "*bus*, cùm de *Salamine* contenderunt, victos *Homeri* versu; "qui tamen ipse non in omni editione reperitur, significans *A-* "*jacem* naves suas *Atheniensibus* junxisse." *Quintilian. lib.* 5. *c.* 11.

Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, Βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε, καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
Οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
Τῶν δ' αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Καὶ Σθένελος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός·
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φὼς,
Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Μυκήνας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀφνειόν τε Κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε Κλεωνὰς,
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν,
Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν·
Οἵ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
Αἰγίαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·
Τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀτρείδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ ἕποντ'. ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν,
Κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν·
Οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φάρην τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην,

Qui autem Argósque tenebant, Tirynthâque bene-munitam,
Hermionem, Asinémque, profundum sinum habentes,
Trœzena, Eïonásque, & vitibus-consitam Epidaurum,
Quique tenebant Æginam, Masetáque, juvenes Achivorum:
His porro præerat bello strenuus Diomedes,
Et Sthenelus, Capanei inclyti dilectus filius:
Cum his verò simul Euryalus tertius ibit similis-deo vir,
Mecistei filius Talaïonidæ regis:
Universis autem præerat bello strenuus Diomedes:
Hosque simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Qui autem Mycenas tenebant, bene-ædificatam urbem,
Opulentámque Corinthum, benéque structas Cleonas,
Orniásque colebant, Aræthyreámque amœnam;
Et Sicyona, ubi Adrastus primùm regnavit;
Quique Hyperesiámque & excelsam Gonoëssam,
Pellenámque tenebant, & Ægium incolebant,
Et per omnem oram maritimam, & circa Helicen spatiosam:
Horum centum navibus imperabat rex Agamemnon,
Atrides: simul hunc longè plurimæ & præstantissimæ
Copiæ sequebantur; atque ipse induebat splendidum æs,
Gloriâ exultans, quòd omnes inter elucebat heroas:
Quoniam maximus erat, longéque plurimas ducebat copias.
Qui autem tenebant montibus clausam Lacedæmona magnam,
Pharémque, Spartámque, abundantemque columbis Messam,

Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῷ Σόλωνι συναγωνίσασθαι λέγουσι τὴν Ὁμήρου δόξαν· ἐμβάλλοντα γὰρ αὐτὸν ἔπος εἰς νεῶν κατάλογον, &c.—— Αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι ταῦτα μὲν οἴονται φλυαρίαν εἶναι, &c. Plutarch. in vitâ *Solonis.*

Eadem videas apud *Ulpianum*, in Enarratione Orationis *Demosthenis* de falsâ Legatione: Et apud *Eustathium*, *pag.* 199, & 215.

Ver. 561.——Ἠϊόνας τε] *Al.* Ἠϊόνην τε. &, Ἠϊόνα τε.

Ver. 562. Οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν.] Γράφουσι τινὲς, Νῆσόν τ' Αἴγιναν, *Strabo*, lib. 8.

Ver. 563.——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *ver.* 494.

Ver. 573. ——Γονόεσσαν.] Pausanias, *lib.* 7. *c.* 26, scribit Δονόεσσαν. Ipse tamen alibi habet, Γονοέσσης & Γονοέσσης; *lib.* 2. *cap.* 4. Et *lib.* 5, *cap.* 18.

Ver. 574. ——εἶχον, ἠδ'.] Vide ad ά, 51.

Ver. 578. ——ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσσατο. Sed nihil opus. Nam ἐδύσατο antepenultimam naturâ producit.

Ibid.——νώροπα χαλκὸν.] Mira sunt, (nè dicam planè ridicula, ad *Homerum* quidem explicandum,) quæ hîc affert *Plutarchus*, *Symposiac. lib.* 3. *sub finem.* Καὶ τούς γε διατρίβοντας ἐν τοῖς χαλκωρυχείοις ἱστοροῦσιν ὠφελεῖσθαι τὰ ὄμματα, &c. Quæ Latinè sic vertit *Macrobius*; " Qui in Metallo æris " morantur, semper oculorum sanitate pollent; & quibus antè " palpebræ nudatæ fuerant, illic convestiuntur. Aurea enim " quæ ex ære procedit, in oculos incidens, haurit & exsiccat " quod malè influit. Unde & *Homerus* modò εὐήνορα, modo " νώροπα χαλκὸν, has causas secutus appellat. *Lib.* 7. *cap.* 16.

Ver. 581. ——Λακεδαίμονα κητώεσσαν.] Γραφόντων δὲ τῶν μὲν, Λακεδαίμονα κητώεσσαν· τῶν δὲ, καιετάεσσαν· ζητοῦσι τὴν κητώεσσαν τινα δέχεσθαι χρὴ, εἴτε ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγάλην, ὅπερ δοκεῖ πιθανώτερον εἶναι. Τήν τε καιετάεσσαν, οἱ μὲν καλαμινθώδη δέχονται, οἱ δὲ ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωχμοὶ Καιεταὶ λέγονται. Καὶ Καιάδας [*Al.* ὁ Καιέτας] τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν, τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις σπήλαιόν τι. *Strabo. lib.* 8.

Ver.

Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, ϗ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον,
Οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
Τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ἑξήκοντα νεῶν, ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθὼς,
Ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ
Τίσασθαι Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, ϗ Ἀρήνην ἐρατεινὴν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, ϗ ἐΰκτιτον Αἶπυ,
Καὶ Κυπαρισσήεντα, ϗ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
Καὶ Πτελεὸν, ϗ Ἕλος, ϗ Δώριον· ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα, παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·
Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδοιεν, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν· αὐτὰρ ἀοιδὴν
Θεσπεσίην ἀφέλοντο, ϗ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Τῷ δ' ἐνενήκοντα, γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ,
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταί.
Οἳ Φενεόν τ' ἐνέμοντο ϗ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπην τε, Στρατίην τε, ϗ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
Καὶ Τεγέην εἶχον, ϗ Μαντινέην ἐρατεινὴν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, ϗ Παῤῥασίην ἐνέμοντο,
Τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ

Bryfiásque habitabant, & Augias amœnas,
Quique Amyclas tenebant, Helósque maritimam urbem,
Quique Laan tenebant, & Oetylum circumhabitabant:
Horum ejus frater præerat prælio ftrenuus Menelaus
Sexaginta navibus; feorfùm verò armabantur:
Inter eos & ipfe ibat fuâ animofâ virtute fretus,
Adhortans ad bellum; maximè verò cupiebat animo
Ulcifci Helenæ raptumque gemitufque.
Qui autem Pylúmque colebant, Arenen amœnam,
Et Thryum Alphæi vadum, & beneædificatum Æpy,
Et Cypariffeenta, & Amphigeniam habitabant,
Et Pteleum, & Helos, & Dorion: ubi etiam Mufæ
Occurentes Thamyrim Threïcium fpoliârunt cantu,
Ex Oechaliâ venientem, ab Euryto Oechalienfi:
Afferebat enim gloriabundus fe relaturum victoriam, fi vel ipfæ
Mufæ canerent, filiæ Jovis Ægiochi:
At illæ iratæ cæcum fecerunt, fed & cantum
Divinum ademerunt, & oblivifcifecerunt artem-pulfandi-citharam.
His porrò præerat Gerenius eques Neftor;
Cum eo autem nonaginta cavæ naves ordine proficifcebantur.
Qui autem tenebant Arcadiam, fub Cyllenes montem altum,
Ægyptium prope monumentum, ubi viri cominus-pugnantes:
Qui Pheneúmque incolebant, & Orchomenum pecorofum,
Ripénque, Stratiénque, & ventofam Enifpen,
Et Tegeam tenebant, & Mantineam amœnam,
Stymphalúmque tenebant, & Parrafien colebant,
Horum imperabat Ancæi filius rex Agapenor

Ver. 585.——εἶχον, ἠδ'] Vide fuprà ad *ά*, 51.

Ver. 586.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide fuprà ad *ver.* 408.

Ver. 587.——ἀπάτερθε] Vide fuprà ad *ά*, 349.

Ver. 589.——μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ] Ipfe enim *Sui*, cæteri *Ipfius* causâ bellum inferebant.

Ver. 590.——Ἑλένης ὁρμήματα.] Vide fuprà ad *ver.* 356.

Ver. 597. Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος]
Non me carminibus vincet, nec Thracius Orpheus,
Nec Linus.——
Pan etiam, Arcadiâ mecum fi judice certet;
Pan etiam, Arcadiâ dicat fe judice victum. *Eclog.* IV, 55.
——cavâ dum perfonat æquora conchâ
Demens, & cantu vocat in certamina Divos. *Æn.* VI, 172.

Cæterùm de hoc Ἐπεισοδίῳ, ita *Macrobius.* "Uterque [*Homerus & Virgilius*] in *Catalogo* fuo, poft difficilium rerum vel nominum narrationem, infert fabulam cum verfibus amœnioribus, ut Lectoris animus recreetur. *Homerus* inter enumeranda regionem & urbium nomina, facit locum fabulis quæ horrorem fatietatis excludant. ——ἔνθα τε Μοῦσαι Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς. ——Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν—— & reliqua quibus protraxit jucunditatem. *Virgilius* in hoc fecutus auctorem;—& fic amœnitas intertexta, faftidio narrationum medetur." *Lib.* 5. *cap.* 16.

Ver. 601.——ἱππότα Νέστωρ·] Et *ver.* 628, ἱππότα Φυλεύς. Vide fuprà ad *ά*, 175.

Ver.

Ἑξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολέμοιο.
Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Νῆας ἐϋσσέλμους, περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Ἀτρείδης· ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον,
Ὅσσον ἔφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
Πέτρη τ' Ὠλενίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἐέργει,
Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
Νῆες ἕποντο θοαὶ, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην,
Υἷες, ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δὲ Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
Τῶν δ' Ἀμαρυγκείδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδής,
Υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων
Νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς Ἤλιδος ἄντα,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Μέγης, ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλείδης, ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
Ὅς ποτε Δουλίχιόνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς·

Sexaginta navibus: multi autem in navem unamquamque
Arcades viri conscenderant, periti rei militaris.
Ipse enim eis dederat Rex virorum Agamemnon
Naves bene-transtratas, ut transfretarent super nigrum pontum,
Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curæ.
Qui autem Buprasiúmque & Elida nobilem habitabant,
Quantum *agri* Hyrmine & Myrsinus extrema,
Petraque Olenia, & Alisium intus continet,
Horum utique quatuor duces erant, decem verò virum unumquemque
Naves sequebantur veloces, multique eas conscenderant Epei.
His quidem Amphimacus & Thalpius præerant,
Filii, alter quidem Cteati, alter autem Euryti Actorionis:
Istis verò Amaryncides imperabat fortis Diores:
Quartisque præerat Polyxenus deo similis,
Filius Agasthenis, Augeïadæ regis.
Qui autem *venerunt* ex Dulichio, Echinadibúsque sacris
Insulis, quæ sitæ sunt trans mare, Elidis è regione;
His utique præerat Meges, æqualis Marti,
Phylides, quem genuit Jovi dilectus equis Phyleus,
Qui olim in Dulichium migraverat patri invisus:

Ver. 611.——ἐπιστάμενοι πολέμοιο.] *Al.* ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.

Ver. 612. Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ——Νῆας] Ἀγαμέμνων ——ναυτικῷ —— ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας, τὴν στρατιὰν —— ξυναγαγών.——φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείσταις αὐτὸς ἀφικόμενος, καὶ Ἀρκάσι προσπαρασχὼν, ὡς Ὅμηρος τοῦτο δεδήλωκεν. Καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, εἴρηκεν αὐτὸν "Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν." Οὐκ ἂν οὖν νήσων, ἔξω τῶν περιοικίδων (αὗται δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἶησαν) ἠπειρώτης ὢν, ἐκράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. *Thucyd. lib.* 1. *p.* 7.

Ver. 614.——ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.] Livius, lib. 35, c. 26, *de* Philopæmene: "*Prætor Achæorum, sicut terrestrium certaminum arte quemvis clarorum Imperatorum vel usu vel ingenio æquabat, ita rudis in re navali erat: Arcas, mediterraneus homo, &c.*" Similiter *Pausanias*: Ὁ Φιλοποίμην, —— ——ἅτε ἐς ἅπαν ἀπείρως θαλάσσης ἔχων, τριήρους ἔλαθεν ἐπιβὰς ῥεούσης. Ὥστε καὶ ἐσῆλθε Ῥωμαίους ——μνήμη τῶν ἐπῶν, ἃ ἐν Καταλόγῳ πεποίηκεν Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Ἀρκάδων ἀμαθίᾳ τῇ ἐς θάλασσαν. *Lib.* 8. *cap.* 50.

Ibid. ——μεμήλει] Si, μέμηλε, dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicat, They have no skill; pro ea quod est, They had no skill. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 621.——ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δὲ Εὐρύτου.] Simplicissima videtur hæc emendatio. *Vulgg.* ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δ' Εὐρύτου: Quæ est Licentia *Homero* non usitatâ. *Barnesius* edidit, ex conjecturâ, neque id quidem malè, ὁ μὲν Κτεάτοιο, ὁ δ' Εὐρύτου.

Ver. 623.——θεοειδής.] Ἀποβλέποιεν πρός τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σῶφρον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνο αὖ ὃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖεν, ξυμμιγνύντες τε καὶ κεραννύντες ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, τὸ "Ἀνδρείκελον." ἀπ' ἐκείνου τεκμαιρόμενοι, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐκάλεσεν, ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενον, "Θεοειδές" τε καὶ "Θεοείκελον." *Plato de Republ. lib.* 6.

Ver. 626. Νήσων, αἳ ναίουσι.] Ita *Sophocles* in *Ajace*, *ver.* 602.

Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που
Ναίεις ἁλίπλακτος εὐδαίμων,
Πᾶσιν περίφαντος αἰεί.

Ver. 627.——ἀτάλαντος Ἄρηϊ.] ——χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε Τάλαντα, θ', *ver.* 69.——Ἰσάζουσα [τάλαντα,]——μ', *ver.* 435. Ἀτάλαντος οὖν, ὁ ἴσος, καὶ μὴ ταλαντεύων. *Porphyr. Quæstion. Homeric.* 25.

Ver. 628.——ὃν τίκτε Διῒ φίλος.] *Barnesius*, cùm in γ', *ver.* 449, (nè Cæsura scilicet interiret, & inficetè admodum hiaret versus,) rectè emendâsset ἐφοίτα, quod antè scriptum fuerat φοίτα; & hic similiter ἔτικτε, pro τίκτε, scribendum contendit: Minùs rectè, cùm utrumque sit æquè "*rotundum.*"

Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
Οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' Ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο·
Τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντος·
Τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός·
Οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ Ὤλενον, ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
Οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος·
Τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Οἳ Κνωσσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε, Ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιεταώσας,
Ἄλλοι θ', οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε,
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, ἠΰς τε μέγας τε

Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Porro Ulysses ducebat Cephallenses magnanimos,
Qui Ithacam tenebant, & Neritum frondosum,
Et Crocyléa colebant, & Ægilipa asperam,
Quique Zacynthum tenebant, & qui Samum incolebant,
Quique Epirum [*vel* continentem] tenebant, & objacentia incolebant;
His quidem Ulysses imperabat, Jovi consilio par;
Hunc autem simul naves sequebantur duodecim proras-rubras-habentes.
Ætolis autem imperabat Thoas, Andræmonis filius;
Qui Pleurona colebant, & Olenum, & Pylenen,
Chalcidáque maritimam, Calydonáque petrosam.
Non enim amplius Oenei magnanimi filii supererant,
Neque item ampliùs ipse supererat, mortuus autem erat flavus Meleager.
Huic igitur summa-rerum erat commissa, ut imperaret Ætolis:
Et hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Cretensibus autem Idomeneus hastâ clarus præerat,
Qui Cnossúmque tenebant, Gortynáque bene-cinctam-mœnibus,
Lyctum, Miletúmque, & albicantem Lycastum,
Phæstúmque Rhytiúmque, urbes bene habitatas,
Cæterique, qui Cretam centum-urbium incolebant.
His utique Idomeneus hastâ-clarus præerat,
Merionésque par Marti homicidæ:
Hos autem simul octoginta nigræ naves sequebantur.
Tlepolemus autem Heraclides, fortisque magnusque,

Cæterùm quâ ratione hîc, Διΐ, ultimam producat; & similiter, *ver.* 636, Διΐ μῆτιν ἀτάλαντος; item Ἀγασθένεος, *ver.* 624, & ἔχον, *ver.* 634, 635; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 630, 644, & 652.——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *ver.* 494.

Ver. 632.——εἰνοσίφυλλον,] *Virgilio*, nemorosum.

Ver. 633.——τρηχεῖαν.] Malè Vir doctissimus *H. Stephanus*: "Τρηχεῖα est apud Homerum, metri causâ." *Loc. a Cicerone interpretati*, p. 190. Quasi verò aliter potuit scriptor Ionicus: aut quasi ipsa scilicet τραχεῖα, priorem non produceret necessarió. Nunquam enim α', nisi quæ naturâ producta sit, enunciabatur η'. Vide ad *ver.* 314.

Ver. 637.——— μιλτοπάρῃοι.]

——— pictasque innare carinas. *Æn.* VIII, 93.

Ver. 640.——Καλυδῶνά τε.] Cùm *Ætoli* & *Æoles* de *Calydone* contenderent, cessit ea *Ætolis*, quia *Homerus* hoc in loco mentionem ejus fecerat in *Ætolorum* catalogo. Vide *Eustathium*, p. 299, *lin.* 36. Vide & suprà ad *ver.* 558.

Ver. 648.——εὖ ναιεταώσας] *Benè sitas.* Ità apud *Sophoclem*, loco jam suprà citatò:

Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που
Ναίεις ἁλίπλαγκτος, εὐδαίμων,
Πᾶσιν περίφαντος αἰεί. *Ajac.* 601.

Ver. 649.——Κρήτην ἑκατόμπολιν]

Centum urbes habitant magnas.—— *Æn.* III, 106.

Aliter *Odyss.* τ', 174,——καὶ ἐννήκοντα πόληες. Quâ de re vide *Scholia*; & *Strabonem*, *lib.* 10. *pag.* 735, *al.* 479.

Ver. 651.——ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.] "Notandum" (inquit *Barnesius*) "duas *posteriores* syllabas per συνίζησιν coalescere; ut, (ά, 15,) Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ." Sed aliud est——έῳ, aliud——ίῳ. Mihi rectiùs videntur ΰα (ά brevi in ΰ productam absorptâ) in unam coalescere. Cæterùm, si cui displicet istud, ει; cùm *Eustathius* (ad ή, 166,) scribat ἀνδριφόντῃ: poterit is legere, ἀνεριφόντῃ. Quanquam ἀνδρειφόντης non multùm abludit ab analogiâ τοῦ, Ἀργειφόντης.

Ver.

Ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων·
Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες,
Λίνδον, Ἰηλυσσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον·
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ,
Τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
Πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν.
Τληπόλεμος δ', ἐπεὶ οὖν τράφη ἐν μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα
Ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος·
Αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε· πολὺν δ' ὅγε λαὸν ἀγείρας,
Βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
Υἱέες, υἱωνοί τε βίης Ἡρακληείης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
Τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδὸν, ἠδ' ἐφίληθεν
Ἐκ Διὸς, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.
Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν ἄγεν τρεῖς νῆας ἐΐσας,
Νιρεὺς Ἀγλαΐης θ' υἱὸς, Χαρόποιό τ' ἄνακτος·
Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,

Ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiorum magnanimorum,
Qui Rhodum incolebant trifariam instructi,
Lindum, Ialyssúmque, & albicantem Camirum:
Horum quidem Tlepolemus hastâ-clarus dux erat,
Quem peperit Astyochea fortitudini Herculeæ:
Quam *uxorem* duxerat [*Hercules*] ex Ephyrâ, fluvio à Sellëente,
Depopulatus urbes multas Jovis-alumnorum juvenum.
Tlepolemus autem, postquam utique nutritus fuerat in domo bene-extructâ
Illicò patris sui dilectum avunculum interfecit
Jam senescentem Licymnium, ramum Martis:
Statim autem naves compegit: multasque copias cùm coëgisset,
Abiit fugiens per mare; minati enim ei fuerant alii
Filii, nepotesque fortitudinis Herculeæ.
Atque hic Rhodum venit errans, ærumnas perpessus.
Trifariam autem *distincti* habitant tributim, & dilecti fuerunt
A Jove, qui diis & hominibus imperat;
Et ipsis ingentes divitias impluerat Saturnius.
Nireus porrò ex Symâ ducebat tres naves æquales;
Nireus, Aglaïæque filius, Charopique regis;
Nireus, qui formosissimus vir ad Ilium venit,

Ver. 658. (& infrà 666) ——— Βίῃ Ἡρακληείῃ,] Simili planè loquendi ratione, ac, in linguis Recentioribus, *regia majestas* ipse scilicet *Rex* est, & *divinitas* ipse *Deus*.

Ver. 659. Τὴν ἄγετ' ἐξ] Vide suprà ad *ver.* 597. Laudatur enim à *Macrobio* & hoc ἐπεισόδιον, in loco ibi citato.

Ver. 661. ——— τράφη ἐν] Ita edidit *Barnesius* ex conjecturâ. Olim τράφ' ἐνὶ: Quòd est durum, nec *Homero* usitatum. Repperit Idem in duobus MSS, τράφετ' ἐν, & τρέφετ' ἐν.

Ver. 662. Αὐτίκα——κατέκτα.] *Casu & fortuitò* occidit, si Historiæ fides.

Ver. 664. ——— ὅγε] Vide infrà ad γ', 409.

Ver. 669. ——— ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει.]

—— ——hominum Divûmque æterna potestas. *Æn.* X. 18.

Ver. 670. Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.] *Al.* Καί σφισι. Cæterum vox, κατέχευε, singularem hîc vim habet:

—— ——ἔνθα ποτὲ
Βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
χρυσαῖς νιφάδεσσι πόλιν. *Pindar. Olymp. Ode* 7.

Et paullo infrà, ——— κείνοισι μὲν ξανθὰν ἀγαγὼν νεφέλαν,
πολὺν ὗσε χρυσόν.———

Ad quorum locorum priorem, *Scholiastes*, hunc versum Homeri, στίχον ἀθετούμενον appellat.

Ver. 671. Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν——
Νιρεὺς Ἀγλαΐης———
Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ———.

Miro artificio Poëta virum nullius pretii, & nunquam aliàs memoratum, (vide suprà ad *ver.* 216.) ad memoriam tamen *mero orationis Schemate* nescio quomodo notabilem effecit. Quoniam enim quod est reverà præclarum, dignissimum est quod sæpiùs repetatur; hinc utique & *ter repetitum*, quod reverà nullius est pretii, διὰ τὸν παραλογισμὸν videtur quodammodo præclarum. Περὶ οὗ πολλὰ εἴρηται, ἀνάγκη καὶ πολλάκις εἰρῆσθαι· εἰ οὖν καὶ πολλάκις, καὶ πολλὰ δοκεῖ. ὥστε ηὔξησεν ἅπαξ μνησθεὶς διὰ τὸν παραλογισμὸν, καὶ μνήμην πεποίηκεν, οὐδαμοῦ ὕστερον αὐτοῦ [Νιρέως] λόγον ποιησάμενος. *Aristot. Rhetoric. lib.* 3. *cap.* 12. Τὸν δὲ Νιρέα, αὐτόν τε ὄντα μικρὸν, καὶ τὰ πράγματα αὐτοῦ μικρότερα, τρεῖς ναῦς καὶ ὀλίγους ἄνδρας, μέγαν καὶ μεγάλα ἐποίησεν ἀντ' ὀλίγων, τῷ Σχήματι. *Demetr. Phaler.* περὶ Ἑρμηνείας, §. 61.

Ibid. ——νῆας ἐΐσας] Vide suprà ad α', 306.

Ver. 673. ——ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.]

———quo pulchrior alter
Non fuit, excepto Laurentis corpore Turni *Æn.* VII, 649.

Monendum hîc *primò*, quanto cum artificio, ut Poëma unum sit à capite ad calcem, *ubique* spectetur & inseratur *Achilles*. Observandum *deinde*, vocem ἀμύμονα non utique *omni laude*

ornatum

Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,
Τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἷε δύω, Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Νῦν δ' αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
Οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
Οἵ τ' εἶχον Φθίην, ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί·
Τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' οἵγ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο·
Οὐ γὰρ ἔην, ὅστις σφὶν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο·
Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
Λυρνησσὸν διαπορθήσας, καὶ τείχεα Θήβης·
Καδδὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώρους,
Υἱέας Εὐηνοῖο, Σεληπιάδαο ἄνακτος·
Τῆς ὅγε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' εἶχον Φυλάκην, καὶ Πύρρασον ἀνθεμόεντα,
Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
Ἀγχίαλόν τ' Ἀντρῶν', ἠδὲ Πτελεὸν λεχεποίην·
Τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε,

Cæterorum Danaorum, post laudatissimum Pelidem:
Sed imbellis erat, paucæque eum sequebantur copiæ.
Qui verò Nisyrúmque tenebant, Crapathúmque, Casúmque,
Et Coon, Eurypyli urbem, insulasque Calydnas,
His Phidippúsque, & Antiphus præerant,
Thessali filii duo, Herculis-filii regis:
Horum autem triginta cavæ naves ordine ibant.
Nunc vero istos, quotquot Pelasgicum Argos habitabant,
Quique Alon, quique Alopen, quique Trachina colebant,
Quique tenebant Phthiam, & Hellada pulchras-mulieres-habentem,
Myrmidones autem vocabantur, & Hellenes, & Achæi:
Horum utique quinquaginta navibus erat Dux Achilles.
Verùm hi non belli horisoni recordabantur;
Non enim erat, qui ipsos in ordines duceret;
Jacebat enim ad naves pedibus-velox nobilis Achilles,
Ob puellam iratus Briseïda bene-comatam,
Quam ex Lyrnesso ceperat multos perpessus *labores*,
Lyrnessum depopulatus, & muros Thebarum:
Quin & Myneta dejecit & Epistrophum bellicosos,
Filios Eueni, Selepiadæ regis:
Ob istam is jacebat mœrens, citò autem surrecturus erat.
Quique tenebant Phylacen, & Pyrrhasum floridam,
Cereris sacrum-locum, Itonáque matrem ovium,
Maritimamque Antrona, & Pteleum herbosam:
Horum utique Protesilaus bellicosus dux-erat,

ornatum virum denotare, (οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,] sed *Unâ quâvis* animi corporisve dote eximium; ut, hoc in loco, *Specie ac Formâ* Corporis. *Denique*, notandum hîc *Amplificationis* genus id, quod à *Quintiliano* appellatum est *Incrementum*: Quod "*est potentissimum, cùm magna* "*videntur etiam quæ Inferiora sunt.* ——*Per id venitur non* "*modò ad summum sed interim quodammodo supra summum.* "——*Ut*, Quo pulchrior alter Non fuit, excepto Laurentis "corpore Turni. *Summum est enim, quo pulchrior alter non* "*fuit*; *huic deinde aliquid suprà positum est.*" Lib. 8. cap. 4.

Ver. 681. Νῦν δ' αὖ τοὺς,——τῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.] Species hæc constructionis ἀνακόλουθος, quâ sententia, ab alio inchoata exordio, mutatâ derepente loquendi ratione, in aliam quasi inopinatò syntaxin desinit; optimis Auctoribus tum Græcis, tum Latinis, non est inusitata. Vide suprà ad *ver.* 353; & infrà ad γ', 211; & ad ζ', 510; & ad κ', 224, 437; & ad *Odyss.* μ', 73. Verùm hoc in loco peculiaris id artificii inest, ut, de *Achille* dicturus, (vide infrà ad ί, 788,) quò attentiorem sibi Lectorem faciat, nescio quid *sublime præfari* videatur Poëta; &, exordio tanquam ex novâ re desumpto, iterum Νῦν δ' αὖ τοὺς——eodem ferè modo hîc dicat, quomodo suprà dixerat, Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, *ver.* 484. Neque dissimulandum, hanc observationem a doctissimâ *Domina Dacier* priùs occupatam. Porrò, olim "*latebat hîc error*" (inquit doctissimus Henr. Stephanus) "*à nemine antea, quod sciam,* "*deprehensus*; αὐτοὺς, pro αὖ τοὺς."

Ver. 684. ——καλεῦντο] *Al.* καλοῦντο.

Ibid. ——καὶ Ἕλληνες;] Vide locum suprà ex *Thucydide* allatum, ad *ver.* 528, 529, 530.

Ver. 696. ——τέμενος, Ἴτωνά τε] Quâ ratione τέμενος hic ultimam producat; vide suprà ad ά, 51.

Ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα.
Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο,
Καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ,
Νηὸς ἀποθρώσκοντα πολὺ πρώτιστον Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχὸν,
Ἀλλὰ σφέας κόσμησε Ποδάρκης, ὄζος Ἄρηος,
Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο,
Αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων,
Ἥρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδέ τι λαοὶ
Δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεον δέ μιν ἐσθλὸν ἐόντα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην,
Βοίβην, καὶ Γλαφυρὰς, καὶ ἐϋκτιμένην Ἰαωλκὸν,
Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος πάϊς ἕνδεκα νηῶν
Εὔμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
Καὶ Μελίβοιαν ἔχον, καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
Τῶνδε Φιλοκτήτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
Ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν,
Ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου.
Ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήταο ἄνακτος.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχὸν,
Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱὸς,
Τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.
Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,

Dum viveret: tunc verò jam detinebat *eum* terra nigra.
Ejus autem ambas lacerata-genas uxor in Phylace relicta erat,
Et domus semiperfecta: eum enim interfecit Dardanus vir,
De navi desilientem longe primum Achivorum.
Et tamen ne isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*,
Sed ipsos ordinabat Podarces, ramus Martis,
Iphicli filius divitis-pecore Phylacidæ,
Frater germanus magnanimi Protesilai,
Minor natu: *erat* utique major & præstantior,
Heros Protesilaus bellicosus: *at* neutiquam copiæ *ejus*
Indigebant duce, desiderabant tamen ipsum strenuum existentem:
Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui verò Pheras colebant apud Bœbeïda lacum,
Bœben, & Glaphyras, & bene-ædificatam Iaolcum;
Horum imperabat Admeti dilectus filius undecim navibus
Eumelus, quem ex Admeto peperit præstantissima mulierum
Alcestis, Peliæ filiarum formâ præstantissima.
Qui autem Methonem & Thaumaciam colebant,
Et Melibœam tenebant, & Olizona asperam,
Horum Philoctetes præerat, arcu peritus,
Septem navibus; remigesque in unamquamque quinquaginta
Conscenderant, arcu periti ad fortiter pugnandum.
Cæterum ille in insulâ jacebat ingentes dolores perferens,
Lemno in divinâ, ubi ipsum reliquerant filii Achivorum,
Ulcere laborantem tetro perniciosi colubri.
Ibi ille jacebat mœrens: citò autem recordatur ierant
Argivi apud naves Philoctetæ regis.
Et tamen ne isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*,
Sed Medon ordinabat, Oïlei spurius filius,
Quem peperit Rhena ex Oïleo urbium-eversore.
Qui autem tenebant Triccam, & Ithomen montosam,

Ver. 701. Καὶ δόμος ἡμιτελής·] Ἤτοι ἄτεκνος,——ἢ ἀτελείωτος.——Βέλτιον δὲ, εἰρῆσθαι ἡμιτελῆ, διὰ τὸ μὴ γεγεννηκότα παῖδας πλεῦσαι. *Schol.*

Ibid.—ἔκτανε Δάρδανος ἀνήρ.] Quoniam *Euphorbus* infrà, π', 807, appellatur Δάρδανος ἀνὴς, idcò & hîc, Δάρδανος ἀνὴρ, *Eustathio* intelligitur *Euphorbus*. Satis incertè.

Ver. 704. Ἀλλὰ σφέας] Primus hujus versiculi pes, non *dactylus*, sed *spondæus*. Vox enim σφέας, ut ex multis locis liquet, pronunciabatur μονοσύλλαβος.

Ver. 710. ——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *v.* *v.* 494.

Ver. 718.——τόξων εὖ εἰδώς.]
Insignis jaculo, & longe fallente sagittâ. *Æn.* X. 754.

Ver. 723. ——κακῷ] *Al.* κακοῦ.

Ver.

Οἵ τ᾽ ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
Τῶν αὖθ᾽ ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε,
Ἰητῆρ᾽ ἀγαθὼ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἵ τ᾽ ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
Οἵ τ᾽ ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα,
Τῶν ἦρχ᾽ Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Τῷ δ᾽ ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δ᾽ Ἄργισσαν ἔχον, καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὄρθην, Ἠλώνην τε, πόλιν τ᾽ Ὀλοοσσόνα λευκήν·
Τῶν αὖθ᾽ ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Υἱὸς Πειριθόοιο, τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς·
Τόν ῥ᾽ ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἱπποδάμεια,
Ἤματι τῷ, ὅτε φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας·
Τοὺς δ᾽ ἐκ Πηλίου ὦσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσεν·
Οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
Υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινεΐδαο·
Τοῖς δ᾽ ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Γουνεὺς δ᾽ ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
Τῷ δ᾽ Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοὶ,
Οἳ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί᾽ ἔθεντο,
Οἵ τ᾽ ἀμφ᾽ ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ᾽ ἐνέμοντο,
Ὅς ῥ᾽ ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίῤῥοον ὕδωρ,
Οὐδ᾽ ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
Ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιῤῥέει, ἠΰτ᾽ ἔλαιον·

Quique tenebant Oechaliam, urbem Euryti Oechaliensis:
Horum duces erant Æsculapii duo filii,
Medici boni, Podalirius & Machaon:
Cum his autem triginta cavæ naves ordine ibant.
Qui verò tenebant Ormenium, quique fontem Hypeream,
Et qui tenebant Asterium, Titanique albos vertices,
Horum dux erat Eurypylus, Euæmonis præclarus filius:
Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Qui verò Argissam tenebant, & Gyrtonen colebant,
Orthen, Elonémque, urbémque Olooſſona albam:
His itidem præerat firmus bellator Polypœtes,
Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Jupiter:
Hunc utique ex Pirithoo peperit inclyta Hippodamia
Eo die, quo centauros ultus est hispidos;
Eosque ex Pelio pepulit, & ad Æthicas usque abegit:
Non solus; unà cum eo Leonteus, ramus Martis,
Filius magnanimi Coroni Cænidæ:
Hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Guneus verò ex Cypho ducebat duas & viginti naves:
Hunc autem Enienes sequebantur, firmique bellatores Peræbi,
Qui circa Dodonam valde frigidam domicilia posuerant,
Quique circa amœnum Titaresium arva colebant,
Qui in Penëum immittit pulchre-fluentem aquam,
Nec ille Peneo commiscetur argenteos-vortices-habenti,
Sed ipsum in summo supernatat, veluti oleum:

Ver. 734.—Ὀρμένιον, οἵ] Quâ ratione hîc, Ὀρμένιον; & infrà, *ver.* 736. Εὐρύπυλος; &, *ver.* 745, οἶος, ultimam producant: Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 737 & 747.——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide suprà ad *ver.* 494.

Ver. 741. ——ἀθάνατος] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 742.——κλυτὸς Ἱπποδάμεια,] Σύνηθες ἦν τοῖς παλαιοῖς, χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρείττοσι καὶ δυνατωτέροις· οὐκ ἀμέτρως μέντοι, οὐδ᾽ ἀλόγως· ἀλλ᾽ ὅταν δέῃ χρῆσθαι ὀνόματι ἐπιθέτῳ ἐκτὸς ὄντι τοῦ Σώματος.——Ἐκεῖνο μὲν γάρ ἐστι περὶ τὸ Σῶμα, "ὁ Μέγας, ἡ Μεγάλη, ὁ Καλὸς, ἡ Καλὴ," καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐκτὸς δὲ οἷον "Ἔνδοξος, Εὐτυχὴς," &c. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 8. Notandum autem hoc in versu particulam, ῥα, nequaquam supervacaneam esse; sed vim habere in connectendâ sententiâ elegantem: Τόν ῥα, *Hunc ut que.*

Ver. 751. Οἵ τ᾽ ἀμφ᾽ ἱμερτὸν Τιταρήσιον] Cùm hunc amnem ex aquâ *Stygiâ* derivatum dicat Poëta; quam aquam *Strabo lib.* 8, *sub finem*, ὕδωρ ὀλέθριον appellat; quærit hîc Doctissima *Domina Dacier*, quâ ratione idem amnis appellari possit ἱμερτός. Respondetque, *religiosè* id fieri, *& per timorem*; eodem ferè modo, ac *Furiæ* olim appellabantur Εὐμενίδες. Mihi id potiùs sibi voluisse videtur *Homerus*, ut *Titaresium*, non ad aquarum salubritatem, sed ad amœnitatem loci, diceret ἱμερτόν.

Ver. 753. Οὐδ᾽ ὅγε Πηνειῷ συμμίσγεται.]
Sic tibi, cùm fluctus subter labere Sicanos,
Doris amare suam non intermisceat undam. *Virg. Eclog.* X, 4.
Similem ex *Plinio* citat historiam *Barnesius*: "Accipit amnem "*Eurcton Peneus*, nec recipit tamen; sed, Olei modo, super- "natantem (ut doctum est *Homero*) brevi spatio portatum ab- "dicat; pœnales aquas, Dirisque genitas, argenteis suis misceri "recusans." *Lib.* 4. *c.* 8.

Ὅρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ.
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος, Τενθρηδόνος υἱός,
Οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
Ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Τίς τ' ἂρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε, Μοῦσα,
Αὐτῶν, ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἕποντο;
Ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ὣς,
Ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας·
Τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρηος φορεούσας.
Ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
Ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν, ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
Ἵπποι θ', οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ', ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
Ἀτρείδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Τόξοισίν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,

Juramenti enim gravis Stygis aquæ eſt rivus.
Magnetibus verò præerat Prothous Tenthredonis filius,
Qui circa Peneüm & Pelion frondoſum
Habitabant; his quidem Prothous velox dux erat;
Hunc autem ſimul quadraginta nigræ naves ſequebantur.
Hi utique duces Danaorum & principes erant.
Quis jam horum præſtantiſſimus fuerit, tu mihi dic, Muſa,
Ipſorum, & equorum, qui ſimul Atridas ſequebantur?
Equæ quidem multo præſtantiſſimæ erant Pheretiadæ,
Quas Eumelus agitabat, pedibus veloces, aves veluti,
Ejuſdem pili, ejuſdem ætatis, *quaſi* ad perpendiculum dorſo pares:
Quas in Pieriâ aluit argenteum-arcum-geſtans Apollo,
Ambas fœminas, terrorem belli ferentes.
Virorum autem longè præſtantiſſimus erat Telamonius Ajax,
Tamdiu dum Achilles in odio permanebat: is enim multo fortiſſimus erat,
Et equi, qui ferebant laudatiſſimum Peliden.
Sed hîc quidem in navibus recurvis per-pontum-tranſeuntibus
Jacebat, iram fovens *adverſus* Agamemnonem, paſtorem populorum,
Atridam: copiæ verò ad littus maris
Diſcis delectabantur & haſtilibus jaculantes,
Arcubúſque: equi vero apud currus ſuos ſinguli
Lotum depaſcentes, paluſtreque apium,

Ver. 755.——Στυγὸς ὕδατος] Vide infrà ad θ', 369.

Ver. 759.——μέλαιναι νῆες ἕποντο.] Vide ſuprà ad *ver.* 494.

Ver. 763.——Φηρητιάδαο] *Admeti.*

Ver. 764. Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ὥς.] De ultima vocis, ὄρνιθας; vide ſuprà ad ά, 51. Potuiſſet dicere, ὡς ὄρνιθας. Sed multo *majorem* habet *Vim*, altera illa verborum poſitio. Quin & in toto hoc verſu Numeri ipſi, equi currentis motum in propinquo velociſſimum, è longinquo deinceps ſenſim & placidè quaſi æquabiliorem viſum exhibet. Vide infrà ad γ', 363.

Ver. 766. Τὰς ἐν Πιερίῃ———Ἀπόλλων.] "Sol paſcit omnia, "quæ Terra progenerat: Unde non unius generis, ſed om- "nium pecorum Paſtor canitur. Ut apud *Homerum*,—— Τὰς ἐν Πιερίῃ. *&c. Macrob. Saturnal. lib.* 1. *cap.* 17. Cæterùm pro Πιερίῃ, Veterum nonnulli hîc legerunt Πηρείῃ, & Πειρίῃ.

Ver. 767.——φόβον Ἄρηος φορεούσας.] Productio primæ in Ἄρηος, ut quaſi geminatâ ρ ſonius durior terrorem ſpecie augeat, omninò arte non caret.

Ver. 768——ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
Ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν———]
Miro artificio *Achillem* ubique ob oculos ponit; in quo omnia, (non quidem quæ ad *Mores*, ſed ad *Pulchritudinem* aut *Fortitudinem* quæcunque ſpectant,) incomparabilia erant ad præſtantiam. Vide ſuprà ad *ver.* 673 & 631. *Sophocles* ſimiliter de *Ajace*:

Ἐν' ἄνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων ὅσοι
Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως. *Ajac. ver.* 1358.

Ver. 769.——ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,] Hæc verba *Parentheſi* peſſimè incluſit doctiſſimus *H. Stephanus*, aliique. Quod ſententiam planè enecat.

Ver. 772. Κεῖτ' ἀπομηνίσας] Producitur penultima, quoniam à *Præſente* eſt μηνίω, *ver.* 769; non μηνίζω. Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 773.——παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης] Quâ ratione vox, παρὰ, hîc ultimam producat; item, δίσκοισι, quemadmodum quibuſdam ſcripta eſt, *ver.* 774; & ἴσαν, *ver.* 780; & Διῒ, *ver.* 781; & ὁμηγερέες, *ver.* 789: Vide ſuprà ad ά 51.

Ver. 776.——σέλινον.] Οὐκ ἀλόγως, ἀλλ' ὅτι βλάπτονται μὲν οἱ σχολάζοντες ἀσυνήθως ἵπποι τοὺς πόδας· ἔστι δὲ τούτου μάλιστα ἴαμα τὸ σέλινον. Ἄλλοις γοῦν οὐκ ἂν εὕροις παραβαλλόμενον ἵπποις ἐν Ἰλιάδι σέλινον———ἀλλ' ἰατρὸς ὢν Ἀχιλλεὺς, &c. *Plutarch. Sympoſ. lib.* 5. *Prob.* 4.

Ver.

Ἕστασαν· ἅρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων
Ἐν κλισίης· οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
Φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἐμάχοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο·
Γαῖα δ' ὑπεστονάχιζε, Διῒ ὣς τερπικεραύνῳ
Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ γαῖαν ἱμάσσῃ
Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
Ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στοναχίζετο γαῖα
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο, σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι
Πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷϊ Πριάμοιο Πολίτῃ,
Ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε, ποδωκείῃσι πεποιθὼς,
Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,
Δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
Τῷ μιν ἐεισαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὦ γέρον, αἰέι τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,

Stabant: currus autem bene-tecti jacebant dominorum
In tentoriis; illi verò ducem bellicosum desiderantes
Vagabantur huc & illuc per castra, neque pugnabant.
Hi verò ibant, veluti si igni terra tota depasceretur:
Terra autem subtus gemiscebat, Jove sicuti fulminibus-gaudente
Irato, quandò circa Typhoëa terram verberat
In Arimis, ubi dicunt Typhoëi esse cubilia:
Sic utique horum sub pedibus multùm gemiscebat terra
Gradientium; valde vero velociter pertransibant campum.
Trojanis autem nuncia venit pedibus-ventos æquans velox Iris,
A Jove Ægiocho, cum nuncio tristi.
Illi verò conciones habebant in Priami vestibulis
Omnes simul congregati, tam juvenes, quàm senes:
Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris,
Assimulavit autem se voce filio Priami Politæ,
Qui Trojanorum speculator sedebat, pedum velocitate fretus,
Tumulo in summo Æsyetæ senis,
Observans quando à navibus impetum facerent Achivi:
Huic se cum assimulâsset, alloquuta est pedibus-velox Iris;
" O senex, semper tibi Sermone placent multi,

Ver. 777. Ἕστασαν.] Vide infrà ad μ', 55.

Ver. 778.——οἱ δ'] Οἱ ἄνακτες, non οἱ λαοί. Ut rectè annotavit *Domina Dacier*, (contra *Eustathium*, ut ipse ait; mihi autem neque ipse *Eustathius* videtur aliter sensisse.) Porrò, summâ hîc cum venustate & condecentiâ, (uti *Eadem* observavit,) dum *Milites* lusibus se militaribus oblectarent, *Duces* Myrmidonum, ut qui Gloria magis studerent, mœstè obambulantes, & Imperatoris sui discessum è bello dolentes, depinguntur.

Ver. 780. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν] Exercitus Græcorum universus, excepto *Achille* cum suis. Nam eò jam revertitur Poëta, unde, ad copiarum enumerationem faciendam, digressus erat, *ver.* 484.

Ibid.——ὡσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο.] *Ignis* similitudine, simul armorum splendor, militumque, ingruentium terror, vis, & rapiditas, pulcherrimè ob oculos ponitur.

Ver. 781.—ὑπεστονάχιζε] *Al.* ὑπεστενάχιζε.

Ver. 783. Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.]

—— ——durumque cubile
Inarime Jovis imperiis imposta Typhœo. *Æn.* IX, 716.

Mirè torsit hic locus viros eruditos. *Fulvius Ursinus*: " Cur " *(inquit)* Virgilius, & eum secuti, Ovidius, Lucanus, Va- " lerius Flaccus, Statius, Silius, Claudianus, & Plinius, de εἰν " Ἀρίμοις, fecerint *Inarimen*: ego certè fateor me nescire." Quicquid sit, omninò in istiusmodi re errare non potuit Virgilius. *Adrian. Turnebus, Adversarior. lib.* 20, *cap.* 8. Virgilium eo defendit, quod *Typhœum non in Ciliciâ, ut Homerus, sed in insulâ Pithecusâ cubilia habere dicat, quæ appellatur Inarime.* At *Strabo*, & *Ciliciam*, & *Syriam*, & *Pithecusas*, & *Sardes*, & *Mysiam* memorans; his diversis in locis à diversis Auctoribus positos, *uno* tamen semper nomine appellat, τοὺς Ἀρίμους: Et adjectum à nonnullis testatur versiculum istum, Χώρῳ ἐνὶ δρυόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ. *Strab. lib.* 13. *p.* 929. Equidem, siquid ego judico, vox dubitaverim quin, quocunque id casu evenerit, qui locus *Homeri* temporibus Οἱ Ἄριμοι (ut *Strabo*,) vel Τὰ Ἄριμα (ut Scholiastes effert) vocaretur, is *Virgilii* temporibus, usu & sermone vulgari, (quem penes arbitrium est & vis & norma loquendi,) appellatus sit *Inarime*. Necnon fieri potuit, ut ex hoc ipso fortasse *Homeri* versu, in ore Omnium versato, orta sit ista nominis mutatio. Accidit, haud ferè dissimili ratione, in voce κἄτεροι, ut Romani, *conjunctione* in ipsum *nomen* penitùs absorptâ " *cæteri*," dicerent.

Ver. 784.——ὑπὸ ποσσὶ μέγα στοναχίζετο γαῖα.]

——pulsuque pedum tremit excita tellus,
Æn. VII, 722. XII, 445.

Ver. 791.——υἷϊ Πριάμοιο Πολίτῃ.]

—— ——Polites,
Unus natorum Priami,—— *Æn.* II. 526.

Ver. 794.——ἀφορμηθεῖεν] *Al.* ἐφορμηθεῖεν.

Ver. 795. Τῷ μιν ἐεισαμένη] Vide infrà ad γ', 389.

Ver. 796.——αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,

Ὦ

Ὡς πότ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
Ἀλλ' οὔπω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν ὄπωπα.
Λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν,
Ἔρχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι·
Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων·
Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει·
Τῶν δ' ἐξηγείσθω, κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,
Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
Πεζοί θ', ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλεως αἰπεῖα κολώνη,
Ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα·

" Sicut olim, quum pax esset: bellum autem *nunc* inevitabile ortum est.
" Equidem persæpe præliis interfui virorum,
" Sed numquam tales tantásque copias vidi:
" Prorsus enim foliis similes, vel arenis,
" Gradiuntur *per* campum, præliaturi circa urbem.
" Hector, tibi verò potissimùm mando hoc modo facere:
" (Multi enim per urbem magnam Priami auxiliares *sunt*,
" Aliaque aliorum lingua late-dispersorum hominum:)
" His unusquisque vir imperet, quibus princeps est;
" Eorúmque dux sit, ordinans *suos* cives.
Sic dixit: Hector autem minimè deæ orationem ignoravit,
Statimque dimisit concionem; ad arma vero ruebant.
Totæ autem aperiebantur portæ, & foras ruebant copiæ,
Pedestres pariter, & equestres: multusque tumultus coortus est.
Est vero quidam ante urbem collis editus,
In planitie seorsum, circumvius undequaque:

Ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.] Larga quidem, Drance, tibi semper copia fandi,
Tunc cùm bella manus poscunt. ——— *Æn.* XI, 378.

Ver. 799. —ὄπωπα,] Vide infrà ad ζ', 124.

Ver. 800. Λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν.] Est numerus; ——— ———
Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris idem
Discere quàm multæ Zephyro turbentur arenæ:
Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus,
Nosse quot Ionii veniant ad littora fluctus. *Georgic.* II, 105.
Quàm multa in sylvis Autumni frigore primo
Lapsa cadunt folia.——— *Æn.* VI, 309.

Ver. 802. Ἕκτορ] Vide suprà ad ά, 242.

Ver. 803. Πολλοὶ γάρ.] Refertur istud γὰρ, ad id quod elegantiùs reticetur. " *Cave ne qua criatur confusio; NAM multi &c.*" Vide infrà ad έ, 22.

Ver. 808. Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.] Ilicet in muros totâ discurritur urbe;
Concilium ipse pater & magna incepta Latinus
Deserit.——— *Æn.* XI, 468.

Ver. 810. ——ὀρώρει] Quamvis hoc in loco vox ὀρώρει, & *ver.* 797, vox ὄρωρε, Latinè uno eodemque vocabulo, [*ortum est*,] rectè verti possint; ipse tamen inter se quomodo significatione differant, & promiscuè usurpari nequeant, vide suprà ad ά, 37. Sicubi vox ὄρωρε occurrat, de re *non Præsenti*; non erit utique à *Præterito* (ut vulgò apellant) ὄρωρα, sed ab *Aoristo* ὤρορον. Vide infrà ad γ', 110.

Ver. 811. Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλεως] *Al.* πόληος, vel πόλιος, vel πόλεος. Quæ omnia eódem redeunt; Non utique ut *Anapæstus* positus sit pro *Dactylo*, vel *Amphimacer* pro *Spondæo*; Sed ita nimirum enunciabatur, ac si scriptum fuisset πόλως, πόλους, vel πόλευς. Usitatissima hujusmodi contractio. Sic suprà, *ver.* 268,

Σκήπτρου ὕπο χρυσέου·——

enunciabatur χρυσοῦ: Prima enim corripi non potest. Similiter, *ver.* 96,

———ἐννέα δὲ σφέας,

& persæpe in isto vocabulo. Sed & in hâc ipsa voce, πόλεως· φ', 567,

Εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλεως [*Al.* πόλιος] κατεναντίον ἔλθω.

Similiter apud *Virgilium*,

Uno eodemque igni—— *Eclog.* VIII, 80.
Unâ eâdemque viâ. ——— *Æn.* X, 487.
——à flumine rejice capellas. *Eclog.* III, 96.

Euripides item, *Phœniss.* *ver.* 1258,

Ἐτεοκλέα δ' αὖ, νῦν πόλεως ὑπερμαχεῖς.

ubi πόλεως necessariò pronunciatur δισύλλαβος, quia in *Iambico Tragico*, ubi licentia haud ferè est ulla, *anapæstum* non recipit pes quartus. Similiter apud Scriptores Tragicos, σφῶϊ & σφῶϊν ferè semper monosyllabæ sunt. Ut legentibus passim apparebit. Sed in *Nominibus propriis* multò omnium sæpissimè, celerrimè nimirum pronunciari solitis, fit hujusmodi contractio.

Γάμους τ' ἀδελφῆς Ἀντιγόνης, παιδός τε σοῦ. *Eurip. Phœniss.* 764.
Μενέλαος ἀγαγὼν Ἑρμιόνην Σπάρτης ἄπο. *Orest.* 65. & *passim.*
Ἡ σπαρτιᾶτις Ἑρμιόνη, τηλουρὰ γάρ. *Androm.* 889.
Ῥιφθέντα πύργων Ἀστυάνακτ' ἀπ' ὀρθίων. *Ibid.* 10.
Φροῦδος, μετ' αὐτοῦ τ' Ἀνδρομάχη πολλῶν ἐμοί. *Troad.* 1130.
Αὐτὸς δ' ἀνῆκται Νεοπτόλεμος, καινάς τινας. *Ibid.* 1126.

Τῷ

Τὴν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίννης·
Ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἠδ' ἐπίκουροι.
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοί καὶ ἄριστοι
Λαοὶ θωρήσσοντο, μεμαότες ἐγχείῃσι.
Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν, ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο,
Αἰνείας· τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη,
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα·
Οὐκ οἶος· ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχίλοχός τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον, Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.

Quem quidem homines Batiēam vocant,
Immortales autem ſepulchrum agilliмæ Myrinnes:
Illic tunc Trojaníque in ordines diſtincti ſunt, & auxiliares,
Trojanis quidem dux erat magnus expeditè-pugnam-ciens Hector
Priamides: cum hoc quàm plurimæ & fortiſſimæ
Copiæ armabantur, promptæ haſtis.
Dardaniis porrò imperabat, ſtrenuus filius Anchiſæ,
Æneas; quem ex Anchisâ peperit diva Venus,
Idæ in jugis, dea *cum* mortali cubans:
Non ſolus; cum eo duo Antenoris filii,
Archilochúſque, Acamáſque, pugnæ periti omnigenæ.
Qui verò Zelēam habitabant ſub pedem imum Idæ,
Divites, bibentes aquam profundam Æſepi,
Trojani; his porrò præerat Lycaonis clarus filius,
Pandarus, cui etiam arcum Apollo ipſe dederat.

Τῷ νησιώτῃ Νεοπτολέμῳ δορὸς γέρας. *Androm.* 14.

Quibus omnibus in locis, cùm *Iambicus tragicus* in quarto pede *Anapæſtum*, uti dixi, utpote *Dactylo* aut *Spondæo* ἰσόχρονον non recipiat; ſed *Iambum* ſolummodò, vel (ei æqualem) *Trybrachyn*; manifeſtum eſt *Nomina* iſta *propria*, hoc ferè modo fuiſſe enunciata: Ἀντῐγνη, Ἑρμῐνη, Ἀςῠναξ, Ἀνδρομᾰχη, Νεπ̆τλεμος.

Atque ex hoc raptim *Vocales breves* pronunciandi modo, ut id in tranſcurſu moneam, videor mihi colligere; quoties Scriptores *Comici* (qui *Vulgi* celerrimam exhibere ſolent pronunciandi rationem,) vocabulo quorum prior ſyllaba brevis eſt & poſterior naturâ longa, (ut "*Bonos, Malos, Sedens, Boves,*") ità uſurpabant, ut voces iſtæ diſſyllabæ (ſequente inſuper & *Conſonante*) locum ſyllabarum vel *binarum brevium* vel *longarum ſingularum* in verſu occuparent; hoc utique ita eſſe intelligendum non ut ſyllaba, quæ & *Vocali* conſtaret naturâ *longâ*, & poſitione inſuper producta eſſet, corriperetur; legereturque, "*Bonŏs, Malŏs, Sedĕns, Bovĕs*;" ſed ut *Brevis* potiùs elideretur Vocalis, legereturque compendio, "*bnos, mlos, ſdens,* Βοῦς "*bæufs.*" Similiterque, cùm ["*res eſt,*"] contraheretur in monoſyllabam ["*res—'ſt;*"] factum id utique, non quòd ex vocabulorum iſtorum priore *Vocalis longa* extrita eſſet, ſed quòd ex poſteriori *Brevis*. Quin & in vocibus polyſyllabis, ut "*optimè, ſervitutem, neutiquam, ſenectutem, voluntatem, vererentur,*" & ſimilibus, parem fuiſſe, apud eoſdem Scriptores, contrahendi rationem crediderim; lectumque potius "*optmè,* "*ſervtutem, neutquam, ſnectutem, vluntatem, vrerentur;*" quàm *ŏptimè, sĕrvitutem, neŭtiquam, ſenĕctutem, volŭntatem,* "*verĕrentur.*" Item cùm, "*ſive iſta uxor ſit.*" διπόδιον conſtituat; pronunciatum fuiſſe potiùs, "*ſiv' 'ſt' uxor ſit,*" quàm, *sĭv' ĭſt' uxor ſit.*" Et ſimiliter in ſimilibus.

Ver. 813. ——ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ] Vide ſuprà ad ά, 403; & infrà ad ζ', 402.

Ver. 816. ——μέγας——Ἕκτωρ.]
Æneæ magni—————— *Æn.* X, 830.

Ibid. ————κορυθαίολος] Τὸ, αἰόλον, οὐκ οἶδ' ὅθεν τῶν Γραμματικῶν τινες ἐπὶ τοῦ Ποικίλου παρ' Ὁμήρῳ ἀκούειν ἀξιοῦσιν——Οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλὰ σημαίνει τὸν Ταχὺν· γενόμενον ἀπὸ τῆς Ἀέλλης, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ἄειν καὶ Εἰλεῖν πεποίηται.——Κορυθαίολος οὖν, ὁ συνεχῶς κινῶν τὴν κόρυθα. *Porphyrii Quæſt. Homeric.* 3.——διὰ τὰς ἐν πολέμῳ συνεχεῖς καὶ σφοδρὰς ἐνεργείας. *Schol.*

Ver. 817. Πριαμίδης·] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 818. ——μεμαότες ἐγχείῃσι.] Non "*pro* μεμαῶτες, "*antepenultimâ productâ, & penultimâ correptâ, Metri causâ;*" ut ineptè admodùm *Barneſius*: Sed è contrario, quâ analogiâ factum eſt, ex βασιλῆος, βασιλέως; ex βασιλῆα, βασιλέα, ex τεθνηότες, τεθνεῶτες; ex χρονίονος, χρονίωνος; ex μετήορος, μετέωρος; ex λαὸς, λεὼς, eâdem factum eſt, ex μεμᾱότες, μεμαῶτες. Vide ſuprà ad ά, 265.

Ver. 820. Αἰνείας· τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη,
Ἴδης ἐν κνημοῖσι]
——Æneas, quem Dardanio Anchiſæ
Alma Venus Phrygii genuit Simöentis ad undam.
Æn. I, 621.

Porrò rectè hîc reſtituit *Barneſius*, τὸν ὑπ' ex *MS. Barocc.* cùm olim malè editum fuiſſet, τὸν δ' ὑπ.

Ver. 822. Οὐκ οἶος· ἅμα] Quâ ratione, οἶος, hîc ultimam producat; & ſimiliter, οὐδὲ, *ver.* 832; & Λάρισσαν, *ver.* 841; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 827. ——ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.]
Ipſe ſuas artes, ſua munera Lætus Apollo
——dabat, celereſque ſagittas. *Æn.* XII, 393.

Τόξον, inquit Scholiaſtes, τὴν τοξικὴν ἐμπειρίαν: Rectè, Rationem verò ineptiſſimam adjungit; τὸ ΓΑ'Ρ τόξον Αὐτὸς κατεσκεύασε. Quaſi id ſcilicet Poëtam fugiſſet: aut, Lectorem nè fugaret, periculum eſſet.

Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
Καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπὺ,
Τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ,
Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Οἳ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος·
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων,
Τῶν, οἳ Λάρισσαν ἐριβώλακα ναιετάασκον·
Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε, Πύλαιός τ', ὄζος Ἄρηος,
Υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας, καὶ Πείρως ἥρως,
Ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάῤῥοος ἐντὸς ἐέργει.
Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
Υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴη.
Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,

Qui autem Adrasteamque tenebant & civitatem Apæsi,
Et Pityeam tenebant, & Tereæ montem altum;
His imperabat Adrastésque & Amphius lineum-thoracem-gestans,
Filii duo Meropis Percosii, qui supra omnes
Noverat vaticinia, neque suos filios sinebat
Proficisci in bellum homines-perdens: ipsi verò ei non
Paruerunt: Fata enim *eos* agebant atræ mortis.
Qui verò Percoten & Practium incolebant,
Et Sestum & Abydum tenebant, & nobilem Arisben,
His porrò Hyrtacides præfectus erat Asius, princeps virorum,
Asius Hyrtacides, quem ex Arisbâ ferebant equi
Splendidi, magni, fluvio à Sellëente.
Hippothöus verò ducebat gentes Pelasgorum hastis-exercitatorum,
Eorum qui Larissam glebosam habitabant:
His præerat Hippothoúsque, Pylæúsque, ramus Martis,
Filii duo Lethi Pelasgi Teutamidæ.
Cæterùm Thracas ducebat Acamas, & Pirōus heros,
Quotquot Hellespontus æstuosus intus continet
Euphemus verò dux Ciconum erat bellicosorum,
Filius Trœzeni Jovis alumni Ceadæ. [*i. e.* Ceæ filii.]
Porro Pyræchmes ducebat Pæonas curvis-arcubus-utentes,
Procul ex Amydone, ab Axio latè fluente,
Axio, cujus limpidissima aqua diffunditur *super* terram.
Paphlagonibus verò præerat Pylæmenis animosum cor,

Ver. 832. Ἤδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον·——
——κῆρες ἄγον μέλανος θανάτοιο.]
Fata canens sylvis genitor celarat——.
Injecere manum Parcæ. *Æn.* X, 417, 419.

Cæterùm de vocibus οὐδὲ οὓς, vide infrà ad λ', 330; item γ', 172.

Ver. 833.——ἐς πόλεμον φθισήνορα.] *Al.* φθεισήνορα· Sed nihil opus. Syllaba enim φθι, non ex φθῖσις desumpta est, sed ex φθίνω. Quæ, apud Homerum, etiam & in Futuris φθίσειν & φθίσεσθαι, semper producitur. At φθίσις, φθιτὸς, & similia, sunt ex Aoristo ἔφθιτον. Vide suprà ad *ver.* 43; & ad ά. *ver.* 309, 314, 338.

Ver. 836. Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον.] Ἀβυδηνοὶ Σηστὸν παρ' Ἀθηναίων ἐκομίσαντο, διὰ τοῦτο τὸ ἔπος. *Eustath. pag.* 199.

Ver. 843. Υἷε δύω Λήθοιο] Edit. *H. Stephani* & *Wetsten.* aliique; Λίθοιο. Malé. Quippe, ut rectè annotavit *Barnesius*, in *lib.* ρ', *ver.* 288, habent & iidem Editi, Λήθοιο.

Ver. 844.—Πείρως ἥρως.] *Al.* Πείροος ἥρως.

Ver. 848.——Παίονας ἀγκυλοτόξους.] Εἶδος ἀκοντίου, ἡ ἀγκύλη. *Eustath.* "Qui se servent de dards attachez à une "courroie. C'est ce que signifie proprement le mot ἀγκυλότοξοι. Les Latins l'ont appellè *amentatum jaculum*; On "le lançoit, & on le retiroit avec la courroie, qu'on ne "lâchoit jamais de la main." *Dacier.* Fuerunt qui, post hunc versum, adderent; Πηλεγόνος δ' υἱὸς περιδέξιος Ἀστεροπαῖος. Male; Nam ut rectè annotavit *Barnesius* ex φ', 156; nondum venerat *Asteropæus.*

Ver. 850. Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴη.] *Al.* αἶαν. Cæterùm cùm *Axii* aquæ. *Strabonis* temporibus, limpidæ non essent; in propinquo autem ex *Amydone* fons quidam aquas limpidissimas in *Axium* turbidum emitteret; hinc nonnulli versum *Homeri* isto modo emendabant: Ἀξιοῦ, ᾧ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται Αἴης, *vel* Αἴη, Infeliciter tamen; ut rectè annotavit *Barnesius*: Quippe & alibi *Homerus*, φ', 158, Ἀξιοῦ ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν. Fortassè tempestate quadâm pluviosâ Notam & Colorem hujus fluvii acceperit *Strabo.*

Ver.

Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,
Οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον, ϗ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ', Αἰγίαλόν τε, ϗ ὑψηλὲς Ἐρυθίνες.
Αὐτὰρ Ἁλιζώνων, Ὀδίος ϗ Ἐπίστροφος ἦρχεν,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρε ἐστὶ γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε, ϗ Ἔννομος οἰωνιστής·
Ἀλλ' ἐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν,
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο,
Ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε ϗ ἄλλες.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε ϗ Ἀσκάνιος θεοειδὴς,
Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε ϗ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Υἷε Πυλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη,
Οἳ ϗ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
Οἳ Μίλητον ἔχον, Φθειρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
Μαιάνδρε τε ῥοὰς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος ϗ Νάστης ἡγησάσθην,

Ex Enetis, unde mularum genus agrestium,
Qui Cytorum tenebant, & Sesamum incolebant,
Circàque Parthenium fluvium inclytas domos habitabant,
Cromnámque, Ægialúmque, & excelsos Erythinos.
At Halizonibus Hodius & Epistrophus imperabant,
Procul ex Alybe, unde argenti est origo.
Mysis vero Chromis præerat, & Ennomius augur:
Sed non auguriis effugit mortem nigram,
Verùm stratus est sub manibus velocis Æacidæ
In fluvio, ubi quidem Trojanos contrucidabat & alios.
Phorcys porrò Phrygios ducebat & Ascanius Deo similis,
Procul ex Ascaniâ: ardebant verò prælio pugnare.
Mæoniis porrò Mesthlésque & Antiphus duces erant,
Filii Pylæmenis, quos Gygæa peperit palus,
Qui etiam Mæonios ducebant sub Tmolo natos.
Nastes porrò Caribus præerat barbarè-loquentibus,
Qui Miletum tenebant, Phthirorúmque montem frondosum,
Mæandríque fluenta, Mycaléſque alta cacumina.
His utique Amphimachus & Nastes præerant,

Ver. 854. Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ', Αἰγίαλον τε.] *Al.* Κρῶμναν, Κωβίαλόν τε.
Al. Κρῶμνάν τ', Αἰγίαλόν τε, ϗ ὑψηλὲς Ἐρυθίνες.
Καύκωνας αὖτ' ἦγε Πολυκλέος υἱὸς ἀμύμων, [*Al.* Ἄμειβος.]
Οἳ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον.
(*Al.* κλυτὰ δώματα ναῖον. *Al.* κατὰ δώματ' ἔναιον.]
Strabo, lib. 12, *p.* 817.

Ver. 856. Αὐτὰρ Ἁλιζώνων Ὀδίος ϗ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρε ἐστὶ γενέθλη.]
Al. Ἀλύζων, Χαλύβων, Καλύβης.
Al. Αὐτὰρ Ἀμαζώνων Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστί.
Sed lectionem istam appellat *Strabo* παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν, καινοτομεμένην, *Lib.* 12. p. 827. Porrò in Edit. *H. Stephani & Wetsten.* aliisque, scriptum est ὁ Δίος: Perperam: Nam, ut rectè annotavit *Barnesius*, occurrit idem Nomen iterum. ε, *ver.* 39. Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον—.

Ver. 858. ——— ———οἰωνιστής.
Ἀλλ' ἐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν.]
——— ———augur,
Sed non augurio potuit depellere pestem.
Æn. IX, 327.

Ver. 866. Οἳ καὶ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.] Fuerunt qui hîc adderent; Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ. *Strab. lib.* 13. & *Eustath.*

Ver. 867.——Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων] Negat *Thucydides* gentes non Græcas, universo nomine *Barbaras*, utì posteà factum est, ab *Homero* appellatus. Ὅμηρος—— ἐδαμῦ τὲς ξύμπαντας [Ἕλληνας] ὠνόμασεν.——Οὐ μὴν ἐδὲ Βαρβάρες εἴρηκε, διὰ τὸ μηδὲ Ἕλληνάς πω (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. *Thucyd. lib.* 1. *sub initio.* Quam sententiam Thucydidis, "*hic ipse locus*" (inquit Barnesius) "*refutat.*" Atqui eam nullo modo refutat. Non enim ait *Homerus* Cares, "*Barbarorum more,*" sed *barbarè*, locutus: Quod verum esse potuit, etsi nondum a Græcis *Barbarorum* nomine appellatæ essent reliquæ gentes universæ. *Strabo*, qui & ipse cum *Thucydide* non sensit, hanc tamen rem rectè explicat. Οἶμαι δὲ τὸ βάρβαρον κατ' ἀρχὰς ἐκπεφωνῆσθαι ὕτως κατ' ὀνοματοποιίαν, ἐπὶ τῶν δυσεκφόρως καὶ σκληρῶς καὶ τραχέως λαλέντων, ὡς τὸ βατταρίζειν καὶ τραυλίζειν καὶ ψελλίζειν.——Ἄλλη δέ τις ἐν τῇ ἡμετέρῳ διαλέκτῳ ἀνεφάνη κακοστομία, καὶ οἷον βαρβαροστομία, εἴ τις ἑλληνίζων μὴ κατορθοίη.———Τῦτο δὲ μάλιστα συνέβη τοῖς Καρσί.———Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καὶ τὸ Βαρβαρίζειν λέγεται· ϗ γὰρ τῦτο ἐπὶ τῶν κακῶς Ἑλληνιζόντων εἰώθαμεν λέγειν, ἐκ ἐπὶ τῶν Καριστὶ λαλέντων. Οὕτως ὖν ϗ τὸ βαρβαροφωνεῖν, καὶ τὲς βαρβαροφώνες δεκτέον, τὲς κακῶς Ἑλληνίζοντας. Ἀπὸ δὲ τῦ Καρίζειν, καὶ τὸ Βαρβαρίζειν μετήνεγκαν εἰς τὰς περὶ Ἑλληνισμῦ τέχνας. καὶ τὸ Σολοικίζειν, εἴτ' ἀπὸ Σόλων, εἴτ' ἄλλως τῦ ὀνόματος τέτε πεπλασμένε. *Strab. lib.* 14. *p.* 977, 978.

Ver. 869.—— Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.] Μιλησίοις δὲ πρὸς Πριηνεῖς ὑπὲρ Μυκάλης διαφερομένοις, εἰς νίκην ἐπήρκεσε τὰ ἔπη ταῦτα. *Eustath. p.* 199.

Νάστης, Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη,
Νήπιος, οὐδέ τί οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ· χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

Nastes, Amphimachúsque, Nomionis clari filii,
Qui & aurum gestans ad bellum ibat, velut puella,
Stultus: neque omnino ipsi hoc depulit acerbum interitum;
Sed stratus est sub manibus velocis Æacidæ
In fluvio: aurum verò Achilles abstulit belli peritus.
Sarpedon autem præerat Lyciis, & Glaucus laudatissimus,
Procul ex Lyciâ, Xantho à vorticoso.

Ver. 872. Ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν.] Πορφύρᾳ μόνον ἐκόσμησε τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ μιᾷ χλαίνῃ τῇ οἴκοθεν.——Τὸν γοῦν Κᾶρα τὸν χρυσῷ καλλωπιζόμενον εἰς τὸν πόλεμον, μάλα ὑβριστικῶς ἐλοιδόρησεν. *Dion. Orat.* 2.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Γ′.

Ὑπόθεσις τῆς Γ′ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

Ἀλεξάνδρου προκαλεσαμένου Μενέλαον εἰς μονομαχίαν ἐπὶ τῇ τῶν ὅλων διαλύσει, ὅρκοι γίγνονται· ἐφ᾽ ᾧ, τὸν νικήσαντα τὴν Ἑλένην λαβεῖν, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆς. Ἡττηθέντα δὲ Ἀλέξανδρον Ἀφροδίτη ἁρπάζει, καὶ εἰς τὸν ἴδιον θάλαμον ἀπαγαγοῦσα, μετακαλεῖται ἀπὸ τοῦ τείχους τὴν Ἑλένην. Οἱ δὲ συνομιλήσαντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

ΑΛΛΗ.

ΤΩ͂Ν ἡρώων οὐκ ἰδίᾳ μόνον ἑκάστου τὸ ἦθος, ἀλλὰ καὶ κοινῇ, παρίστησιν ἡμῖν ὁ Ποιητὴς ἔν τε τοῖς ἄλλοις πᾶσι, καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ μάλιστα τῆς ῥαψῳδίας. Εἰκάζει γοῦν τοὺς μὲν Τρῶας τοῖς θορυβωδεστάτοις ζώοις γεράνοις, ἄκοσμον φύσει εἰς τὸν πόλεμον αὐτῶν πρόοδον ἀφηγούμενος· τοὺς δὲ Ἕλληνας μετὰ σιωπῆς τὰς προόδους ποιεῖσθαι, οὐ λόγοις τὴν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν ἐπιδεικνυμένους. Καὶ ἡνίκα μὲν προῆλθον ἐπὶ τὸν πόλεμον, τὸν Ἀλέξανδρον προάγει τῶν Τρώων προμαχοῦντα, καὶ γαῦρον ὁρώμενον, ἐπειδὴ εἶδε τὸν πολέμιον, εἰς τὸ τῶν ἑταίρων πλῆθος ἀναχωροῦντα· Αἰτιώμενον δὲ αὐτὸν Ἕκτορα, καὶ ἐπιπλήσσοντα αὐτῷ, τὸν δὲ ὑπισχνούμενον μαχέσεσθαι τῷ Μενελάῳ, περὶ τῆς Ἑλένης καὶ τῶν κτημάτων· ἐφ᾽ ᾧ τὸν πόλεμον ἐν τῇ τῶν δύο σωμάτων μάχῃ τέλος λαβεῖν. Δηλώσαντος δὲ ταῦτα ἀμφοτέροις τοῖς στρατεύμασιν Ἕκτορος, ὑφίσταται καὶ ὁ Μενέλαος. Μεταπεμψάμενοι δὲ Πρίαμον, ὅρκους καὶ εὐχὰς ποιοῦνται. Καὶ ἡ Ἑλένη Πριάμῳ, καὶ τοῖς περὶ Ἀντήνορα δημογέρουσι, περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀρίστων διηγεῖται. Μαχεσαμένων δὲ αὐτῶν, καὶ ἡττηθέντα Ἀλέξανδρον ἐξαρπάσασα Ἀφροδίτη, εἰς τὸν θάλαμον ἄγει, καὶ μικρὸν ὕστερον καὶ τὴν Ἑλένην. Ἡ δὲ ἀνανδρίαν ὀνειδίζει τῷ Ἀλεξάνδρῳ. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν κοίτην τρέπονται. Ἀγαμέμνων δὲ, κατὰ τοὺς ὅρκους, ἀπαιτεῖ τὴν Ἑλένην, καὶ τὰ ἅμα αὐτῇ ἁρπαγέντα χρήματα· σὺν αὐτῇ δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρίαν.

Ἐπιγραφαί.

Ὅρκοι· Τειχοσκοπία. Μονομαχία Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου.

Ἄλλως.

Γάμμα δ᾽ ἄρ᾽ ἀμφ᾽ Ἑλένης οἴοις μόθος ἐστὶν ἀκοίταις.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ᾽ ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ᾽, ἐνοπῇ τ᾽ ἴσαν, ὄρνιθες ὥς·
Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρὸ,

Lib. III.

At postquam instructi fuerunt unà cum ducibus quique;
Trojani quidem cum clangoréque, clamoréque incedebant, aves veluti:
Sicut clangor gruum est in aëre,

Ver. 2. Τρῶες μὲν κλαγγῇ.]
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ᾽ ἴα γῆρυς,
Ἀλλὰ γλῶσσ᾽ ἐμέμικτο, πολύκλητοι δ᾽ ἔσαν ἄνδρες. δ′, 437.

Vide infrà ad *ver.* 8; & ad δ′, 431.

Ibid.——ὄρνιθες ὥς] Potuisset & hîc & alibi dicere, ὡς ὄρνιθες. Sed altera illa verborum positio majorem habet emphasin: Vide δ′, 482. Cæterùm quâ ratione ὄρνιθες hîc ultimam producat; itemque κεραῶν, *ver.* 24; & ἀνεχώρησεν, *ver.* 35; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 3. Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων] Φωναὶ παμμιγεῖς· *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 10.

——Quales sub nubibus atris
Strymoniæ dant signa grues, atque æthera tranant
Cum sonitu, fugiuntque Notos clamore secundo.

Æn. X, 264.

Αἵτ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,
Κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων,
Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
Ἠέριαι δ' ἄρα ταίγε κακὴν ἔριδα προφέρονται.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,
Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
Εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην,
Ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν·
Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσσαλος ὤρνυτ' ἀελλὴς
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς,
Παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα,
Καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ
Πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους,
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου, μακρὰ βιβῶντα,
Ὥστε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,

Quæ postquam scilicet hyemem effugerunt & immensum imbrem,
Cum clangore eadem volant suprà Oceani fluenta,
Hominibus Pygmæis cædem & mortem ferentes:
Aëriæ quippe eæ noxium conflictum adferunt.
At proficiscebantur *cum* silentio robur spirantes Achivi,
In animo gestientes opem ferre sibi invicem.
Quemadmodum montis verticibus Notus offudit nebulam,
Pastoribus nequaquam gratiam, furi autem etiam nocte commodiorem,
Et eousque quis *tum* prospicit, quousque lapidem jacit:
Sic horum sub pedibus pulvis excitabatur turbidus
Euntium; valde enim celeriter pertransibant campum.
Hi verò quum jam prope erant se invicem invasuri,
Trojanis quidem in-prima-acie-erat Alexander divinâ-formâ-præditus
Pardi pellem humeris gestans & incurvos arcus,
Et ensem: is verò hastilia duo præfixa ære
Vibrans, Græcorum provocabat quosque fortissimos,
Ut contra *se* dimicarent in sævâ pugnâ.
Hunc autem postquam animadvertit bellicosus Menelaus
Incedentem ante agmen, magnis passibus gradientem;
Sicut leo gavisus est, qui magnum in corpus inciderit,

Ver. 4.——ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον]
——aves, ubi frigidus annus
Trans pontum fugat, & terris immittit apricis.
Æn. VI, 311.

Ver. 5.——πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων] *Al.* ποτῶνται.
————Oceani——amnes, *Georgic.* IV, 233.

Ver. 6. Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι.] Ἔστι δὲ ἔθνος γεωργικὸν, ἀνθρώπων μικρῶν, κατοικούντων εἰς τὰ ἀνωτάτω μέρη τῆς Αἰγυπτιακῆς γῆς, πλησίον τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅπερ πολεμεῖ ταῖς γεράνοις (φασὶ) βλαπτούσαις αὐτῶν τὰ σπέρματα, καὶ λιμὸν ποιούσαις τῇ χώρᾳ. *Schol.*

Ver. 8. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ] "Sed enim *Achæos* Homerus "pugnam indipisci ait, non fidicularum tibiarumque concentu, "sed *mentium animorumque conspiratu tacito* nitibundos: Οἱ δ' "ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ, Ἐν θυμῷ μεμαῶτες, "&c." *Gell. lib.* I. *cap.* II. Ubi videtur *Gellius* istud, ἐν θυμῷ, ita intellexisse, ut idem ferè significaret, ac σιγῇ; opponereturque videlicet τῷ, κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τε, *ver.* 2. Vide infrà ad δ', 431.

Ver. 9.————μεμαῶτες] Vide suprà ad β', 418.

Ver. 11.——κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.] *Ovium* scilicet *prædatoribus* nebula, quàm ipsa nox, commodior.

Ver. 16.————θεοειδὴς] Specie ac pulchritudine *Corporis*, non virtutibus, insignis.

Ver. 18.— ————δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ]
——duo fortè gerebat
——præfixa hastilia ferro.
Æn. XII, 488.

Ver. 19.——προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.] Pulcherrimè describit Poëta virum non prorsus ignavum, nec tamen fortem satis; nequitiæ sibi conscium; cujus Solius tamen causâ bellum esset susceptum; fortissimus statim, etiam priùs quàm *Hector* se ostenderet, provocantem ad certamen; ferocientem, jactabundum, μακρὰ βιβῶντα, *ver.* 22; simul autem primùm ut Hostis, cui injuriam intulisset, contrà incederet, retrò cedentem, *ver.* 32.

Ver. 22.——μακρὰ βιβῶντα.] Pessimè hæc verba vertit Barnesius, "*longe gradientem.*" Quæ verba apud *Virgilium*, *Æn.* X, 572, non *magnis incedentem passibus*, sed *è longinquo venientem* significant.

Ver. 23. Ὥστε λέων ἐχάρη &c.]
Impastus stabula alta Leo ceu sæpè peragrans,
(Suadet enim vesana fames,) si forte fugacem
Conspexit capream, aut surgentem in cornua cervum,
Gaudet hians immane, comasque arrexit, & hæret
Visceribus super accumbens; lavit improba teter
Ora cruor.————— *Æn.* X, 723.

Ver.

Εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα,
Πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν
Σεύωνται ταχέες τε κύνες, θαλεροί τ' αἰζηοί.
Ὣς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτην·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη
Οὔρεος ἐν βήσσης, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
Ἂψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς.
Ὣς αὖθις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων
Δείσας Ἀτρέος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδής.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν, αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονος τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.

Nactus aut cervum cornutum, aut agrestem capram,
Esuriens; avidè enim devorat, etiamsi ipsum
Insequantur velocésque canes, florentésque juvenes:
Sic gavisus est Menelaus Alexandrum divinâ-formâ-præditum
Oculis conspicatus: cogitabat enim ulturum se virum sceleratum:
Statim itaque de curru cum armis desiliit humi.
Illum autem postquam animadvertit Alexander divinâ-formâ-præditus
In primâ-acie apparentem, perculsus est suo corde;
Retróque sociorum in agmen recessit, mortem evitans.
Ut scilicet cum quis draconem conspicatus resiliens fugit
Montis in saltibus, subtúsque tremor occupavit artus,
Retróque recessit, pallórque ejus cepit genas:
Sic retrò in agmen subrepsit Trojanorum superborum
Metuens Atrei filium Alexander divinâ-formâ-præditus.
Hunc autem Hector objurgavit conspicatus, probrosis verbis;
" Infelix Pari, formâ præstantissime, mulierose, deceptor,
" Utinam non natus fuisses, aut nuptiarum-expers periisses.

Ver. 23, 24, 25. ——*κύρσας*, Εὑρὼν—, Πεινάων] Non sine artificio *ἀσυνδέτως* ponuntur tria hæc Participia, (præterquam quod pedibus dactylicis versus iste, *ὥστε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας*, totus incedit;) *συνεπιτρέχοντος οἷον τοῦ ποιητοῦ, τῇ σπουδῇ τοῦ λέοντος*· ut, ex *Eustathio*, *p.* 289, *lin.* 4, rectè annotavit *Barnesius*.

Ver. 27.———θεοειδέα] Pronunciabatur, θεοειδῆ. Quomodo & scribi deinceps cœptum est.

Ver. 28. ——*τίσασθαι.*] " Malim *τίσεσθαι*," *inquit Vir doctissimus H. Stephanus:* " Fateor tamen *τίσασθαι* haberi " hîc in meo etiam codice vetustissimo; & eodem modo legi, " *Odyss.* ὑ, 121, ——*φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.* Sed his " oppono locum illum hujus tertii libri, *ver.* 366, Ἦτ' *ἐφάμην* " *τίσεσθαι* Ἀλέξανδρον *κακότητος.* Nam ibi meus ille codex, " *τίσεσθαι* habet." *Quàm eruditè & modestè!*

Ver. 29. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.]

Sistit equos bijuges, & curru desilit.—— *Æn.* XII, 355.
——& è curru saltum dedit ocyùs arvis. *Ibid.* 681.

Simpliciùs dictum est *χαμᾶζε*, quàm arvis; & illud, *σὺν τεύχεσιν*, vim habet insuper singularem.

Ver. 31.——*κατεπλήγη.*] Singulare ferè huic verbo est, quod in linguâ Ionicâ *Aoristi secundi penultimam* producat. Hinc & in linguâ Doricâ apud *Theocritum, Idyll.* 22, 105,————*αὐτὰρ ὁ πλᾱγείς.* In linguâ Atticâ autem dicitur *πλᾰγείς.*

Ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεὶς Ἰάσονος. *Euripid. Med. ver.* 8.

Ver. 33. Ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα] Pulcherrimè *Virgilius*:

Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem
Pressit humi nitens, trepidusque repentè refugit
Attollentem iras, & cærula colla tumentem:
Haud secùs Androgeos visu tremefactus abibat.
Æn. II, 379.

Ver. 39. Δύσπαρι.] *Euripides* similiter δυσελέναν dixit *Helenam*; Orest. *ver.* 1391. Porrò, hinc istud *Ovidii*, in epistolâ *Laodamiæ* ad *Protesilaum*. *ver.* 43,

Dux Pari, Priamide, damno formose tuorum;

pulcherrimè emendavit *Nic. Heinsius*:

Dysparide Priamide, damno formose tuorum.

Et quoniam *Ovidii epistolarum* incidit mentio, lubet hîc emendationem quandam apponere, quæ *Nobis* olim in hâc materiâ ludentibus in mentem venit. In epistolâ *Acontii* ad *Cydippen*; versus 227, 228, hujusmodi sunt.

Appeteres talem vel non jurata maritum;
Juratæ, vel non, talis habendus erat.

Quàm enervis sit hæc sententia, & *ταυτολόγος*, nemo non videt. *Nic. Heinsius* legendum conjicit,——" talis *emendus* erat:" Nullo profectu. Distingue solummodò, quâ distinctum oportet; jamque rectè procedet sententia, nec sine magno acumine:

Appeteres *Talem* vel *non jurata* maritum;
Juratæ, vel *non Talis* habendus erat.

Simili ratione & alium ejusdem Auctoris locum, *Metamorphos. lib.* 4. *ver.* 60, de *Pyramo & Thisbe*;

————tedæ quoque jure coïssent,
Sed vetuere patres quod non potuere vetare:
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo:

mutatâ solummodò distinctione, nitori suo restituit Amicus quidam noster:

————Tedæ quoque jure coïssent,
Sed vetuere patres. Quod non potuere vetare,
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.

Ver. 40. Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.] *Barnesius* in *MS Barocc. Oxon.* repperit, Αἴθ' ὄφελες

Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,
Ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι καὶ ἐπόψιον ἄλλων.
Ἦπου καγχαλόωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὕνεκα καλὸν
Εἶδος ἔπ'· ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκή.
Ἦ τοιόσδε ἐὼν, ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
Πόντον ἐπιπλώσας, ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
Μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι, γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες
Ἐξ Ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων;
Πατρί τε σῷ μέγα πῆμα, πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ,
Δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δέ σοι αὐτῷ;
Οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
Γνοίης χ', οἵου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη, τό, τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη
Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν·
Αἰεί τοι κραδίη, πέλεκυς ὥς, ἐστὶν ἀτειρὴς,
Ὅς τ' εἶσιν διὰ δουρὸς, ὑπ' ἀνέρος, ὅς ῥά τε τέχνῃ
Νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
Ὥς τοι ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί.
Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσέης Ἀφροδίτης·
Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,

" Sanè illud mallem, & quidem multo utilius esset,
" Quàm sic dedecus esse & turpi spectaculo omnibus.
" Certè cachinnantur comantes Achivi,
" Suspicati egregium propugnatorem esse, quoniam venusta
" Species *tibi* inest: sed non est vis animo, neque ullum robur.
" Num talis existens, in pontum-transeuntibus navibus
" Mare emensus, sociis charis coactis,
" Permistus alienigenis, mulierem formosam abduxisti
" Ex Apiâ terrâ, sponsam virorum bellicosorum?
" Patrique tuo magnum detrimentum, civitatique, totique populo,
" Inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi?
" Nonne verò sustinueris bellicosum Menelaum?
" Nôsses utique qualis viri teneas florentem uxorem.
" Non tibi profuerit cithara, & dona Veneris,
" Et coma & species; cum in pulveribus immixtus fueris!
" Sed valdè Trojani *sunt* timidi: *aliàs* certè jam
" Lapideam indutus fuisses tunicam, *tot* malorum gratiâ, quæ patrâsti.
Hunc autem vicissim alloquutus est Alexander divinâ-formâ-præditus;
" Hector, quoniam me jure increpâsti, non injuriâ:
" (Semper tibi cor, securis veluti, est indomitum,
" Quæ penetrat lignum, à viro *acta*, qui arte
" *Lignum* navale exscindat, augétque viri impetum:
" Sic tibi in præcordiis intrepidus animus est.)
" Nè mihi dona amabilia exprobra aureæ Veneris:
" Neutiquam rejicienda sunt deorum præclara dona,

ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι. Quam & *veram* fortasse Lectionem esse suspicatus fuerim. Nam & *Eustathium* ità legisse, licèt in Textu aliter jam editum sit, liquet ex Commentario. Quem autem hîc a *Dionysio quodam* insertum Versum narrat *Eustathius* (Μηδέ τι γούνασιν οἷσιν ἐφέσσασθαι φίλον υἱὸν Δαρδάνου,) sine dubio suppositus est.

Ver. 41. Καί κε τὸ βουλοίμην.] *Sanè ego, istic si essem, mallem id & ipse*, &c.

Ver. 42. —ἐπόψιον] *Al.* ὑπόψιον.

Ver. 44. ——καλὸν] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 46, &c. ———ἐὼν, —ἐπιπλώσας, ———ἀγείρας, ——μιχθεὶς.] Ὅρα τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, θυμῷ καὶ ἀγωνίᾳ πρέπον, καὶ πάνυ σφοδρόν. ———τέσσαρας γὰρ ἀσυνδέτους ἔφη [*legendum fortasse*, ἔθη] μετοχὰς, γοργῶς τὸν λόγον μεταχειρισάμενος. *Eustath.*

Ver. 47. —ἑτάρους ἐρίηρας.] Ἄγαν εὐαρμόστους, ἢ ἱκετράστους φίλους, τουτέστιν, αὐτῷ ὁμοίους φίλους, καὶ ἅρπαγας. *Schol.*

Ver. 52. Οὐκ ἂν δὴ μείνειας.] Καὶ συχνὰ τὰ πολλὰ δὲ καὶ κατὰ κόμμα μεταβαίνει ἀπὸ νοήματος ἄλλου εἰς ἄλλο, διά τε ὀργὴν, καὶ ὅτι οὐδὲ ἔχει καιρὸν ἀποτάδην λαλεῖν. ———σφοδρὸν κατά τε τὰς ἐννοίας, καὶ τὰ κομματικὰ σχήματα, καὶ τὸν τῆς ἐρωτήσεως ἔλεγχον. *Eustath.*

Ver. 54. Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, ——Ἥ τε κόμη, ——ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.]

Nequicquam Veneris præsidio ferox.
Pectes cæsariem, grataque fœminis
Imbelli citharâ carmina divides:
————————adulteros
Crines pulvere collines. *Horat. Carm.* I, 15.

Ibid.—— τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.]

——Veneris præmia——. *Æn.* IV, 33.

Ver. 57. Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα] *Lapidatus*, lapidibus obrutus fuisses; vel fortasse, simpliciter, *sepultus*.

Ver. 64. ——χρυσέης Ἀφροδίτης.]

Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
Νῦν δ' αὖτ', εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
Ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νεέσθων
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας·
Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Ἰοῖσίν τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' ἔβαλλον·
Αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
Στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο μάχης, ἄνεῴ τ' ἐγένοντο
Ἐσσυμένως· Ἕκτωρ δέ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
Τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον,

" Quæcunque ipsi dederint: suo arbitrio autem non quivis ceperit.
" Nunc verò, si me vis bellare & pugnare,
" Cæteros quidem sedere-facias Trojanos & omnes Achivos,
" Sed me in medio & bellicosum Menelaum
" Committite de Helenâ & opibus omnibus pugnaturos:
" Uter autem vicerit, superiórque fuerit,
" Opes acceptas penitùs omnes, mulierémque, domum abducat:
" *Vos* autem cæteri, amicitiâ & fœderibus firmis percussis,
" Habitetis Trojam glebosam: Illi verò redeant
" Ad Argos equis aptum, & Achaiam pulchras-mulieres-habentem.
Sic dixit: Hector verò gavisus est valdè, sermone audito:
Et in medium progressus, Trojanorum cohibuit phalanges,
Mediâ hastâ prehensâ: illi autem resederunt omnes.
In hunc autem sagittas dirigebant comantes Achivi,
Missilibúsque collineantes lapidibúsque petebant.
Sed altè clamavit Rex virorum Agamemnon;
" Continete vos, Argivi, ne jaculemini, filii Achivorum:
" Pollicetur enim se aliquid dicturum expeditè-pugnam-ciens Hector.
Sic dixit. Illi verò abstinuerunt à pugnâ, tacitique facti sunt
Confestim: Hector verò inter utrosque locutus est;
" Audite *ex* me, Trojani, & beneocreati Achivi,
" Sermonem Alexandri, cujus causâ bellum ortum est.
" Cæteros quidem jubet Trojanos & omnes Achivos
" Arma pulchra deponere super terram almam:
" Se verò in medio & bellicosum Menelaum,

——Venus aurea——. *Æn.* X, 16.

Pronunciabatur autem, χρυσῆς. Vide suprà ad β', 268, & 811.

Ver. 66. ——ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.] Vox, ἑκὼν, hoc in loco, non significat, *volens* aut *lubens*; sed, quod Latinè dicitur, *suo arbitrio.*

Ver. 67. Νῦν δ' αὖτ' εἴ μ' ἐθέλεις]

Quod si Me solum Teucri in certamina poscunt.
Idque placet;—————— *Æn.* XI, 434.

Ver. 68. Ἄλλους μὲν κάθισον,—
Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ.]

——Teucrum arma quiescant,
Et Rutulûm: Nostro dirimatur sanguine bellum.
Æn. XII, 78.

Cæterùm de voce κάθισον, vide suprà ad α', 565; & ad β', 191.

Ver. 70. Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ] Edidit *Barnesius*, Σύμβαλέ τ' ἀμφ' Ἑλένῃ. Minùs rectè. Oporteret enim istud τε aliter positum; σύμβαλε ἀμφί τ' Ἑλένῃ καὶ &c.

Ver. 73. ——ὅρκια πιστὰ ταμόντες.]

——fœdusque ferit—— *Æn.* X, 154.

Ver. 81. ——μακρὸν ἄϋσεν.——
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε.]

Significatque manu, & magno simul incipit ore:
Parcite jam, Rutuli: & vos, tela inhibete, Latini.
Æn. XII, 692.

Ver. 83. ——ἔπος ἐρέειν] Quâ ratione hîc, ἔπος; & infrà, *ver.* 103, λευκὸν ultimam producant: Vide suprà ad α', 51.

Ibid.—κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 86. Κέκλυτέ μευ, —.] Post hunc versum ex MSS quibusdam, inserit *Barnesius*,

Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·

auctoribus non satis idoneis.

Ver. 87. ——ὄρωρεν.] Vide suprà ad α', 37; & infrà ad γ', 110.

Ver. 89. —— κάλ'] Vide suprà ad β', 43.

Ver.

Οἴυς ἀμφ' Ἑλένῃ ϗ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω.
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα ϗ ὅρκια πιϛὰ τάμωμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσι δὲ ϗ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Κέκλυτε νῦν ϗ ἐμεῖο· μάλιϛα γὰρ ἄλγος ἱκάνει
Θυμὸν ἐμὸν, φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργείυς ϗ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
Εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος, ϗ Ἀλεξάνδρυ ἕνεκ' ἀρχῆς·
Ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος ϗ μοῖρα τέτυκται,
Τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιϛα.
Οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῇ τε, ϗ Ἠελίῳ· Διῒ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.
Ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὅρκια τάμνῃ
Αὐτὸς, ἐπεί οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι ϗ ἄπιϛοι·
Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
Οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν, ἅμα πρόσσω ϗ ὀπίσσω
Λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριϛα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
Ἐλπόμενοι παύσεσθαι ὀϊζυρῦ πολέμοιο.
Καί ῥ' ἵππυς μὲν ἔρυξαν ἐπὶ ϛίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοὶ,
Τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
Πλησίον ἀλλήλων· ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρυρα.
Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄϛυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι·
Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων,

" Solos de Helenâ & opibus omnibus pugnare :
" Uter autem vicerit, ſuperiorque fuerit,
" Opes acceptas penitùs omnes, mulieremque domum abducat :
" Cæteri autem amicitiam & fœdera firma feriamus.
Sic dixit ; illi autem omnes taciti facti ſunt ſilentio.
Inter illos verò itidem locutus eſt bello ſtrenuus Menelaus :
" Audite nunc & me : maximè enim hæc moleſtia inceſſit
" Animum meum, cenſeo autem diremptum iri jam
" Argivos & Trojanos ; quoniam mala multa paſſi eſtis,
" Propter meam contentionem, & Alexandri propter incœptum :
" Noſtrum verò utri mors & fatum paratum eſt,
" Moriatur : cæteri autem dirimamini citiſſimè.
" Adferte verò agnos, alterum album, alteram verò nigram,
" Terræque, & Soli : Jovíque nos adferemus alium.
" Adducite autem Priami vim, [*Priamum*,] ut fœdus feriat
" Ipſe, quoniam ei filii fœdifragi *ſunt* & infidi ;
" Ne quis tranſgreſſione, Jovis fœdera violet.
" Semper utique juniorum virorum animi inſtabiles ſunt :
" Quibus verò ſenex interfuerit, ſimul præterita & futura
" Proſpicit ; ut quam optimè inter utroſque tranſigatur:
Sic dixit : at gaviſi ſunt Achivíque Trojaníque
Sperantes *ſe* finem facturos ærumnoſi belli.
Et equos quidem coërcuerunt in ordines, deſcenderunt autem ipſi,
Armáque exuerunt, quæ quidem depoſuerunt in terrâ
Propè ſe invicem : exiguum autem erat hinc-inde terræ-ſpatium.
Hector verò ad urbem duos præcones miſit
Feſtinanter, *qui* agnóſque adferrent, Priamúmque vocarent.
At Talthybium miſit Rex Agamemnon,

Ver. 95. Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.]
Dixerat Æneas : olli obſtupuere ſilentes,
Converſique oculos inter ſe atque ora tenebant.
Æn. XI, 120.

Ver. 96.—— μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.] Aptiſſima hæc oratio perſonæ *Menelai*, qui

——— ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ ὐ πολύμυθος·
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπής.— ——— *ver.* 214.

Ver. 100. ——— Ἀλεξάνδρυ ἕνεκ' ἀρχῆς.] Præfinitò id hîc ſignificat vox ἀρχὴ, quòd Latinè dicitur *Cœptum*, *Inceptum*, vel *Suſceptum*.

Ver. 103. —— ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν.]
Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.
Æn. III, 120.

Ver. 105.——Πριάμοιο βίην.] Vide ſuprà ad β', 658.

Ver. 112. Ἐλπόμενοι παύσεσθαι]
Qui ſibi Jam requiem pugnæ, rebuſque ſalutem
Sperabant : ———— Æn. XII, 241.

Ver. 113.——ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.] *E curribus deſcenderunt & in medium exhibant.* Fit autem ex ἔβησαν, ἔβαν. Simili analogiâ atque ex ἐτράφησαν, τράφεν.

Ver. 115.——ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρυρα.]
Diſceſſere omnes medii, ſpatiumque dedere. Æn. XII, 696.
De voce ἄρυρα, vide infrà ad ζ', 142.

Ver.

Νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ᾽ ἄρν᾽ ἐκέλευεν
Οἰσέμεναι· ὁ δ᾽ ἄρ᾽ οὐκ ἀπίθησ᾽ Ἀγαμέμνονι δίῳ.
Ἶρις δ᾽ αὖθ᾽ Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν,
Εἰδομένη γαλόῳ, Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
Τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων,
Λαοδίκην, Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην.
Τὴν δ᾽ εὗρ᾽ ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,
Δίπλακα, μαρμαρέην· πολέας δ᾽ ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ᾽ ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Οὓς ἕθεν εἵνεκ᾽ ἔπασχον ὑπ᾽ Ἄρηος παλαμάων.
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Δεῦρ᾽ ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδηαι
Τρώων θ᾽ ἱπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Οἳ πρὶν ἐπ᾽ ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν Ἄρηα
Ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο·
Οἳ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαυται,
Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ᾽ ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν·
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
Τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ, γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
Ἀνδρός τε προτέροιο, καὶ ἄστεος, ἠδὲ τοκήων.
Αὐτίκα δ᾽ ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν,
Ὡρμᾶτ᾽ ἐκ θαλάμοιο, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα·
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ᾽ ἕποντο,

Naves ad cavas ut iret, & agnum juſſit
Adferre: ille verò haud immorigerus fuit Agamemnoni nobili.
Iris autem Helenæ candidas-ulnas habenti nuncia venit,
Aſſimilata glori, Antenoridæ uxori,
Quam Antenorides habebat Rex Helicaon,
Laodicen, Priami filiarum formâ præſtantiſſimam.
Eamque invenit in domo: ea verò magnam telam texebat,
Duplicem, ſplendidam: multoſque intexebat labores
Trojanorúmque equûm-domitorum & Achivorum ære-loricatorum,
Quos ſui causâ ſuſtinebant à Martis manibus.
Propè autem ſtans allocuta eſt pedibus velox Iris;
" Huc veni, nympha cara, ut admiranda facta ſpectes
" Trojanorúmque equûm-domitorum & Achivorum ære-loricatorum:
" Qui priùs ſub invicem inferebant lacrymoſum bellum
" In campo, pernicioſæ cupidi pugnæ:
" Jam verò ſedent taciti, (bellúmque ceſſat,)
" Scutis innixi, juxtaque haſtæ longæ fixæ ſunt:
" At Alexander & bellicoſus Menelaus
" Longis haſtis pugnabunt de te:
" Ei verò, qui vicerit, cara vocaberis uxor.
Sic locuta dea, dulce deſiderium injecit animo
Virique prioris, & urbis, atque parentum.
Protinùs autem candidis operta velis,
Properavit ex gynæceo, teneram lacrymam effundens:
Non ſola, ſimul eam & famulæ duæ ſequebantur,

Ver. 125. ——ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,] Quâ ratione vox, δὲ, hîc producatur; item εἶδον, infrà, *ver.* 154; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 126.——μαρμαρέην.] *Al.* πορφυρέην.

Ver. 132. ——πολύδακρυν Ἄρηα.]

——lacrymabile bellum. *Æn.* VII, 604.

Ver. 134.——πέπαυται,——πέπηγεν.] Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 135. Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ᾽ ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν.]

Stant terrâ defixæ haſtæ: —— *Æn.* VI, 652.
Stant longis adnixi haſtis, & ſcuta tenentes. *Æn.* IX, 229.
Defigunt tellure haſtas, & ſcuta reclinant. *Æn.* XII, 130.

Ariſtophanes, ad hunc locum alludens,

Καὶ τὸν θυμὸν κατάθου, κύψας
Παρὰ τὴν ὀργὴν, ὥσπερ ὁπλίτης. *Av.* 401.

Cæterùm de voce κεκλιμένοι, vide ſuprà ad ά, 309, 314, & 338.

Ver. 141. ——καλυψαμένη ὀθόνῃσιν.] Notandus hîc *primigenius* Vocis *Mediæ* Uſus: Καλυψαμένη, *cùm ſeipſum cooperuiſſet.* Sic rursùm, *Iliad.* ξ', 184, κρηδέμνῳ δ᾽ ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων. Et *Odyſſ.* έ, 491. Ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. Et *Iliad.* θ', 199, Σείσατο δ᾽ εἰνὶ θρόνῳ, *commovit ſe in ſolio.* Similiter, κείρειν, propriè eſt, *tondere*; κείρεσθαι, *tonderi*; κείρασθαι, *ſe tondere.* Item, τιμήσομαι, *honorabilem me præſtabo*; μισήσομαι, *odioſum me reddam*; κόψομαι, *cædam me ipſe*, id eſt, *plangam* ſeu *lamentabor.* Primigenius, inquam, hic *Vocis mediæ* Uſus. Paulatim autem, vulgari loquendi conſuetudine, cœpta ſunt *alia* hujus vocis *Tempora* ſignificatu *activo* uſurpari, alia *paſſivo.* Nec tamen hoc ipſum ſine ullo delectu: Quod quidem explicatu difficillimum, attentè autem legentibus obſervatu perſæpè eſt facillimum. Exempli gratiâ: Ὁ διακονούμενος, idem eſt ac ὁ διάκονος, *Miniſter*,

Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον, ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν.
Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον, ἠδὲ Θυμοίτην,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος,
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
Εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσι,
Γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι· ἀλλ' ἀγορηταὶ
Ἐσθλοὶ, τεττίγεσσιν ἐοικότες, οἵτε καθ' ὕλην
Δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι·
Τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἧντ' ἐπὶ πύργῳ.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδον Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,
Ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
Οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῇ·
Δεῦρο πάροιθ' ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδῃς πρότερόν τε πόσιν, πηούς τε, φίλους τε·

Æthra Pitthei filia, Clymenéque magnis oculis.
Confeſtim deinde pervenerunt, ubi Scææ portæ erant.
At Priamus & Panthous & Thymœtes,
Lampúſque, Clytiúſque, Hicetaónque, ramus Martis,
Ucalegónque & Antenor, prudentes ambo,
Sedebant populi-ſeniores in Scæis portis,
Ob ſenectutem ſcilicet à bello ceſſantes; ſed *erant* concionatores
Boni, cicadis ſimiles, quæ in ſylva
Arbori inſidentes vocem ſuavem emittunt:
Tales utique Trojanorum proceres ſedebant in turri.
Hi autem ut viderunt Helenam ad turrim venientem,
Submiſsè inter ſe verbis alatis dixerunt;
" Non *eſt* indignè ferendum, Trojanos & bene-ocreatos Achivos
" Tali de muliere longum tempus dolores pati:
" Omnino immortalibus deabus ad vultum ſimilis eſt.
" Sed & ſic, talis quamvis ſit, in navibus redeat,
" Neque nobis liberíſque in poſterum detrimentum relinquatur.
Sic dixerunt: Priamus autem Helenam vocavit voce;
" Huc coram veniens, cara filia, aſſide mihi
" Ut videas prioremque maritum, affinéſque, amicóſque:

Miniſter, Famulus; ὁ διακονῶν autem, is qui *jam tum*, eo ipſo temporis articulo, *miniſtrat.*

Ver. 144. Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ,] Οἱ δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἔπος διαβάλλουσι. *Plutarch. in Theſeo. ſub finem.*

Ibid.——βοῶπις] Vide ſuprà ad ά, 551.

Ver. 146. Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον] Quemadmodum Πριάμοιο βίη, eſt *Priamus ipſe*; vide ſuprà ad *ver.* 105; & ad β, *ver.* 658; Ita οἱ ἀμφὶ Πρίαμον, *Priam aſſeclæ & pediſequi, Priami comitatus,* deim ſonat ac *ipſe Priamus.*

Ver. 147. Λάμπον τε, Κλυτίον θ'] Vide ſuprà ad β', 497.

Ver. 151. ——οἵτε καθ' ὕλην] Ex græco, ὕλη, ortum eſt Latinum, *ſilva*; & Poëtis triſyllabum, *ſiüa.* Quo de vocabulo, Eruditiſſimus *Bentleius:* " Silüa, *inquit,* " etiam per " diæreſin in tres ſyllabas diſſoluta, primam tamen *longam* " retinebit; ſiquidem certum eſt à Græco ὕλη, vel per digamma Æolicum ὕλϜη, latinum *ſilva* profluxiſſe. Nam " ὕλη quidem apud Græcos ſyllabam primam ſemper *productam* habet. ————Sed eò tantùm hæc notamus, ut acuamus eruditorum judicia; non ut Poëtam [*Horatium, qui primum in* ſilüa *corripuit,*] culpæ inſimulemus, qui ſine dubio ex " uſu Sermonis & Eruditorum conſuetudine ſcire meliùs faciliúſque hæc potuit, quàm quivis hodiè mortalium ex incertis " Analogiæ rationibus tanto poſt intervallo hariolari." *Not. ad Horat. Carm. lib.* I, 23. Si quis, poſt *Ingentis Eruditionis Virum,* conjecturæ locus ſit; crediderim equidem Vocalium *brevium duarum,* ex *unius longæ* diſſolutione natarum, alterâ tranſpoſitâ, ab ὕλη naturaliter oriri *sȳla, sўŭla, sȳlŭa.* Lectoris judicium eſto.

Ver. 152. Δενδρέῳ ἐφεζόμενοι] Vide ſuprà ad β', 268 & 811.

Ibid.——ὄπα λειριόεσσαν.] Vocem *ſuavem*; vel, ut alii, *gracilem.* Οἱ δὲ γέροντες, τέττιξιν ἐοικότες, ζῶοις Ὀξυφώνοις ἰσάζονται. *Dionyſ. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 18.

Ver. 155. Ἦκα] *Al.* Ὦκα.

Ver. 156. Οὐ νέμεσις——Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ] " Illud quoque eſt ex relatione ad aliquid, quod non ejus rei gratiâ " dictum videtur, *Amplificationis* genus. Non putant indignum Trojani principes, Graios Trojanoſque propter Helenæ " ſpeciem tot mala tanto temporis ſpatio ſuſtinere: *Quænam* " igitur *illa Forma* credenda eſt? Non enim hoc dicit *Paris,* " qui rapuit; non aliquis *Juvenis*; non unus è *Vulgo*; ſed " *Senes, & prudentiſſimi, & Priamo aſſidentes.* Verùm & *ipſe* " *Rex,* decenni bello exhauſtus, amiſſis tot liberis, imminente " ſummo diſcrimine; cui faciem illam, ex quâ tot lacrymarum " origo fluxiſſet, inviſam atque abominandam eſſe oportebat; " & audit hæc, & eam *Filiam* appellans juxta ſe locat, & excuſat etiam, atque ſibi eſſe malorum cauſam negat." *Quintilian. lib.* 8. *c.* 4.

Ver. 160.——λίποιτο] *Al.* λίπηται.

Ver. 163.——ἴδῃς] *Al.* ἴδῃ. Quod perinde eſt.

Οὔτι μοι αἰτίη ἐσσὶ, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
Οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν.
Ὥς μοι καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνης,
Ὅςις ὅδ᾽ ἐςὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.
Ἤτοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι·
Καλὸν δ᾽ ὅτω ἐγὼν ὅπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐδ᾽ ὅτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε.
Τὸν δ᾽ Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσὶ, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε·
Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακὸς, ὁππότε δεῦρο
Υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα,
Παῖδά τε τηλυγέτην, καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν.
Ἀλλὰ τά γ᾽ οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ᾽ ἀνείρεαι, ἠδὲ μεταλλᾷς·
Οὗτός γ᾽, Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀμφότερον βασιλεύς τ᾽ ἀγαθὸς, κρατερός τ᾽ αἰχμητής·
Δαὴρ αὖτ᾽ ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ᾽ ἔην γε.
Ὣς φάτο· τὸν δ᾽ ὁ γέρων ἠγάσσατο, φώνησέν τε·
Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον,

("Non mihi *tu* in causâ es; dii utique mihi in causâ sunt,
"Qui mihi immiserunt bellum lacrymosum Achivorum:)
"Ut mihi & istum virum ingentem nomines,
"Quisnam iste sit Achivus vir amplúsque magnúsque.
"Certè quidem capite etiam altiores alii sunt:
"Pulchrum autem adeò ego nondum vidi oculis,
"Nec adeò venerabilem: regi enim viro similis est.
Huic autem Helena verbis respondit, nobilissima mulierum;
"Reverendúsque mihi es, dilecte socer, timendúsque:
"Utinam mors mihi placuisset mala, quando huc
"Filium tuum secuta sum, thalamo fratibúsque relictis,
"Filiáque charissimâ, & cœtu æqualium amabili,
"Sed hæc non facta sunt: quamobrem & lacrymis liquesco,
"Illud autem tibi dicam, quod *ex me* quæris atque percontaris:
"Hic quidem, Atrides *est* latè imperans Agamemnon;
"Utrique, Réxque bonus, fortisque bellator.
"Levir utique meus erat inverecundæ, siquidem fuit.
Sic dixit: hunc verò senex admiratus est, dixítque;
"O beate Atrida, læto-fato-nate, fortunate,

Ver. 164. Οὔτι μοι αἰτίη ἐσσὶ θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν.]

Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacænæ,
Culpatusve Paris; verùm inclementia Divûm
Has evertit opes, sternitque à culmine Trojam.

Æn. II, 601.

Vide suprà ad *ver.* 156.

Ver. 166. Ὥς μοι καὶ τόνδ᾽ ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνης, Ὅςις ὅδ᾽ ἐςὶν] Ἐζήτηται δὲ, πῶς ὁ Πρίαμος τῷ δεκάτῳ ἔτει πυνθάνεται περὶ τῶν ἀρίςων; Λέγουσιν οἱ παλαιοὶ, Ἐπειδὴ πρότερον περὶ τὰς ἀςυγείτονας πόλεις ἐπλανῶντο· ὥς που καὶ ὁ Ποιητής φησι, "Πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ᾽, ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεύς·" νῦν δὲ προσκαθῆσθαι τῇ Ἰλίῳ.——Πρότερον δὲ οὐκ ἐτεθέατο οὕτω πάντας ἀόπλους (*ver.* 114.) ὡς νῦν. *Schol.* ad *ver.* 170.

Ver. 169. Καλὸν] Vide suprà ad β΄, 43.

Ibid.——οὕτω ἐγὼν οὔπω] *Al.* οὔπω ἐγὼν οὕτως.

Ver. 172. Αἰδοῖός τε μοι ἐσσὶ, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε·] Οἱ δειλότατοι πρὸς τοὺς νόμους, θαῤῥαλεώτατοι πρὸς τοὺς πολεμίους εἰσί·—διὸ καὶ καλῶς——Ὅμηρος, "Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσὶ, φίλε "ἑκυρὲ, δεινός τε." *Plutarch in Agid. & Cleomene.* Cæterùm de prosodiâ vocabulorum, φίλε ἑκυρὲ, vide suprà ad ά, 51.

Ver. 173. Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι] Pulcherrimè, & singulari planè cum condecentiâ, atque ad personam convenientissimè, dedecus suum hîc in exordio orationis præfatur *Helena*; ὡς ὄφελεν θάνατός μοι *&c.* & eódem tandem desinit,——ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ᾽ ἔην γε.

Ver. 176. Ἀλλὰ τά γ᾽ οὐκ ἐγένοντο.] *Quod optaverim, quodque factum oportebat; non evênit.*

Ibid.——τέτηκα.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 179. Ἀμφότερον βασιλεύς τ᾽ ἀγαθὸς, κρατερός τ᾽ αἰχμητής·]

Εἴποτε γένοιτο τῶν Ὁμήρου σύγκρισις ἐπῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς, ἢ παρὰ τὰ συμπόσια, ἄλλον ἄλλου ςίχον προκρίνοντος, αὐτὸς [Ἀλέξανδρος] ὡς διαφέροντα πάντων ἐνέκρινε τοῦτον, "Ἀμφότερον βα"σιλεύς τ᾽ ἀγαθὸς, κρατερός τ᾽ αἰχμητής." *Plutarch. de Alexandri Magni fortunâ sive virtute, orat.* I. Ἄραγε ὅτι αἰχμητής τε καὶ κρατερὸς ἂν εἴη, οὐκ εἰ μόνος αὐτὸς εὖ ἀγωνίζοιτο πρὸς τοὺς πολεμίους, ἀλλ᾽ εἰ καὶ παντὶ τῷ ςρατοπέδῳ τούτου αἴτιος εἴη; καὶ βασιλεὺς ἀγαθὸς, οὐκ εἰ μόνον τοῦ ἑαυτοῦ βίου καλῶς προεςήκοι, ἀλλ᾽ εἰ καὶ, ὧν βασιλεύοι, τούτοις εὐδαιμονίας αἴτιος εἴη. *Xenoph.* Ἀπομνημόνευμ. *lib.* 3.

Ver. 180.——εἴποτ᾽ ἔην γε.] *Siquidem id meminisse fas sit: Si unquam digna eram, quæ isto nomine memorarer.* Vide suprà ad *ver.* 173. *Eustathius* hæc ità explicat: Τὸ δὲ, εἴποτ᾽ ἔην γε, πραΰνει τὸν ἐπὶ τῇ μνείᾳ τοῦ ἀνδρὸς λυπούμενον λόγον κατ᾽ αὐτῆς· οἱονεὶ λέγουσα, ὡς οὐ νῦν ἐςιν, ἀλλά ποτε ἦν. *Domina Dacier* hoc modo vertit; "*Il étoit mon beau-frere: Helas! "malheureuse puis je vivre, & penser que je ne puis plus lui "donner ce nom?*"

Ver. 182. Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον.] Ἔξωθεν οὗτος ὁ μακαρισμὸς, ὅπλων καὶ ἵππων καὶ ςρατείας περικεχυμένης.

Ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ἤδη ϗ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
Ἔνθα ἴδον πλείςους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους,
Λαοὺς Ὀτρῆος ϗ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
Οἵ ῥα τότ' ἐςρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο,
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
Ἤματι τῷ, ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
Ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν ὁ γεραιός·
Εἴπ' ἄγε μοι ϗ τόνδε, φίλον τέκος, ὅςις ὅδ' ἐςί·
Μείων μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
Εὐρύτερος δ' ὤμοισιν, ἰδὲ ςέρνοισιν ἰδέσθαι.
Τεύχεα μέν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὸς δὲ, κτίλος ὥς, ἐπιπωλεῖται ςίχας ἀνδρῶν·
Ἀρνειῷ μιν ἔγωγε ἐΐσκω πηγεσιμάλλῳ,
Ὅς τ' οἰῶν μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
Οὗτος δ' αὖ, Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης, κραναῆς περ ἐούσης,
Εἰδὼς παντοίους τε δόλους ϗ μήδεα πυκνά.

" Certè tibi multi ſub imperio ſunt juvenes Achivorum.
" Olim etiam Phrygiam ingreſſus ſum vitiferam,
" Ubi vidi plurimos Phrygas, viros equos-agitandi peritos,
" Copias Otrei & Mygdonis deo-ſimilis,
" Qui quidem tunc caſtra-habebant apud ripas Sangarii.
" Etenim ego auxiliaris exiſtens cum illis numerabar
" Die illo, quando venerunt Amazones viragines.
" Sed neque illi tot erant, quot nigris oculis Achivi.
Secundò dein, Ulyſſem conſpicatus, interrogavit ſenex;
" Dic age mihi & iſtum, dilecta filia, quiſnam is ſit:
" Minor quidem capite Agamemnone Atridâ,
" Latior verò humeris & pectoribus viſu.
" Arma quidem ei jacent ſuper terram almam;
" Ipſe verò, aries veluti, obit ordines virorum:
" Arieti ipſum ego aſſimilo denſi velleris,
" Qui ovium magnum gregem oberrat candidarum.
Huic autem reſpondit deinde Helena Jove nata;
" Iſte porrò, *eſt* Laërtiades ſolers Ulyſſes,
" Qui nutritus eſt in populo Ithacæ, aſperæ licet exiſtentis,
" Sciens omnimodóſque dolos & conſilia prudentia.

κεχυμένης· αἱ δὲ τῶν παθῶν φωναὶ πρὸς τὴν κενὴν δόξαν ἔνδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι, " Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ, *Plutarch, de Animi Tranquillit.* Quod autem annotat *Euſtathius*, laudatum hunc verſum eo, quod vocem *monoſyllabam diſſyllaba*, deinceps *triſyllaba, quadriſyllaba,* & *quinqueſyllaba*, ordine & κλιμακηδὸν excipiant; meræ ſunt ineptiæ.

Ver. 183. ——δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.] Scholiaſtes legit δεδμήαται; rectéque explicat, ὑποτεταγμένοι εἰσίν. At δεδμήαται hoc in verſu locum habere non poteſt; niſi cum *Barneſio*, pro κοῦροι, legas υἷες Ἀχαιῶν, contra Codicum fidem. *Euſtathius*, (ut ex commentario ejus colligo, *pag.* 303, *lin.* 49,) legit δέδμηνται. Atque hanc equidem *veram* eſſe Lectionem exiſtimo: Exigit enim *Temporum* ratio, ut δέδμηνται potiùs, quàm δεδμήατο, legatur. Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 184. Ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον.]

Nam memini Heſiones viſentem regna ſororis
Laomedontiadem Priamum. *Æn.* VIII, 157.

Ver. 185. Ἔνθα ἴδον πλείςους] *Narratio*, ſenſibus ferè perpetua, etiam in hâc brevi oratione mirè condecet.

Ibid.—αἰολοπώλους.] Vide ſuprà ad β΄, 816.

Ver. 187. ———παρ' ὄχθας] *Al.* παρ' ὄχθαις.

Ver. 188. ——ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν.] Ἐπίκουροι λέγονται, οἱ τοῖς πολεμουμένοις βοηθοῦντες. σύμμαχοι δὲ, οἱ τῶν πολεμούντων. *Schol.*

Ver. 191. Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν ὁ γεραιός.] Πῶς οὐκ ἔγνω αὐτὸν ὁ Πρίαμος, ὃς πρότερον ἅμα Μενελάῳ εἰς Τροίαν ἐληλύθει; Ἅπαξ μόνον ἐντυχὼν, καὶ μετὰ δεκαετῆ χρόνον, εὐλόγως ὁ γεραιὸς ἀπὸ μνήμης εἶχεν· Ἴσως μὲν, οὐκ ὀξὺ βλέπων, διὰ τὸ βαθὺ γῆρας· τυχὸν δὲ, ϗ ἐξελάθετο· ἢ οὐδὲ τότε ἠκριβώσατο. *Schol.* apud *Barneſium*, & *Euſtath.* Cæterùm Δεύτερον hîc intelligendum τὸ δεύτερον, ſicut (infrà, *ver.* 225,) Τὸ τρίτον.

Ver. 195. Τεύχεα μέν οἱ] Quâ ratione μὲν, hîc producatur; item μάλα, *ver.* 214; & τὲ, *ver.* 221; & ἔπεα, *ver.* 222: Vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 200. Οὗτος δ' αὖ] Peſſimè hîc Scholiaſtes interpolatus; ϗ Οὑτόσδε λέγεται, καθάπερ Τοιόσδε. Quem malo omine ſecutus eſt *Barneſius*, & hîc, & *ver.* 229, & alibi. Vide infrà ad θ΄, 160.

Ibid.—πολύμητις Ὀδυσσεύς.]
———pellacis Ulyſſei. *Æn.* II, 90.

Ver. 201.——Ἰθάκης, κραναῆς περ ἐούσης.]
——Scopulos Ithacæ, Laërtia regna. *Æn.* III, 272.

" *Ithacam illam in aſperrimis ſaxulis tanquam nidulum affixam.*" Cic. de Orat. I. Atque hinc liquet iſtud χθαμαλὴ, *Odyſſ.* ί, 25, ab Interpretibus minùs rectè fuiſſe acceptum. Inſula enim *Ithaca*, non erat *humilis* ac *depreſſa*: Sed hoc (ut opinor) ibi ait Poëta, non modò montem iſtum, *ver.* 21, ſed totam inſulam, etiam χθαμαλὴν, etiam quibus in partibus *depreſſior* eſſet,

Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἔειπες.
Ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
Τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα·
Ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά·
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν ἔμιχθεν,
Στάντων μὲν, Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους,
Ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
Ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, ἐπεὶ οὐ πολύμυθος,
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπὴς, εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεὺς,
Στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας.

Hanc autem Antenor prudens contra locutus eſt;
" O mulier, profectò valdè hoc verbum verum es locuta;
" Jam enim & huc olim venit nobilis Ulyſſes,
" Tui causâ legatus, cum bellicoſo Menelao:
" Hos autem ego hoſpitio-accepi, & in ædibus humaniter-tractavi:
" Amborum verò indolem perſpexi & conſilia prudentia:
" At cùm jam Trojanis congregatis miſti eſſent,
" Stantibus quidem, Menelaus eminebat latis humeris;
" Ambobus autem ſedentibus, auguſtior erat Ulyſſes.
" Sed cum jam verba & conſilia omnibus texebant.
" Certe quidem Menelaus ſuccinctè concionabatur,
" Pauca quidem, ſed valde argutè: quoniam non multiloquus *erat*,
" Neque verbis errans, quamvis ætate poſterior erat.
" Sed cum jam ſolers ſurrexiſſet Ulyſſes,
" Stabat, deorſúmque deſpiciebat in terram oculis defixis;

eſſet, comparatè tamen cum circumjacentibus inſulis, πανυπερτάτην εἶν ἁλὶ κεῖσθαι.

Ver. 203.——ἀντίον ηὔδα.]
Æolus hæc contrà: ———————— *Æn.* I, 80.
Æneas contrà cui talia reddit.———— *Æn.* X, 530.

Ver. 204.——ἔειπες.] *Al.* ἔειπας. Quod perinde eſt.

Ver. 205.——ποτ' ἤλυθε] Poſtulat temporum ratio, ut ſit ἤλυθε ab Aoriſto ἤλυθον, non a Præterito (ut vocant) ἤλυθα. Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 206. Σεῦ ἕνεκ' ἀγγελίης.] Vertunt Recentiores, "*Tui causâ Legatus.*" At *Euſtathius*: Ἕνεκ' ἀγγελίης τῆς κατὰ τὴν Ἑλένην.

Ibid.——σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.] Cùm *Menelaus*, & vir Princeps, & ſingulare certamen jam initurus, nequaquam hoc in loco prætereundus eſſet; nec tamen de ejus charactere *Helenam* verba facere deceret; pulcherrimo artificio (ut rectè notavit *Popius*) *Antenorem* inducit Poëta, formam atque ingenium *Menelai* hîc deſcribentem.

Ver. 207.——ἐξείνισσα] Rectè cum duplici σ. Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 209.——Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν.] *Al.* Τρώεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν.

Ver. 210.——ὑπείρεχεν] Vide ſuprà ad β', 426.

Ver. 211. Ἄμφω δ' ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.] Convenit in hunc locum, quod de *Odyſſ.* μ', *ver.* 73. obſervavit *Demetrius Phalerus* περὶ ἑρμηνείας, §. 60. Τῷ Μεγαλοπρεπεῖ μὲν——τὴν ἀνθυπαλλαγὴν, ὡς Ὅμηρος· "Οἱ δὲ δύω "σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν——" Πολὺ γὰρ οὕτω μεγαλειότερον, ἐναλλαγείσης πτώσεως, ἢ εἴπερ οὕτως ἔφη, "Τῶν δὲ δύω σκοπέλων, "ὁ μὲν οὐρανὸν"—Cæterùm de hujuſmodi Syntaxeos *ratione*, (cui nihil eſt commune cum abſurdâ illâ, quam vocant, *Antiptoſi*;) vide ſuprà ad β', 353 & 681; Item infrà ad ζ', 510; & κ' 224; & *Odyſſ.* μ', 73.

Ver. 213.——224. Ἤτοι μὲν Μενέλαος—, Ἀλλ' ὅτε δὴ——Ὀδυσσεὺς——.] *Menelaus* concionabatur ἐπιτροχάδην, συντόμως, ἐσπευσμένως. Παῦρα μέν. *Ulyſſes* verò, πολλὰ καὶ πυκνά. *Schol.* Οὐκ ἠμέλησε δὲ, οὐδὲ χαρακτηρίσαι τοὺς ῥήτορας. Τὸν μὲν γὰρ Νέστορα, ἡδὺν καὶ προσηνῆ τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει· τὸν δὲ Μενέλαον, βραχυλόγον καὶ εὔχαριν, καὶ τοῦ προκειμένου τυγχάνοντα· τὸν δὲ Ὀδυσσέα, πολλῇ καὶ πυκνῇ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχρημένον. *Dionyſ. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 20.

" *Menelaum* ipſum, dulcem illum quidem tradit *Homerus*: " ſed pauca loquentem." *Cic. de clar. Orat.*

" Itaque oratio illa [*Ulyſſis*] apud *Homerum* concitata, & ſine " intermiſſione in *morem nivis* ſuperveniens, oratori data eſt." *Senec. Epiſt.* 40.

" *Homerus* brevem quidem cum animi jucunditate, & pro- " priam, (id enim eſt, *non errare verbis*,) & carentem ſuper- " vacuis eloquentiam, *Menelao* dedit; quæ ſunt virtutes ge- " neris illius primi. Et ex ore *Neſtoris* dixit *dulciorem melle* " profluere ſermonem; quâ certè delectatione, nihil fingi " majus poteſt. Sed ſummam aggreſſus, ut in *Ulyſſe*, facun- " diam; magnitudinem illi junxit; cui orationem *Nivibus Hy-* " *bernis*, & copiâ verborum, atque impetu, parem tribuit. Cum " hoc igitur, nemo mortalium contendet." *Quintilian. lib.* 12. *cap.* 10.

" Sed ea ipſa genera dicendi, jam antiquitùs tradita ab *Ho-* " *mero* ſunt tria in tribus: Magnificum in *Ulyxe*, & ubertum; " Subtile in *Menelao*, & cohibitum; mixtum moderatumque, " in *Neſtore*." *Gell. lib.* 7. *cap.* 14.

Ver. 217. Στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας·

Σκῆπτρον.

Σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω, οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
Ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔχεσκεν ἀΐδρει φωτὶ ἐοικώς·
Φαίης κεν ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἄφρονά θ' αὔτως·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει,
Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν,
Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆΐ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
Οὐ τότε γ' ὧδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
Τὸ τρίτον αὖτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιός·
Τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους;
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
Οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ἑτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι, θεὸς ὣς,
Ἕστηκ'· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται.
Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο.
Νῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὁρῶ ἑλίκωπας Ἀχαιοὺς,
Οὕς κεν εὖ γνοίην, καὶ τοὔνομα μυθησαίμην·
Δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,

" Sceptrum verò neque retrorsum, neque in anteriorem partem movebat,
" Sed immotum tenebat, imperito viro similis:
" Dixisses iracundum aliquem esse, stultúmque itidem,
" At cum jam vocémque magnam ex pectore mitteret,
" Et verba ni bibus nivalibus similia hybernis;
" Non deinde cum Ulysse contendisset mortalis alius:
" Non autem tunc adeo Ulyssis mirabamur speciem intuentes.
Tertiò rursus Ajacem conspicatus, interrogabat senex;
" Quisnam item iste alius Achivus vir, latúsque magnúsque,
" Procerissimus Argivorum *tum* capite tum latis humeris?
Huic autem Helena sinuoso-peplo induta respondit, nobilissima mulierum;
" Hic verò, Ajax est ingens, propugnaculum Achivorum:
" Idomeneus autem illinc inter Cretenses, deus veluti,
" Stat: circum verò ipsum Cretensium duces congregati sunt.
" Sæpe eum hospitio excepit bellicosus Menelaus
" Domo in nostrâ, quum ex Cretâ venisset.
" Nunc verò alios quidem omnes video nigris oculis Achivos,
" Quos facile cognoverim, noménque proferrem:
" Duos verò non possum conspicere principes populorum,

Σκῆπτρον δ' οὔτ' ὀπίσω ———]
——— ———defixa Latinus
Obtutu tenet ora, soloque immobilis hæret.
Intentos volvens oculos: ——— ——— ——— *Æn.* VII. 249.

" Mirè auditurum dicturi cura delectat———.Hoc præcipit *Homerus*, *Ulyssis* exemplo; quem stetisse *oculis in terram defixis*, *immotoque sceptro*, priusquam illam eloquentiæ *procellam* effunderet, dicit." *Quintilian. lib.* XI, *cap.* 3. Ludum facit hunc locum *Aristophanes*, *Nub. ver.* 187 & 191:

Ἀτὰρ, τί ποτ' ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν οὑτοιί,
Τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' Ἐγκεκυφότες;

Ver. 219.——ἀΐδρει] *Al.* ἀΐδρι.

Ver. 220. ——ζάκοτόν τινα ἔμμεναι.] *Al.* ζάκοτόν τέ τιν' ἔμμεναι.

Ver. 222. ——ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα.] Vide suprà ad *ver.* 213.

Ver. 223.——ἐρίσσειε] Ità edidit *Barnesius*, ex tribus MSS. Rectissimé. *Alii* malè; ἐρίσειε. Quod secundam necessariò corripit. ά, *ver.* 6,———διαστήτην ἐρίσαντε. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 226. ——ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε, Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ὤμους;]
———latos humeros — ——— *Æn.* XI, 679.
———sed cunctis altior ibat
Anchises ——— ——— ——— ——— *Æn.* VIII, 12
Ipse inter primos præstanti corpore Turnus
Vertitur, arma tenens, & toto vertice supra est.
Æn. VII, 783.
Musæum ante omnes: medium nam plurima turba
Hunc habet, atque humeris extantem suspicit altis.
Æn. VI, 667.

Ubi notandum, *Musæum*, non *Homerum*, inter omnes tum eminere visum; quòd *Homerus*, quo tempore quæ ibi narrantur gesta sunt, nondum natus esset.

Ver. 230.——θεὸς ὥς] Quâ ratione, θεὸς, hîc ultimam producat; item δεῦρο, *ver.* 240; & Ἴδαῖος, *ver.* 248; & παριστάμενος, *ver.* 249; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 231. —— ἠγερέθονται.] Edidit *Barnesius*, & legendum contendit, ἠγερέθοντο. Nimirum, non vidit temporum rationem isto modo non constare: " *Stat, & circum ipsum Duces congregabantur.*" Vide suprà ad ά, 37, & ad γ', 183; & infrà ad δ', 434. Omninò aut retinendum, ἠγερέθονται; aut legendum ἠγερέονται, ut infrà κ', 127.

Ver. 232.———ξείνισσεν] Rectè, cum duplici σ. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 235. Οὕς κεν εὖ γνοίην.] Ita Editi. Nec tamen opus: Cùm, οὕς κεν εὖ γνοίην, rectè dici posset. Vide suprà ad ά, 51.

Ver.

Κάστορά θ' ἱππόδαμον, ϗ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
Αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἢ οὐχ' ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς;
Ἢ δεῦρο μὲν ἕποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροισι,
Νῦν δ' αὖτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
Αἴσχεα δειδιότες ϗ ὀνείδεα πόλλ', ἅ μοι ἐστίν;
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἶα
Ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ, θεῶν φέρον ὅρκια πιστὰ,
Ἄρνε δύω, ϗ οἶνον ἐύφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
Ὤτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ὄρσεο, Λαομεδοντιάδη· καλέουσιν ἄριστοι
Τρώων θ' ἱπποδάμων ϗ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν' ὅρκια πιστὰ τάμηται·
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος ϗ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσοντ' ἀμφὶ γυναικί.
Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ ϗ κτήμαθ' ἕποιτο·
Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα ϗ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
Ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νέωνται
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον ϗ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δ' ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Ἵππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ' ὀτραλέως ἐπίθοντο.
Ἂν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.

"Castorémque equorum domitorem, & pugilatu strenuum Pollucem,
"Germanos-fratres, quos mihi una peperit mater.
"An non secuti sunt Lacedæmone ex amœnâ?
"An huc *illi* quidem secuti sunt navibus in pontigradis:
"Nunc verò nolunt pugnam inire virorum,
"Dedecora veriti & probra multa, quæ mihi sunt?
Sic dixit: hos autem jam continebat alma tellus
In Lacedæmone istic, dilectâ in patriâ terrâ.
Præcones autem per urbem, deorum ferebant fœdera firma,
Agnos duos, & vinum lætum, fructum telluris,
Utre in caprino: ferebat etiam cratera splendidum
Præco Idæus & aurea pocula:
Excitabátque senem astans, *his* verbis;
"Surge, Laomedontiade: vocant optimates
"Trojanorúmque equûm-domitorum, & Achivorum ære-loricatorum,
"In campum descendere, ut fœdera firma feriantur:
"Quippe Alexander & bellicosus Menelaus
"Longis hastis dimicabunt de muliere:
"Victorem autem mulier & opes sequentur:
"Cæteri verò, amicitiâ & fœderibus firmis percussis,
"Incolemus *nos* Trojam glebosam; illi autem revertentur
"In Argos aptum-equis & *in* Achaiam pulchras mulieres habentem.
Sic dixit: cohorruit autem senex; jussitque socios
Equos jungere; Illi verò impigrè paruerunt.
Ascendit itaque Priamus, ac lora traxit retrorsum:
Juxtáque eum Antenor perpulchrum ascendit currum,

Ver. 237. Κάστορά θ' ἱππόδαμον]
Picus, equûm domitor: —— *Æn.* VII, 189.

Ibid. —— πὺξ ἀγαθὸν]
Seu crudo fidit pugnam committere cestu. —— *Æn.* V, 69.

Ver. 240. —— δεῦρο μὲν] Mallet *Barnesius*, "δεῦρ' οἱ μὲν, *ob Emphasin, siqua faverent exemplaria*:" Vide ad *ver.* 409. Sed & δεῦρο, feri potest: Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 241. — μάχην] *Al.* πόνον.

Ver. 242. — ὀνείδεα πόλλ', ἅ μοι ἐστίν;] Vide suprà ad *ver.* 173. Pulchrè admodum, unde primùm exorsa est, eodem infelix desinit.

Ver. 246. —— καρπὸν ἀρούρης,] Vide infrà ad ζ', 142.

Ver. 247. —— κρητῆρα φαεινὸν] *Cratera argenteum.*

Ver. 248. Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ] Vide suprà ad ά, 51. Nam licet "*aliàs legi posset* Ἰδαῖος κῆρυξ," ut conjecit *Barnesius*; at, languidum id valdè fuisset, & invenustum.

Ver. 252. —— τάμηται] *Al.* τάμωμεν.

Ver. 259. —— ῥίγησεν δ' ὁ γέρων.] Cohorruit, præ metu & de filio dimicaturo, & de rerum summâ.

Ver. 260. Ἵππους ζευγνύμεναι.] Quâ analogiâ fit δίδωμι, δίδως, δίδωσι, δίδομεν, δίδομαι, δίδω, διδόναι, δόμεναι; eâdem fit ζεύγνυμι, ζευγνῦς, ζευγνῦσι, ζεύγνυμεν, ζεύγνυμαι, ζευγνῦ, ζευγνῦναι, ζευγνύμεναι. Et similiter in Verbis, istius formæ, omnibus: Ut Poëtas attentè legentibus facilè apparebit. Neque in His licentiæ locus est ullus. Vide infrà ad ί, 70.

Ver. 261. Ἂν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω.]
Interea Reges, ingenti mole Latinus
Quadrijugo vehitur curru: —— —— *Æn.* XII, 161.

Ver.

Τὼ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδίονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν,
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο
Ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
Μίσγον· ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄορτο,
Ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
Κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις·
Τοῖσιν δ' Ἀτρείδης μεγάλ' εὔχετο, χεῖρας ἀνασχών·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις,
Καὶ Ποταμοὶ, καὶ Γαῖα, καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
Ἀνθρώπους τίννυσθον, ὅ, τίς κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ,
Ὑμεῖς μάρτυροί ἐστε, φυλάσσετε δ' ὅρκια πιστά·
Εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
Ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι,
Τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἥντιν' ἔοικεν,

Illi utique per Scæas *portas* in campum dirigebant veloces equos.
At ubi jam venerunt ad Trojanos & Achivos;
Ex equis descendentes in terram almam,
In medium Trojanorum & Achivorum processerunt.
Surrexit autem statim deinde rex virorum Agamemnon,
Surrexit etiam Ulysses solers: at præcones, conspicui
Res necessarias ad fœdera fida Deorum cogebant, cratere autem vinum
Miscebant; ac regibus aquam supra manus fuderunt.
Atrides vero, districto manibus cultro,
Qui ei ad ensis magnam vaginam semper pendebat,
Agnorum ex capitibus abscidit pilos: at *eos* postea
Præcones Trojanorum & Achivorum distribuerunt principibus.
Inter eos vero Atrides altâ voce precabatur, manibus sublatis;
" Jupiter Pater, qui ab Idâ imperas, augustissime, maxime,
" Sólque, qui omnia adspicis, & omnia audis,
" Et Flumina, & Tellus, & qui sub *terra* mortuos
" Homines punitis quicunque perjurium juraverat,
" Vos testes sitis, conservate verò fœdera fida:
" Si quidem Menelaum Alexander interfecerit,
" Ipse deinceps Helenam retineat, & opes omnes;
" Nos verò in navibus redeamus pontum-transeuntibus:
" Sin autem Alexandrum interfecerit flavus Menelaus,
" Trojani exinde Helenam & opes omnes reddunto,
" Mulctam verò Argivis pendunto, quam convenit,

Ver. 272.———ἄορτο] *Al.* ἄωρτο.

Ver. 273. Ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας.]
Et summas carpens media inter cornua setas. *Æn.* VI, 245.
———& tempora ferro
Summa notant pecudum.—*Æn.* XII, 173.

Ver. 276. Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν, μεδέων, κύδιστε, μέγιστε.] *Heraclides Ponticus* citat: Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων.

Ver. 277——284.——Ἠέλιός θ',——καὶ Ποταμοὶ; καὶ Γαῖα ———. Ὑμεῖς μάρτυροί ἐστε,———. Εἰ μέν κεν Μενέλαον———. Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον———.]
Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras;
——Et Diræ ultrices. ————,———— *Æn.* IV, 607.
Esto nunc Sol testis, & hæc mihi Terra præcanti,
——Et Pater Omnipotens, & tu Saturnia Juno.
———Fontesque Fluviosque voco.———
Cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
Convenit Evandri victos discedere ad urbem:
Cedet Iülus agris; nec post arma ulla rebelles
Æneadæ referent, ferróve hæc regna lacessent.
Sin nostrum annuerit nobis victoria martem,
———paribus se legibus ambæ
Invictæ gentes æterna in fœdera mittant.
Æn. XII, 176, *&c.*

Ver. 278.——καμόντας] Optime & significanter exprimit id hæc vox, quòd Latinè dicitur, vitâ *functos*; pari ratione ac, Officio *functos*, Honore *functos*, Labore *functos*; & similia siqua sunt.

Ver. 279.———τίννυσθον.] Si scribatur, τίνυσθον, perinde erit. Nam τίνω, (unde τίννυμι,) in linguâ *Ionicâ* priorem producit; licet in linguâ *Atticâ* corripiatur: Vide suprà ad β', 43. Δυϊκῷ δὲ ἀριθμῷ κέχρηται εἰπὼν, Τίννυσθον· ἔστι γὰρ ὁ λόγος πρὸς Πλούτωνα καὶ Περσεφόνην. *Schol.*

Ver. 280.——μάρτυροι] Vide suprà ad α', 338.

Ver. 282.——ἐχέτω] ἀγέτω, *Plutarch. Symposiac. lib.* 9.

Ver. 286.——ἀποτινέμεν] Vide suprà ad *ver.* 279; & ad β', 43.

Ver.

Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ᾽ ἀνθρώποισι πέληται.
Εἰ δ᾽ ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν, Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχέσσομαι, εἵνεκα ποινῆς,
Αὖθι μένων, εἵως κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ.
Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
Θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός·
Οἶνον δ᾽ ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν
Ἔκχεον, ἠδ᾽ εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν,
Ὧδέ σφ᾽ ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος,
Αὐτῶν, καὶ τεκέων· ἄλοχοι δ᾽ ἄλλοισι μιγεῖεν.
Ὣς ἔφαν· οὐδ᾽ ἄρα πώ σφιν ἐπεκραίαινε Κρονίων.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
Ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Ἂψ, ἐπεὶ οὔπως τλήσομ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
Μαρνάμενον φίλον υἱὸν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Ζεύς μέν που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φώς·
Ἂν δ᾽ ἄρ᾽ ἔβαιν᾽ αὐτός, κατὰ δ᾽ ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον·
Τὼ μὲν ἄρ᾽ ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.

" Quæque etiam posteros inter homines fit *memorata*.
" Sin autem mihi mulctam Priamus Priamíque filii
" Pendere noluerint, Alexandro prostrato;
" Tum ego etiam deinde pugnabo, gratiâ mulctæ,
" Hic manens, usque dum finem belli invenero.
Dixit, & fauces agnorum abscidit sævo ferro:
Et hos quidem deposuit super terram palpitantes,
Animâ carentes: nam vires ademerat ferrum.
Vinum insuper ex cratere haustum poculis
Effundebant, & vota faciebant diis immortalibus.
Sic autem aliquis dicebat Achivorúmque Trojanorúmque;
" Jupiter augustissime, maxime, & immortales dii cæteri;
" Utri priores præter fœdera offenderint,
" Sic ipsis cerebrum humi fluat, sicut hoc vinum,
" Ipsorum, & liberorum; uxores verò aliis cedant.
Sic dicebant; necdum ipsis *votum* ratum faciebat Saturnius.
Inter eos autem Dardanides Priamus verba fecit;
" Audite me, Trojani, & bene-ocreati Achivi;
" Equidem ego abeo ad Ilium ventosum
" Retrò: quia nullo modo sustinebo oculis videre
" Pugnantem dilectum filium cum bellicoso Menelao.
" Jupiter nimirum hoc scit & immortales dii reliqui,
" Utri mortis finis fato-destinatus sit.
Dixit, & in currum agnos posuit diis par vir:
Et ascendit ipse, ac lora traxit retrorsum;
Juxtáque eum Antenor perpulchrum ascendit currum:
Hi quidem itáque reversi, ad Ilium abibant.

Ver. 287. Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ᾽ ἀνθρώποισι πέληται.] Malè hæc reddidit doctissima *Dacier*; " *payeront aux Grecs & à leurs descendans à jamais un tribut.*" Ut rectè observavit *Pius*.

Ver. 289. Τίνειν] Vide suprà ad *ver.* 279; & ad β΄, 43.

Ver. 292. Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε.]
Talibus inter se firmabant fœdera dictis,
Conspectu in medio procerum; tum ritè sacratas
In flammam jugulant pecudes.—— *Æn.* XII, 212.

Ver. 293.——ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
Θυμοῦ δευομένους·]
——exanimisque tremens procumbit humi—— *Æn.* V, 481.

Ver. 297. Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν] Quâ ratione, τις, hoc in loco producatur, & infrà, *ver.* 319; item δίφρον, *ver.* 310; & Ἀλέξανδρος, *ver.* 329; vide suprà ad α΄, 51.

Ver. 298.——ἀθάνατοι] Vide suprà ad α΄, 398.

Ver. 302.——Κρονίων] De prosodiâ vocis Κρονίων, Κρονίονος, Κρονίωνος, vide suprà ad α΄, 397 & 265.

Ver. 303. Τοῖσι δὲ] Malè hîc & aliàs edidit *Barnesius*, Τοῖσιδε. Quod est hiulcum. Utique, si quid opus, scribendum ei fuisset non Τοῖσιδε, sed Τοῖσδε δέ.

Ver. 306 ——ἐπεὶ οὔπως τλήσομ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι.]
Non pugnam aspicere hanc oculis, non fœdera possum.
Æn. XII, 151.

Ver. 313. Τὼ μὲν ἄρ᾽ ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.] De ἀπονέοντο, vide suprà ad α΄, 398. Cæterùm ineptè admodùm nodum hîc in scirpo quærit Scholiastes: Διατί χωρίζεται ὁ Πρίαμος;

Ἕκτωρ δὲ Πριάμοιο πάϊς ϗ δῖος Ὀδυσσεὺς
Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα
Κλήρϑς ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες,
Ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
Ζεῦ πάτερ' Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε·
Ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
Τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα ϗ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἂψ ὁρόων· Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο κατὰ στίχας, ἧχι ἑκάστῳ
Ἵπποι ἀερσίποδες, ϗ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλὰ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν
Οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος· ἥρμοσε δ' αὐτῷ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππϑριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.

Hector verò Priami filius & nobilis Ulyſſes
Locum quidem primum dimenſi ſunt: ac deinde
Sortes in galeâ æreâ quatiebant prehenſas,
Uter prior emitteret æream haſtam.
Populi interim ſupplicabant, diíque manus elevabant;
Sic autem aliquis dicebat Achivorúmque, Trojanorúmque;
" Jupiter pater, qui ab Idâ imperas, auguſtiſſime, maxime:
" Uter horum facinorum inter utróſque author fuerit,
" Hunc da interemptum ſubire domum Orci;
" Nobis verò rurſus amicitiam & fœdera rata fieri.
Sic quidem dixerunt: concutiebat verò [ingens, expeditè-pugnam-ciens Hector,
Retrò aſpiciens: Paridis autem illico ſors exiliit.
Illi deinde conſederunt ſecundum ordines ubi unicuique
Equi veloces, & varia arma jacebant.
At circa humeros induit arma pulchra
Nobilis Alexander, Helenæ maritus pulchras-comas-habentis.
Ocreas quidem primum circa tibias poſuit
Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas:
Tum poſtea thoracem circa pectora induebat
Sui fratris Lycaonis: habilis enim erat ipſi:
Circa autem humeros ſuſpendit enſem argenteis clavis diſtinctum,
Æreum; ac poſtea ſcutum magnúmque ſolidúmque:
Capiti, verò forti galeam affabrè-factam impoſuit,
Setis equinis comantem: terribiliter verò criſta deſuper nutabat:
Sumſitque robuſtam haſtam, quæ ipſius manibus apta erat.

καὶ οἱ μὲν φασιν, ὅτι ἵνα ἀφ' ὕψους κρεῖσσον θεωρήσῃ ἀπὸ τῆς πόλεως τὴν μονομαχίαν. Οἱ δὲ, ἵνα φυλάξῃ τὰ τείχη· Ἄλλοι δὲ τὴν Ὁμηρικὴν λύσιν παρίσχονται τὸ, " Οὔπως τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι." Ὅπερ ἄμεινον.

Ver. 315. Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον.]
Campum ad certamen, magnæ ſub mœnibus urbis,
Dimenſi Rutulique viri Teucrique parabant.
Æn. XII, 116.

Ver. 316. Κλήρϑς ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ]
Convenere viri, dejectamque ærea ſortem
Accepit galea.—— ———— —— ———— *Æn.* V, 490.

Ver. 318. Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον.] *Al.* Λαοὶ δ' ἠρήσαντο θεοῖς, ἰδὲ χεῖρας ἀνέσχον.

Ver. 322. —— ἀποφθίμενον.] De ſyllabâ φθι correptâ, vide ſuprà ad β', 43; & ad α', 309 & 314.

Ver. 324.——κορυθαίολος] Vide ſuprà ad β', 816.

Ver. 328, 331.——καλὰ—— ——καλὰς] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 330. Κνημῖδας μὲν πρῶτα &c.]
—Rutulum thoraca indutus ahenis
Horrebat ſquamis, ſuraſque incluſerat auro;
—laterique accinxerat enſem. ———— ——— *Æn.* XI, 487.

Ver. 333.——ἥρμοσε δ' αὐτῷ.]
——habilis lateri clypeus, loricaque tergo eſt.
Æn. XII, 432.

Ver. 334.———— βάλετο] Vide ſuprà ad *ver.* 141.

Ver. 337. Ἵππϑριν· δεινὸν δὲ λόφος]
Ære caput fulgens, criſtâque hirſutus equinâ. *Æn.* X, 869.

Ver. 338.————ἄλκιμον ἔγχος.]
————validam haſtam. ———— ———— *Æn.* X, 401.

Ver.

Ὣς δ' αὔτως Μενέλαος ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο,
Δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους, καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' ἐγγὺς στήτην, διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ,
Σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτέοντε.
Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Ἀτρείδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ· ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διῒ πατρί·
Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργε,
Δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον·
Ὄφρα τις ἐῤῥίγησι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
Ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄμβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα

Pari autem modo & Menelaus Mavortius arma induebat.
Hi postquam igitur ex utrâque acie armati erant,
In medium Trojanorum & Achivorum processerunt,
Torvùm intuentes: stupor autem occupabat aspicientes
Trojanósque equorum-domitores, & benè-ocreatos Achivos.
At hi propiùs steterunt dimenso in loco,
Quassantes hastas, sibi invicem irati.
Prior autem Alexander emisit longam hastam,
Et feriit Atridæ scutum undique æquale,
Neque perrupit æs, inflexa est enim ei cuspis
Scuto in valido: At secundus impetum fecit ferro
Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem;
"Jupiter rex, da ulcisci, qui me prior injuriâ affecit,
"Scelestum Alexandrum, & meis sub manibus doma;
"Ut quisque horrescat etiam posterorum hominum,
"Hospitem injuriâ afficere, qui benignitatem exhibuerit.
Dixit, & vibratam emisit longam hastam,
Et feriit Priamidæ scutum undique æquale.
Per scutum sanè penetravit fulgidum rapida hasta,
Et per thoracem affabrè-factum infixa est:
E regione autem juxta ile discidit tunicam

Ver. 345. Σείοντ' ἐγχείας] Legendum existimat *H. Stephanus*, Σείον τ' ἐγχείας. Sed perinde est, tum ad sententiam, tum ad Syntaxim. Nam quod locum hîc minùs aptum habere arbitratur τὸ ἀσύνδετον, in eo verò mirè fallitur Vir doctissimus. Non enim rectiùs, sed omninò pessimè, & languidè admodùm diceretur, σείοντε ΚΑ'Ι κοτέοντε.

Ibid.——κοτέοντε.] *Al.* κοτέοντες. Quod, hoc quidem in loco, non utique omni in loco, *idem* est. Vide suprà ad α', 566; & β', 288.

Ver. 347. Καὶ βάλεν Ἀτρείδαο κατ' ἀσπίδα,——Οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκὸν,]

——rauco quod protinus ære repulsum,
Et summo clypei nequicquam umbone rependit.
Æn. II, 545.

Ver. 348. Οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκὸν.] *Al.* Οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκός.

Ver. 349. Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ.] *Al.* Ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ.

Ver. 352. Δῖον Ἀλέξανδρον.] Cùm vox, δῖος, propriè id denotet, quòd Latinè dicitur, *insignis*; vulgò hîc vertunt, δῖον Ἀλέξανδρον, *scelestum Alexandrum*, nequitiâ scilicet *insignem*. *Eustathius* tamen & hîc bonam in partem accipit; παιδεύοντος Ὁμήρου, δεῖν τὸν σπουδαῖον ἄνδρα, εὐλογητὸν εἶναι ὡς τὰ πολλὰ, καὶ μὴ σκωπτικὸν ἐν οἷς οὐ χρή.

Ver. 353.——ἐῤῥίγησι] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 355.——προΐει δολιχόσκιον ἔγχος——Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε,——Καὶ διὰ θώρηκος.]

——hastam jacit: illa per orbem
Ære cavum triplici, per linea terga, tribusque
Transit intextum tauris opus ——. *Æn.* X, 783.

Ver. 356.——Πριαμίδαο] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 357. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε] Rapidissimum hastæ Transitum pulcherrimè & ζωγραφικῶς depingit Versus, a brevibus statim exorsus syllabis tribus. Quod cùm *Barnesium* non fugeret; idem tamen eodem in loco vocem, διὰ, syllabam priorem ex "*Necessitate*," si Diis placet, producere comminiscitur. Quo nihil fingi potuit ineptius. Nam in quibusdam quidem vocabulis, ubi *breves syllabæ Tres* concurrunt; nec in iis tamen omnibus, (vide suprà ad α', 398;) conceditur istiusmodi ex *necessitate* licentia. Atqui ut a voce διὰ, è *Duabus* syllabis brevibus constante, inchoetur versus; quæ (malùm) ista demùm *Necessitas!* Vide infrà ad *ver.* 363.

Ibid.——ὄμβριμον] *Al.* ὄβριμον.

Ver. 359. Ἀντικρὺ δὲ] Vide suprà ad α', 51.

Ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν·
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
Πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.
Ἀτρείδης δ' ᾤμωξεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος,
Ἦ τ' ἐφάμην τίσεσθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·

Hasta: ille verò inclinatus est, & evitavit mortem atram.
Atrides autem educto ense argenteis clavis-distincto,
Percussit attollens galeæ conum: super eo verò
In triáque & quatuor frusta disruptus excidit manu.
Atrides autem ejulavit, suspiciens in latum cœlum;
"Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius;
"Certè speraveram me ulturum Alexandrum de injuriâ:

Ver. 363. Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.]
——Perfidus ensis
Frangitur, in medioque ardentem deserit ictu.
——mucro, glacies seu futilis, ictu
Dissiluit; fulvâ resplendent fragmina arenâ.
Æn. XII, 731, 740.

Non assequutus est, hoc in loco, *Homeri* artem *Virgilius*. Nam, ut ait *Eustathius*, in hoc versu εἴποις ἂν σιδήρου θραυομένου ἀκούειν· τοιοῦτον γάρ τινα ἦχον ἡ τῶν λέξεων ὑπηχεῖ τραχύτης, ἐπιτηδὲς οὕτω φράζοντος τοῦ ποιητοῦ, ὀνοματοποιΐας τρόπου. Sunt qui hoc in versu, pro διατρυφὲν, legant διατρυφθέν. Cæterùm innumeris in locis Poëtam versûs sui Numeros, verborumque ipsorum Sonum (vide jam suprà ad *ver.* 357,) ad rei dicendæ naturam quasi ζωγραφικῶς ἐκτετυπωμένην exegisse, notissimum est.

Hominis omnibus nervis connitentis, lapidemque ingentem adversus montis devexitatem sublevantis labor, quàm pulchrè depictus & quasi ob oculos positus est *Odyss.* λ', 594;

——σκηριπτόμενος χερσίν τε, ποσίν τε,
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε,——

E contrario, lapidis pondere suo de monte devoluti impetus, *ver.* 596;

——τότ' ἀποστρέψασκε κραταιΐς·
Αὖτις, ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.

Similiter apud *Virgilium* pulcherrimè exhibetur Temporis prætereuntis celeritas, pedibus dactylicis;

"Sed fugit intereà, fugit irreparabile Tempus."
Georgic. III, 284.

Item Equi cursus;
"Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum."
Æn. VIII. 596.

Junonis dignitas, pedibus spondaïcis;
"——quæ Divûm incedo regina." *Æn.* I, 50.

Deorum majestas, Spondæo in quinto pede;
"——penatibus, & Magnis Diis." *Æn.* VIII, 679.
"——magnum Jovis incrementum." *Ecl.* IV, 49.

Similiter, cauta prudentia & circumspectio;
"——oculis Phrygia agmina circumspexit." *Æn.* II, 68.

Et a tergo longè sequentis distantia;
"——longo sed proximus intervallo." *Æn.* V, 320.

Saxi cadentis Motus ab initio tardior, deinde acceleratus;
"——jamjam lapsura, cadentique
"Imminet assimilis."—— *Æn.* VI, 602.

Motus Senilis, labascens & impeditus;
"——Sed tarda trementi
"Genua labant."—— *Æn.* V, 432.

Ictus, validi, & in numerum, incude accepti;
"Illi inter sese multâ vi brachia tollunt
"In numerum."—— *Æn.* VIII, 452.

Sonus continuus & productior, Vocalium longarum non elisarum hiatu;
"——gemituque & fœmineo ululatu." *Æn.* IV, 667.
"Et longum, formose, vale, vale, inquit, Iola."
Ecl. III, 79.

Item ingens nisus & molimen;
"Ter sunt conati imponere Pelio Ossam." *Georg.* I, 281.

Prærupti siquid dicendum sit, versu in μονοσύλλαβον desinente;
"——insequitur cumulo præruptus aquæ mons."
Æn. I. 109.
"——procumbit humi bos." *Æn.* V, 481.

Vel, minutili siquid & contemnendi;
"——Sæpe exiguus mus." *Georg.* I, 181.

Et è contrario nonnunquam, siquid singulariter emineat;
"——Divûm Pater, atque hominum Rex." *Æn.* I, 69.

Portenti amplificatio, verborum asperitate;
"Monstrum horrendum informe ingens,"——
Æn. III, 658.

Belli civilis horror, consultâ verborum κακοφωνίᾳ;
"Neu patriæ validas in viscera vertite vires."
Æn. VI, 833.

Terror repentinus, insolitâ vocis prosodiâ;
"——steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit."
Æn. II, 774.

Deliquium animi, inusitatâ cæsuræ dispositione;
"Et cùm frigida mors anima seduxerit artus"
Æn. IV, 385.

Fulcimenti mollitudo, pede quinto a syllabâ brevi inchoante,
"——molli fultis hyacintho." *Eclog.* VI, 53.

Liquor inter fervefaciendum exuperans atque effluens, syllabâ ad finem versûs exuberante;
"Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem."
Georgic, I, 295.

Ver. 366. —— τίσεσθαι] *Al.* τίσασθαι. Ex versu 28vo, ut videtur; φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτην.

Ver.

Νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσ' ἐάγη ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔγχος
Ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας, κόρυθος λάβεν ἱπποδασείης,
Ἕλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν,
Ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἥ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο·
Κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἅμ' ἕσπετο χειρὶ παχείῃ.
Τὴν μὲν ἔπειθ' ἥρως μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ῥίψ' ἐπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη
Ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ·
Κὰδ δ' εἷσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι.
Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανε
Πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ· περὶ δὲ Τρωαὶ ἅλις ἦσαν·
Χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα·
Γρηῒ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν

"Nunc autem mihi in manibus fractus est ensis; mihique hasta
"Emissa est manibus irrita, neque sum assecutus ipsum.
Dixit, & irruens galeâ *eum* prehendit setis-equinis-densâ,
Trahebâtque conversus ad benè-ocreatos Achivos:
Præfocabat autem eum acu-pictum ligamen tenero sub jugulo.
Quod ipsi sub mento retinaculum adstrictum erat galeæ.
Et pertraxisset utique, & immensam tulisset gloriam,
Nisi cito sensisset Jovis filia Venus,
Quæ ipsi rupit lorum bovis vi occisi:
Inanis autem galea simul sequebatur manum robustam.
Eam quidem tum heros ad bene-ocreatos Achivos
Projecit contorquens, sustuleruntque dilecti socii.
At ille iterum irruit interficere cupiens
Hastâ æreâ: hunc autem eripuit Venus
Facilè valdè, utpote dea: cooperuitque caligine multâ;
Collocavitque in thalamo suaveolenti, fragrante suffimentis.
Ipsa autem Helenam vocatura abiit: hanc autem invenit
Turri in altâ, circumque Troädes abunde erant:
Manu vero, odorâ veste concussit prehensam:
Anui autem eam similis facta grandævæ allocuta est

Ver. 367.——ἐν χείρεσσ' ἐάγη.] *Plutarch. Symposiac. lib.* 9. *Prob.* 13, & MSS nonnulli, ἐν χείρεσσιν ἄγη.

Ver. 369.——κόρυθος λάβεν] Quærit hic ineptissimè Scholiastes, quare *Ensem* potiùs non arripuerit *Paridis*. Quasi verò, inter pugnandem, omnia essent æquè factu facilia.

Ver. 371.——πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν.] Ad personam quàm convenientissimè!

Ver. 372. Ὅς οἱ] Quâ ratione, ὅς, hîc producatur; item βοὸς, infrà, *ver.* 375; & θεὸς, *ver.* 381; & μιν, *ver.* 386; Vide suprà, ad ά, 51.

Ver. 375.——ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο.] Τῶν γὰρ μὴ νόσῳ μηδὲ γήρᾳ διαλυμένων, ἀλλ' ὑπὸ σφαγῆς, εὔτονον τὸ δέρμα καὶ στριφνὸν [fortasse στιφρὸν] γίνεσθαι· τὰ δὲ ὑπὸ θηρίων δηχθέντα, ———καὶ τοῖς δέρμασι φλιδᾷν καὶ ῥακοῦσθαι. *Plutarch. Symposiac. Lib.* II. *Probl.* 9.

Ver. 378.——κόμισαν] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 380. Ἔγχεϊ χαλκείῳ] Ὅτι δὲ ἐπὶ τῶν ἡρώων τὰ ὅπλα ὁμοίως χαλκᾶ ἦν πάντα, μαρτυρεῖ μοι καὶ Ὅμηρος ———. βεβαιοῖ δὲ καὶ ἄλλως μοι τὸν λόγον, ἐν Φασηλίδι ἀνακείμενον, ἐν Ἀθηνᾶς ἱερῷ, τὸ δόρυ Ἀχιλλέως· καὶ Νικομηδεῦσιν, Ἀσκληπιοῦ ναῷ, μάχαιρα ἡ Μέμνονος. Καὶ τοῦ μὲν ἥ τε αἰχμὴ καὶ ὁ σαυρωτὴρ, ἡ μάχαιρα δὲ καὶ διὰ πάσης, χαλκοῦ πεποίηται. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσμεν ἔχοντα οὕτως. *Pausan. Laconic. lib.* 3. *c.* 3.

Ibid.——τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη.] Itaque fœdus deinceps fractum eo prætextu, quòd *evaserit* scilicet, nec *interfectus* fuerit *Paris*.

Ver. 385.———νεκταρέου ἑανοῦ.] "Ἑανὸς *Peplum*," (inquit vir doctissimus *Phil. Labbe*,) "mediam habet *Ancipitem*; quòd, "ut pleraque alia, omiserunt observare vulgares Prosodiographi. "Corripitur, *Iliad.* γ', *ver.* 419: Producitur verò, *Iliad.* ψ', "*ver.* 254, & alibi." *Thesaur. Prosod. pag.* 48. At, siquid ego judico, totâ viâ erravit Vir doctissimus. Qui enim loca omnia, in quibus hæc vox occurrit, contulerit; *viz.* Iliad γ', 385, 419; έ, 734; θ', 385; ξ', 178; π', 9; σ', 352, 612; φ', 507; & ψ' 254; inveniet, (id quod à nemine occupatum memini) nomen substantivum, ἑανὸς *Peplum*, quod est à verbo ἕννυμι, mediam *Semper corripere*; at nomen adjectivum, ἑανὸς *subtilis*, quod equidem ab aliâ esse origine crediderim, mediam *Semper producere*. Atque hinc iterum in transcursu, (quod ex prosodiâ vocis, καλὸς, suprà observaveram, ad β', *ver.* 43,) videor mihi colligere, Hymnum illum in *Venerem*, (ubi Adjectivum ἑανός mediam corripit, *ver.* 63) non utique *Homeri* esse, sed Scriptoris cujusdam longè recentioris. Induxit autem, ut opinor, in errorem virum doctissimum *Phil. Labbeum* versio quorundam latina; qui in versu isto, *Iliad.* ψ', 254, (nomen id Adjectivum arbitrati, quod erat Substantivum; & Substantivum contrà, quod erat Adjectivum,) vocabulum ἑανῷ, quod erat vertendum [*Tenui*,] voce [*Peplo*] reddiderunt; & λιτὶ quod erat [*Linteo*] vertendum, id contrà [*Subtili*] verterunt.

Ver.

Εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταώσῃ
Ἤσκειν εἴρια καλὰ, μάλιϛα δέ μιν φιλέεσκε·
Τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη.
Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκόνδε νέεσθαι·
Κεῖνος ὅγ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι,
Κάλλεΐ τε ϛίλβων καὶ εἵμασιν, οὐδέ κε φαίης
Ἀνδρὶ μαχεσσάμενον τόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε
Ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ ϛήθεσσιν ὄρινε·
Καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρὴν,
Στήθεά θ' ἱμερόεντα, καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
Θάμβησέν τ' ἄρ ἔπειτα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
Ἤ πη με προτέρω πολίων εὖ ναιομενάων
Ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μῃονίης ἐρατεινῆς,
Εἴ τις τοὶ καὶ κεῖθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
Οὕνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
Νικήσας ἐθέλει ϛυγερὴν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέϛης;
Ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα· θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους·
Μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποϛρέψειας Ὄλυμπον,
Ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καὶ ἑ φύλασσε,
Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην.

Lanificæ, quæ ipsi Lacedæmone habitanti
Carpebat lanas pulchras, maximéque ipsam diligebat:
Huic se cum assimilâsset, allocuta est Diva Venus:
" Huc veni: Alexander te vocat domum redire:
" Ille ipse in thalamo & ternatis lectis,
" Tum pulchritudine splendens, tum vestibus: neque dixeris
" Cum viro congressum-armis illum rediisse, sed ad choream
" Ire, vel à choreâ modò cessantem sedere.
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus commovit:
Atque ut vidit deæ perpulchrum collum,
Pectoráque desiderabilia, & oculos vibranti-splendore-coruscantes,
Expavit inde, verbaque fecit, dixitque:
" Improba, quid me his cupis decipere?
" An in aliquam me ulteriùs urbium bene-habitarum
" Abduces, vel Phrygiæ, vel Mæoniæ amœnæ,
" Si quis tibi & illic amicus, articulatè-loquentium hominum?
" Num, quia nunc nobili Alexandro Menelaus
" Victo, vult odiosam me, domum abducere;
" Ideo jam nunc huc dolos-struens advenisti?
" Sede apud ipsum profecta; deorum vero abrenuncia vias:
" Neque unquam tuis pedibus revertaris in Cœlum,
" Sed semper juxta illum ærumnas-perfer, & ipsum serva,
" Donec te vel uxorem fecerit, vel ille ancillam.

Ver. 388. ——— καλὰ,] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 389. Τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε.] Cùm vocula μιν, duriusculè hîc referatur ad προσεφώνεε; (quanquam similis fere verborum collocatio jam suprà occurrit, *ver.* 386;) itemque alibi, ut β', 795, præter ἐεισαμένη, quò referatur, nihil habeat; verbum autem, ἐεισαμένη, in *Voce Mediâ*, jam plenè id exprimat, quod latine dicitur, "*quum SE assimilasset.*" (vide suprà ad γ', 141;) ut supervacanea adeò videri possit vocula ista, μιν: propè fuit ut crederem, Poëtam scripsisse, τῇ Μὶν ἐεισαμένη. Veruntamen, quoniam pluribus in locis eadem occurrit loquendi ratio, istisque in locis omnibus scriptum sit μιν; nihil ausim mutare.

Ver. 390. Δεῦρ' ἴθ'.] Ita restituit *Barnesius.* Rectè, ut mihi quidem videtur. *H. Stephanus* aliique ediderant, Δεῦρ' ἴτ'.

Ver. 391. Κεῖνος ὅγ' ——, Κάλλεΐ τε ϛίλβων καὶ εἵμασιν.]
Et nunc ille Paris ———
Mæoniâ mentum mitrâ crinemque madentem
Subnexus. ——— *Æn.* IV, 215.

Ibid. —— καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι] *Al.* καὶ δινωτοῖς λεχέεσσι.

Ver. 392. Κάλλεΐ τε ϛίλβων] *Athenæus* interpretatur, Μύρεις ἀλειφόμενος, *Lib.* I. *cap.* 15.

Ver. 396. — θεᾶς περικαλλέα δειρὴν,]
—avertens, roseâ cervice refulsit. *Æn.* I, 406.

Ver. 398. — ἔκ τ' ὀνόμαζε.]
—nomine clamat. *Æn.* IV, 674.

Ver. 400. Ἦ πη με] Vulgg. Ἦ πῆ με. Minùs rectè. Non enim interrogativum est istud πη, sed Ἦ.

Ver. 403. Οὕνεκα δὴ νῦν ——;] Verti hunc versum, *Num quia* &c. non, ut vulgò, *An quia* &c. nè in Versione appareret *Disjunctio* (ver. 400 & 403,) quæ in ipsis Poëtæ verbis Nulla est.

Ver. 404. —— ϛυγερὴν ἐμὲ] Optimo artificio *Helenam* semper inducit dedecus suum profitentem.

Ver. 405. — δολοφρονέουσα]
—simulatâ mente locutum. *Æn.* IV, 105.

Ver. 407. Μηδ' ἔτι] Ita *H. Stephanus* rectè legendum existimavit. *Vulgg.* Μηδέ τι.

Ver. 409. Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην] Vox, ὅγε, nequaquam hîc supervacanea est, sed elegantissimam tum in Græco tum in Latino sermone emphasin habet, quam Linguæ Recentiores prorsùs ignorant.

Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
Κείνου πορσυνέουσα λέχος· Τρῳαὶ δέ μ' ὀπίσσω
Πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
Μή μ' ἔρεθε, σχετλίη· μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
Τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα·
Μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσσομαι ἔχθεα λυγρὰ
Τρώων καὶ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Βῆ δὲ κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ,
Σιγῇ· πάσας δὲ Τρῳὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων.
Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
Ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
Ἡ δ' εἰς ὑψόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν·
Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα·
Ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὄσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἤλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
Ἀνδρὶ δαμεὶς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
Ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' ἀρηϊφίλου Μενελάου,
Σῇ τε βίῃ, καὶ χερσὶ, καὶ ἔγχει, φέρτερος εἶναι·
Ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλά σ' ἔγωγε
Παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ

" Illuc autem ego non ibo, reprehensu-dignum utique esset,
" Illius ornatura lectum: Troades sanè me postea
" Omnes vituperabunt: sustineo verò dolores immensos animo.
Hanc autem irata allocuta est diva Venus;
" Ne me irrites, misera: ne irata te deseram,
" Tantumque te odio habeam, quantum jam mirifice amavi:
" In medio autem utrorumque struam odia perniciosa
" Trojanorum & Danaorum: tu verò malo fato pereas.
Sic dixit: timuit verò Helena Jove prognata;
Ivitque cooperta peplo candido splendido,
Tacitè; omnesque Troadas latuit: præibat autem Dea.
Hæ verò ubi *in* Alexandri domum pulchram venerunt,
Ancillæ quidem deinde velocitèr ad munera *sua* convertebantur:
Ipsa autem in altum thalamum ascendit nobilissima mulierum;
Ei autem sellam prehensam amans-risum Venus,
Ex adverso Alexandri dea deposuit ferens:
Ibi sedet Helena, filia Jovis Ægiochi,
Oculis aversis: virúmque objurgavit *hâc* oratione:
" Venisti ex bello: utinam illic periisses,
" A viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.
" Certè quidem antea gloriabaris, bellicoso Menelao,
" Tu'sque viribus & manibus, & hastâ, *te* præstantiorem esse:
" Sed vade nunc provoca bellicosum Menelaum
" Rursus pugnare contrà: At te ego
" Cessare moneo, neque flavum Menelaum

Odyss. β', 326.
Ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
Ἤ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν.
Item *Hesiodus*, Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 224,
Ἤ τῶνγε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος.
Et 320, Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
Ἤ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης ληΐσσεται.
Similiter *Virgilius*:
Præcipitemque Daren ardens agit æquore toto,
Nunc dextrâ ingeminans ictus, nunc *ille* sinistrâ.
Æn. V, 456.
Item *Horatius*:
——nec dulces amores
Sperne puer, neque *Tu* choreas. *Carm. lib.* I. *Od.* 9.
Et *Seneca*:
——sive me altorem vocas,
Seu *Tu* parentem —— *Herc. Fur. ver.* 1248.
Non hæc versûs gratiâ intrusa; sed singularem habent & in Græcâ linguâ, & in Romanâ, elegentiam.

Ver. 411. Κείνου πορσυνέουσα] De hujus vocis & similium prosodiâ, vide suprà ad α', 309, 314, 338; & infrà ad ζ', 434.
Ver. 419.——ἑανῷ] Vide suprà ad *ver.* 385.
Ver. 422.——τράποντο.] Vide suprà ad α', 199; & ad γ', 141.
Ver. 427.——πάλιν κλίνασα] Vide suprà ad α', 309.
Ver. 429.——πρότερος] *Al.* πρότερον. Quod perinde est.
Ver. 432.—ἴθι νῦν προκάλεσσαι.] Sic apud *Martialem.*
I, fuge: sed poteris tutior esse domi.
Ver. 433.——ἀλλά σ' ἔγωγε Παύσασθαι] Προσποιεῖται δὲ καὶ κήδεσθαι αὐτοῦ, κολακευτικώτερον διὰ φόβον δηλαδὴ, ἐν οἷς φησιν, "Ἀλλά σε κέλομαι παύσασθαι," inquit *Eustathius.* Videtur tamen hoc mihi, non assentandi, sed ignaviam exprobrandi causâ dictum. Hoc enim est quod respondet Paris, *ver.* 438. Μή με χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπτε.
Ver. 434. Παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ ——πολεμίζειν.]
—desiste manum committere Teucris. *Æn.* XII, 60.

Ver.

Ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀφραδέως, μήπως τάχ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ δουρὶ δαμείῃς.
Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
Μή με, γύναι, χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπλε·
Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ·
Κεῖνον δ᾽ αὖτις ἐγώ· παρὰ γὰρ θεοί εἰσι ϗ ἡμῖν.
Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε·
Οὐ γάρ πώ ποτέ μ᾽ ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οὐδ᾽ ὅτε σε πρότερον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
Ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
Νήσῳ δ᾽ ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότητι ϗ εὐνῇ·
Ὥς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Ἦ ῥα, ϗ ἄρχε λέχοσδε κιών, ἅμα δ᾽ εἵπετ᾽ ἄκοιτις.
Τὼ μὲν ἄρ᾽ ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν.
Ἀτρείδης δ᾽ ἀν᾽ ὅμιλον ἐφοίτα, θηρὶ ἐοικώς,
Εἴ που ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα.
Ἀλλ᾽ οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ᾽ ἐπικούρων
Δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ᾽ ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
Οὐ μὲν γὰρ φιλότητί γ᾽ ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο.
Ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
Τοῖσι δὲ ϗ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, ϗ Δάρδανοι, ἠδ᾽ ἐπίκουροι·
Νίκη μὲν δὴ φαίνετ᾽ ἀρηϊφίλου Μενελάου·
Ὑμεῖς δ᾽ Ἀργείην Ἑλένην ϗ κτήμαθ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ
Ἔκδοτε, ϗ τιμὴν ἀποτινέμεν, ἥντιν᾽ ἔοικεν,
Ἥ τε ϗ ἐσσομένοισι μετ᾽ ἀνθρώποισι πέληται.
Ὣς ἔφατ᾽ Ἀτρείδης, ἐπὶ δ᾽ ἤνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

" Contra, bellum bellare, & pugnare
" Temerè; nè forte ab ipso hastâ interficiaris.
Hanc autem Paris verbis respondens est allocutus;
" Nè mihi, mulier, acerbis opprobriis animum incessas,
" Nunc quidem enim Menelaus vicit cum Minervâ:
" Illum vicissim ego *fortè aliàs vincam*; nam Dii adsunt & nobis.
" Sed age in gratiam redeamus concumbentes;
" Non enim unquam me sic amor mentem complexus est,
" Nè *tunc quidem*, quando te pridem Lacedæmone ex amœnâ
" Navigabam raptâ in transeuntibus-pontum navibus,
" Insulâ vero in Cranaë junctus sum amore & concubitu;
" Sicut te nunc amo, & me dulce desiderium capit.
Dixit, & præibat in lectum ascendens, simulque sequebatur uxor:
Hi quidem igitur in perforatis cubuerunt lectis.
Atrides verò [*Menelaus*] per turbam vagabatur, feræ similis,
Sicubi conspicaretur Alexandrum divinâ-formâ-præditum.
Verùm nullus poterat Trojanorum inclytorúmque auxiliatorum
Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao:
Nec enim propter amicitiam abscondissent, si quis vidisset.
Æque enim ipsis omnibus odio erat, atque mors atra.
Inter hos autem locutus est rex virorum Agamemnon;
" Audite me, Trojani, & Dardani, & auxiliatores;
" Victoria quidem manifesta est bellicosi Menelai:
" Vos igitur Argivam Helenam & opes cum ipsâ
" Reddite, & mulctam persolvite, quam oportet,
" Quæque & posteris hominibus memoretur.
Sic dixit Atrides: comprobabant autem cæteri Achivi.

Ver. 438. —ἔνιπλε.] *Al.* ἔνισπε. Ut *Eustathius* in textu. Sed ex commentario liquet eum legisse, ἔνιπλε.

Ver. 439.——ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ.] *Al.* ἐνίκησε ξὺν Ἀθήνῃ.

Ver. 442.——ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,] Veterum nonnulli legebant; φρένας ἔρος ἀμφεκάλυψεν· voce, φρένας, in cæsurâ ultimam producente.

Ver. 443.—πρότερον] *Al.* πρῶτον.

Ver. 447.———ἄρχε] Edidit *Barnesius*, ἦρχε. Ex conjecturâ. Quod tamen nihil quicquam immutat.

Ver. 449. Ἀτρείδης δ᾽ ἀν᾽ ὅμιλον ἐφοίτα, θηρὶ ἐοικώς.] Ità primus edidit *Barnesius*, ex *Eustathio* & *Scholiis*, & MSS, & ex libro ξ, *ver.* 528. Alii legunt, ἀν᾽ ὅμιλον φοίτα. Quod est hiulcum. Attamen, cùm perturbationem hic *Menelai* maximam, motumque turbidum valdè, inconditumque ac concitatum, describat Poëta; aiatque *Eustathius*, συντομωτάτη δὲ ἐπιτηδὲς καὶ Ἀνεπεξέργαστος καὶ αὕτη ἡ παραβολὴ, συνεροχάζοντος οἷον τοῦ ποιητικοῦ λόγου τῷ Μενελάῳ ἰχνηλατοῦντι τὸν φυγάδα Πάριν καὶ σπεύδοντι· subit mihi nonnihil quidem dubitationis, annon hiulcum illud, ἀν᾽ ὅμιλον φοίτα, & legerit *Eustathius*, & consultò fortasse scripserit *Homerus*.

Ver. 450. Εἴ που ἐσαθρήσειεν]
—solum densâ in calligine Turnum
Vestigat lustrans, solum in certamina poscit. *Æn.* XII, 466.

Ibid. ———Ἀλέξανδρον θεοειδέα.] Pronunciabatur θεοειδῆ. Quomodo & posteà scribi cœptum est.

Ver. 559.———ἀποτινέμεν] Vide suprà ad β', 43.

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Δ΄.

Ὑπόθεσις τῆς Δ΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

Ἔδοξε τοῖς θεοῖς τὴν Ἴλιον ἁλῶναι. Διὸ Ἀθηνᾶ μὲν Μενέλαον τοξευθῆναι ὑπὸ Πανδάρου παρεσκεύασε. Καὶ οὕτω συγχυθέντων τῶν ὅρκων, Μαχάων μὲν ἰᾶται Μενέλαον· Ἀγαμέμνων δὲ ἀπελθὼν, τὴν στρατιὰν παρορμᾷ εἰς τὸν πόλεμον. Συμβολῆς δὲ γενομένης, πολλοὶ ἑκατέρωθεν ἀναιροῦνται.

ΑΛΛΗ.

ΤΟΥ Ἀλεξάνδρου ἡττηθέντος, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος κατὰ τὰς συνθήκας τήν τε Ἑλένην, καὶ τὰ σὺν αὐτῇ ἁρπαγέντα κτήματα, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρίαν, ἐν Διὸς οἱ θεοὶ βουλεύονται περὶ τῆς Ἰλίου. Καὶ Ζεὺς προτραπεὶς ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἀποστέλλει τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ τῶν Τρώων στράτευμα, σύγχυσιν τῶν ὅρκων ἐργασομένην. Ἡ δὲ παραγενομένη, πείθει Πάνδαρον τὸν Ζελείτην τοξεῦσαι τὸν Μενέλαον. Καὶ βληθέντος αὐτοῦ, Ἀγαμέμνων ὀδύρεται, καὶ Μαχάονα τὸν ἰατρὸν μεταπέμπεται. Καὶ ἔτι περὶ τὴν θεραπείαν Μενελάου ἀσχολουμένων τῶν ἀρίστων, ἐπίασιν οἱ Τρῶες σὺν ὅπλοις. Ἀγαμέμνων δὲ ἐπιὼν τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἤδη παρατασσομένους παρακαλεῖ καὶ ἐπαινεῖ· τοῖς δὲ ἀγνοοῦσι τὴν ἔφοδον τῶν Τρώων, ἐπιπλήσσει· καὶ οὕτως, συμπεσόντων αὐτῶν εἰς τὴν μάχην, ἑκατέρωθεν πίπτουσι πολλοί.

Ἐπιγραφαί.

Ὁρκίων σύγχυσις. Ἐπιπώλησις Ἀγαμέμνονος.

Ἄλλως.

* Ἐπιπώλησις.

* Vide ver. 231. & 250.

Ἄλλως.

Δέλτα, θεῶν ἀγορή, ὅρκων χύσις, ἄρεος ἀρχή.

Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
Νέκταρ ἐῳνοχόει· τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.

LIB. IV.

DII interim apud Jovem sedentes consultabant
Aureo in pavimento; interque hos veneranda Hebe
Nectar ministrabat; illi autem aureis poculis
Excipiebant alter alterum, Trojanorum urbem aspicientes.

Ver. 1. Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ]
Panditur intereà domus Omnipotentis Olympi
Conciliumque vocat Divûm Pater atque hominum Rex
Sideream in sedem.——— *Æn.* X, 1.

Ver. 3. ——τοὶ δὲ χρυσέοις] Pronunciabatur χρυσοῖς· Prima enim corripi non potest. Vide suprà ad β΄, 268.

Ver. 4. Δειδέχατ' ἀλλήλους] Ἤτοι ἐδεξιοῦντο, προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς.——τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. *Athenæus, lib.* 1. *cap.* 11. Προέπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστιν,) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον· "Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα." *Id. lib.* 5. *cap.* 4. Κυρίως ἐστὶ τοῦτο, [προπίνειν,] τὸ ἑτέρῳ πρὸ ἑαυτοῦ δοῦναι πιεῖν.——"Πλησάμενος "δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα." Πληροῦντες γὰρ προέπινον ἀλλήλοις, μετὰ προσαγορεύσεως. *Id. lib.* 11. *cap.* 14.
Primaque libato, summo tenus attigit ore;
Tum Bitiæ dedit;——ille impiger hausit
Spumantem pateram.——— *Æn.* I, 741.

Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην,
Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων·
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ' Ἀργείη, καὶ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη·
Ἀλλ' ἤτοι ταὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι
Τέρπεσθον· τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Αἰεὶ παρμέμβλωκε, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει·
Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμενον θανέεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν, ἀρηϊφίλου Μενελάου·
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Ἢ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὔτως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
Πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διῒ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ' ἀτέλεστον
Ἱδρῶθ' ὃν ἵδρωσα μόγῳ καμέτην δέ μοι ἵπποι

Tum continuò conabatur Saturnius irritare Junonem,
Mordacibus verbis *subdolè* & per comparationem loquens:
" Duæ quidem Menelao adjutrices sunt dearum,
" Junóque Argiva, & auxiliatrix-potens Minerva:
" At enim ipsæ seorsum sedentes, aspicientes
" Oblectantur; huic verò [*Paridi*] risum-amans Venus
" Semper adest, & ab ipso fata repellit:
" Et nunc conservavit putantem *se* moriturum.
" Sed victoria quidem, bellicosi Menelai:
" Nos igitur consultemus, quem exitum habituræ sint hæ res:
" Utrum rursus bellúmque perniciosum & certamen grave
" Excitemus, an amicitiam inter utrósque conciliemus.
" Quod si ita hoc omnibus gratum & jucundum sit,
" Omninò utique habitetur urbs Priami Regis,
" Retrò autem Argivam Helenam Menelaus abducat.
Sic dixit: Compressis verò labris gemebant Minerváque & Juno,
Propinquæ hæ utique sedebant, maláque Trojanis cogitabant.
Ac Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,
Irata Jovi patri, ira enim ipsam sæva tenebat:
Juno verò non continuit *in* pectore iram, sed respondit;
" Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?
" Quomodo vis vanum reddere laborem & sine fructu
" Sudorem, quem sudavi præ labore? defatigati sunt mihi & equi

Ver. 6. Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην.] Ὀρθῶς προεῖπεν, ὅτι ἐρεθιστικὸς ὁ λόγος ἔσται καὶ χλευαστικὸς, καὶ παραβλητικός. Et paullò superiùs: Οὐκ ἔστιν ἁπλῶς παραβολὴ καὶ ἀντεξέτασις, ἀλλ' οὕτως ἐρεθιστικὴ καὶ κέρτομος, ὡς προεῖπον. Δύο μὲν Μενελάου, μία δ' Ἀλεξάνδρου. Καὶ ἡ μὲν Ἥρη, ὡς Ἀργεία, τῷ Μενελάῳ ἐπαρκεῖν ὀφείλουσα· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ, ὡς Ἀλαλκομενηΐς. Ἡ δὲ Ἀφροδίτη, φιλομμειδὴς, καὶ οὐκ ἀπ' Ἰλίου. Καὶ ὅμως αἱ μὲν νόσφι τοῦ Μενελάου κάθησθε· ἡ δὲ ἀεὶ παρμέμβλωκε. Καὶ αἱ μὲν, θεωραὶ εἰς τέρψιν τῶν ἀγώνων, ἡ δὲ αὐτοῦ "κῆρας ἀμύνει" συμπαραμένουσα, "καὶ νῦν "ἐξεσάωσεν." *Porphyrii Quæst. Homeric.* 16. *Aristophanes* voce, διαβάλλεται, (*Avibus, ver.* 1647,) in eandem ferè sententiam utitur, (si Scholiasti in *Aristophanem* fides sit,) ac *Homerus* hoc in loco voce παραβλήδην, siquidem παραβλήδην *subdolè*, sive ἀπατητικῶς, interpreteris. Denique, quidni παραβλήδην ita accipiatur, quomodo Latini dicunt, *limis oculis intuens*?

Ver. 8.—— ἀλαλκομενηῒς] Quoniam præcessit Ἥρη τ' Ἀργείη, in eam sententiam propendeo, ut legatur Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη, ad conservandam analogiam. Ἡ ἐν Ἀλαλκομεναῖς, πόλει τῆς Βοιωτίας, τιμωμένη. *Schol.*

Ver. 10. Τέρπεσθον.] *Porphyrius*, loco jam citato, videtur hanc vocem in *secundâ personâ* accepisse; ut sit, *Oblectamini*; Αἱ μὲν νόσφι τοῦ Μενελάου κάθησθε.

Ibid. ——φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη]

——————Venus, (nec te sententia fallit,)
Trojanas sustentat opes.—— *Æn.* X, 608.

Ver. 12. Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν.] Itaque fœdus deinceps fractum eo prætextu, quod *evaserit* scilicet, nec *interfectus* fuerit *Paris*.

Ver. 18. Ἤτοι μὲν οἰκέοιτο] Pronunciabatur, οἰκοῖτο· Cæterùm *Barnesius* hîc edidit, μήν. Quod tamen nihil opus: Vide ad ά, 51. Optiméque respondet μὲν, sequenti isti δέ.

Ver. 21. Πλησίαι αἵγ' ἥσθην,] Qui istud γε omiserit, sentiet tandem quàm *ad sententiam* planè non sit supervacaneum,

Ver. 24. Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε]

——————Tum regia Juno
Acta furore gravi; Quid me alta silentia cogis
Rumpere?—————— *Æn.* X, 62.

Alii hîc legunt. Ἥρῃ δ' οὐχ ἔχαδε. Quod perinde est.

Ver. 27. Ἱδρῶθ' ὃν ἵδρωσα] Quâ ratione, ὃν, hîc producatur; vide suprà ad ά 51.

Ver.

Λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακά, τοῖό τε παισίν.
Ἔρδ᾽· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ᾽ ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ᾽ ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
Εἰ δὲ σύ γ᾽, εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρά,
Ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας,
Ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
Σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ᾽ ἔρισμα μετ᾽ ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι
Τὴν ἐθέλω, ὅθι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασι,
Μήτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ᾽ ἐᾶσαι·

" Copias cogenti, Priamo mala, ejúsque filiis.
" Fac; at nequaquam omnes comprobamus dii cæteri.
Huic autem valde indignatus respondit nubes-cogens Jupiter;
" Improba, quî tibi Priamus Priamíque filii
" Tanta mala faciunt, quòd indesinenter cupis
" Illi evertere benè-ædificatam urbem?
" Quod si tu, ingressa portas & muros altos,
" Crudum voraveris Priamum Priamíque filios,
" Cæterósque Trojanos; tunc fortasse iram saturaveris.
" Fac, quomodo vis: nè hæc contentio posthac
" Tibi & mihi magna concertatio inter utrósque fit.
" Aliud autem tibi dicam, tu verò in præcordiis repone tuis;
" Si quando & ego ardens, urbem exscindere
" Aliquam voluero ubi tibi dilecti homines nati sunt,
" Nè remoreris meam iram, sed me permittas:

Ver. 30.——νεφεληγερέτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 31. Δαιμονίη.] Vide suprà ad β', 190.

Ibid.——τί νύ σε Πρίαμος]

Quid meus Æneas in te committere tantum,
Quid Troës potuere?——— *Æn.* I, 235.

Ver. 35. Ὠμὸν βεβρώθοις] Hinc apud *Xenophontem*: Τούτους, ἢν πως δυνώμεθα, καὶ ὠμοὺς δεῖ καταφαγεῖν. Κύρου Ἀναβάσ. *lib.* 4. *sub finem.* Et,——τὸ μὴ οὐχ ἡδέως ἂν καὶ ὠμῶν ἐσθίειν αὐτῶν. Ἑλληνικ. *lib.* 3.

Ver. 39.——σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.] Vide suprà ad ά, 297.

Ver. 41. Τὴν ἐθέλω] Videntur mihi hoc minùs rectè accepisse ii, qui vertunt: *Quam volo.* Constructio enim hujusmodi est: *Si quando & ego vehementer urbem excindere istam* (scil. *aliquam* istarum) *voluero*, &c.

Ibid.——ἐκγεγάασι] *Al.* ἐγγεγάασι.

Ver. 42.——διατρίβειν] Vide suprà ad ά, 309.

Ibid. ——ἀλλά μ᾽ ἐᾶσαι] Fædissimè in hoc vocabulo *Homerum* permultis in locis deturpavit *Barnesius*, scribendo ἐάσσαι, ἐάσσω, & similia; quæ erant omninò scribenda, ἐᾶσαι, ἐάσω, &c. Ignoravit nimirum Vir eruditus, vocem ἐάω, (aliasque item omnes in άω *purum* desinentes,) secundam & in Futuro & in Aoristo primo *Semper* producere. Liquet hoc ex Scriptoribus scenicis, quorum elocutio *Sermoni* propior est, & quibus proinde poëtica illa literarum geminatio rariùs est licita.

Οὔ φησ᾽ ἐᾶσειν τόνδε τὸν νεκρὸν ταφῆς. *Sophocl. Ajac. v.* 1344.
Οὔκουν ἐάσεις οὐδ᾽ ὑπ᾽ εὐφήμου βοῆς. *Id. Electr. v.* 631.
Οὔκουν σ᾽ ἐάσω τήνδε γῆν οἰκεῖν ἔτι. *Eurip. Phœniss. v.* 1583.
Ἀκόλαστ᾽ ἐάσας μάντεων θεσπίσματα. *Ibid. v.* 978.
Μίαν με μεῖναι τήνδ᾽ ἔασον ἡμέραν. *Id. Medea, v.* 340.
Καί μ᾽ οὐκ ἄπαιδ᾽ ἔθηκεν, οὐδ᾽ εἴασε σου. *Id. Alcest. v.* 621.
Χαμαί μ᾽ ἔασον αὐτὰ ταῦτ᾽ ἐκφροντίσαι.
Aristoph. Nub. v. 697.
Τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ ἐάσω, ταῦτα κἂν πείθησθέ μοι.
Id. Ἐκκλησιαζ. *v.* 239.
Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω Πράμνιον.
Id. apud Athenæum. lib. 1. *c.* 23.

Quæ Virum doctum hîc in errorem induxerunt, hujusmodi sunt:

1*mo.* " *Certissimum*, inquit, τὸ ἐάσω, *mediam corripere*, " *vel ex unico hoc loco*," Odyss. φ', 233.

Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν οὐδὲ φαρέτρην. At non advertit Vir eruditus, syllabas εα hîc in unam coalescere; & pronunciatum fuisse, Οὐκ ἄσουσιν ἐμοί: Eâdem ratione scilicet, ac in sequentibus:

Ἀντίον εἶμ᾽ αὐτῶν· τρεῖν μ᾽ οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Iliad. έ, 256.
Ἀλλ᾽ ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο. *Ibid.* κ', 344.
Ἄψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ᾽ ἐῶμεν πολέμοιο. *Ibid.* τ', 402.

Similiter apud Latinos,

Uno eodemque igni,——— *Virgil. Eclog.* VIII, 81.
Unâ eâdemque viâ,——— *Æn.* X, 487.
Uno eodemque tulit partu,——— *Æn.* XII, 847.

2*do.* Quâ ratione Vir eruditus suprà, in γ', *ver.* 223, rectè edidit ἐρίσσειε· quod olim scriptum fuerat ἐρίσειε; eâdem ratione & hîc ἐάσσαι restituendum existimavit, quod olim scriptum fuerat ἐᾶσαι. At horum duorum vocabulorum longè diversa est ratio. Nam innumerata sunt verba in ίζω & άζω, quæ penultimam & Futuri & Aoristi primi semper corripiunt; *nonnulla* etiam in άω *impurum* desinentia, ut γελάω γελάσω. At quæ in άω *purum* desinunt, ut ἐάω, βοάω, ἰάομαι, θεάομαι; ea omnia

& Fu-

Καὶ γὰρ ἐγώ σοι δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
Αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι,
Ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Τάων μοι πέρι κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γάρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,
Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη·
Τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
Τάων οὔτι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
Εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι,
Οὐκ ἀνύω φθονέουσ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον·
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.
Καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις

" Etenim ego tibi *urbem hanc* dedi volens invito animo.
" Quæ enim ſub ſoleque & cœlo ſtellifero
" Habitantur urbes terreſtrium hominum,
" Harum à me maximè ex animo honorabatur Ilium ſacrum,
" Et Priamus, & populus haſtæ-fraxineæ-periti Priami.
" Non enim mihi unquam ara carebat epulis convenientibus,
" Libationéque, nidoréque: hunc enim ſortiti ſumus honorem nos.
Huic autem reſpondit deinde magnis oculis veneranda Juno;
" Certè mihi tres quidem multò dilectiſſimæ ſunt urbes,
" Argóſque, Spartáque, & latas-vias-habens Mycene:
" Has exſcinde, quando tibi inviſæ fuerint animo.
" Has non ego propugno, nec invideo *tibi*.
" Quamvis enim inviderem & non ſinerem exſcindere,
" Nihil profecerim invidendo: quoniam multo potentior es.
" Sed oportet & meum facere laborem non irritum:
" Nam & ego dea ſum, genus autem mihi inde, unde tibi:
" Et me maximè-venerandam genuit Saturnus verſutus,
" Utrumque, tum quod ad genus, tum quod tua conjux

& Futurum & Aoriſtum ſemper producunt. Vide ſuprà ad ά, 67.

3*tio*. Fraudem (ut opinor) viro erudito fecit verſiculus iſte, *Iliad* κ', 299;

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασεν Ἕκτωρ.

ubi, ex ſuprà dictis, manifeſtò legendum,

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασ' Ἕκτωρ·

Similis error irrepſerat, ex ignoratâ proſodiâ, *Odyſſ.* λ', 303;

Τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι:

quo in loco ipſe *Barneſius* rectè reſtituit,

——τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἶσα θεοῖσι·

Denique ſimilis error etiamnum inſedit, *Iliad*, ώ, 124;

——καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·

Et *Odyſſ.* π', 2;

Ἐντύνοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ.

Quibus in locis neceſſariò legendum eſt,

——καὶ ἐντύνοντ' ἄριστον. *Et*,

Ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἠοῖ.

Nam ἄριστον, *prandium*, primam producit:

Ὥρα ὅμως κ' εἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.

Theocrit. Idyll. XV, 146.

[a] Καὶ πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ τὸν Πειραιᾶ προσέμαξεν.

Ariſtoph. Equit. 812.

——ὁπότ' ἄριστον παραθήσει. *Id. Veſp.* 611.

Ἐπὶ τοῖσδε τοὺς πρέσβεις ἐπ' ἄριστον καλῶ.

Id. Avib. 1601.

Ἄριστον προτίθεντο καὶ αὖθ' ἥδιστα μάσασθαι.

Id. Pace, 1280.

Δρᾶ ταῦτ' ἵν' ἀριστᾶτε·——— *Id.* Ἐκκλησιαζ. 468.

Et apud *Athenæum*, lib. 1. c. 9, rectè ſcriptus occurrit Verſus ipſe *Homericus*,

Ἐντύνοντ' ἄριστον——— *Odyſſ.* π', 2.

Ver. 43. ——δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ] Δοκεῖ δέ πως ἐναντίον εἶναι τὸ ἑκὼν, τῷ, ἀέκοντί γε θυμῷ. inquit Scholiaſtes. Διὸ καλῶς [immò verò *ineptiſſimè*] ὁ Τρύφων, συναλείψας καὶ ἀποστρέφων τὸ ᾱ ἐν τῷ " δῶκα," συνάπτει τὸ ἄεκων, ἵν' ᾖ, " δῶκ' ἄ[illegible]ων ἀέκοντί γε θυμῷ."

Ver. 44 —οὐρανῷ ἀστερόεντι.]

—ſtellantis regia cœli. *Æn.* VII, 210.

—cœlum ſtellis fulgentibus aptum. *Æn.* XI. 202.

Ver. 45. Ναιετάουσι] Vide ſuprà ad β', 648.

Ver. 48. Οὐ γάρ μοι ποτὲ]

——vertere gentem

Immeritam viſum ſuperis.—— *Æn.* III, 2.

Ibid.—δαιτὸς ἐΐσης] Vide ſuprà ad ά, 468.

Ver. 53. Τὰς διαπέρσαι] Verbum, διαπέρσαι, in hoc verſu; & ἐπιτεῖλαι, infrà in verſu 64; infinitivum accipiunt, loco imperativi. Ἀπαρέμφατον,[a] inquit in utroque loco Scholiaſtes,

[a] Vide infrà ad ζ', 146.

αὐτὶ

Κέκλημαι. σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
Ἀθάνατοι· σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι,
Ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνὴν,
Πειρᾷν θ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Πειρᾷν δ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
Λαμπρόν· τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται·
Τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη·
Κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας,
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους, καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
Ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
Ζεύς, ὅς ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.

" Vocor: tu autem omnes inter immortales regnas.
" Verùm enimvero in his quidem concedemus *nos* inter nos,
" Tibi quidem ego, tu autem mihi: sequentur autem dii cæteri
" Immortales: Tu verò ocyùs Minervæ manda,
" Ire in Trojanorum & Achivorum pugnam gravem,
" Conarique, ut Trojani gloriâ-elatos Achivos
" Incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic dixit; neque non paruit pater hominúmque & deorum:
Protinus Minervam verbis alatis allocutus est;
" Citò admodum ad exercitum vade, ad Trojanos & Achivos,
" Et conare, ut Trojani gloriâ-elatos Achivos
" Incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic fatus, instigavit anteà propensam Minervam:
Descendit verò *ea* ab Olympi verticibus festinans.
Qualem autem stellam mittit Saturni filius versuti,
Aut nautis portentum, aut exercitui lato populorum,
Splendidam; ex ea autem multæ scintillæ emittuntur:
Huic similis impetu-ferebatur in terram Pallas Minerva,
Desiliitque in medium: stupor autem tenebat aspicientes,
Trojanósque equorum domitores, & benè ocreatos Achivos.
Sic verò aliquis loquebatur intuitus in propinquum alium;
" Sanè rursus bellúmque perniciosum & pugna gravis
" Erit, vel amicitiam inter utrósque statuit
" Jupiter, qui inter homines arbiter belli est.

ἀντὶ προςακτικοῦ. Equidem, quare utrobique non legatur imperativum, διάπερσαι & ἐπίτειλαι, nihil video.

Ver. 61. Κέκλημαι.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 66. Πειρᾷν θ', ὥς κεν]

Aut tu bella cie, conceptumque excute fœdus.

Æn. XII, 158.

Ver. 68. ——οὐδ' ἀπίθηθε πατὴρ] Vituperat hoc *Plato, de Republ. lib.* 2. Vide autem suprà ad *ver.* 12; & ad γ', 380.

Ver. 69. ——ἔπεα πτερόεντα] Vide suprà ad ά, 201.

Ver. 74. ——ἀΐξασα]

Illa viam celerans ——

——cito decurrit tramite virgo. *Æn.* V, 609.

Ver. 75. Οἷον δ' ἀστέρα] Non τὸν λεγόμενον Κομήτην, ut Scholiastes malè; sed *Stellæ trajectionem*,

Quæ si non cecidit, potuit cecidisse videri.

Porrò, ridiculus planè hoc in loco Scriptor Gallicus *Terrasson*: " Voilà, *inquit*, un Phenomene absolument inconnu *sous le Nom* " *d'Astre*, tel que le donne Homére; mais je veux qu'il ait " parû quelquefois comme *Meteore*, quoique je n'en aye " aucune connoissance." *Dissert. Critiq. sur l'Iliade. Part.* 4. *chap.* 5.

Ver. 78. Τῷ εἰκυῖ] Legit Scholiastes, Τῷ ἰκέλη. Ex versu 86, ut videtur.

Ver. 81. Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν] Quâ ratione vox, τις, hîc producatur; & infra, *ver.* 85. itemque ultima, in voce ἀνδρὶ, *ver.* 86; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 82. ——φύλοπις αἰνὴ Ἔσσεται, ἢ φιλότητα] " Un presage ridicule, cet astre, qui promet la guerre *ou* la paix; " car il vaudroit autant, qu'il n'eût point parû." *Terrasson. Dissertat. Critiq. sur l'Iliade. Part.* 4. *chap.* 6. Sed erravit hîc ingenium nimis acutum. Hoc enim aiunt milites; *rem non ampliùs in incerto fore; quippe signum dedisse Jovem, aliquid jam apud se statutum atque decretum; statim intellecturos, Paxne futura sit an Bellum.*

Ver. 84. ——ἀνθρώπων] Conjicit Domina *Dacier*, scribendum ἀνθρώποις. De τέτυκται, vide ad ά, 37.

Ver

Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
Ἡ δ᾽ ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσαθ᾽ ὅμιλον,
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ, κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη, εἴ που ἐφεύροι·
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
Ἑσταότ᾽· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων,
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ᾽ Αἰσήποιο ῥοάων.
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
Τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν·
Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο,
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα πάρ᾽ ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
Αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρέος υἱὸν,
Σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ᾽ ἀλεγεινῆς.
Ἀλλ᾽ ἄγ᾽ ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο.
Εὔχεο δ᾽ Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ, κλυτοτόξῳ,
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ὣς φάτ᾽ Ἀθηναίη· τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Αὐτίκ᾽ ἐσύλα τόξον ἐΰξοον, ἐξάλου αἰγὸς

Sic utique aliquis dicebat Achivorúmque Trojanorúmque.
Illa verò viro similis Trojanorum subiit multitudinem,
Laodoco Antenoridæ, forti bellatori,
Pandarum deo similem quærens, sicubi inveniret:
Invenit Lycaonis filium laudatúmque fortémque,
Stantem: circaque ipsum fortes ordines clypeatorum
Militum, qui ipsum secuti fuerant ab Æsepi fluentis:
Propè autem stans, verbis alatis allocuta est;
"Nunquid mihi parueris, Lycaonis fili bellicose?
"Auderes sanè Menelao immittere velocem sagittam:
"Ab omnibus utique Trojanis gratiam & gloriam reportares,
"Inter omnes verò maximè ab Alexandro rege:
"A quo profectò imprimis luculenta dona ferres,
"Si viderit Menelaum Mavortium, Atrei filium,
"Tuo telo domitum, rogum conscendentem tristem.
"Quin age, sagitta-pete Menelaum gloriâ-sublimem:
"Vove autem Apollini in-Lyciâ-genito, arcu-inclyto,
"Agnorum primogenitorum *te* sacrificaturum inclytam hecatomben,
"Domum reversum sacræ in urbem Zeleæ.
Sic dixit Minerva, huic autem animum dementi flectebat.
Statim eduxit arcum perpolitum, *factum ex* salaci capro

Ver. 86. Ἡ δ᾽ ἀνδρὶ ἰκέλη]

——formam assimulata Camerti,
In medias dat sese acies.——— *Æn.* XII, 224.

Ibid.——κατεδύσαθ᾽] Sic infrà κ', 517. Alii κατεδύσεθ᾽ & κατεδύσσεθ᾽. A verbo δύσομαι: Quod & alibi usurpatur.

Ver. 88. Πάνδαρον ἀντίθεον,——ἀμύμονά τε,] Non, *omni virtute præcellentum*; erat enim *perfidus*: sed τοξικῆς *scientiâ singulari peritum.*

Ver. 89. Εὗρε] Orationis τὸ ἀσύνδετον, *celeritatem* indicat Minervæ.

Ver. 92. Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη——προσηύδα.] Non malè hic Scholiastes: Ἀθηναν δὲ νῦν ὑποληπτέον τὸν λογισμὸν αὐτοῦ Πανδάρου. Αὐτὸς γὰρ πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα διελογίζετο· ἄπιστοι γὰρ Λυκάονες, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης μαρτυρεῖ. Vide suprà ad ά, 194. Rectè itaque & *Plutarchus*: Ἡ γὰρ οὐχ ὁρᾷς——τὴν Ἀθηνᾶν, ὅτε πεῖσαι βούλεται τοὺς Ἀχαιοὺς, τὸν Ὀδυσσέα παρακαλοῦσαν; ὅτε συγχέαι τὰ ὅρκια, τὸν Πάνδαρον ζητοῦσαν; ὅτε τρέψασθαι τοὺς Τρῶας, ἐπὶ τὸν Διομήδην βαδίζουσαν; Ὁ μὲν γὰρ, εὔρωστος καὶ μάχιμος· ὁ δὲ, τοξικὸς, καὶ ἀνόητος· ὁ δὲ, δεινὸς εἰπεῖν, καὶ φρόνιμος. *De Pythiæ Oraculis.*

Ver. 94. Τλαίης κεν] Nonnulli hoc ità accipiunt, ut sit *interrogatio*: Nec malé. Vir doctissimus *Henric. Stephanus*, sine interrogatione legere malit. Quòd rectè fieri poterit, nec tamen quicquam opus sit ut in præcedenti versu scribatur, Εἰ ῥά νύ μοι &c.

Ver. 101.——Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ.] Τὸν γὰρ θεὸν τοῦτον τεχθῆναί φασι τῆς Λητοῦς μεταβαλούσης τὸ εἶδος εἰς λύκαιναν.——Ταύτῃ τοι καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνακεῖσθαι λύκον πέπυσμαι χαλκοῦν, τὴν τῆς Λητοῦς ὠδῖνα αἰνιττόμενον. *Ælian. de Animalib. lib.* X, *cap.* 26. Alii deductum existimant a λύκη: *Heraclid. Pontic. de Homeri Allegor.* §. 6. "Prisci Græcorum, primam lu-"cem, quæ præcedet Solis exortus, λύκην appellaverunt:——"ἀμφιλύκη νύξ, & ——Ἀπόλλωνι λυκηγενέϊ quod significat "τῷ γεννῶντι τὴν λύκην." *Macrob. Saturnal. lib.* I. *cap.* 17.

Ibid.——κλυτοτόξῳ] Arcitenens. *Æn.* III. 75.

Ver. 102.——ῥέξειν] Vide suprà ad ά, 444.

Ver. 104.——τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.]

Pandare, qui quondam, jussus confundere fœdus,
In medios telum torsisti primus Achivos. *Æn.* V, 496.

Vide suprà ad *ver.* 92, & ad *ver.* 12.

Ibid.——ἄφρονι] Εὖ δὲ καὶ ταῖς ἐπιῤῥήσεσι χρῆται Ὅμηρος, καθάπερ τινὰ ψῆφον ἰδίαν ἐπιφέρων τοῖς πραττομένοις ἢ λεγομένοις·——"τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν." *Plutarch. de audiend. Poëtis.*

Ver. 105.——ἐσύλα] Eduxit è *thecâ*; quæ appellabatur γωρυτὸς, *Odyss.* φ', 54.

Ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς, ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
Πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει.
Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
Πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην·
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
Ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ, σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι, υἷες Ἀχαιῶν,
Πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης· ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
Ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινῶν ἕρμ' ὀδυνάων·
Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστὸν,
Εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ, κλυτοτόξῳ,
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν, καὶ νεῦρα βόεια·
Νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
Λίγξε βιὸς, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς

Agresti, quem quondam ipse, sub pectore consecutus,
E rupe exeuntem excipiens in insidiis,
Percusserat in pectus: hic autem supinus cecidit in petram.
Hujus cornua ex capite sexdecim-palmorum nata erant:
Atque hæc quidem elaborans cornuum-politor aptaverat faber,
Totúmque cùm rectè levigâsset, aureum imposuit apicem:
Et hunc quidem *arcum Pandarus* scitè dispofuit, cùm tetendisset, ad terram
Inclinans; ante autem scuta tenebant strenui socii,
Nè prius consurgerent *in eum* Mavortii filii Achivorum,
Quàm percussus esset Menelaus Mavortius, propugnator Achivorum.
Porrò ille detraxit operculum pharetræ
exemítque sagittam, [natam,
Nondum-in quenquam conjectā, pennatam,
profundorū causam *validā* dolorum:
Statímque ad nervum aptavit acerbam sagittam,
Vovítque Apollini in-Lycia-genito, arcu-inclyto
Agnorum primogenitorum *se* sacrificaturum inclytam hecatomben,
Domum reversum sacræ in urbem Zeleæ.
Traxit autem simul crenásque *sagittæ* prehensas, & nervos bubulos:
Nervum quidem mammæ admovit, arcui autem ferrum.
Porro postquam rotundum magnum arcum tetenderat,
Striduit arcus, nervus autem valde sonuit, saliítque sagitta

Ver. 107. Πέτρης ἐκβαίνοντα]
Ecce feræ saxi dejectæ vertice capræ. *Æn.* IV, 152.

Ver. 109. —— ἑκκαιδεκάδωρα] Contendit *Popius*, binorum hîc, non singulorum cornuum, longitudinem denotari. Ne scilicet longior esset Arcus, quàm qui manibus tractari posset. At quid opus, obsecro, ut cornu ipsum, quàm esset longum, longitudine adæquaret Arcus?

Ver. 110. —— ἤραρε] Non a præterito medio ἤραρα, sed ab aoristo ἤραρον. Vide suprà ad ά, 37; & ad β', 810.

Ver. 111. —χρυσέην] Pronunciabatur χρυσῆν. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 112. Καὶ τὸ μὲν] τόξον.

Ibid. —ποτὶ γαίῃ] *Al.* προτὶ γαίῃ.

Ver. 113. Ἀγκλίνας] Vide suprà ad ά, 309.

Ibid. —πρόσθεν δὲ σάκεα] *Al.* σάκη. Quod pronunciatu idem est. At σάκεα videtur antiquior esse scriptio.

Ver. 116. Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης·]
——auratâ volucrem Threïssa sagittam
Deprompsit pharetrâ, cornuque infensa tetendit. *Æn.* XI, 858.

Ver. 117. —— μελαινῶν ἕρμ' ὀδυνάων.] *Barnesius* novè edidit, μελαινέων. Sed scribendum existimo, μελαινῶν. Quod enim olim scriptum erat, μελαινάων, vix ac ne vix quidem ullâ cum analogiâ (absorptâ ά longâ) poterat enunciari μελαινῶν.

Ver. 118. Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ] Quâ ratione vox, ἐπὶ, hîc ultimam producat; item βέλος, *ver.* 129; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 119. Εὔχετο δ'—Ἀρνῶν πρωτογόνων]
——Audacibus annue cœptis:
Ipse tibi ad tua templa feram solemnia dona,
Et statuam ante aras auratâ fronte juvencum. *Æn.* IX, 625.

Ibid. —Λυκηγενέϊ] Vide suprà ad *ver.* 101.

Ver. 122. Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας.]
——nervoque obversus equino
Contendit telum; diversaque brachia ducens
Constitit —— —— *Æn.* IX, 622.
Et duxit longè; donec curvata coirent
Inter se capita, & manibus jam tangeret æquis
Lævâ aciem ferri, dextrâ nervoque papillam. *Æn.* XI, 860.

Ver. 123. Νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.] *Macrobius* versum hunc cum versibus tribus jam novissimè è *Virgilio* citatis comparans; "*totam*, inquit, *rem quanto compendio lingua* "*ditior explicavit! vester, licèt periodo usus, idem tamen* "*dixit.*" lib. 5. cap. 3. Cæterùm de prosodiâ vocis πέλασεν, vide suprà ad ά, 140.

Ibid. —σίδηρον] Virgilio, *acies ferri*; Livio, *aculeus sagittæ.*

Ver. 124. Αὐτὰρ ἐπειδὴ] Vel, Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ· ad numeros, rotundiús.

Ver. 125. Λίγξε βιὸς, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν·]
——sonat unà letifer arcus,
Et fugit horrendum stridens elapsa sagitta. *Æn.* IX, 631.

Ὀξυβελής, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
Ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,
Ἥ τοι πρόσθεν στᾶσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.
Ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς, ὡς ὅτε μήτηρ
Παιδὸς ἐέργει μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξατο ὕπνῳ.
Αὐτὴ δ' αὖτ' ἴθυνεν, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ·
Ἐν δ' ἔπεσε ζωστῆρι ἀρηρότι πικρὸς ὀϊστός.
Διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο,
Μίτρης θ', ἣν ἐφόρει, ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων,
Ἥ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·
Ἀκρότατον δ' ἄρ ὀϊστὸς ἐπέγραψε χρόα φωτός.
Αὐτίκα δ' ἔρρεεν αἷμα κελαινεφὲς ἐξ ὠτειλῆς·
Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιήνῃ
Μῃονὶς, ἠὲ Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·

Acutam-habens-cuspidem, in turbam advolare cupiens,
Neque tui, Menelaë, dii beati obliti sunt
Immortales, prima autem Jovis filia prædatrix,
Quæ ante te stans, sagittam mortiferam depulit.
Hæc verò tantum inhibuit à corpore, ut cùm mater
A filio arcet muscam, quandò dulci sopitus est somno.
Ipsa verò *eo* direxit, ubi baltei annuli
Aurei constringebant *id*, & duplex obtendebatur thorax:
Incidit itaque in balteum benè-aptatum acerba sagitta:
Et per balteum quidem adacta est affabrè factum,
Et per thoracem artificiosè-factum infixa est,
Laminámque, quam portabat tutamen corporis, septum telorum.
Quæ ipsum plurimum juvit, perforavit tamen & ipsam;
Summamque sagitta perstrinxit cutem viri:
Statim autem fluxit sanguis purpureus ex vulnere.
Ac veluti quando aliqua ebur mulier purpurâ tinxerit
Mæonia, vel Caria, maxillare ut sit equorum:

Extemplo teli stridorem, aurasque sonantes
Audiit unà. —— —— *Æn.* XI, 863,

Cæterùm de voce ista, λίγξε, quàm singularem habeat vim, ità *Quintilianus*: "*Minimè*, inquit, *Nobis concessa est* ὀνοματοποιία; *Quis enim ferat, siquid, simile illis merito laudatis,* λίγξε βιὸς, *et* σίζει ὀφθαλμὸς, *fingere audeamus?*" Lib. I. cap. 5. Vide infrà ad *ver.* 455.

Ver. 126. —— μενεαίνων.] De hâc voce, *Aristoteles*: Κέχρηται Ὅμηρος πολλαχοῦ τῷ, τὰ ἄψυχα ἔμψυχα λέγειν, διὰ τῆς μεταφορᾶς. Ἐν πᾶσι δὲ, τὸ Ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκιμεῖ. οἷον ἐν τοῖσδε, —— "ἐπιπτέσθαι μενεαίνων." —— Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἔμψυχα εἶναι, Ἐνεργοῦντα φαίνεται, *Rhetoric. lib.* 3. *cap.* 11. Indéque *Demetrius Phalereus*: Ἀρίστη δὲ δοκεῖ μεταφορὰ τῷ Ἀριστοτέλει, ἡ κατ' ἐνέργειαν καλουμένη, ὅταν τὰ ἄψυχα ἐνεργοῦντα εἰσάγηται καθάπερ ἔμψυχα· ὡς τὸ ἐπὶ βέλους, —"ἐπιπτέσθαι μενεαίνων." —Πάντα γὰρ ταῦτα—ζωτικὰ τῆς ἐνεργείαις ἔοικεν. Περὶ Ἑρμηνείας, §. 81. Vide infrà ad λ', 573.

Ver. 127. Οὐδὲ σέθεν —— λελάθοντο.]
Non tamen Euryali, non ille oblitus amorum. *Æn.* V, 334.

Ver. 128. —— ἀγελείη] Ita restituit *Barnesius* ex *Eustathio* & *Scholiis* & MSS. *Vulgg.* ἀγελαίη.

Ver. 130. Ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροὸς]
—deflexit partim stringentia corpus
Alma Venus —— —— *Æn.* X, 331.

Ver. 131. —— λέξατο] *Al.* λέξεται. Vide autem suprà ad β', 515.

Ver. 132. —— ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες]
——teritur quà sutilis alvo
Balteus, & laterum juncturas fibula mordet. *Æn.* XII, 273.

Ver. 135. Διὰ μὲν ἂρ ζωστῆρος —— ἠρήρειστο] Pulcherrimè Motum Sagittæ describunt hi duo versiculi; in quibus sententia a pede tribrachi & dactylicis pluribus inchoata, in duplicem demùm Spondæum desinit. Vide suprà ad γ', 357.

Ver. 136. Καὶ διὰ θώρηκος —— ἐπέγραψε χρόα φωτός.]
Illa volans, humeris surgunt quà tegmina summa,
Incidit; atque viam clypei molita per oras,
Tandem etiam magno *strinxit* de corpore Turni. *Æn.* X, 476.
—rumpitque infixa bilicem
Loricam, & summum degustat vulnere corpus. *Æn.* XII, 375.

Ver. 137. Μίτρης] Μίτρα δὲ ἐλέγετο τὸ ἐσώτερον τῆς λαγόνος εἴλημα ἐρεοῦν, χαλκῷ ἔξωθεν περιειλημένον. *Schol.*

Ver. 139. —— ἐπέγραψε.] Catullo, *conscribillavit.*

Ver. 141. Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα]
Indum sanguineo veluti violaverit ostro
Siquis ebur: —— —— *Æn.* XII, 67.

Quem locum *Macrobius* inter eos recenset, in quibus Poetarum "*par penè splendor amborum est.*" lib. 5, cap. 12. *Lucianus* jocosè, *Pictorum* hinc *optimum* nuncupat *Homerum*: Μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον τῶν Γραφέων Ὅμηρον, παρόντος Εὐφράνορος καὶ Ἀπελλοῦ, δεδέγμεθα. Οἷον γάρ τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐκεῖνος ἐπέβαλλεν, ἐλέφαντι εἰκάσας ἠρέμα πεφοινιγμένῳ, &c. *Dialog. qui appellatur* Εἰκόνες. Notatu dignius est, quod ait *Pausanias*: Ἐλέφαντα, ἴσος μὲν ἐς ἔργα καὶ ἀνδρῶν χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιοῦ δῆλοι πάντες εἰδότες· αὐτὰ δὲ τὰ θηρία πρὶν ἢ διαβῆναι Μακεδόνας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, οὐδὲ ἑωράκεσαν ἀρχὴν, πλὴν Ἰνδῶν τε αὐτῶν, καὶ Λιβύων, καὶ ὅσοι πλησιόχωροι τούτοις. Δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ὃς βασιλεῦσι κλίνας μὲν καὶ οἰκίας τοῖς εὐδαιμονεστέροις αὐτῶν, ἐλέφαντι ἐποίησε κεκοσμημένας, θηρίου δὲ ἐλέφαντος μνήμην οὐδεμίαν ἐποιήσατο. *Attic. lib.* I, *cap.* 12.

Ver.

Κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
Ἱππῆες φορέειν· βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἄγαλμα,
Ἀμφότερον, κόσμος θ' ἵππῳ, ἐλατῆρί τε κῦδος·
Τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ
Εὐφυέες, κνῆμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.
Ῥίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς·
Ῥίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς ἀρηΐφιλος Μενέλαος.
Ὡς δ' εἶδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἐόντας,
Ἄψοῤῥόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.
Τοῖς δὲ βαρυστενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὅρκι' ἔταμνον,
Οἶον προστήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρωσὶ μάχεσθαι·
Ὥς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὅρκια πιστὰ πάτησαν.
Οὐ μὲν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ, ᾗς ἐπέπιθμεν.
Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε, μεγάλῳ ἀπέτισαν,
Σὺν σφῇσι κεφαλῇσι, γυναιξί τε, καὶ τεκέεσσιν.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
Αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν Αἰγίδα πᾶσι,
Τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα·
Ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, ὦ Μενέλαε,

Jacet autem in thalamo, multique ipsum optârunt
Equites gestare; Regi verò est repositum ornamento.
Utrunque, ornatúsque equo, equitíque gloria:
Talia tibi, Menelaë, fœdata sunt cruore femora
Formosa, suræque, & malleoli pulchri inferiùs.
Cohorruit autem deinde rex virorum Agamemnon,
Ut vidit atrum sanguinem defluentem ex vulnere:
Cohorruit autem & ipse bellicosus Menelaus,
Quum verò vidit nervúmque & *sagittæ* hamos extra existentes,
Iterum ei animus in pectoribus collectus est.
Inter hos autem graviter suspirans locutus est rex Agamemnon,
Manu tenens Menelaum; adgemebantque socii;
" Care frater, *in* mortem ergo tibi fœdera percussi,
" Solum cùm objeci pro Achivis cum Trojanis pugnare:
" Quandoquidem ita te vulnerârunt Trojani, & fœdera firma conculcârunt.
" Non tamen ullo modo irritum erit fœdus sanguísque agnorum,
" Libamináque mero-facta, & dextræ, quibus fisi sumus.
" Etiamsi enim protinus Olympius non perfecerit,
" Attamen tandem aliquando perficiet; & magno luerint,
" Cum propriis capitibus, uxoribúsque & liberis,
" Benè enim ego hoc scio mente & animo,
" Erit dies, quando pereat Ilium sacrum,
" Et Priamus, & populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.
" Jupiter utique ipsis Saturnius, in excelso sedens, *in* æthere habitans,
" Ipse incutiet terrificam Ægida omnibus,
" Ob hanc fraudem iratus: Hæc sanè erunt non irrita:
" Sed mihi gravis dolor tui *causâ* erit, O Menelae,

Ver. 146.—μηροὶ Εὐφύεες, κνῆμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.] Pulcherrimè sanguinis lentè delabentis *tramitem* quasi ob oculos ponunt hæc verba.

Ibid.—κάλ'] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 151. ——ἐκτὸς ἐόντας,] *Carni non infixos.*

Ver. 152. Ἄψοῤῥον οἱ θυμὸς] Quâ ratione, ἄψοῤῥον, hîc ultimam producat; itemque κασίγνητε, *ver.* 155; & τε, *ver.* 161; & σφῇσι, *ver.* 162. vide suprà ad ά, 51.

Ver. 155. Φίλε] Vide infrà ad έ, 61.

Ver. 161.—— ἀπέτισαν] Itâ edidit *Barnesius*; Rectè, ut mihi quidem videtur. *Vulgg.* ἀπέτισσαν.

Ver. 163. Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα] Vide ζ', 447: Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα &c.

Ver. 164. Ἔσσεται ἦμαρ, ὅταν]

Scilicet & tempus veniet, cùm——, *Georgic.* I, 493.

——tempus erit, magno cùm optaverit emptum
Intactum Pallanta.—— *Æn.* X, 503.

Ver. 166.——ὑψίζυγος]

————ἐπι ζυγοῖς
Καθέζετ' ἀρχῆς.— *Eurip. Phœniss. ver.* 74.

Ver. 167. Αὐτὸς ἐπισσείῃσιν ἐρεμνὴν Αἰγίδα]

————ipsum
Credunt se vidisse Jovem, cùm sæpè nigrantem
Ægida concuteret dextrâ.—— *Æn.* VIII, 354.

Αἴ κε θάνῃς, καὶ μοῖραν ἀναπλήσῃς βιότοιο·
Καί κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἱκοίμην.
Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης,
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιμεν,
Ἀργείην Ἑλένην· σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα
Κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Καί κέ τις ὧδ' ἐρέει Τρώων ὑπερηνορεόντων,
Τύμβῳ ἐπιθρώσκων Μενελάου κυδαλίμοιο·
Αἴθ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει' Ἀγαμέμνων,
Ὡς καὶ νῦν ἅλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν·
Καὶ δὴ ἔβη οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Θάρσει, μηδέ τί πω δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν·
Οὐκ ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
Εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ' ὑπένερθεν
Ζῶμά τε, καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Αἲ γὰρ δὴ οὕτως εἴη, φίλος ὦ Μενέλαε·
Ἕλκος δ' ἰητὴρ ἐπιμάσσεται, ἠδ' ἐπιθήσει
Φάρμαχ', ἅ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
Ἦ, καὶ Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα, προσηύδα·
Ταλθύβι', ὅττι τάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσσον,
Φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
Ὄφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδὼς,

" Si moriaris, & fatum adimpleveris vitæ:
" Utique summâ tum ignominiâ notatus carum Argos repetam.
" Statim enim recordabuntur Achivi patriæ terræ,
" Gloriam verò Priamo & Trojanis relinquemus,
" Argivam Helenam: tuî autem ossa putrefaciet terra
" Jacentis in Troja, non-ad-finem-perducto super bello.
" Et aliquis sic dicet Trojanorum ferocientium,
" Sepulchro insultans Menelai gloriosi:
" Utinam sic in omnibus iram expleat Agamemnon,
" Sicut & nunc incassùm exercitum duxit huc Achivorum:
" Ac scilicet rediit domum, dilectam in patriam terram,
" Cum vacuis navibus, relicto strenuo Menelao:
" Sic aliquando aliquis dicet; tunc mihi dehiscat lata terra.
Hunc autem confirmans allocutus est flavus Menelaus:
" Bono sis animo, neque quicquam terrefacias copias Achivorum:
" Non in lethali *loco* acuta fixa est sagitta, sed antè
" Tutatus est balteúsque varius, & subtùs
" Cinctúsque, & lamina, quam ærarii cuderant fabri.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
" Utinam sanè ita sit, dilecte ô Menelae:
" Vulnus autem medicus tractabit, & adhibebit
" Medicamina, quæ sedent tetros dolores.
Dixit; & Talthybium, divinum præconem, allocutus est;
" Talthybi, quàm citissimè Machaonem huc accerse
" Virum, Æsculapii filium laudatissimi medici,
" Ut videat Menelaum mavortium, ducem Achivorum,
" Quem aliquis missâ-sagittâ vulneravit, arcuum peritus,

Ver. 171.——πολυδίψιον Ἄργος] Πολυπόθητον, *Athenæus*, *lib.* 10. *cap.* 9; & *Strab. lib.* 8. Ubi & πολυίψιον & πολὺ δ' ἴψιον à nonnullis scriptum memorat.

Ver. 174.——πύσει] Nonnulli, minùs rectè, πύσσει.

Ver. 178.——τελέσει] Ita edidit *Barnesius*; Rectè, ut mihi quidem videtur, Scholiastes itidem, τελέσειε. *Vulgg.* τελέσει.

Ver. 181. Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ] Tam sine *Helenâ*, & spoliis, quàm sine *Menelao*.

Ver. 182. Ὥς ποτέ τις ἐρέει.] Quâ ratione, τις, hîc producatur; item ultima in ἱστάμενος, *ver.* 203: & in πάλιν, *ver.* 214: vide suprà ad ά, 51.

Ibid.——τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.] Hoc ita accepit Scholiastes, ut vertendum sit, non, *tum mihi dehiscat lata terra*; sed, *tum mihi dehiscat latùm terra.*

Sed mihi vel tellus optem priùs ima dehiscat. *Æn.* IV, 24.

Ver. 185.——πάγη] Ex hoc aoristo fit πάγος, *collis*. Unde *Areopăgus*, penultimâ brevi. Vox latina, *pāgus*, ab aliâ est origine.

Ver. 186.——παναίολος] *Mobilis*, Porphyrio. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 192.——θεῖον κήρυκα] Vide suprà ad ά, 334.

Ver. 194. Φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν] Vox φῶτα, non hîc παρέλκει: Quod est ridiculum, & Poëta omninò indignum: Sed aut *virum inclytum* denotat, aut (quod ait *Pausanias*, *lib.* 2. *cap.* 26.) " φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν," ὡς ἂν εἰλέγει, θεοῦ παῖδ' " ἄνθρωπον."

Ver.

Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας·
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων,
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὄρσ', Ἀσκληπιάδη· καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρέος υἱὸν,
Ὃν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
Βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
Βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἄριστοι,
Κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φὼς·
Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος εἷλκεν ὀϊστόν·
Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι·
Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερθε
Ζῶμά τε, καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος, ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστὸς,
Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
Πάσσε, τά οἱ ποτὲ πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·

" E Trojanis, vel Lyciis; *quod* illi quidem gloria, nobis verò luctus.
Sic dixit; neque ei præco immorigerus fuit, quum audivisset:
Perrexit autem ire per copias Achivorum ære-loricatorum,
Circumspiciendo quærens heröem Machaonem: illum verò vidit
Stantem; circumque ipsum fortes ordines clypeatorum
Militum, qui ipsum secuti sunt Tricâ ex equorum-altrice.
Propè autem stans, verbis alatis allocutus est:
" Veni ocyùs, Æsculapiade; vocat rex Agamemnon,
" Ut videas Menelaum mavortium, Atrei filium,
" Quem aliquis sagittâ-missâ vulneravit, arcuum peritus,
" E Trojanis, vel Lyciis: *quod* illi quidem gloria, nobis verò luctus.
Sic dixit; huic verò animum in pectoribus commovit:
Perrexerunt autem ire per turbam, per exercitum latum Achivorum.
Ac quum jam pervenissent, ubi flavus Menelaus
Vulneratus fuerat, circùmque ipsum congregati erant quique præstantissimi,
Coronâ-factâ, ille verò in mediis stabat divinus vir;
Protinus utique è balteo benè-aptato extraxit sagittam:
Ea verò dum extraheretur, retrò curvati sunt acuti hami:
Solvit porrò ipsi balteum variegatum, & subtùs
Cinctúmque, & laminam, quam ærarii cuderant fabri.
Atque ubi inspexerat vulnus, quo inciderat acerba sagitta,
Sanguine exucto, lenia medicamenta peritus
Inspersit, quæ ejus quondam patri amicus præbuit Chiron.
Dum hi occupati erant circa bello strenuum Menelaum,
Interim Trojanorum ordines admovebantur clypeatorum:

Ver. 202.——οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ] Cum hoc nomen alibi scriptum sit, Τρίκκη; & verbo ἕπον utatur Homerus, λ', 483, Τρῶες ἕπον πολλοὶ; edidit hoc in loco *Barnesius*, & omninò legendum contendit, οἵ οἱ ἕπον Τρίκκης ἐξ. Sed eruditè respondet Auctor Anonymus, in his rebus apprimè sagax, interque paucos (ut opinor) facilè dignoscendus, (in *Actis Eruditor. Lipsiens. ad Februar.* 1712:) " Pessimè posuit *Barnesius* ἕπον, " ut, *secuti sunt*, significet: pro, ἕποντο. Semper Græcis, " ἕπεσθαι *sequi*, non ἕπειν. Fallitur etiam vehementer, dum " hanc suam scriptionem defendit ex *Iliad.* λ', 483, Τρῶες " ἕπον πολλοί. Nam ibi ἕπον divulsum est ab ἀμφὶ; ut sic " ἀμφεῖπον, (ut rectè *Eustathius*,) id est, περιεῖπον, ut minora Scholia exponunt. Ἀμφέπειν autem & περιέπειν, longè " aliud significant quàm ἕπεσθαι. Respondent illis latina verba, " *excipere, tractare, & habere.*——Nec est ut putet, in præ" senti etiam loco, ἕπον referri debere ad ἀμφὶ, quod hîc iti" dem est in versu antecedente: Nam hîc ad ἀμφὶ, adsciscen" dum ἀπὸ κοινοῦ est εἱστήκεσαν: ut sit,——τὸν δ' ἐνόησεν Ἑσταότ' " ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες (εἱστήκεισαν) ἀσπιστάων Λαῶν, οἵ οἱ " ἕποντο Τρίκης ἐξ. Potest etiam tantùm subaudiri ἦσαν." *Hæc ille.* Planè, si Τρίκη scribi nequivisset, facillimè potuisset dicere Poëta,

Λαῶν οἵ οἱ ἕποντ' ἐκ Τρίκκης ἱπποβότοιο.

Ver. 210, 213. Ἀλλ' ὅτε δὴ——, Αὐτίκα δ' ἐκ] De isto δὲ, (&, similiter τόφρα δ', *ver.* 221,) vide suprà ad ά, 57.

Ver. 211.——περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι.]
Stant lecti circum juvenes; ipsæ ager——. *Æn.* X, 837.

Ver. 215.——παναίολον] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 218.——ἤπια φάρμακα εἰδὼς Πάσσε.]
Scire potestates herbarum, usumque medendi. *Æn.* XII, 396.

Ver. 220.———βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον.] Vide suprà ad β', 408.

Οἱ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
Οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι·
Ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Ἵππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
Καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο.
Τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
Γυῖα λάβῃ κάματος, πολέας διακοιρανέοντα·
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
Καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι, μήπω τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς·
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός·
Ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,
Τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται·
Ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχους τε φίλας, καὶ νήπια τεκνα
Ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕστινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο,
Τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;
Τίφθ' οὕτως ἕστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί;
Αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον, πολέος πεδίοιο θέουσαι,
Ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή·
Ὣς ὑμεῖς ἕστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθα τε νῆες

Atque hi rursus arma induerunt, & recordati sunt pugnæ.
Tunc non dormitantem vidisses Agamemnona nobilem,
Neque trepidantem, neque detrectantem pugnare;
Sed valde properantem pugnam in gloriosam.
Equos quidem enim dimisit, & currus varios ære:
Et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes
Eurymedon, filius Ptolemæi Piraïdæ:
Huic plurimùm mandavit prope se *currus* tenere, si quando ipsum
Per membra occuparet defatigatio, multos *obeuntem* & imperitantem:
At ipse pedester existens [*pedes*] obibat *lustrans* ordines virorum:
Et quos quidem properantes videret Danaorum velocium-equitum,
His magnoperè animum addebat astans verbis;
" Argivi, ne quid remittatis de acri fortitudine:
" Non enim mendaciis pater Jupiter erit auxiliator:
" Sed qui priores præter fœdera injuriam-intulerunt,
" Horum certè ipsorum tenera corpora vultures vorabunt:
" Nos verò uxorésque dilectas, & infantes liberos,
" Abducemus in navibus, postquam urbem ceperimus.
Quos *autem* è contrario detrectantes videret triste bellum,
Eos valdè objurgabat iracundis verbis;
" Argivi, sagittis addicti, probro digni, nonne vos pudet?
" Curnam sic statis stupidi, sicut hinnuli?
" Qui utique postquam fessi sunt, per magnum campum currentes,
" Stant, nec ullum ipsis in præcordiis est robur:
" Sic vos statis stupidi, neque pugnatis.
" Anne expectatis Trojanos *dum* propiùs veniant, ubi naves

Ver. 223. Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις]

Tum verò Teucri incumbunt,——
Migrantes cernas,—— *Æn.* IV, 397, 401.

Ver. 226.——ἔασε] Vide suprà ad *ver.* 42.

Ver. 229.——παρισχέμεν] *Al.* περισχέμεν, & παρασχέμεν.

Ver. 231.——ἐπεπωλεῖτο] Hinc inscriptus hic liber, Ἐπιπώλησις· ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 233.——παριστάμενος ἐπέεσσιν] Quâ ratione, παριστάμενος, hîc ultimam producat; item χολωτοῖσιν, *ver.* 241; & δὲ, *ver.* 274; vide suprà ad *α*, 51.

Ver. 235.——ἐπὶ ψεύδεσσι] Ambiguum est, scripseritne *Homerus*; ἐπὶ ψεύδεσσι· ut dicat, interprete *Eustathio*, ὅτι οὐ ψεύσεται τὴν βοήθειαν· an, ἐπὶ ψευδέσσι: ut dicat, ὅτι οὐκ ἔσται βοηθὸς τοῖς ψεύσ[illegible]...

Ver. 242.——ἰόμωροι] Vulgò explicant, οἱ περὶ ἰοὺς μεμορημένοι. Sicuti ἐγχεσίμωροι, & similia. Quod si verum est; nec ab aliâ, jam fortè ignotâ, deducta sunt hæc origine; videbitur istud μῶροι, contractum ex prioribus syllabis τοῦ, μέμορα vel μεμόρημαι; simili ferè ratione ac, apud Latinos, *lēgi*, *sēdi*, & similia, ex inusitatis *lĕlĕgi*, *sĕsĕdi*, &c.

Ibid.——οὔ νυ σέβεσθε;] Verbum, σέβεσθαι, propriè *Hominum* est; *Rerum*, non nisi καταχρηστικῶς. Unde in transcursu emendandus apud *Euripidem*, *Electræ* versus 1273;

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον.

Ubi, primò, vox εὐσεβὲς, cum χρηστήριον conjuncta, nihili est. Deinde istud σεμνὸν εὐσεβὲς, quàm hiulcum & inconcinnum! Legendum,

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβέσι χρηστήριον.

Videturque ex rythmo, ita pronunciatum fuisse, ac si scriptum esset εὔσεβσι. Quod & in similibus locum habet.

Ver.

Εἰρύατ' εὔπρυμνοι, πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
Ὄφρα ἴδητ' αἴκ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ὅ γε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
Ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις συῒ εἴκελος ἀλκὴν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ, πέρι μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ, ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
Ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρωνται.
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
Ἕστηχ', ὥσπερ ἐμοὶ, πιέειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεο εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Ἀτρείδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος
Ἔσσομαι, ὡς τοπρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευσαν
Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
Ὣς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο, γηθόσυνος κῆρ·
Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
Τὼ δὲ κορυσσέσθην· ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν·
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ,

" Subductæ ſunt pulchras-puppes habentes, cani in littore maris,
" Ut cognoſcatis, an vos protegat manu Saturnius?
Sic is imperitans obibat ordines virorum:
Venítque ad Cretenſes, iens per catervas virorum:
Hi autem circum Idomeneum bellicoſum armabantur:
Idomeneus quidem in primâ acie *erat* apro ſimilis robore;
Meriones autem ei extremas incitabat phalangas.
Hos ergo conſpicatus, lætatus eſt rex virorum Agamemnon
Protinúſque Idomeneum allocutus eſt blandis *verbis*;
" Idomeneu, equidem te honoro præ Danais pernicibus-equitibus,
" Tum in bello, tum alio *quolibet* in opere,
" Tum etiam in convivio, quando honorarium nigrum vinum
" Argivorum proceres in crateribus miſcent.
" Etſi enim cæteri comantes Achivi
" Portionibus-certis bibunt, tuum ſanè plenum poculum ſemper
" Stat, ſicut mihi *meum*; ut bibas, quando animus juſſerit.
" Sed propera in bellum, qualis anteà gloriabaris eſſe.
Hunc autem Idomeneus, Cretenſium dux, contrà *ſic* eſt allocutus;
" Atrida, valdè quidem tibi ego concors ſocius
" Ero, ſicut primùm promiſi & annui:
" Verùm alios hortare comantes Achivos,
" Ut quamprimùm pugnemus: quoniam fœdera confuderunt
" Trojani; his utique mors & dolores poſtmodum
" Erunt, quoniam priores contra fœdera injuriam-intulerunt.
Sic dixit; Atrides verò præteribat lætus corde:
Venítque ad Ajaces iens per catervas virorum:
Hi verò armabantur: ſimúlque nimbus ſequebatur peditum.
Sicut autem quando à ſpeculâ vidit nubem paſtor vir [*paſtor aliquis*]

Ver. 249.——κρονίων] De proſodiâ vocis κρονίων, κρονίωνος, κρονίωνος, vide ſuprà ad ά, 397 & 265.

Ver. 253.——εἴκελος ἀλκὴν] Ita *Barneſius* ex MS. *Al.* ἴκελος.

Ver. 257.——πέρι μέν σε τίω] Ineptè admodum hîc annotat *Barneſius*: "*vel hinc patet, priorem* τοῦ τίω *communem.*" Nam in τίσω, τίσασθαι, & ſimilibus, ubi duæ Vocales non concurrunt, prior *Homero* nunquam corripitur.

Ver. 259.——αἴθοπα οἶνον] Vide ſuprà ad ά, 462.

Ver. 262.——σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ.] Οἱ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοὔνομα, κεκραμένοι παρεστήκεσαν· ἐξ ὧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις ἀεὶ πλήρες παρεῖχον τὸ ποτήριον. τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. Ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα φησὶ, " Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεί. *Athenæus*, *lib.* 5. *cap.* 4. Vide ſuprà ad *ver.* 4.

Ver. 272.—— παρῴχετο, γηθόσυνος κῆρ·]
——gaudens incedit. *Æn.* I, 694.

Ver. 274.——ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.]
Inſequitur nimbus peditum——. *Æn.* VII, 793.

Ver. 275. Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς]
——campoque atrum rapit agmen aperto.
Qualis ubi ad terras abrupto ſidere nimbus
It mare per medium; miſeris heu præſcia longè

Ho-

Ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς·
Τῷ δέ τ', ἄνευθεν ἐόντι, μελάντερον, ἠΰτε πίσσα,
Φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·
Ῥίγησέν τε ἰδὼν, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
Τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσιν ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
Σφῶϊ μὲν, οὐ γὰρ ἔοικ', ὀτρυνέμεν οὔτι κελεύω·
Αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
  Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
Ἔνθ' ὅγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητὴν,
Οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι,
Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,
Αἵμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε, ποιμένα λαῶν.
Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι,
Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στῆσεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
Ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ.

Venientem per mare à Zephyri flatu:
Eique, procul ſtanti, nigra, ceu pix,
Apparet veniens per mare, ducítque turbinem multum,
Cohorrétque videns, ſúbque ſpeluncam cogit pecudes:
Tales ſimul cum Ajacibus velocium-in-bello juvenum
Hoſtile in prælium denſæ movebantur phalanges
Fuſcæ, ſcutiſque & haſtis horrentes.
Et his quidem lætatus eſt viſis rex Agamemnon,
Et ipſos compellans verbis alatis eſt allocutus;
" Ajace, Argivorum duces ære-loricatorum,
" Vobis equidem, nec enim convenit, *milites* incitare non præcipio:
" Vos enim ipſi valde populum inſtigatis ad fortitèr pugnandum.
" Utinam enim, ô Jupitérque pater, & Minerva, & Apollo,
" Talis omnibus animus in pectoribus eſſet:
" Sic citò caderet urbs Priami regis,
" Manibus noſtris captáque, excisáque.
Sic fatus, hos quidem reliquit illic, ivit autem ad alios;
Ubi is Neſtorem invenit, argutum Pyliorum oratorem,
Suos ſocios ordinantem, & hortantem ad pugnandum;
Circa magnum [*Nempe magnum*] Pelagonta, Alaſtoráque, Chromiúmque,
Hæmonáque principem, Biantémque paſtorem populorum.
Equites quidem primùm cum equis & curribus,
Pedites autem à tergo conſtituit multóſque & ſtrenuos,
Vallum ut eſſent belli: ignavos verò in medium coëgit,
Ut etiam non volens quis neceſſitate pugnaret.

Horreſcunt corda agricolis; dabit ille ruinas
Arboribus ſtragemque ſatis, ruet omnia latè:
Antevolant, ſonitumque ferunt ad littora venti:
Talis in adverſos ductor Rhæteïus hoſtes
Agmen agit; denſi cuneis ſe quiſque coactis
Agglomerant. ——— *Æn.* XII, 450.

Ibid. ——εἶδεν] Notat *Henr. Stephanus*, *Porphyrium* legiſſe εἶδη.

Ver. 277.—— ἄνευθεν] Notat idem *Henr. Stephanus*, *Porphyrium* hîc legiſſe, ἄνωθεν.

Ibid. ——ἐόντι] *Al.* ἰόντι. Sed malè; Propter id quod ſequenti verſu legitur, φαίνετ' ἰόν.

Ver. 280. ——Αἰάντεσσιν ἀρηϊθόων] *Al.* Αἰάντεσσι διοτρεφέων.

Ver. 282. Κυάνεαι, —— πεφρικυῖαι.] "Ο ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὀνομάτων οὐκ ἂν ἐπίστευσε, τοῦτο διὰ τῶν μεταφορικῶν σημαινομένων ἐνέφηνε. Τό, τε γὰρ Μέλαν,——τό, τε τῆς φρίκης ὄνομα, διὰ τὸ φοβερὸν, τὴν ἐν τῷ πολέμῳ διαδεικνῦσιν ἀγωνίαν. *Ariſtid. Quintil. de Muſicâ, lib.* II. *p.* 82. Cæterùm de proſodiâ vocis, πεφρικυῖαι, & ſimilium; vide ſuprà ad β', 314.

Ver. 290.——ἠμύσειε] *Al.* ἠμύσσειε. Minùs rectè: Uti notavit *Barneſius.*

Ver. 295.——Πελάγοντα,] *Al.* Πελάγοντά τ'. Nec malè.

Ver. 297. Ἱππῆας μὲν πρῶτα]

Meſſapus *primas* acies, *poſtrema* coërcent
Tyrrheïdæ juvenes, *medio*, dux agmine Turnus.
Æn. IX, 27.

Pulchrior *Homerica* diſpoſitio. Ad quam facetè alludens *Quintilianus*; " Quæſitum, *inquit*, potentiſſima argumenta primóne " ponenda ſint loco,——an ſummo,—— an partita primo " ſummóque, ut *Homericâ* diſpoſitione in medio ſint infirma." *Lib.* V. *cap.* 12.

Ver.

Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τὲς γὰρ ἀνώγει
Σφὲς ἵππες ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ.
Μηδέ τις ἱπποσύνῃ τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς,
Οἶ@ πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
Μηδ' ἀναχωρείτω· ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
Ἔγχει ὀρεξάσθω· ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ὕτως.
Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθεν,
Τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὤτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·

Equitibus quidem primùm mandata dabat: hos enim justit
Suos equos continere, neque turbatis ordinibus versari in turbâ.
" Neve quis equitandi-peritiâque & robore fretus,
" Solus ante alios sit nimis cupidus cum Trojanis pugnandi,
" Neque retrocedat: imbecilliores enim eritis.
" Quicunque autem vir à suo curru ad alium currum venerit,
" Hastam porrectam extendat: quoniam multo melius sic.
" Sic & veteres, urbes & muros evertebant,
" Hanc mentem & animum in pectoribus habentes.
Ita senex adhortabatur, dudum rei militaris benè peritus:

Ver. 303. Μηδέ τις] De hujusmodi Transitione, (cujus & aliud occurrit exemplum, *Iliad.* ό, 348,) ita *Dion. Halicarn.* Ἀπὸ τῦ διηγηματικῦ μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικὸν—— τῷ δὲ μιμητικῷ κινεῖ καὶ ἄγει τὸν ἀκροώμενον. Περὶ τῆς Ὁμήρε Ποιήσ. §. 8. Et *Longinus:* Ἔτι γε μὴν ἔσθ' ὅτε περὶ προσώπε διηγέμενος,——ἐξαίφνης παρενεχθεὶς, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθίσταται· καὶ ἔςι τὸ τοιῦτον εἶδος, ἐμβολή τις πάθες.——Ἐψύχετο γὰρ, εἰ παρενετίθει, "Ἔλεγε δὲ τοιά τινα."——Νυνὶ δὲ ἔφθακεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα, ἡ τῦ λόγε μετάβασις. Διὸ καὶ ἡ πρόσχρησις τῦ σχήματος τότε, ἡνίκα ὀξὺς ὁ καιρὸς ὤν, διαμέλλειν [*Al.* διαμένειν] τῷ γράφοντι μὴ διδῷ, ἀλλ' εὐθὺς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα. §. 27. " Hæc " schemata —— & convertunt in se auditorem, nec languere " patiuntur, subinde aliquâ notabili figurâ excitatum." *Quintil. lib.* 9. *cap.* 3. Imitatus est hoc Schema *Virgilius, Æn.* IX, 634:

——et cava tempora ferro

Trajicit: I, verbis virtutem illude superbis. Ubi (ut rectè notavit *Tollius*) si, quod reticetur, " *& subjicit,*" adjeceris; totus ille indignantis animi impetus, velut injectis pedicis retinebitur infringeturque, omnisque decor sententiæ corrumpetur.

Ver. 307. Ἔγχει ὀρεξάσθω.] Sententia hæc (notante *Eustathio*) quadruplici modo diversa accipi potest:

1*mo.* Ut jubeat *Nestor*, siquis currum hostilem bello ceperit, nè tempus in eo terat, ut quod ceperit spolium abducat; sed hostes pergat oppugnare. *Vel*

2*do.* Siquis, de curru suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum conscenderit; equos ibi alienos sibique minùs cognitos regere nè velit, sed hastâ pugnet. *Vel*

3*tio.* Ut jubeat, siquis de curru suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum conscendere velit; commilitonem istum hastâ eum porrectâ excipere, & ad conscendendum adjuvare. *Vel* denique

4*to.* Ut jubeat è contrario, siquis de curru suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum conscendere velit; commilitonem istum hastâ eum porrectâ *depellere* nè conscendat, néve ipse adeò ad pugnandum impediatur.

Atque hanc quidem ambiguitatem, tanquam exquisitam, laudi dat *Homero Eustathius,* eumque secuta Domina *Dacier.* Ego cum *Popio* potiùs sentio, ambiguitatem istam omnem non Poëtæ, sed Nobis jam græcè minùs scientibus omninò tribuendam. Etenim *Homericæ* eloquentiæ & perpetua & singularis virtus est *perspicuitas* in carminibus ornatissimis tanta, quantam nè in soluto quidem scribendi genere unquam assequutus est quisquam.

Primam igitur horum duorum versuum explicandi rationem, quominùs probem, facit, tum quòd e curru non ὀρεκτῆσι μελίῃσι, quod erat utique σταδὴν congredientium, sed telis *missilibus* κοντοβολῦντες pugnare soliti essent; tum quòd ratio ista, *nè tempus in eo terat, ut quod ceperit spolium abducat,* omninò tam perspicuo Scriptori non erat reticenda.

Secunda explicandi ratio, (quam secuti sunt plerique;) & eandem ob causam mihi minùs placet, quòd ὀρεκτῆσι μελίῃσιν è curru non pugnarent; itemque quòd ratio ista, *equos ibi alienos sibique minùs cognitos regere nè velit,* reticere omninò non debuisset; & prætereà, quòd istud [ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ὕτως,] ad hanc sententiam parùm aptè congruat.

Tertiam quominùs amplectar, facit, tum quòd istud [ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ὕτως,] ad eam sententiam adhuc minùs congruat; tum quod ἔγχει ὀρέξασθαι, non *Amici* est, sed *Hostis:*

Πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ'—Ἔγχεϊ χαλκείῳ, *Il.* έ, 851,
——— μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελίῃσι. *Iliad.* β', 543.

Citat hunc locum *Eustathius,* p. 362. lin. 27; ὀρεκτὰς ἔφη ἐν τῇ βιωτίᾳ (legendum Βοιωτία, hoc est *Catalogo*) μελίας. Similiter, *Iliad.* π', 314;

Ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλ@——. *Et,*
Ἔφθη ὀρεξάμεν@ πρὶν ὑτάσαι,—*Ibid.* 32 . *Et,*
Ὁππότερός κε φθῆσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν. ψ, 805.

Quare, si cum Amico res fuisset, dixisset utique, non ἔγχει, sed χειρὶ ὀρεξάσθω, vel χειρὸς ὀρεξάσθω.

In eam itaque partem propendeo, ut *Quarta* demùm vera explicandi sit ratio: Ἔγχει ὀρεξάσθω, *hastâ porrectâ repellat.* Hoc nimirùm & *propriè* est, ἔγχει ὀρέξασθαι; Et, ad disciplinam militarem, optimè cum hoc congruit id, quod sequitur, ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὕτως. *Satius est ut pereat, qui de curru suo excussus fuerit; quàm ut commilitones in pugnando interturbet.* Judicet Lector eruditus.

Ver. 310. —— πολέμων εὖ εἰδώς,] *Sciens pugnæ.* Horat. Carmin. I, 15; ver. 24.

Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Ὥς τοι γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη.
Ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίϊον· ὡς ὄφελέν τις
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἀτρείδη, μάλα μέν κεν ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
Ὣς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν·
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν·
Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
Βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ, γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
Ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφιν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο, γηθόσυνος κῆρ.
Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο, Μενεσθῆα πλήξιππον,
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι μήστωρες ἀϋτῆς·
Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
Ἕστασαν· οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
Ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
Ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν,
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ υἱὲ Πετεῶο, διοτρεφέος βασιλῆος,
Καὶ σὺ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον,
Τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους;

Et eum quidem, lætatus est cùm vidisset rex Agamemnon;
Et ipsum compellans verbis alatis est allocutus;
" O senex, utinam, sicut animus *est* in pectoribus tuis,
" Sic te genua sequerentur, robúrque tibi firmum esset.
" Verùm te senectus atterit omnibus æque-molesta: utinam quis
" Virorum alius *eam* haberet, túque in numero juvenum esses.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
" Atrida, valde quidem ego vellem & ipse
" Sic esse, ut quando nobilem Ereuthalionem interfeci:
" Verùm nunquam simul omnia dii dederunt hominibus;
" Si tunc juvenis eram, nunc viceversâ me senectus invadit.
" Veruntamen & sic equitibus intersero, & adhortabor
" Consilio & verbis: hoc enim munus est senum.
" Hastas autem vibrabunt juniores, qui me
" Minores natu sunt, confidúntque robore.
Sic dixit: Atrides verò præteribat, lætus corde.
Invenit *deinceps* filium Petei Menestheum equitandi-peritum
Stantem: circúmque *erant* Athenienses, periti belli:
Cæterùm propè stabat solers Ulysses;
Juxtáque, Cephallenûm circùm ordines non imbecilli
Stabant: nondum enim horum audierant copiæ clamorem *belli*,
Sed recens concitatæ movebantur phalanges
Trojanorúmque equûm-domitorum, & Achivorum: hi vero expectantes
Stabant, quando phalanx Achivorum alia invadens,
In Trojanos impetum faceret, & inciperent prælium.
Hos itaque conspicatus objurgavit rex virorum Agamemnon,
Et ipsos compellans verbis alatis est allocutus;
" O fili Petei, Jovis-alumni regis;
" Et tu, malis dolis instructe, astute;
" Cur trepidantes absistitis, expectatísque alios?

Ver. 315. —— ὁμοίϊον.] Ἴσον, ὅτι ὁ Ποιητὴς πανταχοῦ τὸ Ὁμοίϊον ἐπὶ τοῦ φαύλου λαμβάνει· οἷον, —— γῆρας ὁμοίϊον, —— θάνατον ὁμοίϊον, &c. Schol.

Ver. 317. —— ἱππότα Νέστωρ.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 319. —— ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.] Vide suprà ad ά, 249, 260; & β', 372.

Ver. 324. —— αἰχμάσσουσι] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 327. Εὗρ' υἱὸν] Festinantem depingit hoc Asyndeton. Vide suprà ad ά, 105 & 539.

Ver. 329. —— ἑστήκει] Si ἕστηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide infrà ad *ver.* 434.

Ver. 331, 334. Ἕστασαν.] Vide infrà ad μ', 55.

Ver. 338. Ὦ υἱὲ Πετεῶο] Vide suprà ad ά, 51. Edidit *Barnesius*, Ὦ υἱὸς Πετεῶο. Sed mutato nihil opus.

Ver. 340. Τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε]
Quis metus, ô —— ——
—— quæ tanta animis ignavia venit? *Æn.* XI, 732.

Ver.

Σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
Ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί·
Ἔνθα φίλ', ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα
Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον·
Νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόωτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
Ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν; Ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα,
Ὄψεαι, ἢν ἐθέλησθα, καὶ αἴκεν τοι τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὡς γνῶ χωομένοιο· πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτε σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω.
Οἶδα γάρ, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἤπια δήνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις, ἅ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν.
Ὣς εἰπών, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.
Εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα,
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσι·
Πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος, Καπανήϊος υἱός.
Καὶ μὲν τὸν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,

" Vos quidem conven[illegible] inter primos existentes
" Consistere, & pugnæ ardenti occurrere.
" Primi enim & ad convivium vocamini à me,
" Quando convivium proceribus instruimus Achivi.
" Ibi juvat assatas carnes edere, & pocula
" Vini bibere suavis, quoad usque placuerit:
" Nunc verò libenter videretis, etiam si decem phalanges Achivorum
" Vos ante pugnarent sævo ferro.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est solers Ulysses;
" Atrida, quale tibi verbum fugit ex septo dentium?
" Quomodo verò dicis in bello remissos *nos* esse? Quando Achivi
" In Trojanos equorum domitores cieamus acre prælium,
" Videbis, si volueris, sique tibi hæc curæ fuerint,
" Telemachi dilectum patrem antesignanis immixtum
" Trojanorum equum-domitorum, tu autem hæc vana dicis.
Hunc verò subridens allocutus est rex Agamemnon,
Ut sensit iratum; contrarióque sumpsit sermonem;
" Generose Laertiade, solertissime Ulysse,
" Neque te objurgo temerè, neque hortor.
" Scio enim, quòd tibi animus in pectoribus tuis
" Benigna consilia novit: eadem enim sentis, quæ & ego.
" Quin age: hæc autem in posterum componemus, si quid malè nunc
" Dictum est: hæc autem omnia dii irrita faciant.
Sic locutus, hos quidem reliquit illic, ivitque ad alios.
Invenit verò Tydei filium magnanimum Diomedem,
Stantem interque equos & currus benecompactos;
Juxtáque ipsum stabat Sthenelus, Capanei filius.
Et hunc quoque objurgavit conspicatus rex Agamemnon,

Ver. 341.—— ἐόντας.] *Eustathius*, ἐοῦσι, æque scribi potuisse existimat. Malè, ut mihi quidem videtur. Non enim æquè rectè refertur ad præcedentem Σφῶϊν, àc ad sequentem Ἑστάμεν. Quippe aliud est, *Vos inter primos quum essetis, stare decuit*; Aliud, *Vos inter primos existere atque stare decuit*.

Ver. 351. Πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν; Ὁππότ'—— ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα, Ὄψεαι.] *Interrogationis* notam, quæ olim voci ἄρηα subjuncta erat, apposuit *Barnesius* voci μεθιέμεν. Rectè, ut opinor. Istud enim, Ὁππότ' Ἀχαιοὶ ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα, & benè conjunctum est cum Ὄψεαι——; optiméque cùm eo congruit, quod erat antè dictum, *ver.* 333——, οἱ δὲ μένοντες.
Ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν,
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο.

Ver. 357——ὅγε] Vide suprà ad γ', 409.

Ver. 359. Οὔτε σε νεικείω] Festinantem, & vehementer commotum, pulcherrimè exhibet & superior temeraria objurgatio, suique hæc instituta statim deinceps defensio.

Ver. 360. Οἶδα γάρ, ὡς] Vide suprà ad α', 537.

Ver. 365. —— Διομήδεα] Pronunciabatur Διομήδη.

Ver. 367.——ἑστήκει] Si ἕστηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio: Vide infrà ad *ver.* 434.

Ver. 368. Καὶ μὲν τὸν] Edidit *Barnesius*, Καὶ τὸν μέν· quia nimirum suprà scriptum est, *ver.* 283, Καὶ τοὺς μέν· & *ver.* 311. Καὶ τον μέν, & *ver.* 336, Τοὺς δέ. Verùm hujus loci alia est ratio. Nam illic, Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν, &, Τοὺς δὲ

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
Τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας;
Οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωκαζέμεν ἦεν,
Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι·
Ὡς φάσαν, οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι.
Ἤ τοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
Ξεῖνος, ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ, λαὸν ἀγείρων,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,
Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτοὺς ἐπικούρους.
Οἱ δ' ἔθελον δόμεναι, καὶ ἐπήνεον, ὡς ἐκέλευον·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγήνοντο,
Ἀσωπόνδ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην·
Ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί·
Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας τε κιχήσατο Καδμείωνας
Δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκληείης.
Ἔνθ' οὐδέ, ξεῖνός περ ἐών, ἱππηλάτα Τυδεὺς
Τάρβει, μοῦνος ἐὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν·
Ἀλλ' ὅγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐπίρροθος ἦεν Ἀθήνη.
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Κάδμειοι, κέντορες ἵππων,
Ἄψ οἱ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες,

Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est;
" Eheu, Tydei fili bellicosi equûm-domitoris,
" Cur trepidas? cur & circumspicis belli semitas?
" Non utique Tydeo ita solitum trepidare erat,
" Sed longe antè dilectos socios cum hostibus dimicare:
" Sicut dixerunt, qui eum viderunt laborantem; non enim ego
" Interfui, neque vidi: verùm aliis *eum* dicunt præstitisse.
" Certè enim sine bello [*sine copiis*] intravit Mycenas
" Hospes, cum deo-pari Polynice, copias colligens,
" Qui tunc bellum admovebant sacra ad mœnia Thebas;
" Et valde supplicabant, ut darent inclytos auxiliatores.
" Atque illi *quidem* volebant dare, & probabant, sicut hortabantur:
" Verùm Jupiter avertit, sinistra prodigia ostendens.
" Hi autem postquam abierant, & in viâ progressi fuerant,
" Ad Asopum venerunt juncosum, herbosum:
" Tum utique legatum (*Thebas*) Tydeum miserunt Achivi;
" Atque ille abiit, multósque invenit Cadmeos
" Convivantes in domo fortitudinis Eteocleæ [*Eteoclis*]
" Tunc non, hospes licèt esset, agitator-equum Tydeus
" Pavebat, solus existens multos inter Cadmeos:
" Quin ad certandum provocabat; in omnibus autem vincebat
" Facilé: talis ei auxiliatrix erat Minerva.
" Verùm irati Cadmei, stimulatores equorum,
" Ei reverenti densas insidias locaverunt ducentes,

ἰδὼν νείκεσσεν, sunt inter se opposita. At hoc in loco, Καὶ μὲν τὸν νείκεσσεν, illud est quod dicimus, *Et quidem Hunc itidem*, sicuti suprà *Ulyssem*, objurgavit. Quare, etsi utravis lectio ferri possit, vulgarem tamen retineo.

Ver. 371. —— πολέμοιο γεφύρας] Scholiasti, τὰς διεξόδους τοῦ πολέμου. Spondano, *Ordinum intervalla*. Virgilio, *Belli Oras*, Æn. IX, 528. Vide infrà ad θ', 378.

Ver. 376. —— ἄτερ πολέμου] Schol. χωρὶς πολεμικοῦς παρατάξεως. *Non stipatus*. Μοῦνος ἐὼν, *ver.* 388.

Ibid. Ἤτοι μὲν γὰρ] Longior videri possit hæc oratio, quàm festinantis, & vehementer commoti, ordinesque singulos obeuntis esse oporteret. Sed observandum, in hâc Ἐπιπωλήσει, *Ultimum* esse omnium, ad quos *Agamemnon* pervenerit, *Diomedem*.

Ver. 379. — μάλα λίσσοντο] Vide ad ά, 51.

Ver. 380. —— ἐκέλευον] Tydeus & Polynices. *Al.* ἐκέλευεν· *scil.* Tydeus.

Ver. 382. —— ᾤχοντο, ἰδὲ] Legit Scholiastes, ᾤχοντ', ἠδέ.

Ver. 383. Ἀσωπόνδ' ἵκοντο.] Quod in MS. repperit *Barnesius*, Ἀσωπόν θ' ἵκοντο, non minùs rectè cohæret. Tum enim sententia erit hæc; ἐπεὶ ᾤχοντο, —— Ἀσωπόν θ' ἵκοντο. —— ἔνθ' αὖτ' &c.

Ver. 384. —— ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν.] Τυδῆ ἀγγελίην ἐπέστειλαν, *Tydea legatum* (Thebas) *miserunt*. Vel, ἀγγελίη hîc tam intelligi potest *legatio*, quam ἀγγελίης, *legatus*: Ut adeò legendum sit, ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν. Quod eódem redit.

Ver. 385. —— πολέας τε κιχήσατο Καδμείωνας.] Infrà ad έ, 803;

—— ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
Ἄγγελος ἐς Θήβας, πολέας μετὰ Καδμείωνας.

Ver. 386. Δαινυμένους] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. —— βίης Ἐτεοκληείης] Vide suprà ad β', 658.

Ver. 387. —— ἱππηλάτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 392. Ἄψ οἱ ἀνερχομένῳ] Ità restituit *Barnesius*. Optime, ut mihi quidem videtur. *Vulgg.* Ἄψ ἀνερχομένῳ. Quod nullâ sanè ratione, nullâ licentiâ Poëticâ, excusari potest.

Ver.

Κȣ́ρȣς πεντήκοντα· δύω δ' ἡγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἱμονίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
Υἱός τ' Αὐτοφόνοιο, μενεπτόλεμος Λυκοφόντης.
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκε·
Πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκονδε νέεσθαι·
Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
Γείνατο, εἷο χέρεια μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο.
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
Ἀτρείδη, μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν·
Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·
Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,
Παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος Ἄρειον,
Πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ·
Κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ,
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,

" Juvenes quinquaginta; duo autem ductores erant,
" Mæon Hæmonides, similis immortalibus,
" Filiúsque Autophoni, in-pugnâ-stabilis Lycophontes.
" Tydeus tamen & his duram mortem intulit:
" Omnes *scilicet* interfecit, unúmque solum dimisit domum redire:
" Mæonem utique dimisit, Deorum signis parens.
" Talis erat Tydeus Ætolus: sed filium
" Genuit, se ipso inferiorem pugnâ, facundiâ autem præstantiorem.
Sic dixit: huic verò nihil respondit fortis Diomedes,
Reveritus regis increpationem venerandi.
Huic autem filius Capanei respondit inclyti;
" Atrida, nè mentiaris, sciens vere loqui:
" Nos sanè patribus longè fortiores gloriamur esse:
" Nos etiam Thebes sedem cepimus septem-portas-habentis,
" Paucioribus copiis ductis sub murum Marti-sacrum,
" Freti signis deorum & Jovis auxilio:
" Illi autem suâ vecordiâ perierunt.
" Quare nè mihi patres unquam in simili ponas honore.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est fortis Diomedes;
" O mi *Sthenele*, tacitus sede, meóque pare sermoni;
" Non enim ego succenseo Agamemnoni, pastori populorum,

Ver. 394.——ἀθανάτοισιν] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 400.——χέρεια] *Al.* χέρηα & χερῆα.

Ver. 401.——οὔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,—Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο.] Ἃς (πράξεις) ὁ Ποιητὴς ἑκατέρῳ (προσώπῳ) προσηκόντως ἀποδίδωσιν. (vide suprà ad β', 228:) Οἷον,——τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν τῇ ἐπιπωλήσει τὸν Διομήδην λοιδορήσαντος, ὁ μὲν οὐθὲν ἀντεῖπεν, " Αἰδεσθεὶς βασιλῆος.——" ὁ δὲ Σθένελος, οὗ μηδεὶς λόγος, " Ἀτρείδη (φησὶ) μὴ ψεύδε',——Ἡμεῖς τοι " πατέρων μέγ' ἀμείνονες." ——Χρήσιμον δε καὶ τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατανοεῖν ἐνταῦθα. Τὸν μὲν γὰρ Σθένελον ἀπροσαύδητον παρῆλθε· τοῦ δὲ Ὀδυσσέως οὐκ ἠμέλησεν δηχθέντος, ἀλλ' ἠμείψατο, (*ver.* 357.)——" Ὡς γνῶ χωομένοιο· πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον." ——Ἄριστα δὲ ὁ Διομήδης, ἐν μὲν τῇ μάχῃ σιωπᾷ, κακῶς ἀκούων ὑπὸ τοῦ βασιλέως· μετὰ δὲ τὴν μάχην, παῤῥησίᾳ χρῆται πρὸς αὐτόν· (*Iliad* ί, 34.) " Ἀλκὴν μέν μοι πρῶ- " τον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσιν." *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιῶν,——ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν.——Ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θράσος καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστείας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ἐπιδείξασθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως ὄνειδος, τότε [posteà nimirum, quàm præclarè se gessisset, *Iliad.* ί, 32.] ἐπιπλήσσει τῷ Ἀγαμέμνονι. *Dion. Halic.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως. § 20.

Ver. 405. Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες] Οὐδὲ τοῦ Ὁμηρικοῦ Σθενέλου παντάπασιν αἰτιατέον, τὸ, " Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·" μεμνημένου τοῦ, " Ὦ μοι Τυ- " δέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο, Τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπτεύεις " πολέμοιο γεφύρας; (*ver.* 370.") Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀκούσας κακῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φίλου λοιδορηθέντος ἠμύνατο, τῇ περιαυτολογίᾳ παῤῥησίαν συγγνώμονα τῆς αἰτίας διδούσης. *Plutarch de sui laude.*

Ver. 406. Ἡμεῖς καὶ Θήβης.] Quod inceptum Patribus nostris, *Tydeo & Capaneo.* (qui erant ex *Septem illis* ad *Thebas*,) infaustè cecidit; id nos, eorum Ἐπίγονοι, feliciter peregimus.

Ver. 407.——λαὸν ἀγαγόνθ'] Ἀγαγόντε, *Ego & Diomedes.* Vide suprà ad ά, 566; & β', 288. Cæterùm quâ ratione vox, λαὸν, ultimam hîc producat; itemque, ἔρις, *ver.* 440; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 409. Κεῖνοι δὲ——ὄλοντο.] Ambiguum hoc, dictúmne sit de *Septem illis ad Thebas* in primâ expeditione, an de *Thebanis ipsis* in secunda. *Eustathius*; ἢ μάλιστα λέγει, ὅτι οἱ Θηβαῖοι &c. Ego in *priorem* sententiam potiùs propendeo; tum propter sequentem, Τῷ μή μοι πατέρας: tum ut & præcedenti, Πειθόμενοι τεράεσσι, aptiùs hoc ex adverso respondeat.

Ver. 412. Τέττα.] Προσφώνησις ἐστι φιλεταιρική ——Τινὲς δὲ

R 2 σχετλιαστικὸν

Ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δηώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν.
Τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δηωθέντων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος,
Ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
Ὄρνυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρου ὑποκινήσαντος.
Πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας
Κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
Ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
Νωλεμέως πόλεμόνδε· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, (οὐδέ κε φαίης
Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδὴν,)
Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι

" Cohortanti ad pugnandum benè-ocreatos Achivos;
" Hunc enim gloria simul sequetur, si quidem Achivi
" Trojanos debellârint, ceperintque Ilium sacrum:
" Huic verò contrà ingens luctus, Achivis cæsis:
" Verùm age quæso, & nos cogitemus de impetuosâ fortitudine.
Dixit, & de curru cum armis desiliit in terram;
Terribiliter autem sonuit æs circa pectora regis,
Qui concitos ferebatur: utique vel fortissimum *virum* metus corripuisset.
Ut vero quandò in littore sonoro fluctus maris
Concitatur confertim, Zephyro submovente:
In alto quidem primum attollitur, sed posteà
Terræ allisus vehementer fremit, & circa promontoria
Tumidus existens fastigiatur, expuítque maris spumam:
Sic tunc confertæ Danaorum movebantur phalanges
Indesinenter ad pugnam: imperabat autem suis unusquisque
Ducum: cæteri verò taciti ibant, (neque dixisses
Tantas copias sequi habentes in pectoribus vocem,)
Silentio reveriti ductores: circum autem omnes

σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ, Τέττα, [fortasse, Τέτλα,] ἀποκοπὲν ἐκ τοῦ, Τετλαθι. *Eustath.*

Ver. 415.——ἕψεται] *Al.* ἔσσεται.

Ver. 419.—σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 420. Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς]

——— ———& arma
Horrendum sonuere——— *Æn.* IX, 731.

Cæterùm de voce, ἔβραχε, & similibus; vide suprà ad *ver.* 125, & infrà ad *ver.* 455.

Ver. 421.——ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.] Vox, ὑπὸ, non id sonat, quod ait Scholiastes, ὑφ' οὗ ἂν ἤχου; sed quod latinè dicas, *genua timore subtùs intremiscere.* Nimirum refertur, ὑπὸ, non ad *Sonum terrefacientem*, sed ad *hominem metu percussum.*

Ver. 422. Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης]

Fluctus ut in medio cœpit cùm albescere ponto
Longiùs, ex altoque sinum trahit; utque volutus
Ad terras, immane sonat per saxa, nec ipso
Monte minor procumbit; at ima exæstuat unda
Vorticibus, nigramque altè subjectat arenam. *Georg.* III, 237.

Fluctus uti primo cœpit cùm albescere vento,
Paullatim sese tollit mare, & altiùs undas
Erigit, inde imo consurgit ad æthera fundo. *Æn.* VII, 528.

Macrobius hunc locum inter eos citat, in quibus *Virgilius Homerici* carminis majestatem non æquat. " *Homerus*, cum " marino motu, & *littoreos* fluctus *ab initio* describit; Hoc " iste prætervolat. Deinde; quod ait ille, Πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα " κορύσσεται, *Maro* ad hoc vertit, *Paullatim sese tollit mare*, " Ille fluctus incremento suo ait in sublime curvatos littoribus " illidi, & asperginem collectæ sordis exspuere; quod nulla " expressiùs *pictura* signaret: Vester, mare à fundo ad æthera " usque perducit." *Lib.* V. *cap.* 13.

Ver. 423.——Ζεφύρου ὑποκινήσαντος.] Et *molem* fluctus, & *motum* ab initio *tardiorem*, pingunt hi numeri.

Ver. 425. Χέρσῳ ῥηγνύμενον] De prosodiâ vocis, ῥηγνύμενον, istiusque ὄρνυται, *ver.* 423; vide suprà ad γ', 260.

Ver. 426. Κυρτὸν] Latinè dicitur, *tumidus*, *curvatus*, *gibbus*. Nam *convexus*, quod Recentiores *concavo* opponunt, Romanis idem ferè sonabat, quod *concavus*; nisi si fortè, in Sphærâ, *convexa* dicta sit Hemisphærii *Superioris* potiùs, quàm *Inferioris*, facies *Interior*; ut cùm *cæli convexa*, *nemorum convexa*, *cavam cæli convexitatem*, & similia, dicerent. Qui, ex linguarum recentiorum usu, *convexum concavo* opponunt, Romanis scriptoribus miras tenebras offundunt.

Ver. 428.——κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος]

———æratasque acies in prœlia cogit
Quisque suas.——— *Æn.* IX, 463.

Ver. 431. Σιγῇ δειδιότες σημάντορας] Οἱ μὲν Τρῶες ἐπίασι, μετὰ κραυγῆς καὶ θράσους· οἱ δ' Ἀχαιοὶ, σιγῇ δειδιότες σημάντορας. Τὸ γὰρ, ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων ὄντων, φοβεῖσθαι τοὺς ἄρχοντας, ἀνδρείας ἅμα καὶ πειθαρχίας σημεῖον, *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Καὶ τὴν ἀνδρείαν δέ μοι δοκοῦσιν, οὐκ ἀφοβίαν, ἀλλ'

Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.
Τρῶες δ', ὥς ὄϊες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
Μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκὸν,
Ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούσασαι ὄπα ἀρνῶν·
Ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
Ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.
Ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Δεῖμός τ', ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη, ἑτάρη τε,
Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.
Ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν.
Οἱ δ', ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθαδ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
Ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δ' ὅτε χείμαῤῥοι ποταμοὶ, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,

Arma varia splendebant, quibus induti procedebant-ordine.
Trojani autem, perinde ac oves locupletis viri in caulâ
Innumere stant, dum mulgentur lac album,
Assiduè balantes, auditâ voce agnorum:
Sic Trojanorum fremitus per exercitum latum est excitatus.
Nec enim omnium erat una vociferatio, nec una vox,
Sed lingua mista erat, è multis quippe locis convocati fuerant homines.
Instigabat verò hos quidem Mars, illos autem cæsiis-oculis Minerva,
Terrórque & Fuga, & Discordia insatiabiliter furens,
Martis homicidæ soror, sociáque,
Quæ parva quidem primum attollitur, sed postea
Cœlo condit caput, & solo ingreditur.
Quæ ipsis & tunc litem utrinque perniciosam injecit in medium,
Gradiens per turbam, augens gemitum virorum.
Hi verò quandò jam in locum unum coëuntes venerant,
Committebant scuta, unáque hastas, & robora virorum
Æreis-thoracibus-indutorum: atque clypei umbones-habentes
Appropinquabant invicem, multúsque tumultus coortus est.
Tum verò simul ejulatúsque & jactantia erat virorum,
Perdentiúmque & pereuntium: fluebátque sanguine terra.
Ut verò quando *duo* torrentes fluvii, de montibus fluentes,

ἀλλὰ φόβον ψόγου, καὶ δέος ἀδοξίας, οἱ παλαιοὶ νομίζειν. Οἱ γὰρ δειλότατοι πρὸς τοὺς νόμους, θαῤῥαλεώτατοι πρὸς τοὺς πολεμίους εἰσί· καὶ τὸ παθεῖν ἥκιστα δεδίασιν, οἱ μάλιστα φοβούμενοι τὸ κακῶς ἀκοῦσαι. Διὸ καὶ καλῶς Ὅμηρος,——"Σιγῇ δειδιότες σημάντορας," *Id. in Agid. & Cleomene.* Vide quoque suprà ad γ', *ver.* 2, & 8.

Ver. 433. 436. Τρῶες δ'—Τρώων ἀλαλητὸς.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολούθου, quæ directâ constructione & elegantior est nonnunquam, atque etiam simplicior; vide suprà ad β', 353, 681; & ad γ', 211.

Ver. 434.——ἑστήκασιν,] *Stant.* Vide suprà ad ά, 37. Miro errore de hâc voce doctissimus *Grotius*, (ad *Rom.* v. 2;) "*Est*, inquit, *præteritum pro præsente, more Hebræo.*" Quasi verò Græcum, ἑστήκασι, non *semper* responderet Latino, *stant.*

Ver. 439.——τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ——Ἀθήνη, Δεῖμός τ'] *Trojanos Mars, Græcos Minerva, utrosque Terror,* &c.

Ver. 442. Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα] Ἀρξαμένη ἀπὸ λιτῆς αἰτίας,——πρὸς μέγα δή τι κακοῦ διοιχοῦται. *Heraclid. Ponticus.*

Parva metu primò, mox sese attolit in auras,
Ingrediturque solo, & caput inter nubila condit.
Æn. IV, 176.

Quod *Homerus* hîc de *Contentione* dixit, *Maronem* de *Famâ* posteâ *minùs congruè* dixisse, contendit *Macrobius, lib.* 5. *cap.* 13. Magnifica tamen, & elegantissima, *Utriusque* descriptio. *Longinus*, § 9, Καὶ τοῦτ' ἂν, *inquit*, εἴποι τις οὐ μᾶλλον τῆς Ἔριδος, ἢ Ὁμήρου μέτρον. Ridiculus planè hoc in loco *Scaliger*; qui in hâc Comparatione non vidit, *Rem* utique in immensum succrescentem, non *Gigantis* molem atque Effigiem descriptam; *cælumque* hîc, non utique de Contentionis *Sede*, (quanquam & hoc quoque Poëtæ licitum,) sed de *Magnitudine* dictum. *Poëtic. lib.* 5, *cap.* 3.

Ver. 446. Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα]
Jamque intra jactum teli progressus uterque
Substiterat; subito erumpunt clamore, frementesque
Exhortantur equos; fundunt simul undique tela
Crebra, nivis ritu; cœlumque obtexitur umbrâ.
Æn. XI, 608.

Ver. 450. Ἔνθαδ' ἅμ' οἰμωγή τε]
Tum verò & gemitus morientum, & sanguine in alto
Armaque, corporaque, & permisti cæde virorum
Semianimes volvuntur equi—— *Æn.* XI, 633.

Ver. 451.——ὀλλυμένων] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid.——ῥέε δ' αἵματι γαῖα.]
——atro tepefacta cruore
Terra torique madent.—— *Æn.* IX, 333.

Ver. 452. Ὡς δ' ὅτε χείμαῤῥοι ποταμοὶ]
——aut rapidus montano flumine torrens

Sternit

Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ,
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν·
Ὣς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν,
Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον,
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης·
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν·
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
Τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
Νεκρὸν γάρ ῥ' ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,

In convallem conferunt rapidas aquas,
Scatebris ex magnis, concavum intra alveum voraginis;
Horúmque procul fragorem in montibus audit pastor:
Sic hisce commistis oriebatur clamórque timórque.
Primus autem Antilochus Trojanorum interfecit virum bellatorem,
Strenuum in primâ acie, Thalysiadem Echepolum,
Quem utique percussit primus galeæ in conum setis-equinis-densæ;
Inque frontem fixit; penetravit autem os intra
Cuspis ærea; eum verò tenebræ oculos operuerunt;
Ceciditque, sicut quando turris, in forti pugnâ.
Hunc autem prostratum pedibus prehendit rex Elephenor
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum:
Subtrahebátque extra tela cupidus, ut quamprimùm
Arma prædaretur: brevis verò ei fuit *iste* conatus.
Cadaver enim trahentem conspicatus magnanimus Agenor,

Sternit agros, sternit sata læta boumque labores,
Præcipitesque trahit sylvas: stupet inscius alto
Accipiens sonitum saxi de vertice pastor. *Æn.* II, 305.

Aut ubi decursu rapido de montibus altis
Dant sonitum spumosi amnes, & in æquora currunt
Quisque suum populatus iter ——— *Æn.* XII, 523.

Ποταμῶν δέ γε σύῤῥυσιν εἰς χωρίον ἓν, καὶ πάταγον ὑδάτων ἀναμισγομένων ἐκμιμήσασθαι τῇ λέξει βουλόμενος, οὐκέτι λείας συλλαβὰς, ἀλλ' ἰσχυρὰς καὶ ἀντιτύπους θήσει. "Ὡς δ' ὅτε χείμαῤῥοι "ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες, Ἐς μισγάγγειαν συμβάλλετον "ὄμβριμον ὕδωρ." *Dion. Halic.* περὶ Συνθέσεως, §. 16. Ubi, in transitu, notandæ variæ lectiones parvi momenti.

Ver. 455. Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον.] Καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα, οὐκ ὄντα πρότερον, πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας· οἷον, τὸν Δοῦπον, καὶ τὸν Ἄραβον, καὶ τὸν Βόμβον, καὶ τὸ Ῥόχθει, καὶ τὸ Ἀνέβρυχε, καὶ τὸ Σίζε, καὶ τὰ τοιαῦτα· ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα. *Dion. Halic.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 6. Καὶ αὐτοί τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταὶ,——πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκεῖα καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα.——Μεγάλη τούτων ἀρχὴ καὶ διδάσκαλος ἡ φύσις, ἡ ποιοῦσα μιμητικοὺς ἡμᾶς καὶ θετικοὺς τῶν ὀνομάτων, οἷς δηλοῦται τὰ πράγματα, κατά τινας εὐλόγους καὶ κινητικὰς [τῆς] διανοίας ὁμοιότητας. ὑφ' ὧν ἐδιδάχθημεν ταύρων τε μυκήματα λέγειν, καὶ χρεμετισμοὺς ἵππων, καὶ φρυαγμοὺς τράγων, &c. *Id.* περὶ συνθέσεως, §. 16. Τὰ δὲ πεποιημένα ὀνόματα———ποιεῖ μάλιστα μεγαλοπρέπειαν, διὰ τὸ οἷον ψόφοις ἐοικέναι. *Demetr. Phaler.* §. 94, 95. Καναχάς τε, καὶ Βόμβους, καὶ Κτύπον, καὶ Δοῦπον, καὶ Ἄραβον πρῶτος ἐξευρών. *Dio. Orat.* XII. Vide suprà ad *ver.* 125.

Ver. 456.——γένετο ἰαχή τε] Productâ ultimâ syllabâ vocis, γένετο, atque etiam hiatu isto interjecto, id efficit Poëta, (quod & *Barnesium* non fugit,) ut quasi auribus accipiatur clamor intentus, sonusque continuus & productior. Consilio id factum, ostendit similis alibi vocis ejusdem, ἰάχων, dispositio:

Σμερδαλέα ἰάχων. *Iliad.* έ, 302. π', 785. τ', 41. ύ, 285, 382, 443. *Odyss.* χ', 81.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα. *Iliad.* έ, 343. *Odyss.* κ', 323.
Οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες. *Iliad.* ξ', 421.
Βῆ ῥα μέγα ἰάχων. *Iliad.* ρ', 213.
——γένετο ἰαχή τε φόβος τε. *Iliad.* μ', 144. ό, 396.
——μεγάλα ἰάχοντα. *Odyss.* ί, 392.

Virgilius, paullò minùs audacter:

——longumque vale, vale, inquit, Iola. *Eclog.* III, 79.
——& fœmineo ululatu. *Æn.* IV, 677.

Ver. 457. Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος] Πῶς οὐχ Αἴας, ἢ Διομήδης, ἀριστεύει πρῶτος; Καί φασιν, ὅτι Πύλιοι πρῶτον συνέῤῥηξαν.——Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, ἀπ' ἐλάσσονος ἦρχθαι τὸν ποιητὴν, τὸ τῆς τύχης αἰνισσόμενον κράτος. *Schol.* Quidni *reverà* hoc *acceptum memoriâ* tradat Poëta?

Ver. 459. Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος] Non vacat hîc particula, ῥά; sed idem ferè hoc in loco sonat, ac vox latina, *utique.* Vide suprà ad ά, 56; & β', 158.

Ver. 460. Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε]

———ille securi
Adversi frontem mediam mentumque reductâ
Disjicit, & sparso latè rigat arma cerebro. *Æn.* XII, 306.

Ibid. ——πέρησε] Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 461.——τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν·]

Immolat, ingentique umbrâ tegit.—— *Æn.* X, 541.
Olli dura quies oculos & ferreus urget
Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. *Æn.* XII, 309.

Ver. 465. Ἕλκε δ' ὑπ' ἐκ βελέων.] Non supervacaneum est istud, ὑπό. Nempè è telorum desuper cadentium nimbo, mortuum *subtrahebat.*

Ver.

Πλευρά, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
Ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ, λύκοι ὥς,
Ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
Ἠΐθεον, θαλερὸν, Σιμοείσιον· ὅν ποτε μήτηρ
Ἴδηθεν κατιοῦσα, παρ' ὄχθησιν Σιμόεντος
Γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο, μῆλα ἰδέσθαι·
Τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Πρῶτον γάρ νιν ἰόντα βάλε στῆθος, παρὰ μαζὸν
Δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
Ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
Ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει,
Λείη· ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι·
Τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
Ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ
Ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας διογενής· τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ.

Latera, quæ ei inclinato à clypeo denudata erant,
Vulneravit hastili ærato, solvitque membra.
Itaque eum quidem reliquit animus; super eum verò pugna coorta est
Ardua Trojanorum & Achivorum: hi autem, lupi sicut,
Invicem irruebant: virque virum manu occidebat.
Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Ajax
Juvenem, florentem, Simoïsium: quem olim mater
Ab Idâ descendens, ad ripas Simoëntis
Peperit, cùm parentes simul sequeretur, pecus ut videret:
Propterea ipsum vocabant Simoïsium: neque parentibus
Nutritia caris reddidit, brevis autem ei ætas
Fuit ab Ajace magnanimo lanceâ interfecto.
Primùm enim ipsum venientem percussit in pectore, ad mammam
Dexteram: ex adverso autem per humerum ærea hasta
Ivit: hic autem in pulvere humi decidit, populus ceu,
Quæ in irriguo-loco paludis magnæ nata est
Lævis; atque ei rami in summo *vertice* creverunt:
Quam quidem curuum fabricator micanti ferro
Excidit, ut curvaturam rotæ flectat ad pulchrum currum,
Quæ quidem & arescens jacet fluvii ad ripas:
Talem sanè Anthemidem Simoïsium interfectum spoliavit
Ajax generosus: *In* hunc autem Antiphus indutus-varium-thoracem

Ver. 468. Πλευρὰ, τὰ—ἐξεφαάνθη. Οὔτησε]
——dum texit Imaona Halesus,
Arcadio infelix telo dat pectus inermum. *Æn.* X, 424.

Ver. 469. Οὔτησε.] Ex οὐτάω. Nam ex οὐτάζω fit οὔτασε, penultimâ correptâ.

Ver. 472. Ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.]
——congressi in prælia, totas
Implicuere inter se acies, legitque virum vir. *Æn.* XI, 631.

Ver. 478. Θρέπτρα] *Al.* Θρέπτα.

Ver. 481.—ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hîc ultimam producat; item, αἴγειρος, *ver.* 482; &, ἴς, *ver.* 500; vide suprà ad α', 51.

Ver. 482.—χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς.] Vide suprà ad γ', 2; & β', 764.

Ac veluti summis antiquam in montibus ornum
Cùm ferro accisam crebrisque bipennibus instant
Eruere agricolæ certatim; illa usque minatur,
Et tremefacta comam concusso vertice nutat:
Vulneribus donec paullatim evicta, supremùm
Congemuit, traxitque jugis avulsa ruinam. *Æn.* II, 626.

Quod de *Iliad* ν', *ver.* 389, (Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν,) observavit *Macrobius*; nempe "*nullo negotio Homericam* "*arborem abscidi*," cùm Virgilius "*magno Cultu difficulta-* "*tem abscidendæ arboreæ molis expresserit*," (Macrob. *lib.* 5. *cap.* 11;) & *hîc* quoque pariter locum habet, si utique locum omninò haberet. At reverà (ut ex *Hobbesio* notavit *Popius*) ineptè est omnis horum duorum locorum inter se instituta comparatio. Quippe *Homerus* & *Virgilius*, cùm res longè inter se diversas describerent; hic Urbem ingentem in ignes paullatim considentem, ille hominem uno ictu occisum atque humi extensum; suam uterque materiam suo colore ac specie ornavit, suam uterque pulcherrimâ aptissimâque similitudine explicavit.

Ver. 488.— Ἀνθεμίδην] Ab Ἀνθεμίων (ut ex *Eustathio* rectè notavit *Barnesius*) fit Ἀνθεμιωνίδης & inde contractum Ἀνθεμίδης; quemadmodum à Δευκαλίων Δευκαλιωνίδης, indéque contractum Δευκαλίδης, *Iliad.* μ', 117; itemque à Μολιόνη, Μολιονίων, indéque contractum Μολίων, *Iliad.* λ', 708.

Ver. 489.— αἰολοθώρηξ.] Porphyrio, *thoracem* (*corpus suum thorace indutum*) *agiliter motans*. Quæst. Homeric. 3. Vide suprà ad β', 816.

Ver.

Πριαμίδης καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δὲ Λεῦκον, Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα·
Ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἑ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε, παρ' ἵππων ὠκειάων·
Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς, ἑτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
Κόρσην· ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.
Ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδών· Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης

Priamides per turbam jaculatus est acutâ hastâ:
A quo quidem aberravit; at Leucum, Ulyssis fidum socium,
Percussit in inguine, cadaver aliorsùm trahentem:
Cecidit itaque juxta ipsum, cadaver autem ei excidit manu.
Ob hunc verò Ulysses valdè animo interfectum iratus est:
Prodiit autem per primos pugnatores armatus corusco ære:
Stetítque valde propè cùm accesserat, & jaculatus est hastâ splendenti,
Circa se oculis conversis: at Trojani retrocesserunt,
Viro jaculante: ille verò non irritum telum misit,
Sed filium Priami nothum percussit Democoonta,
Qui ei ex Abydo venerat, ab equabus velocibus:
Hunc utique Ulysses ob socium iratus, percussit hastâ
In tempore: atque alterum per tempus penetravit
Cuspis ærea: illum autem tenebræ oculos cooperuerunt:
Fragorem verò edidit cadens, sonitúmque dedere arma super ipsum:
Recesserúntque & primi pugnatores, & illustris Hector.
Argivi autem altùm clamabant, trahebantque cadavera;
Rectáque proruperunt multò longiùs: indignatus est autem Apollo,
Ex Pergamo despiciens; Trojanósque adhortatus est inclamans;
" Irruite, equûm-domitores Trojani, neque cedite pugnâ

Ver. 490. Πριαμίδης] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. —— ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί. Τοῦ μὲν ἅμαρθ'. ὁ δὲ Λεῦκον —— Βεβλήκει]

——— stridentemque eminus hastam
Jecit; at illa volans clypeo est excussa, proculque
Egregium Anthorem latus inter & ilia figit. ———
Sternitur infelix alieno vulnere ——. *Æn.* X, 776.

Ver. 492. Βεβλήκει.] Æquè rectè dicitur βεβλήκει, ac ἔβαλε. Sin βέβληκε dixisset, jam non constitisset temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicat, has wounded, pro eo quod est, did wound. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 498. Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος] Ità edidit *Barnesius*: Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam, ἀκόντισε, penultimam corripit, *ver.* 490 & 496: Ut, ex analogiâ, omninò oportet. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 500. —— παρ' ἵππων ὠκειάων.] Ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἵπποι ἐγεννῶντο ταχεῖς. Εἶπε δὲ, ὅτι ἐκεῖ ἐτρέφοντο καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Πριάμου. *Schol.*

Ver. 501. Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς] Non vacat hîc particula ῥά. Id enim sonat, quod Latinè dicitur, *Hunc utique Ulysses &c.* Vide suprà ad ά, 56; & ad β', 158.

Ver. 502. Κόρσην· ἡ δ' ἑτέροιο διὰ]

—— it hasta Tago per tempus utrumque
Stridens, trajectoque hæsit tepefacta cerebro. *Æn.* IX, 418.

—— mediam ferro gemina inter tempora frontem
Dividit. ——— ——— *Ibid. ver.* 750.

Ibid. — πέρησεν.] Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 503. —— τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε] Σολοικισμὸς, *inquit Scholiastes*, παρὰ τὰς πτώσεις· ἔδει γὰρ εἰπεῖν, " τοῦ δὲ σκότος " ὄσσ' ἐκάλυψε." Ineptissimè planè. Vide & suprà ad *ver.* 461.

Ver. 504. Δούπησεν δὲ] Vide suprà ad *ver.* 455.

—— collapsa ruunt immania membra;
Dat tellus gemitum, & clypeum super intonat ingens.
Æn. IX, 708.

Corruit in vulnus; sonitum super arma dedere.
Æn. X, 488.

Ver. 505. Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι]

Diffugiunt versi trepidâ formidine Troës. *Æn.* IX, 756.

Ver. 506. Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.] Ità *Barnesius*: Optimè, uti mihi quidem videtur: Vide suprà ad *ver.* 456. *Vulgg.* corruptè, Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἐῤῥύσαντο δὲ νεκρούς.

Ver. 508. Περγάμου ἐκκατιδών. Τρώεσσι δὲ κέκλετ'] *Priami* civiumque vox & sententia intelligitur, ad exercitum ex urbe delata, vel à Ducibus ex ipsâ re desumpta & excogitata.

Ver.

Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς, οὐδὲ σίδηρος,
Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν.
Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο,
Μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρ' ἐπέδησε·
Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι,
Κνήμην δεξιτερήν· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν
Πείρως Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει·
Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
Ἄχρις ἀπηλοίησεν. ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
Θυμὸν ἀποπνείων· ὁ δ' ἐπέδραμεν, ὅς ῥ' ἔβαλέν περ,
Πείρως· οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἐπεσσύμενον βάλε δουρὶ
Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός·
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄμβριμον ἔγχος
Ἐσπάσατο στέρνοιο· ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξὺ,
Τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν.
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι,
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.

" Argivis; quoniam non illis lapis *eft* corpus, neque ferrum,
" Ut æs fuftineat acutum, percuffis.
" Sed neque Achilles, Thetidis filius pulchras-comas-habentis,
" Pugnat, verùm ad naves iram cruciantem coquit.
Sic dixit ab urbe terribilis Deus: Sed Achivos
Excitavit Jovis filia gloriofiffima Tritonia,
Gradiens per turbam, ubi remittentes *prælium* videret,
Tunc Amaryncidem Diorem fatum implicavit:
Pugillari enim faxo percuffus eft ad malleolum afpero
In tibiâ dextrâ: percuffit utique Thracum dux virorum
Pirus Imbrafides, qui ex Æno venerat.
Ambos autem nervos & offa lapis improbus
Prorfus confregit: ille verò fupinus in pulvere
Decidit, ambas manus caros ad focios pandens,
Animam expirans: ille autem accurrit, qui percufferat,
Pirus: vulneravítque haftâ ad umbilicum; atque omnia
Effufa funt humi inteftina: illúmque tenebræ oculos cooperuere.
Iftum verò Thoas Ætolus irruentem percuffit haftâ
In pectore fuper mammam, fixum eft autem in pulmone æs:
Prope autem ad illum acceffit Thoas, & validam haftam
Extraxit pectore; ftrinxit autem enfem acutum,
Eóque is ventrem percuffit medium, abftulítque animum.
Arma verò non exuit: circumftabant enim focii,
Thraces vertice-fummo-comantes, longas haftas manibus tenentes,
Qui ipfum, magnum licèt exiftentem, & fortem, & præclarum,
Propulfarunt à fe: is verò recedens, vi repulfus eft.

Ver. 510. ——ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς,——Χαλκὸν——ταμεσίχροα]

Et *nos* tela, pater, ferrumque haud debile dextrâ
Spargimus, & *noftro* fequitur de vulnere fanguis.
Æn. XII, 50.

Ver. 512. Οὐ μάν οὐδ' Ἀχιλεὺς] Miro artificio, ut Poëma unum fit à capite ad calcem, *ubique* fpectatur & interferitur [illegible].

Ver. 516. ——ὅθι μεθιέντας] Quâ ratione vox, ὅθι, hîc ultimam producat; itemque μέγα & ἴαχον, *ver.* 506; vide fuprà ad α, 51.

Ver. 520. ——εἰληλούθει.] Si, εἰλήλουθεν, dixiffet; jam non conftitiffet Temporum ratio. Vide fuprà ad α, 37.

Ver. 525. ——οὖτα δὲ δουρὶ] Rectè obfervârunt Grammatici, vocabulum οὖτα nullo modo ex οὐτάω deduci poffe, (inde enim fit οὔτα penultimâ neceffariò productâ;) fed ex οὐτάζω, οὐτάσω, οὖτα. Unde & οὔτημι, οὔταμαι, οὐτάμενος, &c. Porrò, de hujus vocis fignificatione; Οἱ νεώτεροι οὐκ ἴσασι τὴν διαφορὰν τοῦ "οὐτάσαι" καὶ "βαλεῖν." Ὅμηρος δὲ "οὐτάσαι" μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ συνεγγὺς τρῶσαι, "βαλεῖν" δὲ τὸ πόῤῥωθεν. *Schol. ad Eurip. Hipp.* 684.

Ver. 526. Χύντο χαμαὶ χολάδες] Rem *turpem* confultâ verborum κακοφωνίᾳ depingit. Ità *Virgilius*, belli civilis horrorem;

Neu patriæ validas in vifcera vertite vires. Æn. VI, 833.

Ibid. ——τὸν δὲ σκότος.] Vide fuprà ad *ver.* 461 & 503.

Ver. 527. ——ἐπεσσύμενον] Scholiaftes legit, ἀπεσσύμενον, ἀπερχόμενον.

Ver. 528. ——πάγη] Vide fuprà ad *ver.* 185.

Ὣς τώ γ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
Ἤ τοι ὁ μὲν Θρῃκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
Ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περίκτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
Δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
Πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

Sic hi duo in pulvere prope invicem extensi sunt;
Hic quidem Thracum, ille verò Epeorum ære-loricatorum,
Duces; multi autem circùm interfecti sunt & alii.
Tum verò non pugnam quisquam reprehendisset interveniens.
Qui adhuc illæsus & invulneratus acuto ære
Versaretur in medio, ducerétque ipsum Pallas Minerva,
Manu prehensâ, ac telorum averteret impetum.
Multi enim Trojanorum & Achivorum die illo
Proni in pulvere propè inter se prostrati sunt.

Ver. 539. ——οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν.] Τοιοῦτος δ' ἂν εἴη θεατὴς, ὁ τοῦ Ποιητοῦ ἀκροατής. *Eustath.*

Ver. 540. ——ἄβλητος καὶ ἀνούτατος] Rectè Scholiastes: Ὁ μήτε ἀπὸ διαστήματος τρωθεὶς δόρατι ἢ ὀϊστῷ, μήτε δὲ ἐκ τοῦ ἐγγὺς ξίφει. *Neque eminùs neque cominùs vulneratus.* Vide & suprà ad *ver.* 525.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Ε′.

Ὑπόθεσις τῆς Δ′ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

Διομήδης, Ἀθηνᾶς αὐτῷ συλλαμβανομένης, ἀριςεύει, καὶ πολλὲς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων. Τιτρώσκει δὲ Ἀφροδίτην κατὰ τῆς χειρὸς, καὶ Ἄρεα κατὰ τὲ κενεῶνος. Αἰνείαν δὲ πληγέντα ὑπ᾽ αὐτὲ λίθῳ, Ἀπόλλων διασώζει. Τληπόλεμος δὲ ὑπὸ Σαρπηδόνος ἀναιρεῖται. Τῷ δὲ Ἄρει Ζεὺς ἐπιπλήτlει. Ἰᾶται δὲ αὐτὸν Παιήων ὁ τῶν θεῶν ἰατρός.

ΑΛΛΗ.

Απαγαγὼν τὸν τὲ Πηλέως ὁ Ποιητὴς πρόμαχον ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προςῆσαι θελήσας, καὶ παράδοξον ἀριςείαν ἑρμηνεῦσαι, τὸν Τυδέως ἵςησι· καὶ διότι ὲχ οἷός τε ἦν ἐπίσης ἐκείνῳ τὲς πολεμίες φοβεῖν, φησὶν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθεῖσθαι, καὶ ἐξαιρέτῳ τιμῇ τετιμῆσθαι. Ὁρᾶσθαι γὲν ὑπὲρ τῶν ὤμων αὐτοῦ φοβερὸν πῦρ καιόμενον, ὡς τὲς Τρῶας καταπλαγέντας ἐπὶ τῇ παρὰ τῶν θεῶν βοηθείᾳ καταφυγεῖν, φοβερώτερον αὐτὸν καὶ Ἀχιλλέως νομίζοντας. Λέγει οὖν "Οὐδ᾽ Ἀχιλῆά ποθ᾽ ὧδέ γ᾽ ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν, Ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ᾽ ὅδε λίην Μαίνεται, ὲδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν." Τοῦτον τὸν τρόπον Διομήδης ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθούμενος, πολλὲς τῶν Τρώων ἀναιρεῖ, καὶ Πάνδαρον τὸν παρασπονδήσαντα. Τιτρώσκει δὲ καὶ Ἀφροδίτην συλλαμβανομένην τῷ παιδὶ Αἰνείᾳ· ὁμοίως δὲ καὶ Ἄρεα. Τὴν μὲν οὖν Ἀφροδίτην ἡ μήτηρ Διώνη παραμυθεῖται· τὸν δὲ Ἄρεα ἰᾶται Παιήων, τὲ Διὸς πρότερον αὐτῷ ἐπιπλήξαντος.

Ἐπιγραφαί.

Διομήδες ἀριςεία.

Ἄλλως.

Εἶ, βάλλει Κυθέρειαν, Ἄρηά τε, Τυδέος υἱός.

Ἔνθ᾽ αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν᾽ ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,

LIB. V.

TUM verò Tydidæ Diomedi Pallas Minerva
Dedit robur & audaciam; ut conſpicuus inter omnes
Argivos fieret, & famam inſignem auferret.
Accendebat *utique* ei ex galeâque & clypeo indefeſſum ignem,

Ver. 2. ΔΩΚΕ μένος.] Καὶ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνθυσιῶδες, ἀνυπόςατόν ἐςι καὶ ἀήτlητον, Ὃ καὶ τοὺς θεοὺς Ὅμηρος ἐμποιεῖν φησι τοῖς ἀνθρώποις,——καθάπερ ἔρμημα τῷ λογισμῷ καὶ ὄχημα τὸ πάθος προςιθέντας. *Plutarch. de Virtute morali, ſub finem.* Vide autem ſuprà ad ά, 194; & β′, 169; & δ′, 92.

Ver. 4. Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθος] *Al.* Δαῖε δ᾽ οἱ. *Virgilius* hanc loquendi rationem ſæpe eſt imitatus:

——galea alta chimæram
Suſtinet, Ætneos efflantem faucibus ignes. *Æn.* VII, 785.
——geminas cui tempora flammas
Læta vomunt, patriumque aperitur vertice ſidus. *Æn.* VIII, 680.

——tremunt in vertice criſtæ
Sanguineæ, clypeoque micantia fulgura mittit. *Æn.* IX, 732.

Terribilem criſtis galeam, flammaſque vomentem. *Æn.* VIII, 620.

Ardet apex capiti, criſtiſque à vertice flamma
Funditur, & vaſtos umbo vomit aureus ignes;
Non ſecus ac liquidâ ſiquando nocte cometæ
Sanguinei lugubre rubens, aut Sirius ardor;

Ἀςέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅςε μάλιςα
Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελυμένος Ὠκεανοῖο·
Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων·
Ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖςοι κλονέοντο.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειός, ἀμύμων,
Ἱρεὺς Ἡφαίςοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤςην,
Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης·
Τώ οἱ, ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην·
Τὼ μὲν ἀφ' ἵπποιϊν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Τυδείδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριςερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν. ὁ δ' ὕςερος ὤρνυτο χαλκῷ

Stellæ autumnali similem, quæ maximè
Splendidè collucet lota in Oceano:
Talem ei ignem accendebat à capitéque & humeris;
Impulitque eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.
Erat autem quidem inter Trojanos Dares, locuples, inculpatus,
Sacerdos Vulcani; duóque ei filii erant,
Phegeus, Idæúsque, pugnæ benè periti omnis:
Hi ei [*Diomedi*,] semoti *à suis*, obvii proruerunt;
Hi quidem ab equis, ille verò à terrâ pugnam ciebat pedester.
Hi itaque quum jam propè erant in se mutuò vadentes,
Phegeus quidem prior emisit longam hastam,
Tydidæ verò super humerum sinistrum venit cuspis
Hastæ, nec percussit ipsum: posterior verò irruit hastâ

Ille sitim morbosque ferens mortalibus ægris
Nascitur, & lævo contristat lumine cœlum. *Æn.* X, 270.

Quo ultimo in loco *inferiorem Homero Virgilium* existimavit *Macrobius*, eo quòd "Minerva Diomedi suo, *pugnanti duntaxat*, flammarum addat ardorem:" Quod idem à *Virgilio* "importunè positum," cum "*necdum pugnaret* Æneas, sed "tantùm in navi veniens appareret." *lib.* 5. *cap.* 13. Ex alterâ parte, *Homero Virgilium* in eo *Superiorem* annotavit *Popius*, quòd *Homero* in hâc Similitudine *Splendor* solummodò scribatur Sideris; *Virgilio*, significantiùs & *lugubris* Cometarum *rubor*, *sitisque & morbi* quos *Sirius ardor* portenderit, memorentur. Cæterùm id hîc præcipuè observandum; summo cum *ornatu* atque *splendore orationis* dixisse utrumque Poëtam, quantum *terrorem* Heröis ad pugnam expediti incuteret *ASPECTUS*. Nec minùs audaci figurâ etiam auram *RUMORIS*, cùm ad concionem iret exercitus, expressit Poëta:

——— μετὰ δέ σφισιν Ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι Διὸς ἄγγελος. ——— *Iliad.* β', 93.

Quin & *Achillis* ad pugnam redituri *FAMA* atque ipsa *EXPECTATIO*, simili verborum atque Imaginum magnificentiâ depingitur:

Ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔςεφε δῖα θεάων
Χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄςεος αἰθέρ' ἵκηται,
——— ——— ὕψοσε δ' αὐγὴ
Γίγνεται ἀΐσσουσα, ——— ———
Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
Στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν, ———
Ἔνθα ςὰς ἤϋσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν. ———
Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
Ἂψ ὄχεα τρόπεον, ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ,
Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
Δαιόμενον· τὸ δ' ἔδαιε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς·
Τρὶς δ' ἐκυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
Iliad. σ', 205——229.

Hæc cùm de *Achillis* solummodò adventantis *RUMORE* summâ cum laude dicta sint, non satis justâ de causâ videtur *Macrobius Virgilio* id vitio vertisse, quod *Æneam*, loco suprà citato, "*necdum pugnantem, sed tantùm in Navi venientem*," simili verborum splendore grandiloquo descripserit.

Ibid.——ἀκάματον πῦρ] Vide suprà ad ά, 398.

——— incendia vires
Indomitas. ——— ——— *Æn.* V, 680.

Ver. 5. Ἀςέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον] "*Notandum*, ὀπωρινὸς, "*ab Homero fuisse productum, sed licenter; nam longè meliùs corripietur;*" Phil. Labbe Prosod. *p.* 54. At quî, obsecrò, *longè meliùs?* Certè non *licenter* produxit *Homerus*, quia *ubique* produxit. At *Hesiodus* quidem licenter, qui (ut alia & multa) corripuit & produxit: Ἔργ. II; *ver.* 33, 292, 295: Vide suprà ad β', 43. Porrò εἰαρινὸς, χειμερινὸς, θερινὸς, penultimam quidem corripiunt; quippe ex ἔαρ, χεῖμα, θέρος, deducta. At ὀπωρινὸς, ab ὀπώρη, penultimam habere videtur ex istâ η partim contractam, atque exinde productam.

Ver. 6. Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελυμένος Ὠκεανοῖο] Quod Homerus de *Sirio*, Virgilius similiter de stellâ *Veneris*:

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ,
Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,
Extulit os sacrum cœlo, tenebrasque resolvit.
Æn. VIII, 589.

Ver. 7. Τοῖόν οἱ πῦρ] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 9. Ἦν δέ τις——ἀμύμων, Ἱρεὺς]

Forte sacer Cybele Chloreus, olimque sacerdos,
Insignis longè ——— *Æn.* XI, 768.

Ver. 12.——ἐναντίω] Al. ἐναντίον.

Ver. 13.——ἀφ' ἵπποιϊν] Ἀμφ' ἅρματος; ut rectè Scholiastes.

Ibid.——ὤρνυτο] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 16.—— ἤλυθ'] Vide suprà ad γ', 205; & ad ά, 37.

Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
Ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον, ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
Οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο·
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν·
Ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
Ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη.
Ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱός,
Δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
Τὸν μὲν, ἀλευάμενον, τὸν δὲ, κτάμενον παρ' ὄχεσφιν,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα·
Ἆρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
Μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ;
Νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;
Ὣς εἰποῦσα, μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα·
Τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου·
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·

Tydides; hujus autem non irritum telum fugit è manu;
Sed percussit pectus inter mammas, deturbavitque de equis [*de curru.*
Idæus autem desiliit, relicto perpulchro curru,
Neque ausus est protegere fratrem interfectum:
Nam nec ipse quidem effugisset mortem atram;
Verùm Vulcanus eripuit, servavitque caligine tectum,
Ne scilicet ei penitus senex tristis esset.
Equos autem abductos magnanimi Tydei filius
Dedit sociis ut deducerent cavas ad naves.
Trojani verò magnanimi, ut viderunt filios Daretis,
Alterum quidem fugientem, alterum verò interfectum apud currus,
Omnibus perturbatus est animus: Cæterùm cæsiis-oculis Minerva
Manu prehensum, verbis allocuta est impetuosum Martem;
" Mars, Mars, pernicies hominum, inquinate-cæde, murorum-eversor,
" An non jam Trojanos quidem sinemus & Achivos
" Pugnare, utris pater Jupiter gloriam præbeat;
" Nos autem cedamus, Jovisque evitemus iram?
Sic fata, prælio eduxit impetuosum Martem:
Hunc quidem postea sedere fecit in herboso Scamandro.
Trojanos autem in fugam verterunt Danai; interfecitque virum quilibet
Ductorum: primus utique Rex virorum Agamemnon
Ducem Halizonum Hodium magnum dejecit è curru:
Primo enim *ei* verso-in fugam in tergum hastam infixit
Humeros inter, pérque pectora trajecit:

Ver. 18.——τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος]

At non hoc telum, mea quod vi dextera versat,
Effugies.———— *Æn.* IX, 747.

Ver. 20.——*ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον.*] *Pedibus* ideò fugit, ut in turbâ posset meliùs *latere.* Ità *Barnesius,* rectè. Alii alias commenti sunt causas, minùs idoneas.

Ver. 22. Οὐδὲ γὰρ] Istud, *γὰρ*, non refertur ad id quod proximè præcessit, nempe *fugisse Idæum*; sed ad id quod eleganter reticetur, *fugisse* scilicet *Nequicquam*; *NAM neque sic quidem futurum fuisse ut Effugisset, nisi* &c. *Virgilius* similiter:

——cadit & Ripheus, justissimus unus
Qui fuit in Teucris, & servantissimus æqui;
Diis *aliter* visum.———— *Æn.* II, 426.

ubi istud, *aliter,* non refertur ad id quod proximè præcessit, nempe *justissimum fuisse Ripheum*; sed ad id quod elegantissimè reticetur, *factum* utique *oportuisse, vulgi judicio, ut qui justissimus fuerat, simul cum cæteris non interisset.*

Ver. 27. Τρῶες δὲ μεγάθυμοι] Vide suprà ad *ά*, 51.

Ver. 31. Ἆρες, Ἄρες.] Ridiculum planè est, quod hîc affert *Eustathius*; vocem, Ἄρης, *duplicem* habere etymologiam; aliam, quum primam producat; aliam, quum corripiat. Quâ ratione hujusmodi syllabæ breves nonnunquam producantur, vide suprà ad *ά*, 51. Cæterùm hoc in loco & *παθητικῶς*, majori cum emphasi, ità fortasse pronunciari debuerit, ac si geminatam haberet literam ῥ; vel etiam ita ferè, ac si scriptum fuisset, Ὦ Ἄρες, Ἄρες.

Ibid.—τειχεσιπλῆτα.] *Al.* τειχεσιβλῆτα.

Ver. 32.——ἐάσαιμεν.] Pessimè *Barnesius,* ἐάσσαιμεν. Vide suprà ad *δ́*, 42.

Ver. 35.——μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα.] Recedebat nimirum Trojanorum exercitus, *Scamandrum* versùs.

Ver. 37.——ἔκλιναν.] Vide suprà ad *ά*, 309.

Ver. 40.——στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν]

Tum Pallas bijugis fugientem Rhætea præter
Trajicit———— *Æn.* X, 399.

Ver.

Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο, Μῄονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει·
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ', ἵππων ἐπιβησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε,
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.
Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρείδης Μενέλαος ἕλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ἐσθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
Βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη.
Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὐδὲ ἑκηβολίαι, ᾗσιν τὸ πρίν γ' ἐκέκαστο·
Ἀλλά μιν Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὖτασε δουρὶ,
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
Τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας,
Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο,

Fragorem verò edidit cadens, sonitúmque dedere arma super ipso.
Idomeneus autem Phæstum interfecit, Mæonis filium
Bori, qui ex Tarne glebosâ venerat:
Hunc utique Idomeneus hastâ-inclytus longâ hastâ
Vulneravit, currum conscendentem, ad dextrum humerum:
Decidit autem de curru, horrendáque ipsum caligo invasit.
Hunc quidem inde Idomenei spoliarunt famuli.
Filium autem Strophii Scamandrium, peritum venationis,
Atrides Menelaus interfecit hastâ acutâ,
Bonum venatorem: docuit enim Diana ipsa
Jaculari ferarum omne genus, quas utique nutrit in montibus sylva.
Verùm non ei tunc profuit Diana sagittis-gaudens,
Neque peritia-jaculandi-eminùs, quâ antea instructus erat:
Sed ipsum Atrides, hastâ-inclytus Menelaus
Ante se fugientem, in dorso vulneravit hastâ,
Humeros inter, pérque pectora trajecit.
Cecidit autem pronus, sonitúmque dederunt arma super ipso.
Meriones verò Phereclum interfecit, fabri filium
Harmonidæ, qui manibus sciebat artificiosa omnia
Fabricari, egregiè enim ipsum diligebat Pallas Minerva;
Qui etiam Alexandro fabricatus fuerat naves æquales,
Exordia malorum, quæ omnibus exitium Trojanis fuerunt,

Ver. 42. Δούπησεν δὲ] Vide suprà ad δ', 455, & 504.

Ver. 43.—— Μῄονος υἱὸν.] *Strabo* legit, τέκτονος υἱὸν, *lib.* IX, *pag.* 633. Ex sequente, *ver.* 59. ut videtur.

Ver. 44.—— ἐκ Τάρνης.] *Al.* ἐκ τ' Ἄρνης. Vide *Strab. lib.* IX, *pag.* 633; & *Pausan. lib.* IX. *cap.* 40.

Ibid.—— εἰληλούθει·] Si, εἰλήλουθε, dixisset, utique non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicit, Who Is come; pro eo quod est, Who Came. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 50.—— ὀξυόεντι.] Ἔγχεα ὀξυόεντα, ἐξ ὀξύης τοῦ δένδρου· ὡς καὶ Ἀρχίλοχος, "ὀξύη ποτᾶτο." ἀλλ' οὐ, τὰ ὀξέα, ὡς οἱ Γραμματικοὶ ἀποδεδώκασι. *Porphyr. Quæstion. Homeric.* 11. Similiter & apud *Euripidem* legitur, *Heraclid. ver.* 727;

—— χειρὶ δ' ἔνθες ὀξύην. *Al.* ὀξύνην.

Ver. 51. Ἐσθλὸν θηρητῆρα.]

—— debellatorque ferarum. *Æn.* VII, 651.

Ver. 52.—— ὕλη] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 53. Ἀλλ' οὔ οἱ τότε]

—— nihil illos Herculis arma,
Nil validæ juvere manus. —— *Æn.* X, 319.

Ver. 55.—— δουρικλειτὸς] *Vulgg.* δουρικλυτός. At *Barnesius* edidit δουρικλειτός. Rectè, ut mihi quidem videtur. Sic enim & Vulgati, *Odyss.* ό, 52. Similique analogiâ sæpe apud Homerum legitur & ἀγακλυτὸς & ἀγακλειτός. Neque nihili est, quod hunc versum non memoret *Athenæus* inter λαγαροὺς, τοὺς ἐν μέσῳ χαλότητα ἔχοντας. *l.* XIV, *c.* 8.

Ver. 56.— οὔτασε δουρὶ,] Vide suprà ad δ', 525; & ad ά, 140.

Ver. 61.—— μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη.] *Eustathius* ἐφίλατο deducit ex φίλημι: Alii contractum existimant ex ἐφιλήσατο. Pessimè utrumque: Corripi enim omninò debuisset syllaba φι. Reverà, quâ analogiâ dicitur μαρτῡρομαι, ἐμαρτῡρόμην, ἐμαρτῡράμην, in futuro autem μαρτῠροῦμαι, indeque μαρτῠρέομαι, quod per omnes Modos ac Tempora ῠ semper corripit; (vide suprà ad ά, 338:) eâdem analogiâ ex φίλομαι deduxit Homerus ἐφῑλατο, & in imperativo φῖλαι: Ex quo Futurum deducetur φῐλοῦμαι; indeque φῐλέω, quod per omnes Modos & Tempora semper corripit. Vide κ', *ver.* 280; & ύ, *ver.* 504.

Ver. 62.—— νῆας ἐΐσας,] Vide suprà ad ά, 306.

Ver. 63. Ἀρχεκάκους]

—— Primus leti, primusque malorum
Causa fuit. —— *Æn.* IV, 169.

—— Quæ prima malorum
Causa fuit. —— *Æn.* VII, 481.

Ver.

Οἵ τ' αὐτῷ· ἐπεὶ οὔτι θεῶν ἐκθέσφατα ᾔδη·
Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκή·
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε.
Πήδαιον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος υἱὸν,
Ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανὼ,
Ἶσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσεϊ ᾧ.
Τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
Βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὀξέϊ δουρί·
Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἕλε χαλκὸν ὀδοῦσιν.
Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
Υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
Ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μεταδρομάδην ἔλασ' ὦμον.
Φασγάνῳ ἀΐξας· ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν·
Αἱματόεσσα δὲ χεὶρ πεδίῳ πέσε· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη,
Ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι, ἢ μετ' Ἀχαιοῖς·
Θῦνε γὰρ ἀμπεδίον, ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς,

Sibíque ipsi; quoniam non deorum oracula intellexerat:
Hunc utique Meriones, cùm scilicet assecutus esset insequens,
Feriit clunem ad dextram: at penitùs
E regione juxta vesicam sub osse exiit cuspis:
In genua itaque cecidit ejulans, mórsque ipsum circumtexit.
Pedæum verò interfeci Meges, Antenoris filium,
Qui nothus quidem erat, studiosè tamen *eum* educavit nobilis Theano,
Æquè cum dilectis liberis, gratificans marito suo;
Hunc utique Phylides hastâ-inclytus, prope cùm venisset,
Ferit capitis ad occipitium acutâ hastâ;
E regione verò per dentes linguam subsecuit æs;
Cecidítque in pulvere, frigidúmque prehendit æs dentibus [*mordicus*].
Eurypylus verò Euæmonides Hypsenora nobilem,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
Sacerdos fuerat, deíque instar honorabatur à populo;
Hunc utique Eurypylus, Euæmonis præclarus filius,
Ante se fugientem, in cursu percussit in humero,
Ense impetu facto: abscidítque manum gravem;
Sanguinolenta verò manus in campo cecidit: hunc autem oculos
Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
Sic hi quidem laborabant per acre prœlium.
Tydidem autem non dignôsses, utris interesset,
Utrum cum Trojanis versaretur, an cum Achivis:
Furibundus enim ferebatur per campum, fluvio inundanti similis,

Ver. 66. Βεβλήκει γλουτὸν] Similiter, *ver.* 73, βεβλήκει κεφαλῆς. Vide suprà ad δ', 492; & ad α', 37.

Ver. 67.——ἤλυθ'] Vide suprà ad γ', 205.

Ver. 71.——πόσεϊ ᾧ.] Quâ ratione, πόσεϊ, hîc ultimam producat; & ἀντικρὺ, *ver.* 67, 74 & 100; itemque Εὐρύπυλος, *ver.* 79; vide suprà ad α', 51.

Ver. 72.——Φυλεΐδης.] Meges, Phylei filius; *ver.* 69.

Ver. 81.——ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.]

Te decisa suum, Laride, dextera quærit;
Semianimesque micant digiti, ferrumque retractant.

Æn. X, 395.

Ver. 83.——πορφύρεος θάνατος.] *Homero* πορφύρεος θάνατος, non est *purpurea mors*, quâ ratione *Virgilius* dixit, de eo qui sanguinem ense trajectus vomeret. "*Purpuream vomit ille animam*;" sed, ut rectè interpretatur Scholiastes, *Atra mors.* Sic infrà,

——θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε. π', 350.

——πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασα ἑαυτήν. ρ', 551.

Porrò, quâ analogiâ πορφύρεος è πορφύρω deducatur; vide suprà ad α', 338 & 482.

Ver. 84. Ὣς οἱ μὲν πονέοντο]

Atque ea per campos—dum Marte geruntur. *Æn.* VII, 530.

Ver. 87.—ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς.]

Montibus ex altis magnus decursus aquai,
Fragmina conjiciens sylvarum, arbustaque tota;
Nec validi possunt pontes venientis aquai,
Vim subitam tolerare; ita magno turbidus imbri
Molibus incurrit validis cum viribus amnis;
Dat sonitu magno stragem, volvitque sub undis
Grandia saxa; ruit, quà quidquam fluctibus obstat.

Lucret. lib. I, 284.

——Torrentis aquæ, vel turbinis atri
More furens.——

Æn. X, 603.

Non sic, aggeribus ruptis cùm spumeus amnis

Ver.

Χειμάρρῳ, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας·
Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
Οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
Πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζηῶν·
Ὣς ὑπὸ Τυδεΐδῃ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες
Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον, πολέες περ ἐόντες.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Θύνοντ' ἀμπεδίον, πρὸ ἕθεν κλονέοντα φάλαγγας,
Αἶψ' ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἐτιταίνετο καμπύλα τόξα,
Καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον
Θώρηκος γύαλον· διὰ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστὸς,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε· παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ·
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Ὄρνυσθε, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντορες ἵππων·
Βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν· οὐδέ ἕ φημι
Δῆθ' ἀνσχήσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ὠκὺ δάμασσεν,
Ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόσθ' ἵπποιιν καὶ ὄχεσφιν
Ἔστη, καὶ Σθένελον προσέφη, Καπανήϊον υἱόν·
Ὄρσο, πέπον Καπανηϊάδη, καταβήσεο δίφρου,
Ὄφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσῃς πικρὸν ὀϊστόν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Σθένελος δὲ καθ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε·
Πὰρ δὲ στὰς, βέλος ὠκὺ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου·
Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.

Torrenti, qui velociter fluens diſſipat pontes:
Quem utique neque pontes muniti coërcent,
Neque ſepta retinent camporum perquàm-virentium,
Venientem derepentè, quandò ingruerit Jovis imber;
Multæ autem ab ipſo ſegetes dejectæ ſunt lætæ juvenum:
Sic à Tydide denſæ turbabantur phalanges
Trojanorum; nec ipſum ſuſtinebant, multi licèt exiſtentes.
Hunc autem poſtquam vidit Lycaonis præclarus filius
Furibundè ruentem per campum, ante ſe turbantem phalangas,
Illico contra Tydidem intendebat incurvos arcus,
Et percuſſit irruentem, aſſecutus ad dextrum humerum
Thoracis cavitatem: pervolavit autem acerba ſagitta,
Atque in oppoſitam partem perrupit; fœdabatúrque ſanguine thorax:
Super hoc autem altùm clamavit Lycaonis clarus filius;
"Ingruite, Trojani magnanimi, ſtimulatores equorum:
"Vulneratus eſt enim fortiſſimus Achivorum: nec ipſum autumno
"Diù toleraturum acrem ſagittam, ſi verè me
"Impulit rex, Jovis filius, proficiſcentem ex-Lyciâ.
Sic dixit jactabundus: Hunc verò non ſagitta velox interfecit;
Sed relato pede ante equos & currus
Stetit, & Sthenelum allocutus eſt, Capaneïum filium;
"Propera, ſuaviſſime Capaneïade, deſcende de curru;
"Ut mihi ex humero trahas acerbam ſagittam.
Sic dixit; Sthenelus autem de curru deſiliit in terram;
Et adſtans, ſagittam velocem penitùs-trajectam extraxit humero:
Sanguis autem ejaculabatur ſe per tortilem annulis tunicam.

Exiit, oppoſitaſque evicit gurgite moles;
Fertur in arva furens cumulo, campoſque per omnes
Cum ſtabulis armenta trahit ———. *Æn.* II, 496.

——Aut rapidus montano flumine torrens
Sternit agros, ſternit ſata læta boumque labores.
Præcipiteſque trahit ſylvas,——— *ibid. ver.* 305.

Pulcherrimè uterque Poëta: *Macrobius* tamen *Virgilium* hoc in loco dignitatem *Homeri* non aſſecutum cenſet: *Lib.* V. *cap.* 13.

Ver. 90.———ἐριθηλέων] Pronunciabatur ἐριθηλῶν.

Ver. 91.—ἐπιβρίσῃ.] Vide infrà ad ή, 343.

Ver. 92.——κάλ'] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 93. Ὣς ὑπὸ Τυδεΐδῃ]
Sic Turno, quacunque viam ſecat, agmina cedunt;
Converſæque ruunt acies.——— *Æn.* XII, 369.

Ver. 95.—Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς] *Pandarus.*

103. *Ver.* Βέβληται γὰρ ἄριστος] Vide ſuprà ad ά, 37.
Pars bella haud temnenda, viri, jacet altus Orodes:
Conclamant ſocii ——— *Æn.* X, 737.

Ver. 105.——ἀπορνύμενον] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 109. Ὄρσο, πέπον.] Ita *Barneſius* ex Codd. Vett. & MSS. Rectè, ut opinor. *Al* ὄρσεο: Quod erat, ὄρσου.

Ibid.——καταβήσεο] Videtur mihi Imperativus ex Futuro deductus, (vide infrà ad ί, 613,) licèt id non agnoſcant Grammatici; erraréque eos, qui verbum hîc in Præſenti fingunt καταβήσομαι. (Vide ſuprà ad β', 35.) Quanquam, analogiâ non diſſimili, perſæpe uſurpare viſus eſt *Homerus*, verbum δύσομαι, δύσεο, ἐδύσετο, &c.

Ver. 110.——ἐρύσσῃς] Ita *Barneſius*, ex MSS. Rectè. *Al.* ἐρύσῃς: Quod penultimam corripit.——διαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμου, *ver.* 112.

Δὴ τότ᾽ ἔπειτ᾽ ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κλῦθί μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη·
Εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
Δηΐῳ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ᾽ ἐμὲ φίλαι, Ἀθήνη·
Δὸς δέ τέ μ᾽ ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν,
Ὅς μ᾽ ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδέ με φησὶ
Δηρὸν ἔτ᾽ ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.
Ὣς ἔφατ᾽ εὐχόμενος· τοῦ δ᾽ ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
Γυῖα δ᾽ ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν·
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
Ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα
Ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότα Τυδεύς.
Ἀχλὺν δ᾽ αὖ τοι ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
Ὄφρ᾽ εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
Τῷ νῦν, αἴ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ᾽ ἵκηται,
Μήτι σύγ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ᾽ ἐς πόλεμον, τήνγ᾽ οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τυδείδης δ᾽ ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
Καὶ πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι.
Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥστε λέοντα,
Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ᾽ εἰροπόκοις ὀΐεσσι
Χραύσῃ μέν τ᾽ αὐλῆς ὑπεραλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ·

Tum verò vota concepit pugnâ ſtrenuus Diomedes;
" Audi me, Ægiochi Jovis filia, indomita:
" Si unquam mihi & patri favens aſtitiſti
" Ardenti in pugnâ, nunc rurſus mihi fave, Minerva:
" Atque da me virum *iſtum* interficere, & *eum* intra impetum haſtæ venire,
" Qui me percuſſit præveniens, & gloriatur, neque me dicit
" Diu ampliùs viſurum ſplendidum lumen Solis.
Sic dixit precans; eum verò exaudivit Pallas Minerva:
Ac membra fecit levia, pedes, & manus deſuper:
Et propè ſtans verbis alatis eſt allocuta;
" Confidens jam, ô Diomedes, contra Trojanos pugna:
" Nam tibi in pectoribus robur paternum immiſi
" Intrepidum, quale habuit vibrator ſcuti eques Tydeus.
" Caliginem verò tibi ab oculis abſtuli, quæ priùs inerat,
" Ut bene dignoſcas tum deum, tum etiam hominem.
" Itaque nunc ſiquis Deus tentans te huc venerit,
" Nequaquam tu immortales deos contra pugna
" Alios: Verùm ſi Jovis filia Venus
" Venerit in pugnam, hanc vulnera acuto ære.
Sic quidem locuta diſceſſit cæſiis-oculis Minerva:
Tydides verò reverſus primis pugnatoribus mixtus eſt.
Et licet anteà quoque animo promptus *erat* adverſos Trojanos pugnare,
At tunc tamen illum ter tantum occupavit robur, inſtar leonis,
Quem opilio in agro apud lanigeras oves
Perſtrinxerit quidem caulam tranſilientem, nec tamen interfecerit:

Ver. 114.——Δὴ τότ᾽ ἔπειτ᾽ ἠρᾶτο]

——————Sic voce precatur:

Tu Dea, tu præſens noſtro ſuccurre labori. *Æn.* IX, 403.

Ver. 115. Κλῦθί μοι.] *Al.* Κλῦθί μευ: Ut & alibi. Quod perinde eſt.

Ibid.——αἰγιόχοιο] Vide ſuprà ad α΄, 202.

Ibid.——ἀτρυτώνη] Vide ſuprà ad β΄, 157.

Ver. 117.——νῦν αὖτ᾽ ἐμὲ φίλαι, Ἀθήνη.] Ita omninò legendum: Non, ut plerique, νῦν αὖτ᾽ ἐμὲ φίλε᾽ Ἀθήνη. Nam φιλέειν, primam *neceſſariò* corripit; φίλασθαι, eandem *neceſſariò* producit. Vide ſuprà ad *ver.* 61; & ad α΄, 338.

Ver. 118. Δὸς δέ τέ μ᾽ ἄνδρα ἑλεῖν, καὶ ἐς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν.]

Hunc ſine me turbare globum, & rege tela per auras.
Æn. IX, 409.

Scholiaſtes ἑλεῖν interpretatur, ἐν χερσὶν ἔχειν· ἐπιφέρει γὰρ, εἰς ὁρμὴν ἔγχεος ἐλθεῖν. Sed nihil impedit quominus & hoc in loco, ἑλεῖν, ſit *interficere.* Nam, *haſtæ ſuæ patere, & interfici,* uno eodemque æſtimat *Diomedes.* " *Da mihi, ut virum iſtum interficiam; da utique, ut intra haſtæ meæ jactum accedat.*"

Ver. 126.——ἱππότα Τυδεύς] Vide ſuprà ad α΄, 175.

Ver. 127. Ἀχλὺν δ᾽ αὖ τοι]

——namque omnem, quæ nunc obducta tuenti
Mortales hebetat viſus tibi, & humida circùm
Caligat, nubem eripiam.—— *Æn.* II, 604.

Ver. 128. Ὄφρ᾽ εὖ γινώσκῃς.] Quæritur; Quî ergo Glaucum deinceps ignoravit, (ζ΄, 123, 128,) homóne eſſet, an deus? Καί φαμεν, ὅτι πρὸς καιρὸν ἀφῄρηται τὴν ἀχλὺν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα τρώσῃ τὴν Ἀφροδίτην καὶ Ἄρεα. *Schol.*

Ver. 130.——ἀθανάτοισι] Vide ſuprà ad α΄, 398.

Ver. 132.——τήνγ᾽ οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.] Vide infrà ad *ver.* 336.

T

Ver.

Τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν, ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
Ἀλλ' κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται·
Αἱ μέν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·
Ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.
Ἔνθ' ἕλεν Ἀστύνοον ϗ Ὑπείρονα, ποιμένα λαῶν·
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ,
Τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ' ὦμον
Πλῆξ'· ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν, ἠδ' ἀπὸ νώτου.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' Ἄβαντα μετῴχετο, ϗ Πολύειδον,
Υἱέας Εὐρυδάμαντος, ὀνειροπόλοιο γέροντος·
Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους,
Ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε, Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
Ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
Υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
Ἔνθ' ὅγε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
Ἀμφοτέροιν· πατέρι δὲ γόον ϗ κήδεα λυγρὰ
Λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
Δέξατο, χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.

Hujus quidem vim irritavit; postea verò non ampliùs repellit,
Sed stabula subit, *ovésque* desertæ fugantur;
Atque hæ quidem confertæ aliæ super alias sternuntur,
At ille alacer ex alto exilit ovili:
Sic alacer Trojanis mixtus est fortis Diomedes.
Tunc interfecit Astynoum, & Hypenora, pastorem populorum;
Alterum quidem super mammam percussò æratâ hastâ;
Alterum autem ense magno, in jugulo ad humerum
Percussit: ab cervice verò humerum abscidit, & à dorso.
Atque hos quidem omisit: Abantem verò petebat, & Polyidum,
Filios Eurydamantis, somniorum-interpretis senis:
Quibus non, ad bellum proficiscentibus, senex interpretatus est somnia,
Verùm ipsos fortis Diomedes interfectos-spoliavit.
Perrexit autem *deinceps* ad Xanthum Thoönáque, Phænopis filios,
Ambos provectâ-ætate-genitos: ipse verò conficiebatur senectâ tristi,
Filium verò non susceperat alium, *quem* hæredem relinqueret.
Tum ille hos interfecit, eorúmque eripuit animam
Amborum, patri verò luctum & curas tristes
Reliquit, quoniam non vivos ex pugnâ reversos
Accepit; curatores verò hæreditatem partiti sunt.

Ver. 140. Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται.] Σταθμοὶ, inquit *Eustathius*, τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ζωοστάσια, αἱ ἐπαύλεις· καὶ ὅλως κατοικίαι ἀγροτικαί. Alii igitur hoc ita accipiunt, ut dicatur *Pastor se in ædibus abscondere; quæ autem a Pastore deserta sint, loca omnia terrore repleta; ovesque in stabulis confertim sterni.* Alii *Leonem* intelligunt *stabula subire dictum*, ad oves diripiendas. Porrò istud, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται, quod *Eustathius* ad ποίμνια refert, *Scholiastes* a *Barnesio* citatus ita accipit, ut scilicet *Pastor* dicatur τὴν ἐρημίαν φοβεῖσθαι. Quæ quidem, ad sententiam, eódem redeunt omnia.

Ibid.—ἐρῆμα.] Ità Veteres, teste *Eustathio*. Al. ἔρημα. Sed hoc, leviculum.

Ver. 141.——ἀγχιστῖναι] *Al.* ἀγχηστῖναι.

Ver. 142. ——— βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς] "*Exilit EX ovili*;" vel *in agros*, postquam oves diripuit; vel *in stabula interiora*, ut oves eò jam præ metu confertas diripiat. Quod enim affert Scholiastes apud *Barnesium*, (βαθέης Ἐξάλλεται αὐλῆς, ἀντὶ τοῦ, Εἰσάλλεται εἰς τὴν βαθεῖαν ἔπαυλιν ἔνδον,) planè est absurdissimum. Quodque ait *Eustathius*, (ἡ γὰρ, Ἐξ, πρόθεσις, οὐ μόνον τὴν Ἔξω δηλοῖ σχέσιν, ἀλλὰ καὶ ὕψωμα πολλάκις σημαίνει· ὡς καὶ ἐν τῷ, Ἐξαίσχώθη· καὶ ἐν τῷ, Ἐκνομίως.) neque *verum* est in istis ipsis, quæ affert, vocabulis; neque, si in istis *verum esset*, posset id ullo modo locum habere in *Verbis Motum significantibus*; ut adeò ἐξάλλεσθαι, exempli causâ, τὴν ἔξω σχέσιν non exprimeret; neque ab, ὑπεράλλεσθαι, quicquam differret.

Ver. 143. Ὣς μεμαὼς]

—Pœnorum qualis in arvis
Saucius ille gravi venantum vulnere pectus
Tum demum movet arma leo,—
————&c fremit ore cruento:
Haud secùs accenso gliscit violentia Turno. *Æn.* XII, 4.

Ver. 146.——ξίφεϊ μεγάλῳ] Quâ ratione, ξίφεϊ, ultimam hîc producat; itemque, πατέρι, *ver.* 156; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 148. Τοὺς μὲν ἔασ'] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 150. Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους.] Vel, *Quibus nequicquam, cùm ad bellum proficiscerentur, interpretatus est somnia*: (vide infrà, *ver.* 198:) Vel, *Quibus, nunquam reversuris, interpretatus est somnia*: Vel; *Quibus non ampliùs interpretaturus erat somnia reversis.* Ab *Eustathio* laudatur hæc ambiguitas. Mihi videtur, non utique *Poëtæ*, sed *Nobis* jam Græcè minùs scientibus omninò tribuenda. Alio adhuc modo interpretatur *Popius*: nempè *senem, quoniam filii ejus non reverterentur; Somniis interpretandis, quid tandem de iis actum esset, quæsitum isse.* At verò cur, ante confectum bellum, ut filii reverterentur, omninò expectaret senex; equidem nihil video. Porrò, de *Prosodiâ* vocis ἐκρίνατο, vide suprà ad ά, 309.

Ver. 151. Ἀλλὰ σφέας.] Credo pronunciatum fuisse, Ἀλλὰ σφᾶς· ut alibi.

Ver. 155.——ἐνάριζε.] *Al.* ἐνάριξε· ut suprà *ver.* 151.

Ibid.—φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν Ἀμφοτέροιν

——morere,

Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχήμονά τε, Χρομίον τε.
Ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξει
Πόρτιος, ἠὲ βοός, ξύλοχον καταβοσκομενάων·
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
Ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν.
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
Βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα·
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί,
Καὶ κλέος; ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ,
Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων·
Ἀλλ' ἄγε, τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διῒ χεῖρας ἀνασχών,
Ὅστις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Εἰ μή τις θεός ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
Ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
Ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
Ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ', εἰ θεός ἐστιν.
Εἰ δ' ὅγ' ἀνήρ, ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱός,
Οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι

Tunc filios Priami duos corripuit Dardanidæ
In uno curru exiſtentes, Echemonáque, Chromiúmque.
Ut vero leo inter boves inſiliens cervicem fregit
Juvencæ, vel bovis, fruticetum depaſcentium;
Sic hos ambos de curru Tydei filius
Deturbavit ſæviter invitos, poſteáque armis ſpoliavit:
Equos verò ſuis ſociis dedit ad naves agendos.
Hunc autem vidit Æneas diſſipantem ordines virorum,
Cœpítque ire pérque pugnam & per ſtrepitum haſtarum,
Pandarum deo-parem quærens, ſicubi inveniret.
Invenit *utique* Lycaonis filium laudatúmque, fortémque:
Stetítque ante ipſum, verbúmque eum contra locutus eſt:
" Pandare, ubi tibi arcus & volucres ſagittæ,
" Et gloria? quâ nullus tecum contendit hic quidem vir,
" Neque quiſquam in Lyciâ te gloriatur eſſe præſtantior:
" Sed age, huic immitte viro ſagittam, Jovi manibus ſublatis,
" Quiſquis is *ſit, qui* vincit, & ſanè malis multis affecit
" Trojanos: quoniam multorúmque & fortium genua ſolvit.
" Niſi quis deus eſt, iratus Trojanis,
" Ob ſacrificia ſuccenſens: Difficilis autem dei eſt ira.
Huic autem reſpondit Lycaonis clarus filius;
" Ænea, Trojanorum princeps ærelorieatorum,
" Tydidæ eum ego bellicoſa in omnibus aſſimilo,
" Clypeo agnoſcens, oblongâque galeâ,
" Equóſque inſpiciens: planè verò haud ſcio, an deus ſit.
" Quòd ſi hic homo, quem dico, bellicoſus *ſit* Tydei filius,
" Non hic ſine deo iſta furens facit, ſed aliquis propè

——morere, & nè fratrem deſere frater. *Æn.* X, 600.
Vide autem infrà ad ί, 478.

Ver. 161.——αὐχένα ἄξει] *Al.* αὐχέν' ἔαξε.

Ver. 166. Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας, ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν.]
Hunc ubi miſcentem longè media agmina vidit. *Æn.* X, 721.

Ver. 171. Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον,]
——heroum quondam fortiſſime fruſtrà,
Tantáne tam patiens nullo certamine tolli
Dona ſines? Ubi nunc nobis Deus ille, magiſter
Nequicquam memoratus Eryx? ubi fama per omnem
Trinacriam?—— *Æn.* V, 389.

Ibid.——πτερόεντες ὀϊστοί.]
——volatile ferrum. *Æn.* IV, 71.

Ver. 172.——ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ.] Ἐπεὶ δὲ ——οὔτ' ἐμπαθὴς ψυχὴ παῤῥησίαν ἀναδέχεται καὶ νουθεσίαν ἄκρατον, ἐν τοῖς χρησιμωτάτοις ἐστὶ τῶν βοηθημάτων ὁ παραμιγνύμενος ἐλαφρὸς ἔπαινος· ὥσπερ ἐν τούτοις,——" Ποῦ τοι τόξον,—— ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται " ἐνθάδε γ' ἀνήρ;" *Plutarch. Quomod. Adulator ab Amic. internoſc.* ſub finem.

Ver. 174.——τῷδ' ἔφες ἀνδρί,——Ὅστις ὅδε κρατέει.]
Unus homo————
——tantas ſtrages impunè per urbem
Ediderit? juvenum primos tot miſerit Orco? *Æn.* IX, 785.

Ver. 178.——μηνίσας] Secundam *producit*, quippe à μηνίω, deducta. Nam quæ in ίζω deſinunt, penultimam in *Futuris* & Aoriſtis *corripiunt.*

Ibid.——ἔπι μῆνις] *Al.* ἐπιμῆνις.

Ver. 185. Οὐχ ὅγ' ἄνευθε θεοῦ.] Similiter, *ver.* 1;

Ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους,
Ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ·
Ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καὶ μιν βάλον ὦμον
Δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο·
Καί μιν ἐγώγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν,
Ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τίς ἐστι κοτήεις.
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι, καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
Καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
Πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι
Ἑστᾶσιν, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν·
Ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα
Ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,
Ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
Ὣς λίπον· αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλυθα,
Τόξοισιν πίσυνος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν.
Ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρείδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροιιν
Ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών· ἤγειρα δὲ μᾶλλον.

" Stat immortalium, nebulâ involutus humeros,
" Qui ab isto sagittam velociter involantem avertit alió:
" Jam enim ei immisi telum, & ipsum percussi in humero
" Dextro, penitùs per thoracis cavitatem;
" Et ipsum ego putavi ad Plutonem demissum iri,
" Attamen non occidi: Deus sane aliquis est iratus.
" Equi autem non adsunt, & currus, quos conscendam:
" Sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim sunt currus
" Pulchri, novi, recens-facti; circúmque vela
" Expansa sunt: apúdque eorum unumquémque bijuges equi
" Adstant, hordeum album comedentes, & avenas,
" Atqui mihi valde multa senex bellator Lycaon
" Proficiscenti mandata dabat in-ædibus affabrè-factis:
" Equis me jubebat & curribus vectum
" Præesse Trojanis in acribus pugnis;
" Sed ego non parui, (profectò multo satius fuisset,)
" Equis parcens; nè mihi indigerent pabulo,
" Viris *in urbe* inclusis, soliti pasci largiter.
" Sic *eos* reliqui; ac pedes ad Ilium veni,
" Arcubus fretus: qui tamen mihi non erant profuturi.
" Jam enim duobus principibus *sagittam* immisi,
" Tydidæque & Atridæ; atque ex ambobus
" Verum sanguinem elicui percussis: irritavi autem magis.

——————Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος. ————
Et Apollo,——ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν. ό, 262.
Et;——οὐκ ἄν τις ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας,
Νόσφι θεῶν.——————μ', 465.
————Non hæc sine numine Divûm
Eveniunt.—————— *Æn.* II, 777.

Ver. 186. Ἕστηκ' ἀθανάτων] Vide suprà ad ά, 398; & ad δ', 434.

Ibid.——νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους.]
Nube candentes humeros amictus. *Horat. Carm.* I, 2; *ver.* 31.

Ver. 187.——ἔτραπεν ἄλλῃ.]
————septenaque tela————
Irrita, deflexit partim stringentia corpus. *Æn.* X, 329.

Ver. 189.——ἀντικρὺ] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hîc ultimam producat; itemque, γὰρ, versu præcedente; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 194. Καλοὶ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 195.——δίζυγες ἵπποι] *Equi bijuges.*
Virgil. Georgic. III, 91.

Ver. 197. Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ] Pulcherrimè hæc omnia, & ad *personam* convenientissimé.

Ibid.——αἰχμητὰ Λυκάων] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 199.————ἐμβεβαῶτα] Ità edidit *Barnesius* ex *MSS.* & *Editt. Vett. Stephanus* aliique, ἐμμεμαῶτα. Vide autem suprà ad β', 818.

Ver. 202. Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς.] Veritus ne, in urbe obsessâ, non esset unde equis pabulum suppeditaretur. *Eustathio* aliter: Διὰ φειδωλίαν, ὡς ἂν μὴ δαπανῷ πολλὰ εἰς αὐτούς.————οὕτω, παρὰ τὸ δέον, ἀνελεύθερος——ἀναλωμάτων φειδοῖ, τοῦ συμφέροντος ἀμελεῖ. Quod quidem non videtur dixisse Poëta. Hominem enim describit, non tam *pecuniæ parcum*, quàm *consilii improvidum.*

Ver. 203.——ἄδδην.] *Al.* ἄδην & ἅδην.

Ver. 204.——εἰλήλυθα.] Hoc est, quod aiunt Galli, *Je suis venu.* Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 208. Ἀτρεκὲς αἷμ'] Sanguinem verum, manifestum, atque in armis etiam colore rubro interlitis conspicuum. Ut rectè notavit *Popius.*

Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
Ἤματι τῷ ἑλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν
Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην,
Χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας, Τρώων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
Μηδ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν,
Ἀντιβίην ἐλθόντε, σὺν ἔντεσι, πειρηθῆναι.
Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο,
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν, ἠδὲ φέβεσθαι·
Τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε
Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
Ἀλλ' ἄγε, νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεὼ ἵππω·
Μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.

" Ideò malo fato de paxillo curvos arcus
" Die illo detraxi, cùm Ilium ad amœnum
" Dux fui Trojanis, gratificans Hectori nobili.
" Quòd si rediero, & adspexero oculis
" Patriam meam, uxorémque, & altam magnam domum;
" Ilico post mihi caput abscidat hostilis vir,
" Si non ego hos arcus lucido in igne posuero,
" Manibus confractos: inutiles enim mihi sunt-comites.
Hunc autem vicissim Æneas, Trojanorum dux, contra allocutus est;
" Nè sic loquere: priùs verò non erit aliter,
" Quam nos ambo adversus hunc virum, cum equis & curribus,
" Obviam invecti, cum armis, experti fuerimus.
" Verùm agè, meos currus conscende; ut videas
" Quales *sint* Troïi equi, periti *per* campum
" Rapidè valdè huc & illuc insequi, & fugere:
" Qui & nos ad urbem salvos perducent, si denuò
" Jupiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit.
" Verùm age, nunc scuticam, & habenas miro artificio-factas
" Accipe, ego verò de equis decedam, ut pugnem.
" Vel tu Hunc excipe; curæ autem erunt mihi equi.
Hunc autem vicissim allocutus est Lycaonis clarus filius;
" Ænea, tu quidem ipse tene habenas & tuos equos:
" Meliùs sub aurigâ consueto curvum currum
" Ferent, si retrò fugerimus Tydei filium.

Ver. 212. Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι]
———patriis ut redittus oris,
Conjugium optatum & pulchram Calydona viderem.
Æn. XI, 269.

Ver. 213.——ὑψερεφὲς] *Al.* ὑψιρεφές.

Ver. 214.———ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι.] Non, κάρη τάμοι ἀπ' ἐμεῖο. sed, κάρη ἐμεῖο ἀποτάμοι.

Ver. 215.——φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην.] Ὀργιζόμεθα καὶ πολεμίοις, καὶ φίλοις, καὶ τέκνοις, καὶ γονεῦσι, καὶ θεοῖς νὴ Δία, καὶ θηρίοις, καὶ ἀψύχοις σκεύεσιν· ὡς ὁ Θάμυρις,——ῥηγνὺς ἁρμονίαν χρυσοτόνου λύρας·—καὶ ὁ Πάνδαρος, αὐτῷ καταρώμενος, εἰ μὴ τὰ τόξα καταπρήσειε, χερσὶ διακλάσσας. Ὁ δὲ Ξέρξης καὶ τῇ θαλάττῃ στίγματα καὶ πληγὰς ἐνέβαλλε. *Plutarch. de Irâ cobib.*

Ver. 219.——ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ——ἐλθόντε.] Non utique. νὼ ἐπὶ τῷδ' ανδρὶ, (nam eâ ratione inficetè admodum *transposita* esset vox νώ·) sed, ἐπελθόντε νὼ τῷδ' ἀνδρί.

Ibid.——ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν] *Al.* ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν. Quod Perinde est. Vide ad ά, 51.

Ver. 221.—— ἐπιβήσεο] Vide suprà ad *ver.* 109; & ad β', 35.

Ver. 222. Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι,] Ἐνταῦθα οὐχ ἁπλῶς οἱ Τρώϊοι· οὐ γὰρ ἔχουσί τι ἐξαίρετον οἱ τῆς Τροίας ἵπποι· ἀλλ' οἱ τοῦ Τρωὸς βασιλέως· οἱ καὶ ἀθάνατοι ἐλέγοντο. *Schol. à Barnesio citat.* Vide infrà *ver.* 265.

Ver. 225. Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ] Mire admodum Scholiastes: Ἐὰν ἡμῖν ὁ Ζεὺς δόξαν παράσχῃ ἐπὶ τῷ Τυδέως παιδὶ, Διομήδει. Contrà planè, quàm ait Poëta. Quò enim istud σαώσετον; quò & istud αὖτε; si de Æneæ scilicet victoriâ accipi possent hæc verba?

Ver. 227.——ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι] Non, *in terram è curru descendam*; sed *dum Tu equos regis, Ego stans in curru pugnabo.* Ut rectè *Eustathius*: Τὸ πεζεῦσαι τοῦ ἅρματος, ἵππων ἀποβῆναι λέγει.

Ver. 228.——δ' ἐμοί.] *Al.* δέ μοι.

Veri

Μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ᾽ ἐθέλητον
Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε·
Νῶϊ δ᾽ ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
Αὐτώ τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σύ γ᾽ αὐτὸς ἔλαυνε τε᾽ ἅρματα καὶ τεὼ ἵππω,
Τόνδε δ᾽ ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.
Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
Ἐμμεμαῶτ᾽ ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους·
Τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος, Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός·
Αἶψα δὲ Τυδεΐδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τυδεΐδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ᾽ ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι·
Ἶν᾽ ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων εὖ εἰδὼς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ᾽ αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ᾽ υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχεται ἐκγέγαμεν, μήτηρ δέ οἱ ἐστ᾽ Ἀφροδίτη.
Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ χαζώμεθ᾽ ἐφ᾽ ἵππων· μηδέ μοι οὕτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς.
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Μήτι φόβονδ᾽ ἀγόρευ᾽, ἐπεὶ οὐδέ σε πεισέμεν οἴω·
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν·
Ὀκνείω δ᾽ ἵππων ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ καὶ αὔτως
Ἀντίον εἶμ᾽ αὐτῶν· τρεῖν μ᾽ οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ᾽ οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
Ἄμφω ἀφ᾽ ἡμείων, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·

" Ne hi, si expaverint, temerè vagentur, neque velint
" Efferre prælio, tuam vocem desiderantes:
" Nos autem cum impetu insecutus magnanimi Tydei filius,
" Ipsósque interficiat, & abigat solidos-ungulis equos.
" Sed tu ipse age tuos currus & tuos equos,
" Hunc autem ego irruentem excipiam acutâ hastâ.
Sic locuti, curribus variatis conscensis,
Impetu concitati contra Tydidem dirigebat veloces equos.
Hos autem vidit Sthenelus, Capaneïus præclarus filius;
Confestimque Tydidem verbis alatis allocutus est;
" Tydide Diomedes, meo carissime animo,
" *Duos* viros video fortes contra te paratos pugnare,
" Vires immensas habentes: alter quidem, arcuum peritus,
" *Est* Pandarus, filius verò Lycaonis gloriatur esse:
" Æneas autem filius magnanimi Anchisæ
" Gloriatur natus esse, matérque ipsi est Venus.
" Verùm age quæso retrocedamus conscenso curru, neque mihi sic
" Discurrito furens per primos pugnatores, nè fortè dulcem vitam perdas.
Hunc autem torvè intuens allocutus est fortis Diomedes;
" Nequaquam ad fugam hortare, quoniam non te persuasurum puto:
" Non enim mihi decorum *est* fugitantem pugnare,
" Neque pavitare: adhuc mihi vires integræ sunt.
" Piget autem equos conscendere: quin & sic
" Obviam ibo ipsis: trepidare me non sinit Pallas Minerva.
" Hos autem non iterum retrò auferent veloces equi
" Ambos à nobis, si vel alter quidem effugerit.
" Aliud verò tibi dicam, tu autem in animo reconde tuo:

Ver. 236.——μώνυχας ἵππους.]
——————solido——————ungula cornu.
Georgic. III, 88.

Ver. 240. Ἐμμεμαῶτ᾽] Similiter, *ver.* 244. μεμαῶτε. Vide suprà ad β', 818.

Ver. 243.——ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,]
————animo gratissima nostro. *Æn.* XII, 142.

Ver. 247. Αἰνείας δ᾽ υἱὸς] *Barnesius* edendum voluit, Αἰνείας θ᾽ υἱὸς. Minùs rectè.

Ibid.——μεγαλήτορος] *Al.* μὲν ἀμύμονος.

Ver. 249.——ἄγε δὴ] *Age quæso.* Vide suprà ad β', 158.

Ver. 253.——ἀλυσκάζοντι.] *Al.* ἀλυσκάζοντα.

Ver. 255.——αὔτως] *Al.* οὕτως.

Ver. 256.——τρεῖν μ᾽ οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη] Syllabæ ἐᾷ hîc in unam coalescunt. Sic & alibi:

Ἀλλ᾽ ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο. *Iliad.* κ', 344.
Ἄψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ᾽ ἐῶμεν πολέμοιο. *Ibid.* τ', 402.
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην. *Odyss.* φ', 233.

ubi omninò pronunciabatur, Οὐκ ἄσουσιν ἐμοί· vide suprà ad δ', 42. Cæterum hoc in loco, Veterum nonnulli (ut docet *Eustathius*) legebant, ἔα: ut esset scilicet, non contractum, sed ἀποκοπὴν ex ἐάα.

Ver. 259.——σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.] Vide suprà ad ά, 297.

Ver.

Αἴκεν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ
Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
Δῶχ', υἷος ποινὴν Γανυμήδεος· οὕνεκ' ἄριστοι
Ἵππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ', ἠέλιόν τε·
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,
Λάθρη Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους·
Τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλης·
Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ,
Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο·
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθα κᾶν κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυοῦ Τυδέος υἱὲ,
Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός·
Νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι, αἴκε τύχοιμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη πταμένη θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερὲς, οὐδέ σ' ὀΐω
Δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' ὀΐω

" Si mihi consultissima Minerva gloriam præbuerit
" Ambos interficiendi, tum verò tu hosce quidem veloces equos
" Hîc detine, ex orbili-ad-sellam-fixo habenis suspensis;
" In Æneæ verò irrue memor equos,
" Abigéque à Trojanis ad benè ocreatos Achivos.
" Ejus enim stirpis *sunt*, è quâ Troï latè-sonans Jupiter
" Dedit pro filio pretium Ganymede: quoniam optimi *sunt*
" Equorum, quicunque sunt sub Auroráque, Soléque.
" Ex hâc stirpe furatus est rex virorum Anchises,
" Clam Laömedonte, submissis fœminis equabus:
" Horum ei sex nati sunt in ædibus ex stirpe;
" Quatuor quidem ipse retinens saginavit ad præsepe,
" Duos autem Æneæ dedit, aptos bello:
" Si hos ceperimus, retulerimus sanè gloriam magnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
Illi verò citò propè accesserunt, incitantes veloces equos.
Hunc prior allocutus est Lycaonis præclarus filius;
" Pertinax, bellicose, illustris Tydei fili,
" Profectò te non telum velox interfecit, acerba sagitta:
" Nunc rursus hastâ experiar, an assequi valeam.
Dixit, & vibratam emisit longam hastam,
Et feriit Tydidæ clypeum: per eum autem penitùs
Cuspis ærea volans thoraci admota est.
Tum verò altùm clamavit Lycaonis præclarus filius;
" Vulneratus es ad ile penitùs, neque te puto
" Diu ampliùs toleraturum: mihi autem magnam gloriam dedisti.
Hunc autem non expavefactus allocutus est fortis Diomedes;
" Errâsti, nec es assecutus: at non equidem vos puto

Ver. 261.——τούσδε] *Nostros hosce.*

Ver. 265. Τῆς γάρ τοι γενεῆς]
Semine ab æthereo——
Illorum de gente, patri quos Dædala Circe
Suppositâ de matre nothos furata creavit. *Æn.* VII, 281.

Ibid.——εὐρύοπα Ζεὺς] Vide suprà ad ά, 175 & 498.

Ver. 269.——θήλεας ἵππους·] Nonnulli, annotante *Eustathio*, scribunt θηλέας, pro θηλείας· Quod ferri omninò non potest. Nam Accusativum istum pluralem *primæ* (quam vocant) *Declinationis* qui in linguâ *Doricâ* syllabam *as* corripit, ignoravit planè *Homerus.* Vide suprà ad β', 43.

Ver. 270.——γενέθλης] *Al.* γενέθλη.

Ver. 273. Εἰ τούτω κε λάβοιμεν,] Non supervacaneum est istud κὲ; sed eam ferè vim habet, quam, apud Latinos, *Quòd si hos ceperimus*; vel, *Quòd si hos porrò ceperimus.*

Ibid.——κᾶν] *Al.* κέν.

Ver. 276. Τὸν πρότερος προσέειπε] Constructio Asyndetos, hoc in loco, loquentis atque irruentis impetum rectè exprimit.

Ver. 284. Βέβληαι] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 286.——οὐ ταρβήσας]
——neque territus heros. *Æn.* V, 453.

Ver. 287.——οὐδ' ἔτυχες· ἀτάρ] Vide suprà ad ά, 51.

Πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν·
Ὣς φάμενος προέηκε, βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη
Ῥῖνα παρ' ὀφθαλμὸν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρὴς,
Αἰχμὴ δ' ἐξεχύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε, μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ,
Δείσας, μήπως οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὶ πεποιθώς·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίον ἔλθοι,
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
Ἰσχίῳ ἐνστρέφεται· κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι·
Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε·

" Antè ceſſaturos, quàm ſaltem alter-veſtrûm ſtratus
" Sanguine ſatiârit Martem invictum bellatorem.
Sic fatus jaculatus eſt, telúmque direxit Minerva
In naſum ad oculum; albos autem trajecit dentes.
Ejúſque linguam extremam abſcidit æs rigidum,
Cuſpis verò exiit ad extremum mentum.
Cecidit autem de curru, ſonitúmque dedere arma ſuper ipſo
Varia, collucentia; tremefacti verò reſtitabant ejus equi
Pedibus-celeres: ejúſque ibi ſoluta eſt animáque robúrque.
Æneas verò *tum* irruit, cum clypeo haſtâque longâ:
Veritus, nè quâ ſibi traherent cadaver Achivi.
Circumiens autem *propugnabat*, tanquam leo, robori confiſus:
Prætenditque ipſi haſtámque, & clypeum undique æqualem,
Illum interficere paratus, quicunque huic obvius veniret;
Horribiliter vociferans: At ſaxum prehendit manu
Tydides, magni ponderis, quod non duo utique viri ferrent,
Quales nunc homines ſunt: hic verò ipſum facilè vibrabat etiam ſolus.
Eo percuſſit Æneæ coxendicem, ubi ſcilicet femur
In coxâ vertitur; acetabulúmque ipſum vocant:
Confregit autem ipſi acetabulum, & inſuper ambos diſrupit nervos;

Ibid.——οὐ μὲν σφῶΐ γ' οἴω

Πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα.] *Barneſius* particulam γὲ, ad *Metrum* utique non neceſſarium, poſt vocem πρὶν bis hîc omittendam exiſtimat. At nihil opus. Habet enim *faceti* aliquid particula iſta in hujuſmodi παθητικοῖς ſæpius repetita. Εἰ γοῦν τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεξαιρήσεις καὶ τὸ πάθος. *Demetr. Phaler.* περὶ ἑρμηνείας, §. 57. Vide ſuprà ad ά, 56; & ad β, 158. Porrò, in ultimo iſto loco, ἕτερόν γε πεσόντα, maximam habet vim particula γέ; eam nimirum, quam habet vox Romana, *ſaltem*.

Ver. 290.——βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη.]

——————direxti tela manuſque

Corpus in Æacidæ—————— *Æn.* VI, 57.

Ver 291.—ἐπέρησεν] Vide ſuprà ad ά, 67.

Ver. 292.——ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε.] Διὰ τὸ ἐπικεκυφέναι κατὰ τῆς γλώττης. *Athenæus*, *lib.* VI. *cap.* 8.

Ver. 293.————ἐξεχύθη] *Al.* ἐξεσύθη & ἐξελύθη.

Ibid.——παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.] Nempe incidit ei telum tum, cùm fortè caput *demitteret*.

Ver. 295. Αἰόλα] Vide ſuprà ad β', 816.

Ibid.——παμφανόωντα.]

——fulgentiaque arma. *Æn.* VI, 490. XI, 6.

——& verſicoloribus armis. *Æn.* X, 181.

Ver. 297.————ἀπόρουσε] *Schol.* ἀπόρουσε ἀπεπήδα τοῦ ἅρματος. Quod eodem redit.

Ver. 298.——μήπως οἱ] Qui iſtud, οἱ, *ad ſe*, latinè vertunt; ad *ſententiam* quidem nihil malè, ſed ad *ſyntaxin* minùs rectè accipiunt. Non enim hoc dicitur; " *veritus*, " *nè ad ſe*," ad *Achivos* ſcilicet, pertraheretur cadaver; ſed, " *veritus, nè ſibi*," nè *Æneæ* ſcilicet, eriperetur. Id quod ad *ſententiam* minimè, ad *grammaticam* certè permultùm intereſt.

Ver. 299.—— ἀλκὶ] Rectè Scholiaſtes ut & *Aſcalonites* apud *Euſtathium*; εἴρηται ἀπὸ τῆς ὀρθῆς τῆς Ἀλξ ὡς πλακὶ, ἀπὸ τῆς Πλάξ. *Al.* ἀλκὶ pro ἀλκῇ. Quod ineptum eſt.

Ver. 302. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide ſuprà ad δ', 456.

Ver. 303.———ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν.] Particula γὲ, eam hîc vim habet, quam Latina, *utique*.

Saxum antiquum, ingens, campo quod fortè jacebat
Limes agro poſitus, litem ut diſcerneret arvis:
Vix illud lecti bis ſex cervice ſubirent,
Qualia nunc hominum producit corpora tellus:
Ille manu raptum trepidâ torquebat in hoſtem
Altior inſurgens, & curſu concitus heros. *Æn.* XII, 897.

Vix illam famuli Phegeus Sagariſque ferebant
Multiplicem, connixi humeris; indutus at olim
Demoleus curſu palantes Troas agebat. *Æn.* V, 263.

Ver.

Ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ἔστη γνὺξ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι·
Ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ·
Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν,
Ἕρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο·
Οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιάων
Τάων, ἃς ἐπέτελλε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἀλλ' ὅγε τοὺς μὲν ἑοὺς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ', ἐπαΐξας, καλλίτριχας ἵππους
Ἐξέλασε Τρώων, μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ, ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν πέρι πάσης
Τῖεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ὧν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα·
Αἶψα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Ἐμμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ,
Γιγνώσκων ὅτ' ἄναλκις ἔην θεὸς, οὐδὲ θεάων
Τάων, αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
Ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς,
Ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ χαλκῷ

Detraxítque cutem asper lapis: Tum verò heros
Constitit in genua lapsus, & sustentabat se nixus manu robustâ
In terram; oculos verò nigra nox cooperuit.
Atque adeo ibi periisset rex virorum Æneas,
Nisi citò animadvertisset Jovis filia Venus,
Mater, quæ ipsum ex Anchisâ peperit boves-pascente:
Circum autem suum dilectum filium fudit lacertos candidos:
Antéque ipsum pepli nitidi plicaturam obtendit,
Septum ut esset telorum; nè quis Danaorum celerum-equitum
Ære in pectora conjecto, animam eriperet.
Illa quidem *igitur* suum dilectum filium subducebat è prælio:
Neque *verò* filius Capanei oblitus est mandatorum
Eorum, quæ dederat pugnâ strenuus Diomedes:
Sed hic suos quidem inhibuit solidos-ungulis equos
Seorsum à strepitu *bellico*, ex orbili-adsellam fixo habenis suspensis;
Æneæ verò, irruens, jubis-pulchris comantes equos
Abegit à Trojanis, ad benè-ocreatos Achivos:
Dedítque Deïpylo, socio dilecto, quem supra omnem
Honorabat æqualium-cœtum, quòd sibi mente consentaneâ erat;
Naves ad cavas ut ageret: at ipse heros,
Suo curru conscenso, sumpsit habenas miro-artificio-factas:
Statímque post Tydidem egit validos-ungulis equos,
Alacer: Is verò Venerem persequebatur crudeli ære,
Gnarus quòd imbellis esset dea, neque dearum
Earum, quæ virorum bellum imperio-administrant,
Neque Minerva, neque urbium-vastatrix Bellona.
At cùm jam assecutus esset, frequentem per turbam persequens,
Tum protensâ *hasta* magnanimi Tydei filius
Summam vulneravit manum insiliens acuto ære

Ver. 308. ——— τρηχὺς] Mirè admodùm Vir doctissimus, *Henr. Stephanus*, (de verbis Græcis quæ interpretatus est Cicero;) "τρηχεῖα *est apud Homerum, Metri causâ.*" Quasi veró aut non omnibus in locis τρηχὺς *Homero* diceretur, aut etiam τραχὺς primam non produceret. De ἀπὸ, vide ad α', 51.

Ver. 310.—— ἀμφὶ δὲ ὄσσε.] *Al.* ἀμφὶ δ' οἱ ὄσσε.

Ver. 315. Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο]

Tu potes Æneam manibus subducere Graiûm,
Proque viro nebulam & ventos obtendere inanes. *Æn.* X, 81.

Ver. 316. Ἕρκος ἔμεν βελέων.] Nimirùm, τῇ ἀορασίᾳ, infrà *ver.* 345.

Ver. 320.—— βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 322. Νόσφιν] Vide suprà ad α', 349.

Ver. 326.——— ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.] Non hoc utique dicitur, aut ad *sapientiam* fuisse pares: id quod Alii existimârunt: aut ad *virtutem*, ut Aliis visum est: sed, cum *moribus & naturâ Stheneli* congruum fuisse *Deipylum*.

Ver. 331. Γιγνώσκων ὅτι] Vide suprà ad α', 537.

Ver. 336. Ἄκρην οὔτασε χεῖρα,] Vide suprà ad δ', 525; & ad α', 140.

——Venus aurea contrà;
——Ætolis surgit ab Arpis

Ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν,
Ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
Πρυμνὸν ὕπερ θέναρος· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
Ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν·
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον,
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν·
Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἕληται.
Τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἶκε, Διὸς θύγατερ, πολέμου καὶ δηϊοτῆτος·
Ἦ οὐχ ἅλις, ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦτέ σ' ὀΐω
Ῥιγήσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο· τείρετο δ' αἰνῶς.
Τὴν μὲν ἄρ' Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,
Ἀχθομένην ὀδύνῃσι· μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.
Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα
Ἥμενον· ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, καὶ ταχέ' ἵππω·
Ἡ δὲ, γνὺξ ἐριποῦσα, κασιγνήτοιο φίλοιο,
Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ἤτεεν ἵππους·

Imbecillam: ſtatim verò haſta cutem perfodit,
Divinum per peplum, quem ei Charites elaborarânt ipſæ,
Extremam ſupra volam: Fluebat autem immortalis ſanguis deæ,
Ichor, qualis nempe fluit beatis diis.
Non enim panem edunt, neque bibunt nigrum vinum;
Ideò exangues ſunt, & immortales appellantur.
Illa verò altùm clamans, abs ſe dejecit filium:
Et hunc quidem manibus eripuit Phœbus Apollo
Obſcurâ nebulâ, ne quis Danaorum celerum-equitum,
Ære in pectora conjecto, animam eriperet.
Illam verò altùm inclamavit pugnâ ſtrenuus Diomedes;
"Cede, Jovis filia, bello & pugnâ:
"An non ſatis, quòd mulieres imbelles decipis?
"Sin autem tu in bello verſabere, certè te puto
"Reformidaturam bellum, etiam ſi vel alibi *nomen ejus* audieris.
Sic dixit: illa verò mente-turbatâ abiit; affligebatur enim graviter.
Eam verò Iris prehenſam pernix duxit extra turbam,
Oppreſſam doloribus: livebat verò cutem pulchram.
Invenit deinde pugnæ ad ſiniſtram impetuoſum Martem
Sedentem; caligine autem haſta erat abdita, & veloces equi:
Illa verò ad genua procidens, fratris chari,
Multùm ſupplicans, aureis-phaleris inſignes petebat equos;

Tydides; equidem credo, mea vulnera reſtant. *Æn.* X, 28.
——Ferro cœleſtia corpora demens
Appetii, & Veneris violavi vulnere dextram. *Æn.* XI, 276.
Cæterùm hoc ut opinor, ait *Homerus*; *Diomedem*, πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζοντα, *ver.* 334, permultis Trojanorum fuſis atque cæſis, (πολλῶν φονευομένων, ut rectè *Heraclides Ponticus*) magnam *Helenæ rapiendæ auctoribus* ac propugnatoribus *Notam infamiæ* eo die inuſſiſſe.

Ver. 341.——αἴθοπα οἶνον] Vide ſuprà ad ά, 462.

Ver. 342.——ἀθάνατοι] Vide ſuprà ad έ, 398.

Ver. 343. Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα] Ità optimè reſtituit *Barneſius*: Vide ſuprà ad δ', 456. *Vulgg.* corruptiſſimè, Ἡ δὲ μέγ' ἰάχουσα.

Ibid.——ἀπὸ ἕο] Vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 344.——ἐρύσσατο] Ità & hîc quoque rectè edidit *Barneſius*. Quod enim in Aliis legitur, ἐρύσατο, antepenultimam neceſſariò corripit.

Ver. 345. Κυανέῃ νεφέλῃ.] Τῇ ἀοράτῳ, ut rectè Scholiaſtes. Per multitudinem ſcilicet *Æneas* elapſus, ſe ſubduxit. Vide ſuprà ad *ver.* 315.

Ver. 349. Ἦ οὐχ ἅλις] Iſtud ἢ οὐχ, in interrogationibus, in unum ſyllabam coaleſcit, non licentiâ aliquâ *Poëticâ*, ſed quia vulgò etiam in *ſolutâ* (ut opinor) oratione ità pronunciabatur. Non enim id ſemel iterúmve, ſed perpetuò ferè, & conſultò fecit Poëta. Pronunciabatur nimirum, ἦύχ ἅλις, &c. Sic in vulgato iſto verſu,

Ἡ δὲ δικαιοσύνη συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή 'στί. Similiter, apud *Philemonem* in fragmentis,

Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν.

Legebatur ſcilicet,

Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, οὐχ ὁ μὴ 'δικῶν.

Item, apud *Sophoclem*,

Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς. *Antigon. ver.* 468.

Pronunciabatur videlicet,

Τούτων ἐγὢὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς.

Et apud *Platonem* perpetuo, ἐγὼ οἶμαι, efferebatur ἐγᾦμαι, indéque ſcriptum ἐγᾦμαι.

Ver. 357.——γνὺξ ἐριποῦσα] Ἑαυτὴν προσρίψασα τοῖς Ἐκείνου γόνασιν· ut rectè *Euſtathius*. Sic infrà, *ver.* 370, ἐν γούνασι πίπτε Διώνης——Μητρὸς ἑῆς.

Ver. 358. Πολλὰ λισσομένη.] Vox πολλὰ hic ultimam, etiam extra cæſuram, mihi videtur eâdem de causâ *conſultò* producere,

Φίλε κασίγνητ᾽, ἐκκόμισαί τέ με, δὸς δέ μοι ἵππους.
Ὄφρ᾽ ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν᾽ ἀθανάτων ἕδος ἐστί.
Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνὴρ
Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διῒ πατρὶ μάχοιτο.
Ὣς φάτο· τῇ δ᾽ Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους·
Ἡ δ᾽ ἐς δίφρον ἔβαινεν, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ·
Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ᾽ ἐλάαν, τὼ δ᾽ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
Αἶψα δ᾽ ἔπειθ᾽ ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον·
Ἔνθ᾽ ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Λύσασ᾽ ἐξ ὀχέων· παρὰ δ᾽ ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
Ἡ δ᾽ ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δῖ᾽ Ἀφροδίτη,
Μητρὸς ἑῆς· ἡ δ᾽ ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε·
Τίς νύ σε τοιάδ᾽ ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
Οὖτά με Τυδέος υἱὸς, ὑπέρθυμος Διομήδης,
Οὕνεκ᾽ ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο,
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνὴ,
Ἀλλ᾽ ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται.
Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα Διώνη, δῖα θεάων·
Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.
Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχοντες
Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ᾽ ἄλγε᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι τιθέντες.
Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος, κρατερός τ᾽ Ἐφιάλτης,
Παῖδες Ἀλωῆος, δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ·

" Dilecte frater, curámque mei gere, désque mihi equos,
" Ut ad Olympum perveniam, ubi immortalium sedes est.
" Valdè doleo vulnere, quo me mortalis vulneravit homo
" Tydides, qui jam & adversus Jovem patrem pugnaverit.
Sic dixit: ei autem Mars dedit aureis-frænis-ornatos equos;
Eaque in currum conscendit, mœrens suo corde:
Juxtáque ipsam Iris conscendit, & habenas cepit manibus:
Flagellavitque, ut irent; illi verò non inviti volabant:
Statim autem deinde pervenerunt ad deorum sedem, excelsum Olympum:
Ibi equos sistebat pedibus pernix velox Iris,
Solutos ex curru; atque immortale apposuit pabulum.
Ad genua verò cecidit Diones diva Venus,
Matris suæ: hæc autem ulnis complectebatur filiam suam,
Manúque ipsam demulcebat, verbáque fecit, dixítque;
" Quisnam tibi talia fecit, dilecta filia, Cœlicolarum
" Temerè; ac si quid flagitii patrâsses palam?
Huic autem respondit deinde risum-amans Venus;
" Vulneravit me Tydei filius, superbus Diomedes,
" Eò quod dilectum filium subducerem è prælio,
" Æneam, qui mihi omnium longè dilectissimus est.
" Non enim jam Trojanorum & Achivorum pugna gravis *est*,
" Sed nunc Danai etiam cum immortalibus pugnant.
Huic respondit deinde Dione, eximia inter Deas;
" Perfer, filia mea, & tolera, mœsta licèt:
" Multi enim jam *multa* pertulimus cœlicolæ
" Ab hominibus, graves dolores invicem inferentes.
" Pertulit quidem Mars, quando ipsum Otus, fortísque Ephialtes,
" Filii Aloëi, ligaverunt duris vinculis:

ducere, ac vox *μέγα*, in *μέγα ἰάχουσα*, & similibus, Vide suprà ad δ', 456. *Barnesius* conjicit legendum, πολλά ἑ λισσομένη. Sed nihil opus.

Ver. 359. Φίλε] Vide suprà ad *ver.* 61.

Ibid.——ἐκκόμισαί] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 360.—— ἀθανάτων] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 361. ——οὔτασεν] Vide suprà ad δ', 525; & ad ά, 140.

Ver. 362.——ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διῒ]
——idem certet Phœbum superare. *Virg. Eclog.* V, 9.

Ver. 371.—ἀγκὰς ἐλάζετο.] Fuerunt inter Grammaticos, qui ἀγκὰς ità acciperent, ac si *Accusativus* esset ab ἀγκαί. Quod nullo modo ferri potest. Vide suprà ad *ver.* 269; & ad β', 43.

Ibid.—— θυγατέρα ἥν.] Vide suprà ad ά, 51 & 398.

Ver. 376. Οὖτά με] Vide suprà ad δ', 525.

Ver. 380.——ἀθανάτοισι] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 381.——δῖα θεάων.] Ennio, *sancta Dearum.*
——sancte Deorum. *Æn.* IV, 576.

Ver. 385. Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν] Non videtur hæc & similia *finxisse* Homerus, sed veteres enarrare historias more antiquo fabulis involutas. Vide suprà ad ά, 399.

Ibid.——ὅτε μιν Ὦτος.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 386.——δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ.] Μέγιστοι καὶ ἰσχυροὶ

Χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης, ἆτος πολέμοιο,
Εἰ μὴ μητρυιὴ, περικαλλὴς Ἠερίβοια,
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα
Ἤδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρύωνος,
Δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν, ὀϊστῷ τριγλώχινι
Βεβλήκει· τότε κέν μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
Τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστὸν,
Εὖτέ μιν ὠυτὸς ἀνὴρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνῃσιν ἔδωκεν·
(Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
Κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος· αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν·
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.)
Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
Σοὶ δ' ἔπι τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱὸς,
Ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν,
Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Τῷ νῦν Τυδεΐδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,
Φραζέσθω, μή τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
Μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρηστίνη,
Ἐξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,
Κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,

" Æreo autem in carcere vinctus tredecim menses:
" Et fortassis ibi periisset Mars, insatiabilis belli,
" Nisi noverca, perpulchra Eribœa,
" Mercurio indicâsset: ille verò furtim subduxit Martem
" Jam confectum: dura enim ipsum vincula affixerant.
" Pertulit etiam Juno, quando illam fortis filius Amphitryonis,
" Dextram ad mammam sagittâ tricuspide
" Percussit: tunc ipsam gravissimus occupavit dolor.
" Pertulit & Pluto inter hos ingens velocem sagittam,
" Quando ipsum idem vir, filius Jovis Ægiochi,
" Ad portam apud inferos vulneratum doloribus affecit:
" (Verùm is ivit ad domum Jovis & excelsum Olympum,
" Corde dolens, doloribus confixus; nempe sagitta
" Humerum in crassum adacta erat, torquebátque animum:
" Hunc autem Pæon, dolores-pellentia pharmaca inspergens,
" Sanavit: non enim omnino mortalis erat.)
" Audax! facinorosus! qui pro nihilo duxit nefaria patrare,
" Qui arcu violabat deos qui Olympum habitant.
" In te autem hunc concitavit dea cæsiis-oculis Minerva:
" Demens, neque hoc scit animo Tydei filius,
" Quòd omninò non longævus *sit is*, qui cum immortalibus pugnaverit;
" Neque omninò ipsum sibi ad-genua pappa-vocant,
" Reversum ex bello & gravi prælio.
" Itaque nunc Tydides, etsi valdè fortis est,
" Cogitet, ne quis secum fortior te pugnet:
" Nè aliquando Ægialea, cordata Adrasti-filia,
" Ex somno, lugens, suos domesticos excitet,
" Eum qui se virginem duxit, desiderans maritum, fortissimum Achivorum,

γενόμενοι, ἔπαυσαν τοὺς πολέμους. Ut rectè *Scholiastes*, & *Heraclides Ponticus*.

Aspera tum positis mitescent secula bellis.
Cana Fides & Vesta, Remo cum fratre Quirinus
Jura dabunt: diræ *ferro & compagibus* arctis
Claudentur *belli portæ*: Furor impius intùs
Sæva sedens super arma, & *centum vinctus aheris*
Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento. *Æn.* I, 295.

Ver. 387. Χαλκέῳ δ'] Pronunciabatur Χαλκῷ. Vide suprà ad β', 811.

Ver. 394. Βεβλήκει.] Vide suprà ad δ', 492.

Ver. 396.——υἱὸς Διὸς.] Apud *Pausaniam*, *lib.* VI, *cap.* 25, legitur Διὸς υἱός.

Ver. 400.——κῆδε δὲ θυμόν.] *Barnesius* edidit, κῆδε δ' ἐ θυμόν. Quod eodem redit.

Ver. 403. Σχέτλιος, ὀβριμοεργὸς.] Hæc, licèt de *Hercule* dicta, mihi tamen non videntur, quæ est hujus Poëtæ ubique perspicuitas, cum præcedentibus ὠυτὸς ἀνὴρ construi; sed a principio sententiam denuò exordiri: eâ ferè admirandi ratione, quâ dixit *Virgilius*.

Demens! qui nimbos & non imitabile fulmen, &c.

Ver. 407.——ἀθανάτοισι] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 408. Οὐδέ τί μιν] Nunquam videlicet domum revertetur incolumis.

Ver. 411.——μή τίς οἱ ἀμείνων] Vide suprà ad α', 51.

Ver.

Ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὀμόργνυ·
Ἄλθετο χεὶρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
Αἱ δ' αὖτ' εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅ, ττι κεν εἴπω;
Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμ' ἑσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησε,
Τῶν τινα καῤῥέζουσα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων,
Πρὸς χρυσέῃ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσέην Ἀφροδίτην·
Οὔ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Γινώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο· ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείαν κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων·
Τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·

" Generoſa uxor Diomedis equûm-domitoris.
Dixit, & ambabus ichora à manu abſtergebat:
Sanata eſt manus, doloréſque mitigati ſunt graves.
Tum verò intuentes Minerva & Juno,
Mordacibus verbis Jovem Saturnium irritabant:
Inter hos autem ſermonem orſa eſt Dea cæſiis-oculis Minerva;
" Jupiter pater, num quid mihi ſuccenſebis *ob id*, quod dixero?
" Certe jam aliquam Venus Achivarum ſtimulans,
" Trojanos ut ſimul ſequeretur, quos nunc vehementer diligit,
" Utique aliquam demulcens Achivarum pulchris-peplis-indutarum,
" Ad auream fibulam perſtrinxit manum teneram.
Sic dixit; ſubriſit verò pater hominúmque deorúmque,
Et advocatam allocutus eſt auream Venerem;
" Non tibi, filia mea, commiſſa ſunt bellica opera:
" Quin tu deſiderabilia obi munera nuptiarum;
" Hæc verò Marti veloci & Minervæ omnia curæ-erunt.
Sic iſti quidem talia inter ſe colloquebantur.
In Æneam autem irruit pugnâ ſtrenuus Diomedes,
Gnarus quòd eum ipſe tegeret manibus Apollo:
Sed hic nè deum quidem magnum reverebatur; cupiebat autem ſemper
Æneam interficere, & inclytis armis exuere.
Ter quidem dehinc irruit, interficere cupiens;
Ter autem illi incuſſit fulgentem clypeum Apollo:
Sed cum jam quartum impetum faceret, deo par,
Minaciter tum verò increpitans allocutus eſt longè-jaculans Apollo;

Ver. 416.——ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὀμόργνυ.] Editi plerique habent, ἰχῶρ' χειρὸς· Quod, ut mihi quidem videtur, ferri non poteſt, διὰ τὴν καινότητα (ut ait *Euſtathius*) τῆς ἀποκοπῆς. Scholiaſtes legiſſe videtur, ἀμφοτέρῃσ' ἀπὸ χειρὸς ἰχῶρα ὀμόργνυ: Sed ἰχώρ primam producit. Melius igitur *Barneſius* ex conjecturâ, ἀμφοτέρῃσ' ἰχῶρ' ἀπὸ χειρὸς ὀμόργνυ: Sed Codices non favent. Veteres, apud *Euſtathium*, quâ ratione dictum ſit, ἱδρῶτα ἱδρῶ, Ἀπόλλωνα Ἀπόλλω, κυκεῶνα κυκεῶ· eâdem ratione & ἰχῶρα ἰχῶ dictum exiſtimârunt, ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ; Quæ quidem analogia minimè eſt contemnenda. Mihi tamen facillimum id omnium videtur, ut quod Recentiores ἰχῶρα appellârint, *Homerus* id & in *maſculino genere* ἰχῶρα, & in *neutro* dixerit ἰχώρ. Judicent eruditi.

Ver. 422.——ἀνιεῖσα Τρωσὶ ἅμ' ἑσπέσθαι] *Ita* videlicet, *quomodo* anteà *Helenam*. Alii hîc legunt, ἅμα σπέσθαι. Quod perinde eſt.

Ver. 425. Πρὸς χρυσέῃ περόνῃ] Pronunciabatur, Πρὸς χρυσῇ· & ſimiliter, *ver.* 427. Nàm χρύσεος primam corripere nullo modo poteſt. Vide ſuprà ad β', 268.

Ver. 426.——μείδησεν δὲ πατὴρ]

Olli ſubridens hominum ſator atque Deorum. *Æn.* I, 258.

Ver. 428. Οὔ τοι, τέκνον ἐμὸν.] *Apud Ciceronem ad Attic. lib.* XIV, *epiſt.* 13, ſcriptum eſt; Τέκνον ἐμὸν, οὔ τοι. Quæ lectio vim habet non minorem.

Cura *tibi*, Divûm effigies & templa tueri:
Bella *viri* Pacemque gerant, queis bella gerenda.
Æn. VII, 443.

Ver. 432.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide ſuprà ad β', 408.

Ver. 433. Γιγνώσκων] *Gnarus.* Quod vulgò vertunt, *cognoſcens*, longè aliud eſt.

Ibid.——ὅ οἱ] Vide ſuprà ad α', 537.

Ibid.——ὑπείρεχε] Vide ſuprà ad β', 426.

Ver. 439. Δεινὰ δ'] Ἐνταῦθα τὸ, "δὲ," παρέλκει φανερῶς, inquit *Barneſius.* Malè. Vide ſuprà ad α', 57.

Ver.

Φράζεο, Τυδείδη, καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος·
Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων,
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο·
Ἤτοι τὸν Λητώ τε, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε, κύδαινόν τε.
Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἆρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διῒ πατρὶ μάχοιτο;
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
Ὣς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ·
Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθὼν,
Εἰδόμενος Ἀκάμαντι, θοῷ ἡγήτορι Θρῃκῶν·
Υἱάσι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν·
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο, διοτρεφέος βασιλῆος,
Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;

" Perpende, Tydide, & recede, neque diis
" Paria velis meditari: quoniam nequaquam genus ſimile
" Immortaliúmque deorum, humi incedentiúmque hominum.
Sic dixit: Tydides autem receſſit paululum retrò,
Iram evitans è longinquo-ferientis Apollinis.
Æneam verò ſeorsùm à turbâ poſuit Apollo,
Pergamo in ſacrâ, ubi ipſi templum erat:
Utique illum Latonáque & Diana ſagittis-gaudens,
In magno adyto curabántque, gloriâque decorabant.
At imaginem fabricavit argenteum-arcum-gerens Apollo,
Ipſique Æneæ ſimilem, & armis talem:
Circumque imaginem Trojani & nobiles Achivi
Cædebant invicem circa pectora bubulos
Clypeos pulchrè orbiculatos, parmuláſque leves.
Tum porrò impetuoſum Martem allocutus eſt Phœbus Apollo;
" Mars, Mars, hominum-pernicies, inquinate-cæde, murorum-everſor,
" Nonne jam iſtum virum prœlio ſubduxeris, aggrediens
" Tydidem, qui jamjam vel Jovi patri pugnaverit?
" Venerem quidem primùm cominùs vulneravit manu ad carpum:
" At poſteà in meipſum irruit, deo par.
Sic locutus, ipſe quidem reſedit in Pergamo excelſâ:
Trojanorum verò ordines pernicioſus Mars concitavit obeundo,
Aſſimilatus Acamanti, ſtrenuo ductori Thracum:
Filios autem Priami Jovis-alumnos adhortatus eſt;
" O filii Priami, Jovis-alumni regis,
" Quouſque tandem interfici ſinetis populum ab Achivis?

Ver. 442. Ἀθανάτων] Vide ſuprà ad α', 398.

Ver. 444.——ἀλευάμενος ἑκατηβόλου] Quâ ratione vox, ἀλευάμενος, hîc ultimam producat; itémque εἰδόμενος, *ver.* 462; vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 448.——κύδαινόν τε.] Cùm hîc non de Æneæ *gloriâ atque honore* agatur; conjicit *Domina Dacier* ſcripſiſſe *Homerum*, κήδαινόν τε. Sed κηδαίνω, vox eſt *Homero* ignota. Siquid mutatum oporteret, ſcribendum erat κήδεσκόν τε. Sed nihil opus. Κύδαινον enim id eſt, quod latinè dicas, *honorificè excipiebant*. Quod quidem non ad *gloriam* Æneæ, ſed ad *pietatem* referendum.

Ver. 449. Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον]
Tum Dea nube cavâ tenuem ſine viribus umbram
In faciem Æneæ (viſu mirabile monſtrum)
Dardaniis ornat telis, clypeumque jubaſque
Divini aſſimulat capitis, dat inania verba,
Dat ſine mente ſonum, greſſuſque effingit euntis:
Morte obitâ quales fama eſt volitare figuras,
Aut quæ ſopitos deludunt ſomnia ſenſus.
At primas læta ante acies exultat imago,
Irritatque virum telis, & voce laceſſit. *Æn.* X, 636.

Ver. 451. Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ.] Hoc nimirum ait Poëta, ut rectè obſervavit *Popius*; utique neſciiſſe Achivos, *Æneam*, poſtquam humi cecidiſſet, per multitudinem elapſum in urbem evaſiſſe.

Ver. 455. Ἆρες, Ἄρες.] Vide ſuprà, ad *ver.* 31.

Ver. 458. Κύπριδα μὲν πρῶτον] Vide ſuprà ad *ver.* 336.

Ibid.——οὔτασε] Vide ſuprà ad γ', 525; & ad α', 140.

Ver. 465. Ἐς τί ἔτι] *Barneſius* hîc inter varias Lectiones

reponit,

Ἠ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃς' εὖ ποιητῇσι μάχωνται;
Κεῖται ἀνὴρ, ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο·
Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον·
Ἕκτορ, πῆ δή τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
Φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν, ἠδ' ἐπικούρων,
Οἶος, σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
Τῶν νῦν οὔ τιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ', οὐδὲ νοῆσαι,
Ἀλλὰ καταπτώσσουσι, κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα.
Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν, ἐπίκουρος ἐὼν μάλα τηλόθεν ἥκω·
Τηλοῦ γὰρ Λυκίη, Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι,
Ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱὸν.
Καδδὲ κτήματα πολλὰ, τά τ' ἔλδεται ὅσκ' ἐπιδευής·
Ἀλλὰ καὶ ὣς, Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
Ἀνδρὶ μαχέσσασθαι· ἀτὰρ ἔτι μοι ἐνθάδε τοῖον,
Οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ, ἤ κεν ἄγοιεν.
Τύνη δ' ἕστηκας· ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
Λαοῖσιν μενέμεν, καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσι.
Μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνου [που] ἁλόντε πανάγρου,

"An donec circa portas benè structas pugnent?
"Jacet vir, quem etiam equaliter honorabamus Hectori nobili,
"Æneas, filius magnanimi Anchisæ:
"Verùm agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
Sic locutus, excitavit robur & animum uniuscujusque.
Tunc verò Sarpedon valdè objurgavit Hectora nobilem;
"Hector, quo jam tibi robur abiit, quod priùs habebas?
"Dixisti quondam sine copiis urbem defensurum, & auxiliis,
"Solum, cum affinibus, fratribusque tuis:
"Horum nunc nullum ego videre possum, neque animadvertere;
"Sed trepidant, canes tanquam circa leonem:
"Nos vero pugnamus, qui socii adsumus.
"Etenim ego, auxiliator existens, admodùm è longinquo venio
"Procul enim est Lycia, Xanthum ad verticosum;
"Ubi uxoremque dilectam reliqui & infantem filium,
"Et possessiones multas, quas cupit, quicunque pauper:
"Attamen etiam sic, Lycios adhortor, & promptus sum ipse
"Cum viro *isto* pugnare; tametsi nihil mihi hic tale,
"Quale vel auferant Achivi, vel abducant.
"Tu vero stas; ac ne alias quidem hortaris
"Copias sustinere *hostem*, & opem ferre uxoribus.
"*Cave*, nè fortè veluti nexibus lini capti omnia-trahentis,

reponit, ἔς τι, pro, ἕως τι· Absurdissimé. Quasi scilicet Vocalis *longa* posset in *brevem* absorberi.

Ibid.——ἐάσετε.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 466. Ἠ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃσ']

Exscindíne domos, id rebus defuit unum,
Perpetiar?————— *Æn.* XII, 643.

De syllabis ἢ εἰσ, in unam contrahendis, vide suprà ad *ver.* 349.

Ver. 467. Κεῖται ἀνὴρ, ὃν]

Nam quid ago? aut quæ jam spondet fortuna salutem?
Vidi oculos ante ipse meos,————
Murranum, quo non superat mihi charior alter,
Oppetere ingentem.—— *Æn.* XII, 637.

Ibid.——ὃν τ' ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ, Αἰνείας]

Hectoris Æneæque manu victoria Graiûm
Hæsit:—————
Ambo animis, ambo insignes præstantibus armis. *Æn.* XI, 289.

Ver. 470.——ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.] Vide suprà ad β', 451.

Ver. 475.——ἐγὼ ἰδέειν] *Al.* ἐγὼν ἰδέειν.

Ver. 476.——κύνες ὣς] Quâ ratione, κύνες, hîc ultimam producat; itemque ἕστηκας, *ver.* 485; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 481.——τά τ' ἔλδεται, ὅσκ' ἐπιδευής.] Quæ satis sint ad cujusvis animum explendum, nè ampliùs in dubiam belli aleam eat.

Ver. 483. Ἀνδρὶ μαχέσσασθαι] *Cum viro quovis*, vertit *Barnesius.* Mihi potius videtur, *cum viro Isto*, viz. *Diomede.*

Ver. 484.——ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ, ἤ κεν ἄγοιεν.] Mihi (*inquit*) hoc in loco neque opes sunt, quas *diripiant* Achivi; neque uxor atque liberi, quos in servitutem *abducant.* Ut rectè *Eustathius:* Λέγεται, ὡς ἐπὶ πολὺ, ἄγεσθαι μὲν τὰ ἔμψυχα καὶ βαδιστικά. φέρεσθαι δὲ, τὰ βασταζόμενα. *Plato* similiter; τῶν ἀλλοτρίων μηδένα μηδὲν φέρειν, μηδὲ ἄγειν.

Ver. 485.——ἕστηκας] Vide suprà ad ά, 37; & ad δ', 434.

Ver. 486. Λαοῖσιν μενέμεν.] *Eustathius*, Λαοῖσι μενέμεν, Quæ fortasse verior lectio. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 487.——ἁλόντε] *Tuque ipse* scilicèt, & *populus tuus:* Ut versu superiore, Τύνη & λαοὶ ἄλλοι. Quod enim hîc ait *Barnesius*, aliique; "*Dualis pro Plurali*;——"*Enallage numeri Dualis pro* "*Plurali*;" planè est absurdissimum. Ubique *Enallage*, quam vocant,

Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησθε·
Οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.
Σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
Ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλητῶν γ' ἐπικούρων,
Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν·
Ὣς φάτο Σαρπηδών· δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντη,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν·
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδ' ἐφόβηθεν.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε, καὶ ἄχνας·
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισσάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
Ἂψ ἐπιμισγομένων. ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες·
Οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
Θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
Πάντοσ' ἐποιχόμενος, τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει

" Hostibus captura & præda sitis:
" Illi verò citò excindent benè habitatam urbem vestram.
" Tibi autem convenit hæc omnia curæ esse, noctésque diésque,
" Principibus supplicanti longè-vocatorum sociorum,
" Ut incessanter *hosti* obsistant, asperámque deponant increpationem.
Sic dixit Sarpedon: momordit autem præcordia Hectori sermo:
Statímque de curru cum armis desiliit ad terram;
Vibránsque acutas hastas, per exercitum ibat undique,
Adhortans ad-pugnandum; excitavítque pugnam gravem:
Illi verò conversi sunt *à fugâ*: & adversi steterunt Achivis.
Argivi autem sustinebant conferti, neque in-fugam-versi-sunt.
Sicut autem ventus paleas differt sacras per areas,
Viris ventilantibus, quando utique flava Ceres
Secernit urgentibus ventis fructúmque & paleas;
Et subalbicant palearum receptacula; sic tunc Achivi
Albi supernè facti sunt pulvere, quem inter ipsos
Cœlum ad usque solidum excitabant pedes equorum,
Conversâ acie confligentium: flectebant rempe *equos* aurigæ.
Ipsi verò robur manuum rectâ tulerunt; circum autem caliginem
Impetuosus Mars offudit prœlio, Trojanis opem ferens,
Omnem aciem obiens: effectáque dabat mandata
Phœbi Apollinis aureum-ensem-gestantis, qui ipsum jusserat

cant, siqua reverà esset, omnem omnis linguæ rationem jam penitùs everteret. Vide suprà ad ά, 566; & ad β', 288. Quæcunque sive istius *Enallages*, sive *Antiptoseos*, sive *cujuscunque* istiusmodi *Solœcismi* exempla afferunt Grammatici; ea verò omnia, si modò attentiùs perpenderis, aliena esse senties, & rem minimè attingere. Porrò, quam ἀνακόλουθον appellant Constructionem, quæque ab optimis Auctoribus elegantissimè nonnunquam usurpatur; longè aliam & illa habet explicandi rationem. Vide suprà ad β', 353, 681; & ad γ', 211. Nequid tamen dissimulem; incidit mihi suspicio, mendi hîc nescio quid irrepsisse; cùm vox ἀλοὺς, quæ primam hîc in Vulgatis producit, eandem aliàs *semper* corripiat; *Iliad.* β', 374; δ', 291; ί, 588; λ', 405; μ', 172; ν', 816; ξ', 81; ρ', 506; φ', 281, 495; *Odyss.* έ, 312; ξ', 183; ώ, 299; σ', 264: & ά, 34. Fortasse igitur hîc legendum, Μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνοιο ἁλόντε, vel potius Μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνου που ἁλόντε, vel, ὡς ἀψῖσι λίνου περ ἁλόντε, quod est, ὥσπερ ἁλόντε: vel aliquid simile. E contrario, notandum, vocem ἀνᾱλίσκω (quam proinde non, ut Lexicographi, ex ἁλίσκω, sed ex aliâ omninò origine esse credam,) secundam ubique producere; ἀνᾱλίσκειν, ἀνᾱλώσω, ἀνᾱλοῦν, &c.

Ver. 489. ——ἐκπέρσουσ'] *Barnesius*, inter varias Lectiones, ἐκπέρσουσ'. Nec malé.

Ver. 492. ——ἀποθέσθαι ἐνιπήν,] *Barnesius* hoc minus rectè ad præcedentem χρὴ ita refert, ut de *Hectore* scilicet intelligatur; quod alii cum isto ἀρχοὺς λισσομένῳ construentes, de auxiliariorum ducibus accipiunt.

Ver. 494. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 496. ——ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.]
——pugna aspera surgit. —— *Æn.* XI, 667.

Ver. 497. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν,
——densi cuneis se quisque coactis
Agglomerant —— —— *Æn.* XII, 457.

Ver. 499. Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας] *Barnesius* edidit, Ὡς δ' ἄχνας ἄνεμος. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 500. ——ξανθὴ Δημήτηρ.]
Flava Ceres —— —— *Georgic.* I, 96.

Ver. 501. Κρίνει] Vide suprà ad ά, 309. *Al.* Κρίνῃ.

Ver. 504. ——ἐπέπληγον] Vide suprà ad γ', 51.

Ver. 506. ——νύκτα]
——*nigro* glomerari pulvere nubem. *Æn.* IX, 33.

Ver. 507. ——Ἄρης ——Τρώεσσιν ἀρήγων,]
Hîc Mars armipotens animum viresque Latinis
Addidit, & stimulos acres sub pectore vertit. *Æn.* IX, 717.

Ver. 509. Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου] Vide suprà ad ά, 43.
Armatumque auro —— *Æn.* III, 517.

Ver.

Τρωσὶν θυμὸν ἐγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην
Οἰχομένην· ἡ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών·
Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο
Ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν οὔτοι·
Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἔγειρεν,
Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
Τοὺς δ' Αἴαντε δύω, καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Διομήδης,
Ὤτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκάς·
Ἀλλ' ἔμενον, νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων,
Νηνεμίης, ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἀτρέμας, ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο, καὶ ἄλλων
Ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵτε νέφεα σκιόεντα
Πνοιῇσιν λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐφέβοντο.
Ἀτρείδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε μετὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς. βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα,
Αἰνείεω ἕταρον μεγαθύμου, Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι
Τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
Τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο καὶ τῆς·
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.

Trojanis animum excitare, poſtquam vidit Pallada Minervam
Abeuntem; hæc enim erat Danais auxiliatrix,
Ipſe autem Æneam valdè pingui ex adyto
Emiſit; & pectoribus robur indidit paſtori populorum.
Æneas itaque inter ſocios ſtetit: hi verò gaviſi ſunt,
Ut viderunt vivúmque & incolumem advenientem,
Et vires integras habentem; percontati ſunt tamen nihil:
Non enim ſinebat labor alius, quem argenteum-arcum-gerens excitabat,
Márſque hominum pernicies, Diſcordiáque inſatiabiliter furens.
At Ajaces duo & Ulyſſes & Diomedes
Concitabant Danaos ad pugnandum: ii verò etiam per ſe
Neque vires Trojanorum timebant, neque clamores;
Sed expectabant *eorum impetum*, nubibus ſimiles, quas Saturnius,
Tranquillitatis-tempore, ſiſtit in ſummis montibus,
Quietè, quando dormit vis Boreæ, & aliorum
Impetuoſorum ventorum, qui nubes opacas
Flatibus ſtridulis diſſipant flantes:
Sic Danai Trojanos expectabant ſtabiliter, neque fugiebant.
Atrides autem per turbam diſcurrebat, multa mandans;
" O amici, Viri eſtote, & fortem animum ſumite,
" Et alius alium verecundantes obſervate per acres pugnas:
" Verecundantium utique virorum plures ſalvi, quam interfecti ſunt:
" Fugientium verò neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.
Dixit, & jaculatus eſt haſtâ impigrè; percuſſitque principem virum,
Æneæ ſocium magnanimi, Deïcoontem
Pergaſidem, quem Trojani æquè ac Priami filios
Honorabant; quoniam impiger erat inter primos pugnare:
Hunc utique in ſcutum haſtâ percuſſit rex Agamemnon;
Illud verò non haſtam inhibuit, tranſiit autem penitùs etiam per ipſum;
Imúmque in ventrem per balteum trajecit:
Fragorem autem edidit cadens, & ſonitum dedere arma ſuper ipſo.

Ver. 510.——ἐγεῖραι. *Al.* ἀγεῖραι.

Ver. 516.——οὔτοι.] *Schol.* οὔτι.

Ver. 526. Πνοιῇσιν λιγυρῇσι] Apud *Euſtathium*, Πνοιῇσι. Quæ fortaſſe & verior Lectio: Syllabâ σι productâ, quâ ratione & τε in præcedenti verſu producitur. Vide ſuprâ ad α', 51.

Ver. 532.——ὄρνυται.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 537. Τόν ῥα.] " *Iſtum utique.*" Adeò ut non ſupervacanea ſit vocula, ῥα. Vide ſuprà ad α', 56; & ad β', 158.

Ver. 538. Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο]
——clypeum, tot ferri terga, tot æris,
Cùm pellis toties obeat circumdata tauri,
Vibranti cuſpis medium tranſverberat ictu. *Æn.* X, 482.

Ibid.——καὶ τῆς] *Al.* χαλκός.

Ver. 540. Δούπησεν δὲ πεσὼν] Vide ſuprà ad δ', 455 & 504.

Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους,
Υἷε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε, Ὀρσίλοχόν τε·
Τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν εὐκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
Ἀφνειὸς βιότοιο· γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης·
Ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα·
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον·
Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε, μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
Τιμὴν Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι ϗ Μενελάῳ,
Ἀρνυμένω· τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
Οἵω τώγε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ, βαθείης τάρφεσιν ὕλης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας ϗ ἴφια μῆλα
Σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα ϗ αὐτὼ
Ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε
Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὤτρυνεν μένος Ἄρης,
Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,
Μή τι πάθῃ, μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο.
Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε, ϗ ἔγχεα ὀξυόεντα,
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι.

Tum verò Æneas Danaorum interfecit viros *lo̧ſce* fortiſſimos,
Filios Dioclis, Crethonáque, Orſilochúmque:
Horum pater quidem habitabat benè-ædificatâ in Pherâ,
Dives opum; genus autem erat à fluvio
Alpheo, qui latè fluit Pyliorum per terram:
Qui *utique* genuit Orſilochum multis viris imperatorem:
Orſilochus autem genuit Dioclem magnanimum:
Ex Diocle autem gemini filii nati ſunt,
Crethon, Orſilochúſque, pugnæ benè ſcientes omnigenæ.
Ac hi quidem puberes-*jam*-facti, nigris in navibus
Ilium ad generoſis-equis-fœcundum ſimul Argivos ſecuti ſunt,
Honorem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
Expetentes: eos verò ibi finis mortis obtexit.
Quales leones duo montis in verticibus
Nutriti ſunt ſub matre, profundæ *in* denſis-receſſibus ſylvæ:
Qui quidem rapientes boves & pingues oves,
Stabula hominum vaſtant, donec *tandem* & ipſi
Virorum manibus interfecti ſunt acuto ære:
Tales hi manibus ſub Æneæ domiti
Deciderunt, abietibus ſimiles proceris.
Horum verò proſtratorum miſertus eſt pugnâ ſtrenuus Menelaus:
Proceſſit itaque per primos-pugnatores, armatus coruſco ære,
Quatiens haſtam; ejúſque excitabat animum Mars,
Ea cogitans, ut manibus ſub Æneæ domaretur.
Hunc autem vidit Antilochus magnanimi Neſtoris filius;
Proceſsitque per primos-pugnatores: valde enim timebat paſtori populorum.
Nè quid pateretur *humanitus*, graviterque ipſos fruſtraret laboris.
Illi quidem jam manúſque, & haſtas acutas,
Contra ſe invicem tenebant, parati pugnare.

Ver. 543. *Τῶν ῥα*] Vide ſuprà ad *ver.* 537.

Ver. 547.——*Διοκλῆα μεγάθυμον*] Quâ ratione vox, *Διοκλῆα*, hîc ultimam naturâ brevem producat; itemque, *ἄρα*, *ver.* 574; & *Πυλαιμένεα*, *ver.* 576; vide ſuprà ad *ά*, 51. Cæterum, quæ vocis, *βασιλέα*, formam ſequuntur; eæ ultimam *naturâ* ſemper *producunt*. Vide ſuprà ad *ά*, 265.

Ver. 560. *Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι.*
Concidit; ut quondam cava concidit, aut Erymantho,
Aut Idâ in magnâ, radicibus eruta pinus. *Æn.* V, 448.

Ver. 561. *Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε*]
——ut vultum vidit morientis, & ora;
Ingemuit miſerans graviter. —— *Æn.* X, 821.

Ibid.——*βοὴν ἀγαθὸς.*] Vide ſuprà ad *β'*, 408. Cæterùm alii hîc legunt, *ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος.*

Ver. 567.——*μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε*] Ità edidit *Barneſius* ex *Euſtathio*; Rectè. *Stephanus*, aliique, *δὲ σφέας*. Quod proſodiam perimit.

Ver. 568. *Τὼ μὲν δὴ*] *Menelaus* & *Æneas.*

Ibid.——*ὀξυόεντα*] Vide ſuprà ad *ver.* 50.

Ver. 569.——*μεμαῶτε*] Vide ſuprà ad *β'*, 818.

Ver.

Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
Οἳ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
Τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων.
Αὐτὼ δὲ στρεφθέντε, μετὰ πρώτοισι μαχέσθην.
Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην, ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
Ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε, κατὰ κληῗδα τυχήσας.
Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἡνίοχον θεράποντα,
Ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην, (ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους,)
Χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην·
Αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου,
Κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους.
Δηθὰ μάλ' εἱστήκει, τύχε γὰρ ψαμάθοιο βαθείης,
Ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι·
Τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.
Τοὺς δ' Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες
Καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης, καὶ πότνι' Ἐνυώ.
Ἡ μὲν, ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·

Antilochus autem valde propè astitit pastori populorum.
Æneas verò non sustinuit, impiger licèt existens bellator,
Ut vidit duos viros propè inter se stantes.
Illi igitur postquam mortuos traxerant ad populum Achivorum,
Eos quidem miseros posuerunt in manibus sociorum:
Ipsi verò conversi, inter primos pugnabant.
Tunc Pylæmenem interfecerunt parem Marti,
Principem Paphlagonum magnanimorum clypeatorum.
Hunc utique Atrides hastâ-inclytus Menelaus
Stantem hastâ vulneravit, ad jugulum assecutus.
Antilochus verò Mydona percussit aurigam *ejus* famulum,
Fortem Atymniadem, (ille autem avertebat solidos-ungulis equos,)
Saxo cubitum assecutus medium: atque ex manibus
Fræna candida ebore humi ceciderunt in pulvere.
Antilochus autem irruens ense percussit tempus:
Atque is anhelans affabrè-facto excidit currus,
Præceps in pulvere, in sinciputque & humero.
Diu valde *fixus* stetit, inciderat enim in arenam profundam;
Donec equi percussum humi dejecerunt in pulverem:
Illos autem scuticâ-agitabat Antilochus, & ad exercitum egit Achivorum.
Hos autem Hector animadvertit inter ordines, irruitque in ipsos
Vociferans; unàque Trojanorum sequebantur phalanges
Fortes: dux autem erat ipsis Mars, & veneranda Bellona;
Illa quidem, ferens Tumultum immanem pugnæ:

Ver. 572. Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.] "Post hunc Versum, tale quid" (inquit *Barnesius*) "deesse videtur; "Ἀντιβίην ἔο αὐτοῦ, ἐν αἰνῇ δηϊότητι." Ridiculè admodum: Quasi id scilicet non elegantiùs multo reticeatur.

Ver. 576. Ἔνθα Πυλαιμένεα] Ὧδε μὲν ἀναιρεῖται Πυλαιμένης Παφλαγόνων ἀρχός.——ὁ δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς (ν', 643, 658;) ζῶν Πυλαιμένης, ὁμώνυμός ἐστι τούτου] *Eustath.* Fortasse *hujus Pater*, ut *Barnesius* non malé. Nomina enim heroüm non confinxit *Homerus*, sed ex historiâ memoravit.

Ibid.—ἀτάλαντον] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 578.——δουρικλειτὸς] Ità *Barnesius*; rectè, ut mihi quidem videtur. *Al.* δουρικλυτός.

Ver. 581.——ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους.] Interea, dum averteret equos, percussus est. Rectè igitur *Parenthesi* inclusa sunt hæc verba.

Ver. 583.——λεύκ' ἐλέφαντι] Non, λευκὰ ὡς ἐλέφαντος, ut Scholiastes; sed, *ebore ornata & distincta*.

——ensem collo suspendit eburnum. *Æn.* XI, 11.

——κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν. *Odyss.* φ', 7.

Vide suprà ad δ', 141.

Ver. 584.——ἐπαΐξας ξίφει.]

——at fervidus advolat hastâ. *Æn.* XII, 293.

Ver. 586. Κύμβαχος——ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους,]

————involvitur————

In caput atque humeros —— —— ——*ibid.* v. 292.

Ver. 587.——εἱστήκει] Vox, εἱστήκει, accipitur ἀορίστως, similiter ut ἔστη. Quod si ἑστήκει dixisset, jam non constitisset *Temporum* ratio. Erat enim hoc utique διωρισμένως dicere, Mydona *jam tum, cùm hæc scriberet Poëta*, in caput diù stetisse. Vide suprà ad δ', 492; & ad α', 37.

Ibid.——ψαμάθοιο.] *Eustathius* in commentario, ῥ' ἀμάθοιο βαθείης. Quæ & vera lectio, si Scholiastes rectè; ἄμαθος, ἡ κατὰ τὸ πεδίον ἄμμος· ψάμμος δὲ, ἡ κατὰ τὴν θάλασσαν κόνις.

Ver. 590. Τοὺς δ' Ἕκτωρ.] *Menelaum* scilicet, & *Antilochum*.

Ver. 591. Κεκληγώς] Vide suprà ad β', 314.

Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·
Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,
Στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἅλαδε προρέοντι,
Ἀφρῷ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
Ὣς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ·
Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον,
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν;
Τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
Καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
Ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
Εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
Ἔνθ' Ἕκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν, εἰδότε χάρμης,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ,
Ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ μοῖρα
Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας·
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας,
Τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
Ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.
Αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος
Ἐσπάσατ'· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ

Mars verò in manibus ingentem haſtam quaſſabat;
Itabatque modò quidem ante Hectorem, modò poſt.
Hunc autem conſpicatus cohorruit pugnâ ſtrenuus Diomedes.
Ut verò cùm homo rerum-imperitus, emenſus ingentem campum,
Conſtiterit ad rapidum fluvium in-mare profluentem,
Spumâ trementem conſpicatus, continuóque recurrit retrorſum:
Sic nunc Tydides receſſit, dixitque populo;
" O amici, quàm *nos* ſanè admiramur Hectora nobilem,
" Haſtâque fortem eſſe, & audacem bellatorem!
" Huic autem ſemper aſtat unus *aliquis* deorum, qui mortem arceat:
" Et nunc ei aſtat ille Mars, mortali viro ſimilis.
" Sed ad Trojanos adversâ-fronte ſemper, retrò
" Cedite, neque contra deos velitis fortiter pugnare.
Sic dixit: Trojani verò admodùm propè venerunt *ad* ipſos.
Tunc Hector duos viros interfecit, peritos pugnæ,
In uno curru exiſtentes, Meneſthem, Anchialúmque.
Horum verò proſtratorum miſeratus eſt magnus Telamonius Ajax:
Stetítque, admodum prope cum acceſſiſſet, & jaculatus eſt haſtâ fulgenti,
Ac percuſſit Amphium Selagi filium, qui in Pæſo
Habitabat prædives, locuples; ſed eum fatum
Duxit auxiliaturum, ad Priamúmque & filios:
Hunc ad balteum percuſſit Telamonius Ajax,
Imóque in ventre defixa eſt longa haſta:
Fragorem verò edidit cadens; accurrebat autem illuſtris Ajax
Arma detracturus: Trojani verò in *eum* haſtas conjecerunt
Acutas, collucentes; ſcutúmque *ejus* excepit multas.
At ille calce impreſsâ ex cadavere æream haſtam
Evulſit: non tamen & alia potuit arma pulchra

Ver. 595. Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν] Pulcherrima fortitudinis *Hectoreæ* imago.

Ver. 596.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide ſuprà ad β', 408.

Ver. 499.———μορμύροντα.] De hujuſmodi ὀνοματοποιΐα, vide ſuprà ad δ', 455. Producit autem penultimam μορμῦρειν, ſimili analogiâ ac πορφῦρειν, μαρτῦρεσθαι, κῦρεσθαι, &c. Vide ſuprà ad ά, 338.

Ver. 603.———εἷς γε θεῶν.] " *Deorum certè aliquis unus* " *ſaltem.*" Ut adeò iſtud, γε, nequaquam ſit ſupervacuum.

Ver. 608.——κατέκτανεν, εἰδότε] *Al.* κακέκταν' εὖ εἰδότε.

Ver. 612.—ἐνὶ Παισῷ] *Al.* ἐν Ἀπαισῷ]

Ver. 613.——πολυκτήμων, πολυλήϊος]

——Auſoniis olim ditiſſimus arvis:
Quinque greges illi balantum, quina redibant
Armenta, & terram centum vertebat aratris. *Æn.* VII, 537.

Ver. 614. Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμον]

———illis ad Trojam fortè diebus
Venerat,——— ———
———auxilium Priamo Phrygibúſque ferebat
Infelix, ——— ——— *Æn.* II, 342.

Ver. 615. Τόν ῥα] *Hunc utique.*

Ver. 618.——Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν.]

——telorum effundere contrà
Omne genus Teucri.— ——— — *Æn.* IX, 509.

Ver. 621.———καλὰ] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver.

Ὤμοιϊν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι·
Δεῖσε δ' ὅγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
Οἳ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
Οἵ ἑ, μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυὸν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη·
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην ἠΰν τε, μέγαν τε,
Ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Υἱός θ', υἱωνός τε, Διὸς νεφεληγερέταο,
Τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Σαρπῆδον, Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
Πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί;
Ψευδόμενοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
Εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν,
Οἳ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
Ἀλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἡρακληείην
Εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα;
Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν, ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
Ἓξ οἴῃς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
Οὐδέ τέ σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι,
Ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
Ἀλλ' ὑπ' ἐμοῦ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα.
Τληπόλεμ', ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν,
Ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
Ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν

Ab humeris auferre; premebatur enim telis:
Timuit itaque circuitionem potentem Trojanorum fortium,
Qui multique & strenui instabant hastas tenentes,
Qui ipsum, magnum licet existentem, & fortem, & præclarum,
Propulsârunt à se: ille verò recedens, vi-repulsus-est.
Sic hi quidem laborabant per acrem pugnam.
Tlepolemum verò Heraclidem, fortémque, magnúmque,
Incitavit in deo-parem Sarpedonem fatum violentum.
Hi autem cum jam proximè essent in se invicem vadentes,
Filiúsque nepósque Jovis nubes-cogentis,
Hunc utique Tlepolemus prior verbis allocutus est;
" Sarpedon, Lyciorum princeps, quæ tibi necessitas
" Trepidare hîc existenti pugnæ imperito viro?
" Mentientes âutem te dicunt Jovis sobolem Ægiochi
" Esse; cùm longè illis inferior sis viris,
" Qui Jove prognati sunt temporibus priscorum hominum:
" At qualem aiunt vim Herculeam [*Herculem*]
" Fuisse, meum patrem animosum, spiritum-leonis-habentem!
" Qui quondam huc profectus, causâ equorum Laomedontis,
" Sex solis cum navibus & viris paucioribus,
" Ilii vastavit urbem, desolavítque compita.
" Tibi autem ignavus quidem animus, intereunt verò copiæ:
" Neque te Trojanis credo auxilio fore,
" Profectum ex Lyciâ, nè quidem si perquam fortis sis,
" Sed à me interfectum ad portas orci descensurum.
Hunc verò Sarpedon, Lyciorum dux, contrà allocutus est:
" Tlepoleme, sanè ille evertit Ilium sacram,
" Viri *præ* vecordiâ præclari Laomedontis,
" Qui ipsum benè meritum malo objurgavit sermone,
" Neque dedit equos, quorum gratiâ è longinquo venerat.
" Tibi autem ego hic edico cædem & mortem atram

Ver. 622. Ὤμοιϊν ἀφελέσθαι.] Vide suprà ad α', 51.

Ver. 623. ——ἀμφίβασιν] Vide infrà ad ζ', 434.

Ver. 627. Ὣς οἱ μὲν πονέοντο.]
Atque ea per campos æquo dum Marte geruntur.
Æn. VII, 540.

Ver. 633. —— βουληφόρε, ——μάχης ἀδαήμονι.] Domi, quàm militiæ, melior.

Ver. 638. —— βίην Ἡρακληείην] Vide suprà ad β', 658. Similiter apud *Virgilium*,
——violentia Turni. ———— *Æn.* XI, 376.

Ver. 643. ——ἀποφθινύθουσι.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 644. Οὐδέ τε] *Al.* Οὐδέ τι.

Ver. 646. —περήσειν.] Vide suprà ad α', 67.

Ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο Σαρπηδών· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος
Τληπόλεμος, καὶ τῶν μὲν ὁμαρτῇ δούρατα μακρὰ
Ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδὼν, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
Βεβλήκει· αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
Ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα· πατὴρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
Ἑλκόμενον· τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησε
Μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη,
Σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
Ἢ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν
Ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ὅγε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε, Χρομίον τε,
Ἄλκανδρόν θ', Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.
Καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,

" A me futuram, meâque *te* hastâ domitum
" Gloriam mihi daturum, animam verò Plutoni insigni-equis.
Sic dixit Sarpedon: at sustulit fraxineam hastam
Tlepolemus; & horum quidem eodem-tempore hastæ longæ
E manibus evolârunt: ac quidem percussit cervicem mediam
Sarpedon, cuspisque penitùs transiit acerba;
Eúmque circum oculos caliginosa nox operuit.
Tlepolemus autem femur sinistrum hastâ longâ
Percussit; cuspisque pertransiit rapido impetu acta,
Ad os appulsa: pater verò *Jupiter* mortem avertit.
Tum quidem deo-parem Sarpedonem nobiles socii
Ferebant è prælio; gravi autem dolore afficiebat eum hasta longa
Tracta *unà*; quam quidem nemo notabat, neque advertebat
Femore extrahere hastam fraxineam, ut incederet, [*vel* currum conscenderet;]
Festinantium *utique*: tantum enim habebant studiū, circumsistentes curabant.
Tlepolemum autem ex-alterâ-parte bene-ocreati Achivi
Efferebant prælio: animadvertit autem nobilis Ulysses,
Fortem animum habens; commotúmque est ei suum cor.
Anxiè verò cogitabat deinde mente & animo,
Utrùm ulteriùs Jovis filium magnùm-sonantis insequeretur,
An ipse plurium Lyciorum animam eriperet.
Non utique Ulyssi magnanímo in fato erat,
Fortem Jovis filium interficere acuto ære.
Itaque ad multitudinem Lyciorum vertit-*ejus* animum Minerva.
Tunc ille Cœranum interfecit, Alastoráque, Chromiúmque,
Alcandrúmque, Haliúmque, Nœmonáque, Prytanímque.
Et quidem adhuc plures Lyciorum interfecisset nobilis Ulysses,

Ver. 656.——ὁμαρτῇ] *Al.* ἀμαρτῇ.

Ver. 661 —— μαιμώωσα.] Ἀρίστη δὲ δοκεῖ μεταφορὰ τῷ Ἀριστοτέλει, &c. Vide suprà ad δ', 126.

Ver. 662.——πατὴρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.] Indicat istud τι, propè admodum fuisse, ut interiret. Alii legunt, πατὴρ δ' ἔτι.

Ver. 663.——Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι Ἐξέφερον πολέμοιο.]
Intereà Æneam Mnestheus & fidus Achates,
Ascaniúsque comes, castris statuere cruentum,
Alternos longâ nitentem cuspide gressus. *Æn.* XII, 384.

Ver. 664.——— βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν Ἑλκόμενον.]
Ille pedem referens, & inutilis, inque ligatus
Cedebat, clypeóque inimicum hastile trahebat. *Æn.* X, 794.

Ver. 665.——ἐπεφράσατ'] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 668. Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν]
At Lausum socii exanimum super arma ferebant
Flentes, ingentem atque ingenti vulnere victum. *Æn.* X, 841.

Ver. 673. Ἢ ὅγε κτλ.] Vocabulum istud, ὅγε, quàm non versûs gratiâ intrusum sit, sed singularem habeat elegantiam; vide suprà ad γ', 409.

Ver. 674.—— Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι] Quâ ratione, Ὀδυσσῆϊ, hîc ultimam producat, itemque, ἐς, *ver.* 695; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 676.——τράπε θυμὸν Ἀθήνη.] Vide suprà ad ά, 194.

Ver. 678. Ἄλκανδρόν θ',]
Alcandrúmque Haliúmque Nœmonáque, Prytanímque.
Æn. IX, 767.

Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
Σαρπηδὼν, Διὸς υἱὸς, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
Κεῖσθαι· ἀλλ' ἐπάμυνον, ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν
Ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε,
Νοστήσας οἰκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἀλλὰ παρήϊξεν, λελιημένος, ὄφρα τάχιστα
Ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Εἷσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλέϊ φηγῷ·
Ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε
Ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
Αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ· ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
Χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἄρης;
Ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην,
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην,

Nisi statim animadvertisset ingens expeditè-pugnam-ciens Hector.
Processit itaque per primos pugnatores armatus corusco ære,
Terrorem inferens Danais: gavisus est autem eo accedente
Sarpedon, Jovis filius, sermonémque lugubrem dixit;
" Priamide, nè quæso me prædam Danais sinas
" Jacere: sed auxiliare; deinde me vel deserat vita
" In urbe vestrâ: quoniam non eram ego,
" (Reversus domum, dilectam in patriam terram,)
Oblectaturus uxorémque dilectam & infantem filium.
Sic dixit; huic autem nil respondit expeditè-pugnam-ciens Hector,
Sed prætervolavit, ardens cupidine, ut quàm citissimè
Repelleret Argivos, multorúmque vitam eriperet.
Itaque deo-parem Sapedonem nobiles socii
Collocârunt sub Ægiochi Jovis perpulchrâ fago:
Ex ejus autem femore hastam fraxineam extraxit foràs
Fortis Pelagon, qui ei dilectus erat socius:
Hunc autem deseruit anima, circúmque oculos offusa est caligo:
Rursùs tamen spiritum recepit, ac circùm aura Boreæ
Recreabat aspirans ægrè spirantem animam.
Argivi verò propter Martem & Hectorem ære-armatum
Nec unquam versis-tergis fugiebant nigras ad naves,
Nec unquam contra-ferebantur in pugnam: sed semper retrò
Cedebant, postquam audierant apud Trojanos Martem *esse*.
Tum quem primum, quémque ultimum interfecit
Hectórque Priami filius & æreus Mars?
Deo-parem Teuthranta, & insuper equûm-agitatorem Orestem,
Trechúmque hastatum Ætolum, Oenomaúmque,
Oenopidémque Helenum, & Oresbium mitram-habentem-variam,

Ver. 680 & 689.—κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.
Ver. 684. Πριαμίδη.] Vide suprà ad α', 398.
Ibid.—μὴ δή με] Vide suprà ad β', 158.
Ibid.—ἐάσῃς] Vide suprà ad δ', 42.
Ver. 686.—οὐκ ἄρ' ἔμελλον.]
Invidisse Deos, patriis ut redditus oris
Conjugium optatum & pulchram Calydona viderem.
Æn. XI, 269.
Ver. 689.—τὸν δ' οὔτι προσέφη.] Vide suprà ad α', 332.
Ver. 693. Εἷσαν ὑπ'—φηγῷ.]
——corpusque levabat
Arboris acclinis trunco. —— —— *Æn.* X, 834.
Ver. 699.—χαλκοκορυστῇ.] Vide suprà ad β', 1.
Ver. 703. Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον]
Quem telo primum, quem postremum aspera virgo,
Dejicis? aut quot humi morientia corpora fundis?
Æn. XI, 664.
Ver. 707.—αἰολομίτρην.] Vide suprà ad β', 816.
Ver. 708. Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ] De hâc urbe *Strabo, lib.* IX, *pag.* 625, [*al.* pag. 407;] Πόλις, *inquit*, ἣν καλοῦσιν Ὕλας, ὡς λύρας καὶ θύρας· &, τὴν Ὑλικὴν, τῇ προσῳδίᾳ ὡς λυρικήν· nempe, priori syllabâ *correptâ*; contrà, quàm fit in voce ὕλη,

Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλώς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
Ναῖον Βοιωτοί, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεά, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.
Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα,
Χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς·
Τῶν ἦτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθεν
Χάλκε' ἐπίσσωτρα, προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι·
Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
Δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι·
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπαδνα
Κάλ' ἔβαλε, χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
Ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος καὶ ἀϋτῆς.

Qui in Hylâ habitabat, valdè divitiis intentus,
Lacui vicinus Cephissidi: juxtáque ipsum alii
Habitabant Bœoti, valdè opulentum populum habentes.
Hos quum igitur animadvertit dea candidas-ulnas-habens Juno
Argivos interimentes in acri pugnâ,
Illicò Minervam verbis alatis allocuta est;
" Papæ, Ægiochi Jovis filia indomita,
" Certè vanum *hoc* promissum fecimus Menelao,
" Ilio exciso benè-munito *eum* redditurum;
" Si sic furere sinamus perniciosum Martem.
" Sed age jam & nos cogitemus de strenuo auxilio *ferendo*.
Sic dixit; neque non obsecuta est dea cæsiis-oculis Minerva.
Ac quidem discurrens aureis-frænis-ornatos instruebat equos
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni:
Hebe autem ad currus velocitèr posuit curvos orbes *rotarum*,
Æreos, octo-radios-habentes, ferreum ad axem utrinque:
Quorum utique aurea curvatura perennis; ac desuper
Æreæ laminæ-rotam-munientes, adaptatæ, mirabile visu:
Modioli autem ex argento erant rotundi utrinque:
Sella verò aureis & argenteis funibus
Exporrecta erat; duóque semicirculi, unde-habenæ-suspenduntur, erant:
Ex hâc porrò argenteus temo procurrebat; ad cujus extremitatem
Ligavit aureum pulchrum jugum, & lora-jugalia
Pulchra innexuit, aurea: sub jugum verò duxit Juno
Equos pedibus-celeres, cupida contentionis & prælii.

ὕλη, *sylva*. Quod cùm non intelligeret vir doctissimus *If. Casaubonus*, ad verba *Strabonis* hæc annotat: " *Notetur locus* " *ubi* παρονομασίαν *vocat, quod alii Analogiam: Ait enim ab* " Ὕλη fieri Ὑλική, *eâdem prosodiâ quâ à* λύρα fit λυρική: *Alius dixisset, eâdem Analogiâ.*" Nempe, de verborum *formandi ratione* accepit vir eruditus id, quod erat à *Strabone* accuratè & præfinitò dictum de *Prosodiâ*. Quòd si, Ὕλη, Ὑλική, syllabam priorem utrobique *produxisset*; tamen *analogiam* adhuc eandem planè haberet, ac λύρα, λυρική· *prosodiam* non utique eandem.

Ver. 709.—κεκλιμένος] Vide suprà ad α', 309 & 314.

Ver. 711. Τοὺς δ'] *Hectorem & Martem.* Quod non advertens *Spondanus*, vocem hanc ad Ἀργείους in sequenti versu refert; et, Ἀργείους ὀλέκοντας, *Argivos pereuntes*, vertit. Quin & in editione *Wetsteniana* Interpres, licèt ὀλέκοντας rectè vertat, *interimentes*; non tamen videtur hujus vocis, τοὺς δ', vim rectè cepisse.

Ver. 714.—Ἀτρυτώνη] Vide suprà ad β', 157.

Ver. 716.—ἀπονέεσθαι] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 717.—ἐάσομεν] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 720.—ἔντυεν ἵππους.] Ficta fortassè vox, ἔντυεν, ab iis qui, quoniam ἐντύνω & Imperfectum ἐντῦνον & Aoristus ἔντῦνα penultimam producunt, (vide infrà ad *l*, 203,) nescirent Aoristum ἔντυνον corripi. Sic apud *Moschum*,

——— καί οἱ λέχος ἔντυνον Ὧραι. *Idyll.* II, 160.

Ver. 724. Τῶν ἦτοι χρυσέη.] Pronuntiabatur χρυσῆ. Similitèr, *ver.* 727, Δίφρος δὲ χρυσέοισι, pronuntiabatur χρυσοῖσι. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 728. Ἐντέταται] Ut constet scilicèt Temporum ratio, cum *præcedente & sequente*, εἰσί. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 730.—καλὸν.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.—ζυγὸν] Mirè admodùm Spondanus: " *Per hoc jugum, Equos* (inquit) *intelligit*; " *UT statim subjicit,* ὑπὸ δὲ ζυγὸν " ἤγαγεν ἵππους."

Ver.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
Ἡ δὲ, χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ Φόβος ἐστεφάνωτο·
Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα Ἰωκή·
Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου,
Δεινή τε, σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον,
Χρυσείην, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσατο· λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους·
Εὗρον δὲ Κρονίωνα, θεῶν ἄτερ ἥμενον ἄλλων,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη

Cæterùm Minerva, filia Jovis Ægiochi,
Peplum quidem *laxatum* defluere-ſivit pulchrum, patris ſuper pavimento,
Varium, quod ipſa fecerat & elaborârat manibus:
Ipſa autem, loricam induta Jovis nubes-cogentis,
Armis ad bellum armabatur lacrymoſum.
Circum autem humeros poſuit ægidem fimbriatam,
Horribilem, cui quidem undique Timor circundatus erat:
In eâ Contentio, in eâ Fortitudo, in eâ atrox Inſectatio:
In eâ & Gorgonium caput diri monſtri,
Dirumque, horrendumque, Jovis portentum Ægiochi.
Capiti verò clavis undiq; ornatum galeam impoſuit quatuor conos habentem,
Auream, centum urbium peditibus ſufficientem.
Inque currum fulgidum pedibus conſcendit; ſumpſitque haſtam
Gravem, magnam, validam, quâ domat ordines virorum
Heroum, quibuſcunque iraſcitur præpotenti-patre-nata.
Juno autem ſcuticâ velociter urgebat equos.
Sponte ſuâ autem portæ crepuerunt cœli, quas cuſtodiebant Horæ,
Quibus commiſſum eſt magnum cœlum Olympuſque,
Ut & aperiant denſam nubem & claudant.
Hâc utique *viâ*, per eas, ſtimulo-parentes dirigebant equos:
Invenerunt autem Saturnium, à diis ſeorsùm ſedentem aliis,
Summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
Ibi equos ſiſtens dea candidas-ulnas-habens Juno

Ver. 734. ——κατέχευεν ἑανὸν] Vide ſuprà ad γ', 385.

Ver. 735. Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο]
——quas illi læta laborum
Ipſa ſuis quondam manibus Sidonia Dido
Fecerat, & tenui telas diſcreverat auro. *Æn.* XI, 73.

Ver. 738. ——αἰγίδα θυσσανόεσσαν Δεινὴν.]
Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis arma. *Æn.* VIII, 435.

Ver. 740. Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκὴ.]
——triſteſque ex æthere Diræ,
Et ſciſsâ gaudens vadit Diſcordia pallâ;
Quam cum ſanguineo ſequitur Bellona flagello. *Æn.* VIII, 701.
In quibus facilè videre eſt, *Virgilium Homeri* majeſtatem non aſſecutum.

Ibid. ——δὲ κρυόεσσα.] *Al.* δ' ὀκρυόεσσα.

Ver. 741. Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ]
——ipſamque in pectore Divæ
Gorgona, deſecto vertentem lumina collo. *Æn.* VIII, 437.

Ver. 743. ——ἀμφίφαλον κυνέην]
——galeam——criſtiſque decoram. *Æn.* IX, 365.

Ver. 744. ——ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν] Vel, quòd τοσούτων πόλεων ὁπλίτας καλύπτειν καὶ σκέπειν ἠδύνατο· Vel, ὅτε ἑκατὸν πόλεων ὁπλίτας εἶχεν ἐντετυπωμένας ἑαυτῇ. *Euſtath.*

Ver. 745. ——βήσατο] *Al.* βήσετο. Vide ſuprà ad *ver.* 109; & ad β', 35.

Ver. 747. ——ὀβριμοπάτρη] Vide ſuprà ad α', 43.

Ver. 748. Ἥρη δὲ μάστιγι] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur; & ſimiliter, φλόγεα, *ver.* 745; itemque κεντρηνεκέας, *ver.* 752; vide ſuprà ad α', 51.

Ibid. ——ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.] Videtur *Euſtathius* legiſſe, ἐπεμαίετο ἵππους. Quæ fortaſſe non pejor lectio. Quanquam & iſtud, ἄρ', non malè hæc cum *præcedente ver.* 732, connectit.

Ver. 749. Αὐτόματα.] *Al.* Αὐτόματοι.

Ibid. ——μύκον] Vide ſuprà ad β'. 314.

Ver. 751. ——ἀνακλῖναι] Vide ſuprà ad α', 309.

Ver. 752. Τῇ ῥα] Vide ſuprà ad α', 56.

Ζῆν᾽ ὕπατον Κρονίδην ἐξήρετο, καὶ προσέειπε·
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα,
Ὁσσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ᾽ ἄχος· οἱ δὲ ἕκηλοι
Τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὃς οὔτινα οἶδε θέμιστα.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τι μοι κεχολώσεαι, αἴκεν Ἄρηα
Λυγρῶς πεπληγυῖα μάχης ἐξαποδίωμαι;
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἄγρει μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,
Ἥ ἑ μάλιστ᾽ εἴωθε κακῇς ὀδύνῃσι πελάζειν.
Ὣς ἔφατ᾽· οὐδ᾽ ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Μάστιξεν δ᾽ ἵππους· τὼ δ᾽ οὐκ ἄκοντε πετέσθην
Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ὅσσον δ᾽ ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ Τροίην ἷξον, ποταμώ τε ῥέοντε,
Ἧχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος,
Ἔνθ᾽ ἵππους ἔστησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Λύσασ᾽ ἐξ ὀχέων· περὶ δ᾽ ἠέρα πουλὺν ἔχευε.
Τοῖσιν δ᾽ ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.

Jovem ſupremum Saturnium interrogavit, & allocuta eſt;
" Jupiter pater, annon ſuccenſes Marti ob hæc atrocia facta,
" Eò quòd-tantaſque & tales perdiderit copias Achivorum
" Temerè, nec ut decuerat? Mihi ſane dolor: at verò quieti
" Delectantur Venúſque & argenteo-arcu-decorus Apollo,
" Dementem hunc quum extimularint; qui nulla novit jura.
" Jupiter pater, nunquid mihi iraſceris, ſi Martem
" Graviter percuſſum pugnâ exegerim?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt nubes-cogens Jupiter;
" Agedum, adverſus ipſum incita Minervam prædatricem,
" Quæ ipſum maximè ſolita-eſt in graves dolores conjicere.
Sic dixit; nec non obſecuta eſt dea candidas-ulnas-habens Juno;
Sed ſcuticâ verberavit equos: hi autem non inviti volabant
Per medium terræque & cœli ſtellati.
Quantum verò aëris per-horizontem-extenſi-ſpatium homo videt oculis,
Sedens in ſpeculâ, proſpectans in nigricantem pontum;
Tantum ſaltu-conficiunt deorum altiſoni equi.
At quando jam Trojam perveniſſent, fluvioſque labentes,
Quâ fluenta Simoïs commiſcent & Scamander;
Ibi equos ſtetit dea candidas-ulnas-habens Juno,
Solutus curru; circúmque caliginem multam fudit.
Illis verò ambroſiam Simoïs ſummiſit ad-depaſcendum.

Ver. 756.——ἐξήρετο] *Al.* ἐξείρετο.

Ver. 763.—ἐξαποδίωμαι] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 764.—νεφεληγερέτα] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver. 765.—ἀγελείην] *Al.* ἀγελάειην. Vide ſuprà ad δ', 128.

Ver. 766. Ἥ ἑ μάλιστ᾽ εἴωθε] Vide infrà ad *ver.* 841.

Ver. 769. Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ.]

——terras inter cœlumque volabat,
Littus arenoſum Lybiæ ventoſque ſecabat. *Æn.* IV, 256.

Quæ cùm ſententia planè ſit nulla, (quid enim eſt *littus ſecare?*) emendavit hoc modo Criticorum longè longéque omnium Princeps, *Richardus Bentleius*;

——terras inter cœlumque, *legebat*
Littus arenoſum Libyæ, ventoſque ſecabat.

Quâ ſanè emendatione nihil unquam excogitatum venuſtius, nihil certius. Cæterùm ad vocem, μεσσηγὺς, non abs re erit hoc in loco annotare, quàm ſingulari loquendi ratione Scriptores Romani vocis iſtius vim interdum expreſſerint.

——— ———*inter*
Hectora Priamiden, animoſum atque *inter* Achillem,
Ira fuit capitalis.—— *Horat. Sermon.* I, 7.

———Neſtor componere lites
Inter Peliden feſtinat, & *inter* Atriden. *Epiſt.* I, 2.

Quæ ad loca *Vir ingens* jam memoratus; " *Vitioſum ſanè,* " inquit, *loquendi genus, &* ἰδιωτικόν; *quodque magni emerim,* " *nunquam ab Horatio prolatum.*" Similem tamen loquendi rationem ex *Livio, lib.* 22, 35, adduxit *Gatakerus*; " inter " *cives Romanos &* inter *peregrinos.*" Et ex *Cicer. Paradox.* 1. " *Marcilius*; " *nihil* inter *te atque* inter *quadrupedem* " *putes intereſſe.*" Quorum in priori locorum, poſterius illud *inter*, codicum meliorum juſſu; in poſteriori, codicum omnium conſenſu, ejiciendum contendit (in *Addendis* ad Notas ſuas) *Bentleius*. Verùm caſu occurrit mihi nuper alius ex *Cicerone* locus, qui medelâ iſtâ, ſiquidem jam ſanus non ſit, ſanari venuſtè non poteſt. *De amicit.* § 25: " *Quid interſit* " inter *popularem, id eſt, aſſentatorem & levem virum*; *&* " inter *conſtantem, ſeverum, & gravem.*"

Ibid.——— ἀστερόεντος] Vide ſuprà ad δ', 44.

Ver. 770. Ὅσσον δ᾽ ἠεροειδὲς———, Τόσσον——— ἵπποι.] Ὁ δὲ, πῶς μεγεθύνει τὰ δαιμόνια; ———τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῷ διαστήματι καταμετρεῖ. *Longinus*, § 9.

Ver. 772.——ὑψηχέες] *Al.* ὑψαυχένες.

Αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,
Ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι πλεῖϛοι καὶ ἄριϛοι
Ἕϛασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Εἰλόμενοι, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
Ἔνθα ϛᾶσ' ἤυσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκεοφώνῳ,
Ὃς τόσον αὐδήσασκ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·
Αἰδώς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,

Hæ autem iverunt pavidis columbis inceſſu ſimiles,
Viris Argivis auxiliari properantes.
Sed quandò jam venerant, ubi plurimi & fortiſſimi
Stabant, circum vim Diomedis equûm domitoris [*circum Diomedem*]
Conferti, leonibus ſimiles cruda-vorantibus,
Vel ſuibus apris, quorum robur non imbelle:
Ibi ſtans clamavit dea candidas-ulnas-habens Juno,
Stentori aſſimilata magnanimo æream-vocem-habenti,
Qui tantum vociferabatur, quantum alii quinquaginta:
" *Proh* pudor, Argivi, turpia proba, formâ *tantùm* admirabiles!
" Quamdiu quidem in bello verſabatur nobilis Achilles,

Ver. 778. Αἱ δὲ βάτην] Rectè ſe habet iſta Syntaxis: Vide ſuprà ad α', 566. Non omittendum tamen, *Scholiaſtem Sophoclis* ad *Electr. ver.* 980, itemque *Euripidis* ad *Alceſt. ver.* 902, legiſſe hoc in loco, Τὼ δὲ βάτην. Quæ quidem Syntaxis, & ipſa quoque rectè ſe habet; licèt de *Fœminis* ſermo ſit. Non quòd τὼ "*per omnia genera dicâtur,*" ut *Barneſius*; nedum quòd γυναῖκε ſit *maſculinum* in numero *duali*, ut Grammatici *ſtultiſſimè* commenti ſunt; ſed quòd unuſquiſque [*la perſonne,*] ſive ſit Hominum, ſive Deorum, ſeu quicunque ſit, ſive mas, ſive fœmina, quoties *ad ſententiam* nihil intereſt *quo quis ſexu ſit*, propriè efferatur genere *maſculino*. Scilicet non ad *Sexum*, ſed (ut rectè alicubi *Dionyſ. Halicarnaſſeus*) πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνεται ὁ λόγος. Exempla apud optimos Auctores occurrunt innumera. Apud *Homerum*, de *Junone & Minervâ*;

——πληγέντε κεραυνῷ. *Iliad.* β', 455.

De iiſdem *deabus*, in quibuſdam codicibus,

——προφανέντε ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας. *ibid. ver.* 378.

De *fœminis* duabus, apud *Pauſaniam*;

——τούτους δέ φασιν, &c. *Lib.* II. *cap.* 21.

Apud *Sophoclem*, de *fœminis* itidem duabus;

Ἴδεσθε τώδε τὼ κασιγνήτω, φίλοι,
Ὣ τὸν πατρῷον οἶκον ἐξεσωσάτην·
Ὣ τοῖσιν ἐχθροῖς——
Ψυχῆς ἀφειδήσαντε·——
Τούτω φιλεῖν χρὴ, τώδε χρὴ πάντας σέβειν·
Τώδ' ἔν θ' ἑορταῖς—— *Electr. ver.* 980, &c.

Apud *Euripidem*, de *Viro & Uxore* ſuâ;

Δυεῖν γὰρ ὄντοιν, οὐχ ὁ μὲν τλήμων, ὁ δ' οὔ. *Helen.* 652.

Δύο——ψυχὰς——λίμναν διαβάντε. *Alceſt.* 900.

Item *Hecuba*, de ſeipſâ & *filia*;

——οὐκ ἄρ' ὡς θανουμένας
Μετῆλθες ἡμᾶς.—— *Hecub.* 511.

Creüſa, de ſeipſâ;

Ἡμεῖς ἐν ὀρφνῇ σπαργανώσαντες πέπλοις. *Ion.* 955.

Et *Pythia*, de ſeipſâ;

Ἤδει δὲ θνητῶν οὔτις ἀνθρώπων τάδε
Ἔχοντας ἡμᾶς—— *ibid.* 1361.

Apud eundem, de *muliere* mortuâ;

Θάπτειν τιν' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ μέλλων νεκρόν. *Alceſt.* 513.
Νέκυν μὲν ἤδη πάντ' ἔχοντα.—— *ibid.* 607.
——Καὶ παρεὶς ἄλλῳ θανεῖν
Νέῳ γέρων ὢν, τόνδ' ἀποιμώξεις νεκρόν. *ibid.* 635.
Ἀλλ' οὐ σὺ νεκρὸν ἀντὶ σοῦ τόνδ' ἐκφέρεις; *ibid.* 716.
Ἄπελθε, καί με τόνδ' ἔα θάψαι νεκρόν. *ibid.* 729.

Apud *Ariſtophanem*, de *fœminâ* quâdam;

——ἕτερον ἂν——
——καὶ τοῦ φράζοντος ἀκοῦσαι. *Eccleſiaz. Scen.* 2.

Apud *Plautum* itidem, de *muliere*;

Quis ea eſt? *Mil. Glorioſ. Act.* 3.
Quîcum ibat. *Epidic. Scen.* 4.
Sed quis ea eſt mulier? *ibid. Scen. ult.*
Hæc eſt; Quis? *Ciſtell. Act.* IV. *Scen.* 2.
Quis es? *ibid.*
Quiſquis es, quæ &c. *Rud. Act.* IV, *Scen.* 4.

Apud *Virgilium*, de *Venere*;

——ducente Deo—— *Æn.* II, 632.

Ex quibus omnibus abundè apparet, utramque loquendi rationem, & Αἱ δὲ βάτην, & Τὼ δὲ βάτην, rectè ſe habere.

Ibid.——πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.] Motum indicat æquum & placidum:

Qualis ſpeluncâ ſubitò commota columba——
——Fertur in arva volans,——
——mox aëre lapſa quieto
Radit iter liquidum, celeres neque commovet alas.
Æn. V, 213.

Ver. 781.——βίην Διομήδεος] Vide ſuprà ad β', 658.

Ver. 784.——ἤυσε θεὰ.] Ducum indicat per totum exercitum ad commovendos milites cohortationem.

Ver. 785. Στέντορι εἰσαμένη] Vide ſuprà ad γ', 141.

Ibid.——μεγαλήτορι] Vox, μεγαλήτωρ, non hîc *fortem* aut *magnanimum* ſignificat; (nam, ut rectè monet Scholiaſtes, οὐδὲν οὐδαμοῦ περὶ τούτου διεξῆλθεν ἔργον πεποιηκότος.) ſed, ut *Euſtathius* explicat, χαλκέντερον. κατ' ἐκεῖνο, "Χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη."

Ver. 788. Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον——Ἀχιλλεύς.] Ὁ ποιητὴς

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος·
Νῦν δ' ἕκαθεν πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
Ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τυδείδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Εὗρε δὲ τόν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
Ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ·
Ἱδρὼς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
Ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
Ἂν δ' ἴσχων τελαμῶνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπεμόργνυ·
Ἱππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἥψατο, φώνησέν τε·
Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς.
Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον,
Οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
Ἄγγελος ἐς Θήβας, πολέας μετὰ Καδμείωνας·
Δαίνυσθαι μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἕκηλον.
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὃν καρτερὸν, ὡς τὸ πάρος περ,
Κούρους Καδμείων προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθος ἦα.
Σοὶ δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἵσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,

"Nunquam Trojani ante portas Dardanias
"Progrediebantur; illius enim timebant validam hastam:
"Nunc verò procul ab urbe cavas apud naves pugnant.
Sic fata, commovit robur & animum uniuscujusque.
Tydidæ autem supervenit dea cæsiis-oculis Minerva;
Reperitque hunc regem apud equos & currus,
Vulnus refrigerantem, quòd ei inflixerat Pandarus sagittâ:
Sudor enim ipsum affligebat sub lato loro
Clypei pulchrè-orbiculati; quo utique adfligebatur, laboratque manu:
Ac elevans lorum, nigrum sanguinem abstergebat:
Equinum autem dea jugum attigit, dixitque;
"Profectò parùm sibi filium similem genuit Tydeus.
"Tydeus utique parvus quidem erat corpore, sed pugnator.
"Ac quando ipsum ego pugnare non sinebam,
"Neque furenter irruere, quandò scilicet venit seorsum ab Achivis
"Legatus ad Thebas, plures ad Cadmeios;
"Convivari ipsum jussi in ædibus quietum:
"Sed is animum retinens suum fortem, sicuti priùs,
"Juvenes Cadmeiorum provocabat; in omnibus autem vincebat
"Facilè: talis illi ego adjutrix eram.
"Tibi verò equidem ego assistoque, & te servo,

ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρὸ τῆς Ἀχιλλέως μήνιδος ἦν ἀτονώτερα, καὶ Πράξεις, οὐκ ἔχοντα μακρὰς οὐδὲ ἐπαλλήλους. Συμμαχοῦντος γὰρ Ἕλλησιν Ἀχιλλέως,

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον, κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος,

Θαρσήσαντες δὲ, τούτου ἀποστάντος, προῆλθον. καὶ, τῆς μάχης γενομένης, πολυπρόσωποί τε καὶ συνεχεῖς τῶν ἡρώων ἀριστεῖαι κατέστησαν, *Plutarch de vitâ Homeri, in fine*; Notandum hîc porrò, quanto cum artificio, ut Poëma sit unum a capitè ad calcem, nunquam non spectetur & inferatur *Achilles*...

Ver. 792.——ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.] Vide suprà ad β', 451.

Ver. 794.——παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.] Vide suprà ad *ver.* 219.

Ver. 800. Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα.] Ὑπομνηστέον δὲ καὶ πατέρων ἀγαθῶν ἐνίους, ὅταν ἐξαμαρτάνωσιν. Ὅμηρος, "Ἦ ὀλίγον "οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς." *Plutarch*, πολιτικὰ παραγγέλμ. Idem, in libro *de Adulatore ab Amico dignoscendo*, haud longè à fine; versum hunc *Agamemnoni* attribuit; vel memoriâ lapsus, eò quòd simili argumento usus sit *Agamemnon* ἐν τῇ Ἐπιπωλήσει, suprà in præcedente libro δ'; vel quòd hoc in loco *Minervam* intellexerit, *Agamemnonis* utique *cohortationem* *sequentem*.

Ibid. —— ὀλίγον οἱ παῖδα.] Quâ ratione, ὀλίγον, ultimam producat; itemque, με, *ver.* 817; vide suprà ad α', 51. Cæterùm siquis transposuerit in hoc & sequenti versu voces ὀλίγος & μικρὸς, utrobique τὸ ἁρμόττον ἴσον διαφέρει ἐπὶ τῶν ἐπῶν θεωρείσθω· —— τὸ μὲν φαίνεται καλὸν, τὸ δὲ εὐτελές. Ut rectè, observavit *Aristoteles*, *Poëtic. cap.* 22. de versu isto, *Odyss.* ί, 515.

Ver. 801. Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν] *Interim confert admirationi multum etiam infirmitas; ut cùm Homerus Tydea parvum, sed bellatorem dicit fuisse.* Quintilian. lib. III. cap. 5.

Ingentes animo angusto pectore versant.
—*Virgil. Georgic.* IV, 83.

Ingenio pugnax, corpore parvus erat. *Ovid.*

——Sed non & viribus infrà
Tydea fert animus; totosque infusa per artus
Major in exiguo regnabat corpore virtus. *Stat. Theb. lib.* 1.

Ver. 803.——ἤλυθε] Vide suprà ad γ', 205.

Ibid.——νόσφιν] Vide suprà ad α', 349.

Ver. 808.—— τοίη οἱ ἐγὼν] Ita edidit *Barnesius* ex MS. Rectè, ut mihi quidem videtur. *Vulgg.* τοίη τοι ἐγών· ex versu, ut verisimile est, 828 infrà. Quanquam & τοίη τοι, etiam hoc in loco, ferri possit; si modo particula τοι, *explementum* utique accipiatur; sicuti in φ', 110, Ἀλλ' ἐπί τοι κάμοι θάνατος, &c.

Ver.

Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυάϊξ γυῖα δέδυκεν,
Ἤ νύ σέ που δέος ἴσχει ἀκήριον· οὐ σύ γ' ἔπειτα
Τυδέος ἔκγονός ἐσσι, δαΐφρονος Οἰνείδαο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Γινώσκω σε, θεά, θύγατερ Διὸς αἰγιόχοιο,
Τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω·
Οὔτε τί με δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄκνος·
Ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας.
Οὔ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
Τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε, Διὸς θυγάτηρ, Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήνγ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Τοὔνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι, ἠδὲ καὶ ἄλλους
Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας·
Γινώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνακοιρανέοντα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Μήτε σύ γ' Ἄρεα τόνδε τι δείδιθι, μήτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάῤῥοθός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους·
Τύψον δὲ σχεδίην, μηδ' ἅζεο θοῦρον Ἄρηα
Τοῦτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον·
Ὃς πρώην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἥρῃ στεῦτ' ἀγορεύων,
Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν·
Νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.
Ὣς φαμένη, Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Χειρὶ πάλιν ἐρύσασ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσε·

" Et te prompto animo hortor adversus Trojanos pugnare:
" Sed tibi vel defatigatio ex multo labore membra subiit,
" Vel te certè aliquo-modo timor tenet exanimans: Non sanè tu posthac
" Tydei soboles es *reputandus*, rei-militaris-periti Oenidæ.
Hanc autem respondens allocutus est fortis Diomedes;
" Agnosco te, dea, filia Jovis Ægiochi,
" Ideò tibi lubentèr dicam verbum, neque celabo;
" Neque aliquis me timor tenet exanimis, nec ulla ignavia;
" Sed adhuc tuorum recordor mandatorum, quæ mandâsti.
" Non me sinebas cum beatis diis exverso pugnare
" Cæteris; sed si, Jovis filia, Venus
" Veniret in prælium, hanc vulnerare acuto ære.
" Quare nunc & ipse recedo, atque etiam cæteros
" Argivos jussi congregari hîc omnes:
" Agnosco enim Martem prælium obeuntem & *administrantem*.
Huic autem respondit deinde dea cæsiis-oculis Minerva;
" Tydide Diomedes, meo carissime animo,
" Neque tu Martem hunc ullatenùs time, neque quemquam alium
" Immortalium: talis tibi ego adjutrix sum.
" Verùm age, in Martem primum dirige solidos-ungulis equos:
" Ferique *eum* cominùs, neque reverere impetuosum Martem
" Hunc insanientem, *præter-naturam*-ascitum malum, inconstantem:
" Qui non ita-pridem mihique & Junoni promisit dicens,
" Adversum Trojanos *se* pugnaturum, atque Argivis auxiliaturum;
" Nunc verò cum Trojanis versatur, horumque est-oblitus.
Sic locuta, Sthenelum quidem è curru depulit humi,
Manu retrorsum trahens; ille autem dicto citiùs desiluit:

Ver. 815. Γινώσκω δε, θεά.]

Et nunc nequicquam fallis Dea,—— Æ. XII, 634.

Ver. 818.——ἐφετμέων.] Pronunciabatur, ἐφετμῶν. Vide suprà ad β', 811.

Ver. 824.——ἀνακοιρανέοντα.] *Schol.* διατάσσοντα, διέποντα· αἱ προθέσεις, ἀντιλαμβανόμεναι ἀλλήλων, τοὺς οἰκείους τόπους τηροῦσι. *Al.* ἀνὰ κοιρανέοντα.

Ver. 827. Μήτε σύ γ' Ἄρεα τόνδε τι δείδιθι.] Ità rectè, ut opinor, edidit *Barnesius*. *Al.* Μήτε σύ γ' Ἄρεα τόνδ' ἔτι δείδιθι. Quod perinde est. *Al.* Μήτε σύ γ' Ἄρηα τόνδε δείδιθι· &, Μήτε σύ γ' Ἄρηα τόγε δείδιθι. Quarum lectionum prior versum, posterior sententiam jugulat.

Ver. 828. Ἀθανάτων.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 831.——τυκτὸν κακόν.] *Eustathio*, " præter-naturam-" ascitum malum." *Aliis*, naturâ improbum." Neutrum malè, licèt diversâ ratione.

Ver. 835.——Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε——Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε.]

Aurigam Turni media inter lora Metiscum
Excutit, & longè lapsum temone relinquit;
Ipsa subit, manibusque undantes flectit habenas,
Cuncta gerens, vocemque & corpus & arma Metisci.
Æn. XII, 469.

Ver. 836.——πάλιν ἐρύσασ'.] Quâ ratione, πάλιν, hîc ultimam producat; item, δὲ, *ver.* 840; & μιν, *ver.* 845; & ὀλοφυρόμενος, *ver.* 871; vide suprà ad α', 51.

Ver.

Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον
Ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων
Βριθοσύνῃ· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν, ἄνδρα τ' ἄριςον.
Λάζετο δὲ μάςιγα καὶ ἡνία Παλλὰς Ἀθήνη·
Αὐτίκ' ἐπ' Ἄρηϊ πρώτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον ἐξενάριζεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριςον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν·
Τὸν μὲν Ἄρης ἐνάριζε μιαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης.
Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἄρης Διομήδεα δῖον,
Ἤτοι ὁ μὲν Περίφαντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
Κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν·
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Πρόσθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγὸν, ἡνία θ' ἵππων,
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, μεμαὼς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι·
Καὶ τό γε χειρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὦσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτώσιον ἀϊχθῆναι.
Δεύτερος αὖθ' ὡρμᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· ἐπέρεισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην.
Τῇ ῥά μιν οὖτα τυχὼν, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψεν·
Ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὖτις· ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἷλεν Ἀχαιούς τε, Τρῶάς τε,

Ipſaque in currum conſcendit juxta Diomedem nobilem
Irâ-concitata dea: valdè autem gemuit faginus axis
Sub pondere; gravem enim vehebat deam, virúmque fortiſſimum.
Corripuit autem ſcuticam & habenas Pallas Minerva;
Ac ſtatim in Martem primum dirigebat ſolidos-ungulis equos.
Ille quidem Periphantem ingentem occiderat,
Ætolorum longè fortiſſimum, Ocheſii præclarum filium:
Hunc utique Mars occidebat cæde-inquinatus: ſed Minerva
Induit Orci galeam, nè ipſam videret impetuoſus Mars.
Poſtquam verò vidit hominum-pernicies Mars Diomedem nobilem,
Is quidem Periphantem ingentem illic ſivit
Jacere, ubi primum interficiens abſtulerat animam;
Atque ivit rectà in Diomedem equûm-domitorem.
Hi verò quum jam propè erant, alter in alterùm vadentes,
Priùs Mars portentâ-manu-jaculatus eſt ſuper jugum, habenáſque equorum,
Haſtâ æreâ, cupiens animam eripere:
Et verò hanc manu prehenſam dea cæſiis-oculis Minerva
Summovità curru, ut incaſsùm præterfugeret.
Secundus tum impetum fecit pugnâ ſtrenuus Diomedes
Haſtâ æreâ: infixit autem connixa Pallas Minerva
Imum in ile, ubi cingibatur cinctu.
Eâ utique *parte* ipſum vulneravit aſſecutus, cutémque pulchram dilaceravit,
Atque haſtam extraxit rurſus: Tum verò boabat æreus Mars,
Quantum ſcilicet novies-mille clamant, vel decies-mille
Viri in bello, certamen committentes Martis.
Tum verò tremor occupavit Achivóſque Trojanóſque

Ver. 838.———μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων.] Οἱ παλαιοὶ, ἀντὶ τοῦ φήγινος, πήδινος γράφουσιν· εἰπόντες ὅτι πῆδος, εἶδος ξύλου. *Euſtath.*

Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis
Inſtrepat.——— *Georgic.* III, 172.
———Gemuit ſub pondere cymba. *Æn.* VI, 413.

Ver. 840, 841. Λάζετο, —— Αὐτίκ' ——ἔχε] Oratio hæc *aſyndetos*, impetum & vehementiam *Feſtinantis* ſignificanter indicat. Vide ſuprà ad ά, 105.

Ver. 841. Αὐτίκ' ἐπ' Ἄρει (Παλλας) ἔχε μώνυχας ἵππους.] Nempe, Trojanorum *vim* ſuperavit Græcorum *diſciplina & ſcientia* militaris. Id quod fieri ſcilicet εἴαθε *ver.* 766.

Ver. 842.——— ὁ μὲν (Ἄρης) Περίφαντα ———ἐξενάριζεν.] Eo, ut opinor, quòd in *prælio* cecidiſſet *Periphas*, nec *à quo* occiſus eſſet appareret; ià *Marte* dicitur interfectus, Cæterùm legendum hìc crediderim, ἐξενάριζε· ſicuti infià, *ver.* 844.

Ver. 847.——ἔασε] Vide ſuprà ad δ', 42.

Ver. 855.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide ſuprà ad β', 408.

Ver. 857. Νείατον ἐς κενεῶνα] Hoc ait Poëta, ni fallor; militibus *inferiorum ordinum* interfectis permultis, fuſos Trojanos tantam cladem accepiſſe, ut eo die, quâ parte pugnaret *Diomedes*, pænè *confectum bellum* videretur. Διομήδης ἐπὶ τά κενὰ τῆς μὴ πάνυ φρουρουμένης ἀντιπάλων τάξεως παρεισελθὼν, εὐμαρῶς ἐτρέψατο τοὺς βαρβάρους. *Heraclid. Pontic.*

Ver. 858. Τῇ ῥα] "Eâ *utique* parte." Non igitur ſupervacaneum eſt iſtud, ῥά; ſed vim habet in connectendâ ſententiâ perquam elegantem. Vide quoque ſuprà ad ά, 56; & ad β', 158.

Ibid.——οὖτα] Vide ſuprà ad δ', 525.

Ibid.——καλὸν Vide ſuprà ad ε', 43.

Ver. 859.——ἔβραχε χάλκεος Ἄρης, Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι] Clamorem exhibet aciei disjectæ, & in fugam converſæ.

Ver.

Δείσαντας· τόσον ἔβραχ' Ἄρης, ἆτος πολέμοιο.
Οἵη δ' ἐκ νεφέων ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ,
Καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο·
Τοῖος Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκεος Ἄρης
Φαίνεθ', ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θεῶν ἕδος αἰπὺν Ὄλυμπον·
Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο, θυμὸν ἀχεύων,
Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα, καταῤῥέον ἐξ ὠτειλῆς,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα;
Αἰεί τοι ῥίγιστα θεοὶ τετληότες εἰμὲν,
Ἀλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἄνδρεσσι φέροντες.
Σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην
Οὐλομένην, ᾗτ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος.
Ταύτην δ' οὔτ' ἔπεϊ προτιβάλλεαι, οὔτε τι ἔργῳ,
Ἀλλ' ἀνίεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' ἀΐδηλον·
Ἣ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος·
Ἀλλά μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες· ἦ τέ κε δηρὸν
Αὐτοῦ πήματ' ἔπασχον ἐν αἰνῇσιν νεκάδεσσιν,
Ἤ κεν ζὼς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῇσι.

Territos: adeo boabat Mars, inſatiabilis belli.
Qualis autem ex nubibus nigra apparet caligo,
Ab æſtu vento graviter-ſpirante excitato:
Talis Tydidæ Diomedi æreus Mars
Apparebat, cum nubibus iens in cœlum latum.
Statim verò venit deorum in ſenem excelſum Olympum:
Proptérque Jovem Saturnium ſedit, animo mœrens,
Oſtendítque immortalem ſanguinem defluentem ex vulnere,
Et lamentans verbis allatis allocutus eſt;
" Jupiter pater, nonne indignaris, videns hæc violenta facinora?
" Semper ſanè acerbiſſima dii paſſi ſumus,
" Mutuo conſilio, gratificantes nempè hominibus.
" *Atqui* tui causâ omnes pugnamus: tu enim peperiſti dementem filiam
" Pernicioſam, cui ſemper iniqua opera curæ ſunt.
" Alii enim quidem omnes, quotquot dii ſunt in Olympo,
" Tibíque obediunt, & ſubjecti-ſumus unuſquiſque:
" Hanc autem neque verbo coërces, neque quaquam facto,
" Sed indulges, quoniam ipſe genuiſti filiam peſtiferam;
" Quæ nunc Tydei filium inſolentem Diomedem
" Furere extimulavit in immortales deos.
" Venerem quidem primùm cominus vulneravit manu ad carpum:
" Ac poſtea in me ipſum irruit deo ſe-æquans:
" At me ſubduxerunt veloces pedes: profectò *alioqui* diu
" Ibi dolores paſſus fuiſſem inter horrendas cadaverum-ſtrages,
" Aut vivus viribus-fractus fuiſſem æris ictibus.

Ver. 864. ——— ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀὴρ. Καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαέος ὀρνυμένοιο.] Nonnulli diſtinguunt; Καύματος ἐξ, ἀνέμοιο &c. Ac proinde diverſè accipi poteſt hæc ſententia: Ut dicat nimirum Poëta, caliginoſum aerem *vel* ex æſtu oriri ac vento à meridie, *vel* æſtum ipſum ex vento à meridie exorto, *vel* ventum denique ex æſtu. Quæ quidem ambiguitas, non utique Poëtæ, ſed nobis græcè jam minùs ſcientibus omninò eſt tribuenda.

Ver. 865. ——— ὀρνυμένοιο.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 867. ——— ὁμοῦ νεφέεσσιν] *Pulvere ingenti* ſcilicet excitato.

Ver. 869. ——— Κρονίωνι] De Anatogiâ τοῦ κρονίονος & κρονίωνος, vide ſuprà ad ά, 397; & β', 818.

Ver. 870. Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἷμα] Ad has voces, *Henr. Stephanus: In Flor.* (" inquit) & *Ald.* & *aliquot aliis*, δεῖξε, " *miror quomodo ſtante verſu; in aliis*, δηῖξαι, *miror quomodo* " *ſtante ſententiâ.*" Credo equidem iſtos, δεῖξε δὲ ἄμβροτον hos, δεῖξας ἄμβροτον, dicere voluiſſe.

Ver. 872, Ζεῦ πάτερ] Equidem continere me nequeo, quin vocem Romanam, *Jupiter*, multò potiùs Ζεὺς πατὴρ eſſe credam, quam *Juvans pater.*

Ver. 874. ——— χάριν δ' ἄνδρεσσι φέροντες.] Videtur *Euſtathius*, quantum ex commentario conjicere eſt, legiſſe, χάριν ἄνδρεσσι φέροντες. Quod æquè ferri poteſt, ac ὀλοφυρομένος ἔπεα, jam ſuprà, *ver.* 871. Vide ad ά, 51.

Ver. 881. ——— Διομήδεα] Pronunciabatur Διομήδη. Quomodo & ſcribi tandem cœptum.

Ver. 882. ——— ἀθανάτοισι] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 883. Κύπριδα μὲν πρῶτον, ——— Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι] Vide ſuprà ad *ver.* 336 & 857.

Ibid. ——— οὔτασε] Vide ſuprà ad δ', 525; & ad ά, 140.

Ver. 885. Ἀλλὰ μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες.]
Ni fuga ſubſidio ſubeat. *Æn.* XII, 733.

Ver.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Μήτι μοι, Ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε·
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀνάσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν,
Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν,
Τῷ σ' οἴω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.
Ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα·
Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσὶ, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ·
Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
Καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανιώνων.
Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγει ἰήσασθαι·
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,
Ὑγρὸν ἐὸν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι·
Ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.
Τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε·
Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
Αἳ δ' αὖθις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
Παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

Eum autem torvè intuitus allocutus eſt nubes-cogens Jupiter;
" Nequid mihi, ô *tu* inconſtans, aſſidens querileris:
" Inviſiſſimus utique mihi es deorum, qui Olympum tenent;
" Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnæque:
" Matris tibi ingenium eſt intolerandum, cedere neſcium,
" Junonis; quam quidem ego vix reprimo verbis:
" Idcircò te puto illius hæc pati conſiliis.
" Attamen non te amplius diù patiar dolores ſuſtinere:
" Nam è me genitus es, mihique te peperit mater.
" Quòd ſi aliquo ex alio deorum natus eſſes ità improbus,
" Sanè jam pridem fuiſſes inferior Urani-filiis; [*Titanibus.*]
Sic dixit, & Pæonem juſſit mederi:
Huic autem Pæon dolorem-pellentia medicamina inſpergens,
Sanavit; nequaquam enim mortalis erat.
Sicut autem quando fici-ſuccus lac album feſtino-motu in-coagulum-cogit,
Liquidum quod erat; valdéque velociter *concreſcens* circumagitur à miſcente;
Sic utique *is* celeriter ſanavit impetuoſum Martem.
Hunc autem Hebe lavit, elegantesque veſtes induit;
Juxtáque Jovem Saturnium ſedit gloria exultans.
Tum verò rurſus ad domum Jovis magni redierunt,
Junóque Argiva, & potens-auxiliatrix Minerva,
Poſtquam repreſſiſſent hominum-perniciem Martem à virorum-cædibus.

Ver. 888. —— νεφεληγερέτα Ζεύς.] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver. 891. Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη.]
—— cui triſtia bella,
Iræque, Inſidiæque, & crimina noxia cordi.
Odit & ipſe pater. —— *Æn.* VII, 325.

Ver. 899. —— ἀνώγει.] *Al.* ἄνωγε μιν.]

Ver. 900. —— φάρμακα πάσσων.] *Alii* legunt, φάρμακ' ἔπασσεν· & verſum ſequentem ommittunt.

Ver. 902. —— ἐπειγόμενος.] *Al.* ἐπειγόμενον. Quod eodem redit.

Ver. 903. —— περιτρέφεται] Ἡρωδιανὸς (inquit *Euſtathius*) "περιτρέφεται" γράφει, πάνυ ὀρθῶς· —— ἡ γὰρ λέξις, [τροφαλὶς, *caſeus*] εἴρηται παρὰ τὸ τρέφεσθαι, ὅ ἐστι πήγνυσθαι· Firmatur *Herodiani* lectio, *Odyſſ.* ξ', 476.
—— αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν γένετ', ἠΰτε πάχνη,
Ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Quin & τροφαλίδας, *caſeos*, ex *Antiphane* & *Ariſtophane* memorat *Athenæus*, *lib.* X, *c.* 21; & *lib.* XIV, *c.* 22.

Ver. 908. —— ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη.] Vide ſuprà ad δ', 8.

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Ζ′.

Ὑπόθεσις τῆς Ζ′ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΤΩ͂Ν θεῶν ἀποςάντων τῆς μάχης, οἱ Ἕλληνες πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν Τρώων. Ἑλένου δὲ συμβουλεύσαντος, Ἕκτωρ εἰς τὴν πόλιν ἄνεισι, καὶ τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ κελεύει εὔξασθαι τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ὑποσχέσθαι αὐτῇ δώδεκα βοῶν θυσίαν, ὅπως τὸν Διομήδην * ἀποςήσειε τῆς μάχης. Τέως δὲ ὄντων αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, Γλαῦκος καὶ Διομήδης ἀναγνωρίσαντες † φιλίαν πατρικὴν, διαλλάσσουσι τὰ ὅπλα ἀλλήλοις. Ἕκτωρ δὲ διαλεχθεὶς τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ, καὶ τῇ γυναικὶ Ἀνδρομάχῃ, σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν πόλεμον ἔξεισιν.

* Ἀποςήσῃ. MS. *Mori.* † πατρῴαν φιλίαν. id.

ΑΛΛΗ.

ἈΝᾺ μέσον Ξάνθου καὶ Σιμοῦντος, τῶν ποταμῶν, θάνατος Ἀκάμαντος τοῦ Θρακὸς· καὶ Γλαύκου συςάσις, καὶ ἀναγνωρισμὸς καὶ ἀμοιβὴ τῶν ὅπλων αὐτοῦ καὶ Διομήδους· καὶ ἄνοδος Ἕκτορος εἰς Ἴλιον πρὸς τὴν μητέρα, Ἑκάβην· εἶτα πρὸς Ἀλέξανδρον καὶ Ἑλένην· εἶτα πρὸς Ἀνδρομάχην, τὴν γυναῖκα. Ἕκτορος ἔξοδος ἐπὶ τὸν πόλεμον σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ.

Ἐπιγραφαί.

Ἕκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλία.

Ἄλλως.

Ζῆτα, θεᾶς Ἑκάβη ἐπὶ γούνασι πέπλον ἔθηκεν.

Ἄλλως.

Ζῆτα δ' ἄρ' Ἀνδρομάχης καὶ Ἕκτορος ἔς' ὀαριςύς

ΤΡΩΩΝ δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
Πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
Ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα,
Μεσσηγὺς Σιμόεντος, ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων·
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
Ἄνδρα βαλὼν, ὃς ἄριςος ἐνὶ Θρήκεσσι τέτυκτο,

LIB. VI.

TRojanorum porrò destituta est & Achivorum pugna gravis *Deorum præsentiâ:*
Sæpe autem huc & illuc propendebat impetus prælii per campum,
Copiis in se invicem dirigentibus æratas hastas,
Inter Simoëntis & Xanthi fluenta.
Ajax autem primus Telamonius, murus Achivorum,
Trojanorum rupit phalangem, spémque sociis attulit,
Virum percutiens, qui fortissimus inter Thracas erat,

Ver. 5.—ΠΡῶτος.] Nempe, *post* Junonis & Minervæ discessum.

Ver. 6.——φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν.] Rectè Scholiastes, φῶς, χαρὰν, σωτηρίαν. Mirè autem hoc accipit *Popius*; *perruptâ & disjectâ Trojanorum acie, Lucem utique immissam.* Quod, nequid ampliùs dicam, cum verbo ἔθηκε nequaquam congruit.

Υἱὸν Εὐσσώρου, Ἀκάμαντ', ἠΰν τε μέγαν τε.
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης·
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐν Ἀρίσβῃ,
Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι·
Πάντας γὰρ φιλέεσκεν, ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων.
Ἀλλά οἱ οὔτις τῶν γε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Πρόσθεν ὑπαντιάσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὅς ῥα τόθ' ἵππων
Ἔσκεν ὑφηνίοχος· τὼ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.
Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὕς ποτε νύμφη
Νηῒς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωνι·
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
Πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ·
Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε.
Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηϊάδης, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
Πιδύτην δ' Ὀδυσεὺς Περκώσιον ἐξενάριξεν
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἀντίλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ

Filium Eussori, Acamantem, strenuúmque, magnúmque.
Hunc percussit primus in galeæ cono setis-equinis-densæ:
Inque fronte fixit; penetravítque os intra
Cuspis ærea: eum verò tenebræ oculos cooperuerunt.
Axylum porrò interfecit pugnâ strenuus Diomedes,
Teuthranidem, qui habitabat benestructâ in Arisbâ,
Dives opum, benignúsque *vel* [dilectus] erat hominibus:
Omnes enim excipiebat-comiter, ad viam *sitas* ædes habitans.
Sed ab eo nullus horum tunc arcuit tristem interitum,
Antè subveniens: sed ambos animâ privavit *Diomedes*,
Ipsum & famulum Calesium, qui tunc equorum
Erat auriga: híque ambo terram subierunt.
Dresum autem Euryalus & Opheltium interfecit:
Perrexit porrò ad Æsepum & Pedasum, quos quondam nympha
Naïs Abarbarea peperit insigni Bucolioni:
Bucolion autem erat filius clari Laomedontis,
Maximus natu, clandestinum verò ipsum peperit mater:
Pastor autem quum *Bucolion* esset, inter oves *ei* mixtus est amore & cubili.
Ea verò gravida-facta gemellos peperit filios.
Et quidem horum solvit robur & pulchra membra
Mecisteïades *Euryalus*, & ab humeris arma detraxit.
Astyalum item occidit bellicosus Polypœtes.
Pidytem verò Ulysses Percosium interfecit
Hastâ æreâ: Teucérque Aretaonem nobilem.
Antilochus autem Ablerum interemit hastâ splendenti

Ver. 9. Τόν ῥ'] *Hunc utique. Hunc scilicet.* Vide suprà ad έ, 858.

Ver. 10.——πέρησε] Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 11.——τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.] Vide suprà ad δ', 461 & 503.

Ver. 12.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 15. Πάντας γὰρ φιλέεσκεν,————Ἀλλά οἱ οὔτις] Ridiculi planè fuerunt. qui Poëtam hoc in loco hospitalitatem *Axyli* in universos, *vitio* ei *vertere* existimarent. Reverâ de *Axylo*, hominum omnium hospitalissimo atque optimo, idem planè hîc ait *Homerus*, ac de *Ripheo* omnium justissimo *Virgilius*;

——cadit & Ripheus, justissimus unus
Qui fuit in Teucris, & servantissimus æqui:
Diis aliter visum——— *Æn.* II, 426.

Ver. 17.——ὑπαντιάσας.] Vide suprâ ad ά, 67.

Ibid.——ἀπηύρα] *Diomedes.*

Ver. 18. Αὐτὸν καὶ θεράποντα]

———premit aurigamque sub ipsis
Nactus equis, ferroque secat pendentia colla:
Tum caput ipsi aufert domino.—— *Æn.* IX, 330.

Ver. 23.———Λαομέδοντος, Πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ.]

——primævus Helenor,
Mæonio regi quem serva Lycimnia furtim
Sustulerat, vetitisque ad Trojam miserat armis. *Æn.* IX, 545.

Quæ loca *Macrobius* in eis recenset, in quibus Poëtarum "*par* "*penè splendor amborum est.*" lib. V. cap. 12.

Ver. 25. Ποιμαίνων δ'] *Bucolion.*

Ver. 28. Μηκιστηϊάδης] *Euryalus*; ver. 20.

Ver. 31. Ἔγχεϊ χαλκείῳ.] Vide suprà ad γ', 380.

Ibid.——Ἀρετάονα] *Al.* ἄρ' Ἐτάονα.

Ver,

Νεστορίδης. Ἔλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ναῖε δὲ Σατνιόεντος ἐϋῤῥείταο παρ᾽ ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ᾽ ἕλε Λήϊτος ἥρως
Φεύγοντ᾽· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ζωὸν ἕλ᾽· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
Ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
Ἄξαντ᾽ ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
Πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
Αὐτὸς δ᾽ ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
Πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος·
Ἄδρηστος δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ᾽ ἄξια δέξαι ἄποινα·
Πολλὰ δ᾽ ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι᾽ ἄποινα,
Αἴκεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ᾽ ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τῷ δ᾽ ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
Καὶ δή μιν τάχ᾽ ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ᾽ Ἀγαμέμνων
Ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας, ἔπος ηὔδα·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι αὔτως
Ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον,
Πρὸς Τρώων· τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Χεῖράς θ᾽ ἡμετέρας· μηδ᾽ ὅντινα γαστέρι μήτηρ
Κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ᾽ ὃς φύγοι· ἀλλ᾽ ἅμα πάντες

Neſtorides: Elatum verò rex virorum Agamemnon;
Habitabant autem Satnioëntis pulchrefluentis apud ripas,
Pedaſum altam. Phylacum porrò interfecit Leïtus heros,
Fugientem: Eurypylus item Melanthium interfecit.
Adraſtum verò deinde pugnâ ſtrenuus Menelaus
Vivum cepit: equi enim ei pavore-attoniti-*fugientes* per-campum,
Ramo impediti myricino, curvum currum
Cùm fregiſſent ad extremitatem temonis, ipſi quidem contenderunt
Ad urbem, quò alii pavore-attoniti fugiebant:
Ipſe autem de curru juxta rotam devolutus eſt,
Pronus in pulveribus in os: propè autem ipſum ſtetit
Atrides Menelaus, tenens longam haſtam:
Adraſtus verò deindè complexus ſupplex orabat genua;
" Vivum-cape, Atrei fili, túque dignum accipe liberationis-pretium
" Multæ utique in divitis patris *domo* res-pretioſæ-reconditæ jacent,
" Æſque aurúmque, varióque-artificio-elaboratum ferrum:
" Ex quibus certè tibi largietur pater infinita dona *liberationis-ergo*,
" Si me vivum *eſſe* audiverit ad naves Achivorum.
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus flectebat;
Ac ſanè ipſum mox erat veloces ad naves Achivorum,
Daturus ſuo famulo deducendum: verùm Agamemnon
Obvius venit currens, & minaciter-clamans verba fecit;
" O mollis, O Menelae, cur nam verò tu ſollicitus es ità *de ſervandis*
" Hominibus? Certè tibi optimè res geſta eſt domi,
" Per Trojanos: Quorum nullus effugiat grave exitium,
" Manúſque noſtras: ne quidem quem in ſinu mater
" Infantem exiſtentem geſtet, ne is quidem effugiat: ſed ſimul omnes

Ver. 38.———ἵππω γάρ οἱ] Quâ ratione γὰρ, hīc producatur; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 42. Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο]

Fertur equis, curruque hæret reſupinus inani,
Lora tenens tamen; huic cervixque comæque trahuntur
Per terram, & verſâ pulvis inſcribitur haſtâ. *Æn.* I, 480.

Ver. 45.———λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων· Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.]

Et genua amplectens effatur talia ſupplex:———
Te precor, hanc animam ſerves.———
Eſt domus alta; jacent penitus defoſſa talenta
Cælati argenti; ſunt auri pondera facti
Infectique mihi.——— *Æn.* X, 523.

Vocem, ἐλλίσσετο, reſtituit *Barneſius*. Alii ſcribunt, ἐλίσσετο, Quod & ipſum ferri poteſt; eâdem utique analogiâ, ac ἐλλάρια· Vide ſuprà ad ά, 4. Ἐλλίσσετο tamen rectius videtur; non modò propter ſimilia, ἔλλαβε, ἐλλιτάνευε, ἀπολλήξῃς, quæ obſervavit *Barneſius*; ſed maximè propter eandem ipſam vocem, ἐλλισάμην, *Odyſſ.* λ', 35; & ν', 273; ubi Exemplaria conveniunt.

Ver. 51.———ἔπειθε.] *Al.* ὄρινε.

Et jam jamque magis cunctantem flectere ſermo
Cœperat.——— ——— *Æn.* XII, 940.

Ver. 53. Δώσειν ᾧ θεράποντι.] Ita reſtituit *Barneſius*, ex *MSS.* & *Editt. Vett.* Rectè, ut mihi quidem videtur. *Al.* τῷ θεράποντι.

Ver. 55.———αὔτως] *Al.* οὕτως.

Ἰλίου ἐξαπολοίατ', ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
Ὣς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ὤσατο χειρὶ
Ἥρω' Ἄδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ'· Ἀτρείδης δὲ
Λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθε
Μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
Νεκροὺς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείησι δαμέντες,
Εἰ μὴ ἄρ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστὰς
Πριαμίδης Ἕλενος, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·
Αἰνεία τε, καὶ Ἕκτορ, ἐπεὶ πόνος ὔμμι μάλιστα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὕνεκ' ἄριστοι
Πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστὲ, μάχεσθαί τε φρονέειν τε·
Στῆτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων,
Πάντη ἐποιχόμενοι, πρὶν αὖτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
Φεύγοντας πεσέειν, δηΐοισι δὲ χάρμα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἁπάσας,
Ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὖθι μένοντες,
Καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Ἕκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπὲ δ' ἔπειτα
Μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς

" Ex Ilio funditus pereant, inhumati & prorsus disperditi.
Sic locutus immutavit fratris mentem heros,
Recta admonens: ille autem à se depulit manu
Heroëm Adrastum: hunc verò rex Agamemnon
Vulneravit ad ile; ille verò resupinatus est: Atrides autem
Pede pectoribus imposito extraxit fraxineam hastam.
Nestor autem Argivos hortabatur, altùm clamans;
" O amici, heroës Danai, famuli Martis,
" Nè quis nunc exuviarum cupidus ponè
" Maneat, ut plurima ferens ad naves redeat;
" Sed viros interficiamus, postea verò & his otiosi
" Corpora per campum spoliabitis mortua.
Sic fatus, concitavit ardorem & animum uniuscujúsque.
Ac tum sanè Trojani bellicosis ab Achivis
In Ilium se recepissent, præ ignaviâ suâ domiti;
Nisi Æneæque & Hectori dixisset adstans
Priamides Helenus, augurum longè præstantissimus;
" Æneáque, & Hector, quoniam labor vobis maximè
" Trojanorum & Lyciorum incumbit, quia præstantissimi
" Omnem ad conatum estis, ad pugnandumque & ad consulendum;
" State istic, & copias continete ante portas,
" Quoquoversum discurrentes; priùs quam in complexu uxorum
" Fugientes cadant, hostibusque gaudium fiant.
" Ac postquam phalanges cohortati fueritis omnes,
" Nos quidem adversus Danaos pugnabimus hîc manentes,
" Quamvis valdè pressi: necessitas enim urget:
" Hector, at tu urbem adi; dicitóque demum
" Matri tuæ & meæ; eaque congregans honoratas matronas

Ver. 62. Αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν.] Παρειπὼν, cùm sit vox composita, priorem producit eâdem ratione, ac γὰρ, suprà *ver.* 38. Sed & vox, ἀπὸ, ultimam quâ ratione hic producat, *vide* suprà ad ά, 51. Sunt tamen qui scribant, ἀπαὶ ἕθεν.

Ver. 63. Οὖτα κατὰ λαπάρην] Vide suprà ad δ', 525; & ad ά, 140. *Al.* οὖτασε καλλαπάρην.

Ver. 70. ——κτείνωμεν——συλήσετε] Pulcherrimè hîc Senex, & ad personam convenientissimè: seipsum enim adhuc cum exhibet, qui prælio utique committendo, non item prædæ diripiendæ intersit. Ut rectè *Eustathius*: Ὅρα ὅπως θαυμασίως ὁ γέρων, τοῦ μὲν καμάτου συνεφάπτεσθαι καὶ αὐτὸς θέλει, ὡς δηλοῖ τὸ Κτείνωμεν.—Τὸ δὲ κέρδος, ἴδιον ποιεῖται τῶν στρατιωτῶν· οὐ γὰρ συλήσομέν φησιν, ἀλλὰ συλήσετε.

Ver. 71. ——τεθνειῶτας] Vide suprà ad έ, 818.

Ver. 72. ——ὤτρυνε μένος] Vide suprà ad β', 451.

Ver. 76. Πριαμίδης] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid. ——Ἕλενος, οἰωνοπόλων.] Quâ ratione, Ἕλενος, hîc ultimam producat; item, κατὰ, *ver.* 64; & πρὶν, *ver.* 81; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 77. Αἰνεία τε καὶ Ἕκτορ.] Vide suprà ad ί, 467;——ἐν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ, Αἰνείας.

Ver. 78. ——ἐγκέκλιται.] Vide suprà ad ά, 309 & 314.

Ver. 86.——μετέρχεο.] *Al.* μετοίχεο.

Ver. 87. ——ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς Νηὸν Ἀθηναίης.]

Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος, ἐν πόλει ἄκρῃ,
Οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,
Πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
Εἶναι ἐνὶ μεγάροις, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
Ἤνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα,
Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
Ὃν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι·
Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην
Μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
Φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν
Εἴπω βουλευτῇσι, καὶ ἡμετέρῃς ἀλόχοισι,

" *In* templum Minervæ oculos-cæfiæ, in arce fummâ,
" Apertis clave valvis facræ ædis,
" Peplum, quod fibi videtur elegantiffimum & maximum
" Effe in ædibus, & fibi longè chariffimum ipfi,
" Ponat Minervæ ad genua pulchræ-comas:
" Et ei voveat *fe* duodecim boves in templo
" Anniculas, jugum-non-paffas, facrificaturam, fi miferata fuerit
" Urbémque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos;
" Si utique Tydei filium averterit ab Ilio facrâ,
" Ferocem bellatorem, violentum artificem-fugandi-*boftes*
" Quem fanè ego fortiffimum Achivorum arbitror effe:
" Nec Achillem quidem unquam fic timuimus, ducem virorum
" Quem aiunt è deâ *natum* effe: fed hic valdè
" Furit, neque quifquam ei poteft viribus par effe.
Sic dixit: Hector verò nequaquam fratri non-obfecutus eft:
Statim verò de curru cum armis defiliit in terram;
Vibránfque acutas haftas, per exercitum ibat quoquoverfum,
Concitans ad pugnandum; fufcitavitque prælium grave.
Illi itaque converfi-funt-*à-fugâ*, & adverfi fteterunt Achivis.
Argivi autem pedem-retulerunt, defiecruntque à cæde:
Exiftimabant utique aliquem immortalium de cœlo ftellato
Trojanis auxiliaturum defcendiffe, eò *quòd* ita converfi effent.
Hector autem Trojanos hortabatur, altùm inclamans;
" Trojani animofi, & è longinquo-vocati focii,
" Viri eftote, amici, revocate autem ftrenuam fortitudinem,
" *Tantifper* dum ego ivero ad Ilium, & fenibus
" Dixero confiliariis, & noftris uxoribus,

Necnon ad templum fummafque ad Palladis arces
Subvehitur magnâ matrum regina catervâ,
Dona ferens.———— *Æn.* XI, 477.

Ver. 89.——θύρας ἱεροῖο δόμοιο, Πέπλον,]
————ad templum non æquæ Palladis ibant,
————peplumque ferebant. *Æn.* I, 483.

Ver. 91.——μεγάροις] *Al.* μεγάρῳ.

Ver. 92.——ἐπὶ γούνασιν.] *Ad genua*, vel, *in genibus*, pro eo ut *Minervæ* ftatua vel *Stantis* erat, vel *Sedentis*.

Ver. 93.—— ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα ——, αἴκ' ἐλεήσῃ]
——fiqua eft Heleno prudentia vati,——
——primùm prece numen adora:
——dominamque potentem
Supplicibus fupera donis—— *Æn.* III, 433.

Ver. 99. Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδε γ'] Notandum quanto cum artificio & hîc & ubique inferatur *Achilles*, ut Poëma unum fit à capite ad calcem.

Ver. 103.——σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε] Vide fuprà ad γ', 29.

Ver. 105. Ὀτρύνων μαχέσασθαι.] Vide fuprà ad β', 29.

Ver. 106. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν]
Talibus accenfi firmantur, & agmine denfo
Confiftunt.———— *Æn.* IX, 788.

Ver. 108.——ἀθανάτων.] Et rurfum, *ver.* 128 & 140. Vide fuprà ad ά, 398.

Ibid.——οὐρανοῦ ἀστερόεντος.]
——ftellantis regia cœli. *Æn.* VII, 210.
——cœlum ftellis fulgentibus aptum. *Æn.* XI, 202.

Ver.

Δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας,
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινὸν,
Ἄντυξ, ἣ πυμάτη θέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε καταθνητῶν ἀνθρώπων;
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Τὸ πρίν. ἀτὰρ μὲν νῦνγε πολὺ προβέβηκας ἁπάντων
Σῷ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος
Δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν.
Ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας
Σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
Θεινόμεναι βουπλῆγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεὶς
Δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
Δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
Τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
Εἰ δέ τις ἐσσὶ βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,

" Deos ut precentur, voveántque hecatombas.
Sic utique locutus, abiit expeditè-pugnam-ciens Hector;
Circum autem ipsi malleolos pulsabat, & cervicem corium nigrum,
Ora, quæ extrema ambiebat scutum umbonem habens.
Glaucus autem Hippolochi natus & Tydei filius
In medium utriusque aciei congrediebantur, animis-prompti ad pugnandum
Hi verò cum jam propè essent, se invicem invadentes,
Illum prior allocutus est pugnâ strenuus Diomedes;
" Quisnam tu es, fortissime, mortalium hominum?
" Non enim unquam vidi *te* pugnâ in gloriosâ
" Antehac: atqui nunc longè antecessisti cunctos
" Tuâ confidentiâ, quandoquidem meam longam hastam expectasti.
" Infelicium sanè filii meo robori occurrunt.
" Sin aliquis immortalium de cœlo venisti,
" Non equidem ego cum diis cœlestibus pugnavero.
" Non enim, nè Dryantis quidem filius fortis Lycurgus,
" Diu vixit, qui cum diis cœlestibus contendebat:
" Qui utique furentis Bacchi nutrices
" Persequebatur per sacrum Nyssëium: illæ verò simul omnes
" Thyrsos humi projecerunt, ab homicidâ Lycurgo
" Percussæ stimulo-boario; Bacchus verò fugatus
" Subiit maris undam; Thetisque excepit sinu
" Timentem: vehemens enim occupaverat tremor ob viri comminationem.
" Huic quidem posteà irati sunt dii tranquillè viventes,
" Et ipsum cæcum fecit Saturni filius; nec amplius diu
" Vixit: quoniam immortalibus exosus erat omnibus diis.
" *Quare* nec ego equidem cum beatis diis velim pugnare.
" Si verò quis es mortalium, qui telluris fructu vescuntur,

Ver. 116. ——κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 117. Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα.] Hectorem *incedentem* ita depingunt hi duo versiculi, ut tanquam ob oculos ponant.

Ver. 120.—— μεμαῶτε] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 122.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 123. Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε.] Longior hæc *Glauci* & *Diomedis* collocutio, non medio est intersita prælio; sed, ut rectè notavit *Eustathius*, τὸν ἄγριον αἰχμητὴν Ἕκτορα τῆς μάχης ἀποστήσας— ὁ ποιητὴς,—ἀνίησι τὸ τοῦ πολέμου ἀκμαῖον, καὶ ἀναπαύει τὸν ἀκροατήν.

Ver. 124. Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα] Differunt inter se, οὐ ποτ' εἶδον, &c, οὔ ποτ' ὄπωπα, eodem modo atque apud Angles, I never saw, &c, I have never seen: Quorum nempe prius ἀορίστως de præterito QUOVIS spatio temporis rectè dici possit; posterius non nisi διωρισμένως de tempore *omni* ad usque PRÆSENTEM diem. Quare aptissimè hîc conjunctum est ὄπωπα, cum sequentibus προβέβηκας & εἰλήλουθας. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 135.——βουπλῆγι.] Βουπλὴξ δὲ, βούκεντρον, ἢ πέλεκυς βοὸς ἀναιρετικὸς, ἢ μάστιξ γινομένη ἀπὸ τμήματος βύρσης. *Eustath.*

Ver. 139.——ἄρ' ἔτι δὴν] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 142. ——οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,] Ἄρουρα, est, γῆ ἀρουμένη, *Terra culta*:

Ver.

Ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·
Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἣ μὲν φύει, ἣ δ' ἀπολήγει.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν.
Ἔστι πόλις Ἐφύρη, μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἔνθαδε Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,
Σίσυφος Αἰολίδης· ὁ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν·
Αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην·
Τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν

" Propiùs accede, ut ocyùs mortis *ad* metas pervenias.
Hunc autem viciſſim Hippolochi allocutus eſt illuſtris filius;
" Tydide magnanimi, cur genus *meum* percontaris?
" Qualis foliorum generatio, talis & hominum.
" Folia alia quidem ventus humi fundit, alia vero ſylva
" Germinans producit; verîſque ſuccreſcunt tempore:
" Sic hominum generatio, hæc quidem naſcitur, illa verò deſinit.
" Si verò vis & hæc diſcere, ut benè cognoſcas
" Noſtram ſtirpem, multi utique ipſam homines nôrunt.
" Eſt urbs Ephyra, *in* receſſu Argi equis-apti;
" Ibi Siſyphus fuit, qui prudentiſſimus erat mortalium,
" Siſyphus Æolides; *is* autem Glaucum genuit filium:
" Ac Glaucus genuit laudatiſſimum Bellerophontem:
" Huic autem dii pulchritudinémque & virtutem amabilem

———incultis præſtare videmus
Culta loca, & manibus meliores reddere fœtus.
Lucret. lib. I, 210.

Quem locum *Lambinus* ità edidit;
———incultis præſtare videmus
Culta loca, & manibus meliores *reddi* fœtus:

Atque ita omninò "*legendum, libris omnibus reclamantibus,*" contendit: "*quoniam videmus fœtus manibus reddi, hoc eſt fieri, meliores,* reddere *autem, quòd eſt in omnibus libris, ferri non poſſe.*" Abſurdè admodúm. Neque enim verum eſt, neque id ait *Lucretius, terræ fœtus* (quod utique voluit Vir doctus) hominum *manibus* meliores "*reddi*;" ſed *terram* ipſam *manibus* cultam, fœtus ſuos "*Reddere*" meliores.

Ver. 146. Οἵη περ φύλλων γενεὴ] Locum hunc omni tempore & laudârunt Veteres, & imitati ſunt. *Simonides*, in fragmentis;
Ἓν δὲ τὸ κάλλιστον, Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·
"Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν."

Muſæus apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* VI.
Ὣς δ' αὔτως καὶ φύλλα φύει ζείδωρος ἄρουρα.
Ἄλλα μὲν ἐν μελίῃσιν ἀποφθίνει, ἄλλα δὲ φύει·
Ὣς δὲ καὶ ἀνθρώπου γενεὴ καὶ φύλλον ἑλίσσει.

Quos quidem verſus *Homerum ipſum* ex *Muſæo* antiquiore imitatum fuiſſe exiſtimavit *Clemens*: Sed Scriptoris *Homero recentioris* fuiſſe, vel ex eo ſatis liquet, quòd ἀποφθίνει penultimam *corripiat*: Vide ſuprà ad β', 43.

Pindarus, Pythior. Od. VIII, *ſub finem*;
Ἐπάμεροι· τί δέ τις; τί δ' οὔτις;
Σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωποι.

Sophocles, in *Ajace*;
Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
Εἴδωλ' ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κούφην σκιάν. *ver.* 125.

Euripides, apud *Plutarchum* de *Conſolatione*;
Κύκλος γὰρ αὐτὸς καρπίμοις τε γῆς φυτοῖς,
Θνητῶν τε γενεᾷ. τοῖς μὲν αὔξεται βίος,
Τῶν δὲ φθίνει τε κἀκθερίζεται πάλιν.

Ariſtophanes, in *Avibus*;
Ἄγε δὴ φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόβιοι, φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι,
Ὀλιγοδρανέες, πλάσματα πηλοῦ, σκιοειδέα φῦλ' ἀμενηνά,
Ἀπτῆνες, ἐφημέριοι, ταλαοὶ βροτοὶ, ἀνέρες εἰκελόνειροι. *ver.* 686.

[Quorum quidem verſum *rythmum* qui auribus accipere velit, eos ad ſequentem normam exigere oportebit:
Βοοῶν, βοοῶν, βοοῶν, βοοῶν | βοοῶν, βοοῶν, | βοοῶντος. |
Ἄγε δὴ | φύσιν ἄν | δρες ἀμαυ | ρόβιοι | φύλλων | γενεᾷ | προσό-μοιοι.]

Horatius denique, in *Arte Poëticâ*;
Ut ſilvæ foliis pronos mutantur in annos,
Prima cadunt: ——— ——— *ver.* 60.

Vel, ut emendavit Criticorum maximus, *Bentleius*;
Ut ſilvis folia privos mutantur in annos,
Prima cadunt.———

Ver. 147.——ὕλη] Vide ſuprà ad γ', 151.

Ver. 152. Ἔστι πόλις Ἐφύρη]
Urbs antiqua fuit,——— ——— *Æn.* I, 16.

Cæterùm quâ ratione vox πόλις, hîc ultimam producat; item αὐτὰρ, *ver.* 157; & γὰρ, *ver.* 159; vide ſuprà ad α', 51. Porrò de *longâ* hâc oratione, vide ſuprà ad *ver.* 123.

Ibid.——μυχῷ Ἄργεος]
———vaſto ſubmota receſſu, *Æn.* VIII, 193.

Ver. 153.——κέρδιστος] Συνετώτατος, ὡς ὁ Γλαῦκός φησι. Μέση δὲ λέξις ἐστὶ τὸ Κέρδιστος. Οὐ γὰρ ἐθέλει βλασφημεῖν ὁ Γλαῦκος τὸν πρόγονον, κλεπτίστατον ἀληθῶς ὄντα. *Euſtath.*

Ver. 155.—— ἀμύμονα] Inſignem; non utique ad *omnem* virtutem, (vide *ver.* 200,) ſed——κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινήν· Item ad caſtitatem, *ver.* 161.

Ver. 156.——ἠνορέην ἐρατεινὴν] Virtutem in bello, non ſævam & ferocientem, ſed cum humanitate conjunctam.

Ver.

Ὤπασαν· αὐτάρ οἱ Προῖτος κάκ' ἐμήσατο θυμῷ.
Ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσεν, (ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσε.)
Τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο, δῖ' Ἄντεια,
Κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην·
Ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προσηύδα,
Τεθναίης, ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
Ὅς μ' ἔθελεν φιλότητι μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσε·
Κτεῖναι μὲν ῥ' ἀλέεινε, σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ,
Πέμπε δέ μιν Λυκίηνδε, πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρὰ,
Γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά·
Δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἷξε, Ξάνθον τε ῥέοντα,
Προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
Ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
Ὅ, ττι ῥά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτοιο φέροιτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
Πρῶτον μὲν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
Πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσσατο κυδαλίμοισι·

" Præbuerunt; sed ei Prœtus male molitus est animo;
" Qui è civitate expulit: (quoniam *Prœtus* multò potentissimus erat
" Argivorum: Jupiter enim ei *illos* sub sceptro subdiderat.)
" Cum hoc utique uxor Prœti furiosè cupierat, nobilis Antéa,
" Clandestino amore misceri; sed neutiquam
" Persuasit bonâ-mente-prædito prudenti Bellerophonti.
Illa verò mentita, Prœtum regem *sic* allocuta est;
" *Moriendum tibi statue, ô Prœte, vel interfice Bellerophontem,*
" *Qui mihi voluit Amore misceri nolenti.*
" Sic dixit: at regem ira occupavit, eo-quod-talia audierat:
" Interficere quidem nolebat, religioni enim habuit id in animo,
" Misit autem ipsum in Lyciam, deditque is literas perniciosas,
" Scribens in tabellâ complicatâ exitialia multa;
" Ostenderéque jussit suo socero, quo periret.
" Itaque ille abiit in Lyciam, deorum fausto ductu:
" Sed quandò jam *ad* Lyciam pervenisset, Xanthúmque fluentem,
" Propenso-animo ipsum honoravit rex Lyciæ latæ. [liter-
" *Nempe* per-novem-dies *eum* hospitaexcepit, & novem boves sacrificavit:
" Verùm ut jam decima apparuit roseis-digitis aurora,
" Tum quidem ipsum interrogavit, & petiit literas videre,
" Quid utique sibi genero à Prœto ferret.
" At postquam literas exitiales accepit generi,
" Primum quidem Chimæram insuperabilem *cum* jussit
" Interficere: hæc utique erat divinum genus, non hominum,
" Antè leo, pòst autem draco, media verò capra,
" Terribilem spirans ignis vim ardentis.
" Et hanc quidem interfecit, deorum signis fretus.
" Secundò verò, *cum* Solymis pugnavit inclytis:

Ver. 158. Ὅς ῥ'] *Qui utique. Qui scilicet:* Vide suprà ad έ, 858.

Ibid.——πολὺ φέρτερος] *Prœtus* videlicet.

Ver. 160. Τῷ δὲ] Istud, Τῷ δὲ, hoc in loco, non illud est, quod Romani dicunt, *Huic autem*; sed, *Huic videlicet*. Indicat enim, quam demùm ob causam *Bellerophontem* expulerit *Prœtus*.

Ibid.—— δῖ' Ἄντεια.] Εἰρωνικῶς, inquit *Scholiastes*. At nihil opus. Δῖος enim dicitur quis, non ad *probitatem Morum*, sed ad *pulchritudinem*, *nobilitatem*, aut similia.

Ver. 161.——ἀλλὰ τὸν οὔτι Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα.] Τὰ μὲν ἑκόντα καὶ συνήθη κατὰ λόγον περαινόμενα, τῷ ἐφ' ἡμῖν ἀποδίδωσι Καὶ λέγει δήπου,——" ἀλλὰ τὸν οὔτι Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα." *Plutarch. in Coriolano.*

Ver. 163.—βασιλῆα] Vide suprà ad ά, 265.

Ver. 168.——πόρεν δ' ὅγε.] Quam non supervacaneum sit istud, ὅγε, vide suprà ad γ', 409.

Ver. 175.——ῥοδοδάκτυλος ἠὼς.] Vide suprà ad ά, 477.

Ver. 176.——μιν ἐρέεινε] Quâ ratione, μιν, hîc producatur; similitérque, πάλιν, *ver.* 189; & μὲν, *ver.* 194; itemque ultima vocis, θυγατέρα, *ver.* 192; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 177. Ὅ, ττι ῥά.] *Quid scilicet.* Vide suprà ad έ, 858.

Καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν.
Τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ᾽ ἄρ᾽ ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε·
Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους,
Εἷσε λόχον· τοὶ δ᾽ οὔτι πάλιν οἶκόνδε νέοντο·
Πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠΰν ἐόντα,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ᾽ ὅγε θυγατέρα ἥν·
Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης.
Καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς ϗ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο.
Ἡ δ᾽ ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ,
Ἴσανδρόν τε, ϗ Ἱππόλοχον, ϗ Λαοδάμειαν.
(Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεὺς,
Ἡ δ᾽ ἔτεκ᾽ ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.)
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κἀκεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης, ἆτος πολέμοιο,
Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
Τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἱππόλοχος δέ μ᾽ ἔτικτε, ϗ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι·
Πέμπε δέ μ᾽ ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ᾽ ἐπέτελλεν,
Αἰὲν ἀριστεύειν, ϗ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·

“ Acerrimam certè hanc pugnam dicebat ſe iniiſſe virorum.
“ Tertiò verò, interfecit Amazonas viragines.
“ Huic autem redeunti callidam fraudem aliam ſtruxit:
“ Delectis ex Lyciâ latâ viris fortiſſimis,
“ Collocavit inſidias: ii verò nequaquam rurſus domum redierunt;
“ Omnes enim interfecit eximius Bellerophontes.
“ Sed quando jam cognôrat hunc dei ſobolem præclaram eſſe,
“ Illic ipſum detinuit, deditque is filiam ſuam:
“ Dedit etiam ei honoris regii dimidium totius.
“ Quin & ei Lycii portionem-agri dederunt ſeparatam, præſtantem cæteris,
“ Amœnam, & vitiferam & arabilem, ut coleret.
“ Illa verò peperit tres liberos prudenti Bellerophonti,
“ Iſandrúmque & Hippolochum & Laodaméam.
“ Cum Laodameâ quidem concubuit providus Jupiter,
“ Hæcque peperit deo-parem Sarpedona bellicoſum.)
“ Sed quando jam & ipſe [*Bellerophon*] exoſus-fuit omnibus diis,
“ Sanè is per campum Aleïum ſolus errabat,
“ Suum animum exedens, veſtigia hominum vitans.
“ Iſandrum verò ejus filium Mars, inſatiabilis belli,
“ Pugnantem adverſus Solymos interfecit inclytos.
“ Hanc autem irata aureas-habenas-tractans Diana occidit.
“ Hippolochus verò me genuit, & ex hoc dico *me* natum eſſe:
“ Miſit autem me ad Trojam, & mihi valde multa mandavit,
“ *Ut ſemper fortiſſimè rem gererem, & ſuperior virtute eſſem aliis*;

Ver. 188. Κρίνας] Vide ſuprà ad α΄, 309.

Ver. 191.——ὅτε δὴ γίγνωσκε] Ex *virtute* ſcilicet & *rebus geſtis*.

Ver. 192.——ὅγε] Non *Prœtus*, (ut abſurdè *Spondanus* ad *ver.* 144,) ſed Rex Lyciæ *Prœti* ſocer. De ſyntaxi, vide ſuprà ad γ΄, 409.

Ibid.——θυγατέρα] Vide ſuprà ad α΄, 398.

Ver. 194. Καὶ μέν οἱ.] *Barneſius* edidit Καὶ μέν οἱ. Sed nihil opus.

Ver. 195. Καλὸν] Vide ſuprà ad β΄, 43.

Ver. 197 & 203, Ἴσανδρον] *Al.* Πείσανδρον.

Ver. 198.——παρελέξατο] Vide ſuprà ad β΄, 515.

Ibid.——μητίετα] Vide ſuprà ad α΄, 175.

Ver. 199.——χαλκοκορυστήν.] Vide ſuprà ad β΄, 1.

Ver. 200.——ὅτε δὴ κἀκεῖνος] “ *Quum* “ *& ipſe Bellerophon.*” Cæterùm *cujus* demùm *criminis* pœnas lueret *Bellerophon*, id verò non meminit *Glaucus*, nè genus ſuum dedecoraret: Ut rectè annotavit *Popius*, *Ariſtoteles* citat hunc verſum, Αὐτὰρ ἐπεί καὶ κεῖνος——. *Probl.* XXX, 1.

Ver. 201. Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον]
Qui miſer in campis mœrens errabat *Aleïis*,
Ipſe ſuum cor edens, hominum veſtigia vitans.
Cic. Tuſc. Quæſt. l. 3.

Τὸ Ἀλήϊον, ἆρά γε τὸ ἄσπορον, καὶ μὴ ἔχον λήϊα; οὐχί· ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ, οἷον αὐτὸν ἐν αὐτῷ ἀλᾶσθαι. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 11. *Diogenes Laërtius* ſimiliter de *Heraclito*; Καὶ τέλος, μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς ὄρεσι διῃτᾶτο, πόας σιτούμενος καὶ βοτάνας. in *vitâ Heraclit.* Quæritque *Ariſtoteles*, διὰ τί πάντες, ὅσοι περιττοὶ γεγόνασιν ἄνδρες, ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ πολιτικὴν, ἢ ποίησιν, ἢ τέχνας, φαίνονται μελαγχολικοὶ ὄντες;—οἷον λέγεται τῶν τε ἡρωϊκῶν τὰ περὶ τὸν Ἡρακλέα,——ἔτι δὲ τὰ περὶ Αἴαντα καὶ Βελλεροφόντην.——καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡρώων, ὁμοιοπαθεῖς φαίνονται τούτοις. *Problem*, XXX, 1.

Ver. 205. Τὴν δὲ] *Laodaméam*.

Ver. 208.——ὑπείροχον] Vide ſuprà ad ζ΄, 426.

Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν· οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἐν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ·
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός·
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
Ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας·
Οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον·
Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰών, ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
Εἰμί· σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
Ἔγχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου·
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες, κλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Κτείνειν, ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
Πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοί, ἐναιρέμεν, ὅν κε δύνηαι·
Τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν· ὄφρα καὶ οἵδε
Γνῶσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,
Χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.
Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,

" *Neque genus patrum dedecorarem; qui quàm fortissimi*
" *Inque Ephyrâ extiterunt & in Lyciâ latâ.*
" Hoc tibi ex generéque & sanguine glorior esse.
Sic dixit; lætatus autem est pugnâ strenuus Diomedes:
Hastam quidem defixit in terram almam,
Atque ipse blandis *verbis* allocutus est pastorem populorum;
" Certè mihi hospes paternus es vetus:
" Oeneus enim olim olim nobilis eximium Bellerophontem
" Hospitio-excepit in ædibus, viginti dies retentum:
" Hi autem & sibi mutuò dederunt xenia pulchra:
" Oeneus quidem balteum dedit puniceo-colore fulgentem,
" Bellerophontes autem aureum poculum duplex rotundum:
" Et id ego reliqui, cùm *huc* proficiscerer, in ædibus meis,
" Tydeum verò non memini; quoniam me adhuc parvulum existentem
" Reliquit, quando ad Thebas perierunt copiæ Achivorum.
" Quare nunc tibi quidem ego hospes amicus Argo *in* medio
" Sum; tu autem in Lyciâ, siquando Lyciorum ad gentem venero.
" Hastis verò alter alterum *petere* vitemus & in turbâ:
" Multi quidem enim mihi Trojani, inclytique socii,
" *Quorum* occidam quemcunque deus obtulerit, & pedibus assequutus fuero:
" Multique vicissim tibi Achivi, *quorum* interficias quemcunque possis:
" Arma verò inter nos permutemus, ut & hi
" Nôrint, quod hospes paternos profitemur *nos* esse.
Sic utique loquuti, de curribus desilientes,
Manusque mutuò prehenderunt, & fidem-dederunt.
Tum verò Glauco Saturnius mentem ademit Jupiter,
Qui cum Tydide Diomede arma permutavit,

Ver. 209. Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν]
——— in antiquam virtutem animosque viriles
Et pater Æneas, & avunculus excitat Hector.
Æn. III, 342.

Ver. 212. —— βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 217. Ξείνισ' ἐνὶ] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 218. —— καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 219. Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου.]
Ille mihi insignem pharetram, Lyciasque sagittas
Discedens, chlamydemque auro dedit intertextam,
Frænaque bina meus quæ nunc habet aurea Pallas:
Ergo & quam petitis, juncta est mihi fœdere dextra.
Æn. VIII, 166.

Ver. 220. —— χρύσεον δέπας.] Pronunciabatur χρυσοῦν. Vide suprà ad β', 268.

Ibid. —— ἀμφικύπελλον.] Vide suprà ad ά, 584.

Ver. 225. —— ὅτε κεν] Qui istud κεν omiserit, vel aliâ voculâ mutaverit; is demùm sentiet, quàm non sit ad sententiam supervacaneum. Vide suprà ad ά, 56; & β', 158; & έ, 858.

Ver. 231. —— ὅτι] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 234. —— φρένας ἐξέλετο Ζεύς.] Ὅ ἐστιν, ἐξαιρέτως ἐποίησεν, ὡς τῷ Πορφυρίῳ δοκεῖ. διὰ τὸ τοιαύτην φιλοτιμίαν ἐνδείξασθαι, καὶ μὴ γλισχρεύσασθαι περὶ τὴν τοῦ ξένου ἀξίωσιν.— Ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, τὸ, φρένας ἐξέλετο Ζεύς, φανερῶς ἐπὶ Ἀφροσύνης κεῖται. *Eustath.* Vide infrà ρ', 470; & τ', 137.

Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
Ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον, ἠδὲ θύγατρες,
Εἰρόμεναι παῖδάς τε, κασιγνήτους τε, ἔτας τε,
Καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει
Πάσας ἑξείης· πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανε,
Ξεστῇσ' αἰθούσῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθάδε παῖδες
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισι·
Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
Δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθάδε γαμβροὶ
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν·
Ἔνθα οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;
Ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν
Μαρνάμενοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
Ἐλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιος Διὶ χεῖρας ἀνασχεῖν.

Aurea æneis, centum-boves-valentia novem-boves-valentibus.
Hector autem ut ad Scæásque portas & fagum pervenit,
Circa utique ipsum Trojanorum uxores currebant & filiæ,
Percontantes *de* filiisque, fratribúsque, amicisque,
Et maritis; ille verò deinceps diis supplicare jussit
Omnes ordine: multis autem mala impendebant.
Sed quando jam *ad* Priami domum perpulchram pervenisset,
Fabrefactis porticibus extructam; nempe in eâ
Quinquaginta inerant thalami *ex* polito lapide
Prope se invicem ædificati; ubi filii
Cubabant Priami, apud legitimas uxores:
Filiarum autem è-regione oppositi intra atrium
Duodecim erant sub-tecto thalami *ex* polito lapide,
Prope se invicem ædificati; ubi generi
Cubabant Priami, apud pudicas uxores:
Ibi ei mitis obvia venit mater,
Ad Laodicen iens, filiarum formâ præstantissimam:
Inque ejus hæsit manu, verbáque fecit, & compellavit;
"Fili, cur relicto prælio aspero venisti?
"Certè valdè jam premunt detestandi filii Achivorum,
"Pugnantes circa urbem: te autem, *credo*, huc animus impulit
"Profectum, ex summâ arce Jovi manus attollere.

Ver. 236. Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων] *Fulvius Ursinus*, ad *Virgil. Æn.* III, 549, tres versus ex *Homero* & *Virgilio* affert, quorum membra bina in *Sonum* istum *consimilem* exeant, quem in linguis recentioribus *Rythmum* vulgò appellare solent:

Ἐκ μὲν Κρητάων, γένος εὔχομαι εὐρειάων. *Odyss.* ξ', 199.
Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων. *Iliad.* ζ', 236.
Cornua velatarum obvertimus antennarum. *Æn.* III, 549.

Verùm in trium horum exemplorum posterioribus duobus, à scopo abberravit vir eruditus. Neque enim—κείων & —βοίων similem istum sonum in diphthongis dissimilibus efficiunt; neque, in ultimo versu, sibi omninò respondent, in membri utriusque exitu,——*tarum* & ——*narum*; sed——*latar'* &——*narum*, quorum utique sonus est dissimillimus:

Cornua velatar' obvertimus antennarum.

Portò, valdè pueriliter ad hunc versum *Homeri* annotat Scholiastes; Κεκώλυται δὲ ὑπὸ τοῦ μέτρου εἰπεῖν, δεκαβοίων: Quasi verò non facillimè, si id postulâsset sententia, dicere potuisset,

Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοια δεκαβοίων·

Quâ de licentiâ, (quæ & rursum *ver.* 240, in voce πόσιας, occurrit;) vide suprà ad ά, 51.

Ver. 237.——φηγὸν] *Al.* π[illegible]

Ver. 244. Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι.]
Quinquaginta illi thalami, spes tanta nepotum,
Barbarico postes auro spoliisque superbi. *Æn.* II, 503.

Ver. 245 & 249. Πλησίοι] *Al.* πλησίον.

Ver. 248.——τέγεοι] ὑπερῷοι· *Schol.*

Ver. 251.——ἤλυθε] Vide suprà ad γ', 205.

Ver. 252. Λαοδίκην, ἐσάγουσα,] Εἰς Λαοδίκης θάλαμον ὑπάγουσα· πρὸς Λαοδίκην πορευομένη. *Schol.* Similiter *Porphyrius*: Τὸ, ἐσάγουσα, οὐκ ἔστι κατὰ τὸ συνηθὲς, οἷον εἰσφέρουσα·——Ὡς γὰρ, "ἐξαγαγόντες," ἐκπορευθέντες τοῦ πεδίου.——ὁμοίως τῷ, "ἐσάγουσα." κέχρηται. *Quæst. Homeric.* 17. Item *Eustathius*: Εἰς ἣν [Λαοδίκην] ἡ Ἑκάβη ἀπιοῦσα, ἐντυγχάνει τῷ Ἕκτ[illegible].——Ἐνταῦθα δὲ κεῖται τὸ "εἰσάγειν," ἀντὶ τοῦ "εἰσιέναι" ἢ "ὑπάγειν."

Ver. 254 & 262.——εἰλήλουθας,——κέκμηκας.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 255. Ἦ μάλα δὴ τείρουσι——περὶ ἄστυ. σὲ——χεῖρας ἀνασχεῖν.] Sunt qui hæc ità accipiant, ut sit interrogatio, *An valdè jam* &c? Nec quidem id malè. Ego tamen quominus ità accipiam, faciunt tum particulæ istæ, μάλα [illegible] postea occurrit; *ver.* 385.——[illegible], μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.

Ἀλλὰ μέν', ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
Ὡς σπείσῃς Διῒ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Πρῶτον· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα·
Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει,
Ὡς τύνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτῃσι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μήτηρ,
Μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἐστὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
Πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
Ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
Ἤνις, ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·
Αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχευ· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,
Αἴ κ' ἐθέλῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν· ὥς κεν οἱ αὖθι
Γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
Τρωσί τε, καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν.
Εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' Ἄϊδος εἴσω,
Φαίην κεν φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι,

" Sed mane, donec tibi dulce vinum attulero,
" Ut libes Jovi patri & cæteris immortalibus
" Primùm; deinde & ipse reficiaris, si biberis:
" Viro utique defatigato robur valde vinum auget,
" Sicut tu defatigatus es, pugnans *pro* tuis civibus.
Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expeditè-ciens Hector
" Nè mihi vinum afferas mellitum, veneranda mater,
" Nè me enerves, roboris autem viriumque obliviscar.
" Manibus autem illotis Jovi libare nigrum vinum
" Vereor: nec ullo-modo *fas* est nubes-atras-cogenti Saturnio
" Sanguine & tabo inquinatum vota facere.
" Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatricis
" Vade cum suffimentis, congregatis *honoratis* matronis:
" Peplum autem, quod tibi elegantissimum & maximum
" Est in domo, & tibi longè charissimum ipsi,
" Hoc pone Minervæ ad genua pulchræ-comas,
" Et ei vove *te* duodecim boves in templo
" Anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam; si miserata fuerit
" Urbemque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos:
" Si Tydei *nempè* filium averterit ab Ilio sacrâ,
" Ferocem bellatorem, violentum artificem-fugandi-*hostes*.
" Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatricis]
" Vade: ego autem Paridem adibo, ut vocem,
" Si velit dicentem audire: utinam ei illic
" Terra dehiscat: magnum enim ipsum Olympius nutrivit detrimentum
" Trojanisque, & Priamo magnanimo, ejúsque filiis.
" Si illum utique viderem descendentem in orcum,
" Existimârim equidem animum *meum* ingratæ ærumnæ obliturum.

Ver. 259.——ἀθανάτοισι] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 261.—— κεκμηῶτι.] Quâ analogiâ ex τεθνηκότι, fit τεθνηότι, τεθνεῶτι, & inde, linguâ Ionicâ, τεθνειῶτι & τεθνηῶτι, eâdem analogiâ fit κεκμηκότι, κεκμηότι, κεκμεῶτι. inde κεκμηῶτι.] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 263.——κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 264. ——πότνια μήτηρ.] Scholiastes & *Eustathius* in Commentario, πότνια μῆτερ.

Ver. 266.——ἀνίπτοισιν] *Al.* ἀνίπτοισι. Quod perinde est. Vide ad ά, 51.

Me bello è tanto digressum & cæde recenti.
Attrectare nefas, donec me flumine vivo
Abluero.—— —— *Æn.* II, 719.

Ibid.——αἴθοπα οἶνον] Vide suprà ad ά, 462.

Ver. 267.——Κρονίωνι.] Vide suprà ad ά, 397.

Ver. 269 & 279. ——ἀγελείης] Vide suprà ad δ', 128.

Ver. 270.——ἀολλίσσασα] Ità restituit *Barnesius.* Rectè, ut opinor. Vide ad *ver.* 287; & suprà ad ά, 140. *Al.* ἀολλίσασα.

Ver. 273.——ἐπὶ γούνασιν] Vide suprà ad *ver.* 92.

Ver. 285. φαίην κεν] Non vacat istud, κεν " *Existimârim equidem*;" " *Crediderim utique.*" Fortasse tamen rectiùs ad euphoniam legas, (quod in editionem *Barnesianam* casu videtur irrepsisse,) φαίης κε φρέν', quàm, φαίης κεν φρέν'. Sed hoc, levioris est

Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ', ἀμφιπόλοισι
Κέκλετο· καὶ δ' ἄρ' ἀόλλισσαν κατὰ ἄστυ γεραιάς.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
Τὴν ὁδὸν, ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑκάβη φέρε δῶρον Ἀθήνῃ,
Ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος·
Ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βῆ δ' ἰέναι, πολλαὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.
Αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθήνης, ἐν πόλει ἄκρῃ,
Τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηῒς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο·
Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.
Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον·
Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἑλοῦσα Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Εὐχομένη δ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Πότνι' Ἀθηναίη, ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων,

Sic dixit; hæc verò profecta ad ædes ancillis
Mandata dedit: & *illæ* congregârunt per urbem matronas-honoratas.
Ipsa autem in repositorium descendit odoribus-fragans,
Ubi erant ei pepla omnigeno-artificio-varia, opera mulierum
Sidoniarum, quas ipse Alexander divinâ formâ-præditus
Abduxerat à Sidone, navigando-per-mensus latum pontum,
Eâ viâ, quâ Helenam adduxit magno-patre-natam.
Horum unum accipiens Hecuba tulit donum Minervæ,
Quod pulcherrimum erat ornatu-versicolori, & maximum;
Velútque stella resplendebat: jacebat autem ultimum omnium.
Perrexit itaque ire, multæque propere-sequebantur matronæ honoratæ.
Illæ verò cùm *ad* templum pervenissent Minervæ, in arce summâ;
Eis fores aperuit Theano pulchra genas,
Cisseïs, uxor Antenoris equûm-domitoris:
Illam enim Trojani fecerant Minervæ sacerdotem.
Illæ verò voce-sublatâ omnes *ad* Minervam manus sustulerunt:
At peplum acceptum Theano pulchra-genas,
Posuit Minervæ ad genua comas-pulchræ;
Vovénsque precabatur Jovis filiam magni:
"Veneranda Minerva, custos-urbis excellentissima dearum,

est momenti. Porrò, pessimè hunc locum interpretatur Scholiastes, ὑπολάβοιμι ἂν "Αὐτὸν Ἐκεῖνον" ἔξω πάσης ταλαιπωρίας εἶναι. Verùm paullò infrà, rectiùs; τὴν "Ἐμὴν" φρένα τῆς ἀτέρπου ὀϊζύος ἐπιλαθέσθαι.

Ibid.—— ἀτέρπου] *Al.* ἄτερ που. Minùs rectè.

Ver. 286.——ποτὶ μέγαρ'] Quâ ratione, ποτὶ, hîc ultimam producat; item Κισσηῒς, & ἄλοχος, *ver.* 299; & Διὸ, *ver.* 318; Vide suprà ad α', 51,

Ver. 287.—ἀόλλισσαν] Ità rectè restituit *Barnesius*, ex *Eustathio* & MS. Vide suprà ad ε', 140. *Al.* ἀόλλισαν.

Ver. 288.—κατεβήσατο.] *Al.* κατεβήσετο. Vide suprà ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 290.—θεοειδὴς] Non ad *virtutes*, sed ad *formam*.

Ver. 291.——Σιδονίηθεν.] Hac de re, vide *Herodotum*, *lib.* II, § 116; ubi hos versus recitat.

Ver. 299. Κισσηῒς.] *Virgilio* aliter ac *Homero*, (vide π', 718.) non *Theano*, sed *Hecuba* appellatur *Cisseïs*. *Æn.* X, 702;

——— Paridisque Mimanta
Æqualem comitemque; unâ quem nocte Theano
In lucem genitori Amyco dedit, & face prægnans
Cisseïs regina Parin creat: Urbe paternâ
Occubat; ignarum Laurens habet ora Mimanta.

Quorum quidem versuum quum sententia planè nulla sit; neque enim omninò quicquam, est quò, ex linguæ Romanæ consuetudine, istud "*occubat*" referri possit; conjecturâ pulcherrimâ & certissimâ, (ad *Horat. Epod.* V, 28,) ita emendavit *Bentleius*:

——— unâ quem nocte Theano
In lucem, *genitore* Amyco, dedit; & face prægnans,
Cisseïs regina Parin. *Paris* urbe paternâ
Occubat; ignarum Laurens habet ora Mimanta.

Ver. 301. Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι]

Interea ad templum non æquæ Palladis ibant
Suppliciter tristes, & tunsæ pectora palmis. *Æn.* I, 483.
Necnon ad templum summasque ad Palladis arces
Subvehitur magnâ matrum regina catervâ,
Dona ferens:
Succedunt matres, & templum ture vaporant;
Et mœstas alto fundunt de limine voces. *Æn.* XI, 477.

Ver. 303.——Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν] Vide suprà ad *ver.* 92.

Ver. 305. Πότνι' Ἀθηναίη.]

Armipotens belli præses, Tritonia virgo,
Frange manu telum Phrygii prædonis, & ipsum
Pronum sterne solo, portisque effunde sub altis.
Æn. XI, 483

Ver.

Ἆξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
Πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·
Ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
Ἤνις, ἠκέστας ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃς
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα.
Ὡς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὡς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Ἕκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
Καλὰ, τά ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότ' ἄριστοι
Ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβώλακι τέκτονες ἄνδρες·
Οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον, καὶ δῶμα, καὶ αὐλὴν,
Ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
Ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
Τὸν δ' εὗρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἕποντα,
Ἀσπίδα, καὶ θώρηκα, καὶ ἀγκύλα τόξ' ἁφόωντα·
Ἀργείη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμωῇσι γυναιξὶν
Ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ·
Λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,

"Frange jam hastam Diomedis, atque ipsum
"Pronum da cadere Scæas ante portas:
"Ut tibi statim nunc duodecim boves in templo
"Anniculas, jugum-nondum-passas, sacrificemus; si miserata fueris
"Urbémque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos.
Sic dixit vovens; abnuit autem Pallas Minerva.
Ita illæ quidem vota-faciebant Jovis filiæ magni:
Hector vero ad ædes Alexandri ivit
Pulchras, quas ipse ædificârat cum viris, qui tunc peritissimi
Erant in Trojâ glebosâ architecti viri;
Qui ei fecerunt thalamum, & tectum, & atrium,
Prope ædes Priami & Hectoris in arce summâ.
Illuc Hector intravit Jovi charus; inque manu
Hastam tenebat undecim-cubitorum: præmicabat verò hastæ
Cuspis ærea, circumque aureus ambibat annulus.
Illum autem invenit in thalamo perpulchra arma curantem,
Clypeum, & thoracem, & curvos arcus tractantem:
Argiva autem Helena inter famulas mulieres
Sedebat, & ancillis insignia opera imperabat.
Eum verò Hector objurgavit conspicatus, probrosis verbis;
"Bone vir, non sanè decorè indignationem istam concepisti animo:
"Copiæ quidem pereunt circa urbem, altaque mœnia,

Ver. 306. Ἆξον δὴ] Quam non supervacanea sit ista particula, δὴ; vide suprà ad β'. 158. Habet utique hoc in loco eam ferè vim, ac quod Latinè dixeris; "*Frange, quæsumus.*"

Ver. 311.——ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.]

Diva solo fixos oculos aversa tenebat. *Æn.* I, 486.

Ver. 312.——αἱ μέν ῥ'] Similiter, *ver.* 314, Καλὰ, τά ῥ' αὐτὸς. Vide suprà ad ε', 858.

Ver. 313.——βεβήκει] Vide suprà ad δ', 492.

Ver. 314. Καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.——ἔτευξε.] Ità *Eustathius*, & Veterum nonnulli. *Stephanus* & Recentiores, ἔτευχε. Minùs rectè, ut opinor. Non enim *ædificari* hasce ædes ait Poëta, sed *ædificatas esse*. Neque deinceps, *ver.* 316, οἵ οἱ ἐποίεν, dixit; sed, οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον.

Ver. 319. Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ.] Recentiores, Ἔγχος ἔχεν δεκάπηχυ. Sed *Barnesius* lectionem *Eustathianam* restituit. Οἱ μὲν, ἀσυναλείπτως γράφοντες, νοοῦσι δεκάπηχυ τὸ Ἕκτορος ἔγχος· οἱ δὲ, μετὰ συναλοιφῆς λέγουσιν ἑνδεκάπηχυ. ᾧ καὶ ἀρέσκονται οἱ παλαιοὶ, λέγοντες καὶ ὅτι τὸ ναύμαχον διπλάσιον τούτου, ὡς ἐκ δύο συμβληθὲν, ὅπερ "δύο καὶ εἰκοσίπηχυ" λέγει ὁ Ποιητής. *Eustath.*

Ver. 320.——χρύσεος] Pronunciabatur χρυσοῦς; quomodò & scribi posteà cœptum est. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 323.——μετ' ἄρα δμωῇσι.] Similiter, *ver.* 318, ἐν δ' ἄρα χειρί. Neque omnino in his locis supervacuum est istud, ἄρα. Nam eam ferè vim habet, ac si latinè dixeris, "*ut par erat*, vel, "*ut solita erat.*"

Ver. 326. Δαιμόνι'.] Vide suprà ad β', 190.

Ibid.——καλὰ] Vide suprá ad β', 43.

Ibid.——χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.] Ὀργίζῃ, ἡγούμενος τοὺς Τρῶας ἀγανακτεῖν κατὰ σοῦ. *Schol.* Οὔτε ἀρνουμένους δεῖ πικρῶς ἐξελέγχειν, οὔτε κωλύειν ἀπολογουμένους, ἀλλὰ καὶ προφάσεις εὐσχήμονας ἁμωσγέπως συνεκπορίζειν, καὶ τῆς χείρονος αἰτίας ἀφισταμένους, αὐτὸν ἐνδιδόναι μετριώτερον· ὡς ὁ Ἕκτωρ, "Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ "χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ," πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς οὐκ ἀπόδρασιν οὐδὲ δειλίαν οὖσαν, ἀλλ' ὀργὴν τὴν ἐκ τῆς μάχης ἀναχώρησιν αὐτοῦ. *Plutarch. de Adul. & Amici discrim.* sub finem.

Ver. 327. Λαοὶ μὲν φθινύθουσι]

————————fat funera fusi

Vidimus ——— ——— ——— *Æn.* XI, 366.

Ibid.

Μαρνάμενοι· σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε, πτόλεμός τε,
Ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ,
Εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο·
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
Τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὔτι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσει
Ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι·
Νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
Ὅρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
Λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δύω·
Ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' οἴω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισι·
Δᾶερ ἐμεῖο, κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυοέσσης,
Ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,
Οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
Ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
Ἀνδρὸς ἔπειτ' ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
Ὃς ῥ' ᾔδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω
Ἔσσονται· τῷ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι οἴω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,

" Pugnantes: tui autem gratiâ pugnaque, bellumque,
" Urbem hanc circum-ardet: tu verò etiam objurgares alium,
" Si quem uſquam detrectantem videres horrendam pugnam:
" Verùm ſurge, ne forte urbs igna ardenti deflagret.
Hunc antem viciſſim alloquutus eſt Alexander divinâ-formâ-præditus;
" Hector, quoniam me jure increpâſti, nec injuriâ
" Propterea tibi dicam; tu autem animum-adverte, & me audi:
" Non ego tam in Trojanos irâ, neque indignatione,
" Sedebam in thalamo; ſed volebam dolori dare-locum.
Nunc verò me ſuadens uxor mollibus verbis,
" Impulit ad bellum: videtúrque mihi ſic & ipſi
" Melius fore: victoria utique alternis vicibus-accedit ad homines,
" Verùm age nunc expecta, *donec* martia arma induero:
" Vel præi, ego autem ſequar; aſſecuturúmque *me* te puto.
Sic dixit; ei autem non reſpondit pugnam-expeditè-ciens Hector:
Hunc verò Helena verbis allocuta eſt blandis;
" Levir mei, impudentiſſimæ, malorum autoris, averſandæ;
" Utinam me die illo, quo me primùm peperit mater,
" Abreptam tuliſſet perniciosa venti procella
" In montem, vel in undam multoſtrepitu-reſonantis maris:
" Ubi me fluctus obrutam-perdidiſſet, antequam hæc facinora patrata forent.
" Sed quoniam hæc ita dii mala ſtatuerunt,
" Viri ſaltem debueram fortioris eſſe uxor,
" Qui ſentiret indignationémque & probra multa hominum.
" Huic autem neque nunc mens *eſt* conſtans, neque in futurum
" Erit; idcirco ipſum *ſuâ ſtultitiâ* fruiturum credo.
" Verùm age nunc, intra; & ſede hâc in ſede,

Ibid. —φθινύθουσι] De hujus vocis proſodiâ, Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 329.—— ἀμφιδέδηε] Vide ſuprà ad α', 37.

Ver. 332.—θεοειδής] Vide ſuprà ad *ver.* 290.

Ver. 334.—σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον.] Vide ſuprà ad α', 297.

Ver. 336.—ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.] Διὰ τὴν λύπην τοῦ δυστηχήματος. *Schol.*

Ver. 337.—— παρειποῦσ'] Vide ſuprà ad *ver.* 62.

Ver. 339.—— νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.]

Quondam etiam victis redit in præcordia virtus,
Victoreſque cadunt.—— *Æn.* II, 367.
Multa dies variuſque labor mutabilis ævi
Rettulit in melius; multos alterna reviſens
Luſit, & in ſolido rursùs fortuna locavit. *Æn.* XI, 425.

Ver. 342.——κορυθαίολος.] Vide ſuprà ad β', 816.

Ver. 344.—— κυνὸς κακομηχάνου.] Pulchrè admodùm, & ad perſonam convenientiſſimè, hæc & hujuſmodi ſemper de ſemetipsâ *Helena*.

Ver. 351. Ὅς ῥ' ᾔδη νέμεσίν τε.] " *Qui utique intelligeret.* &c." Ubi notandum quàm non ſupervacanea ſit iſta particula, ῥα. Arguit nimiùm *Parin* Helena, quòd res dijudicare ac diſtinguere neſciret; nec exiſtimationi ac famæ ſuæ conſuleret; nec intelligeret quàm amicè quantâque cum arte *Hector* reprehenſionis ſeveritatem condimentis humanitatis mitigâſſet, idque χόλον leniter appellâſſet, quod fuerat reverà ἀπόδρασις & δειλία. Vide ſuprà ad *ver.* 326.

Ver.

Δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν,
Εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Μή με κάθιζ', Ἑλένη, φιλέουσά περ, οὐδέ με πείσεις.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἳ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν·
Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτὸς,
Ὥς κέν μ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
Καὶ γὰρ ἐγὼν οἶκόνδε ἐλεύσομαι, ὄφρ' ἂν ἴδωμαι
Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις.
Ἦ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Οὐδ' εὗρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
Ἀλλ' ἥγε ξὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ εὐπέπλῳ
Πύργῳ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε.
Ἕκτωρ δ', ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,
Ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν·
Εἰδ' ἄγε μοι, δμωαὶ, νημερτέα μυθήσασθε·
Πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
Ἠέ πη ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
Ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται;
Τὸν δ' αὖ ὀτρηρὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,

" Levir, quoniam tibi maximè labor mentem invasit,
" Gratiâ mei impudentissimæ, & Alexandri causâ noxæ:
" Quibus Jupiter imposuit malam sortem, ut etiam in-posterum
" Hominibus simus famosa-cantilena posteris.
Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expedite-ciens Hector;
" Ne me sedere facias, Helena, officiosa licet, *nam* nec mihi persuadebis.
" Jam enim mihi animus incitatus est, ut succurram
" Trojanis, qui valdè mei desiderium absentis habent:
" Verùm tu concites hunc, festinétque & ipse,
" Ut me intra urbem assequatur existentem.
" Etenim ego demum ibo, ut videam
" Domesticos, uxorémque dilectam, & infantem filium.
" Neque enim scio, utrùm ampliùs ipsis redux veniam rursus,
" An nunc me sub manibus dii doment Achivorum.
Sic utique fatus, abiit pugnam expeditè ciens Hector:
Statimque postea pervenit ad ædes *suas* habitantibus-commodas,
Nec invenit Andromachen candidam-ulnas in ædibus;
Sed illa cum filio & ancillâ eleganti-peplo indutâ
In turri stabat geméns que plorânsque.
Hector verò, ut non intus inculpatam invenit uxorem,
Stetit ad limen profectus, ancillísque dixit;
" Eja agite; mihi, ancillæ, vera decite:
" Quò ivit Andromache candida-ulnas ex ædibus?
" An aliquò ad glorum, an *ad* fratiarum elegantibus-peplis-indutarum *ædes*,
" An ad Minervæ *templum* exiit, ubi aliæ
" Trojanæ comas-pulchræ tremendam deam placant?
Hunc autem vicissim sedula œconoma verbis allocuta est;
" Hector, quandoquidem omnino jubes vera loqui,

Ver. 355. —— ἀμφιβέβηκεν.] *Jam* tenet, *jam* occupat. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 359. —— κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 361. —— θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω Τρώεσσ'.]

Instaurati animi, regis succurrere tectis,
Auxilioque levare viros, vimque addere victis.

Æn. II, 451.

Ver. 363. Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι.] Quâ analogiâ dicitur δίδοθι & δίδου, eâdem dicitur ὄρνυθι & ὄρνυ. Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 364. Ὥς κέν μ' ἔντοσθεν] *Al.* Ὥς κεν ἔντοσθεν· *Al.* Ὥς κεν ἐμ' ἔντοσθεν.

Ver. 366. Οἰκῆας, ἄλοχόν τε.] Vide ad ά, 51. *Barnesius* edidit Οἰκῆάς τ', ἄλοχόν τε. Sed nihil opus.

Ver. 370. —— ναιετάοντας] Vide suprà ad β', 648.

Ver. 372. Ἀλλ' ἥγε ξὺν] Ità edidit *Barnesius* ex MS. & *Eustathii* Commentario. Atque ita alibi nonnunquam *Homerus*. *Al.* Ἀλλ' ἥγε σύν. Quod & ipsum ferri possit. Vide ad ά, 51.

Ver. 373. —— ἐφεστήκει] Vide suprà ad β', 492.

Ver. 376. Εἰδ' ἄγε μοι, δμωαὶ.] Notandum, nihilo minùs eleganter dici, ἄγε, quam ἄγετε. Sic apud *Aristophanem*, Ἄγε, δὴ φύσιν ἄνδρες. —— *Av.* 686. Porrò; particulæ, εἰ, vis hujusmodi est: *Siquidem exiit*, vel, *Quoniam exiit Andromache*, &c.

Οὔτε πη ἐς γαλόων, οὔτ' εἰνατέρων εὐπέπλων,
Οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται·
Ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσε
Τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν·
Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,
Μαινομένῃ εἰκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ
Τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις, ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
Εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς, τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίεναι πεδίονδε,
Ἔνθ' ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος·
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·
Ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως,
Ἑκτορίδην ἀγαπητόν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι

" Nec aliquò ad glorum, nec *ad* fratriarū elegantibus-peplis-indutarum *ædes*,
" Nec ad Minervæ *templum* exiit, ubi aliæ
" Trojanæ comas-pulchræ tremendam deam placant :
" Sed ad turrim ivit magnam Ilii : quoniam audivit
" Premi Trojanos, potentémque esse impetum Achivorum.
" Illa quidem *dudum* ad murum festinans contendit,
" Furenti similis : fert & unà puerum nutrix.
Dixit mulier œconoma : concitúsque exiit domo Hector
Eâdem viâ retrò, benè-structas per plateas.
Quum ad portas venisset, pertransiens magnam urbem,
Scæas, (hâc enim erat ei egrediendum in campum ;)
Tunc uxor, quæ-magnam-attulerat-dotem, obvia venit currens,
Andromache, filia magnanimi Eëtionis ;
Eëtion, qui habitabat *in* Hypoplaco silvosâ,
Thebe *in* Hypoplaciâ, Cilicibus viris imperans ;
Cujus utique filia nupserat Hectori ære-armato :
Quæ ipsi tunc occurrit, unáque famula ibat *cum* ipsâ,
Filium in sinu gestans tenellum, infantem adeò,
Hectoridem unicum, similem stellæ pulchræ :
Atque hunc quidem Hector vocabat Scamandrium, at alii

Ver. 388. Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος]

Evolat infelix,
——muros amens atque agmina cursu
Prima petit. *Æn.* IX, 477.

Ver. 392. Εὖτε πύλας ἵκανε.] Oratio *asyndetus* festinantem & concitatum pulchrè depingit.

Ver. 394. Ἔνθ' ἄλοχος,——ἅμα δ' ἀμφίπολος ——Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσ'.] Pulchriùs, & majore cum affectu, *de improviso interveniens* narratur conjux, quam si *domi* eam invenisset.

Ecce autem complexa pedes in limine conjux
Hærebat, parvumque patri tendebat Iülum. *Æn.* II, 673.

Ver. 396. Ἠετίων, ὃς ἔναιεν.] Ἠετίων non hîc positum est pro Ἠετίωνος, figurâ quam *Antiptosin* appellant, ineptissimâ ; quæque, siqua esset, jam Grammatica planè nulla esset : Sed Ἠετίων ὅς, " *Eëtion qui*," eodem redit ac si dicas, Ὅς τις Ἠετίων, " *Qui quidem Eëtion*" &c. Similiter apud Latinos : Quum ait *Terentius*,

Populo ut placerent, quas fecisset fabulas ; constructio hæc est ; *Ut, quas fabulas fecisset, placerent populo.* Rursùm, in isto *Virgilii*, *Æn.* I, 577.

Urbem quam statuo, vestra est ;
syntaxis est ; *Quam urbem statuo, vestra est.* Item, *Ecl.* IV, 34.

Alter erit tum Tiphys ; & altera, quæ vehat Argo
Delectos heroas ;
constructio est ; *altera erit* (Argo,) *quæ Argo vehat delectos heroas.* Et in isto, *Æn.* XI, 687 ;

Advenit, qui vestra dies muliebribus armis
Verba redargueret ;
vox, *dies*, non refertur ad, *advenit* ; quæ esset transpositio verborum non ferenda ; Sed constructio est : *Qui dies vestra verba redargueret* [redarguturus erat, is jam] *advenit.*

Ver. 396.——ὑληέσσῃ] *Nemorosâ.* Æn. III, 270.

Ver. 398.——χαλκοκορυστῇ. Vide suprà ad β', 1.

Ver. 400. ——ἀταλάφρονα] *Al.* ἀταλόφρονα.

Ver. 401.——καλῷ.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 402. Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι

Ἀστυάνακτ'. οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ] Non dissimilis est sententia, *Iliad.* υ', 74 ;

Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.

Vide ad α', 403 ; item β', 813 ; ξ', 291 ; & *Odyss.* κ', 305.
Cæterùm de *Astyanacte* & infrà χ', 506 ;

Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.

Quâ de re *Plato* in *Cratylo* : Ὀρθῶς ἔχει καλεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος υἱὸν, ἀστυάνακτα τούτου ὃ ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὥς φησιν Ὅμηρος. *Euripides* similiter, *Hippol. ver.* 88 ;

Ἀστυάνακτ', οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δακρυχέουσα,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
Παῖδά τε νηπίαχον, καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
Σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ,
Πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
Ἔσται θαλπωρὴ, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπῃς,
Ἀλλ' ἄχε'. οὐδέ μοι ἐστὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάωσαν,
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
Οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·
Ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
Ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι Ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
Οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.
Μητέρα δ', ἣ βασίλευεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
Ἂψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε, λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
Πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.

Astyanacta: solus enim tutabatur Ilium Hector.
Et ille quidem subrisit, intuens filium tacitè:
Andromache verò ipsi propè astabat lacrymans,
Inque ejus hæsit manu, verbáque fecit, dixitque;
" Animose, perdet te tua virtus, neque misereris
" Filiique infantis, & mei calamitosæ, quæ mox vidua
" Tui ero: mox enim te interficient Achivi,
" Omnes simul *in te* impetu facto: mihi autem satius esset,
" A te destitutæ, terram subire: Non enim amplius aliud
" Erit solatium, postquam tu mortem obieris,
" Sed mœrores: neque mihi est pater, & veneranda mater.
" Etenim patrem meum interfecit nobilis Achilles,
" Et urbem devastavit Cilicum benè-habitatam,
" Theben-portis-altam; interemitque Eëtionem,
" Neque ipsum spoliavit: subveritus enim fuit id animo:
" Sed ipsum combussit cum armis artificiosè-factis, fecit:
" Et tumulum-aggestâ-terrâ super *eum* circùm autem ulmos plantaverunt
" Nymphæ Oréades, filiæ Jovis Ægiochi.
" Qui porrò mihi septem fratres erant domi,
" Hi quidem omnes uno migrârunt die ad orcum:
" Omnes enim interfecit pedibus-celer nobilis Achilles,
" Boves inter [*dum pascerent*] flexipedes, & candidas oves.
" Matrem autem, quæ regnabat *in* Hypoplaco sylvosâ,
" Hanc postquam utique huc duxisset cum cæteris opibus,
" Retrò ille eam dimisit-liberatam, accepto infinito pretio:
" Patris autem in ædibus *eam* percussit Diana sagittis-gaudens.

"Αναξ, (Θεοὺς γὰρ δεσπότας καλεῖν χρεών.)
Quin & ipsius etiam *Hectoris nomen* simili ratione confictum, mirè asserit *Plato*; Vide suprà ad ά, 242.

Ver. 404. Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν] Γλυκανεῖ δὲ τὴν ποίησιν καὶ τὸ βρεφύλλιον τοῦ Ἕκτορος. Καὶ, τὸ ὅλον εἰπεῖν, εὖ πεποίηται ὁ Ἕκτωρ ἀπελθὼν τῆς μάχης· ἱλαρύνθη γὰρ οὕτω τῆς ποιήσεως ἡ σκυθρωπότης, καὶ ἀπονιψαμένη τοῦ λύθρου τῶν πιπτόντων, τοῖς ἐπεισοδίοις διεγέλασεν. *Eustath.*

Ver. 407. Δαιμόνιε.] Vide suprà ad β', 190.

Ibid. —— φθίσει] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad β', 43 & 833

Ver. 410. Πάντες ἐφορμηθέντες] Neminem *unum* scilicet, præter *Achillum*, timuit nè *Andromache* quidem, nè *Hectorem* interficeret.

Ver. 414 & 423. —— πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεὺς, —— Πάντας γὰρ κατέπεφνε.] Maximo cum artificio, ut Poëma unum sit à capite ad calcem, nusquam non interseritur *Achilles*. Vide suprà ad ί, 788.

Ver. 415 —— εὖ ναιετάωσαν] Vide suprà ad β', 648.

Ver. 417. Οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ]
Arma, quibus lætatus, habe tua; teque parentum
Manibus & cineri, siqua est ea cura, remitto. *Æn.* X, 827.

Ver. 418. Ἀλλ' ἄρα μιν] Non supervacaneum est istud, ἄρα, Eam enim ferè vim habet, ac si latinè dicas: *Sed eum* "*utique*;" vel, "*ut par erat*;" vel, "*pro eâ, quæ ipsi fuit, religione*;" &c.

Ver. 420.—αἰγιόχοιο] Vide suprà ad ά, 402.

Ver. 422. Οἱ μὲν πάντες.] *Barnesius* scribendum existimavit, Τοὶ μὲν πάντες.] Sed perinde est.

Ver. 427. —— ὅγε] Quàm eleganter inserta sit hæc vocula, vide suprà ad γ', 409.

Ver.

Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι ϖατὴρ ϗ ϖότνια μήτηρ,
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς ϖαρακοίτης.
Ἀλλ᾽ ἄγε νῦν ἐλέαιρε, ϗ αὐτοῦ μίμν᾽ ἐπὶ ϖύργῳ,
Μὴ ϖαῖδ᾽ ὀρφανικὸν θείης, χήρην τε γυναῖκα·
Λαὸν δὲ στῆσον ϖαρ᾽ ἐρινεὸν, ἔνθα μάλιστα
Ἀμβατός ἐστι ϖόλις, ϗ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
Τρὶς γὰρ τῇγ᾽ ἐλθόντες ἐπειρήσανθ᾽ οἱ ἄριστοι,
Ἀμφ᾽ Αἴαντε δύω, ϗ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
Ἠδ᾽ ἀμφ᾽ Ἀτρείδας, ϗ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
Ἤπου τίς σφιν ἔνισπε θεοπροπίων εὖ εἰδὼς,
Ἤ νυ ϗ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει ϗ ἀνώγει.
Τὴν δ᾽ αὖτε ϖροσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Ἦ ϗ ἐμοὶ τάδε ϖάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ᾽ αἰνῶς
Αἰδέομαι Τρῶας ϗ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἴκε, κακὸς ὣς, νόσφιν ἀλυσκάζω ϖολέμοιο.
Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς
Αἰεὶ, ϗ ϖρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Ἀρνύμενος ϖατρός τε μέγα κλέος, ἠδ᾽ ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα ϗ κατὰ θυμὸν,
Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ᾽ ἄν ποτ᾽ ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, ϗ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ἀλλ᾽ οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,
Οὔτ᾽ αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
Οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν ϖολέες τε ϗ ἐσθλοὶ

" Hector, at tu mihi es pater & veneranda mater,
" Et frater, tu etiam mihi floridus maritus;
" Sed age nunc miferere, & hîc mane in turre,
" Nè puerum pupillum facias, viduamque uxorem:
" Exercitum autem fifte apud caprificum, ubi potiffimum
" Afcenfu facilis eft urbs, & fcandi poteft murus.
" Ter enim hâc venientes periculum fecerunt fortiffimi,
" Ajaces duo, & percelebris Idomeneus,
" Et Atridæ, & Tydei fortis filius:
" Sive quis ipfis dixit vaticiniorum peritus,
" Sive etiam ipforum animus impulit & juffit.
Hanc autem viciffim allocutus eft ingens pugnam-expedite-ciens Hector;
" Certè & mihi hæc omnia curæ funt, uxor: fed perquam vehementer
" Vereor Trojanos & Troädas longa-peplorum-fyrmata-trahentes,
" Si, ignavus velut, eminùs *ftans* devitem prælium:
" Neque *verò* me animus *ità* jubet, quoniam didici effe fortis
" Semper, & primos inter Trojanos pugnare,
" Conans-vendicare patrífque magnam gloriam, & meam ipfius.
" Benè enim hoc fcio mente & animo;
" Erit dies, quando pereat Ilios facra,
" Et Priamus, & populus haftæ-fraxineæ-periti Priami.
" Sed non mihi Trojanorum tantopere curæ-eft dolor in-pofterum,
" Neque ipfius Hecubæ, neque Priami regis,
" Neque fratrum, qui fanè multíque & fortes

Ver. 433. ——ϖαρ᾽ ἐρινεὸν,] *Strabo, lib.* XIII, *p.* 893. Ὁ, τε Ἐρινεὸς, τραχύς τις τόπος καὶ ἐρινεώδης. Ac fi dicas, *caprificetum.*

Ver. 434. Ἀμβατός ἐστι ϖόλις] De vocis, ἄμβατος, & fimilium profodiâ, nodum planè in fcirpo quæfivit Vir eruditus, *Phil. Labbe.* " *Quid enim causæ,* inquit, *afferri poteft, cur* " ἐργάτης, ——ἄμβατος,——— *penultimam corripiant:* ὁρατὸς " verò, ἰατρὸς, πειρατὴς, θεατὴς, ——— *eandam illam pro-* " *ducant, cùm perinde à præteritis in* αμαι *formentur?* —— " *Fateor me in his Labyrinthis filum Ariadnes aliquod fæpè desi-* " *deraffe.*" Profod. *pag.* 64, 65. Nodum (inquam) in fcirpo quæfivit vir eruditus. Nam ifta, ὁρατὸς, ἰατρὸς, ϖειρατὴς, θεατὴς, funt à verbis quæ (ad analogiam τοῦ, βοήσω, ἐβόησα, βεβόηκα) vocalem *longam* confervant, etiam in *futuris, præteritis,* & *aoriftis*; ὁρᾱσω, ἑώρᾱκα; ἰᾱσομαι, ἰᾱσάμην; πειρᾱσω, ἐπείρᾱσα, πεπείρᾱκα; θεᾱσομαι, ἐθεᾱσάμην, τεθέᾱμαι. At ἐργᾰτης, eft ab ἐργάζομαι, quod in *Præfenti & Imperfecto* fyllabam *brevem* (ad analogiam τοῦ πιέζω) *pofitione* habet *productam*; aliàs autem neceffariò ubique corripitur, ut ἐργᾰσομαι, εἰργᾰσάμην. Vide fuprà ad ά, 67 & 140. Porrò, quâ analogiâ ex λύω, λῡσω, λέλῠμαι, fit λῠσις, λῠτὸς; ex κρῑνω, κέκρῐμαι, κρῐσις, κρῐτὸς; ex μαρτῡρομαι, μαρτῠροῦμαι, μάρτῠρες; ex φαίνω, φᾰσις, ἐμφᾰνὴς; eâdem planè analogiâ, ex βαίνω, fit βᾰσις, ἄμβᾰτος, & fimilia. Vide fuprà ad ά, 514 & 338.

Ver. 436. Ἀμφ᾽ Αἴαντε δύω.] Vide fuprà ad γ΄, 146.

Ver. 440. ——κορυθαίολος] Vide fuprà ad β΄, 816.

Ver. 443. Αἴκε, κακὸς ὣς;] Quâ ratione, κακὸς, hîc ultimam producat; item, ἰδὲ, *ver.* 469; & τις, *ver.* 459, 462, 479; vide fuprà ad ά, 51.

Ver. 446. Ἀρνύμενος] Vide fuprà ad γ΄, 260.

Ver. 447. Εὖ μὲν γὰρ.] Refertur iftud, γὰρ, non ad id quòd jam antè erat dictum, fed ad id quod eleganter reticetur. *Fortiter me geram; Non quòd nefcius fim nihil me virtute profecturum; NAM probè novi, interituram hanc urbem,* &c. Vide fuprà ad έ, 22.

Ver. 448. Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ᾽ ἄν.] Vide fuprà ad δ΄, 164.

Ver. 449. —— ἐϋμμελίω Πριάμοιο.] Ità edidit *Barnefius* ex MSS; & ex δ΄, 165, fuprà. *Al.* ἐϋμμελίω.

Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ᾽ ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Ὅσσον σεῖ᾽, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας·
Καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις·
Καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος, ἢ Ὑπερείης,
Πόλλ᾽ ἀεκαζομένη· κρατερὴ δ᾽ ἐπικείσετ᾽ ἀνάγκη·
Καί ποτέ τις εἴπῃσιν, ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν,
Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ᾽ αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
Χήτεϊ τοιοῦδ᾽ ἀνδρὸς ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.
Ἀλλά με τεθνειῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
Πρίν γ᾽ ἔτι σῆς τε βοῆς, σοῦ θ᾽ ἑλκηθμοῖο πυθέσθαι.
Ὣς εἰπών, οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Ἂψ δ᾽ ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς,
Ταρβήσας χαλκόν τε, ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην,
Δεινὸν ἀπ᾽ ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας·
Ἐκ δ᾽ ἐγέλασσε πατήρ τε φίλος, καὶ πότνια μήτηρ.
Αὐτίκ᾽ ἀπὸ κρατὸς κόρυθ᾽ εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσίν,
Εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ᾽, ἄλλοισίν τε θεοῖσι·
Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
Παῖδ᾽ ἐμόν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
Ὧδε βίην τ᾽ ἀγαθόν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν.
Καί ποτέ τις εἴπῃσι, Πατρὸς δ᾽ ὅγε πολλὸν ἀμείνων,

" In pulvere ceciderint sub viris hostibus,
" Quantopere tuî; quando aliquis Achivorum aere-loricatorum
" Lacrymabundam abduxerit, liberum diem eripiens;
" Atque in Argo existens, sub alieno *imperio* telam texas,
" Atque aquam feras ex *fonte* Messeïde, aut Hypereâ,
" Valde invita: dura autem incumbet necessitas.
" Et aliquando quis dixerit, conspicatus lacrymas-fundentem;
" Hectoris hæc uxor, qui præstantissimus erat *in* pugnando
" Trojanorum equûm - domitorum, quando Ilium circa-pugnabant.
" Sic aliquando quis dicet: tibique rursus novus erit dolor
" *Ex* desiderio talis mariti, ad depellendum servilem diem.
" Sed me mortuum aggesta terra obtegat,
" Antequam tuúmque clamorem, tuámque abreptionem audiero.
Sic fatus, suum filium porrectis-manibus-petiit illustris Hector:
Retro autem puer ad sinum eleganter-cinctæ nutricis
Inclinatus est clamans, patris chari aspectum exhorrescens,
Timens æsque & cristam setis-equinis-horridam,
Horrendùm à summâ galeâ nutantem intuens:
Leniter verò arrisit paterque charus, & veneranda mater.
Tum statim à capite galeam abstulit illustris Hector,
Et hanc quidem deposuit in terrâ collucentem:
Atq; ille suum dilectum filium ut osculatus fuerat, leviterq;-agitârat manu,
Dixit precans Jovémque, cæterósque deos,
" Jupiter, aliique dii, date & hunc fieri,
" Filium meum, ut & ego *sum*, eximium inter Trojanos,
" Ità viribusque fortem, & Ilio potenter imperitare.
" Et olim quis dicat, Patre verò hic multò *est* fortior,

Ver. 464.——τεθνειῶτα.] Quâ analogiâ ex βασιλῆος & βασιλῆα, factum est βασιλέος & βασιλέα; eâdem analogiâ ex τεθνηότος fit τεθνεῶτος (inde, more Ionico, τεθνειῶτες:) ex μεμαότες, μεμαῶτος; ex Κρονίονος, Κρονίωνος; & similia. Vide suprà ad α΄, 265; & ad β΄, 818.

Ibid.———χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι, Πρίν.]

Sed mihi vel tellus optem priùs ima dehiscat. *Æn.* IV, 24.

Ver. 466. Ὣς εἰπών, οὗ παιδὸς ὀρέξατο,—ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην.] vide suprà ad *ver.* 404. Cæterùm optimè de hoc loco observavit *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, Poëtam res verbis, ut grandes *grandibus*, ità & *tenuibus* tenues, pari ferè pulchritudine depinxisse, & rem unamquamque ornamentis decorâsse *propriis* & *suis*. Ἰσχνὸν δὲ [πλάσμα ἐστι,] τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρόν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον· οἷόν ἐστι τοῦτο, ver. 466.———469,] "Ὣς εἰπών, οὗ παιδὸς ὀρέξατο,——, Ἂψ δ᾽ ὁ πάϊς——, Χαλκὸν τ᾽ ἠδ᾽ αὖ λόφον ἱππιοχαίτην." § 9. Ubi notandum χαλκόν τ᾽ ἠδ᾽ αὖ scriptum, quod hodiè legimus χαλκόν τε ἰδέ. *Eustathius* legit, χαλκόν τ᾽ ἠδὲ λόφον.

Ver. 474. Αὐτὰρ ὅγ᾽ ὃν φίλον υἱὸν]

Ascanium fusis circum complectitur armis,

Summaque per galeam delibans oscula fatur. *Æn.* XII, 433.

Ver. 476.——δότε δή.] Non supervacaneum est istud, δή; sed eam ferè vim habet, ac si latinè dicas, "*date quæso.*"

Ver. 477.——ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα]

Disce, puer, virtutem ex me, verumque laborem.

Æn. XII, 435.

Ver.

Ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ᾽ ἔναρα βροτόεντα,
Κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
Παῖδ᾽ ἑόν· ἡ δ᾽ ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ
Δακρυόεν γελάσασα· πόσις δ᾽ ἐλέησε νοήσας,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
Οὐ γάρ τίς μ᾽ ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ ἄϊδι προϊάψει.
Μοῖραν δ᾽ οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἀλλ᾽ εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ᾽, ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ᾽ ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν·
Ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ᾽ εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε βεβήκει
Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα·
Αἶψα δ᾽ ἔπειθ᾽ ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ᾽ ἔνδοθι πολλὰς
Ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν·
Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Οὐ γάρ μιν ἔτ᾽ ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
Ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.

" Ex pugnâ redeuntem conspicatus: referat autem spolia cruenta,
" Interfecto hoste, gaudeatque animo mater.
Sic fatus, uxoris dilectæ in manibus posuit
Puerum suum; hæc verò ipsum fragranti excepit sinu,
Lacrymabundum ridens: Vir autem misertus est intuitus,
Manuque ipsam demulsit, verbaque fecit, dixitque;
" O bona, ne mihi præter-modum tristeris animo:
" Non enim quis me præter fatum vir orco præmaturè-mittet.
" Fatum verò neminem arbitror, qui effugerit, esse hominum,
" Neque ignavum, neque verò fortem, postquam primum natus fuerit.
" Sed in domum profecta, tua ipsius opera cura,
" Telamque, columque; & ancillas jube
" Munus obire: bellum autem viris curæ erit
" Omnibus, mihi verò præcipuè, qui in Ilio nati sunt.
Sic utique fatus, galeam sustulit illustris Hector
Setis-equinis-comantem: uxor autem dilecta domum abiit
Respectans, uberes lacrymas effundens:
Statim autem deinde venit ad ædes habitantibus-commodas
Hectoris homicidæ; invenitque intus multas
Ancillas; his verò luctum omnibus commovit.
Hæ quidem adhuc vivum lugebant Hectorem suâ in domo:
Non enim eum ampliùs putabant reducem ex pugnâ
Venturum, elapsum robur ac manus Achivorum.

Ver. 486.——μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο.]——Τοῖς ἀφαιρουμένοις τὰς λύπας διὰ τῆς γενναίας καὶ σεμνῆς παρηγορίας——ἔχοντας ἐν νῷ τὸ Ὁμηρικὸν τοῦτο ἔπος, —" Δαιμονίη, μή μοί τιν λίην ἀκαχίζεο θυμῷ ——" *Plutarch. de Consolat. ad Apoll.*

Ver. 488. Μοῖραν δ᾽ οὔτινά φημι.] Ὁμήρου πάλιν ποιήσαντος, " Μοῖραν δ᾽ οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,"——" ὅ, τε Δημοσθένης, " Πᾶσι μὲν γὰρ ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου " θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ." *Clem. Alexandrin. Strom.* VI.

——inexorabile fatum. *Georgic.* II, 491.
——ineluctabile tempus. *Æn.* II, 324.
——ineluctabile fatum. *Æn.* VIII, 334.
——irreparabile tempus. *Æn.* X, 467.

Ibid.—— πεφυγμένον.] Contendit *Barnesius*, " *πεφευγμένον* " *scribendum :— & ità τευκτὸς & φευκτός.*" Quod si verum esset; " *ergò & composita,*" (ut rectè observavit Eruditus scriptor Anonymus,) " *ἄφυκτος, ἄτυκτος, εὔτυκτος, apud omnes Auctores apud quos occurrunt, & in omnibus eorum Editionibus, & quotiescunque occurrunt, vitiosè erunt scripta.*—— *Nimis hoc improvidè Vir Clarissimus.*" Acta Eruditor, Lipsiæ, ad *Februar.* 1712. Sed & occurrit præteritum medium πέφυγα, indéque Verbum poëticam πεφύγω.

Ver. 490.——τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,——πόλεμος δ᾽ ἄνδρεσσι μελήσει.]

Cura tibi, Divûm effigies & templa tueri:
Bella viri pacemque gerant, queis bella gerenda.
Æn. VII, 443.

Ver. 495. Ἵππουριν· ἄλοχος] Quâ ratione, ἵππουριν, hîc ultimam producat; item, μιν, *ver.* 501; vide suprà ad *ά*, 51.

Ibid.——βεβήκει] Vide suprà ad *δ´*, 492.

Ver. 497.——εὖ ναιετάοντας] Vide suprà ad *β´*, 648.

Ver. 500. Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.] Hâc quidem sententiâ nihil unquam fuit, ad commovendos affectus, neque excogitatum exquisitiûs, neque elegantiùs dictum.

Ibid.——γόον Ἕκτορα] *Al.* γόων Ἕκτορα. Quod utique pronunciabatur γῶν Ἕκτορα.

Ver. 501.——ἔφαντο.] Plerique, ἔφαντ᾽. Pessimé.

Ver.

Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
Ἀλλ' ὅγ', ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,
Σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων· ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα ϗ νομὸν ἵππων·
Ὣς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει
Καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἕκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε
Στρέψεσθ' ἐκ χώρης, ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε ϗ ἐσσύμενον κατερύκω,
Δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, ὡς ἐκέλευες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.
Ἀλλὰ ἑκὼν μεθίεις τε, ϗ οὐκ ἐθέλεις, τὸ δ' ἐμὸν κῆρ

Neque verò Paris moram-trahebat in altis ædibus:
Sed is, postquam induit inclyta arma varia ære,
Properabat deinde per urbem, pedibus velocibus fretus.
Ut verò cùm stabulans equus, hordeo-pastus ad præsepe,
Vinculo rupto currit per campum terram-pedibus pulsans,
Consuetus lavari *in* pulchrè-fluento fluvio,
Superbiens; altè verò caput fert, circúmque jubæ
Humeros motantur: ipse autem pulchritudine *corporis* fretus,
Facilè ipsum genua ferunt ad loca-consueta & pascua equarum:
Sic filius Priami Paris à Pergami arce
Armis collucens, tanquam sol, incedebat
Exultans; veloces autem *eum* pedes ferebant: statímque postea
Hectora nobilem invenit fratrem, quando jam erat
Digressurus è loco, ubi cum suâ colloquebatur uxore.
Hunc prior allocutus est Alexander divinâ-formâ præditus;
" Venerande frater, certè valdè jam te etiam properantem detineo,
" Remorans, neque veni maturè, ut jussisti.
Hunc autem respondens allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector;
" O bone, nemo tibi hominum, qui æquus rerum-æstimator sit,
" Opera vituperaverit bellica; nam fortis es.
" Sed sponte remittísque *animum*, & non vis *pugnare*: at meum cor

Ver. 503. Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν] Suprà, *ver.* 341.

Ver. 504. ——τεύχεα ποικίλα χαλκῷ]
——— versicoloribus armis. *Æn.* X, 181.

Ver. 506. Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος]
Qualis ubi abruptis fugit præsepia vinclis
Tandem liber equus, campoque potitus aperto;
Aut ille in pastus armentaque tendit equarum,
Aut assuetus aquæ perfundi flumine noto
Emicat, arrectisque fremit cervicibus altè
Luxurians, luduntque jubæ per colla, per armos.
Æn. XI, 492.

Pulcherrimè uterque Poëta. Rectè tamen hîc ovservavit *Popius*, comparationem istam & aptiore *loco*, & ad *personam* convenientiùs, de *Paride Homerum*, quàm de *Turno* instituisse *Virgilium*.

Ibid. ——ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ] Ἀκοστῆσαι δὲ, τὸ πολυκριθῆσαι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἤγουν τὸ κριθιάσαι· ἀκοσταὶ γὰρ, αἱ κριθαί ——. Ἄλλοι δὲ ἀκοστῆσαι φασι, τὸ σχεῖν ἄχος ἐν τῷ ἵστασθαι. Ἔνιοι δὲ, τὸ λαβεῖν ἄχθος, ἢ μᾶλλον ——— ἄκος, τῇ στάσει καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει. ——— Ἕτεροι τὸ ἀκολάστως διατεθῆναι, (Schol. δυσχεράνας ἐπὶ τῇ τῆς φάτνης στάσει·) ——— Ἄλλοι δὲ, τὸ ἡσυχάσαι· ——— Τινὲς δὲ γράφουσιν, ἀγοστήσας, ὅ ἐστι, ῥυπανθείς. *Eustath.*

Ver. 510. ——— ὁ δὲ —— Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολούθῳ, *suis* in *locis* elegantissimâ, & (ut ait *Demetrius Phalereus*] μεγαλοπρεπεῖ, vide supra ad β', 353 & 681; & ad γ', 211. Utique hoc in loco singulari id artificio dandum est, quòd *rem ipsam*, δεσμὸν ἀπορρήξας θείει, quasi ob oculos ponat syntaxis ista infracta, ὁ δὲ —— ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει. Quâ de re ità *Eustathius*: Σχῆμά ἐστι καινοπρεπὲς, ἐπὶ καινῷ ῥηθὲν καὶ αὐτὸ πράγματι. ——— Ὁ δὲ καινοπρεπῶς κἀνταῦθα σχηματίζων, ——— συναγλαϊζόμενος οἷον τῷ φραζομένῳ πράγματι. Quin & Motum insuper equi currentis celerrimum aptissimè depingunt numeri isti dactylici, Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων.

Ver. 513. —— ἐβεβήκει] Vide suprà ad δ', 492.

Ver. 514. —— ταχέες δὲ πόδες φέρον.] *Barnesius* edidit, ταχέες δ' ἑ πόδες φέρον, " *ut longè meliorem Lectionem.*" Quod tamen *sententiæ* nihil *addit*, *elegantiæ* non paullum *detrabit*.

Ver. 517. Τὸν πρότερος προσέειπεν] Festinantem optimè depingit oratio ista ἀσύνδετος.

Ibid. ——— θεοειδής.] Vide suprà ad β', 623.

Ver. 520. —— κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 521. Δαιμόνιε] Vide suprà ad β', 190.

Ver.

Ἄχνυται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκέω
Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχεσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
Ἀλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴκε ποθι Ζεὺς
Δώῃ ἐπεραvίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσι
Κρητῆρα ςήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
Ἐκ Τροίης ἐλάσαντες ἐϋκνήμιδας Ἀχαιές.

" Triſtatur in animo, quando de te probra audio
" A Trojanis, qui ferunt multum laborem gratiâ tui.
" Sed eamus; hæc autem poſteà componemus, ſi quando Jupiter
" Dederit cœleſtibus diis ſempiternis
" Craterem ſtatuere liberum in ædibus,
" Quum Trojâ expulerimus benè-ocreatos Achivos.

Ver. 524. Ἄχνυται] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 528. Κρητῆρα ςήσασθαι] *Craterem baſi ſuppoſitæ imponere.* Quam quidem *baſin* Veteres apellabant ὑποκρητήριον vel ὑποκρητηρίδιον, apud *Athenæum, lib.* V, *cap.* 13: Item ἐπίςατον, ut doctiſſimè obſervavit *Edmundus Chiſhull* de *Inſcriptione Sigeâ*; "*unde* (inquit) *phraſis illa Homerica,* κρατῆρα ςῆσαι, *aut* " καθεςάναι, *quod & Latinè* craterem ſtatuere *à Virgilio dictum.*" *Caſaubonus,* in *Annotatis* ad locum *Athenæi* jam citatum, rectè emendavit ὑποκρητηρίδιον, quod fuerat malè ſcriptum ὑποκριτηρίδιον; ſed peſſimè vertit, *cratercula parva.*

ΤΗΣ

THE

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Η'.

Ὑπόθεσις τῆς Η' ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

ἙΛΕΝΟΥ συμβουλεύσαντος, Ἕκτωρ προκαλεῖται τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον εἰς μονομαχίαν. Ἐννέα δὲ ἀναστάντων, ἔλαχεν Αἴας ὁ Τελαμώνιος· καὶ γενναίως αὐτοὺς ἀγωνισαμένους διαλύουσι κήρυκες, ἑσπέρας γενομένης. Τῇ δ' ἑξῆς τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι θάπτουσι, καὶ τεῖχος οἱ Ἕλληνες κατασκευάζουσιν, ἐφ' ᾧ ὁ Ποσειδῶν ἠγανάκτησε· Ζεύς τε αὐτοῖς διὰ νυκτὸς σημεῖα οὐκ αἴσια τῶν μελλόντων δείκνυσιν.

ΑΛΛΗ.

ἝΚΤΩΡ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ κατελθὼν εἰς τὴν μάχην, ἐβοήθει τοῖς Τρωσὶ κεκμηκόσιν ἤδη. Καὶ συμβουλεύσαντος Ἑλένου τοῦ ἀδελφοῦ, μάντεως ὄντος, προκαλεῖται αὐτὸς, τίς αὐτῷ βούλοιτο τῶν Ἑλλήνων μονομαχῆσαι. Πολλῶν δὲ προαιρουμένων, Αἴας ὁ Τελαμώνιος κληρωθεὶς ἀνθίσταται. Μαχομένους δὲ αὐτοὺς κήρυκες καταπαύουσι, καὶ νὺξ διαλύει τὴν μάχην. Καὶ οἱ μὲν ἀλλήλοις δῶρα διδόασιν. Ἐπικηρυκευσαμένων δὲ Τρώων περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως, τὰ αὐτὰ γίγνεται παρὰ ἀμφοτέροις τοῖς στρατοῖς. εἶτε Ἕλληνες πολυάνδριον κατασκευάζουσι, καὶ τεῖχος τοῦ ναυστάθμου.

Ἐπιγραφαί.

Ἕκτορος καὶ Αἴαντος μονομαχία.

Ἄλλως.

Ἦτα δ' Αἴας πολέμιζε μόνῳ μόνος Ἕκτορι δίῳ.

LIB. VII.

ὯΣ εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
Οὖρον, ἐπὴν κεκάμωσιν ἐϋξέστῃσ' ἐλάτῃσι
Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
Ὡς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
Ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
Γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φιλομέδουσα βοῶπις·
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι

HÆC fatus, portis erupit illustris Hector;
Cúmque eo simul Alexander ivit frater: animo verò
Ambo ardebant bellare & pugnare.
Sicut autem Deus nautis desiderantibus dat
Ventum-secundum, postquam defatigati fuerint politis remis
Pontum agitantes, laboréque membra soluta sunt:
Sic utique hi Trojanis desiderantibus apparuerunt.
Tunc interfecerunt, hic quidem [*Paris*] filium Areïthoi regis,
In Arnâ habitantem Menesthium, quem claviger
Genuit Areïthous & Philomedusa magnis-oculis:
Hector autem Eïoneum feriit hastâ acutâ

Ver. 1. ὯΣ εἰπὼν, πυλέων ἐξέσσυτο] Hæc ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens. *Æn.* XII, 441.

Ver. 9.——κορυνήτης] Vide infrà ad *ver.* 141.

Ver. 10.——βοῶπις] Vide suprà ad ά, 551.

Ver. 11.——ὀξυόεντι] Vide suprà ad έ, 50.

Ver

Αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου· λῦσε δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἰφίνοον βάλε δουρὶ, κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων,
Ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱρήν. τῇ δ' ἀντίος ὤρνυτ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδὼν, Τρώεσσι δὲ βέλετο νίκην.
Ἀλλήλοισι δὲ τώγε συναντέσθην παρὰ φηγῷ.
Τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.
Τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαυῖα, Διὸς θύγατερ μεγάλοιο,
Ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
Ἦ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην
Δῷς; ἐπεὶ οὔτοι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσοντ', εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωσιν· ἐπεὶ ὧς φίλον ἔπλετο θυμῷ
Ὑμῖν ἀθανάτῃσι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ.
Τὸν δ' αὖθις προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὧδ' ἔστω, Ἑκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
Ἦλθον ἀπ' Οὐλύμποιο, μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
Ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος

Ad cervicem sub galeâ ære-solidâ; solvitque membra.
Glaucus verò, Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,
Iphinoum ferit hastâ, in asperâ pugnâ,
Dexiadem, equos insilientem veloces;
In humero; hic autem ex equabus humi cecidit, solutaque sunt membra.
Hos verò ut animadvertit Dea glaucis-oculis Minerva
Argivos perimentes in asperâ pugnâ,
Descendit de Olympi verticibus Impetu facto
Ilium ad sacram: huic autem obvius properabat Apollo,
Ex Pergamo conspicatus, Trojanisque cupiebat victoriam.
Sibi invicem autem hi occurrerunt apud fagum.
Hanc prior allocutus est rex, Jovis filius Apollo;
" Cur tu verò rursus concitata, ô Jovis filia magni,
" Venisti ab Olympo, magnúsque te affectus impulit?
" An ut jam Danais pugnæ ancipitem victoriam
" Des? quandoquidem minimè Trojanorum pereuntium misereris.
" Sed si mihi quid obtemperaveris, quod certè multò satius esset,
" Nunc quidem cessare-faciamus bellum & pugnam
" Hodie: posthac rursus pugnabunt, donec finem
" Ilii invenerint: quandoquidem sic gratum est animo
" Vobis Deabus, evertere hanc urbem.
Hunc autem vicissim allocuta est dea cæsiis-oculis Minerva;
" Ita fit, ô eminùs-jaculans; eadem enim sentiens & ipsa
" Veni ab Olympo, ad Trojanos & Achivos.
" Verùm age, quomodo fert-animus prælium sedare virorum?
Hanc autem rursus allocutus est rex, Jovis filius, Apollo,
" Hectoris excitemus fortem animum equûm-domitoris,
" Si quem fortè Danaorum provocabit, quocum solo solus

Ver. 15, 16.——ἵππων ἐπιάλμενον, —ἐξ ἵππων——πέσε.] Nempe *in currum* conscendens, *è curru* cecidit.

Ver. 17.——γλαυκῶπις] Vide suprà ad ά. 206.

Ver. 19. Βῆ ῥα] Non vacat istud, ῥα; sed eam ferè vim habet, ac si latinè dicas, *statim, continuò, ilicò.*

Ibid.——ἀΐξασα] Vide suprà ad δ', 74.

Ver. 20.——ὤρνυτ'] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 23. Τὴν πρότερος προσέειπεν.] Festinantem indicat constructio ἀσύνδετος,

Talibus *aggreditur* Venerem Saturnia dictis. *Æn.* IV, 92.

Ver. 27.——ἀπολλυμένους] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 29, 34. Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον, ——τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ.] Quod hîc inter se collocutos *Apollinem* & *Minervam* finxit Poëta, id videlicet *pro suâ prudentiâ* admonuit *Helenus.* Est enim *Minerva,* ἡ Φρόνησις, " *potior sententia;*" Vide suprà ad ά, 194. Hinc jam infrà, *ver.* 44 & 53, Ἕλενος—σύνθετο θυμῷ Βουλὴν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε.——Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν.

Ver. 31.——εὕρωσιν· ἐπεὶ ὧς.] Quâ ratione, εὕρωσιν, hîc ultimam producat; item Διῒ, & μῆτιν, *ver.* 47; vide suprà ad ά, 51.

Ver 32. Ὑμῖν ἀθανάτῃσι] *Junoni* & *Minervæ.* *Barnesius,* in uno MS, repperit ἀθανάτοισι. Quo pacto & *Jupiter* quoque intelligetur.

Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
Οἵ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τῶν δ' Ἕλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
Βουλὴν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι·
Στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ἦ ῥα νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοι εἰμί.
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς·
Αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
Ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων·
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας·
Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἷσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἑζέσθην, ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι,
Φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες εἵατο πυκναὶ,
Ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Οἵη δὲ ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ
Ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς·
Τοῖαι ἄρα στίχες εἵατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε
Ἐν πεδίῳ· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

" Ex adverso pugnet in gravi pugnâ:
" Qui porrò & *ipsi* indignati ære-ocreati Achivi
" Solum *aliquem* incitent pugnare cum Hectore nobili.
Sic dixit: neque non-obsecuta est dea glaucis-oculis Minerva.
Horum autem Helenus, Priami carus filius, sensit animo
Consilium, quod utique diis placuit consultantibus:
Stetit itaque juxta Hectorem profectus, & eum allocutus est;
" Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
" Num mihi quid obsequêris? frater utique tibi sum.
" Cæteros quidem sedere fac Trojanos & omnes Achivos:
" Ipse autem provoca Achivorum quicunque fortissimus,
" *Ut* contra *te* pugnet in gravi pugnâ.
" Nondum enim tibi fatum mori & interitum attingere:
" Sic enim ego vocem audivi deorum immortalium.
Sic dixit: Hector verò gavisus est vehementer, sermone audito:
Et in medium progressus, Trojanorum coërcuit phalangas,
Mediâ hastâ prehensâ: illi autem resederunt omnes.
Sed & Agamemnon sedere-fecit bene-ocreatos Achivos:
Atque Minerva etiam & argenteum-arcum-gerens Apollo
Desedêrunt, avibus similes vulturibus,
Fago super altâ patris Jovis Ægiochi,
Viris delectati: Horum utique ordines sedebant densi,
Scutis & galeis & hastis horrentes.
Qualis autem Zephyri funditur super pontum horror
Surgere jam inchoantis, nigrescitque pontus sub illo:
Tales quidem ordines sedebant Achivorúmque Trojanorúmque
In campo: Hector autem inter utrosque locutus est;
" Audite me, Trojani, & benè-ocreati Achivi,
" Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.

Ver. 45.——ἥ ῥα] Vide suprà ad *ά*, 56; & ad *έ*, 858.

Ver. 47.—ἀτάλαντε.] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 49.——κάθισον Τρῶας] Vide suprà ad *ά*, 565: & ad β', 191.

Ver. 52. Οὐ γάρ πώ——. Ὣς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν.] Existimat *Eustathius*, quem secutus est & *Popius*, de fortitudine Hectoris *diminuere* hanc orationem, eò quòd *sciret* se isto die non interiturum: Σμικρύνεταί πως ἐνταῦθα τὸ θάρσος καὶ ἡ ἀνδρία τοῦ Ἕκτορος· οὐ γὰρ ἁπλῶς εἰς μονομαχίαν ὁρμᾷ, ἀλλὰ πρότερον μαθὼν ὅτι οὔπω σοὶ μοῖρα θανεῖν. Mihi *è contrario* videtur *Heleni* oratio, de *auditâ Deorum voce*, hoc ipsum velle; utique Hectorem, quæ esset *nota & singularis* ipsius *Fortitudo*, victoriam sine dubio reportaturum.

Ver. 55.——Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας, μέσσου δουρὸς ἑλών.]

Significatque manu, & magno simul incipit ore:
Parcite jam, Rutuli, & vos tela inhibete, Latini.——
Discessere omnes medii, spatiumque dedere. *Æn.* XII, 692.

Ver. 60.——αἰγιόχοιο] Vide suprà ad *ά*, 202.

Ver. 62.——πεφρικυῖαι] Vide suprà ad δ', 282; & ad β', 314.

Ver. 64. Ὀρνυμένοιο] Vide suprà ad γ', 260.

Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος ἐκ ἐτέλεσσεν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν,
Εἰσόκεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὔπυργον ἕλητε,
Ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
Ὑμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες παναχαιῶν·
Τῶν νῦν ὅντινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
Δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων, πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ.
Ὧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω·
Εἰ μέν κεν ἐμὲ κεῖνος ἕλῃ ταναήκεϊ χαλκῷ,
Τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἕλω, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
Τεύχεα συλήσας, οἴσω ποτὶ Ἴλεον ἱρήν,
Καὶ κρεμόω ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
Τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσέλμους ἀποδώσω,
Ὄφρα ἑ ταρχύσωσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Σῆμά τέ οἱ χεύσωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
Καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
Νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,

" Fœdera quidem Saturnius in excelso-sedens non rata-fecit,
" Sed mala cogitans molitur utrisque;
" Donec vel vos Trojam bene-turritam ceperitis,
" Vel ipsi ad naves domiti fueritis pontum-transeuntes.
" Vobis quidem enim sunt viri fortissimi omnium Achivorum;
" Quorum nunc quemcunque animus suus mecum pugnare jubet,
" Huc prodeat ex omnibus, ut pugnet-ante-alios cum Hectore nobili.
" Sic verò aio, Jupitérque nobis testis adsit;
" Si quidem fortè me ille occiderit protensam-cuspidem-habente hastâ,
" Arma detracta ferat cavas ad naves,
" Corpus verò domum meum remittat, ut ignis me
" Trojani & Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
" Sin ego illum interfecero, dederítque mihi gloriam Apollo,
" Arma detracta feram ad Ilium sacram,
" Et suspendam ad templum Apollinis longe jaculantis;
" At cadaver ad naves bonis-transtris-instructas remittam;
" Ut ei exequias-faciant caput-comantes Achivi,
" Tumulúmque ei aggerant ad latum Hellespontum:
" Et aliquando aliquis dicat etiam posterorum hominum,
" *In* navi multis-transtris-instructâ navigans super nigrum pontum;
" *Viri quidem hic tumulus jam diu defuncti,*

Ver. 69. Ὅρκια μὲν Κρονίδης] Quum *Paridis & Menelai* certamen singulare, irritum jam antè cecidisset, neque deditus fuisset qui fœdus primùm fregisset *Pandarus*; ideoque in aperto esset, certamine rursus singulari nihil quicquam profecturos; sed eò jam omnino ventum, ut decernendum esset bello: præfari hæc necessariò oportebat *Hectorem*, ut intelligeretur certamen hoc non jam deinceps de *summo bello*, sed de Heroum ipsorum *gloriâ ac virtute* ineundum.

Ver. 72.——δαμείετε] *Iones*, quâ analogiâ id raptim pronunciabant, πείθομεν, δάμεν, τράφεν, quod alii voce productiore πείθωμεν, ἐδάμησαν, ἐτράφησαν, &c; eâdem analogiâ & δαμείετε enunciabant id, quod alii δαμείητε.

Ver. 78.—— ἐπιμάρτυρος.] Quâ analogiâ ex ἐπιμαρτῡρομαι, quod literam ῡ necessariò *producit*, deducatur ἐπιμάρτῠρος, quod eandem necessario *corripit*; neque in his, & similibus, Poëtarum ulla sit licentia; vide suprà ad ά, 338.

Ver. 77. Εἰ μέν κεν ἐμὲ] Quâ ratione, κεν, hîc producatur; item ultima, in voce Ἀπόλλωνος, *ver.* 83; & νέκυν, *ver.* 84; itemque τις, *ver.* 87 & 91; vide suprà ad ά, 51. Porrò, vocem ταναήκεϊ, scribendum ταναήκει contendit *Barnesius*: Sed hoc in utramvis partem perparvi est momenti.

Ver. 82 & 83.——ποτὶ] *Al.* προτί.

Ver. 85.——καρηκομοῶντες] Vide suprà ad β', 11.

Ver. 86.——πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ] Stultissimè hîc Scholiastes: Πλατὺς, κατὰ ἀντίφρασιν· στενὸς γὰρ ὁ Ἑλλήσποντος. Quasi verò in hujusmodi locutione, *Ironiæ* locus esse posset! *Athenæus* πλατὺν intelligere videtur ἁλμυρόν· Διαστέλλει καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατέος, *Lib.* II, *cap.* 4. Quem in locum, vide *Animadvers. Is. Casauboni.* Meliùs *Eustathius*; πλατὺν Ἑλλήσποντον, *Hellespontum quâ parte latior est, sive in latitudinem se laxat*: Τὸ διεκπίπτον αὐτῶ ἔξω πρὸς τῷ Αἰγαίῳ,——ἐκεῖνο πλατὺν Ἑλλήσποντον λέγει· ἐκεῖ γὰρ εἰς πλάτος ὁ τῆς Ἕλλης πόντος ἀνοίγεται. Haud tamen scio annon his omnibus simplicius sit, ut πλατὺν hîc *Hellespontem* ideò dictum intelligamus, non quòd is, cum aliis *Maribus* comparatus, non sit στενός; sed quòd *inde*, quàm *è Terrâ*, (id quòd omnibus commune est maribus,) tumuli *multò magis è longinquo* se aperiret prospectus.

Ver. 89.——κατατεθνηῶτος] Ex τεθνηότος, fit τεθνειῶτος, (vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464;) & inde, more Ionico, τεθνειῶτος & τεθνεῶτος. Cæterùm *Cicero*, in fragmento libri qui est *secundus* de *gloriâ*; (ubi, notante *Gellio*, *lib.* XV, *cap.* 6. memoriâ lapsus *Ajaci* id tribuit, quod erat dictum ab *Hectore* hosce,) versiculos ita vertit:

" Hîc situs est vitæ jampridem lumina linquens,

" Qui

Ὃν ποτ' ἀριςεύοντα κατέκτανε φαίδιμ☉ Ἕκτωρ.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέ☉ ὔποτ' ὀλεῖται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
Ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλα☉ ἀνίςατο, ϗ μετέειπε,
Νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ ςοναχίζετο θυμῷ·
Ὤμοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, ὐκέτ' Ἀχαιοί·
Ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,
Εἰ μή τις Δαναῶν νῦν Ἕκτορ☉ ἀντί☉ εἶσιν.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ ϗ γαῖα γένοισθε,
Ἥμενοι αὖθι ἕκαςοι ἀκήριοι, ἀκλεὲς αὔτως,
Τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθεν
Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατεδύσατο τεύχεα καλά.
Ἔνθα κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βιότοιο τελευτὴ
Ἕκτορ☉ ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερ☉ ἦεν·
Εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἕλον βασιλῆες Ἀχαιῶν·
Αὐτός τ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Δεξιτερῆς ἕλε χειρὸς, ἔπ☉ τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές· ὐδέ τί σε χρὴ

" *Quem olim fortiſſimè-ſe-gerentem occidit illuſtris Hector.*
" Sic olim aliquis dicet; mea verò gloria nunquam peribit.
Sic dixit: Illi autem omnes obmutuerunt ſilentio;
Verebantur quidem renuere, timebant autem ſuſcipere.
Tandem verò Menelaus ſurrexit, & inter *eos* dixit,
Jurgio probra-objectans, graviterque ingemiſcebat animo;
" Me miſerum! jactatores, Achivæ, non amplius Achivi:
" Certè jam dedecus hæc erunt graviſſimè graviter,
" Si nullus Danaorum nunc Hectori obvius iverit.
" Atque vos quidem omnes aqua & terra fiatis,
" Sedentes ibi ſinguli excordes, inglorii pariter:
" Adverſus iſtum verò ego ipſe armabor; verùm ſupernè
" Victoriæ termini poſiti ſunt in immortalibus diis.
Sic fatus, induebat arma pulchra.
Tunc utique tibi, Menelae, adfuiſſet vitæ finis
Hectoris in manibus, quoniam multo fortior erat;
Niſi properè-exurgentes inhibuiſſent *te* reges Achivorum:
Ipſeque Atrides, late-dominans Agamemnon,
Dextram prehendit manum, verbáque fecit, & compellavit;
" Inſanis, Menelae Jovis-alumne: neque quicquam tibi opus eſt

" Qui quondam Hectoreo perculſus concidit enſe:"
Fabitur hoc aliquis: Mea ſemper gloria vivet.

Ver. 92.——*πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.*]
——olli obſtupuere ſilentes,
Converſique oculos inter ſe atque ora tenebant.
Æn. XI, 120.

Quæritur huic alius; nec quiſquam ex agmine tanto
Audet adire virum.—— *Æn.* V, 378.

Ver. 93. *Αἰδέσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.*] Miras hîc neſcio quas collegit aut commentus eſt *Scholiaſtes* ineptias: *Δεῖσαν, διὰ τὰς σπονδάς· ἢ περιμένοντες κέλευσιν ——ἢ ὑπὸ θεῦ ὡρμῆσθαι αὐτὸν ὑπονοῦντες· ἢ διὰ τὸ, Νὺξ δ' ἤδη τελέθει.——Τινὲς δὲ, δείσαντες τὸν Ἀγαμέμνονα.* Quarum quidem excuſationum ultimam meminit & *Euſtathius.* At Sententia ipſa per ſe clara eſt admodùm & perſpicua: *Annuere timebant, quoniam fortiſſimum nôrant Hectorem; renuere verebantur, nè ipſi ſcilicet viderentur non fortes.*

Ver. 96. —— *Ἀχαιΐδες, ὐκέτ' Ἀχαιοί.*]
O verè Phrygiæ, neque enim Phryges.— *Æn.* IX, 617.

Ver. 97. *Ἦ μὲν δὴ λώβη——Εἰ μή τις Δαναῶν.*]
——ſi *nemo* audet ſe credere pugnæ.
——heroum quondam fortiſſime fruſtrà,
Tantáne tam patiens *nullo certamine* tolli
Dona ſines? ——— *Æn.* V, 383—390.

Ver. 99. ——*ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.*]
Quamvis ignis eris, quamvis aqua.—— *Virgil. in Diris.*
Quæ tibi terra velim, quæ tibi fiet aqua. *Propert. lib.* II.

Ver. 100. —— *ἀκλεὲς αὔτως*] " *Rem ingloriam!*" Vel, " *Id quod valdè erit inglorium.*" Sic ſuprà, *α*, 142, *ἐρέτας ἐπιτηδὲς.* " *Remigum quod ſufficiat.*" Nam durius paullò eſt, quod affert *Euſtathius: Τὸ ἀκλεὲς, εὐθεῖά ἐςι πληθυντικὴ, ἀντὶ τῦ ἀκλεεῖς.——ὡς καὶ ἐν τῷ, ἐρέτας ἐπιτηδές·——τινὲς μέντοι ἐπίῤῥημα τῦτό φασιν εἶναι.* Equidem, ſi nomen plurale habendum erit, cum iis potiùs ſentiam, (quos & memorat *Euſtathius,*) qui *ἀκλέες* ſcribunt, quomodò & *ἀγακλέες*: Quâ quidem formâ ſcriptum videtur, *Odyſſ.* *δ'*, 728, *ἀκλέα.*

Ver. 102. —— *πείρατ' ἔχονται.*] *Εὐθεῖα ἑνικὴ τῦ Πείρατα, ὐ τὸ Πεῖρας, ἀλλὰ τὸ Πεῖραρ. Euſtath.*

Ver. 103.—— *κατεδύσατο*] *Al. κατεδύσετο,* & *κατεδύσσετο.* Vide ſuprà ad *β'*, 35; & ad *ε'*, 109.

Ibid.——*καλά*] Vide ſuprà ad *β'*, 43.

Ver. 104. *Ἔνθα κέ τοι*]
Hîc tibi mortis erant metæ.—— *Æn.* XII, 546.

Notandum porrò iſtud, *κε*, nequaquam hîc ſupervacuum eſſe: *Tunc utique tibi,* &c." Vide ſuprà ad *α'*, 56; & ad *β'*, 158.

Ver. 109. *Ἀφραίνεις, Μενέλαε.*]
Infelix! quæ tanta animum dementia cepit?

a Non

Ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δ' ἴσχεο, κηδόμενός περ,
Μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι·
Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων·
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ, ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων·
Τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
Εἴπερ ἀδειής τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
Φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών. ὁ δ' ἐπείθετο· τοῦ μὲν ἔπειτα
Γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο·
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει·
Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς,
Ἐσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητής,
Ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε.
Τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἕκτορι πάντας ἀκούσει,
Πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἀείραι,

" Hâc dementiâ: contine verò te, dolens quamvis;
" Neque vel s, præ contentionis-studio, te fortiori cum viro pugnare,
" Hectore Priamide, quem extimescunt & alii:
" Quin & Achilles huic pugnâ in gloriosâ
" Horret occurrere, qui te multò est fortior.
" Verùm tu quidem nunc sede, profectus ad agmen sociorum:
" Huic autem duellatorem alium excitabunt Achivi.
" Licèt intrepidúsque sit, & etiamsi pugnæ sit insatiabilis,
" Existimo eum libenter genu flexurum [requieturum,] si effugerit
" Ardenti ex bello, & gravi pugnâ.
Sic fatus flexit fratris præcordia heros,
Recta monens; ille autem paruit: illius quidem postea
Læti famuli ab humeris arma detraxerunt.
Nestor autem inter Argivos surrexit & dixit;
" O di, profectò ingens luctus Achivam terram invadit:
" Certè valdè ploraverit senex equûm-agitator Peleus,
" Præstans Myrmidonum consiliarius & concionator,
" Qui olim me interrogans valdè lætabatur suâ in domo,
" Omnium Achivorum inquirens genúsque sobolémque:
" Quos nunc si metu-consternatos propter Hectorem omnes audierit;
" Sæpe sanè immortalibus suas manus attollet,

Non vires alias ——— sentis?
Cede deo.——— ——— *Æn.* V, 465.

Ver. 112.———Πριαμίδῃ.] Similiter & ἀθανάτοισι, *ver.* 102 & 130. Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 113. Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε.] Notandum quanto cum artificio in singulis libris, quæcunque res narretur, nusquam tamen non inferatur *Achilles.*

Ver. 114. Ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι] *Non sine horrore aliquo occurrit.* De voce, ἔρριγε, vide suprà ad β', 314.

Ver. 115. ——— μὲν νῦν ἵζευ.] Voculam, νῦν, quæ olim ex multis exciderat, rectè hîc reposuit doctissimus *Henr. Stephanus.*

Ver. 117. Εἴπερ ἀδειής τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος.]

Bellum importunum, cives, cum gente Deorum
Invictisque viris gerimus; quos nulla fatigant
Prælia, nec victi possunt absistere ferro. *Æn.* XI, 305.

Ver. 118. Φημί μιν ἀσπασίως] Referunt hæc ad πρόμον ἄλλον, ad heröem quisquis sit ille *Achivorum*, qui cum *Hectore* esset dimicaturus: Quia scilicet eò spectet *tota* hæc *Agamemnonis* oratio, ut *Hectorem* planè *invictum* dicat, adeóque *Menelaum* ab hoc certamine singulari deterreat. Confer *ver.* 173, 174, infrá. Possint tamen hæc & de *Hectore* intelligi: Quippe non modò *deterrendus* erat *Menelaus*, nè se ipse iniquo certamini offerret; sed & *in spem inducendus*, extiturum aliquem qui & certamen continuò iniret, atque etiam victoriam de *Hectore* reportaret.

Ibid.———ἀσπασίως] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid.——— γόνυ κάμψειν] Eadem phrasis occurrit, *Iliad* τ', 72; eamque ità explicat *Porphyrius*: Οἱ φεύγοντες, τεταμένον ἔχουσι τὸ γόνυ· οἱ δὲ καθήμενοι, κεκαμμένον· Ἀσπασίως οὖν, φησὶ, καθιδρῦται τῶν φευγόντων τις ἐκ τοῦ πολέμου, ὡς καὶ ἀναπαύσαι ἑαυτὸν, καὶ τὰ σκέλη, ἐκ τοῦ συντόνου τῆς φυγῆς δρόμου καθίσας. *Quæst. Homeric.* 22.

Ver. 120. Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν.] *Hæc ad persuadendum dixit*; vel, *His ei persuadere conatus est*; vel, *His persuasibiliter dixit*:——ὁ δ' ἐπείθετο, *atque ei persuasum est.*

Ver. 121. ——— παρειπών.] Vide suprà ad ζ', 62.

Ver. 125. Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων.] Χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθείς· οἷον λέγω τὴν σφοδρότητα, καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν.——καὶ τὸ, "Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς." πρὸς τὸ, "Πηλίκον ποτὲ στενάξειαν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ "δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες;" *Lucian. Encom. Demosthenis, haud longè ab initio.*

Ibid.—ἱππηλάτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver.

Θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αἲ γὰρ, Ζεῦ τε ϖάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Ἡβῷμ᾽, ὡς ὅτ᾽ ἐπ᾽ ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
Ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς ϖὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα·
Τοῖσι δ᾽ Ἐρευθαλίων πρόμος ἵςατο, ἰσόθεος φὼς,
Τεύχε᾽ ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος·
Δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν Κορυνήτην
Ἄνδρες κίκλησκον, καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
Οὕνεκ᾽ ἄρ᾽ οὐ τόξοισι μαχέσκετο, δουρί τε μακρῷ,
Ἀλλὰ ζιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας·
Τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔτι κράτεΐ γε,
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅθ᾽ ἄρ᾽ οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
Χραῖσμε ζιδηρείη· ϖρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
Δουρὶ μέσον ϖερόνησεν· ὁ δ᾽ ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
Τεύχεά τ᾽ ἐξενάριξε, τά οἱ ϖόρε χάλκεος Ἄρης·
Καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτ᾽ ἐφόρει μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
Δῶκε δ᾽ Ἐρευθαλίωνι, φίλῳ θεράποντι, φορῆναι·

" Anima è membris ut-descendat domum Plutonis intra.
" Utinam enim, ô Jupitérque pater, & Minerva, & Apollo,
" Essem juvenis, sicut quando ad rapidum Celadontem pugnabant
" Congregati Pyliique & Arcades hastarum-usu-exercitati,
" Pheæ ad muros, Jardanis circa fluenta:
" Inter illos autem Ereuthalion in acie primus stabat, par-deo vir,
" Arma gerens humeris Areithoi regis,
" Nobilis Areithoi, quem cognomento Clavigerum
" Viri appellabant, elegantérque-cinctæ mulieres,
" Quoniam utique non arcu pugnabat, hastâque longâ,
" Sed ferreâ clavâ rumpebat phalanges:
" Hunc Lycurgus interfecit dolo, non vi,
" Angustâ in viâ, ubi utique non clava ei exitium
" Arcebat ferrea; antè enim Lycurgus occupans
" Hastâ medium transfodit, isque supinus solo allisus est;
" Armisque interfectum-spoliavit, quæ ei dederat æreus Mars:
" Et ea quidem ipse posteà gestabat in pugnâ Martis.
" At postquam Lycurgus in ædibus senuerat,
" Dedit utique Ereuthalioni, dilecto famulo, gestanda:

Ver. 131. Θυμὸν ἀπὸ μελέων] Quâ ratione, ἀπὸ, hîc ultimam producat; item κράτεΐ, *ver.* 142; vide suprà ad ά, 51. *Barnesius* edidit, Θυμὸν ἀπαὶ μελέων· Sed nihil opus.

Ver. 132. Αἲ γὰρ,——Ἡβῷμ᾽, ὡς ὅτ᾽] De sui laude istâ senili, *Nestoris*, vide infrà ad *ver.* 157; item suprà, ad ά, 249, 260; & ad β′, 372. Notandum porrò istud, γὰρ, non ad id quod proximè *præcessit*, sed ad id quod *reticetur* de suo pugnandi studio, elegantissimè referri: Vide suprà ad έ, 22.

Ver. 133. Ἡβῷμ᾽ ὡς ὅτ᾽ ἐπ᾽]
——Non laudis amor, nec gloria cessit
Pulsa metu; sed enim gelidus tardante senectâ
Sanguis habet, frigentque effœtæ in corpore vires.
Si mihi, quæ quondam fuerat, quâque improbus iste
Exultat fidens, si nunc foret illa juventa;
Haud equidem,—————— *Æn.* V, 394.
O mihi præteritos referat si Jupiter annos!
Qualis eram, cùm primam aciem Præneste sub ipsâ
Stravi, scutorumque incendi victor acervos:
Et regem hâc Herilum dextrâ sub Tartara misi.
Æn. VIII, 560.

Ibid.——Κελάδοντι μάχοντο,— Φειᾶς ϖὰρ τείχεσσιν.] Ἔνιοι δεῖν οἴονται γράφειν,———" Ἀκίδοντι μάχοντο,—Χάας ϖὰρ τείχεσσιν."——οὐ Κελάδοντι, οὐδὲ Φειᾶς. *Strab. lib.* VIII, *pag.* 535. *al.* 348.

Ver. 134.——ἐγχεσίμωροι] Vide suprà ad δ′, 242.

Ver. 136. Τοῖσι δ᾽] *Arcadibus.*

Ver. 141. Ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ.] Sicuti *Iones* κορῦνη, *ver.* 141 & 143; & κορῦνήτης, *ver.* 9 & 138; ità *Dores* enunciabant κορῦνα.

Δεξιτερᾷ κορύναν.—————— *Theocrit. Idyll.* VII, 19.
Τάν τοι ἔφα κορύναν.—————— *ibid. ver.* 43.
Δάφνιδι μὲν κορύναν—————— *Idyll.* IX, 23.

adeò ut *Idyllium* istud 25*tum*, ubi legitur,
——χειροπληθῆ τε κορύνην, *ver.* 63,
fortasse non sit *Theocriti*, sed recentioris cujusdam Poëtæ. Nam apud Veteres, ut syllabæ istæ *penultimæ* non habeant certam pronunciandi rationem, admodum est *rarum.*

Ibid.—— κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.]
——sternentes agmina clavâ. *Æn.* X, 318.

Ver. 143.—— ὅθ᾽] Ità edidit *Barnesius* ex Edit. quibusdam veteribus, & MS. Rectè, credo; ut sit scilicet, ὅτι. *Stephanus* & Recentiores ediderant, ὅτ᾽ Quod est multò minùs venustum.

Ibid.—οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον Χραῖσμε σιδηρείη.]
——nihil illos Herculis arma,
Nil validæ juvere manus.—————— *Æn.* X, 319.

Ver. 148. Αὐτὰρ ἐπεὶ——Δῶκε δ᾽] Particula ista, δὲ, quam vim hoc in loco habeat, cùm non intelligeret *Barnesius*; vertit id, *Dederatque*, quod erat vertendum, *Dedit utique.* Similis enim hic constructio est, Αὐτὰρ ἐπεὶ ———, Δῶκε δέ. ac suprà, Οἱ δ᾽ ἐπεὶ οὖν——, Τοῖσι δέ. Vide suprà ad ά, 57.

Ver.

Τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους·
Οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη·
Ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν
Θάρσεϊ ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·
Καὶ μαχόμην οἱ ἐγὼ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα·
Πολλὸς γάρ τις ἔκειτο παρήορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὑμέων δ' οἵπερ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Οὐδ' οἳ προφρονέως μέμαθ' Ἕκτορος ἀντίον ἐλθεῖν.
Ὣς νείκεσσ' ὁ γέρων· οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἔπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἔπ' Ἰδομενεὺς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τοῖσι δ' ἔπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Ἂν δὲ Θόας Ἀνδραιμονίδης, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς.
Πάντες ἄρ' οἵγ' ἔθελον πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Τοῖς δ' αὐτοῖς μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

" Illius *igitur* hic arma ferens provocabat omnes fortiſſimos ;
" Hi autem valdè tremebant & timebant, neque quiſquam ſuſtinebat :
" Verùm me animus impulit audax ut pugnarem,
" Confidentiâ ſuâ ; natu autem minimus eram omnium :
" Et pugnabam cum-eo ego, dedítque mihi gloriam Minerva.
" Hunc utique proceriſſimum & fortiſſimum interfeci virum ;
" Multus enim jacebat extenſus hinc atque illinc.
" Utinam ſic *nunc* pubeſcerem, viréſque mihi integræ eſſent,
" Ità citò haberet quicum-pugnaret expedite pugnam-ciens Hector.
" Veſtrûm autem qui ſunt fortiſſimi omnium Achivorum,
" Nè hi quidem alacriter parati-eſtis Hectori obviam ire.
Sic increpavit ſenex : Ac ſtatim novem omnes ſurrexerunt.
Surrexit multò primus quidem rex virorum Agamemnon :
Poſt hunc autem Tydides ſurrexit fortis Diomedes ;
Poſt hos autem Ajaces ſtrenuam induti fortitudinem.
Poſt hos Idomeneus, & armiger Idomenei
Meriones, par Marti homicidæ.
Poſt hos autem Eurypylus, Evæmonis præclarus filius.
Surrexit porrò Thoas Andræmonides, & nobilis Ulyſſes.
Omnes utique hi volebant pugnare cum Hectore nobili.
Hos autem inter rurſus dixit Gerenius eques Neſtor ;

Ver. 150. Τοῦ.] Tam *Areithoi* quàm *Lycurgi*. Parentheſi enim intercludendi ſunt verſus præcedentes *duodecim*. Vide infrà ad *ver.* 157.

Ibid. ——προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.] Poſt has voces; ex uno MS, verſum iſtum, Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι, ut "*pœne neceſſarium*," interſerit *Barneſius*. Sed nihil opus. Videtur enim ex *ver.* 40. & 51, irrepſiſſe.

Ver. 155. Τὸν δὴ] "*Hunc utique.*" Voculam, δὴ, ſi hoc in loco omiſeris ; planè ſententiam perimas. Similis ferè eſt vis particulæ, ἄρ, *ver.* 140 & 169.

Ver. 156. Πολλὸς] Δυνατὸς, θαυμαστὸς, μέγιστος· *Schol. ad Eurip. Hippol.* 1.

——& latè terram conſternere tergo. *Æn.* XII, 542.

Ver. 157. Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι] Senis perſonàm mirè condecet hæc & *Sui laudatio*, laudiſque iſtius *iteratio*, & orationis *longitudo*, & *Parentheſis* iſta, quæ eſt *duodecim ipſorum* verſuum (ab uſque *ver.* 137, ad *ver.* 150) intercluſio. Vide ſuprà ad *ver.* 132, & 133 ; item ad ά, 249, 260 ; & ad β', 372.

Ver. 158.——κορυθαίολος] Vide ſuprà ad β', 816.

Ver. 161.—— οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν.] *Non pauciores quàm novem.* Latinè dicas, "*novem ipſi* :" Quâ ratione dixit Cicero, *decem ipſos dies*, &, *annis octoginta ipſis*. Simili ſententiâ dixit Homerus, *Iliad.* σ', 470.——ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων, *viginti ipſi ſimul ſpirabant* ; Et *ibid. ver.* 373,——τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν, *tripodas enim viginti ipſos uno eodemque tempore fabrificabatur.* (Quem ad locum ſtultiſſimè Scholiaſtes ; περισσὸν, *inquit*, τὸ πάντας· cum è, contrario, in *iſto* ſit *vocabulo* tota ſententiæ vis & venuſtas.) Item, *Odyſſ.* ί, 204, Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν, *Vinum in amphoris duodecim ipſis.* Vide infrà ad κ', 560.

Ver. 164.——θοῦριν ἐπιειμένοι] Quâ ratione, θοῦριν, hîc ultimam producat ; item Εὐρύπυλος, *ver.* 167 ; & αὖτις, *ver.* 173 ; & τις, *ver.* 178 ; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 165. Τοῖσι δ' ἔπ' Ἰδομενεὺς.] Peſſimè hîc edidit *Barneſius*, Τοῖσιδ' ἐπ' ; & *ver.* 163, Τῷδ' ἔπι· & *ver.* 164 & 167, Τοῖσιδ' ἔπ'. & *ver.* 170, Τοῖσδ' αὐτοῖς. Similiterque in locis aliis quamplurimis. Ac ſi ὅδε, & ὁ δὲ, non ſignificarent diverſa. Vide ſuprà ad ά, 57.

Ver. 166.——ἀτάλαντος] Vide ſuprà ad β', 627.

Ibid.——Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ] Vide ſuprà ad β', 651.

Ver. 170. Τοῖς δ' αὐτοῖς] *Barneſii* MSS. duo, Τοῖς δ' αὖτις. Quæ ſanè & ipſa lectio non mala.

Ibid. ——ἱππότα] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver.

Κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε διαμπερὲς, ὅς κε λάχῃσιν·
Οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς·
Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἴ κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος,
Ἐν δ' ἔβαλον κυνέῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱὸν,
Ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοὶ,
Αἴαντος· κήρυξ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντη,
Δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' οὐ γινώσκοντες ἀπηνήναντο ἕκαστος·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἵκανε, φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντη,
Ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε φαίδιμος Αἴας,
Ἤ τοι ὑπέσχεθε χεῖρ'· ὁ δ' ἄρ' ἔμβαλεν, ἄγχι παραστάς.
Γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ.
Τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, ἤ τοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ· ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
Τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι,
Σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται·
Ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης.
Οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται,
Οὐδέ τ' ἀϊδρείῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
Ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε, τραφέμεν τε.

" Sortibus nunc ſortimini univerſi, cui ſors obtigerit :
" Ille enim ſanè juvabit benè-ocreatos Achivos :
" Quin etiam ipſe ſuum animum juvabit, ſi effugerit
" Ardenti ex bello & gravi pugnâ.
Sic dixit : Ii autem ſortem ſignaverunt ſinguli,
Et injecerunt galeæ Agamemnonis Atridæ.
Populi interim ſupplicabant, diiſque manus attollebant :
Sic autem quis dicebat, intuens in cœlum latum :
" Jupiter pater, *da* aut Ajacem ſortiri, aut Tydei filium,
" Aut ipſum regem divitis Mycenes.
Ita dicebant : Concutiebátque *ſortes* Gerenius eques Neſtor :
Exiliit autem ſors è galeâ, quam utique volebant ipſi,
Ajacis : præco autem ferens per cœtum undiquaque,
Oſtendit, orſus-à-dextrâ, omnibus principibus Græcorum.
Hi autem non agnoſcentes, renuerunt ſinguli :
Sed cum ad illum pervenit *præco*, ferens per cœtum undiquaque,
Qui ipſam inſcriptam galeæ injecerat illuſtris Ajax ;
Porrexit quidem manum, & is impoſuit propè-aſtans :
Agnovit autem ſortis ſignum conſpicatus, & gaviſus eſt animo.
Hanc quidem ad pedem ſuum humi jecit, dixitque ;
" O amici, ſane ſors *eſt* mea, gaudeóque & ipſe
" Animitus ; quoniam puto ſuperaturum *me* Hectorem nobilem.
" Verùm agite, dum ego bellica arma induo,
" Interim vos ſupplicate Jovi Saturnio regi,
" Tacitè vobiſcum, ut nè Trojani audiant :
" Vel etiam palam ; quandoquidem neminem timemus prorſus.
" Non enim quis me vi volens nolentem ſummovebit,
" Neque verò per imperitiam *meam* ; quippe neque me rudem adeò
" Spero in Salamine natum educatúmque fuiſſe.

Ver. 172. Οὗτος γὰρ——, Καὶ δ' αὐτὸς.] *Poſtius* iſtum, καὶ δ' αὐτὸς, non eundem illum intelligit, qui ad dimicandum ſortitus fuiſſet ; ſed *alium* ſcilicet, quiſquis *non* eſſet cum Hectore dimicaturus. Malè admodùm. Nam iſtâ ratione, (præterquam quod *Neſtoris* non erat animos ſuorum debilitare,) dicendum fuerat, non, αἴ κε φύγῃσι, ſed ὅς κε σύφῃσι· nec utique, ἐκ πολέμοιο, ſed πόλεμον.

Ver. 175.—— ἐσημήναντο] *Signis occultis notabant* ; ut liquet ex *ver.* 183 & 189.

Ver. 177.—— θεοῖσι δὲ] *Al.* θεοῖς ἰδὲ notante *H. Stephano.*

Ver. 181.——ἱππότα] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver. 195.——γε πύθωνται] *Al.* πεπύθωνται.

Ver. 197.——ἑκὼν.] *Ariſtarchus* legebat, ἑλών.

Ver. 198.——οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως Ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι]

Non ita me genitor bellis aſſuetus Opheltes
Argolicum terrorem inter Trojæque labores
Sublatum erudiit.—— *Æn.* IX, 201.

Ver

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
Εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις, καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
Ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον.
Ὣς ἄρ' ἔφαν· Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
Σεύατ' ἔπειθ', οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
Ὅς τ' εἶσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὕς τε Κρονίων
Θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι·
Τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἤϊε, μακρὰ βιβάς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μέγ' ἐγήθεον εἰσορόωντες·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν·
Ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι, οὐδ' ἀναδῦναι
Ἂψ λαῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμῃ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων,

Sic dixit: illi autem supplicabant Jovi Saturnio regi.
Sic autem quis dixit, intuens in cœlum latum;
" Jupiter pater, qui inde-ab-Idâ imperas, augustissime, maxime;
" Da ut victoriam Ajax & præclaram gloriam referat;
" Quòd si & Hectorem dilligis, & curam geris ejus,
" Æqualem ambobus vim & gloriam præbe.
Sic dixerunt: Ajax autem armabatur splendido ære.
Postquam verò omnia circa corpus induerat arma,
Concitus-ferebatur deinde, qualis ingens incedit Mars,
Qui it in bellum ad viros, quos Saturnius
Animum-rodentis contentionis vi commisit pugnare:
Talis utique Ajax progressus est ingens, murus Achivorum,
Subridens terribili vultu: infrà autem pedibus
Incedebat, magnis-passibus gradiens, quassans prælongam hastam.
Hunc autem & Argivi valdè lætabantur aspicientes:
Trojanis autem tremor gravis subiit membra singulis;
Hectorique ipsi animus in præcordiis palpitabat:
Sed nequaquam jam poterat metu-refugere, neque regredi
Retrò copiarum in turbam, quoniam provocârat ad certamen.
Ajax autem propè accessit, ferens scutum, instar turris, [tum,
Æreum, septem-boum-pellibus-operquòd ei Tychius elaborârat fabricans,

Ver. 206.——νώροπι χαλκῷ.] Vide suprà ad β', 578.

Ver. 208.——οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης]

Qualis apud gelidi cùm flumina concitus Hebri
Sanguineus Mavors clypeo increpat, atque furentes
Bella movens immittit equos.—— *Æn.* XII, 331.

Ver. 209.——Κρονίων.] De prosodiâ vocis, Κρονίων, Κρονίονος, Κρονίωνος, vide suprà ad ά, 265 & 397.

Ver. 211. Τοῖος ἄρ'] Non vacat istud ἄρ, sed vim habet in connectendâ sententiâ perquam elegantem: *Talis utique.*

Ver. 212. Μειδιόων βλοσυροῖσι———, μακρὰ βιβάς.] Heroëm torvo aspectu, proceris passibus ingredientem, pulcherrimè ob oculos ponunt Versus grandiloqui & tumentes. Vide suprà ad γ', 363.

Ver. 215.——τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον.] Similiter infrà:

——κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κ', 95.

Frigidus Arcadibus coit in præcordia sanguis. *Æn.* X, 552.

De voce ὑπήλυθε, vide suprà ad γ', 205.

Ver. 216. Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν.] Longè aliud est, θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν· aliud, κραδίη ἔξω στηθέων ἐκθρώσκει, vel, τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα. Nempè *Trojani*, cùm ad pugnam progredientem Ajacem cernerent, terrore perculsi erant planè, & consternati: *Hector* autèm, fortissimus omnium, etiam & *ipse* commovebatur nonnihil, ac subtimebat. Sententiam tam luculentam, tam perspicuam atque elegantem, *non intellexisse* M. Tullium Ciceronem, prorsùs est incredibile. Mirâ tamen nescio quâ negligentiâ aut incuriâ, locum hunc ita reddidit: "*Videmus progredientem apud Homerum Ajacem multâ cum hilaritate, cùm depugnaturus esset cum Hectore; cujus, ut arma sumpsit, ingressio lætitiam attulit sociis, terrorem autem hostibus: Ut ipsum Hectorem, quemadmodum est apud Homerum, TOTO PECTORE TREMENTEM, provocâsse ad pugnam pœniteret.*" *Tusc. disput. Lib.* IV, § 22. Sententiæ Homericæ venustatem rectè accepit *Plutarchus*: Τίς οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τὴν διαφοράν; Τοῦ μὲν κινδυνεύοντος ἡ καρδία πηδᾷ ΜΟ'ΝΟΝ, ὥσπερ παλαίειν νὴ Δί' ἢ σταδιοδρομεῖν μέλλοντος· τῶν δὲ θεωμένων ΤΡΕ'ΜΕΙ καὶ πάλλεται τὸ σῶμα, δι' εὔνοιαν καὶ φόβον ὑπὲρ τοῦ βασιλέως. *De audiend. Poëtis.* Item *Dionys. Halicarnassæus*: Εὔδηλον, ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελών, τὸ μέτριον κατέλιπεν. ——Οἱ μὲν ἄλλοι, καὶ ὁρῶντες ἔτρεμον· ὁ δ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθεστώς, ἀνδρεῖος ὤν, μόνον ἠγωνία. Περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 16.

Ver. 219.——σάκος—Χάλκεον, ἑπταβόειον.]

—clypei—septemplicis orbes. *Æn.* XII, 925.

Ver.

Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων·
Ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἑπταβόειον,
Ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
Τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
Στῆ ῥα μάλ' Ἕκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόθεν οἶος,
Οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι,
Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
Ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι, οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
Καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Αἶαν διογενές, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Μήτι μευ, ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ, πειρήτιζε,
Ἠὲ γυναικός, ἣ οὐκ οἶδεν πολεμήϊα ἔργα·
Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ', ἀνδροκτασίας τε·
Οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
Ἀζαλέην, τό μοι ἐστὶ ταλαύρινον πολεμίζειν·
Οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηΐῳ μέλπεσθαι Ἄρηϊ·
Οἶδα δ' ἐπαΐξας μόθον ἵππων ὠκειάων.

Coriariorum longe præstantissimus, in Hylâ ædes habitans:
Qui ei fecerat scutum varium, septem-bubulis-pellibus-munitum
Taurorum præpinguium, octavum autem superinduxerat æs.
Hoc ante pectus ferens Telamonius Ajax
Stetit valde Hectorem prope, minabundúsque allocutus est;
" Hector, nunc sanè manifestò scies cum-solo solus,
" Quales etiam Danaïs principes intersint,
" Etiã præter Achillẽ hostium-agmina-perrũpentẽ, animo-leonino-præditũ:
" Sed ille quidem in navibus recurvis pontum-transeuntium
" Jacet iram-longam-fovens adversus Agamemnonẽ pastorem populorum:
" Nos autem sumus tales, qui tibi obviam-ire-possimus,
" Et multi: Sed ordire pugnam & certamen.
Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;
" Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
" Nè me, tanquam puerum imbecillem, tenta,
" Vel mulierem, quæ nescit bellica opera.
" Atqui ego benè scio pugnásque, cædésque:
" Scio ad dextram, scio ad sinistram motare scutum
" Aridum, ita ut possim indefessus bellare:
" Scio quoque in statariâ-*pugnâ*, ad sævi *sonos*-gressum-componere Martis:
" Scio etiam, postquam insiluerim *curum*, pugnam in equabus velocibus.

Ver. 221.—Ὕλῃ] Vide suprà ad έ, 708.

Ver. 222. Ὅς οἱ ἐποίησεν.] Quâ ratione, ὅς, hîc producatur; item τις, *ver.* 201; item ἔφαν, *ver.* 206; & Ἀχιλλῆα, *ver.* 228; & πολέες, *ver.* 232; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.——αἰόλον] *Mobile:* Ut mox, *ver.* 238, Οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν Ἀζαλέην. Vide suprà ad β', 816.

Ver. 224. Τὸ πρόσθε στέρνοιο.] Syllabæ breves isto modo productæ, & *clypei pondus* & *Ajacis laborem* pulchrè depingunt. Vide suprà ad γ', 363.

Ver. 225. Στῆ ῥα] *Stetit utique*, vel *stetit scilicèt.* Nimirum non *supervacanea* est particula ῥα, sed *resumit* adnectitque id, quod erat suprà dictum, *ver.* 219, Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε.

Ver. 228. Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα.] Notandum quantâ cum arte, ut Poëma unum sit à capite ad calcem, & hîc &ubique, quicquid rerum narretur, quisquis hominum loquatur, semper tamen interponatur *Achilles.* Καὶ τοῦτο μὲν Ἀχιλλέως τὸ ἐγκώμιόν ἐστι. *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Porrò vox Ἀχιλλῆα ultimam hîc eâ ratione producit, quæ explicata est superiùs ab *lib.* ά, 51. Nam alioqui sequitur Accusativus iste analogiam Genitivi: Ἀχιλλέως, Ἀχιλλέᾱ; Ἀχιλλῆος, Ἀχιλλῆᾰ: βασιλέως, βασιλέᾱ, βασιλῆος, βασιλῆᾰ. Vide suprà ad ά, 265.

Ver. 230.—— ἀπομηνίσας] Producitur penultima; quia non est ex μηνίζω, sed μηνίω. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 231.—— ἀντιάσαιμεν.] Corripitur antepenultima, quia non est ex ἀντιάω, sed ἀντιάζω. Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 232.——μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.]

——*pugnas* ineant, & *prælia* tentent. *Æn.* XI, 902.

Vide infrà ad *ver.* 279.

Ver. 233.——κορυθαίολος] Vide suprà ad *ver.* 222; & ad β', 816.

Ver. 237.—— ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας——. Οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ οἶδ'.] Ἵνα—θαῤῥῶν, τάδε καὶ τὰ τούτων ἀδελφὰ φθέγγεσθαι δυνηθῇ, ὡς ἀληθῶς, ἀλλ' οὐ κατὰ κόμπον τινά.—" ἐγὼν εὖ οἶδα " μάχας," &c. *Aristot. de Republ. lib.* IX.

Ibid.—μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε.] Vide infrà ad *ver.* 279.

Ver. 238. Οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερά·] Motos concitos, reciprocos, & celeriter agitatos, optimè depingunt hujus versûs Numeri. Vide suprà ad γ', 363. Fuerunt qui hîc, pro οἶδ' ἐπ' ἀριστερά, legerint ἠδ' ἐπ' ἀριστερά. Sed id multò languidius.

Ver. 241. ——ἐπαΐξας.] *Barnesius* in uno MS. repperit, ἐπαΐξαι.

Ver.

Ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, τοιοῦτον ἐόντα,
Λάθρῃ ὀπιπτεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἴ κε τύχοιμι·
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
Ἀκρότατον κατὰ χαλκὸν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
Ἓξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής·
Ἐν τῇ δ' ἑβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο. Δεύτερος αὖτε
Αἴας διογενὴς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
Ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Τὼ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἅμ' ἄμφω
Σύν ῥ' ἔπεσον, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρί·
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Ἤλυθεν ἐγχείη· στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα·
Τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε· μέλαν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μάχης κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε·
Τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
Μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
Δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον·
Εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε, βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ·

" Sed enim non te volo ferire, talem existentem,
" Clanculum observans, sed aperte, si assequi potuero.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,
Et percussit Ajacis ingens scutum septem bubulis-pellibus-munitum,
Extremum ad æs, quod octavum erat in illo,
Sex autem per plicaturas penetravit dissecans hasta indomita:
In septima vero pelle hæsit. Secundus vicissim
Ajax nobilissimus emisit prælongam hastam,
Et feriit Priamidæ clypeum undique æqualem.
Per quidem clypeum penetravit splendidum rapida hasta,
Et per thoracem affabrè factum infixa est:
E regione autem juxta ile discidit tunicam
Hasta: Ille verò inclinatus est, & evitavit mortem nigram.
Itaque eductis longis hastis cominus simul ambo
Congressi sunt, leonibus similes crudivorantibus,
Vel suibus apris, quorum utique robur non imbecille.
Priamides quidem posteà medium scutum feriit hastâ;
Neque rupit æs, reflexa est autem ei cuspis.
Ajax autem clypeum punctim feriit insiliens, & penitùs
Transivit hasta; conturbavit autem illum irruentem:
Et cæsim super cervicem venit: ater autem subsiliit sanguis.
Verùm ne sic quidem cessavit à pugnâ expeditè-pugnam-ciens Hector;
Sed retrocedens lapidem prehendit manu robustâ,
Jacentem in campo, nigrum, asperúmque, magnúmque:
Eo percussit Ajacis ingens scutum septem bubulis-pellibus munitum,
Medium ad umbonem; circumsonuítque æs.
Secundus autem Ajax, multo majore lapide sublato,
Misit contortum, adhibuítque-connixus vires immensas:
Perfregit autem clypeum, percussum molari-veluti saxo;

' *Ver.* 242. Ἀλλ' οὐ γὰρ] Refertur istud, γὰρ, ad id quod elegantiùs reticuit. " *Sed accinge te ad pugnam: Non* enim " *&c.*" Vide suprà ad έ, 22.

Ibid.——τοιοῦτον ἐόντα.] Hostem videlicet honestum & generosum: Cui δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε, καὶ πινυτήν· *ver.* 288.

Ver. 250. —— Πριαμίδαο] Similiter *ver.* 258, Πριαμίδης. Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 251. Διὰ μὲν ἀσπίδος.] Vide suprà ad γ', 357 & 363.

Ver. 253. Ἀντικρὺ δὲ] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 255. Τὼ δ' ἐκπασσαμένω] Ità edidit *Barnesius*: Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam σπάσω, ἔσπασα, penultimam corripiunt. Scripserant alii, ἐκσπασαμένω.

Ver. 258. — οὔτασε] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 261. Ἤλυθεν.] Vide suprà ad γ', 205.

Ibid. —— μεμαῶτα.] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 263.——κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 265.—τρηχὺν] Vide suprà ad έ, 308.

Βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη,
Ἀσπίδι ἐγχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
Εἰ μὴ κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω.
Μέσσω δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον· εἶπέ τε μῦθον
Κῆρυξ Ἰδαῖος πεπνυμένα μήδεα εἰδώς·
Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον.
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἄμφω δ' αἰχμητά· τόγε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
Ἰδαῖ', Ἕκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·
Αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους·
Ἀρχέτω, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, εἴπερ ἂν οὗτος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Αἶαν, ἐπεί τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε,
Καὶ πινυτὴν, περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,
Νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτῆτος,
Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην·
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι·
Ὡς σύ τ' ἐϋφρήνῃς πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοὺς,
Σούς τε μάλιστα ἔτας, καὶ ἑταίρους, οἵ τοι ἔασιν·
Αὐτὰρ ἐγὼ, κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας ἐϋφρανέω καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἵ τέ μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα.

Læsitque ei genua: is autem supinus extensus est,
Scuto inhærens; sed eum statim erexit Apollo.
Jamque ensibus cominus vulnerâssent *se invicem*,
Nisi præcones, Jovis nuncii atque hominum,
Advenissent, alter Trojanorum, alter Achivorum ære-loricatorum,
Talthybiusque & Idæus, prudentes ambo.
Medii autem inter-utrosque sceptra tenuerunt: dixitque sermonem
Præco Idæus, prudentium consiliorum peritus:
" Ne amplius, filii dilecti, bellate, neque pugnate;
" Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter:
" Ambo autem *estis* armis-acerrimi: quod quidem & scimus omnes.
" Nox verò jam adest; bonum etiam nocti parere.
Hunc autem respondens allocutus est Telamonius Ajax;
" Idæe, Hectorem hæc jubete loqui;
" Ipse enim ad pugnam provocavit quosque fortissimos:
" Incipiat, ac ego omnino parebo, si quidem ille *paruerit*.
Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;
" Ajax, quandoquidem tibi dedit deus magnitudinémque vimque,
" Et prudentiam, hastâ autem Achivorum longè præstantissimus es;
" Nunc quidem cessemus à pugnâ & certamine
" Hodie; posthac rursum pugnabimus, donec fatum
" Nos dirimat, det autem alterutri victoriam.
" Nox verò jam est; bonum etiam nocti parere:
" Ut túque lætos facias omnes ad naves Achivos,
" Tuósque maximè amicos, & socios, qui tibi sunt:
" At ego per urbem magnam Priami regis
" Trojanos lætos-faciam & Trojanas longa-peplorum syrmata-trahentes,
" Quæ utique pro me supplicantes divinum ingredientur templum.

Ver. 274.——κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι.] Vide suprà ad ά, 333.

Ver. 277. Μέσσω.]. Ità accepit *Eustathius*, Μέσσοι ἀμφοτέρων κήρυκες. Atque ità edidit *Stephanus*. In editione tamen *Eustathianâ*, quam hîc secutus est *Barnesius* aliique, scriptum est Μέσσω.

Ver. 279. Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε.]

Nè, pueri, nè tanta animis assuescite bella. *Æn.* VI, 832. De versûs proximè sequentis, " *Neu patriæ validas in viscera vertite vires,*" κακοφωνία; vide suprà ad γ', 363.

Ibid.——πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθον.]

——*pugnas* ineant, & *prælia* tentent. *Æn.* XI, 912.

" *Quum*—— *ista multa & continua nomina nihil plus demonstrent quàm prælium, cujus tamen rei varia facies delectabiliter, ac decorè multis variisque verbis depicta est. Neque non illa quoque*——*una in duobus verbis sententia cum egregiâ ratione repetita est,*—πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθε, [*Al.* μάχεσθον.] *In quo versu non oportet videri alterum verbum, idem quod superius significans, supplendi numeri causâ extrinsecus additum & consarcinatum; Est enim hoc inane admodum & futile: Sed quum in juvenibus gloriæ studio flagrantibus pervicaciam ferociamque & cupidinem pugnæ, leniter tamen ac placidè, objurgaret; atrocitatem rei, & culpam perseverandi, bis idem dicendo alio atque alio verbo auxit inculcavitque; duplexque eadem compellatio admonitionem facit instantiorem.*" Gell. lib. XIII, cap. 23. Vide suprà ad *ver.* 232.

Ver. 280.—— νεφεληγερέτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 292.—διακρίνῃ] Vide suprà ad ά, 309.

Ver.

Δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
Ἠ μὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο,
Ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
Σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ εὐτμήτῳ τελαμῶνι·
Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν.
Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
Ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
Καί ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀέλποντες σόον εἶναι.
Αἴαντ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκῃ·
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἄρσενα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι·
Τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν

" Dona autem age mutuò inclyta demus ambo,
" Ut quis sic dicat Achivorúmque Trojanorúmque:
" Profectò pugnabant per contentionem animum-rodentem,
" Et iterum in amicitiâ discessere conciliati.
Sic utique locutus dedit ensem argenteis-clavis-distinctum,
Cum vaginâque offerens & scitè-facto balteo:
Ajax vero cingulum dedit puniceo-colore splendidum.
Hi itaque digressi, alter quidem ad populum Achivorum
Ibat, alter verò ad Trojanorum multitudinem videbat: Hi autem gavisi sunt,
Ut viderunt vivumque & incolumem venientem,
Ajacis elapsum fortitudinem & manus invictas:
Et deduxerunt ad urbem, desperantes salvum esse.
Ajacem verò ex-alterâ-parte bene-ocreati Achivi
Ad Agamemnonem nobilem deduxerunt lætum victoriâ.
Hi autem cum jam in tentoriis Atridæ essent,
Horum-causâ bovem sacrificavit Rex virorum Agamemnon
Marem, quinquennem, præpotenti Saturnio:
Huic pellem-detraxerunt, & curârunt, & ipsum dissecuerunt totum,
Et in-frustra-parva-conciderunt scitè, & transfixerunt verubus,
Et assârunt accuratè, detraxeruntque omnia.
Cæterùm ubi cessâssent ab opere, apparâssentque convivium,
Epulati sunt, neque quicquam animus indiguit epuli æqualis.
Tergo verò Ajacem perpetuo honoravit
Heros Atrides, latè dominans Agamemnon.
Ac postquàm potûs & cibi appetentiam exemissent,
His senex primus-omnium texere cœpit consilium

Ver. 298.——θεῖον δύσονται ἀγῶνα·] Ἀγῶνα λέγει μὲν καὶ τὸν τόπον· " Λείηναν δὲ " χορὸν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα," (*Odyss.* θ', 260.)————Θεῖον δὲ ἀγῶνα νῦν, τὸ ἱερὸν εἶπε, καὶ τὸν ναόν· ἤτοι θεῖον τόπον ὄντα, ἢ θεῖον ἄθροισμα περιέχοντα· διὰ τὸ πολλῶν θεῶν ἀνατίθεσθαι ἐν αὐτῷ ἀγάλματα. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 20.

Ver. 299. Δῶρα δ' ἄγ'] *Al.* Δῶρα δέ, γ', notante *Eustathio.*

Ver. 303. Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος.]
Sic ait illacrymans: humero simul exuit ensem
Auratum, mirâ quem fecerat arte Lycaon
Gnossius, atque habilem vaginâ aptârat eburnâ. *Æn.* IX, 303.

Ver. 304.——εὐτμήτῳ τελαμῶνι.] Ita edidit *Barnesius*, ex duobus MSS. *Vulg.* εὐδμήτῳ τελαμῶνι. Veri eò similior hoc in loco *Barnesii* emendatio, quòd eâdem in voce infrà, *Iliad.* ψ', 825, varient & *Codices.*

Ver. 310.——προτὶ] *Al.* ποτί.

Ibid.—— ἀέλποντες σόον εἶναι.] *Præ lætitiâ vix credentes verum id esse, quod viderent:* Ut rectè notavit *Domina Dacier.* Nonnulli hîc olim legerunt, ἀελπέοντος· notante *Eustathio.*

Ver. 313. Οἱ δ' ὅτε——, Τοῖσι δὲ] Quâ ratione posterius istud δὲ non sit supervacaneum, vide suprà ad α', 57.

Ver. 320.——δαιτὸς ἐΐσης] Vide suprà ad α', 468.

Ver. 321. Νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι]
Vescitur Æneas——
Perpetui tergo bovis, & lustralibus extis. *Æn.* VIII, 182.
Al. Νώτοισι δ' Αἴαντα. Quod perinde est: Vide ad α', 51.

Ver. 322. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος]
Postquam exempta fames, amor & compressus edendi.
Æn. VIII, 184.

Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαιῶν·
Πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἐΰῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον
Ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' ἀϊδόσδε κατῆλθον.
Τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροὺς
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακήομεν αὐτοὺς
Τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος
Οἴκαδ' ἄγῃ, ὅταν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν·
Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες,
Ἄκριτον ἐν πεδίῳ· ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα
Πύργους ὑψηλοὺς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον
Ἥ χ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
Μή ποτ' ἐπιβρίσῃ πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴ γένετ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρῃ,
Δεινὴ, τετρηχυῖα, παρὰ Πριάμοιο θύρῃσι·

Nestor, cujus & anteà optimum apparuerat consilium :
Qui ipsis prudens concionatus est & dixit ;
" Atridâque & cæteri principes Achivorum ;
" Multi quidem mortui sunt comantes Achivi,
" Quorum nunc sanguinem atrum, pulchrè-fluentem circa Scamandrum,
" Diffudit acer Mars, animæque ad orcum descenderunt :
" Itaque te oportet pugnam quidem primâ luce intermittere Achivorum,
" Nos verò congregati curribus-advehemus huc cadavera
" Bobus & mulis ; ac comburemus ea
" Propè à navibus, ut ossa filiis quisque
" Domum ferat, quando revertamur in patriam terram :
" Tumulum autem circa pyram unum aggestâ-terra faciamus egressi,
" Omnibus communem in campo : juxta autem ipsum ædificemus citò
" Turres altas, propugnaculum naviúmque & nostrûm ipsorum.
" In ipsis autem portas faciamus benè coagmentatas,
" Ut per ipsas equestris via sit :
" Exteriùs autem profundam fodiamus propè fossam,
" Quæ equos & viros prohibeat circum ducta,
" Nè quando ingravescat bellum Trojanorum superborum.
Ita dixit : Omnes autem approbârunt principes.
Trojanorum item concio facta est Ilii in arce summâ,
Trepida, turbulenta, ad Priami fores :

Ver. 325.—— ἀρίστη φαίνετο βουλή.] Vide suprà ad β', 5.

Ver. 328. Πολλοὶ γάρ.] Refertur istud γὰρ, ad id quod elegantiùs reticuit : " *Audite me de induciis jam paciscendis* ; *NAM* " *multi* &c." Vide suprà ad ἑ, 22.

Ver. 329.——αἷμα κελαινὸν ἐΰῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον.]
Et Tybrim multo spumantem sanguine cerno. *Æn.* VI, 87.
——— recalent nostro Tyberina fluenta
Sanguine adhuc, campique ingentes ossibus albent.
Æn. XII, 35.

Ver. 332.—— κυκλήσομεν.] *Eustath.* ἐφ' ἁμαξῶν κομίσωμεν· ——πρὸ ὧν ἂν ἐρεῖ, " Ἀμαξάων ἐπάειραν," *ver.* 426. *Al.* ἐν κύκλῳ συνελάσομεν.

Ver. 333.—— κατακήομεν αὐτοὺς] Vide infrà ad *ver.* 428, & 430. Cæterùm *Eustathius*, quanquam hanc lectionem probat, tamen apud Veterum plerosque scriptum testatur κατακείομεν.

Ver. 334. Τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν.] *Ante naves, parvo interjecto intervallo.*

Ver. 336.——ἐξαγαγόντες.] Vide suprà ad ζ', 252.

Ver. 337. Ἄκριτον] De κρίνω, κριτὸς, ἄκριτος, vide suprà ad ς, 309 & 314.

Ibid.——ἐν πεδίῳ] *Al.* ἐκ πεδίου. Sicuti infrà, *ver.* 436.

Ibid.—ποτὶ] *Al.* προτί. Quod perinde est.

Ver. 338.——εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.] Rectè hîc annotat *Popius*, (itemque *Domina Dacier*, ad 6', 177,) castris munitis ante ultimum hunc annum nihil opus fuisse Græcis. Quippe, dum *Achilles* adesset,

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον, κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔγχος. ἑ, 789.

absente autem *Achille*, Agamemnon

————μάλα πολλὰ πονήσατο——.
Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
Εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς δύναται σθένος Ἕκτορος——. ἱ, 348.

Ver. 339.—εὖ] *Al.* ἔπι· notante *Eustathio*.

Ver. 340.——ἱππηλασίη] *Al.* ἱππηλασίῃ.

Ver. 343. Μήποτ' ἐπιβρίσῃ.] *Futura* & *Aoristi* Verborum in ίζω, corripiuntur, quia etiam in *Præsenti* vocalem habent non *naturâ*, sed *positione tantùm* productam. At βρίθω Iota habet *naturâ* longam.

Ver. 347.—354. ——Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν—— τοῖσι δ' ἀνέστη Δῖος Ἀλέξανδρος.] *Horatius*, *Lib.* I. *epist.* 2. *v.* 9 ;

Antenor

Τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Δεῦτ' ἄγετ', Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Δώομεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὅρκια πιστὰ
Ψευσάμενοι μαχόμεσθαι· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.
Ἦ τοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντῆνορ, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω·
Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
Κτήματα δ', ὅσσ' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
Ἦ τοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν, ὡς τοπάρος περ,
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·

His autem Antenor prudens incepit concionari;
" Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii,
" Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
" Eja agite, Argivam Helenam & opes cum ipsâ
" Reddamus Atridis abducendas: nunc autem fœderibus fidis
" Violatis pugnamus: quare nihil utile nobis
" Autumo effectum-iri, nisi fecerimus ita.
Ille quidem sic locutus resedit: Iis autem surrexit
Nobilis Alexander, Helenæ maritus pulchræ-comas:
Qui ipsum respondens verbis alatis allocutus est;
" Antenor, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis:
" Nôsti & aliam sententiam meliorem hâc excogitare:
" Sin autem reverâ hanc seriò dicis,
" Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipsi.
" At ego Trojanos inter equûm-domitores dicam-sententiam;
" Apertè autem profiteor, conjugem quidem non reddam:
" Opes verò quascunque abduxi ex Argo nostram domum,
" Omnes volo dare, atque etiam de meo alias adjungere.
Ille quidem sic locutus consedit: Inter eos autem surrexit
Dardanides Priamus, diis consiliarius par:
Qui ipsis sapiens concionatus est & dixit:
" Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii,
" Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet.
" Nunc quidem cœnam sumite per exercitum, sicut antea,
" Et excubiarum mementote, & vigilate quisque:

Antenor censet belli præcidere causam.
Quid Paris? ut salvus regnet vivatque beatus,
Cogi posse negat.————

Nempe, ut redditâ *Helenâ* belli causam præcideret, id verò à *Paride* nè eâ quidem impetrari mercede potuit, etiam ut salvus deinceps & beatus regnaret. *Sentenia*, perspicua admodum, & luculenta. *Verba* autem cùm apud *Horatium* paullò essent impeditiora, eleganter isto modo emendavit *Bentleius*:

Antenor censet belli præcidere causam:
Quod Paris, ut salvus regnet vivatque beatus,
Cogi posse negat.————

Ver. 353.——ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.] Vocabulorum, ἵνα μὴ, vis hujusmodi est: " *Nihil video, cujus rei spe adduci possimus, QUOMINUS Helenam reddamus.*" Porrò quâ ratione, ἵνα, hìc ultimam producat; item Ἀλέξανδρος. *ver.* 355; & ἀμειβόμενος, *ver.* 356. & ἀντικρὺ, *ver.* 362; vide suprà ad δ', 51.

Ver. 355.——Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.] Τὸν Ἀλέξανδρον Ὅμηρος " Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο," μηδὲν ἔχοντα πρὸς δόξαν ἄλλο, σεμνύνων, ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὀνομάζει πολλάκις. *Plutarch. in Galbâ.*

Ver. 358. Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα.] Μὴ τοῖς ἁμαρτάνουσι σὺν ὀργῇ καὶ πρὸς ὕβριν ἐπιφυόμενον, ἀλλ', ὡς Ὅμηρος, ἠθικώτερον.—" οἶσθα καὶ ἄλλον μύθον ἀμείνονα." *Plutarch.* παραγγέλμ. πολιτικά.

Ver. 359. Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ——. Ἐξ ἄρα δή.] De isto, δὴ, vide suprà ad β', 158.

Ver. 366.——θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος.] Non quòd *Priamus* hâc in parte sententiam potiorem sequeretur, *Paridi* nimiùm facilis; sed quòd in universum vir esset gravis, sapiens & benignus. De voce, ἀτάλαντος, vide suprà ad β', 627.

Ver. 370.——κατὰ στρατὸν.] *Al.* κατὰ πτόλιν· Minùs rectè. Nam, *ver.* 380, Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν.

Ver

Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰπέμεν Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
Καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλωσι
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν.
Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τοὺς δ' εὗρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς, θεράποντας Ἄρηος,
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι,
Στὰς ἐν μέσσοισιν, μετεφώνεεν ἠπύτα κήρυξ·
Ἀτρεΐδαι τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαιῶν,
Ἠνώγει Πρίαμός τε, καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοὶ,
Εἰπεῖν, αἴκε περ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
Κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλης ἐνὶ νηυσὶν
Ἠγάγετο Τροίηνδ', ὡς πρὶν ὤφελλ' ἀπολέσθαι,
Πάντ' ἐθέλει δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·
Κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔ φησιν δώσειν· ἦ μιν Τρῶές γε κέλονται·
Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλητε
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.

« Manè autem Idæus eat cavas ad naves,
« Nunciatum Atridis, Agamemnoni & Menelao,
« Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est.
« Quin & hunc addat prudentem sermonem, num velint
« Cessare à bello horrisono, donec cadavera
« Combusserimus: postea iterùm pugnabimus, donec fatum
« Nos dirimat, détque alterutris victoriam.
Sic dixit: Illi autem ei maximè auscultârunt, & paruerunt.
Cœnam deinde sumpserunt per exercitum turmatim:
Manè autem Idæus ivit cavas ad naves.
Invenit verò in concione Danaos, famulos Martis,
Navis ad puppim Agamemnonis: atque ille inter eos,
Stans in mediis, vocem-edidit vocalis præco;
« Atridæque & alii Principes omnium Græcorum,
« Jussit Priamúsque, & alii Trojani illustres,
« Dicere, si quidem vobis gratum & jucundum sit,
« Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est.
« Opes quidem quascunque Alexander cavis in navibus
« Adduxit Trojam, (utinam antè periisset,)
« Omnes vult dare, & etiam de suo alias adjungere:
« Juvenem autem uxorem Menelai gloriosi
« Negat se redditurum: quanquam eum Trojani sanè hortantur.
« Quin & hunc insuper jusserunt dicere sermonem, num velitis
« Cessare à bello horrisono, donec mortuos
« Cremaverimus; postea iterùm pugnabimus, donec fatum
« Nos dirimat, détque alterutris victoriam.
Sic dixit: illi verò omnes obmutuerunt silentio.

Ver. 374 & 388. —— τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.] Ὄρωρε, hoc in loco, non est ab ὄρωρον, sed ab ὄρωρα. *Cujus causâ bellum hodiè gerimus.* Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 375. —— πυκινὸν ἔπος.] Quâ ratione, πυκινὸν, hîc ultimam producat; item, μὲν, *ver.* 389; & πρὶν, *ver.* 390; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 377. —— Κήομεν] *Al.* κείομεν. Vide suprà ad *ver.* 333.

Ver. 378. Ἄμμε] *Nos duos populos.* Vide suprà ad ά, 59 & 566; item ad β', 288; & ad έ, 487.

Ibid. —— διακρίνῃ.] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 384. —— ἠπύτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 385. —— ἀριστῆες παναχαιῶν.] Ita edidit *Barnesius*, ex tribus MSS. *Al.* ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.

Ver. 392. Κουριδίην δ' ἄλοχον.] Vide suprà ad ά, 114.

Ver. 394. Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον] Pronunciabatur, ἠνώγον.

Ver. 395. Παύσασθαι, —— εἰσόκε νεκροὺς Κήομεν.]

Corpora, per campos ferro quæ fusa jacebant,
Redderet, ac tumulo sineret succedere terræ.

Æn. XI, 102

Ver. 396. Κήομεν] Vide suprà ad *ver.* 333.

Ver. 398. —— ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.] Τῶν Ἑλλήνων τὸ μὲν πλῆθος σιγᾷ, ὅτι τῶν Βασιλέων ἦν τὸ ἀποκρίνασθαι. Οἱ δὲ γε Βασιλεῖς σιωπῶσιν, οὐ μόνον φειδοῖ τῶν Ἑλλήνων, ἵνα μὴ δόξωσιν ἐπὶ καλῷ τῷ ἑαυτῶν οἱ Ἀτρεῖδαι παραβάλλειν κινδύνοις τοὺς ἄλλους· ἀλλὰ καὶ διότι θαρροῦσιν, ὡς αἰσχυνόμενοι οἱ ἀριστεῖς οὐδὲν ἐροῦσιν ἄνανδρον. *Eustath.* Vide suprà ad *ver.* 92.

Ver.

Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω,
Μήθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ, καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
Ὡς ἤδη Τρώεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ἰδαῖ', ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,
Ὥς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως.
Ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν κατακαιέμεν οὔτι μεγαίρω·
Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνειώτων
Γίνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα·
Ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος, πόσις Ἥρης·
Ὣς εἰπὼν, τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν.
Ἄψορρον δ' Ἰδαῖος ἔβη προτὶ Ἴλιον ἱρήν·
Οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
Πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότ' ἂν ἔλθοι
Ἰδαῖος· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε καὶ ἀγγελίην ἀπέειπε,
Στὰς ἐν μέσσοισιν· τοὶ δ' ὡπλίζοντο μάλ' ὦκα,
Ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐϋσσέλμων ἀπὸ νηῶν
Ὤτρυνον νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην·
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο,

Tandem autem inter eos locutus est pugnâ strenuus Diomedes;
" Nè quis nunc opes Alexandri accipiat,
" Neq; *ipsum quidem* Helenam: Manifestum enim *est*, qui vel planè infans est,
" Quòd jam Trojanis interitûs extremitates immineant.
Sic dixit: omnes autem acclamabant filii Achivorum,
Sermonem admirati Diomedis equûm-domitoris.
Atque tum porrò Idæum allocutus est rex Agamemnon;
" Idæe, utique sententiam Achivorum ipse audis,
" Quemadmodum tibi respondeant: mihi autem *itidem* placet sic.
" Sed de mortuis cremandis nihil ægrè fero:
" Non enim ullo modo invidendum cadaveribus mortuis
" Est, postquam occubuerint, igne-gratum-officium-facere ocyùs:
" Fœderis autem Jupiter esto-testis, altitonans, maritus Junonis.
Sic locutus, sceptrum sustulit omnibus diis.
Retrò verò Idæus ivit ad Ilium sacram:
Sedebant autem in concione Trojani & Dardani,
Omnes congregati expectantes quando rediret
Idæus: ille autem venit & nuntium exposuit,
Stans in mediis: Hi autem accingebantur perquàm celeriter,
Ut umque *ad opus*, *alii* ad cadavera advehenda, alii verò ad lignandum:
Argivi item ex-alterâ-parte bonis-transtris-instructis à navibus
Properabant, *alii* ut cadavera advehenerent, alii verò lignatum.
Sol quidem dein recens percutiebat *radiis* arva,
Ex leniter-fluente profundo Oceano,

Ver. 399.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 400. Μήτ' ἄρ τις.] Reperit *Barnesius* in uno MS, Μὴ γάρ τις· Quod emphasin habet non contemnendam.

Ver. 401. Μήθ' Ἑλένην.] *Neque ipsam quidem Helenam*, ἧς εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε. Pulcherrimè hoc, & (ut rectè notavit *Eustathius*) convenientissimè ad personam *Diomedis* πάνυ μεγαλόφρονος.

Ver. 402. Ὡς ἤδη] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 407.——ὑποκρίνονται] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 408.——κατακηέμεν.] Vide suprà ad *ver.* 333.

Ver. 409. Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων,]

Nullum cum victis certamen, & æthere cassis. *Æn.* XI, 104.

Ibid.——νεκύων κατατεθνειώτων.] Non esse hoc ταυτολόγον, liquet ex Scriptoribus Tragicis, quorum locutio *Sermoni* propior est:

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς. *Sophoc. Antig.* 525.

Ibid.——κατατεθνειώτων.] Vide suprà ad ά, 265; ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 412.——ἀνέσχεθε] *Al.* ἀνέσχετο.

Ver. 413.——ποτὶ] *Al.* προτὶ.

Ver. 415.—ποτιδέγμενοι] *Al.* προτιδέγμενοι.

Ver. 416. Ἰδαῖος.] Quâ ratione, Ἰδαῖος, hic ultimam producat; item, ἀγέμεν, *ver.* 418 & 420; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 417. —— τοὶ δ' ὡπλίζοντο μάλ' ὦκα —— μεθ' ὕλην· Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν.

——————& pace sequestrâ
Per sylvas Teucri, mixtique impunè Latini
Erravere jugis —————— *Æn.* XI, 133.

Ver. 418.——μεθ' ὕλην.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 421.——ἀρούρας.] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 422.—ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.] Ἀκαλαρρείταο δὲ, ἔχει τινὰ ἔμφασιν τῆς πλημμυρίδος ἐχούσης τὴν ἐπίβασιν πραεῖαν, καὶ οὐ τελέως ῥοώδη. *Strabo, lib.* I, *p.* 9. Ἐπὶ τοῦ βραδυκινήτου στοιχείου τοῦ ὕδατος,——ὅπου μὲν, τὸ ἠρεμαῖον δηλῶν τῆς ἐπιρροῆς· φησὶν οὖν. "Ἐξ ἀκαλαρρείταο.—." ὅπου δὲ, τὴν αἰτίαν ἐμφαίνων τῆς βραδυκινησίας· λέγει γὰρ, "βαθυρρόου ὠκεανοῖο." *Aristid. Quintilian. de Musicâ, lib.* II, *p.* 81.

Οὐρανὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἤντεον ἀλλήλοισιν.
Ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον·
Ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἀπὸ βρότον αἱματόεντα,
Δάκρυα θερμὰ χέοντες, ἁμαξάων ἐπάειραν.
Οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν ποτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νύξ,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν·
Τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἐξαγαγόντες
Ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν,
Πύργους θ' ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη·
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
Εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Οἱ δὲ θεοί, πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ,
Θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

Cœlum afcendens: illi verò occurrebant fibi invicem.
Tunc dignofcere difficile erat virum quemque *in mortuis*:
Sed aquâ abluentes tabum fanguinolentum,
Lacrymas calidas fundentes, curribus impofuerunt.
Neque finebat flere Priamus magnus: illi igitur filentio
Cadavera rogo cumulatim-imponebant, mœrentes corde:
Quum verò igne cremâffent, redierunt ad Ilium facram.
Similiter etiam ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi
Cadavera rogo cumulatim-imponebant, mœrentes corde:
Iifque igne crematis, redierunt cavas ad naves.
Cum verò nendum *effet* aurora, fed adhuc fubluftris nox,
Tum circa pyram lecta furrexit manus Achivorum;
Tumulum autem circa eam unum fecerunt egrefli
Omnibus communem extra campum: juxtàque ipfum, murum ædificârunt
Turréfque altas, propugnaculum naviúmque & ipforum.
In eis autem portas fecerunt benè coagmentatas;
Ut per illas equeftris via effet:
Exteriùs autem profundam propè illum foffam foderunt,
Latam, magnam; ínque *eá* vallos defixerunt.
Sic quidem laborabant comantes Achivi.
Cæterùm dii, apud Jovem fedentes fulgurum-auctorem,
Admirabundi-fpectabant magnum opus Achivorum ære-loricatorum.

Ver. 428. Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον.]
Conftituere pyras; huc corpora quifq; fuorum
More tulere patrum; fubjectifq; ignibus atris
Conditur in tenebras altum caligine cœlum. *Æn.* XI, 185.

Ver. 429.——ποτὶ] *Al.* προτὶ.

Ver. 430. Ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν——Ἀχαιοὶ Νεκροὺς]
Nec minùs & miferi diversâ in parte Latini
Innumeras ftruxere pyras;——
——confufæque ingentem cædis acervum
Nec numero nec honore cremant.——
Mœrentes altum cinerem & confufa ruebant
Offa focis, tepidoque onerabant aggere terræ. *Æn.* XI, 203.

Ver. 431.—ἀχνύμενοι] Vide fuprà ad γ', 260.

Ver. 433. Ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠώς.]
Aurora interea miferis mortalibus almam
Extulerat lucem.—— *Æn.* XI, 182.

Ibid. ——ἀμφιλύκη νύξ.] Ὅτε πᾶσίν ἐστι σκότος, ὁ λύκος βλέπει. Ἔνθεν τοι καὶ Λυκόφως κέκληται ὁ καιρὸς οὗτος τῆς νυκτός. —Δοκεῖ δέ μοι καὶ Ὅμηρος λέγειν ἀμφιλύκην νύκτα, καθ' ἣν ἤδη βλέποντες λύκοι βαδίζουσιν. *Ælian. de Animal. lib.* X, *c.* 26. "Prifci Græcorum primam lucem, quæ præcedit Solis exortus, "λύκην apellaverunt, ἀπὸ τοῦ λευκοῦ. Id temporis hodieque λυκό-"φως cognominant. De quo tempore, ita Poëta fcribit,—ἀμ-"φιλύκη νύξ. Idem Homerus,——Ἀπόλλωνι λυκηγενέϊ,—quod "fignificat, τῷ γεννῶντι τὴν λύκην, id eft, qui generat exortu fuo "lucem, (*Vide fuprà ad* δ', 101.)—Annum quoque vetuftiffimi "Græcorum λυκάβαντα appellant, τὸν ἀπὸ τοῦ λύκου, id eft "*Sole*, βαινόμενον καὶ μετρούμενον. Λύκον autem *Solem* vocari, "etiam Lycopolitana Thebaïdos civitas teftimonio eft; quæ "pari religione *Apollinem*, itemque *Lupum*, hoc eft, λύκον "colit; in utroque *Solem* venerans." *Macrob. Saturnal. lib.* I, *c.* 17.

Ver. 434.——κριτὸς] Vide fuprà ad α', 309 & 314.

Ver. 436.—ἐκ πεδίου·] *Ver.* 337, fcriptum eft, ἐν πεδίῳ. Quo tamen & ipfo in loco *Euftathius* videtur legiffe, ἐκ πεδίου. Nam & iftic ità commentatur; ἔξω που τῆς πεδιάδος, πλὴν οὐ πάνυ μακράν. Vide & fuprà ad ζ', 252.

Ver. 437.——εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.] Vide fuprà ad *ver.* 338. Cæterum hoc in loco fcribit *Barnefius*, αὐτῶν.

Ver. 438, 439.——εὖ ἀραρυίας,——ἱππηλασίη.] *Al.* ἐπ' ἀραρυίας,——ἱππηλασίη.

Ver. 440. Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν] Vide infrà ad *ver.* 449.

Ver. 444. Θηεῦντο μέγα] Vide fuprà ad α', 51.

Ver.

Τοῖσι καὶ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τίς ἐστι βροτῶν ἐπ᾽ ἀπείρονα γαῖαν,
Ὅστις ἔτ᾽ ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
Οὐχ ὁράας δ᾽, ὅτι αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας;
Τοῦ δ᾽ ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσον τ᾽ ἐπικίδναται ἠώς·
Τοῦ δ᾽ ἐπιλήσονται, ὅ, τ᾽ ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.
Τὸν δὲ μέγ᾽ ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι᾽ εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες;
Ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα
Ὃς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖράς τε μένος τε·
Σὸν δ᾽ ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσον τ᾽ ἐπικίδναται ἠώς.
Ἄγρει μάν, ὅτ᾽ ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Τεῖχος ἀναῤῥήξας, τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι·
Αὖτις δ᾽ ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
Ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δύσετο δ᾽ ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν.
Βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας, καὶ δόρπον ἕλοντο.
Νῆες δ᾽ ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν, οἶνον ἄγουσαι,

Eósque inter loqui orsus est Neptunus concussor-terræ;
"Jupiter pater, ecquis est mortalium in immensâ terrâ,
"Qui posthac immortalibus mentem & consilium *suum* dicat?
"Non vides verò, quomodo rursùm comantes Achivi
"Murum struxerint pro navibus, circúmque fossam
"Duxerint, neque diis dederint inclytas hecatombas?
"Hujus profectò gloria erit, quâcunque diffunditur lux.
"Illius autem obliviscentur, quem ego & Phœbus Apollo
"Heroi Laomedonti ædificavimus-circa-urbem, malis-exerciti-laboribus.
Hunc autem graviter indignatus allocutus est nubes-cogens Jupiter;
"Papæ, terræ-concussor latè-potens, quale *hoc* dixisti?
"Alius utique aliquis deorum hoc reformidâsset *opus* excogitatum,
"Qui te multò imbecillior manibúsque animísque:
"Tua vero certè gloria *tibi* erit, quàm latè diffunditur lux.
"Age porrò, cùm retrò comantes Achivi
"Abierint cum navibus dilectam in patriam terram,
"Murum deturbatum hunc quidem in mare totum demergito:
"Postea autem littus magnum arenâ obtegito;
"Ut adeò ingens murus evanescat Achivorum.
Sic illi quidem talia inter se colloquebantur.
Occidit verò sol, absolutúmque est opus Achivorum.
Boves autem mactabant per tentoria, & cœnam sumebant.
Naves porrò è Lemno appulerant, vinum vehentes,

Ver. 446.——ἀπείρονα γαῖαν,]
——vastæ——terræ. *Æn.* X, 57.

Ver. 447.——ἀθανάτοισι] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid.——νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;] Duplicem horum verborum explicandi rationem affert *Eustathius*: Ut accipiantur scilicet vel ἀποφατικῶς, *sine* interrogatione; Εἰσί τινες ἔτι, καὶ μετὰ τοὺς Τιτᾶνας ἐκείνους καὶ τοὺς γίγαντας, οἳ κακολογήσουσι καὶ βλάψουσιν ἡμᾶς, εἴπερ οἱ Ἀχαιοὶ τοιαῦτα δρῶσι δίχα ἡμῶν. Vel, *cum* interrogatione; Ἆρα δή ἐστι τὶς περὶ γῆν, ὃς ἐνίψει (τουτέστιν ἐνίσπῃ) βουλὴν οἰκείαν ἡμῖν τοῖς θεοῖς, λόγῳ μαντείας, ἢ καὶ θύσει; εἴπερ οἱ Ἀχαιοὶ οὕτω τειχίζουσι, μήτε μαντευσάμενοι, μήτε θύσαντες. Posteriorum explicandi rationem secuti sunt Recentiores: Priorem præfert *Eustathius*, τάτ᾽ ἄλλα, καὶ ὅτι τὸ ἐνίψει οὐχ ἁπλῶς δηλοῖ τὸ ἐνίσπῃ, ἤγουν ἐρεῖ, ἀλλὰ τὸ κακολογήσει. *Mihi* ita videtur: utique si *Eustathii* sententia vera esset, jam neque illud τις [ἦ ῥά τις ἐστὶ βροτῶν] satis venustè, positum; neque amplificationem istam, ἐπ᾽ ἀπείρονα γαῖαν, rectè interjectam; neque istud, ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει, satis id significanter dicere, quod sit *ità* κακολογεῖν καὶ βλάπτειν θεοὺς, *quomodo* eos Titanes & Gigantes ἐκακολόγησαν καὶ ἔβλαψαν.

Ver. 448. Ζεῦ πάτερ,——Οὐχ ὁράας δ᾽.]
Jupiter omnipotens,——
Aspicis hæc?—— *Æn.* IV, 206, 208.

Ibid.——αὖτε] *Rursùm*; post nostrum scilicet dirutum.

Ver. 449.——ἐτειχίσσαντο] Ità edidit *Barnesius*: Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam ἐτειχίσαντο antepenultimam necessariò corripit. Vide suprà ad ά, 140.

Ibid.——ἀμφὶ δὲ τάφρον Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι]
——Quibus hæc medii fiducia valli,
Fossarumque moræ, leti discrimina parva,
Dant animos; annon viderunt mœnia Trojæ
Neptuni fabricata manu considere in ignes? *Æn.* IX, 142.

Ver. 454.——νεφεληγερέτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 456. Ἄλλος κέν τις.] Non vacat istud, κέν· Eam enim ferè vim habet, ac si latinè dicas, *Utique alius aliquis*; vel, *Alius sanè aliquis*.

Ver. 457. Σὸν δ᾽ ἤτοι] *Al.* Σὸν δή τοι &, Σοὶ δ᾽ ἤτοι.

Ver. 462.——ἠϊόνα μεγάλην.] Quâ ratione, ἠϊόνα, hic ultimam producat; item δὲ, *ver.* 474; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 465. Δύσετο] Vide suprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Πολλαί, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὔνηος,
Τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν.
Χωρὶς δ' Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
Δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ, χίλια μέτρα.
Ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,
Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,
Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν.
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαίνυντο· Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπίκουροι.
Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς,
Σμερδαλέα κλυπέων· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ἥρει·
Οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
Πρὶν πιέειν, πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

Multæ, quas miserat Iasonides Euneus,
Quem peperit Hypsipyle ex Iasone pastore populorum.
Seorsum autem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
Dederat Iasonides munere-ferendum vinum mille mensuras.
Inde utique vinum emebant comantes Achivi,
Alii quidem ære, alii autem splendido ferro,
Alii autem pellibus, alii verò ipsis bobus,
Alii demum mancipiis; apparabántque convivium lætum.
Per-totam-noctem quidem deinde comantes Achivi
Epulabantur; Troës verò per urbem, & socii.
Pernox verò ipsis mala moliebatur providus Jupiter,
Terribiliter tonans; illos autem pallidus timor cepit:
Vinum autem ex poculis in terram fundebant, nec quisquam ausus est
Antè bibere, quàm libâsset præpotenti Saturnio.
Decubuerunt deindè, & somni donum ceperunt.

Ver. 474.——αὐτοῖσι βόεσσιν] *Al.* αὐτῇσι βόεσσιν.
Ver. 478.—μητίετα] Vide suprà ad α', 175.
Ver. 479.—κλυπέων] Vide suprà ad δ', 455.
Ibid.——ἥρει] Vide suprà ad δ', 492.
Ver. 481.—λεῖψαι] Vide suprà ad β', 267.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Θ΄.

Ὑπόθεσις τῆς Θ΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

ΖΕΥ͂Σ ἀπαγορεύσας τοῖς θεοῖς μηδετέρῳ βοηθεῖν τῶν στρατῶν, ἐπὶ τὴν Ἴδην κατέρχεται· ϗ πρότερον ἴσον μαχομένους τοὺς Ἕλληνας, ἐλάττονας τῶν Τρώων καθίστησιν. Ἥραν δὲ ϗ Ἀθηνᾶν ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Ἕλλησιν ἐξιούσας ἐπέσχεν Ἶρις, Διὸς κελεύσαντος. Ἑσπέρας δὲ γενομένης, Ἕκτωρ ἐδημηγόρησεν ἐν τῷ πεδίῳ, ὥστε στρατοπεδεύεσθαι, ϗ πῦρ δι᾿ ὅλης νυκτὸς καίειν.

Α Λ Λ Η.

ΖΕΥ͂Σ καλέσας εἰς ἐκκλησίαν τοὺς θεοὺς, ἀπαγορεύει μετὰ ἀπειλῆς, μηδετέροις τῶν μαχομένων βοηθεῖν· Ἀθηνᾶ δὲ αἰτεῖται παρ᾿ αὐτοῦ, εἰ ϗ μὴ φανερῶς συγχωρεῖ αὐτῇ τὴν τοῖς Ἕλλησι βοήθειαν, κᾂν γνώμην τινὰ αὐτοῖς ὑποθέσθαι, ὡς μὴ παντάπασιν ἀπόλωνται. Συμπεσόντων δὲ εἰς τὴν μάχην, τὰ μὲν πρῶτα ἰσοπαλὴς πόλεμος γίγνεται· μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Τρῶες βελτίονς γίγνονται ῥοπῇ κατὰ Διὸς γνώμην, κεραυνοῦ πρὸ τῶν ἵππων τοῦ Διομήδους ἐνεχθέντος, ϗ τῶν ἀριστέων φοβηθέντων ϗ εἰς φυγὴν τραπέντων. Καὶ Ποσειδῶν μὲν, προτρεπούσης Ἥρας βοηθεῖν τοῖς Ἕλλησιν, ἀρνεῖται· ἀναθαῤῥησάντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, Τεύκρου πολλοὺς τοξεύσαντος, Ζεὺς αὐτὸν πάλιν τὴν νίκην ἐπὶ Τρῶας μεταφέρει. Ἀθηνᾶ δὲ ϗ Ἥρα, ὀλίγον τῶν Διὸς ἀπειλῶν φροντίσασαι, καθίασιν εἰς τὸν πόλεμον, βοηθήσουσαι τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλὰ, Διὸς ἐπ᾿ αὐτὰς Ἶριν πέμψαντος μετ᾿ ἀπειλῆς, ὑποστρέφουσι. Καὶ τότε Ἕκτωρ πλησίον τῶν νεῶν ἐπαγαγὼν τοὺς Τρῶας, ϗ παῤῥησιασάμενος ἐπὶ τῇ νίκῃ, κελεύει αὐτοὺς πῦρ καίειν πρὸ τῶν νηῶν, ϗ φυλάσσειν, ὡς ἂν μὴ λάθοιεν Ἕλληνες φεύγοντες, διὰ τὸ ἡττῆσθαι, ἐς τὰς πατρίδας.

Ἐπιγραφαί.

Θεῶν ἀγορά· ϗ κόλος μάχη.

Ἄλλως.

Θῆτα, θεῶν ἀγορὴ, Τρώων κράτος, Ἕκτορος εὖχος.

Ἄλλως.

Θῆτα δ᾿ ἄπαντας ἔτρεψεν Ἀχαιοὺς Ἕκτορος αἰχμή. LIB. VIII.

ἨΩΣ μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ᾿ αἶαν·
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·
Αὐτὸς δέ σφ᾿ ἀγόρευε, θεοὶ δ᾿ ἅμα πάντες ἄκουον·

AUrora quidem croceo-peplo-induta spargebatur totam per terram ;
Jupiter verò deorum concionem habuit gaudens-fulmine,
Summo *in* vertice multa-cacumina-habentis Olympi :
Ipse autem illis concionabatur, dii verò simul omnes auscultabant ;

Ver. 1. ἨΩΣ μὲν κροκόπεπλος]
——*crocum* linquens Aurora cubile.
Æn. IV, 585.

Alia ex *Virgilio* complura videas *suprà* citata, ad α΄, 477 : Pulcherrima & illa ; vim tamen vocabulorum, ῥοδοδάκτυλος & κροκόπεπλος, non assequuta est linguæ Romanæ angustia.

Ver. 2, 4. Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν——, Αὐτὸς δέ σφ᾿ ἀγόρευε.]
Conciliumque vocat Divûm pater atque hominum rex
Sideream in sedem : ——
Considunt tectis bipatentibus, incipit Ipse. *Æn.* X, 2.

Ver. 4. —— ἅμα]. *Al.* ὑπό.

Ver.

Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
Μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τόγε, μήτε τις ἄρσην
Πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες
Αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω
Ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἢ Δαναοῖσι,
Πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε·
Ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς,
Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
Γνώσετ' ἔπειθ', ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων.
Εἰδ' ἄγε, πειρήσασθε θεοὶ, ἵνα εἴδετε πάντες,
Σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες·
Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι·
Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.

" Audite me, omnésque dii, omnésque deæ,
" Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet:
" Nè qua igitur fœmina dea hoc, neu quis mas
" Tentet rescindere meum verbum: sed simul omnes
" Assentimini, ut celerrimè perficiam hæc opera.
" Quemcunque verò ego seorsùm deorum ultroneum intellexero
" Profectum, ut vel Trojanis auxilium ferat, vel Danais;
" Sauciatus indecorè redibit in Olympum:
" Aut ipsum correptum projiciam in Tartarum tenebrosum,
" Procul valdè, ubi profundissimum sub terrâ est barathrum,
" Ubi ferreæque portæ & æreum limen,
" Tantum infra Orcum, quantum cœlum distat à terrâ:
" Cognoverit deinde, quanto sim deorum potentissimus omnium.
" Quin agite, periculum - facite Dii, ut sciatis omnes,
" Catenâ aureâ de cœlo suspensâ;
" Omnes autem ex eâ pendete dii, omnésque deæ:
" At non traxeritis de cœlo in terram [dem si
" Jovem summum consiliarium, ne quivalde multum labore-contenderitis.

Ver. 7.——τόγε] *Al.* τόδε.

Ver. 8.——ἐμὸν ἔπος.] Quâ ratione, ἐμὸν, hîc ultimam producat; item, ἂν, *ver.* 21; & περὶ, *ver.* 25; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 12. Πληγεὶς] Vide suprà ad γ', 31.

Ver. 14 ——ἧχι] *Al.* ἔνθα.

Ibid.——βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον.] Ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν, καὶ διαμπερὲς τετρημένον δι' ὅλης τῆς γῆς· τοῦτο ὅπερ Ὅμηρος εἶπε, λέγων αὐτὸ, " Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονὸς " ἐστι βέρεθρον." ὃ καὶ ἄλλοθι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρταρον κεκλήκασιν.—Οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων,—τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὔποτε ἐκβαίνουσι. *Plato in Phædone.* Cæterùm ingeniosè hæc ad *Terram nostram*, è serenis *Lunæ* regionibus prospectatam, transfert *Plutarchus*: Ἐκείνους δ' ἂν [τοὺς ἐν τῇ σελήνῃ κατοικοῦντας] οἴομαι πολὺ μᾶλλον ἀποθαυμάσαι τὴν γῆν, ἀφορῶντας οἷον ὑποστάθμην καὶ ἰλὺν τοῦ παντὸς ἐν ὑγροῖς καὶ ὁμίχλαις καὶ νέφεσι διαφαινομένην ἀλαμπὲς καὶ ταπεινὸν καὶ ἀκίνητον χωρίον, εἰ ζῶα φύει καὶ τρέφει μετέχοντα κινήσεως, ἀναπνοῆς, θερμότητος. Κἂν εἴ ποθεν αὐτοῖς ἐγγένοιτο τῶν Ὁμηρικῶν τούτων ἀκοῦσαι, " Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον " οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης," ταῦτα φήσουσιν ἀτεχνῶς περὶ τοῦ χωρίου τούτου λέγεσθαι, καὶ τὸν ᾅδην ἐνταῦθα καὶ τὸν τάρταρον ἀποκεῖσθαι, γῆν δὲ μίαν εἶναι τὴν Σελήνην. *De facie in orbe Lunæ.*

Ver. 15. Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς,]
Porta adversa ingens, solidoque adamante columnæ,
Vis ut nulla virûm, non ipsi excindere ferro
Cælicolæ valeant: stat ferrea turris ad auras. *Æn.* VI, 552.

Ver. 16. Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης] Quod *Homerus* hîc audacter ἔνερθ' ἀΐδεω, *Hesiodus* multò languidiùs dixit ἔνερθ' ὑπὸ γῆς·

Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.
Theogon. ver. 720.

Meliùs *Virgilius*:
——tum Tartarus ipse
Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras,
Quantus ad æthereum cœli suspectus olympum. *Æn.* VI, 577.

Ver. 18. Εἰδ' ἄγε.] Non minùs venustè dicitur ἄγε, quàm ἄγετε: Vide suprà ad ζ'. 376. Porrò; voculæ, εἰ, vis hujusmodi est: *Si dubitatis, agite* &c.

Ver. 19. Σειρὴν χρυσείην.] Τὴν σειρὰν, inquit *Plato* in *Theæteto*, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον Ὅμηρος λέγει καὶ δηλοῖ. Et ingeniosè admodùm conjicit *Popius*, *catenam auream* veteribus *Ægyptiis* Astronomiæ peritis *Vim* fuisse *Solis*, quâ in Orbibus suis continerentur *Planetæ*. Cæterùm vide suprà ad ά, 399.

Ver. 20. Πάντες δ' ἐξάπτεσθε.] Plerique hoc in loco, præcedenti κρεμάσαντες cum ἐξάπτεσθε conjunctâ, voculam δὲ prorsùs supervacaneam efficiunt, & in versionibus suis proinde omittunt. At hæc non est *Homeri* ratio. Vide tamen suprà ad δ', 57.

Ver. 21. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ'] Τὸ μὲν ὅλως ἀκίνητον, ὑπ' οὐδενὸς ἐνδέχεται κινηθῆναι. " Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν." &c. *Aristot.* περὶ τῆς κοινῆς τῶν ζώων κινήσεως. *Barnesius*, minimè ignarus quâ ratione Syllaba ἂν produci hîc posset, edidit tamen ex conjecturâ, Ἀλλ' οὐκ ἂν Μ' ἐρύσαιτ', " *Idque* " *adeò evidens*, inquit, *ut non ampliùs sit dubitandum.*" Attamen longè venustiùs reticetur illud, μέ.

Ver.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ϗ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο
Δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εὖ νυ ϗ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω
Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε·
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ' ἱμάσθλην
Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπιβήσατο δίφρου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην,
Μεσσηγὺς γαίης τε ϗ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

" Verùm quando deinceps ego lubens voluero trahere,
" Cum ipsâ utique terrâ traxero, ipsóque mari:
" Catenam quidem dein circa cacumen Olympi
" Alligavero: illa verò sublimia omnia pependerint.
" Tanto ego superque sum deos, superque sum homines.
Sic dixit. Hi autem omnes obmutuerunt silentio,
Orationem admirati: valde enim minaciter concionatus erat.
Tandem verò interlocuta est dea cæsiis-oculis Minerva;
" O pater noster, Saturnie, summe regum,
" Benè & nos scimus, quòd tibi potentia vinci-nescia:
" Attamen Danaos lugemus bellicosos,
" Qui jam malo fato expleto perierint.
" Verùm enim verò bello quidem abstinebimus, si tu jubes:
" Consilium vero Argivis suggeremus, quod proderit;
" Ut nè omnes pereant, irato te.
Hanc autem subridens allocutus est nubes-cogens Jupiter;
" Bono-esto-animo, Tritania, dilecta filia: neutiquam animo
" Serio loquor; volo autem tibi mitis esse.
Sic fatus, sub curru junxit æripedes equos
Celeriter-volantes, aureis jubis comantes:
Aurum autem ipse induit circa corpus; accepitque scuticam
Auream, scitè-factam, suumque conscendit currum.
Scuticâ autem percussit, ut-inirent-cursum: iique non inviti volabant,
In medio inter terramque & cœlum stellatum.
Idam autem venit fontibus irriguam, matrem ferarum,
Ad Gargarum, ubi utique *erat* ei ager sacer altaréque odoratum:
Ibi equos stitit pater hominumque deûmque,

Ver. 23.—— πρόφρων] Fuerunt qui legerent, πρέσσαι.

Ver. 26.—— μετήορα.] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 28.——οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.]
——olli obstupuere silentes,
Conversique oculos inter se atque ora tenebant. *Æn.* XI, 120.

Ver. 30.——γλαυκῶπις] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 31. Ὦ πάτερ ἡμέτερε.]
O pater, O hominum Divûmque æterna potestas. *Æn.* X, 18.

Ver. 32. Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν] Pulcherrimè hæc ex personâ *Minervæ*, prudentiæ scilicet & sapientiæ antistite. *Juno* si hîc sit, quàm diversa loquatur! Ut rectè annotavit *Eustathius*.

Ibid.——ὅ τοι] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 38.—— νεφεληγερέτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 41.—— χαλκόποδ' ἵππω.] Similiter *Virgilius*,
——æripedem cervam—— *Æn.* VI, 802.

Ver. 42.—— χρυσέῃσιν] Pronunciabatur χρυσῖσιν, quomodò & scribi postea cœptum est. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 43.——γέντο δ' ἱμάσθλην.] *Eustathius* ad ί, 369; φίλτωτες, φίνταστος· ἦλθεν, ἦνθεν· ἕλετο, ἕντο, ϗ δωρικῶς γέντο· κέλετο, κέντο. Equidem crediderim potiùs ab inusitato quodam γένω vel γέννω, vel γείνω deductam. Nam *Dorica* ista, quæ memorat *Eustathius*, recentiora videntur, & *Homero* (ut opinor) ignota.

Ver. 44.—— ἐπιβήσατο] Vulgg. ἐπιβήσετο. Vide suprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Ver. 46. Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ.] Vide suprà ad έ, 769.

Ver. 49.——πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]
——Divûm pater atque hominum Rex. *Æn.* I, 69.
——hominum sator atque Deorum. *Æn.* XI, 725.

Λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν.
Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Τρῶες δ' αὖ ἑτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο
Παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι,
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν,
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·

Solutos curru, caliginémque multam circumfudit.
Ipſe autem in verticibus ſedit gloriâ exultans,
Inſpiciens Troûmque urbem & naves Achivorum.
Interim jentaculum ſumpſerunt comantes Achivi
Raptim per tentoria, ſtatimque poſt id armabantur.
Trojani item ex-alterâ parte per urbem armabantur
Pauciores: prompti tamen erant etiam ſic pugnâ contendere,
Neceſſitate durâ, proque liberis & pro uxoribus.
Omnes itaque aperiebantur portæ, foráſque ruebant copiæ,
Peditéſque equitéſque; ingenſque tumultus eſt coortus.
Hi autem cum jam in locum unum congredientes conveniſſent,
Commiſerunt ſcuta, itemque haſtas, & robora virorum
Æreis-thoracibus-indutorum; ac clypei umbonibus-muniti
Appropinquabant invicem: ingénſque tumultus eſt coortus.
Tum verò ſimul ejulatuſque & jactantia erat virorum,
Perdentiúmque & pereuntium: fluebat autem ſanguine terra.
Quamdiu quidem tempus matutinum erat, & creſcebat ſacra dies,
Tamdiu valde utroſque tela attingebant, cadebátque populus:
Quum verò ſol medium cœlum conſcendiſſet,
Tum utique aureas pater attollebat lances;

Ver. 50. ——κατὰ.] *Al.* περὶ.

Ver. 51. —ἐν κορυφῇσι καθέζετο—Εἰσορόων]

——cùm Jupiter æthere ſummo
Deſpiciens mare velivolum, terraſque jacentes,
Littoraque, & latos populos, ſic vertice cæli
Conſtitit, & Libyæ defixit lumina regnis. *Æn.* I. 227.

Sideream in ſedem, terras unde arduus omnes,
Caſtraque Dardanidûm aſpectat, populoſque Latinos. *Æn.* X, 3.

——hominum ſator atque Deorum
Obſervans oculis, ſummo ſedet altus Olympo. *Æn.* XI, 725.

——fulvâ pugnas de nube tuentem. *Æn.* XII. 792.

Ver. 53. Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον.] Vocula, ἄρα, nequaquam hîc ſupervacua eſt; ſed eleganter *connectit* quod erat ſuprà dictum, (ή, 476,) Παννύχιοι μὲν ἔπειτα——Ἀχαιοὶ Δαίνυντο.

Ver. 57. —πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.]

——nunc conjugis eſto
Quiſque ſuæ tectique memor.—— *Æn.* X, 280.

Ver. 59, 63. ——ὀρώρει] Vide ſuprà ad δ', 492; & β', 810.

Ver. 60. Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα] Vide ſuprà ad δ', 446.

Ver. 64. Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε] Vide ſuprà ad δ', 450.

Ver. 65. ——ὀλλυμένων.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 68. Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν]

——medios cùm Sol accenderit æſtus. *Georgic.* IV, 401.

——medium Sol igneus orbem
Hauſerat. —————— *ibid.* 426.

Sol medium cœli conſcenderat igneus orbem. *Æn.* VIII, 97.

Ibid. ——ἀμφιβεβήκει] Vide ſuprà ad ά, 37; & ad δ', 492.

Ver. 69. Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.]

Jupiter ipſe duas æquato examine lances
Suſtinet, & fata imponit diverſa duorum;
Quem damnet labor, & quo vergat pondere letum. *Æn.* XII, 725.

Inferiorem hîc Virgilium Homero obſervavit *Macrobius*, eò quòd *Homerus* hæc, jam antequam appareret utram in partem propenderet victoria; *Virgilius* autem eadem *ferè* dicat, poſtquam & prævíſum & prædictum fuiſſet (*Æn.* XII, 149, 150) Turnum utique periturum. "Hæc autem ratio fuit non "æquandi omnia quæ ab auctore tranſcripſit, quod in omni "operis ſui parte alicujus Homerici loci imitationem volebat "inſerere, nec tamen humanis viribus illam divinitatem ubi- "que poterat æquare. ——Sed hæc & alia ignoſcenda Vir- "gilio, qui ſtudii circa Homerum nimietate excedit modum, "& reverà non poterat non in aliquibus minor videri, qui "per omnem poëſim ſuam hoc uno eſt præcipuè uſus arche- "typo. Acriter enim in Homerum oculos intendit, ut æ- "mularetur non modò magnitudinem, ſed & ſimplicitatem, "& præ-

Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών, ῥέπε δ' αἴσιμον ἦμαρ Ἀχαιῶν.
Αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἑζέσθην· Τρώων δὲ, πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν.
Αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ
Ἧκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
Θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.
Ἔνθ' οὔτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν, οὔτ' Ἀγαμέμνων,
Οὔτε δύ' Αἴαντες μενέτην, θεράποντες Ἄρηος·
Νέστωρ δ' οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Οὔτι ἑκών, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο· τὸν βάλεν ἰῷ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Ἄκρην κακκορυφήν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν·
Ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ·
Σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
Ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνε

Impofuitque duo fata longum - fomnium - adferentis mortis,
Troúmque equitum & Achivorum ære-loricatorum;
Suftinuitque medias prehenfas: inclinata eft autem fatalis dies Achivorum.
Utique Achivorum fata in terrâ almâ
Confidebant; Troum verò, ad cœlum latum fublata erant.
Ipfe autem ex Idâ magnùm tonabat, ardenfque
Mifit fulgur in exercitum Achivorum; illi autem confpicati
Obftupuerunt, & omnes pallidus timor cepit.
Tum verò nec Idomeneus aufus eft manere, nec Agamemnon,
Neque duo Ajaces manferunt, famuli Martis:
Neftor autem folus manfit Gerenius, cuftos Achivorum,
Minimè volens, fed equus debilitatus erat; quem percufferat fagittâ
Nobilis Alexander, Helenæ vir pulchræ-comas,
Summo in vertice, ubi fcilicet primi crines equorum
Cranio innafcuntur; maximè autem lethalis eft *locus*.
Dolore itaque correptus erigebatur, fagitta enim ad cerebrum penetrârat;
Conturbabátque equos, volutans fe circa ferrum.
Porrò dum fenex equi *hujus* lora abfcindebat

" & præfentiam orationis, & tacitam majeftatem. Hinc diver-" farum inter heroas fuos perfonarum varia magnificatio; " hinc deorum interpofitio; hinc auctoritas fabuloforum; hinc " affectuum naturalis expreffio; hinc monumentorum perfe-" cutio; hinc parabolarum exaggeratio; hinc torrentis orati-" onis fonitus; hinc rerum fingularum cum fplendore fafti-" gium." *Macrob. lib.* V, *cap.* 13.

Ver. 75.——ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ Ἧκε σέλας——. οἱ δὲ ἰδόντες Θάμβησαν.] Non modò tempore meridiano, *ver.* 68; fed & cœlo, ut videtur, fereno.

Ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδέ ποθι νέφος ἐστί. τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις. *Odyff.* ύ, 113.

——cœlo ceciderunt plura fereno
Fulgura.—— —— *Georgic.* I. 487.

————Diefpiter
Igni corrufco nubila dividens
Plerumque, *per purum* tonantes
Egit equos volucremque currum. *Horat. Carm.* I, 34.

Ver. 77.—καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.]

Tum verò tremefacta novus per pectora cunctis
Infinuat pavor.—— *Æn.* II, 228.

——Dii me terrent, & Jupiter hoftis. *Æn.* XII, 895.

Ver. 78.—οὔτ' Ἀγαμέμνων,] *Al.* οὐδ' Ἀγαμέμνων. Quod, hoc in loco, minùs εὔφωνον.

Ver. 81.——τὸν βάλεν ἰῷ——, Ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο.]

——————inter
Bellatoris equi cava tempora conjicit haftam.
Tollit fe arrectum quadrupes, & calcibus auras
Verberat, effufumque equitem fuper ipfe fequutus
Implicat, ejectoque incumbit cernuus armo. *Æn.* X, 890.
Haftam intorfit equo, ferrumque fub aure reliquit:
Quo fonipes ictu furit arduus, altaque jactat,
Vulneris impatiens, arrecto pectore crura. *Æn.* XI, 637.

Ver. 82.——Ἀλέξανδρος, Ἑλένης.] Vide fuprà ad ά, 51.

Ver. 83.—ὅθι τε πρῶται τρίχες——, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.] Λεπτότατον τὸ ὀστοῦν (ὡς κατὰ μέγεθος) ἔχουσιν [οἱ ἵπποι] περὶ τὸν ἐγκέφαλον, τῶν ἄλλων. Τεκμήριον δ' ὅτι καίριος ἡ πληγὴ ἡ εἰς τὸν τόπον τοῦτον γίνεται τούτοις. Διὸ καὶ Ὅμηρος οὕτως ἐποίησεν. " ἵνα τε τρίχες ἵππων Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καί-" ριόν ἐστι." *Ariftot.* περὶ ζώων γενέσεως, *lib.* V. *c.* 5. (Ubi in tranfcurfu notandum, quod hodiè fcriptum eft ὅθι τε, *Ariftotelem* legiffe ἵνα τε.)

——quà fata celerrima—— *Æn.* XII, 507.

Ver. 85.—— ἀνέπαλτο] Ex verbo, ἀναπάλλομαι· ut rectè annotavit *Barnefius*. Nam ex ἄλλομαι fit ἆλτο.

Ver. 86.——κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.] Scholiaftes; περὶ τῷ σιδήρῳ τῶν ἐπισώτρων, ὅ ἐστι, τῶν κανθῶν. At *Euftathius*; Τὸ περὶ χαλκῷ, τῷ τοῦ ὀϊστοῦ σιδήρῳ δηλαδή.

Ver. 87.——ἀπέταμνε.] *Al.* ἀπέτεμνε. Minùs rectè. Εἰ δὲ καὶ ἦν εἰπεῖν [ἀπέτεμνε] κοινότερον, ἀλλ' Ὅμηρος τὴν κατ' αὐτὸν Ἰάδα γλῶσσαν τιμᾷ, τὸ τέμνειν τάμνειν λέγουσαν. Porrò fingularem hîc vim habet *tempus* illud *imperfectum*: Τὸ δὲ " ἀπέταμνεν," inquit *Euftathius*, ἀστείως εἴρηται, κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν. Οὐ γὰρ δυνάμενος ὁ οὕτω γέρων ταχὺ ἀποταμεῖν, ἀπέταμνε κατ' ὀλίγον ἐν Παρατάσει χρόνου, καίτοι μὴ ἀνιέμενος, ἀλλ' ἀΐσσων, ὅ ἐστι πάνυ σπεύδων. Simili-

Φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες
Ἕκτορα· καὶ νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Πῆ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;
Μήτις τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.
Ἀλλὰ μέν', ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδείδης δ', αὐτός περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη·
Στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί·
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει·
Ἠπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.
Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι,
Οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην μήστωρα φόβοιο.
Τούτω μὲν θεράποντε κομείτων· τώδε δὲ νῶϊ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται, εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
Ἴφθιμοι Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ·

Gladio infurgens, interim Hectoris veloces equi
Venerunt per turbam - infequentium, audacem aurigam ferentes
Hectorem: atque tum fenex vitam perdidiffet,
Nifi illico animadvertiffet pugnâ ftrenuus Diomedes:
Horrendùm autem clamavit, adhortans Ulyffem;
" Nobiliffime Laërtiade, folertiâ-pollens Ulyffe,
" Quò fugis, tergo obverfo, ignavus veluti, in turbâ?
" *Cave*, nequis tibi fugienti tergo haftam infigat.
" Quin mane, ut à fene propellamus trucem virum.
Sic dixit: At non exaudivit patiens nobilis Ulyffes,
Verùm raptim-præteriit cavas ad naves Achivorum.
Tydides autem, folus licèt exiftens, primis-pugnatoribus mixtus eft:
Stetitque ante equos Neleidæ fenis,
Et ipfum compellans verbis alatis allocutus eft;
" O fenex, certe valde jam te juvenes premunt bellatores:
" Tua utique vis foluta eft, gravifque te fenecta perfequitur:
" Debilis autem tibi famulus, fegnéfque tibi equi.
" Verùm age, meos currus confcende; ut videas
" Quales Troii equi, periti per-campum
" Rapidè valde huc & illuc infequi & fugere;
" Quos nuper ab Æneâ cepi artifice fugandi-*hoftes*.
" Iftos quidem *tuos* famuli *tuus & meus*, curent: hos verò nos
" Trojanos in equûm-domitores dirigamus, ut & Hector
" Sciat, an & mea hafta infaniat in manibus.
Sic dixit: neque non obfecutus eft Gerenius eques Neftor.
Neftoreas quidem poftea equas famuli curabant
Fortes Sthenelufque & Eurymedon virtutis-amans:

ter *Scholiaftes*: Δεινός ἐστιν Ὅμηρος, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως ὅλον τὸν ἄνδρα σημαίνειν. Διὰ γὰρ τοῦ "ἀπέτεμνε," τὴν ἀσθένειαν τοῦ γέροντος δηλοῖ, καὶ ἐντεῦθεν τὸ βραδὺ τῆς ἐνεργείας. Προσηκόντως οὖν ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου ἐχρήσατο τῷ Παρατατικῷ χρόνῳ, εἰπὼν τὸ "ἀΐσσων." Ἐπὶ δὲ τοῦ νέου Αὐτομέδοντος, τῷ Συντελικῷ, εἰπὼν, "ἀΐξε" καὶ "ἀπέκοψε." συντόμως τὸ πρᾶγμα ἐδήλωσεν. Et *Tatianus*: Νέστορα μεν,—τῶν ἵππων τὰς παρηορίας βραδέως ἀποτέμνοντα διὰ τὸ ἄτονον καὶ νωθὲς τῆς ἡλικίας, θαυμάζεσθαι. *Orat. ad Græcos* § 51.

Ver. 91.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide fuprà ad β', 408.

Ver. 94.——μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ;] Editor eruditus *Ciceronis dialogorum de Oratore*, ad *lib.* II, § 72, legendum hic conjicit,——μετὰ νῶτα βαλὼν σάκος, ὡς ἐν ὁμίλῳ Μήτις τοι &c. Sed multò elegantius eft, ut ἐλλιπῶς dicatur, ὅρα ἵνα μή σε φεύγοντά τις πλήξῃ. Quomodo interpretatus eft *Euftathius*.

Ver. 95.——μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.] Non, ἐν μεταφρένῳ πήξῃ· fed, μεταφρένῳ ἐμπήξῃ.

Ver. 97.——πολύτλας Ὀδυσσεὺς.] Virgilio, *infelicis Ulyffei*. Horatio, *patientis Ulyffei*.

Ver. 103.——λέλυται.] Vide fuprà ad ά, 37.

Ver. 105.——ἐπιβήσεο] Vide fuprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Ver. 108. Οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην.] Οὓς Αἰνείαν ἀφειλόμην. Conftructio fimilis atque illa, Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα. ί, 462—. Et *Odyff.* λ', 201, 202. Ἀλλά με σός τε πόθος ——μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα. Et alibi non femel.

Ver. 110.——ἐφ' ἱπποδάμοις ἰθύνομεν.] Ità optimè reftituit *Barnefius* ex MS. *Al.* ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἰθύνομεν. Malè. Neque enim in his ulla eft Licentia.

Ver. 111.——δόρυ μαίνεται] Vide fuprà ad δ', 126.

Ver. 112.——ἱππότα] Vide fuprà ad ά, 175.

Τὼ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἅρματα βήτην.
Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα·
Μάστιξεν δ' ἵππους, τάχα δ' Ἕκτορος ἄγχι γένοντο.
Τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός·
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἡνίοχον θεράποντα,
Υἱὸν ὑπερθύμου Θηβαίου Ἠνιοπῆα,
Ἵππων ἡνί' ἔχοντα, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασὺν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἵππω δευέσθην σημάντορος· αἶψα γὰρ εὗρεν
Ἰφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν, ὅν ῥα τόθ' ἵππων
Ὠκυπόδων ἐπέβησε, δίδου δέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο·
Καί νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον, ἠΰτε ἄρνες,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
Κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε·
Δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο.
Τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφιν·
Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγεν ἡνία σιγαλόεντα·
Δεῖσε δ' ὅγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε·
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
Ἦ οὐ γιγνώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκή;

Illi autem ambo Diomedis currum conſcenderunt.
Neſtor autem in manus ſumpſit habenas miro-artificio-factas;
Percuſſitque ſcuticâ equas, celeritérque Hectorem prope fuerunt:
Hunc porrò rectà irruentem telo-petiit Tydei-filius:
Et ab eo quidem aberravit; ſed aurigam famulum,
Filium magnanimi Thebæi Eniopeum,
Equorum habenas tenentem, percuſſit pectus juxta mammam:
Decidit autem de curru, retroceſſerúntque ejus equi
Veloces: ejus autem ibi ſoluta eſt animáque robúrque.
Hectorem verò gravis dolor operuit animum propter aurigam:
Hunc quidem dein ſivit, tametſi dolens ſodalis *gratiâ*,
Jacere; ipſe autem aurigam quærebat audacem: neque ſanè diutiùs
Equi indigebant rectore; ſtatim enim invenit
Iphitidem Archeptolemum audacem, quem tunc equos
Pedibus-veloces conſcendere-fecit, deditque ei habenas in manus.
Tum verò ingens-clades fuiſſet, & exitialia facinora edita fuiſſent;
Quin & concluſi-fuiſſent-ut-in-ſtabulo *Trojani* in Ilium, ceu agni;
Niſi citò animadvertiſſet pater hominúmque deûmque:
Tonans autem graviter, emiſit candens fulmen,
Et ante equos Diomedis injecit in terram:
Terribilis autem flamma exorta eſt ſulphuris ardentis;
Et equi territi conſternabantur ſub curru:
Neſtoris autem è manibus fugerunt habenæ miro-artificio-factæ:
Timuitque ille animo, Diomedemque allocutus eſt;
" Tydide, age jam in fugam dirige ſolidos-ungulis equos.
" An non ſentis, quòd tibi à Jove non ſequitur victoria?

Ver. 116.——σιγαλόεντα] *Al.* φοινικόεντα. Quod pronunciabatur φοινικοῦντα: Nam ſecundam neceſſariò producit: Neque in his ullus unquam Licentiæ locus.

Ver. 118.——μεμαῶτος] Vide ſuprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ibid. ——ἀκόντισε] Vide ſuprà ad ά, 140, 309, 314.

Ver. 124.—πύκασε] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 125.—εἴασε] Vide ſuprà ad δ', 42.

Ibid.—ἀχνύμενος] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 126.— οὐδ' ἄρ, ἔτι δὴν.] Quâ ratione, ἔτι, hîc ultimam producat; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 128.—ῥα τόθ'] Non ſupervacaneum eſt iſtud, ῥά. Nam eam ferè vim habet, ac ſi latinè dicas, *tum dein, tum utique, tum porrò, tum igitur,* aut ſiquid ſimile.

Ver. 131. Καὶ νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον, ἠΰτε ἄρνες.] Ridiculè hîc Barneſius, " *Addendum videtur tale quid,* Τρῶες ὑπ' " ἠνορέῃ Διομήδεος ἱπποδάμοιο." quò ſcilicet *Trojani ſoli*, non utique & *Hector*, ut repellerentur futurum fuiſſe dicatur. Quaſi verò in urbem concluſi ſi fuiſſent *Trojani*, non utique & *Hector* unà concluſus intelligeretur.

Ver. 132.——πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.] Vide ſuprà ad ά, 544.

Ver. 133. Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν.]
Hic pater omnipotens ter cœlo clarus ab alto
Intonuit, radiiſque ardentem lucis & auro
Ipſe manu quatiens oſtendit ab æthere nubem. *Æn.* VII, 141.

Ver. 135.—φλὸξ] Vide ſuprà ad β', 267.

Ver. 137.——σιγαλόεντα] Vide ſuprà ad *ver.* 116.

Ver. 140.—— γιγνώσκεις] Alii ſcribunt, γινώσκεις, Quod perinde eſt. Prima enim ubique producitur.

Νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει
Σήμερον· ὕστερον αὖτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐθέλῃσι,
Δώσει· ἀνὴρ δέ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος· ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·
Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἵκετο νῆας.
Ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὤμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος, οἷον ἔειπες·
Εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,
Ἀλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
Καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,
Τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας.
Ὣς ἄρα φωνήσας φύγαδ' ἔτραπε μώνυχας ἵππους,
Αὖθις ἀν' ἰωχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τυδείδη, περὶ μέν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι
Ἕδρῃ τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσι·

" Nunc quidem enim huic Saturnius Jupiter gloriam præbet
" Hodie; poſtea rurſus etiam nobis, ſi voluerit,
" Dabit: homo autem nequaquam Jovis mentem impedierit,
" Nè quidem fortiſſimus; quoniam *ille* longè potentiſſimus eſt.
Huic autem reſpondit deinde pugnâ ſtrenuus Diomedes;
" Profectò hæc omnia, ſenex, rectè dixiſti:
" Sed ille gravis dolor *mihi* cor & animum inceſſit:
" Hector enim aliquando dicet, inter Trojanos concionans,
" Tydides à me fugatus ſe-recepit-ad naves.
" Sic aliquando gloriabitur, tunc mihi dehiſcat lata terra.
Huic autem reſpondit deinde Gerenius eques Neſtor
" Hei mihi, Tydei fili bellicoſe, quale *verbum* dixiſti!
" Etſi enim te Hector ignavum & imbellem dixerit,
" Attamen non credent Trojani & Dardanidæ,
" Et Trojanorum uxores magnanimorum clypeatorum,
" Quarum in pulvere dejeciſti juvenes maritos.
Sic locutus in fugam vertit ſolidos-ungulis equos,
Retrò in turbam *fugientium*: in *eos* autem Trojanique & Hector
Cum-clamore ingenti tela triſtia fundebant.
Tum verò altùm inclamavit ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;
" Tydide, præ *cæteris* quidem te honorabant Danai pernices equites
" Sedéque, carnibúſque, & plenis poculis;

Ibid. —— ὅ τοι] Ità edidit *Barneſius* ex *Euſtathio* & MS. Rectè, ut mihi quidem videtur, & ad ſententiam & ad venuſtatem. *Al.* ὅτι. De verſione hoc in loco minùs latinâ, vide ſuprà ad ά, 537.

Ibid.—ἐκ Διὸς οὐχ ἕπετ' ἀλκή.]

——Jupiter ipſe
Auxilium ſolitum eripuit.—— *Æn.* IX, 128.

Ver. 144.—— ἴφθιμος· ἐπειὴ] Quâ ratione, ἴφθιμος, hîc ultimam producat; item, ἰωχμὸν, *ver.* 158; & δὲ, *ver.* 179; Vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 148. Ἕκτωρ γάρ ποτε φήσει.] Ἀνδρειότατοι δοκοῦσιν εἶναι, παρ' οἷς οἱ δειλοὶ ἄτιμοι, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἔντιμοι. Τοιούτους δὲ καὶ Ὅμηρος ποιεῖ, οἷον τὸν Διομήδην·—— " Ἕκτωρ γάρ ποτε φή- " σει" &c. *Ariſtot. Ethic. Nicom. Lib.* III, *cap.* 11.

Ver. 150.——τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.] Vide ſuprà ad δ', 182.

Ver. 151.—— ἱππότα] Vide ſupra ad ά, 175.

Ver. 153. Εἴπερ γάρ σ' Ἕκτωρ γε κακὸν.]

Pulſus ego? aut quiſquam——pulſum
Arguet? Iliaco tumidum qui creſcere Tybrim
Sanguine, & Evandri totam cum ſtirpe videbit
Procubuiſſe domum, atque exutos Arcadas armis?
Æn. XI, 392.

Ver. 156.——ἐν κονίῃσι βάλες] Latinè itidem rectè dicas, *in pulvere dejicere.* Non quòd, *in pulvere,* idem ipſum ſit, quod eſt alterum illud, *in pulverem*; (id quod planè ineptiſſimus ſit qui dixerit;) ſed quòd, *in pulvere dejicere,* ſit, *humi dejicere in pulvere*; quippe cùm is, qui ſit *in terram dejectus,* jaceat *in pulvere* neceſſe ſit. Similiter, quod aiunt, *in Senatu venire,* eſt, *venire in curiam inter Senatores: In conſpectu venire,* eſt, *accedere ad aliquem in conſpectu: Projicere globum in herbâ,* eſt, *globum in terram demiſſum provolvere in herbâ.* Vide quæ Nos hâc de re ad *Cæſaris Commentar. de Bello Gallico, lib.* IV, § 9. Item ſuprà, ad ά, 593.

Ver. 160. Τῷ δ' ἐπὶ] Peſſimè hîc Scholiaſtes interpolatus, (quem perpetuò ſequutus eſt *Barneſius,* magno & venuſtatis & ſententiæ ipſius detrimento;) τὸ ὅδε, τοῦδε, τῆσδε, *inquit,* ἄρθρον ἐστὶ συνθετικὸν, ἥκιστα δὲ σύνδεσμος, δέ. Sanè in *Tranſitionibus* ſemper ſcribendum eſt, ὁ δὲ, τὸν δὲ, τῷ δέ. Quibus autem in locis uſurpanda ſint iſta, ὅδε, τοῦδε, τῆσδε, ex orationis contextu eſt judicandum. Vide ſuprà ad ά, 57; & ad γ', 200.

Ibid.—κορυθαίολος] Vide ſuprà ad β', 816.

Ver. 162.—πλείοις δεπάεσσι.] Male hîc Editio *Wetſteniana,* (in quâ Verſio plerunque cæteris elegantior) eſt *crebrioribus poculis.* Quod utiquè non eſt πλείοις, ſed πλείοσιν.

Νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντετέτυξο.
Ἔῤῥε, κακὴ γλήνη· ἐπεὶ οὐκ, εἴξαντος ἐμεῖο,
Πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσεαι, οὐδὲ γυναῖκας
Ἄξεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δώσω.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἵππους τε στρέψαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Τρὶς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
Τρὶς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων κτύπε μητίετα Ζεὺς,
Σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Γιγνώσκω δ', ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
Νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσί γε πῆμα.
Νήπιοι, οἳ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανόωντο,
Ἀβλήχρ', οὐδενόσωρα· τάδ' οὐ μένος ἀμὸν ἐρύξει·
Ἵπποι δὲ ῥέα τάφρον ὑπερθορέονται ὀρυκτήν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι γένωμαι,
Μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δηΐοιο γενέσθω,
Ὡς πυρὶ νῆας ἐνιπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς
Ἀργείους παρὰ νηυσὶν, ἀτυζομένους περὶ καπνῷ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,
Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
Ὑμῖν πὰρ προτέροισι, μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
Οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,

" Nunc verò te ignominiâ-afficient; mulieris utique similis es.
" Abi-in-malam-rem, timida puella: quoniam minimè, cedente me,
" Turres nostras conscendes, neque mulieres
" Abduces in navibus: priùs tibi fatum dabo.
Sic dixit: Tydides autem bifariam anxie-cogitavit,
Equósque convertere, & contrà pugnare.
Ter quidem cogitavit mente & animo:
Ter verò ab Idæis montibus intonuit providus Jupiter,
Signum dans Trojanis, pugnæ alternantem victoriam.
Hector autem Trojanos hortabatur, altè vociferans;
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominus-pugnantes,
" Viri estote, amici, mementote autem strenuæ fortitudinis.
" Sentio utique, quòd mihi lubens annuit Saturnius
" Victoriam & magnam gloriam, at Danais exitium.
" Stulti, qui scilicet hos muros struxerunt
" Infirmos, contemnendos, qui non robur meum arcebunt:
" Equi verò facilè fossam transilient, quam *illi*-foderunt.
" Verùm quando jam naves ad cavas pervenero,
" Memoria aliqua tum ignis ardentis esto,
" Ut igne naves incendam, interficiam autem & ipsos
" Argivos apud naves, attonitos in fumo.
Sic fatus, equos adhortatus est, dixitque;
" Xanthéque, & tu Podarge, & Æthon, Lampéque generose,
" Nunc mihi alimentorum-præmia rependite, quæ permulta
" Andromache, filia magnanimi Eetionis,
" Vobis prioribus, suave *utique* triticum apposuit,
" Vino etiam immisto ad bibendum, quandocunque animus juberet,

Ver. 170.—μητίετα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 175. Γιγνώσκω.] Vide suprà ad *ver.* 140.

Ibid.—— ὅτι] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 177.—οἳ ἄρα δὴ] *Qui scilicet.* Ut adeo nequaquam supervacaneum sit istud, ἄρα δή.

Ver. 178.——τάδ' οὐ] *Al.* τά γ' οὐ.

Ver. 183.—περὶ καπνῷ.] *Al.* ὑπὸ καπνοῦ. Sed præstat vulgata Lectio, quæ fumo *circundatos* depingit.

Ver. 184.—ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε.]

——equum duci jubet; ———
——alloquitur mœrentem, & talibus infit;
Rhæbe. ——— *Æn.* X, 858.

Ver. 185. Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε, Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον] Fuerunt qui, propter dualia, ἀποτίνετον, ἐφομαρτεῖτον, & σπεύδετον, *duos* tantùm equos crediderint, *Xanthum* & *Lampum*, duobus ephithetis, πόδαργε & αἴθων, insignitos. Sed istam constructionem neque ullo modo fert ipse *verborum ordo*; neque aliunde quicquam est causæ, quominùs *quatuor* hîc intelligendi sint equi. *Tres* Nestori fuisse equos, liquet ex *ver.* 86 & 109 suprà; ubi *unus* vulneratus reliquos conturbavit *binos*, παρήορος videlicet συνήορος. Sed & equorum τετραόρων nominatim meminit *Homerus*, *Odyss.* ν', 81. Verba autem *dualia* rectè hoc in loco usurpantur, eò quòd equi *bis bini* essent, vel ἐν διῤῥυμίᾳ, vel συνήοροι duo, quam ξυναρίδα appellabant; itemque duo παρήοροι. Alloquebatur igitur *Hector* δύο συστήματα, ut ait *Eustathius*, ἤγουν τὴν δεξιὰν συζυγίαν καὶ τὴν ἐξ ἀριστερῶν.

Ver. 186.——ἀποτίνετον] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad β', 43.

Ver. 189.—ἐγκεράσασα] Vide suprà ad ά, 67.

Ibid.——ὅτε.] *Al.* ὅ, τι.

Ἦ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ θαλερὸς πόσις εὔχομαι εἶναι.
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον, ὄφρα λάβωμεν
Ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
Πᾶσαν χρυσείην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν·
Αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιϊν Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
Δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην ἂν Ἀχαιοὺς
Αὐτονυχεὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη·
Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον·
Καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ηὔδα·
Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι', εὐρυσθενὲς, οὐδέ νύ σοί περ
Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι
Πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοὶ,
Τρῶας ἀπώσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
Αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Ἥρη ἀπτοεπὲς, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε,
Πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
Εἰλομένων· εἴλει δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
Καί νύ κεν ἔπρησεν πυρὶ κηλέῳ νῆας εἴσας,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,

" Quàm mihi, qui ei juvenis maritus glorior esse.
" Verùm insequimini & festinate; ut capiamus
" Clypeum Nestoreum, cujus nunc fama ad cœlum pervenit,
" Totum aureum esse, manubriáque & ipsum:
" Atque ab humeris Diomedis equûm-domitoris
" Affabre-factum thoracem, quem Vulcanus elaboravit fabricans.
" Si hæc utique ceperimus, speraverim equidem Achivos
" Hâc-ipsâ-nocte naves conscensuros veloces.
Sic dixit glorians; indignata autem est veneranda Juno;
Et commovit se in solio, tremefecítque magnum Olympum:
Et Neptunum, magnum deum, coram allocuta est;
" Eheu, Terræ-quassator, latè-potens, nonne tibi quidem
" Pereuntium Danaorum miserescit in præcordiis animus?
" Qui tamen tibi Helicénque & Ægas dona ferunt
" Multáque & elegantia: tu itaque ipsis cupias victoriam.
" Siquidem enim velimus, quotquot Danais fautores-*sumus*,
" Trojanos repellere, & coërcere latè-sonantem Jovem;
" Illic sanè tunc tristaretur sedens solus in Idâ.
Hanc autem valdè indignatus allocutus est rex Neptunus:
" Juno in dicendo-audax, qualem hunc sermonem dixisti?
" Non equidem ego velim cum Jove Saturnio pugnare
" Nos alios, quoniam longè potentissimus est.
Sic hi quidem talia inter se invicem loquebantur.
Græcis autem quod spatii *jam inde* ex navibus à muro fossa inclusit,
Repletum erat pariter equísque & viris scutatis
Coactis-in-angustum; cogebat verò veloci par Marti
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.
Et sanè concremâsset igne ardenti naves æquales,
Nisi in præcordia posuisset Agamemnoni veneranda Juno,

Ver. 190. Ἦ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ.] Quâ ratione, ὅσπερ, hîc ultimam producat, etiam extra cæsuram; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 199. Σείσατο] Vide suprà ad γ', 141. Cæterùm *Strabo lib.* VIII, *p.* 543, legit; Εἴσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ.

Ver. 202. Ὀλλυμένων] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 203. Οἱ δέ τοι——δῶρ' ἀνάγουσι Πολλά τε καὶ χαρίεντα.]
————tua largâ
Sæpe manu multísque oneravit limina donis. *Æn.* X, 619.

Ver. 206.——εὐρύοπα Ζῆν'] Ineptissimum est, quod hîc vulgò afferunt, εὐρύοπα *vocativum* pro *accusativo* positum: Id quod nè de *nominativo* quidem ullâ ratione ferri potest. Vide suprà ad ά, 175 & 498. Εὐρύοπα, hoc in loco, est ab εὐρύοψ.

Ver. 209.—— ἀπτοεπὲς,] *Al.* ἀπτοεπές· Ut sit, ἀπτόντε ἐν τῷ λέγειν.

Ver. 211.——φέρτατος] *Al.* φέρτερος.

Ver. 215.—ἀτάλαντος] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 216.—Πριαμίδης] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 217. Καί νύ κεν ἔπρησεν] *Al.* Καὶ νύ κ' ἐνέπρησεν. Uti suprà, *ver.* 182; & infrà *ver.* 235.
Et si continuò victorem ea cura subisset
Rumpere claustra manu, sociósque immittere portis,
Ultimus ille dies bello gentique fuisset. *Æn.* IX, 757.

Ibid.——κηλέῳ] Pronunciabatur, κηλῷ.

Ibid.

Αὐτῷ ποιπνύσαντι, θοῶς ὀτρῦναι Ἀχαιούς.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ.
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίης Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν·
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον, Δαναοῖσι γεγωνώς·
Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
Πῆ ἔβαν εὐχωλαὶ, ὅτε δὴ φαμὲν εἶναι ἄριστοι·
Ἃς ὁπότ' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράασθε,
Ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
Στήσεσθ' ἐν πολέμῳ; νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν
Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ.
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων

Ipsi per-se studiosè-agenti, ocyùs incitare Achivos.
Perrexit itaque ire ad tentoriáque et naves Achivorum,
Purpuream magnam pallam tenens manu robustâ:
Stetit autem in Ulyssis ingenti nave nigrâ,
Quæ in medio erat, ut-vox-exaudiri-posset in utramque partem,
Et ad Ajacis tentorium Telamonii,
Et ad Achillis qui *duo* utique ad extrema naves æquales
Subduxerant, virtute freti & robore manuum.
Vociferatus autem est altâ-voce, Danaos inclamans;
" *Proh* pudor, Argivi, turpia probra, formâ *tantùm* admirabiles!
" Quò abierunt gloriationes, cùm profitebamur nos esse fortissimos;
" Quas olim in Lemno vana-jactantes proferebatis,
" Comedentes carnes multas boum cornutorum,
" Bibentésque crateras coronatos vino:
" *Scilicet* Trojanorum adversus centenósque ducenósque, quemque *vestrum*
" Staturum in pugnâ? nunc autem ne uni quidem æquales sumus
" Hectori, qui mox naves incendet igne ardenti.
" Jupiter pater, anne ullum adhuc præpotentium regum

Ibid.—νῆας ἐΐσας] Similitérque *ver.* 225; Vide suprà ad ά, 306.

Ver. 219.—ὀτρῦναι] Vide suprà ad β', 451.

Ver. 221. Πορφύρεον] Vide suprà ad ά, 482.

Ver. 225.—ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα—ἠνορέῃ πίσυνοι.] De eo, quantâ cum arte *Achillem* nusquam non inferat Poëta; vide suprà ad έ, 788; & ad β', 673 & 681; & ad ή, 228.

Ibid.—ἔσχατα] *Al.* ἔσχατοι. Sed ἔσχατα rectè edidit *Barnesius* ex MS: Atque *Eustathium*, pluribus ex ejus commentario locis allatis, ità legisse ostendit.

Messapus *primas* acies, *postrema* coërcent
Tyrrheidæ juvenes. —— *Æn.* IX, 27.

Καὶ νῦν ἐπὶ σκηναῖς σε ναυτικαῖς ὁρῶ
Αἴαντος, ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει. *Sophocl. Aj. ver.* 4.

Αἴας ——ὥρμει πλάταισιν ἐσχάταισιν.
Eurip. Iphigin. Aul. 291.

Ver. 229.—ἔβαν] Ultimâ brevi, ex ἔβησαν; simili analogiâ, ac τύπεν, τράφεν, & similia, ex ἐτύπησαν, ἐτράφησαν, &c.

Ibid.—φαμὲν εἶναι ἄριστοι.] Summâ cum arte, ad minuendam invidiam, & ad concilandam Militum benevolentiam; quibus istud κενεαυχέες ἠγοράασθε exprobrat, *ver.* 230; de iisdem hîc, & infrà *ver.* 234, mutatâ personâ, φαμὲν εἶναι ἄριστοι, & οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν, dicit. Ut rectè annotavit *Eustathius*: Τὸ δὲ, "ἔφαμεν," παραμυθητικῶς ἔχει, λεαῖνον τὸ τραχὺ τοῦ λόγου, οἷα τοῦ βασιλέως κοινοποιουμένου τὸ ὄνειδος. Διὸ καὶ "οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί ἐσμεν" εἶπεν, ἵνα μὴ ἄγαν ὁ ὄχλος λυπῆται ἀκούσας τὸ Ἐστέ. Vide infrà ad *ver.* 234.

Ver. 230. Ἃς ὁπότ' ἐν Λήμνῳ—ἠγοράασθε.] Τὸ ὁπότε ἐστὶ, ἀντὶ τοῦ ποτέ· inquit Scholiastes. *Eustathius* similiter: Τὸ δὲ, ἃς ὁπότε, ἀντὶ τοῦ ποτὲ, εἴρηται. Equidem minimè crediderim, aliud *dixisse* Homerum, aliud *voluisse*. Ἀσυνήθως μέν τοι, διὸ καὶ σημειῶδές ἐστι, fatetur ipse *Eustathius*. Vera sententiæ constructio, hujusmodi est: "*Quas, quum in Lemno* eratis, *proferebatis*;" Vel, "*Quas* proferebatis, *quum in Lemno gloriabamini*."

Ver. 231. Ἔσθοντες κρέα πολλά.] *Aristarchus*, teste *Athenæo*, *lib.* II, *cap.* 3. delendum hunc versum censuit, propterea quòd *carnis esui* id tribuere videatur, quod erat *Vino soli* tribuendum: ——Τὸν στίχον, ὃς ὑπὲρ κρεωφαγίας [al. rectiùs, ὑπὸ κρεωφαγίας] αὐχεῖν ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας. Mirè admodùm. Græci enim hoc in loco non utique ideò se jactabant, quòd *carnes comedissent*, vel quòd *vinum bibissent*; sed quòd *Hostis* videlicet *abesset*.

Ver. 232.—κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο.] Vide suprà ad ά, 470. Cæterùm quâ ratione, ἐπιστεφέας, hic ultimam producat; vide ad ά, 51.

Ver. 233. Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε.] Ἀντίσταθμοι καὶ ἰσοβαρεῖς ἑκατὸν καὶ διακοσίων ἕκαστος ἠπείλει ἐν τῷ πολέμῳ γενέσθαι. *Porphyr. Quæst. Homeric.* 25.

Ver. 234.—νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν.] Ἐπεὶ φαύλους γε ὄντας αὐτοὺς, ἑτέροις τε τοιούτοις ὁμιλοῦντας, ἐξάγει τὰ πράγματα πολλάκις εἰς τὸ νουθετεῖν· ἐπιεικέστατος ἂν εἴη τρόπος, ὁ συνεμπλέκων καὶ συνεπιλαμβάνων ἁμηγέπη τοῦ ἐγκλήματι τὸν παῤῥησιαζόμενον. Ἐν ᾧ λέγεται καὶ τὸ, "Τυδείδη, τί παθόντε λελάσμεθα "θούριδος ἀλκῆς;" καὶ τὸ, "Νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν Ἕκτορος." Καὶ ὁ Σωκράτης οὕτως ἀτρέμα τοὺς νέους ἤλεγχεν, ὡς μηδ' αὐτὸς ἀπηλλαγμένος ἀμαθίας. *Plutarch de Adulat. & Amici discrim.* Vide suprà ad *ver.* 229.

Ver. 235.—κηλέῳ.] Pronunciabatur, κηλῷ.

Ver.

Τῇδ' ἄτῃ ἄασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
Οὐ μὲν δή ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
Νηῒ πολυκλήϊδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων·
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα,
Ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Ἀλλά, Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ,
Αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ὁ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα·
Νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
Νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
Πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρόν,
Ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί·
Οἱ δ' ὡς εἶδον, ὅτ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
Εὔξατο, Τυδείδαο πάρος, σχέμεν ὠκέας ἵππους,
Τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι·
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστήν,
Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὁ μὲν φύγαδ' ἔτραπεν ἵππους·
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
Ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Τὸν δὲ μέτ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
Τοῖσι δ' ἔπ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἔπ' Ἰδομενεύς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος

" Tali clade afflixisti, & cum me, à gloriâ privasti?
" Et tamen nego me unquam tuum *altum* perpulchrum altare
" Nave multis transtris-instructâ præteriisse, quum huc malo-fato venirem;
" Sed in omnibus boum adipem & femora combussi,
" Cupiens Trojam bene-munitam exscindere.
" At, Jupiter, hoc saltem mihi perfice votum;
" *Nos* ipsos saltem permitte effugere & evadere,
" Neque sic à Trojanis sinas interimi Achivos.
Sic dixit; Hujus autem *Deorum* pater misertus est lacrymantis;
Annuítque ei exercitum salvum fore, neque periturum.
Statim verò aquilam misit certissimum-augurium-facientem ex volucribus,
Hinnulum tenentem unguibus, sobolem cervæ velocis:
Juxta autem Jovis altare perpulchrum, dejecit hinnulum,
Ubi Panomphæo Jovi sacrificabant Achivi.
Hi autem postquam viderunt, quòd à Jove venisset avis;
Alacriùs in Trojanos erumpebant, recordabantúrque pugnæ.
Tum nemo prior ex Danais, multi licèt essent,
Gloriatus est, Tydidem ante, agitâsse veloces equos,
Extráque fossam egisse, & contrà pugnâsse:
Sed longè primus *ille* Trojanorum interemit virum armatum,
Phradmonidem Agelaum: is quidem in-fugam verterat equos;
Ei autem converso, dorso hastam infixit,
Humeros inter, pérque pectora adegit:
Decidit autem de curribus, sonitúmque dederunt arma super ipso.
Post hunc autem Atridæ, Agamemnon & Menelaus;
Póstque hos, Ajaces, strenuam induti fortitudinem;
Póstque hos Idomeneus, & armiger Idomenei

Ver. 237.——ἄασας.] Vide infrà ad ί, 116.

Ver. 243.——ἔασον] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 247. Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε]

Namque volans rubrâ fulvus Jovis ales in æthrâ,——
Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.
——donec vi victus & ipso
Pondere defecit, prædamque ex unguibus ales
Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.
Tum verò augurium Rutuli clamore salutant. *Æn.* XII, 274.

Ver. 248.——τέκος ἐλάφοιο.] Quâ ratione hîc τέκος, ultimam producat; item, Ζηνὶ, *ver.* 250; & εἶδον, *ver.* 251; & θοῦριν, *ver.* 262. & Εὐρύπυλος, *ver.* 265; & σάκει, *ver.* 267; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 250.——πανομφαίῳ Ζηνὶ.] Πανομφαῖός ἐστιν, ὁ πάσης μαντείας αἴτιος. Οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες, ὑποφῆται Διός εἰσιν, εἴτε δαίμονες ἐκεῖνοι, εἴτε ἄνθρωποι. *Eustath.*

Ibid.——ῥέζεσκον] Vide suprà ad ά, 444.

Ver. 251.——εἶδον, ὅτ'] *Barnesius* ex tribus MSS. edidit, εἴδονθ' ὅτ'. Quomodo & olim legerat *Eustathius.* Neutrum malè. Quanquam usitatius *Homero* εἶδον, quàm εἴδοντο. Cæterùm de *versione* hujus versûs, vide suprà ad ά, 537.

Ibid.——ἤλυθεν] Vide suprà ad γ', 205.

Ver. 258.——μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,] Non, πῆξεν ἐν μεταφρένῳ· sed, μεταφρένῳ ἐνέπηξεν.

Ver. 260.——ἀράβησε] Vide suprà ad δ', 455 & 504.

Ver. 261. Τὸν δὲ——Τοῖσι δ'] Pessimè in his & similibus ex Scholiaste edidit *Barnesius,* Τόνδε——Τοῖσιδ'. Vide suprà ad *ver.* 160.

Ver.

Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός.
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος, αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν' ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Βεβλήκει, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν,
Αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰὼν, παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα, δύσκεν
Εἰς Αἴανθ'· ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.
Ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἕλε Τεῦκρος ἀμύμων;
Ὀρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὄρμενον, ἠδ' Ὀφελέστην,
Δαίτορά τε, Χρομίον τε, καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην,
Καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα, καὶ Μελάνιππον,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Τόξου ἀπὸ κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·
Στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τεῦκρε, φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Βάλλ' οὕτως, αἴκεν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι,
Πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Καί σε, νόθον περ ἐόντα, κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Τὸν, καὶ τηλόθ' ἐόντα, ἐϋκλείης ἐπίβησον.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται.
Αἴκεν μοι δώῃ Ζεὺς αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη

Meriones, par Marti homicidæ:
Póstque hos Eurypylus, Euæmonis præclarus filius.
Teucer autem nonus venit, resilientes arcus tendens;
Stetitque sub Ajacis scuto Telamonii.
Ibi Ajax quidem *ei* submovebat scutum; at iste heros
Circumspiciens, posteaquam aliquem jaculatus in turbâ
Vulnerâsset, ille quidem [*qui vulneratus erat*] ibi delapsus animam amittebat,
Ipse verò [*Teucer*] retrò se-recipiens, puer tanquam ad matrem, summittebat se
Ad Ajacem: ille verò eum scuto tegebat splendido.
Tum, quem primum Trojanorum interfecit Teucer eximius?
Orsilochum quidem primùm; & Ormenum & Ophelestem
Dætoráque, Chromiúmque, & deo-parem Lycophontem,
Et Polyæmonidem Hæmopaonem, & Melanippum,
Omnes alium super-alium dejecit in terram almam.
Eum autem conspicatus, lætatus est rex virorum Agamemnon,
Arcu è forti Trojanorum perdentem phalangas:
Stetit autem ad eum profectus, & ipsum allocutus est;
" Teucer, carum caput, Telamonie, princeps populorum,
" Jaculare sic; siquod fortè lumen Danais fias,
" Patríque tuo Telamoni, qui te educavit parvulum existentem,
" Et te, spurium licèt existentem, studiosè-aluit suâ in domo:
" Hunc, etiamsi procul absit, in gloriam evehe.
" Tibi autem ego edico, ut & perfectum erit;
" Si mihi dederit Jupiter Ægiochus & Minerva

Ver. 264.—— Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ] Vide suprà ad β', 651.

Ver. 266.—— παλίντονα τόξα τιταίνων.]
Spicula torquebat Lycio Gortynia cornu:
Aureus ex humeris sonat arcus,—— *Æn.* XI, 773.

Ver. 268.—— ὑπεξέφερεν σάκος. *Scutum submovebat, ut locum haberet Teucer jaculandi.* Editio *Wetsteniana*, (quam hîc secutus est *Barnesius*,) licèt ad Versionem plerunque elegans, hoc tamen in loco sententiam planè pessundat; vertitque, contrà ac res erat, " *ante eum tenebat scutum.*"

Ver. 272.—— ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.] Sic apud *Virgilium*:
——magnum——se post cratera tegebat. *Æn.* XI, 346.
Χρησιμώτατόν ἐστι τοῖς ἀδελφοῖς τὸ μὴ κλᾶσθαι μήτε τὰς τιμὰς, μήτε τὰς δυνάμεις, ἀπὸ τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἕτερον ἀφ' ἑτέρου. Καὶ γὰρ—— τῶν ἀθλητῶν οἱ πρὸς ἓν ἄθλημα κάμνοντες, ἀνταγωνισταί. Πύκται δὲ παγκρατιασταῖς φίλοι, καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς εὐμενεῖς εἰσι, καὶ συναγωνιῶσι καὶ σπουδάζουσιν ὑπὲρ ἀλλήλων. Διὸ καὶ τῶν Τυνδαριδῶν, πὺξ μὲν ὁ Πολυδεύκης ἐνίκα, δρόμῳ δὲ ὁ Κάστωρ. Εὖ δὲ καὶ τὸν Τεῦκρον Ὅμηρος πεποίηκεν ἀπὸ τῆς τοξικῆς εὐδοκιμοῦντα, τοῦ ἀδελφοῦ πρωτεύοντος ἐν τοῖς ὁπλίταις· " ὁ δέ μιν " σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ." *Plutarch.* περὶ φιλαδελφίας.

Ver. 273.—— τίνα πρῶτον.] Ex his verbis liquet quàm inepti fuerint, qui suprà, *ver.* 269, voces istas, ἐπεὶ ἄρ τιν, immutaverint, scripserintque ἐπ' Ἴαρτιν, vel ἐπὶ Ἄρτιν, vel Ἐπίαρτιν.

Ver. 277.— πέλασε] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 281.— φίλη κεφαλὴ.] Sic apud *Virgilium*;
—capitisque injuria chari. *Æn.* IV, 354.

Ver. 282.—— αἴκεν τι φόως] *Siquod fortè lumen*, vel, *siquid fortè Luminis.* Editio *Wetsteniana*, eamque secutus *Barnesius*, minùs latinè hic reddidit, " *si fortè quid lumen.*"

Ver. 283.—— ὅ σ' ἔτρεφε.] *H. Stephanus*, aliique ediderant, ὅς σ' ἔτρεφε: Id quòd *nullâ* potest *Licentia* excusari. Alii, ἔτρεφε, Quod ferri quidem potest, sed haud satis est venustum. Optimè *Barnesius*, ὅ σ' ἔτρεφε: Ex *Schrevelii* editione, & ex MS. & analogiâ ex ipso *Homero* petitâ; χ', 480,—— ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.

Ver. 286.—— ὡς καὶ] *Al.* τόδε καί.

Ver. 287.— αἰγίοχος] Vide suprà ad ό, 202.

Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,
Ἢ τρίποδ', ἠὲ δύω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
Ἠὲ γυναῖχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων·
Ἀτρεΐδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
Ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι,
Παύομαι· ἀλλ' ἐξ οὗ προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς,
Ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω·
Ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀϊστοὺς,
Πάντες δ' ἐν χροῒ πῆχθεν ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
Τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός·
Καί τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα,
Υἱὸν ἐῢν Πριάμοιο, κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ.
Τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
Καλὴ Καστιάνειρα, δέμας εἰκυῖα θεῇσι.
Μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν, ἥτ' ἐνὶ κήπῳ
Καρπῷ βριθομένη, νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν·
Ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός.
Ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτε· παρέσφηλεν γὰρ Ἀπόλλων·
Ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον, θρασὺν Ἕκτορος ἡνιοχῆα,

"Ilii evertere benè-ædificatam urbem,
"Primo tibi post me præmium-honorarium in manu ponam,
"Vel tripodem, vel duos equos cum ipsis curribus,
"Vel mulierem, quæ tecum eundem lectum conscendit.
Hunc autem respondens allocutus est Teucer eximius;
"Atrida illustrissime, cur me properantem & ipsum
"Incitas? neque enim, quantum in me certè est,
"Cesso; sed ex quo Ilium versùs repulimus ipsos,
"Ex eo utique sagittis exceptos viros interficio.
"Octo sanè jam emisi longos hamos-habentes sagittas,
"Omnes autem in corpore fixæ sunt bellicosorum juvenum;
"Hunc verò nequeo percutere canem rabidum.
Dixit, & aliam sagittam à nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus:
Et ab eo quidem aberravit; sed eximium Gorgythionem,
Filium fortem Priami, ad pectus percussit sagittâ:
Quem utique ex Æsymâ ducta peperit mater,
Pulchra Castianira, corpore similis deabus.
Papaver autem sicuti in-alteram-partem caput inflexit, quod in horto
Fructu *sit* gravatum, humoréque verno;
Sic *ille* in-alteram-partem inclinavit caput casside gravatum.
Teucer verò aliam sagittam à nervo misit
Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus.
At iste etiam tunc aberravit; avertit enim Apollo:
Sed Archeptolemum, audacem Hectoris aurigam,

Ver. 295. —— προτὶ] *Al.* ποτί. Quod perinde est.

Ver. 297. Ὀκτὼ δὴ ——. Πάντες δ' ἐν χροΐ]

Quotq; emissa manu contorsit spicula virgo,
Tot Phrygii cecidere viri.— *Æn.* XI, 676.

Ver. 300. —— ἀπὸ νευρῆφιν.] Quâ ratione, ἀπὸ, & hîc & *ver.* 309, ultimam producat; item ἀντικρὺ, *ver.* 301 & 310; item δέμας *ver.* 305; & σμερδαλέα, *ver.* 321; & ἐπὶ *ver.* 324; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 302. Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρθ'.]

Æneam petiit, sed non & figere contrà
Est licitum.———— —— *Æn.* X, 343.

Ver. 304. Τόν ῥ' ἐξ] Vocula ῥα non est in his supervacanea. Vide suprà ad έ, 858.

Ver. 305. Καλὴ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 306. Μήκων δ' ὡς] Transtulit hæc ad *Euryalum* Virgilius:

—inq; humeros cervix collapsa recumbit:
Purpureus veluti cùm flos succisus aratro
Languescit moriens, lassove papavera collo
Demisere caput, pluviâ cùm fortè gravantur. *Æn.* IX, 434.

Nec sine magnâ gratiâ vocem, *purpureus*, interseruit Poëta Romanus, quâ & *Hominem* fuisse *Formosum* innuit. Quantam *venustatem* idem vocabulum & in Græcis istis alicubi addiderit, quis non videt?

Ὡς δ' ὅτε τὰν ὑάκινθον ἐν οὔρεσι ποιμένες ἄνδρες
Ποσσὶ καταστείβουσι, χαμαὶ δέ τε πόρφυρον ἄνθος.

E contrario, *Virgilium Homero* rectè hîc annotat *Popius* in eo inferiorem, quòd in *Euryali* sui morte coloribus ex *Homero* desumptis depingendâ, pulchrum istud, κάρη πήληκι βαρυνθὲν, omiserit; præcipuè cùm eum & *ipsa Galea* in nocte sublustri prodidisset.

Ibid. —— ἥτ' ἐνὶ κήπῳ Καρπῷ βριθομένη.] Scilicet, βριθομένη ἐστί. Dubitat *ineptè admodùm* Scholiastes, itáne intelligendum sit; an potiùs vox, ἥ τε, dicenda sit περιττεύειν. Quasi verò istiusmodi vocabulum *de nihilo* intrudere potuerit scriptor non planè ridiculus.

I

Ἱέμενον πόλεμόνδε, βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο·
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν, ἐγγὺς ἐόντα,
Ἵππων ἡνί' ἑλεῖν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρί·
Βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου, βαλέειν δέ ἑ θυμὸς ἄνωγεν.
Ἤτοι ὁ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν ὀϊστὸν,
Θῆκε δ' ἐπὶ νευρῇ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὖ ἐρύοντα, παρ' ὦμον, ὅθι κληῒς ἀποέργει
Αὐχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι,
Τῇ ῥ' ἐπί οἱ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι·
Ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ·
Στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός·
Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος,
Ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἂψ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ὦρσεν,
Οἱ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ὦσαν Ἀχαιούς·
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου, ἠὲ λέοντος,
Ἅπτηται κατόπισθε, ποσὶν ταχέεσσι πεποιθὼς,
Ἰσχία τε γλουτούς τε, ἑλισσόμενόν τε δοκεύει·
Ὣς Ἕκτωρ ὤπαζε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,

Ruentem ad pugnam, percussit in pectore juxta mammam:
Decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi
Veloces: ipsius verò ibi soluta est animáque robúrque.
Hectori autem gravis dolor contexit mentem *ob* aurigam:
Hunc tamen demum reliquit, tristis licèt *sui* sodalis gratiâ:
Cebrionem autem jussit fratrem, propè existentem,
Equorum habenas capere: Hic porrò non immorigerus-fuit, ut audivit.
Ipse autem de curru humi desiliit collucente,
Horribiliter vociferans; & saxum prehendit manu:
Perrexitque rectà in Teucrum, ac ferire ipsum animus jubebat.
Ille quidem pharetrâ exemerat amaram sagittam,
Posueratque ad nervum: illum verò pugnam-expeditè-ciens Hector
Retrò ducentem *nervum*, ad humerum, quâ parte junctura dirimit
Cervicémque pectúsque, maximè autem lethalis locus est,
Eâ utique parte in se ardentem percussit lapide aspero:
Rupit autem ei nervum: obtorpuit verò manus ad juncturam:
Constititque in genua lapsus, arcus verò ei excidit de manu.
Ajax autem non neglexit fratrem collapsum,
Sed accurrens protexit, & ei scutum prætendit.
Hunc quidem posteà subeuntes duo chari socii,
Mecisteus, Echii filius, & nobilis Alastor,
Naves ad cavas portârunt graviter gementem.
Rursus autem Trojanis Olympius animos excitavit;
Illíque rectà ad fossam profundam repulerunt Achivos.
Hector autem inter primos ibat, præ ferociâ oculos-truces circumferens.
Ut verò cùm & aliquis canis aprum sylvestrem, vel leonem,
Apprendat à tergo, pedibus velocibus fretus,
Coxásque clunésque, convertentémque *se* observat:
Sic Hector insequebatur comantes Achivos,

Ver. 316.—πύκασε] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 317.—εἴασε] Vide suprà ad δ', 42.

Ibid.—ἀχνύμενος] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 318.——ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν—Ἵππων ἡνί' ἑλεῖν.]
——furens, acrique incensa dolore,
Tradit equum comiti, paribusque assistit in armis.
Æn. XI, 709.

Ver. 321. Σμερδαλέα ἰάχων.] De hiatu isto ad sonum continuum productioremque efficiendum consultò summâque cum arte interjecto, quo quasi auribus accipiatur clamor intentus; vide suprà ad δ', 456.

Ver. 322.——ἄνωγεν.] Aut legendum ἀνώγει, quomodo in uno MS. scriptum reperit *Barnesius*; aut ἄνωγεν erit, non ex ἄνωγα, sed ex aoristo ἄνωγον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Nam ἄνωγα, non est, *jussi*; sed, *jubeo*. Ut videre est, κ', 120; ξ', 105; ψ', 245; aliisque omnibus in locis. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 324.——κορυθαίολος] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 325. Αὖ ἐρύοντα] Vide suprà ad α', 453.

Ver. 327.——μεμαῶτα] Vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσὶν,
Οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Ἕκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους,
Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων, ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
Ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ', ὑστάτιόν περ;
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
Ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ· ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσι,
Σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
Οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
Τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
Εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
Ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο,
Οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.

Semper occidens postremum quemque: hi verò fugiebant.
At postquam perque vallos & fossam transiissent
Fugientes, multíque domiti essent Trojanorum sub manibus;
Hi quidem jam apud naves continebantur manentes,
Invicémque hortantes, & omnibus diis
Manus attollentes, altâ-voce precabantur unusquisque.
Hector verò undique-circum-agebat pulchras jubas-habentes equos,
Gorgonis oculos habens & hominum-perniciei Martis.
Hos autem conspicata, miserta est dea candida-ulnis Juno,
Statímque Minervam verbis alatis allocuta est;
" Eheu! Ægiochi Jovis filia, nonnejam nos
" Pereuntes Danaos curabimus, extremo saltem *in eorum casu?*
" Qui *jam* utique malo fato expleto perierint
" Viri unius impetu: quippe furit non amplius tolerabiliter
" Hector Priamides, & sanè mala multa fecit.
Hanc autem vicissim allocuta est dea cæsiis-oculis Minerva:
" Atqui omnino hic quidem ferociam animámque perdidisset,
" Manibus Argivorum confectus in patriâ terrâ;
" Sed pater ille meus mente furit non sanâ.
" Durus, semper iniquus, mei animi-impetûs impeditor.
" Nec quicquam horum recordatur, quòd ei valdè sæpe filium *Herculem*
" Pressum servavi sub Eurysthei laboribus.
" Certè is quidem flebat ad cœlum: sed me Jupiter
" Ei auxiliaturam de cœlo demisit.
" At si ego hæc scivissem mente prudenti,
" Cùm eum ad orcum validas-portas-habentem misit,
" Ex Erebo ducturum canem horrendi Plutonis;
" Non utique effugisset Stygis aquæ profunda fluenta.

Ver. 349.——ὄμματ'] *Al.* ὄμματ'.

Ver. 353. Ὀλλυμένων] Vide supra ad γ', 260.

Ver. 356.—Πριαμίδης] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 359 —φθίμενος ἐν.] Quâ ratione, φθίμενος, hîc ultimam producat; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 363. Τειρόμενον—ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.]
———ut duros mille labores
Rege sub Eurystheo, fatis Junonis iniquæ,
Pertulerit.—— *Æn.* VIII, 291

Ver. 366. Εἰ γὰρ ἐγώ.] Refertur istud, γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantiùs reticetur: "*Sed me fatli pœnitet, NAM si &c.*" Vide suprà ad έ, 22.

Ver. 368. Ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα.]
Tartareum ille manu custodem in vincla petivit,
Ipsius a solio Regis, traxitque trementem. *Æn.* VI, 395.
Te Stygii tremuere lacus, te janitor Orci
Ossa super recubans antro semesa cruento. *Æn.* VIII, 296.

Ver. 369.——Στυγὸς ὕδατος.] *Pausanias, lib.* VIII. *cap.* 18. citato hoc versu, Τὸ δὲ ὕδωρ, *inquit*, τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νώνακριν στάζον, ἐμπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλήν· διεξελθὸν δὲ διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κρᾶθιν ποταμὸν κάτεισι. Θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἄλλῳ ζώῳ παντί. Λέγεται δὲ, ὅτι γένοιτό ποτε ὄλεθρος ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰξὶν, αἳ τοῦ ὕδατος ἔπιον πρῶτον· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐδηλώθη, καὶ εἰ δή τι ἄλλο πρόσεστι τῷ ὕδατι τῶν ἐς θαῦμα ἡκόντων.

Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει. Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλὰς,
Ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ἔσται μὰν, ὅτ' ἂν αὖτε φίλην Γλαυκώπιδα εἴπῃ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ, καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι
Εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαιόλος Ἕκτωρ
Γηθήσει, προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσατο, λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους,

" Nunc autem me quidem odit, Thetidis verò perfecit consilia,
" Quæ ei genua osculata est, & prehendit manu barbam,
" Supplicans, ut honoraret Achillem urbium eversorem.
" Erit tamen, cùm iterum dilectam Minervam dicat.
" Quin tu quidem nunc nobis junge solidos ungulis-equos;
" Dum ego, ingressa Jovis domum Ægiochi,
" Armis ad bellum instruar, ut videam
" An nos conspiciens Priami filius pugnam-expeditè-ciens Hector
" Gavisurus sit, quum apparebimus per belli semitas.
" Certè aliquis & Trojanorum saturabit canes & alites
" Pinguedine & carnibus, stratus ad naves Achivorum.
Sic dixit: Neque non obsecuta est dea candida-ulnas Juno.
Ac quidem discurrens auro-phaleratos instruebat equos
Juno, veneranda dea, filia magni Saturni.
Minerva autem, filia Jovis Ægiochi,
Peplum quidem laxatum-defluere-sivit pulchrum patris super pavimento,
Varium, quod utique ipsa fecerat & elaborârat manibus:
Ipsa verò loricam induta Jovis nubes-cogentis,
Armis ad bellum armabatur lachrymosum.
In currus autem fulgidos pedibus conscendit, sumpsitque hastam
Gravem, magnam, validam, quâ domat ordines virorum
Heroum, quibuscunque irascitur præpotenti-patre-nata.
Juno porrò scuticâ velociter urgebat equos.

Ver. 372.——τιμῆσαι Ἀχιλλῆα] Quanto cum artificio *Achillem* nusquam non inseruerit Poeta, vide suprà ad ά, 673, 681; & ad έ, 788; & ad ή, 228.

Ver. 377. Εἰ νῶϊ——Γηθήσει προφανείσα ἀνὰ.] De venustate istius, γηθήσει· vide suprà ad ά, 330. Cæterùm constructio, νῶϊ γηθήσει προφανείσα (quemadmodum & in istâ locutione, τίς ἂν τάδε γηθήσειεν;) vel hujusmodi est, δι' ἡμᾶς γηθήσει προφανείσας, vel, ἡμᾶς ἰδὼν γηθήσαι προφανείσας. Nam quod addit *Eustathius*, (δύναται δὲ θεραπευθῆναι τὸ σολοικοειδὲς, ἢ διὰ Ἀντιπτώσεως,——ἀντὶ τοῦ, ἡμῶν φανεισῶν·) planè est, quod de omni semper *Antiptosi* dictum sit, absurdissimum: Quasi scilicet ullus unquam non contemnendus Scriptor, aliud *dixisse* potuerit, aliud *voluisse*. Porrò, fuerunt qui hîc legerent (ut ex Scholiis liquet) προφανείσας, vel potiùs προφανεῖσας. Quod ferri omninò non potest: Nam *Doricum* illud ᾰς breve in Accusativis fœmininorum, *Homero* prorsùs erat ignotum. Quod autem in MS. repperit *Barnesius*, προφανέντε, rectè scribi potuerat, licèt de *Fœminis* sermo sit; ut fusè ostendimus suprà ad έ, 778.

Ver. 378.——πτολέμοιο γεφύρας.] Τὰς διὰ τοῦ ῥεύματος τῶν αἱμάτων διόδους. *Eustath.* Vide autem suprà ad δ', 371.

Ver. 379. Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας.] *Trojanorum aliquis, & ante omnes ipse scilicet Hector.* Miro autem errore hoc in loco *Eustathius* istud, Τρώων, non ad τις, sed ad κύνας ἠδ' οἰωνοὺς refert.

Ver. 382.——ἔντυεν] Vide suprà ad έ, 720.

Ver. 385.——ἑανὸν] Vide suprà ad γ', 385.

Ver. 389. Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα.] Quâ ratione, φλόγεα, hîc ultimam producat; item κεντρηνεκέας, *ver.* 396; & ἂν, *ver.* 406; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.——βήσατο] *Al.* βήσατο. Vide suprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Ver. 391.——ὀβριμοπάτρη.] Vide suprà ad ά, 43 & 50.

Ver. 392. Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.] Ita equidem scribendum existimo, (quomodò eundem versum legimus, έ, 748; atque etiam hoc in loco edidit *H. Stephanus*,) Ἥρη δὲ μάστιγι. Ferri tamen potest & Ἥρη δὴ· ut sit scilicet, Ἥρη ἄρα δὴ ἐπεμαίετο· adeòque augeatur vis vocabuli ἄρα, quæ hæc cum *præcedente ver.* 383 connectit. Alioqui scribere potuisset Poëta, ἐπεμαίετο ἵππους.

Ver.

Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους,
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην
Ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Γυιώσω μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατά θ' ἅρματα ἄξω·
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτησι κεραυνός.
Ὄφρ' εἰδῇ Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζομαι, οὐδὲ χολοῦμαι·
Αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾷν, ὅ, ττι νόησω.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Πρώτησιν δὲ πύλησι πολυπτύχου Οὐλύμποιο
Ἀντομένη κατέρυκε· Διὸς δέ σφ' ἔννεπε μῦθον·
Πῆ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
Οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
Ὧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου παῖς, εἰ τελέει περ,
Γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν, κατά θ' ἅρματα ἄξειν.
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον, ἅ κεν μάρπτησι κεραυνός.
Ὄφρ' εἰδῇς, Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν σῷ πατρὶ μάχηαι.
Ἥρῃ δ' οὔτι τόσον νεμεσίζεται, οὐδὲ χολοῦται·
Αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾷν, ὅ, ττι νοήσῃ.
Ἀλλὰ σύγ', αἰνοτάτη, κύον ἀδδεὲς, εἰ ἐτεόν γε

Sponte-suâ autem portæ crepuerunt cœli, quas custodiebant Horæ,
Quibus commissum est magnum cœlum Olympúsque,
Ut & aperiant densam nubem, & claudant.
Hâc utique *viâ*, per eas, stimulo-parentes dirigebant equos.
Jupiter autem pater ab Idâ ut vidit, iratus est graviter:
Irimque excitavit aureas-alas habentem, nunciaturam;
" Vade age, Iri velox, retrò verte, neque *eas* sine adversus *me*
" Venire: non enim commodè congrediemur in prælium.
" Sic enim edico, quod & perfectum erit:
" Claudos-reddam quidem ipsis sub curribus veloces equos;
" Ipsásque de curru dejiciam, & currus confringam:
" Nec decem vertentibus annis
" Vulnera perfectè-sanare-potuerunt, quæ deprehensis-impresserit fulmen.
" Ut sciat Minerva, quando cum suo patre pugnaverit.
" Junoni autem non tantopere succenseo, neque irascor;
" Semper enim mihi solet interrumpere, quicquid in-animum-induxerō.
Sic dixit: Festinabat autem Iris cursu-procellas-æquans, nunciatura:
Ivítque ex Idæis montibus, ad magnum Olympum.
Primis autem in portis multas-convalles-habentis Olympi
Occurrens detinuit *eas*, Jovisque ipsis exposuit sermonem;
" Quo tenditis? cur vobis in præcordiis furit animus?
" Non finit Saturnius auxilium-ferre Argivis.
" Sic enim minatus est Saturni filius, si quidem perficiet,
" Claudos-redditurum quidem vobis sub curribus veloces equos,
" Vósque ipsas de curru dejecturum, & currus confracturum.
" Neque decem vertentibus annis
" Vulnera perfectè-sanabimini, quæ deprehensis-impresserit fulmen.
" Ut scias, Minerva, quando cum tuo patre pugnaveris.
" Junoni autem non tantopere succenset, neque irascitur:
" Semper enim *illa* ei solet interrumpere, quicquid in-animum-induxerit.
" Sed tu, ô teterrima, ô canis inverecunda; si reverâ

Ver. 393.—μύκον] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 395.—ἀνακλῖναι] Vide suprà ad α', 309.

Ver. 396. Τῇ ῥα] Vide suprà ad α', 56; & ad ε', 858.

Ver. 399. Βάσκ' ἴθι.] Vide suprà ad β', 8.

Ver. 400.—καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 406. Ὄφρ' εἰδῇ.] Vel facetè; " *Ut sciat quando cum* " *patre suo pugnare oporteat.*" Vel ἐλλειπτικῶς: " *Ut,* " *quando cum patre suo pugnaverit, sciat deinceps* ——." Notante *Eustathio.*

Ver. 409.——ἀέλλοπος ἀγγελέουσα.]
——at illa leves cœli demissa per auras. *Æn.* XI, 595.

Ver. 419.——ἀπαλθήσεσθον.] *Al.* ἀπαλθήσεσθαι.

Ver. 420. Ὄφρ' εἰδῇς;] Vide suprà ad *ver.* 406.

Ibid.——Γλαυκῶπις] *Al.* Γλαυκῶπι.

Ver. 422.—γάρ οἱ] Vide suprà ad α', 51.

Ver. 423. Ἀλλὰ σύγ', αἰνοτάτη, κύον ἀδδεὲς.] Non hæc venustè *Iris* ex *suâ* personâ, sed ex Jovis. Quare hoc modo, ut opinor, vertendum, " *At Tu, inquit, O teterrima, &c.*" *Ibid.*

Τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.
Αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
Νῶϊν ἐῶ Διὸς ἄντα βροτῶν ἕνεκεν πολεμίζειν·
Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
Ὅς κε τύχῃ· κεῖνος δὲ τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπιεικές.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους.
Τῇσιν δ' Ὧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπῃσιν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.
Αὐταὶ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
Μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν εὔτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Οὔλυμπόνδ' ἐδίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
Τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἅρματα δ' ἀμβωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας.
Αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἕζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος.
Αἱ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Ἥσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο·
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
Οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
Πάντως, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι,
Οὐκ ἄν με τρέψειαν, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.

" Audebis, Jovem contra, ingentem hastam-attollere.
Ac quidem sic locuta, abiit pedibus velox Iris.
Tum Minervam Juno allocuta est;
" Eheu, Ægiochi Jovis filia, non amplius ego
" Nobis permitto, Jovem contra, mortalium causâ pugnare;
" Quorum alius quidem intereat, alius autem vivat,
" Ut cuique sors-ferat: ille verò quæ sua sunt cogitans animo,
" Trojanisque & Danais adjudicet, ut æquum *est*.
Sic fata, retro vertit solidos-ungulis equos.
His porrò Horæ quidem solverunt pulchros-jubis equos;
Et eos quidem alligârunt ad ambrosia præsepia:
Currus autem inclinârunt ad parietes collucentes.
Ipsæ autem [*Juno & Minerva*] aureis in sellis-recubitoriis sederunt
Mixtim *cum* aliis diis, suo mœstæ corde.
Jupiter autem pater ab-Ida pulchras-rotas-habentem currum & equos
Ad Olympum egit, deorúmque pervenit ad sedes.
Huic autem & equos quidem solvit inclytus terræ quassator [*Neptunus*;]
Currus verò ad receptaculum posuit, linteo circumdato.
Ipse autem aureum in thronum latè-sonans Jupiter
Consedit, eique sub pedibus magnus concutiebatur Olympus.
At solæ à Jove seorsum Minerváque & Juno
Sedebant, nec omnino ipsum alloquebantur, neque interrogabant:
Sed ille cognovit suâ in mente, dixítque;
" Cur ità mœstæ estis, Minerváque & Juno?
" Non sanè diu laborâstis pugnâ in gloriosâ
" Ad perdendos Trojanos, quorum odium acerbum cepistis.
" Omnino, quæ *sunt* meæ vires & manus invictæ,
" Non me verterint quotquot dii sunt in Olympo.

Ibid.—εἰ ἐτεόν γε Τολμήσεις.] Quò istud εἰ τολμήσεις referatur, nihil subjungit. De quâ elegantissimâ *Aposiopesi*, vide suprà ad ά, 340.

Ver. 429. Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω.] *Eustathius* legit ἀποφθείσθω· φθιέσθω, ἐξ οὗ κατὰ κρᾶσιν τὸ φθείσθω. Cæterùm aptissimè hæc ad personam *Junonis* superbam atque præfractam; quæ ut primùm, quod maximè velit, non possit; continuò, " *Nihil hæc Sui interesse; Sibi perinde esse, quis vincat, quis* " *pereat Mortalium.*"

Ver. 432.——τρέπε] *Al.* τράπε.

Ver. 435.—ἔκλιναν] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 436.——χρυσέοισιν] Pronunciabatur χρυσοῖσιν. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 441.——ἀμβωμοῖσι.] Βωμοὶ, οὐ μόνον ἐφ' ὧν ἔθυον, ἀλλὰ καὶ——ἁπλῶς ἀνάστημα, ἐφ' οὗ ἐστι βῆναί τι καὶ τεθῆναι. Οὕτω γοῦν ἐν Ὀδυσσείᾳ ἀγαλμάτιά τινα, δᾷδας ἐν χερσὶν ἔχοντα, ἱστάμενα ἐπὶ βωμῶν, ἤτοι βάσεών τινων, ἔφαινεν. *Eustath.*

Ibid.—πετάσσας.] Ità rectè edidit *Barnesius*. *Vulgg.* malè, πετάσας: Quod penultimam corripit.

Ver. 442.——εὐρύοπα Ζεὺς] Vide suprà ad ά, 175 & 498.

Ver. 443.——ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος.] Vide suprà ad ά, 528, 529.

Ver. 444.—Διὸς ἀμφὶς] Vide suprà ad ά, 349.

Ver. 448. Οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε] Acerba & faceta irrisio: " *Citò sanè reversæ estis.*" Cæterùm alii hîc legunt, Οὐ μὲν θὴν, & Οὐ μὲν δὴ, & Οὐ μέν τοι.

Ver.

Σφῶϊν δὲ πρίν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα,
Πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν, πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων, πληγέντε κεραυνῷ,
Ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη.
Πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διῒ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἠοῦς δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα
Ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλησθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχμητάων.
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἕκτωρ,
Πρὶν ὦρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα,
Ἤματι τῷ, ὅτ' ἂν οἱ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται,
Στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο πεσόντος.
Ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
Χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηαι

" Vobis autem priùs tremor cepit pulchros artus,
" Quàm pugnámque videretis, pugnæque magna facinora.
" Sic enim edico, quod & perfectum fuisset:
" Haud sanè in vestris curribus, percussæ fulmine,
" Amplius in Olympum rediissetis, ubi immortalium sedes est.
Sic dixit: at compressis-labris-gemebant Minerváque & Juno.
Propinquæ hæ utique sedebant, malâque Trojanis cogitabant.
Ac Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,
Irata Jovi patri, ira quippe ipsam atrox tenebat:
Juno verò non continuit in pectore iram, sed allocuta est;
" Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?
" Benè & nos scimus, quòd tibi potentia vinci nescia:
" Attamen Danaos lugemus bellicosos,
" Qui jam sanè malo fato expleto perierint.
" At certè bello quidem abstinebimus, si tu jubes:
" Consilium verò Argivis suggeremus, quod proderit,
" Ut nè omnes pereant, irato Te.
Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter;
" Crastino-manè etiam magis præpotentem Saturnium
" Videbis, si vis, magnos-oculos-habens veneranda Juno,
" Perdentem Argivorum ingentem exercitum bellicosorum.
" Non enim priùs à bello cessabit fortis Hector,
" Quàm excitatus sit ad naves velox-pedibus Pelides,
" Die illo, quando hi quidem ad puppes pugnaturi sint
" Angustiâ in gravissimâ, de Patroclo occiso.
" Sic enim fatale est: Tui verò ego non rationem-habeo
" Iratæ, neque si ultimos fines adieris

Ver. 454. Ὧδε γὰρ ἐξερέω.] Refertur istud γὰρ, non ad id quòd proximè præcessit, sed ad id quod elegantissimè reticetur: "*Sic Feiciter quidem vobis evenit, quod pugnam inire timueritis; NAM* &c." Vide suprà ad έ, 22.

Ibid.——ἔσται.] *Al.* ἦεν. Scilicet, ἦεν ἄν.

Ver. 455.——πληγέντε.] De voce, πληγεὶς, vide suprà ad γ', 31. De constructione elegantissimâ, πληγέντε, etiam cùm de *Fœminis* sermo sit; vide ad έ, 778.

Ver. 456.——ἀθανάτων] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 458.——αἵ γ'] Notandum, quàm non sit supervacaneum istud γε, ad connectendam sententiam.

Ver. 461. Ἥρῃ] *Al.* Ἥρη, & Ἥρης. Vide suprâ ad δ', 24.

Ver. 462.——ἔειπες] *Al.* ἔειπας. Quod perinde est; & hîc, & aliis permultis in locis.

Ver. 463.——ὅ, τοι] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 468.——ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.] Ita & suprà, *ver.* 37. Quare pessimè in plerisque editum hîc, Θεοῖο. Quod hoc in loco prorsùs est invenustum.

Ver. 469.——νεφεληγερέτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 471.——βοῶπις] Vide suprà ad ά, 551.

Ver. 474. Πρὶν ὦρθαι.] Quâ ratione, πρὶν, hic producatur; item Διῒ, *ver.* 493; & ἐρεισάμενος, *ver.* 496; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.——Πηλείωνα] De *Achille* nusquam non inserto, vide suprà ad β', 673, 681; ad έ, 788; & ad ή, 228.

Ver. 477. Ὣς γάρ θέσφατόν ἐστι.]

——Sic fata Deûm Rex
Sortitur.—— *Æn.* III, 375.

Ver.

Γαίης καὶ πόντοιο, ἵν' Ἰαπετός τε Κρόνος τε
Ἥμενοι, οὔτ' αὐγῇς ὑπερίονος ἠελίοιο
Τέρποντ', οὔτ' ἀνέμοισι· βαθὺς δέ τε τάρταρος ἀμφίς·
Οὐδ' ἢν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὔ σευ ἔγωγε
Σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μέν ῥ' ἀέκουσιν ἔδυ φάος· αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
Ἀσπασίη, τρίλλιστος, ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.
Τρώων δ' αὖτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι,
Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα, μῦθον ἄκουον,
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε, Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης·
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι·
Νῦν ἐφάμην, νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
Ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
Ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθ'· αὐτὰρ καλλίτριχας ἵππους
Λύσαθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἐδωδήν·

" Terræ & maris, ubi Iapetúſque Saturnúſque
" Sedentes, neque ſplendore ſuper à gradientis ſolis
" Oblectantur, neque ventis: profundus autem tartarus circum:
" Nè quidem ſi illuc (inquam) perveneris errabunda, tui ego
" Iratæ rationem-habeo; quoniam non te impudentius aliud
Sic dixit: Ei autem nihil reſpondit candida ulnas Juno.
Occidit verò in Oceanum ſplendidum lumen ſolis,
Trahens noctem nigram ſuper almam terram.
Ac Trojanis quidem invitis occidit lux: ſed Achivis
Grata, exoptatiſſima, ſupervenit nox tenebroſa.
Trojanorum verò concionem habuit illuſtris Hector,
Seorſum à navibus quum duxiſſet, fluvium ad vorticoſum,
In puro; ubi utique cadaveribus vacuum apparebat ſpatium.
Ex equis verò cum deſcendiſſent in terram, orationem audiebant,
Quam Hector dicebat, Jovi carus: in manu autem
Haſtam tenebat undecim-cubitorum; prænitebat verò haſtæ
Cuſpis ærea, circúmque aureus ambibat annulus:
Hâc ille nixus, verba alata allocutus eſt:
" Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii;
" Modò credidi, navibúſque perditis & omnibus Achivis,
" Retrò *me* rediturum ad Ilium ventoſam:
" Sed priùs caligo ſupervenit, quæ nunc ſervavit maximè
" Argivos & naves in littore maris.
" Verùm nunc quidem obſequamur nocti nigræ,
" Cœnáſque inſtruamus; atque pulchris-jubis equos
" Solvite ex curribus, ipſiſque apponite pabulum:

Ver. 485. Ἐν δ' ἔπεσ' —— Ἕλκον νύκτα]
Vertitur intereà cœlum, & ruit Oceano nox,
Involvens umbrâ magnâ terramque polumque.
Æn. II, 250.
Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis.
Æn. VIII, 369.

Ver. 486. — ἄρουραν] Vide ſuprà ad ζ, 142.

Ver. 487. Τρωσὶν, μέν ῥ'] Non vacat iſtud ῥα; Eam enim vim habet, quam & in verſione ſervavi, *Ac Trojanis quidem*, &c.

Ver. 488. —— ἐπήλυθε] Non ex ἐπήλυθα, ſed ex ἐπήλυθον. Alioqui non conſtaret Temporum ratio. Vide ſuprà ad ά, 37.

Ver. 490. Νόσφι] Vide ſuprà ad ά, 349.

Ibid. —— ποταμῷ ἔπι] Ità rectè edidit *Barneſius*. Erat enim non, ut vulgò legitur, ποταμῷ ἐνί· ſed (ut infrà *ver.* 556) μεσσηγὺ νεῶν, ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.

Ver. 492. Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες]
—— tota cohors —— relictis
Ad terram defluxit equis. —— *Æn.* XI. 500.

Ver. 494. —— ἔχ' ἐνδεκάπηχυ.] Vide ſuprà ad ζ', 319.

Ver. 495. —— χρύσεος.] Pronunciabatur χρυσοῦς. Vide ſuprà ad β', 268.

Ver. 498. Νῦν ἐφάμην —— ἀπονοστήσειν.] Refertur iſtud Νῦν non ad ἐφάμην, ſed ad ὀλέσας ἀπονοστήσειν.

Ver. 499. — προτὶ] *Al.* ποτί. Quod idem eſt.

Ver. 501. —— ἐπὶ ῥηγμῖνι.] Quâ ratione, ἐπὶ, hîc ultimam producat; item, Διῒ, *ver.* 517; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 502. — πειθώμεθα νυκτὶ —, Δόρπα τ']
Nunc adeò, melior quoniam pars acta diei;
Quod ſupereſt, læti benè geſtis corpora rebus
Procurate, viri; & pugnam ſperate parati. *Æn.* IX, 156.

Ver. 503. —— ἐφοπλισόμεσθ'] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 504. Λύσαθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων.] Non ſupervacaneum eſt iſtud, ὑπό. Vide infrà ad *ver.* 543.

Ἐκ πόλιος δ' ἄξασθε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
Ὥς κεν παννύχιοι, μέσφ' ἠοῦς ἠριγενείης,
Καίωμεν πυρὰ πολλὰ, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκῃ·
Μήπως καὶ διὰ νύκτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Φεύγειν ὁρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι,
Ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,
Βλήμενος ἢ ἰῷ, ἢ ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Νηὸς ἐπιθρώσκων· ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διῒ φίλοι ἀγγελλόντων,
Παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας
Λέξασθαι περὶ ἄστυ, θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη
Πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.
Ὧδ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
Μῦθος δ', ὃς μὲν νῦν ὑγιὴς, εἰρημένος ἔστω.
Τὸν δ' ἠοῦς, Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω.
Εὔχομαι, ἐλπόμενος Διΐ τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσιν,
Ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους,
Οὓς κῆρες φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν.
Ἀλλ' ἤτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς·

"Ex urbe autem ducite boves & pingues oves
"Properè, vinúmque suave afferte,
"Panémque ex domibus; insupérque ligna multa colligite,
"Ut per-totam-noctem, usque ad auroram mane-genitam,
"Accendamus ignes multos, splendórque ad cœlum perveniat:
"Nè fortè etiam per noctem comantes Achivi
"Fugere aggrediantur super lata dorsa maris.
"Ne saltem illacessiti naves ascendant, & quieti;
"Sed *faciamus* ut quis eorum vulnus etiam dom[i] curet,
"Percussus vel sagittâ, vel hastâ acutâ,
"Dum navem properè-conscendit: ut quis horreat etiam alius
"Trojanis equûm-domitoribus inferre lamentabile bellum.
"Præcones autem per urbem Jovi cari jubeant,
"Pueros pubescentes, & temporibus-canos senes
"Excubias agere circùm urbem, a Diis-ædificatis in turribus:
"Sequioris autem sexûs Fœminæ in suis ædibus quæque
"Ignem magnum accendant; custodiáque aliqua firma sit,
"Nè manus-hostium-per insidias ingrediatur urbem, copiis absentibus.
"Sic esto, Trojani magnanimi, ut dico:
"Ac Sermo *hic*, qui quidem nunc utilissimus, dictus esto:
"Qui autem manè *utilis sit*, Trojanos inter equûm-domitores dicam.
"*Utique* vota facio sperans, Jovíque cæterísque diis,
"Expulsurum *me* hinc canes funestis-fatis-adductos,
"Quos fata adduxerunt nigris in navibus.
"Verùm enimverò per noctem custodiamus nos ipsos:

Ver. 510.——διὰ νύκτα.] *Schol.* Ἀντὶ τοῦ διὰ νυκτός. Sed διὰ νύκτα φεύγειν, non est illud modò, quod dicimus (διὰ νυκτὸς) *noctu fugere*, sed & *noctis beneficio fugere*.

Ver. 514.——ὀξυόεντι] Vide suprà ad ε', 50.

Ver. 516.——πολύδακρυν ἄρηα] Vide suprà ad γ', 132.

Ver. 517. Κήρυκες——Διῒ φίλοι] Jure gentium sacrosancti & inviolati.

Ver. 518.——πολιοκροτάφους]
Candidior—— tondenti barba cadebat. *Virg. Ecl.* I. 29.

Ver. 519. Λέξασθαι] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 520. Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες.] *Imbecilliori sexu Fœminæ.* Sic apud *Sophoclem, Trachin.* 1070, Γυνὴ δὲ, θῆλυς οὖσα· "*Fœminea vis, fœminea manus,*" vertente Cicerone: Et mox de seipso Hercules, *ibid. ver.* 1083, θῆλυς εὕρημαι τάλας, "*fœminata virtus occidit,*" vertente itidem Cicerone. Stultissimè igitur vocem hanc, θηλύτεραι, ad sententiam minùs honestam hic detorsit *Scholiastes*, & apud *Eustathium Porphyrius*. Quod & *ad rem*, hoc in loco, *ineptissimum* est; & *Hectore*, viro in primis gravissimo, *indignissimum*; cúmque etiam *de Suis* loquatur, planè *absurdissimum*.

Ver. 521. Πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δὲ]
Intereà vigilum excubiis obsidere portas,
——& mœnia cingere flammis. *Æn.* IX, 159.

Ver. 524. Μῦθος δ', ὃς μὲν νῦν ὑγιὴς, εἰρημένος ἔστω.] Sententia ea est, quam in *Versione* exhibui. *Eustathius* aliter accipit: Ὁ μὲν λόγος, ὃς νῦν εἰρημένος ἐστὶν, ὑγιὴς ἔστω. Καὶ συντέτακται μὲν καθ' Ὑπερβατόν —— Ὑγιὴς δὲ λόγος, ὁ ἀπαραποίητος καὶ ἀκολόβωτος. Verùm *Hyperbata* ista *Homero*, scriptori summè perspicuo, prorsùs erant ignota.

Ver. 529.—ἡμέας αὐτοὺς.] Pronunciabatur, ἡμᾶς αὐτούς. Nam ἡμέας ultimam *producit*; ideóque contrahitur in ἡμᾶς. Alioqui contraheretur in ἡμεῖς; sicuti βασιλέας, βασιλεῖς. ἀληθέας, ἀληθεῖς.

Ver.

Πρωῒ δ' ὑπ' ἠοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Εἴσομαι, αἴκε μ' ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης
Πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται, ἤ κεν ἐγὼ τὸν
Χαλκῷ δηώσας, ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
Αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται, αἴ κ' ἐμὸν ἔγχος
Μείνῃ ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀίω
Κείσεται οὐτηθεὶς, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
Ἠελίου ἀνιόντος ἐς αὔριον. Αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
Εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα,
Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν.
Οἳ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
Δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
Ἐκ πόλιος δ' ἄξαντο βόας καὶ ἴφια μῆλα
Καρπαλίμως· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
Κνίσσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω.
Οἱ δὲ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρῃ
Εἵατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
Φαίνετ' ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθὴρ,
Ἔκ τ' ἔφανον πᾶσαι σκοπιαὶ, καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθὴρ,

" Manè autem sub auroram armis armati,
" Naves ad cavas excitemus acrem martem.
" Videbo, utrúmne me Tydides fortis Diomedes
" A navibus ad murum repellat, an ego illum
" Ære cùm-occidero, spolia cruenta auferam.
" Cras suam virtutem perspectam-dabit, si meam hastam
" Sustinuerit irruentem: sed in primis puto
" Jacebit vulneratus, multíque circa ipsum socii,
" Sole orto cras. Utinam enim ego ità
" Sim immortalis & expers-senectutis *per* dies omnes,
" Et honorer sicut honoratur Minerva & Apollo,
" Ut jam dies hic malum feret Argivis.
Sic Hector concionatus est: Trojani autem acclamabant.
Illíque equos quidem solvebant jugo sudantes,
Ligabántque capistris apud currus suos unusquisque:
Ex urbe autem adducebant boves & pingues oves
Properè; vinúmque suave afferebant,
Panémque ex domibus: & insuper ligna multa colligebant.
Nidorem autem ex campo venti ferebant *ad* Cœlum usque.
Ipsi verò, multùm elati, secundùm bellicos ordines
Sedebant per-totam-noctem; ignésque eis ardebant multi.
Sicut autem quando in cœlo stellæ lucidam circa lunam
Apparent perdecoræ, quando utique est sine vento æther;
Apparéntque omnes speculæ, & cacumina summa,
Et saltus: cœlitus autem aperitur immensus æther,

Ver. 530.—σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες——ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.] Istud Σὺν τεύχεσι (propter adjunctam *præpositionem*) non refertur ad θωρηχθέντες, (vide έ, 737, & θ', 376, 388.) sed ad ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα. Quemadmodum & latine dicitur, *armis armari*, non *cum armis armari*: è contrario, *cum armis hostem aggredi*, rectè dicitur. Vide suprà ad ά, 528, 529.

Ver. 536.—ἐπερχόμενον· ἀλλ'] Quâ ratione, ἐπερχόμενον, hic ultimam producat; item, ἀριπρεπέα, *ver.* 552; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 539.—— ἀθάνατος] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 543.—λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας.] Ζυγοῦ ὑπέλυσαν, (ut ὑπελύσαο δεσμῶν, ά, 401;) *Loris subtus solutis expedierunt.* Nam istud, ὑπὸ, non refertur ad ζυγοῦ. Vide suprà, *ver.* 504.

Ver. 547, 549.——ξύλα πολλὰ λέγοντο.——Οἱ δὲ μέγα] *Barnesius ex Platonis Alcibiade secundo* locum hunc quatuor versibus (non ineptis quidem illis, si fortè huc pertineant) auctiorem edidit.

——ξύλα πολλὰ λέγοντο·
Ἔρδον δ' ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας·
Κνίσσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω
Ἡδεῖαν· τῆς δ' οὔτι θεοὶ μάκαρες δατέοντο,
Οὐδ' ἔθελον· μάλα γάρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οἱ δὲ μέγα φρονέοντες——.

Ver. 549.——ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρῃ] *Al.* γεφύραις, sive γεφύρῃς. *Al.* ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας· ut suprà, *ver.* 378. Quem locum vide; itemque δ', 371.

Ver. 550. Εἵατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.]
Collucent ignes; noctem custodia ducit
Insomnem.—— *Æn.* IX, 166.

Ver. 554.—— οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθὴρ] Elegantissima & planè mirifica descriptio. *Discissis subtus & disjectis undique nubibus, aperuit se in immensum æther.*

Πάντα δέ τ' εἴδεται ἄστρα· γέγηθε δέ τε φρένα ποιμήν·
Τόσσα, μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
Τρώων καιόντων πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δ' ἑκάστῳ
Εἴατο πεντήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας,
Ἑστάοτες παρ' ὄχεσφιν, ἐΰθρονον ἠῶ μίμνον.

Et omnia conspiciuntur astra; gaudétque porro animo pastor:
Ita tot, inter naves & Xanthi fluenta,
Trojanorum accendentium ignes apparebant Ilium ante.
Mille utique in campo ignes ardebant: ad singulos autem
Sedebant quinquageni *viri*, *ad* lumen ignis ardentis.
Equi verò hordeum album comedentes & avenas,
Stantes apud currus, pulchro-sedentem-in-solio-auroram expectabant.

Ver. 558. Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ] Notandum istud, ἄρ', singularem hîc *vim* habere in connectendâ sententiâ. "*Tot ignes apparebant: Utique mille in campo ignes.*" &c. Tolle hanc particulam; perit continuò tota sententiæ venustas.

Ibid.——πὰρ δὲ ἑκάστῳ Εἴατο πεντήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο] Alii legunt, σέλᾳ. Quod ferri potest. Quod autem addit Scholiastes; Τῷ ἑκάστῳ, συναπτέον τὸ σέλᾳ· ἵν' ᾖ, παρ' ἑκάστῳ σέλαϊ καὶ φωτὶ τοῦ πυρός· jejuna est valdè, & inconcinna constructio. Cæterùm meritò hîc *Popius Terassonum*, scriptorem Gallicum, negligentiæ postulat; qui apud *Homerum* Trojanos cum Sociis non ampliùs decem fuisse millia contenderit, cùm hîc liquidò dictum sit milites numero fuisse quinquagies mille.

Ver. 560. Ἵπποι δὲ]

——& religatos ritè videbat
Carpere gramen equos—— *Æn.* IX, 352.

Ver. 561.—ἐΰθρονον ἠῶ μίμνον.] Potuisset dicere, ——ἔμιμνον ἐΰθρονον ἠῶ. At longè venustior est *Spondæus* iste, ad longinquam auroræ expectationem, & spem arduam, noctisque impatientem.

ΤΗΣ

THΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Ι΄.

Ὑπόθεσις τῆς Ι΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας.

Ἀγαμέμνων συμβουλεύσαντος τοῖς Ἕλλησι φεύγειν, ἵσανται τὴν ἐναντίαν ἀποφαινόμενοι γνώμην Διομήδης καὶ Νέστωρ. Συμβουλεύσαντος δὲ Νέστορος, πρὸς Ἀχιλλέα πέμπονται πρέσβεις. Καὶ δεηθεῖσιν ἀντεῖπεν αὐτοῖς Ἀχιλλεύς. Οἱ δὲ ἀπαγγέλλουσι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ὕπνον τρέπονται.

ΑΛΛΗ.

Ἐπαυλισαμένων τῶν πολεμίων, διὰ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον εὐημερίαν, παρὰ τοῖς νεώσιν, Ἀγαμέμνων ἀπελπικὼς τὴν σωτηρίαν, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἀποφαινόμενος γνώμην, ἀποφεύγειν ἐπιβάντας τῶν νεῶν κελεύει τοὺς Ἕλληνας. Διομήδης δὲ ἀντειπόντος, Νέστωρ παραυτίκα ἀμείβεται τοῦτον. Προστίθησι δὲ τὰ λείποντα αὐτοῦ τοῖς λόγοις, φύλακας κελεύων ἐπὶ τὴν τάφρον ἐκπέμπειν, καὶ τοὺς ἀρίστους ἀθροισθέντας βουλεύσασθαι μετ' αὐτῶν περὶ τῶν ἐπειγόντων. Πείθεται τούτοις ὁ βασιλεύς, καὶ τοὺς ἀρίστους ἑστιᾷ, ἐν οἷς πάλιν Νέστωρ Ἀγαμέμνονι σύμβουλος τῶν καλλίστων γίγνεται, τῆς μὲν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα κελεύων αὐτὸν ὀργῆς λαθέσθαι, πρὸς δὲ τὸν ἐπείγοντα καιρὸν ἁρμόσασθαι, καὶ πρεσβείαν ὡς τὸν τοῦ Πηλέως ἀποστεῖλαι. Τοῦ δὲ βασιλέως καὶ δῶρα πολλὰ ὑπισχνουμένου δώσειν, καὶ κηδεστὴν ἀξιώσαντος γενέσθαι, παραγίγνονται πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, ὅ, τε Ἰθακήσιος καὶ ὁ τοῦ Τελαμῶνος, καὶ πρὸς τούτοις Φοῖνιξ. Τῶν δὲ πρέσβεων ἐλθόντων, καὶ τὴν δέησιν ποιουμένων, καὶ τὰ κατὰ τοὺς Ἕλληνας μηνυσάντων, καὶ τὴν ἔπειξιν δηλούντων, ἀτεγκτος ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ οὐδ' ὅλως ἐνδοὺς πρὸς τὴν ἀκμὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων εὑρίσκεται· ἀλλὰ μνησικακῶν μὲν τῷ Ἀγαμέμνονι, τῶν δὲ δώρων καταφρονῶν, καὶ τῆς συγγενείας τοῦ βασιλέως ὑπερφρονῶν. Καὶ μετὰ τοῦτο Φοῖνιξ πείθειν αὐτὸν πειρᾶται, καὶ δακρύει τὴν παροῦσαν τῶν Ἑλλήνων τύχην, ὡς εἰς ἔλεον αὐτὸν ὑπάξων· καὶ τῆς περὶ τὴν πρώτην ἡλικίαν ὑπομιμνήσκει τροφῆς· καὶ ὅτι οὐ χρή, παραδείγματι τῷ κατὰ τὴν παλλακίδα χρώμενος, πάντα μητρὶ πείθεσθαι, δι' ὧν εἶπεν. αἰνιττόμενος· καὶ ὡς πρὸς ἀνάγκην βοηθήσας, χωρὶς τιμῆς, μεταγνώσεται, τὴν Μελεάγρου μάχην καὶ Αἰτωλῶν διηγούμενος. Οὔτε δὲ Φοῖνιξ, πρεσβευτὴς εὐτυχής· καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπίσης τοῖς ἄλλοις ἀποτυγχάνει. Οὔτε δὲ ὁ συγγενὴς αὐτὸν Αἴας ἔτρεψεν, ἐπιπλήσσων τε, καὶ ἱκετεύων, καὶ λοιδορούμενος, καὶ παντὶ τρόπῳ πεῖσαι πειρώμενος. Ἀλλὰ Φοίνικα μὲν παρ' ἑαυτῷ κατέχει Ἀχιλλεύς· Ὀδυσσεὺς δέ, σὺν Αἴαντι, τὰ πρὸς τοῦ Ἀχιλλέως ἀποπρεσβεύεται τοῖς Ἕλλησιν. Ἐφ' οἷς Διομήδης καθάπτεται μὲν Ἀχιλλέως, ὡς οὐ δεόντως ἀμέτρῳ ὀργῇ … τε … ἀρίστους ἐπὶ τὴν μάχην προτρέπεται.

Ἐπιγραφαί.

* Ἀπόπειρα. Πρεσβεία, ἢ Λιταί. Vide Annot. ad *ver.* 17

Ἄλλως.

Ἐξεσίη δ' Ἀχιλῆος ἀπειθέος ἐστὶν Ἰῶτα. LIB. IX

Ὣς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Θεσπεσίη ἔχε Φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη·

[illegible]
Divinitus-immissa agebat Fuga, Metus frigidi socia:

Ver. 1. Ὣς οἱ μὲν] "Nec poëticâ modò, sed *oratoriâ* virtute "(*Homerus*) eminentissimus. Nam, ut de laudi-"bus, exhortationibus, consolationibus taceam; nonne vel *Nonus* "*liber*, quo missa ad Achillem legatio continetur,——— "omnes litium ac consiliorum explicat artes? Affectus quidem "vel illos mites, vel hos concitatos, nemo erit tam indoctus "qui non in suâ potestate hunc auctorem habuisse fateatur." *Quintilian. lib.* X, *cap.* 1. Καὶ ἐν αὐτῇ πρεσβείᾳ, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς ῥήτορας. Ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεὺς δε- *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 20. Ubi totum harum orationum artificium retexitur & enarratur. Ut & altero in Libro, qui inscribitur Τέχνη, § 8 & 9.

Πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρήκηθεν ἄητον,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
Κορθύεται, πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν·
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρείδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
Φοίτα, κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων,
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.
Ἷζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ·
Ὣς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ·
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα, Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.

Luctu vero intolerando sauciati erant omnes fortissimi.
Sicut autem venti duo pontum commovent piscosum,
Boreas & Zephyrus; qui utique è Thraciâ spirant,
Advenientes repentinò; simúlque & unda nigra
In acervum attollitur, multámque extra mare algam fundunt:
Sic scindebatur animus in pectoribus Achivorum.
Atrides autem dolore magno sauciatus cor,
Obibat, præcones canoros jubens,
Nominatim ad concionem vocare virum unumquemque,
Minimè autem clamare: ipséque inter primos laborabat.
Sedebant porrò in concione tristes: Agamemnon autem
Surrexit lacrymas-fundens, ceu fons aquis niger,
Qui utique ab excelsâ petrâ nigram fundit aquam:
Sic ille graviter suspirans verba Argivis fecit;
" O amici, Argivorum ductores, & principes,
" Jupiter me valde Saturnius detrimento irretivit gravi:
" Infestus, qui antea quidem mihi promisit & annuit,
" Ilio exciso bene-munito rediturum;
" Nunc verò malam fraudem struxit, & me jubet
" Inglorium, Argos redire, postquam multum perdidi populum.
" Ita scilicet Jovi erit præpotenti placitum,
" Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,
" Atque adhuc demolietur, hujus enim potentia est maxima.

Ver. 3. Πένθεϊ δ' ——— ἄριστοι] Οἱ μὲν ἄλλοι περὶ φυγῆς ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. οἱ δὲ ἄριστοι ἐν πένθει ἦσαν. *Schol. Victoriana*; sc. *ex Petri Victorii codice exscripta.*

Ver. 4. Ὡς δ' ἄνεμοι δύο ———. Ὣς ἐδαΐζετο θυμός.]

Adversi rupto ceu quondam turbine venti
Confligunt Zephyrusque Notusque ———. *Æn.* II, 416.

Cæterùm nodum hîc in scirpo quæsiverunt plerique, *quibusnam affectibus duobus* distraherentur Achivorum animi. *Porphyrius* (quem secutus est Scholiastes,) φόβον καὶ λύπην intelligit: *Quæst. Homeric.* 5. Sch. Victorian. ἔκπληξιν τῶν παρόντων καὶ δέος τῶν μελλόντων. Alii ibidem memorati, Ζηνός τε νόον, καὶ Τρῶας ἀγαυούς. Admodum invenustè omnes. Unus rem acu tetigit *Eustathius*: Δαΐζονται, ὅ ἐστι μερίζονται βουλαῖς, εἴτε μένειν, εἴτε φεύγειν χρεών· *fugeréntne an permanerent*; *id scilicet in dubio erat.*

Ver. 5. Βορέης καὶ Ζέφυρος.] *Porphyrio* (Quæst. Homeric. 5.) scriptum est, Βόρρης. Quomodo Βορέης scilicet pronunciabatur.

Ibid. ——— τώ τε Θρήκηθεν ἄητον.] Eo nimirum in pelago, cui & ab Aquilonis & ab Occidentis partibus adjacebat *Thracia* procellosa. Vide *Strabon. lib.* I, *pag.* 49.

Ver. 9. ——— ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος.] Quâ ratione, ἄχεϊ, hic ultimam producat; item ὑπερμενέϊ, *ver.* 23; & πάλιν, *ver.* 56; vide suprà ad α', 51. Porrò alii hîc legunt, βεβλημένος.

Ver. 11. Κλήδην ——— ἄνδρα ἕκαστον, Μηδὲ βοᾶν] Ἕκαστον. scilicet τῶν Ἡγεμόνων. Et μὴ βοᾶν· nè vel Hostes, vel etiam Sui, quantum trepidaretur, intelligerent. Ut rectè *Schol. Victorian.* Κατ' ὄνομα τοὺς ἀρίστους συνάγει, ἵνα μὴ ἔκπυστα γένηται τοῖς πολεμίοις τὰ πρασσόμενα· ἢ καὶ πρὸς τὸ μὴ ταράξαι τοὺς οἰκείους.

Ver. 14. Ἵστατο δακρυχέων]

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum.
Æn. I, 469.

Ver. 17. Ὦ φίλοι,] Eâdem oratione suprà usus est *Agamemnon* ad tentandos Suorum animos, *lib.* β', 110. *&c.* Unde & hic *liber nonus* inscribitur, Ἀπόπειρα.

Ver. 18. Ζεύς με μέγα] Vide suprà ad β', 111. Cæterùm *Schol. Victorian.* hic legendum volunt, σὺν τῷ σ', τὸ "μέγας."

Ver. 19. ——— πρίν μέν μοι ὑπέσχετο] Τότε μὲν, ——— ὅτε τὸν ὄνειρον ἔπεμψεν· (β 12:) ἐκεῖ δὲ, πρίν, διὰ τὸ, "Ἀγράπτων ἐπιδέξια," (β', 350, 353.) *Schol. Victorian.*

Ver. 20. — ἀπονέεσθαι.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 25. — καὶ λύσει] Vide suprà ad β', 118.

Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες,
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,
Ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσι,
Φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες·
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·
Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·
Ἀλκὴν δ' οὔτοι δῶκεν, ὅ, τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν
Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις;
Εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται, ὥστε νέεσθαι,
Ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
Ἑστᾶσ', αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί·
Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,
Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν· εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ,
Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Νῶϊ δ' ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ', εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο·
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ·

" Verùm agite, ut ego dixero, pareamus omnes;
" Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:
" Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.
Sic dixit: illi vero omnes taciti facti sunt silentio,
Diu autem muti erant tristes filii Achivorum:
Tandem verò inter eos locutus est pugnâ-strenuus Diomedes;
" Atrida tibi primum adversabor inconsultè-loquenti,
" Quâ fas est, ô rex, in concione: tu verò ne irascaris.
" De fortitudine quidem mihi primùm convitium-fecisti inter Danaos,
" Dicens *me* esse imbellem & fortitudinis-expertem: Hæc autem omnia
" Sciunt Argivorum & juvenes & senes.
" Tibi vero ex-duobus-alterum dedit Saturni filius versuti:
" Sceptro quidem tibi dedit honorari supra omnes;
" Virtutem autem non dedit, quod utique imperium est maximum
" Bone vir, itáne planè credis filios Achivorum
" Imbellésque esse & fortitudinis-expertes, ut dicis?
" Utique, si tibi ipsi animus properat ad redeundum,
" Abi: patet tibi via navésque tibi prope mare
" Stant, quæ te secutæ sunt Mycenis valde multæ:
" At alii manebunt comantes Achivi,
" Donec Trojam everterimus. Quòd si & ipsi *volunt*,
" Fugiant cum navibus dilectam in patriam terram:
" Nos verò, ego Sthenelúsque, pugnabimus; donec finem
" Ilii invenerimus: favente enim Deo venimus.
Sic dixit: Atque omnes acclamârunt filii Achivorum,
Orationem admirati Diomedis equûm domitoris.
Inter eos autem surgens locutus est eques Nestor;

Ver. 29.——ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.] Vide suprà ad γ', 95.

Ver. 30. Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν.] Οὔτε γὰρ μένοντες, χρηστὴν ἔχον ἐλπίδα· οὔτε φεύγειν εὐκλεὲς ἡγοῦντο. *Schol. Victorian.*

Ver. 31.——βοὴν ἀγαθὸς] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 32. Ἀτρείδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι.]

Dicam equidem, licèt arma mihi mortemque minetur.

Æn. XI, 348.

Cæterùm totum hujus loci artificium retexit & singulatim enarrat *Dionys. Halicarn.* in libro qui inscribitur Τέχνη, § 8 & 9; quem vide.

Ver. 34. Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας.] Nempe in δ', 370 *&c.* Vide autem & ad δ', 401. Porrò *Schol. Victorian.* hîc legunt, πρῶτος. De prosodiâ autem vocis, ὀνείδισας, ; vide suprà ad ά, 140.

Ver. 40. Δαιμόνι'] Vide suprà ad β', 190.

Ver. 42.—ἐπέσσυται] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 46.—εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ, φευγόντων.] Elegantissima *Aposiopesis.* [illegible] δὲ εἶπε, μιμούμενος τὸν θυμούμενον. *Schol. Victorian.*

Ver. 48.——ἐγὼ Σθένελός τε.] Quantâ hîc cum arte *Sthenelum* collaudat, & προσεγκωμιάζει! Ita fere Cæsar: " *Quod* " *si præterea nemo sequatur, tamen Se cum solâ decimâ legione* " (contra Germanos) *iturum, de quâ non dubitaret; sibique eam* " *prætorium cohortem futuram.*" De bello Gallico, lib. I, § 40; *al.* 31. Et; " *An, me delecto, non animadvertebatis* " *decem habere legiones populum Romanum, quæ non solum vobis* " *obsistere, sed etiam cœlum diruere possent?*" De bello Hispanico, § ult.

Ver. 49.—εἰλήλουθμεν] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 52.—ἱππότα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver.

Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος.
Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοὶ,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσὶ, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης
Ὁπλότερος γενεῆφιν, ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Ἐξείπω, καὶ πάντα διΐξομαι· οὐδέ κέ τίς μοι
Μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
Ἀτρείδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔτοι ἀεικές.
Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν

"Tydide, eximiè quidem in pugna fortis es,
"Et consilio inter omnes æquales es optimus.
"Nemo tibi hanc sententiam vituperavit, quotquot *sunt* Achivi,
"Neque contrà dixerit: sed non ad finem pervenisti consiliorum.
"Utique juvenis es, meus verò etiam filius esse posses
"Minimus natu; & tamen prudentia loqueris
"Argivorum regibus, quoniam rectè dixisti.
"Verùm age; ego, qui te senior glorior esse,
"Eloquar, & omnia persequar: neque aliquis mihi
"Sermonem improbaverit, ne quidem rex Agamemnon.
"Sine tribu, sine-lege, sine-lare est ille,
"Quisquis bellum amat intestinum, horrendum.
"Verùm enimvero nunc quidem pareamus nocti nigræ,
"Cœnamque instruamus: custodes autem quique
"Incubent ad fossam quam fodimus murum extra.
"Juvenibus quidem hæc præcipio: at deinde
"Atrida, tu quidem incipias: tu enim supremus es.
"Præbe convivium senibus: decet te, nequaquam *est* indecorum.
"Plena *sunt* tibi vino tentoria, quod naves Achivorum

Ver. 53. Τυδείδη, πέρι μὲν] Vide suprà ad ά, 249. Cæterùm de hujus orationis arte Rhetoricâ, vide enarrationem *Dionysii Halicarn.* in libro qui inscribitur Τέχνη, § 8.

Scis ut te cunctis unam ———
Prætulerim. ——— *Æn.* XII, 143.

Ver. 55. Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται,—ἀτὰρ οὐ τέλος.] Ἐνίοις δὲ καὶ συναναπληρῶν μετὰ εὐφημίας τὸ ἐλλεῖπον· ὡς ὁ Νέστωρ. "Οὔτις τοι τὸν μῦθον" &c. *Plutarch.* Εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον.

Ver. 58.——πεπνυμένα βάζεις Ἀργείων βασιλῆας.] Βάζεις πρὸς τοὺς Βασιλεῖς. *Eustath.* Παρὰ πάντας τοὺς βασιλεῖς. *Schol.*

Ver. 63. Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος.] E patriâ, è tribu, è familiâ omni ejectus. "*Nam nec privatos Focos, nec publicas* "*Leges videtur, nec Libertatis jura cara habere; quem Dis*"*cordiæ, quem Cædes civium, quem Bellum civile delectat.*" Cicero, Philipp. 13. Ὅτι τῶν φύσει ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἄνθρωπος φύσει πολιτικὸν ζῶον· καὶ ὁ ἄπολις διὰ φύσιν, καὶ οὐ διὰ τύχην, ἤτοι φαῦλός ἐστιν, ἢ κρείττων ἢ ἄνθρωπος· ὥσπερ καὶ ὁ ὑφ' Ὁμήρου λοιδορηθεὶς, "ἀφρήτωρ ἀθέμιστος, ἀνέστιος." *Aristot. de Republ. lib.* I, *cap.* 2.

——perjurus erit, sine gente, cruentus
Sanguine fraterno, fugitivus.—— *Horat. Serm.* II, 5, 15.

Ver. 64. Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου.] Videtur hîc nonnullis, *Achillem* perstringere. At multò rectiùs *Dionysius Halicarn.* ὡς διὰ κοινοῦ δόγματος, καθαπτόμενος τοῦ Ἀγαμέμνονος· *libro suprà citato.* Ita enim infrà *ver.* 109, 110, *Agamemnoni* vitio vertit Nestor, quòd Achillem, Achivorum fortissimum, non honoràsset.

Ver. 66.— ἐφοπλισόμεσθα·] Vide suprà ad ά, 140.

Ibid. —— φυλακτῆρες.] *Aristarchus* legit φυλακτῆρας.

Ver. 67. Λεξάσθων.] Δυϊκὸν ῥῆμα, τὸ λεξάσθων, συντέτακται (inquit *Eustathius*) ὀνόματι πληθυντικῷ. Quod absurdum est, nisi quum de *Duobus* sermo sit; ut fusè ostendimus suprà ad ά, 566; & ad β', 288. Quare aut contractum erit λεξάσθων ex λεξάσθωσαν; aut eò scilicet spectabat *Nestor*, ut in stationibus *singulis* milites in vigiliâ manerent *bini*.

Ibid.——παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.] Ἔσω τῆς τάφρου. *Schol. Victor.* Rectè. Ita enim infrà, *ver.* 87; ——μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες.

Ver. 69.—βασιλεύτατος.] *Al.* βασιλεύτερος.

Ver. 70. Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν.] Ἵνα μὴ διαβάλλειν δοκῇ τὸν Ἀγαμέμνονα πρὸς τὸ Πλῆθος, ὡς ἁμαρτόντα καὶ χρησάμενον ὀργῇ. *Plutarch. de audiendis Poëtis.* Item, *Symposiac. lib.* VII, *Qu.* 9. Cæterùm de Prosodiâ vocis, δαίνυ, vide suprà ad γ', 260. Rectè hanc ad rem citat *Barnesius* ex Aristophane;

Στόρνυ τέ μοι καὶ τῇδε κυρίδιον λέχος.

Item ex Euripide;

Ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον, ὅστις εὐσεβής. *Iphig. in Taur.* 743.

Quibus adde;

Ὄμνυ πέδον γῆς, πατέρα θ' ἥλιον πατρός. *Medea* 746.
Ὄμνυμι γαῖαν, λαμπρὸν ἡλίου τε φῶς. *Ibid.* 752.

Et similia passim. Nam in his, nullus unquam est licentiæ locus.

Ver.

Ἠμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι.
Πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίη, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
Νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαῤῥαίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο,
Ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν, Λυκομήδεα δῖον.
Ἑπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ
Κοῦροι ἅμ' ἔστειχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Καδδὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες·
Ἐνθάδε πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.
Ἀτρείδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
Σκῆπτρόν τ', ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύησθα.

" Quotidianæ ex Thraciâ per latum pontum advehunt.
" Omnis tibi adest ad-excipiendum apparatus, multisque imperas.
" Multis autem congregatis, illi obsequaris, qui optimum
" Consilium dederit: valde enim opus *est* omnibus Græcis *consilio*
" Bono & prudenti; quoniam hostes prope naves
" Accendunt ignes multos: Quis in his lætetur?
" Nox autem hæc vel disperdet exercitum, vel servabit.
Sic dixit; illi vero eum libenter & audierunt & obsecuti sunt.
Ac custodes cum armis properè-exierunt,
Nempe Nestoridésque Thrasymedes, pastor populorum,
Et Ascalaphus & Ialmenus filii Martis,
Merionésque, Aphareúsque Deïpyrúsque,
Et Creontis filius Lycomedes nobilis.
Septem erant duces custodum, centeni vero cum singulis
Juvenes ordine-ibant, longas hastas manibus tenentes;
Atque in medio fossæ & muri sedebant profecti:
Ibi ignem accenderunt, apposuerúntque cœnam unusquisque.
Atrides autem proceres frequentes duxit Achivorum
In tentorium: ipsísque apposuit gratum-animo convivium:
Hi autem ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
Ac postquam potûs & cibi desiderium exemissent,
Illis senex omnium-primus texere cœpit consilium
Nestor, cujus & antea optimum apparuerat consilium:
Qui ipsis cordatus concionatus est & dixit;
" Atrida, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
" In te quidem finiam, à te autem incipiam; quoniam multorum
" Populorum es rex, & tibi Jupiter in-manus-dedit
" Sceptrúmque, & jura; ut ipsis consulas.

Ver. 75.——χρεὼ.] Pronunciabatur, χρῶ. Vide autem infrà ad κ', 43.

Ver. 77. Καίουσιν] *Al.* καίουσι. Quod perinde est. Vide ad α', 51.

Ibid.——τίς ἂν τάδε γηθήσειε;] Vide suprà ad ά, 330.

Ver. 81. Ἀμφί τε Νεστορίδην] De hujus loquendi ratione, vide suprà ad γ', 146.

Ver. 85. Ἑπτ' ἔσαν——, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ]
Bis septem Rutuli, muros qui milite servent,
Delecti; ast illos centeni quemque sequuntur,
Purpurei cristis juvenes, auroque corusci. *Æn.* IX, 161.

Ver. 94.——ἀρίστη φαίνετο βουλή.]
—potior sententia visa est. *Æn.* IV, 287.

Ver. 95. Ὅς σφιν] Ita rectè edidit *Barnesius*. *Stephanus*, aliique permulti, Ὃ σφιν. Malé.

Ver. 97. Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι.]
A Te principium, Tibi desinet.—— *Virg. Ecl.* VIII. 11.
Primâ dicte mihi, summâ dicende Camœnâ.
Horat. Epist I, 1, 1.
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσιν. *Hesiod.*

Ver. 99. Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας.] Σκῆπτρον, διὰ τὸ κράτος· θέμιστας, διὰ τὸ δίκαιον· οὔπω γὰρ εἶχον γραπτοὺς νόμους. *Schol. Victorian.*

Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἕξεται, ὅ, ττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
Οἷον ἐγὼ νοέω, ἠμὲν πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν,
Ἐξέτι τοῦ, ὅτε, διογενὲς, Βρισηΐδα κούρην
Χωομένου Ἀχιλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας·
Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
Ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Φραζώμεσθ', ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθοιμεν
Δώροισίν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ γέρον, οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας·
Ἀασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ.
Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,

" Ideo te oportet fupra *omnes* & dicere fententiam, & audire,
" Perficere etiam & alterius *confilium*, quum aliquem animus jufferit
" Dicere in bonum: penes te autem erit quicquid optimum-vifum-fuerit.
" At ego dicam, ut mihi videtur effe optimum.
" Non enim quis fententiam alius meliorem hâc excogitaverit,
" Qualem ego fentio, & olim, & etiam nunc,
" Ex eo *tempore*, quando generofe, Brifeïda puellam
" Irati Achillis abiifti à tentorio aufcrens:
" Nequaquam fecundum noftram quidem fententiam: valde enim tibi ego
" Multis diffuadebam: tu autem tuo magno animo
" Cedens, virum fortiffimum, quem etiam immortales honorârunt,
" Contumeliâ-affecifti; ereptum enim habes præmium: verùm etiam & nunc
" Deliberemus, quomodo ipfum placantes flectamus
" Donifque placidis, verbifque blandis.
Hunc autem rurfum allocutus eft rex virorum Agamemnon:
" O fenex, nuetiquam mentitus mea errata enumerâfti:
" Peccavi, neque ipfe nego; multarum nempe inftar
" Copiarum eft vir, quem Jupiter exanimo dilexerit.
" Sicut nunc hunc honoravit, domuítque populum Achivorum.
" Verùm quoniam peccavi, animo lævo obfecutus,

Ver. 102.——σέο δ' ἕξεται, ὅ, ττι κεν ἄρχῃ·] Τὸ τῶν λόγων κατόρθωμα, σὸν ἔσται· εἰς σε γὰρ ἀνενεχθήσεται, ὅ, τι ἂν κρατῇ καὶ συμφέρῃ.——Ὃ δήποτε τῆς παραινέσεως πρωτεύῃ καὶ ἐπικρατυνθῇ, ἐκ σοῦ γίνεται. Καὶ ἀλλαχοῦ, (Odyff. λ', 345.)——" ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε." *Schol. Vulg. & Victorian.*

Ver. 104. Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα] Vide fuprà ad ά, 249. 260; & ad β', 372. Cæterùm alii hîc legunt, νόον ἄλλον.

Ver. 106.——διογενὲς.] *Al.* διογενεῦς. Ut referatur fcilicet ad Ἀχιλῆος. Quod eft hoc in loco minùs venuftum.

Ver. 109.——σὺ δε σῷ μεγαλήτορι θυμῷ Εἴξας.] Δεξιῶς ὑπήλλαξε τὰ ὀνόματα· τὴν αὐθάδειαν μεγαλοφροσύνην καλῶν· καὶ τὸ προπετὲς, εἴξας, λέγων. *Schol. Victorian.* Φίλος ἐπιεικὴς——ἐπαίνῳ μᾶλλον ἢ ψόγῳ χαίρει πρὸς ἐπανόρθωσιν ἤθους χρώμενος. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ποιεῖ τὸν παῤῥησιαζόμενον ἥκιστα λυπεῖν καὶ μάλιστα θεραπεύειν, ἢ——μετ' εὐνοίας προσφέρεσθαι τοῖς ἁμαρτάνουσιν. Ὅθεν οὔτε ἀρνουμένους δεῖ πικρῶς ἐξελέγχειν, οὔτε κωλύειν ἀπολογουμένους, ἀλλὰ καὶ προφάσεις εὐσχήμονας ἀμωσγέπως συνεκπορίζειν, καὶ, τῆς χείρονος αἰτίας ἀφισταμένους, αὐτὸν ἐνδιδόναι μετριώτερον· ὡς——πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὁ Νέστωρ, " σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι " θυμῷ Εἴξας." Ἠθικώτερον γὰρ, οἶμαι, τοῦ ἠδίκησας καὶ ἠσχημόνησας &c. Plutarch. de Adul. & Amici difcrim.

Ver. 110.——ἀθάνατοι.] Vide fuprà ad ά, 398.

Ver. 115.——οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας.] Ἔστι δὲ, inquit *Euftathius*, τὸ " ψεῦδος" μὲν ἐπιῤῥηματικὸν, ἀντὶ τοῦ, ψευδῶς· εἰ μή τις ἴσως ἐθέλει στίζειν ἐν τῷ, " οὔτι ψεῦδος." εἶτα ἐπάγειν ἀσυνδέτως κατ' ἔλλειψιν τὸ ἐφεξῆς· ἵνα λέγῃ κομματικῶς, " οὔτι ψεῦδός ἐστιν ὧν ἐδημηγόρησας· ἐμὰς ἄτας κατέλεξας." Minus peritè, ut mihi quidem videtur. Quid enim invenuftiùs, aut magis hiulcè dici potuiffet? Reverà illud, ψεῦδος, hoc in loco eft, κατὰ ψεῦδος· cujus contrarium eft, κατ' ἀλήθειαν, vel, πρὸς ἀλήθειαν.

Ver. 116. Ἀασάμην.] Verbum hoc fictitium & abnorme, ά in primis fyllabis utramque habet *ancipitem*. Quod in hoc verbo (credo) eft *fingulare*. Fortaffe tamen hujus rei ratio ex eâ petenda erit analogiâ, quâ analogiâ dicitur Κρονίονος & Κρονίωνος, τεθνηότος & τεθνεῶτος, μετήορος & μετέωρος, λαὸς & λεὼς, βασιλῆος & βασιλέως, βασιλῆᾰ & βασιλέᾱ, Ἀχιλλῆᾰ & Ἀχιλλέᾱ, &c.

Ibid.——ἀντί νυ πολλῶν.] Notandum quàm non fupervacaneum hîc fit iftud, νυ, fed eandem ferè vim habeat ac Latinum *nempe*.

Ver. 119. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην.] Vide fuprà ad *ver.* 116. Item ad β', 111.

Ibid.——φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας, Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι.] Οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηνέγκατο Διοσκουρίδης Ἰσοκράτους μαθητής.

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι.——   *Athenæus*, lib. I. c. 9.

Barnefius

Ἀψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·
Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,
Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας· ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν οἱ δώσω, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρων
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆας ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω,
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.

" Iterum volo placare, dareque ingentia dona:
" Vobis autem coram omnibus inclyta dona nominabo,
" Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decemque auri talenta,
" Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos
" Validos, in-cursu victores, qui præmia pedibus reportarunt.
" Non sanè pauper esset vir, cui tot contigerint,
" Neque inops valdè preciosi auri,
" Quot mihi attulerunt præmia solidi-ungulis equi.
" Dabo item septem mulieres formâ-præstante, operum scientes,
" Lesbias; quas, quando Lesbum benehabitatam cepit ipse,
" Delegi, quæ pulchritudine vincebant genus mulierum.
" Has quidem ei dabo; interque eas erit, quam tunc abstuli
" Filiam Brisei; & magnum jusjurandum addam,
" Nunquam *ejus* cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,
" Quâ mos hominum est, virorum & mulierum.
" Hæc quidem statim omnia aderunt: si verò insuper
" Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
" Naves abundè auro & ære *congesto* impleat,
" Ingressus, quando dividemus prædam Achivi.

Barnesius versum *istum alterum* inserendum potiùs contendit (ubi & *Eustathius* ejusdem meminit) infrà in *lib.* τ', post *vers.* 137:

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, (καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,)
Ἢ οἴνῳ μεθύων, ἤ μ' ἔβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,
Ἀψ ἐθέλω ἀρέσαι.——————

Sed neutro in loco satis aptè cohæret versus iste. Nam *priore* in loco, ubi Jovis mentio non fit, non rectè inseritur istud θεοὶ ἄλλοι. Et *posteriore* in loco, non satis aptè apponitur istud οἴνῳ μεθύων, nisi Parenthesi inclusa dempseris; quæ tamen si dempseris, jam non ampliùs cohærebit alterum istud θεοὶ ἄλλοι.

Ver. 120.——δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.] Ἵνα μὴ, σμικροψυχίας ἕνεκα, δοκῇ τὸν στρατὸν ἀποστερεῖν συμμαχίας. *Schol. Victorian.* Τῆς Βρισηΐδος τὴν ἀφαίρεσιν εἰς τὴν Ἄτην (suprà *ver.* 18) ἀναφέρων ὁ Ἀγαμέμνων, ὅμως "ἂψ ἐθέλει ἀρέσαι, δόμεναι "τ' ἀπερείσι' ἄποινα." Καὶ γὰρ τὸ δέεσθαι, τοῦ μὴ καταφρονοῦντός ἐστι. καὶ ταπεινὸς φανεὶς ὁ ἀδικήσας, ἔλυσε τὴν τῆς ὀλιγωρίας δόξαν. *Plutarch.* περὶ ἀοργησίας.

Ver. 121. Ὑμῖν] *Al.* Ἡμῖν.

Ver. 122.——ἀπύρους τρίποδας——Αἴθωνας δὲ λέβητας.]

Bina dabo argento perfecta, atque aspera signis,
Pocula: ———
Et tripodas geminos; auri duo magna talenta. *Æn.* IX, 263.

Ἀπύρους, πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐμπυριβητῶν· αἴθωνας δὲ, τοὺς εἰς πῦρ βαλλομένους. *Schol. Victorian.* Ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τριπόδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινεν ἀμφοτέρους.——Τρίπους χαλκοῦς——ὃν νῦν λέβητα καλοῦσι. Οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶνον ἐξεκεράννυον· οἱ δὲ λοετροχόοι, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρμαινον, καὶ ἐμπυριβῆται. *Athenæus, lib.* II, *c.* 2.

Ver. 124.——οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.] Οὐκ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν οἱ ἵπποι ἠγωνισμένοι· εἶεν γὰρ ἂν ἤδη γέροντες· ἀλλ' ἐν Ἰλίῳ νενικήκασιν, ἐπιταφίους ἀγῶνας ἀγωνιζόμενοι. *Schol. Victorian.*

Ver. 127.——μώνυχες ἵπποι.]

——solido—ungula cornu. *Georg.* III, 88.

Ver. 128. —— ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας.] *Al.* ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας.

Præterea bis sex genitor lectissima matrum
Corpora, captivosque dabit. ——— *Æn.* IX, 272.

Ver. 129.——ἃς——ἕλεν αὐτὸς.] Πιθανῶς ἔπαινον Ἀχιλλέως παρενέμιξε, καὶ μονονουχὶ παραχωρήσειν φησὶν τῶν Αὐτοῦ σκύλων. Ἅμα δὲ καὶ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὴν δωρεὰν ἄγει, ἐμφαίνων ὅτι, ἃ οὗτος ἐκεῖνος, δίδωσιν. Ἁπλοῦν δὲ τὸ ἦθος, καὶ πάντα πρὸς πειθώ. *Schol. Victorian.*

Ver. 131. Τὰς μέν οἱ δώσω.] Quâ ratione hîc μὲν, (etiam extra cæsuram,) producatur; item ἐπὶ, *ver.* 132; & ἐνὶ, *ver.* 144; & πρὸς, *ver.* 147; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 134. Ἣ θέμις ἀνθρώπων.] Θαυμασίως τὴν αἰσχρὰν λέξιν ἐκάλυψε,—— τιμιωτάταις προσηγορίαις ἐπισκιάζων. *Schol. Victorian.*

Ver. 135.———— εἰ δέ κεν αὖτε]

Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri
Contigerit victori, & prædæ ducere sortem: *Æn.* IX, 267.

Ver. 137. Νῆας ἅλις χρυσοῦ.] Plerique hîc legunt, Νῆα ἅλις χρυσοῦ. Quod ferri potest. Verùm cum infrà, *ver.* 279. à plerisque

Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἴ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται, θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα·
Τάων, ἥν κ' ἐθέλῃσι, φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δώσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι, θεὸν ὣς, τιμήσουσι,
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος, ἠδ' ἀδάμαστος,
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων·
Καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι,
Ἠδ' ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

" Trojanas porrò mulieres viginti ipse deligat,
" Quæ post Argivam Helenam pulcherrimæ sint.
" Quod si *unquam* Argos pervenerimus Achaïcum, uber agri;
" *Tum verò* gener mihi sit; honorabo autem ipsum æqualiter Oresti,
" Qui mihi unicus nutritur, rerum-copiâ in magnâ.
" Tres autem mihi sunt filiæ in domo bene-constructâ,
" Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa:
" Harum, quam velit, dilectam sine-sponsalibus ducat
" Ad domum Pelei: ego vero dotalia-dona dabo
" Multa valde, quot adhuc nemo suæ dedit filiæ.
" Septem porrò ei dabo bene-habitatas urbes,
" Cardamylen, Enopénque, & Hiran herbosam,
" Pherásque inclytas, & Antheam profunda-habentem-prata,
" Pulchrámque Æpeam, & Pedasum vitiferam;
" Omnes autem prope mare *sunt*, ultimæ Pylum *versus* arenosam:
" Viríque *eas* incolunt pecudibus & bobus abundantes,
" Qui ipsum donis, deum tanquam, honorabunt,
" Et ejus sub sceptro opulenta solvent tributa, [vel, *læta perficient jura.*]
" Hæc utique ei præstabo, si cessaverit ab irâ
" Exorari-se-sinat: Pluto *solus* implacabilis & inexorabilis,
" Quare & hominibus *est* deorum odiosissimus omnium:
" Atque etiam mihi cedat, quatenus major imperio sum,
" Et quatenus natu major glorior esse.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;

plerisque scribatur Νῆας· & hic quoque, cum *Barnesio*, Νῆας edidi. *Eustathius* utrobique legit, Νῆα. Quod perinde erit.

Ver. 141.— ἀρούρης] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 142.——ἔοι.] *Al.* ἔῃ.

Ver. 144. Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θύγατρες]

Sunt mihi bis septem præstanti corpore nymphæ:
Quarum quæ formâ pulcherrima, Deïopeiam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo;
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchrâ faciat te prole parentem. *Æn.* I, 75.

Ver. 147.——ἐπιμείλια δώσω.] *Al.* ἐπὶ μείλια δώσω. Nempe μείλια ἐπιδώσω.

Ver. 149. Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω.] Ἄδηλον, εἴτε φερνὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ καὶ ταύτας δίδωσι τὰς πόλεις· ἢ ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δῶρα. *Schol. Victorian.* At verò mihi nequaquam hoc ἄδηλον videtur. Si enim φερνῇ & has urbes annumerâsset, dixisset utique, non Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω, sed Ἑπτὰ ἄρ' οἱ δώσω. non, *Septem autem*, vel *Septem porrò*; sed *Septem utique*, ei dabo.

Ibid.——εὖ ναιόμενα πτολίεθρα——Καὶ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ.]

Insuper id campi, quod rex habet ipse Latinus. *Æn.* IX, 274.

Ver. 150.——Ἱρὴν] *Al.* Ἴρην & Ἵρην.

Ver. 152. Καλὴν] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 153.——ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου.] Vel νέαται, ὅ ἐστιν ἔσχαται, ὡς ὁμοροῦσαι τῇ Πύλῳ· vel νέαται, συγκοπὲν ἐκ τοῦ νεναίαται, ὃ δηλοῖ τὸ, οἰκοῦνται. *Eustath.* Ἀπολλόδωρος δὲ γράφει, κέαται. *Schol. Victorian.* Certè *Homeri* temporibus nihil hic inerat ambigui. A prioris interpretationis partibus stat istud infrà, λ', 711,——νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος.

Ver. 155.——θεὸν ὥς.] Quâ ratione, θεὸν, hîc ultimam producat; item Διΐ, *ver.* 168: & Ὀδυσσῆϊ, *ver.* 180; vide suprà ad α', 51.

Ver. 158.——Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος.]

Non si trecenis, quotquot eunt dies,
Amice, places *illacrymabilem*
Plutona tauris.—— *Hor. Carm.* II, 14.

——Manesque adiit, regemque tremendum,
Nesciaque humanis precibus *mansuescere* corda.
Virg. Georg. IV, 469.

Ver. 162.——ἱππότα] Vide suprà ad α', 175.

Ver.

Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·
Ἀλλ' ἄγετε κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα
Ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Εἰ δ' ἄγε, τοὺς ἂν ἐγὼν ἐπιόψομαι. οἱ δὲ πιθέσθων·
Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα, Διῒ φίλος, ἡγησάσθω,
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων.
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
Ὄφρα Διῒ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάντ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Ὡρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα,
Πειρᾶν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλείωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.

" Atrida gloriosissime, rex virorum Agamemnon,
" Dona quidem neutiquam aspernanda das Achilli regi,
" Sed agite, delectos excitemus, qui celerrime
" Eant ad tentorium Pelidæ Achillis.
" Quin age, hos ego legam; ii autem pareant.
" Phœnix quidem primùm, Jovi dilectus, sit-dux,
" Ac deinceps *eat* Ajax magnus, & nobilis Ulysses:
" Præconum autem Hodiúsque & Eurybates simul sequantur.
" Ferte autem ad manus-*lavandas* aquam, & linguis-favere jubete,
" Ut Jovi Saturnio supplicemus, si forte misereatur.
Sic dixit: his autem omnibus gratam sententiam dixit.
Illico præcones quidem aquam in manus fuderunt,
Juvenes autem crateras coronaverunt vino:
Distribuerúntque inde omnibus, auspicantes poculis.
Ac postquam libâssent, bibissêntque, quantum voluit animus;
Properabant ex tentorio Agamemnonis Atridæ.
Illis autem multa mandata dedit Gerenius eques Nestor,
Oculos in unumquemque vertens, Ulyssem autem maxime,
Obsecrans eniti, ut flecterent eximium Pelidem.
Hi autem iverunt juxta littus multum strepentis maris,
Permulta vota facientes terram-cingenti Neptuno,
Ut facile flecterent magnos animos Æacidæ.

Ver. 166.——Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος] Vide suprà ad ά, 1.

Ver. 167. Εἰ δ' ἄγε.] Particulæ, εἰ, vis hujusmodi est: *Quid si meo consilio parebis, age &c.* Vide suprà ad ζ', 376.

Ibid.————πιθέσθων.] Aut contractum hoc ex πιθέσθωσαν· aut, *duale* si sit, quâ ratione id fiat, vide infrà ad *ver.* 182.

Ver. 168. Φοῖνιξ] Vide suprà ad β', 267.

Ver. 170. Κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης.] Ἵνα δηλωθῇ, ὅτι δημοσία ἐστὶν ἡ πρεσβεία. Ταλθύβιος δὲ οὐ πέμπεται, ὡς Ἀγαμέμνονος. *Schol. Victorian.*

Ver. 175.——ἐπεστέψαντο] Vide suprà ad ά, 470, 471.

Ver. 177.—σπεῖσαντ'] Fortasse, σπεῖσαν τ'. Quod est usitatius.

Ver. 179.—ἱππότα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 180. Δενδίλλων ἐς ἕκαστον] Οἷον τῇ ὄψει ἱκετεύων, ὡς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ παντὸς στελλομένους. *Schol. Victorian.*

Ibid.—Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα.] Quippe cujus prudentiæ & sapientiæ maximam habuit fiduciam.

Ver. 182. Τὼ δὲ βάτην] Nempe *Ajax & Ulysses:* Ut rectè *Schol. Victorian.* Nam *Phœnix* non erat ipse Legatus, sed Legatorum ad *Achillem* alumnum suum Ductor, *ver.* 168. Ἔνιοι δὲ (inquit *Scholiastes*) λέγουσι καὶ συμπεπρεσβευκέναι τὸν Φοίνικα· καὶ οὐδὲ εἶναι τεκμήριον τὸν παρὰ τῷ Ποιητῇ ἀριθμόν· πολλάκις δὲ καὶ ἐπὶ πλειόνων αὐτὸν [τὸν δυϊκὸν] τετάχθαι· ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ, *Iliad.* ά, 566.

Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Ἆσσον ἰόντε.

καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ, (*Odyss.* θ', 48.)

Κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα.

Sed absurda admodum est ista sententia: Neque ullo pacto adhiberi potest Numerus *Dualis*, nisi quum sermo sit de *Duobus:* Ut fusè ostendimus suprà ad ά, 566; & β', 288; & έ, 487. Istud ἆσσον ἰόνθ' (*Iliad.* ά, 577,) non utique est ἆσσον ἰόντε, sed ἆσσον ἰόντα, ut ibi ostendimus. Et quamvis rectè dicatur, (*Odyss.* θ', 48.) κούρω δύω καὶ πεντήκοντα, (quod est videlicet κούρω δύω καὶ κοῦροι πεντήκοντα;) non tamen rectè dici potuisset (quod voluit Scholiastes) κούρω πεντήκοντα καὶ δύω. Nec quoniam rectè dicas tam κοῦροι δύο, quam κούρω δύο; idcirco vicissim dicere licebit, κούρω τρεῖς, vel κούρω πεντήκοντα. Cujus rei rationem suprà adjecimus; ad ά, 566. Porro in transcursu id monitum Lectorem velim, rectè editum à *Barnesio* versum istum, κούρω δὲ κρινθέντε————, quòd in aliis *pessime* scriptum est, κούρω δὲ κριθεντε. Nam κριθέντε primam necessariò corripit, (vide suprà ad ά, 309.) Neque in his ullus unquam est *licentiæ* locus.

Ver. 184. Ῥηϊδίως πεπιθεῖν.] Non, ut *Neptunus facilè flecteret*, (quomodo

Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην·
Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν·
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ,
Δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς,
Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος, ἔνθα θάασσεν.
Ὡς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη·
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Χαίρετον, ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον' ἦ τι μάλα χρεώ,
Οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.
Ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν·
Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενοιτίου υἱὲ, καθίστα,

Myrmidonum verò ad tentoriáque & naves pervenerunt:
Illúmque invenerunt animum oblectantem cithara arguta,
Pulchra, affabre-facta, (ſuperne autem argenteum jugum erat,)
Quam ceperat è ſpoliis, urbe Eetionis everſa:
Hac is animum oblectabat, canebátque utique præclara-facinora virorum.
Patroclus autem ei ſolus è-regione ſedebat tacitus,
Expectans Æacidem, quando deſineret canere.
Hi verò progreſſi ſunt ulterius, præibat autem nobilis Ulyſſes:
Steterúntque ante ipſum: attonitus autem exiliit Achilles,
Ipſa cum cithara, relicta ſede, in qua ſedebat.
Eodem modo & Patroclus, poſtquam vidit viros, ſurrexit,
Eos autem dextra prehendens compellavit, pedibus velox Achilles;
" Salvete, ſanè amici viri veniſtis, certè aliqua magna neceſſitas *urget*,
" Qui mihi, quamvis irato, Achivorum gratiſſimi eſtis.
Sic fatus, ulterius duxit nobilis Achilles;
Et ſedere fecit in ſellis recubitoriis, tapetibúſque purpureis:
Statim autem Patroclum allocutus eſt, qui prope aderat.
" Majorem jam craterem, Menœtii fili, appone,

quomodo *Editio Wetſteniana*, eamque ſecutus *Barneſius* peſſimè vertunt;) ſed, *ut Legati facilè flecterent &c.*

Ver. 185.——ἱκέσθην] Vide ad *ver.* 182.

Ver. 186.——φρένα τερπόμενον φόρμιγγι]
——canit, & mœſtum muſâ ſolatur amorem. *Æn.* X, 191.

Ver. 187. Καλῇ.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ibid.—— ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν.] *Plutarchus* περὶ μουσικῆς, *ſub finem*, citat hoc modo; περὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν. Et *Barneſius* in uno MS. repperit, ἀργύρεον ζυγόν.

Ver. 189.——ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.]
——heroum laudes, & facta parentis. *Eclog.* IV, 26.
——equos, atque arma virûm pugnaſque canebat. *Æn.* IX, 777.

Ὥστε οὐδέποτε ἐκλανθάνεσθαι δέον τῆς ἀρετῆς οὐδὲ τῶν εὐκλεῶν πράξεων, οὔτε πίνοντα, οὔτε ᾄδοντα, τὸν γενναῖον ἄνδρα καὶ βασιλικόν· ἀλλ' ἀεὶ διατελεῖν ἢ πράττοντα αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυμαστὸν, ἢ μεμνημένον τῶν ὁμοίων. *Dion. Orat.* 2. Κλέα γὰρ ἀνδρῶν ᾄδειν, καὶ πράξεις ἡμιθέων, ἐπρεπεν Ἀχιλλεῖ τῷ Πηλέως τοῦ δικαιοτάτου. *Plutarch.* περὶ μουσικῆς, *ſub finem*. Τινὸς αὐτῷ [τῷ Ἀλεξάνδρῳ] τῶν ἐγχωρίων ὑποσχομένου τὴν Πάριδος λύραν, εἰ βούλοιτο, δώσειν· οὐδὲν (ἔφη) τῆς ἐκείνου δεῖμαι· τὴν γὰρ Ἀχιλλέως κέκτημαι, πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἀνεπαύετο, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν· ἡ δὲ Πάριδος, πάντως μαλακήν τινα καὶ θήλειαν ἁρμονίαν [imbelli citharâ, *Horat. Carm.* I, 15; vide ſuprà ad γ'. 54,] ἐρωτικοῖς ἔψαλλε μέλεσι. Φιλοσόφου τοίνυν ἐστὶ ψυχῆς, σοφίας ἐρᾶν, καὶ σοφοὺς ἄνδρας θαυμάζειν μάλιστα. *Id. de Alexandri Magni fortunâ ſive virtute, lib.* I. Porrò, lautiſſimè hæc verba (ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν) vertit *Athenæi* Interpres Latinus, *lib.* XIV. *cap.* 8; "*Herculem ex heroibus viris ab Achille præcipuè cau-*" *tionibus laudatum*;" atque etiam alibi rem eandem repetit: Scilicet credidit ἄρα κλέα, idem eſſe atque Ἡρακλῆα.

Ver. 191.—ὁπότε λήξειεν] Vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 192. Τὼ δὲ βάτην] *Ulyſſes* & *Ajax*, ductore *Phœnice*. Vide ſuprà ad *ver.* 182.

Ibid.—— προτέρω.] Προσωτέρω· ἐνδοτέρω. *Schol.* Sic *ver.* 199, προτέρω ἄγε.

Ibid.——ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.] *Ajaci* præibat *Ulyſſes*, cujus erant præcipuæ videlicet in perorando partes: Ducebat autem ambos *Phœnix*.

Ver. 194. Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι] Ὑπὸ φιλοφροσύνης ἀπήντησεν αὐτοῖς οὕτως, ὡς εἶχεν, σὺν τῇ κιθάρᾳ. Τινὲς δὲ, ὑφ' ἑνὶ, αὐτῇ σὺν φόρμιγγι λιπὼν ἕδος, ὡς αἰδούμενος. *Schol. V. Elorian.* Amicis inopinatò advenientibus aſſurrexit incompoſitus.

Ver. 196.—δεικνύμενος.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ibid.—πόδας ὠκὺς] Vide ſuprà ad ά, 58.

Ver. 197. Χαίρετον,——ἱκάνετον.——ἐστον] Vide ad *ver.* 182.

Ibid.——ἦ τι μάλα χρεώ, Οἵ μοι σκυζομένῳ περ——φίλτατοι.] Summâ certè neceſſitate adducti, ad me iratum adveniſtis; vos tamen omnium mihi gratiſſimi adveniſtis, etiam irato.

Ver. 200. Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε]
Aureâ compoſuit ſpondâ,——
——ſtratoque ſuper diſcumbitur oſtro. *Æn.* I, 702.

Ibid.—πορφυρέοισιν.] Vide ſuprà ad ά, 482.

Ver. 202. Μείζονα δὴ κρητῆρα] Vide ſuprà ad ζ', 528. Cæte-

rùm

Ζωρότερον δὲ κέραιρε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ.
Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγὸς,
Ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ,
Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς·
Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε·
Πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖεν μέγα, ἰσόθεος φώς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
Ἀνθρακιὴν στορέσας, ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσε·
Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευε,
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ,
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τοίχου τοῦ ἑτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

"Meraciúſque miſce, poculúmque para unicuique :
"Hi enim cariſſimi viri meo ſunt ſub tecto.
Sic dixit : Patroclus autem dilecto obſecutus eſt ſocio.
Ac ipſe vas-carnarium magnum impoſuit in ignis ſplendore,
Et in *eo* tergum poſuit ovis & pinguis capræ,
Injecit etiam porci ſaginati tergum abundans pinguedine.
Ipſi autem *ſic illi* tenebat *carnes* Automedon, ſecabátque nobilis Achilles :
Atque eas quidem ſcite in-minuta-dividebat, & verubus transfigebat :
Ignem autem Menœtiades accendebat magnum, deo-ſimilis vir.
Ac poſtquam ignis deflagrâſſet, & flamma elanguiſſet,
Prunis ſtratis, *is* verua deſuper extendit :
Inſperſitque ſale ſacro, è fulcris elevans.
Ac poſtquam aſſaviſſet, & in menſas-coquinarias fudiſſet,
Patroclus quidem panem acceptum diſtribuit in menſis,
Pulchris in caniſtris : Sed carnes diſtribuit Achilles.
Ipſe autem è-regione ſedit Ulyſſis divini,
Ad parietem alterum : diis autem ſacrificare juſſit
Patroclum, ſuum ſocium : is verò in ignem jecit primitias.
Hi itaque in cibos paratos appoſitos, manus extenderunt.

rùm notanda hîc vis vocabuli, δή· *Majorem (quæſo) craterem &c.*

Ver. 203. Ζωρότερον δὲ κέραιρε.] *Ariſtoteles* interpretatur, οὐ τὸ ἄκρατον, ἀλλὰ τὸ θᾶττον. *Poëtic. cap.* 25. Alii, apud *Athenæum, lib.* X, *cap.* 6; & apud *Plutarchum, Sympoſ. lib.* V, *Prob.* 4; τὸ κεκραμένον accipiunt, & τὸ θερμὸν, & τὸ εὔκρατον. Alii, τὸν πολυετῆ καὶ παλαιὸν οἶνον. Præfert autem *Plutarchus*, contra quam *Ariſtoteles*, ἀκρατότερον εἰρῆσθαι τὸ ζωρότερον. Quæ quidem & potior videtur ſententia.

Ibid. —— δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ] Quâ analogiâ fit φαίνω, ἔφαινον, ἔφηνα, φᾶνῶ, ἔφᾶνον, &c. κρίνω, ἔκρινον, ἔκρῖνα, κρῖνῶ, &c. μαρτῦρομαι, ἐμαρτυρόμην, ἐμαρτυράμην, μαρτῦρομαι, &c. & ſimilia : Eâdem analogiâ fit ἐντῦνω, ἔντῦνον, ἔντῦνα, ἐντῦνόμην, (vide ſuprà ad δ', 42,) ἐντῦνῶ, ἔντῦνον, ſive ἔντυνον. Vide ſuprà ad έ, 720; & ad ά, 338.

Ver. 204. —— ὑπέασι·] Nonnulli, ὑπέασσι. Minùs rectè.

Ver. 209. Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.] Τούτῳ δὲ, τῷ Ἀχιλλεῖ ὑπηρέτει τὰ κρέα ὁ Αὐτομέδων, οἷον ὑπεῖχεν αὐτά· ἐκεῖνος δὲ διέτεμνεν. *Schol. Victorian.*

Ver. 210, 211, &c.] Quanto cum artificio Poëta in rebus *minutis* narrandis, & hîc & aliàs, ſententias ſingulas ſingulis verſibus abſolvat; vide ſuprà ad ά, 436 &c. & ad β', 102. Εἰς ταπεινὴν τάξιν μαγειρικὴν κατερχόμενος, οὐδὲν ἧττον τὴν ἡρωϊκὴν διαφυλάττει σεμνότητα. *Schol. Victorian. ad ver.* 206. Et *ad ver.* 212. Εἰς ταπεινὴν ἀπαγγελίαν, οὐδεὶς τοσαύτην ἐπέθηκε σεμνότητα. *Homerum nemo in magnis ſublimitate, in parvis proprietate ſuperaverit.* Quintilian. lib. X, cap. 1.

Ver. 212. Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη.] Poſtquam collapſi cineres, & flamma quievit. *Æn.* VI, 226. *Plutarchus, de facie in Orbe Lunæ,* verſum hunc ita citat,

Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἀπέπτατο, παύσατο δὲ φλόξ.

Alii iſto modo,

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.

Utrique minùs eleganter.

Ver. 213. —— ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσε.] Quod erat prunis hoc modo *impoſitum*, dicebatur Romanis *In igne verſari*, ſimili ferè loquendi ratione ac Equitem dicebant *In equo vehi*. Quod cùm non intelligeret *Jul. Cæſ. Scaliger, (Poëtic. lib.* VI. *cap.* 7.) imperitè admodum iſtud *Horatii* reprehendit, —— "*turdos verſat in igne*;" contenditque *Horatium* ſcribere debuiſſe, —— "*verſat ad ignem.*" Quæ *alia res* eſt, ac quod voluit *Horatius*.

Ver. 214. —— ἁλὸς θείοιο.] Θείοιο, ἢ ὅτι τὰς φιλίας συνάγει, ἢ διὰ τὸ ἄσηπτα τηρεῖν πασσόμενα. *Schol. Victorian.* Vel, quia in univerſa vita plurimus ejus & communis eſt uſus; quâ de causâ *Aqua* itidem & *Lux* eandem habent appellationem. *Plutarch. Sympoſiac. lib.* V, *Probl.* 10.

Ver. 215. —— ἐλεοῖσιν ἔχευε.] *Athenæus, lib.* IV, *cap.* 22, legit; ἐλεοῖσιν ἔθηκε. *Al.* ἐλεοῖσιν.

Ver. 217. Καλοῖς] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 220. Πάτροκλον, ὃν] Vide ſuprà ad ά, 51.

Ibid. —— ἐν πυρὶ βάλλε] Vide ſuprà ad ά, 593.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Νεῦσ᾽ Αἴας Φοίνικι· νόησε δὲ θεῖος Ὀδυσσεύς·
Πλησάμενος δ᾽ οἴνοιο δέπας, δείδεκτ᾽ Ἀχιλῆα·
Χαῖρ᾽, Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς,
Ἠμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
Ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
Δαίνυσθ᾽. ἀλλ᾽ οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν·
Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφὲς, εἰσορόωντες,
Δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ, σαωσέμεν, ἢ ἀπολέσθαι
Νῆας ἐϋσσέλμους, εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκήν.
Ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοί τ᾽ ἐπίκουροι.
Κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατὸν, οὐδ᾽ ἔτι φασὶν
Σχήσεσθ᾽, ἀλλ᾽ ἐνὶ νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
Ἀστράπτει· Ἕκτωρ δὲ μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων
Μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διῒ, οὐδέ τι τίει
Ἀνέρας, οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δέ ἑ λύσσα δέδυκεν.
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι ἠῶ δῖαν·
Στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
Αὐτάς τ᾽ ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δῃώσειν παρὰ τῇσιν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.
Ταῦτ᾽ αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
Ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη
Φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.

Ac postquam potûs & cibi desiderium exemissent,
Innuit Ajax Phœnici: animadvertit autem divinus Ulysses,
Impletóque vino poculo, propinavit Achilli:
" Salve, Achille; epulorum quidem æqualium non indigentes *sumus*,
" Tum in tentorio Agamemnonis Atridæ,
" Tum etiam hic nunc: adsunt enim animo-grata multa
" Ad-epulandum: Atqui non *jam* convivii amabilis opera sunt-curæ:
" Sed valde magnam cladem, Jovis-alumne, inspicientes,
" Timemus; in dubio utique, utrum servandæ, an perituræ sint
" Naves bonis transtris-instructæ, ni tu indueris fortitudinem.
" Prope enim naves & murum castra posuerunt
" Trojani superbi & è-longinquo-vocati socii,
" Accensis ignibus multis per exercitum; neque amplius aiunt
" Prohiberi *se* posse, quin in naves nigras invadant.
" Jupiter autem ipsis Saturnius fausta signa ostendens
" Fulgurat: Hector verò valde fortitudine oculos-truces circumferens
" Furit terribiliter, fretus Jove, nec quicquam veretur
" Homines, neque deos: ingens enim ipsum rabies subiit.
" Precatur autem, ut citissime appareat aurora divina:
" Affirmat enim navium *se* abscissurum summa rostra,
" Ipsásque incensurum pernicioso igne; atque Achivos
" Interfecturum ad ipsas, attonitos in fumo.
" Hæc graviter timeo in mente; ne ei minas
" Perficiant dii; nobísque jam fatale sit
" Perire in Troja, longe ab Argo equis-apto.

Ver. 222. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος] Vide suprà ad ά, 469.

Ver. 223. Νεῦσ᾽ Αἴας Φοίνικι, νόησε δὲ θεῖος Ὀδυσσεύς.] Nempe Bellator erat, & ingenii subasperi *Ajax*, non Orator. Itaque *Ulyssi* tributæ erant dicendi partes. Innuit autem Ajax *Phœnici*, qui *Achillis* altor fuerat atque assecla, eosque jam ad Alumnum suum duxerat; ut ipse, quod ad loquendum tempus esset opportunum, nutu significaret.

Ver. 224. Πλησάμενος δ᾽ οἴνοιο δέπας, δείδεκτ᾽ Ἀχιλῆα.] Vide suprà ad δ΄, 4 & 262.

Ver. 225. Χαῖρ᾽ Ἀχιλεῦ.) De hujus orationis artificio, vide suprà ad *ver.* 1.

Ibid.——δαιτὸς μὲν ἐΐσης] Vide suprà ad ά, 468.

Ibid.——ἐπιδευεῖς, Ἠμὲν ἐνὶ.] *Al.* ἐπιδευεῖς Εἰμὲν, ἐνὶ. *Al.* ἐπιδεύεις. Minùs rectè.

Ver. 226.——231. Ἠμὲν ἐνὶ. κλισίῃ—, σύγε δύσεαι ἀλκήν.] Καλῶς τὰ περὶ τὴν Ἑστίασιν ὅμοια τῇ παρ᾽ Ἀγαμέμνονι λέγει, ἐν ᾗ οὐδεμίαν ἑώρα φιλοτιμίαν· τὴν δὲ Σωτηρίαν, ἐν Ἀχιλλεῖ κεῖσθαι μόνῳ φησί. Τοῦτο γάρ, φησιν, ἥκομεν αἰτοῦντες, ὃ ἐξ ἄλλου λαβεῖν οὐ δυνάμεθα. *Schol. Victorian.*

Ver. 228.—— ἐπηράτου.] Deductum hoc vocabulum, non ex ἐρῶμαι, (penultimam enim tum necessariò produceret;) sed ex ἔραμαι. Vide suprà ad ά, 67.

Ver. 236. Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης] *Al.* Ζεὺς γάρ σφι Κρονίδης. *Cicero*, de *Divinatione*, *lib.* II, § 39, memoriâ lapsus, *Ajaci* hæc tribuit: " *Homericus Ajax, apud Achillem querens de* " *ferocitate Trojanorum nescio quid, hoc modo nunciat;*
" *Prospera Jupiter bis dextris fulgoribus edit.*"

Ver. 241.——νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα] Ἢ, ὡς ἂν μὴ ἅψηται τὸ πῦρ τῶν ἐντετυπωμένων αὐτοῖς Ἀγαλμάτων· ἢ μάλιστα, ἵνα, κατὰ παλαιὸν ἔθος, ἀναθήσῃ αὐτὰ ναοῖς ἐγχωρίοις εἰς τρόπαια. *Eustath.*

Ver. 243.—— ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.] *Al.* ὀρινομένους ὑπὸ καπνοῦ.

Ver.

Ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε, καὶ ὀψέ περ, υἷας Ἀχαιῶν
Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ·
Ὦ πέπον, ἦ μέν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
Ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
Τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Δώσουσ', αἴκ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαγήτορα θυμὸν
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
Τίσωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
Ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω,
Ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἄεθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
Ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπηύρα
Κούρην Βρισῆος, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται,

" Verùm surge, si in animo tibi est, quamvis serò, filios Achivorum
" Afflictos defendere à Trojanorum impetu.
" Ipsi *sane* tibi postea dolor erit, neque ullo modo
" Acceptæ *jam* cladis est remedium invenire: sed longè antè
" Considera, ut Danais arceas funestum diem.
" O amice, profectò tibi pater præcipiebat Peleus
" Die illo, cùm te ex Phthia Agamemnoni misit;
" Fili mi, fortitudinem quidem Minervâque & Juno
" Dabunt, si voluerint; tu verò ingentes animos
" Contine in pectoribus; humanitas enim melior:
" Desine autem à contentione noxia, ut te magis
" Honorent Argivorum & juvenes & senes.
" Sic præcipiebat senex; tu verò oblivisceris. Atqui vel etiam nunc
" Cessa, mittéque iram tristem. Tibi verò Agamemnon
" Digna dona dat, si desieris ab ira.
" Quod si *vis*, tu quidem me audi, egoque tibi recensebo,
" Quot tibi in tentoriis promiserit dona Agamemnon;
" Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decémque auri talenta,
" Splendidósque lebetas viginti, duodecimque equos
" Validos, in cursu-victores, qui præmia pedibus reportârunt.
" Non sane pauper esset vir, cui tot contigerint,
" Neque inops valde-pretiosi auri,
" Quot Agamemnonis equi præmia pedibus reportârunt.
" Dabit item septem mulieres formâ-præstantes, operum scientes,
" Lesbias; quas, quando Lesbum bene habitatam cepisti ipse,
" Delegit, quæ tunc pulchritudine vincebant genus mulierum.
" Has quidem tibi dabit, intérque *eas* erit, quam tunc abstulit
" Filiam Brisei: & insuper magnum jusjurandum addet,

Ver. 249. —— οὐδέ τι μῆχος —— ἐστι.] Ἀμήχανόν ἐστι. Cæterùm fuerunt qui hîc legerent, οὐδέ τι μῆχαρ.

Ver. 255. — σὺ δὲ μεγαλήτορα] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 258. —— Τίσωσ'] *Al.* Τίωσ'.

Ver. 259. —— σὺ δὲ λήθεαι.] Πράως καθήψατο, οὐκ ἀμελεῖν αὐτὸν φήσας, ἀλλ' ἐπιλελῆσθαι. *Schol. Victorian.*

Ver. 260. Παύε'] Editi habent παῦε. Quod aliis in locis *Activum* est. *Barnesius* edidit, παύε' ex MSS duobus, in quibus scriptum erat, παύεο. Neque non verisimile est, scripsisse *Homerum*, παύεο· quod utique pronunciabatur, παύου.

Ver. 261. Ἄξια δῶρα δίδωσι.] Καλῶς —— Μετὰ τὸ, τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους παπτᾶναι αὐτὸν, προσφέρει τὰ δῶρα· αἰσχροκερδὴς γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς. *Schol. Victorian.*

Ver. 262. Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον.] Hæc itá accipienda existimat *Domina Dacier*, ac si istud Εἰ δὲ, incipientis esset id dicere, quod versu demum trecentesimo profertur, Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο ——. quæ autem hîc inseritur donorum enumeratio, δι' ἀποσιωπήσεως esset interposita: Εἰ δὲ ——. (σὺ μέν μευ ἄκουσον,) ——· εἰ δέ τοι Ἀτρείδης &c. Verùm, præterquam quòd hoc longiùs videatur petitum; liquet, istâ ratione, non utique σὺ Μέν μευ ἄκουσον, sed σὺ Δ' ἄρ μευ ἄκουσον, dictum oportuisse. Istud autem Εἰ δὲ, revera simile est atque Εἰ δ' ἄγε, ζ', 376; θ', 18; π', 667; aliisque multis in locis; atque etiam hoc ipso suprà in libro, *ver.* 167.

Ver. 264 —— 299.] Vide suprà ad *ver.* 122 —— 157.

Ver. 274. —— καὶ ἐπὶ μέγαν.] Quâ ratione hîc, ἐπὶ, ultimam producat; item κὲν, *ver.* 284; & ὃς, *ver.* 285; & ἐπὶ,

Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν, ἤτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆας ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
Αἴκε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ οἱ εἰσὶ θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα·
Τάων, ἥν κ' ἐθέλησθα, φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὖτ' ἐπιμείλια δώσει
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς νέαται Πύλου ἠμαθόεντος·
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι, πολύῤῥηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ σε δωτίνῃσι, θεὸν ὣς, τιμήσουσι,
Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας·
Ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον,
Αὐτὸς, καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἵ σε, θεὸν ὣς,
Τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθῃ,
Λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινα φησὶν ὁμοῖον
Οἷ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

" Nunquam *ejus* cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,
" Qua mos est, rex, & virorum & mulierum.
" Hæc quidem statim omnia aderunt: si verò porro
" Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
" Naves abunde auro & ære *congesto* impleas
" Ingressus, quando dividemus prædam Achivi.
" Trojanas porrò mulieres viginti ipse deligas,
" Quæ post Argivam Helenam pulcherrimæ fuerint.
" Quod si *unquam* Argos pervenerimus Achaiicum, uber agri,
" Tum verò gener ei sis: honorabit autem te æqualiter Oresti,
" Qui ei unicus nutritur rerum-copia in magna.
" Tres autem ei sunt filiæ in domo bene-constructâ,
" Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa:
" Harum, quam velis, dilectam sine-sponsalibus ducas
" Ad domum Pelei: ille autem dotalia-dona dabit
" Multa valde, quot antehac nemo suæ dedit filiæ.
" Septem porrò tibi dabit bene-habitatas urbes,
" Cardamylen, Enopénque, & Hiran herbosam,
" Pherásque inclytas, & Antheam profunda-habentem prata,
" Pulchrámque Æpeam, & Pedasum vitiferam:
" Omnes autem prope mare *sunt*, extimæ ad Pylum arenosam:
" Viri autem *eas* incolunt pecudibus & bobus abundantes,
" Qui te donis, Deum tanquam, honorabunt,
" Et tibi sub sceptro opulenta solvent tributa:
" Hæc utique tibi præstabit, si desieris ab ira.
" Quòd si tibi Atrides quidem invisus ex-animo magis,
" Ipse, & ejus dona; at tu alios tamen universos-Achivos
" Afflictos miserare in castris, qui te, deum velut,
" Honorabunt: certe enim apud ipsos valde magnam gloriam tuleris.
" Nunc enim Hectorem interfeceris, quum utique valde tibi prope venerit,
" Rabiem habens perniciosam: quippe neminem putat similem
" Sibi esse Danaorum, quos huc naves vexerunt.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;
" Nobilissime Laertiade, solertia pollens Ulysses,

ver. 286; & πρὸς, *ver.* 289; & θεὸν, *ver.* 297, 302; & μάλα, *ver.* 303; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 304. Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις.] Καλῶς εἶπε καὶ ἐνταῦθα τὸ, "νῦν," ὡς πρώην αὐτοῦ πτήξαντος ἐν τῷ τείχει. Ὥστε μὴ καὶ ἀπολέσῃ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ μεγάλα δύναται ἐπιδείξασθαι κατὰ τῶν πολεμίων.

Ver. 307. —πόδας ὠκὺς] Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 308. —313. Ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεσι τὸν τρόπον

Ver.

2

Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
Ἧι περ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔςαι,
Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος·
Ἐχρὸς γάρ μοι κεῖνος, ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριςα·
Οὔτε μέ γ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω,
Οὔτ' ἄλλυς Δαναὺς, ἐπεὶ ὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισι μετ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός.
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς·
Οὐδέ τι μοὶ περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
Μάςακ', ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ·
Ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνυς νύκτας ἴαυον,
Ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
Ἀνδράσι μαρνάμενος, ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,

" Oportet sanè sententiam *meam* apertè dicere,
" Quemadmodum sentióque, & quemadmodum perfectum erit,
" Ut ne mihi obstrepatis assidentes aliunde alius:
" Inimicus enim mihi ille æque ac inferni portæ,
" Qui aliud quidem occultat in animo, aliud verò dicit.
" Sed ego dicam, ut mihi videtur esse optimum:
" Neque mihi Atridem Agamemnona persuasurum puto,
" Nec alios Danaos: quippe *ei* haud *unquam* gratia fuit *tributa*,
" Qui pugnaverit hostibus cum viris assidue semper.
" *Utique* æqua pars *datur* cessanti, ac si acriter quis pugnet:
" Inque eodem honore tum ignavus, tum fortis.
" Occumbit æquè & iners vir, & qui multum laboravit.
" Nec quidquam mihi præ *aliis* ex re fuit, quòd pertulerim malo animo.
" Semper meam animam objectans *periculis* pugnæ.
" Sicut autem avis implumibus pullis affert
" Escam, postquam ceperit; malè autem ei est ipsi:
" Sic & ego multas quidem insomnes noctes duxi,
" Dies autem cruentos exegi pugnans,
" *Cum* viris prælians, uxorum gratiâ [*Atridarum*] istorum.
" Duodecim utique classe urbes vastavi hominum,

ἑκατέρυ τῦ ἀνδρός· ὡς ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς εἴη ἀληθής τε καὶ ἁπλῦς· ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, πολύτροπός τε καὶ ψευδής. *Plato in Hippiâ.*

Ver. 310. Ἧι περ δὴ φρονέω τε.] Ὥσπερ δὴ φρονέω τε. *Plato, ubi suprà.* Al. Ἧι περ δὴ κρανέω τε, apud *Eustathium.*

Ibid. ——καὶ ὡς τετελεσμένον ἔςαι.] Καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω. *Plato, ubi suprà.*

Ver. 312. Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος.]

Ἐγὼ δ' ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεςάτυ τραφεὶς,
Χείρωνος, ἔμαθον τὺς τρόπυς ἁπλῦς ἔχειν.

Achill. apud Eurip. Iphigen. in Aul. ver. 926.

Ver. 313. Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.] Ὅς γ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. *Plato, ubi suprà.*

Ver. 314. ——ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριςα.] Ὡς καὶ τετελεσμένον ἔςαι. *Plato ibid.*

Ver. 315. Οὔτε μέ γ'] Neque mihi *equidem*, &c.

Ver. 318——πολεμίζοι.] *Al.* πολεμίζει.

Ver. 319. Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ.] Ita edidit *Barnesius* ex *MSS* & *Editt. Vett.* Rectè, ut mihi quidem videtur; nam ἰῇ primam corripit. *Al.* Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ.

Ver. 322. Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν]

——— in certamina rursus
Succedunt, animasque in aperta pericula mittunt.

Æn. IX, 662.

Ver. 324. ——κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ] Κακῶς δέ τέ οἱ πέλει αὐτῇ. Apud *Plutarch. de Amore prolis.* Atque ita quoque *Schol. Victorian.*

Ver. 327. ———μαρνάμενος, ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.] Vide suprà ad ά, 51. Cæterùm *malè* hic Versio *Wetsteniana*, cæteroqui plerunque elegantissima; " *uxorum gratiâ VESTRARUM.*" Sententia enim ea est, quam exhibent *Schol. Victorian.* Οὐ δι' ἐμὴν ἡδονὴν, " Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον." ἀλλὰ διὰ τὸ γύναιον Ἀγαμέμνονος· τῦτο γὰρ δηλοῖ, " Ὀάρων " ἕνεκα σφετεράων." Quâ de re & *Eustathius*: Ἐντεῦθεν ὁ Σοφοκλῆς μεθοδευθεὶς, ποιεῖ τὸν Τεῦκρον λέγοντα τῷ Ἀγαμέμνονι, ὅτι ὁ Αἴας διὰ τὴν Αὐτῦ γυναῖκα ἐν Τροίᾳ ἐμάχετο· ταὐτόν τι λογισάμενος τὸ, διὰ τὴν Αὐτῦ, καὶ τὸ, διὰ τὴν τῦ Μενελάυ τῦ ἀδελφῦ. Addunt autem *Schol. Victorian.* & aliam interpretationem: ἢ, τολμηρῶς πολεμῶν πρὸς ἄνδρας, ὑπὲρ παίδων φιλοκινδύνως ἀγωνιζομένυς. Quæ languidior multò est sententia.

Ver. 328. Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις.] Meritò hîc reprehendit *Popius Eustathium*, qui ambiguitatem hîc exquisivit, quæ nulla est; ἢ, πόλεις ἀλάπαξα σὺν δώδεκα ναυσὶν, ἢ δώδεκα πόλεις σὺν ναυσί. Quasi scilicet δώδεκα & ἕνδεκα non essent hoc in loco tam *perspicuè* inter se opposita, ut nihil possit suprà. De *Achillis* autem, quam quis hîc nimiam fortasse arguerit, Laudatione Sui, rectè Plutarchus: Ἀδικυμένῳ τῷ πολιτικῷ δέδοται τὸ λέγειν τε περὶ αὐτῦ πρὸς τὺς ἀγνωμονῦντας· ὥσπερ ὁ Ἀχιλλεὺς ἄλλως μὲν ὑφίετο τῷ Θεῷ τῆς δόξης, καὶ μέτριος ἦν λέγων, " αἴ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι."

Πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβωλον.
Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
Ἀτρείδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
Δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι·
Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν
Εἵλετ'· ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα, τῇ παριαύων
Τερπέσθω· Τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρείδης; ἦ οὐχ' Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεῖδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
Τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται· ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικλητήν περ ἐοῦσαν.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο, καί μ' ἀπάτησε,
Μή μευ πειράτω εὖ εἰδότος· οὐδέ με πείσει·
Ἀλλ', Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι
Φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
Εὐρεῖαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
Ἀλλ' οὐδ' ὡς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Ἴσχειν· ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
Ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν.

" Pedester verò undecim aio per Troicum-agrum glebosum :
" His ex omnibus, supellectilem multam & pretiosam
" Abstuli, & omnia ferens Agamemnoni dabam
" Atridæ : is verò remanens apud naves veloces,
" Accipiens, pauca dividebat, pleraque autem retinebat.
" Alia verò optimatibus dabat munera, & regibus :
" Ac istis quidem *ea* firma manent ; à me verò solo Achivorum
" Abstulit : habétque uxorem *meam* animo-gratam : cui condormiens
" Oblectetur. Quid autem oportet bellare cum Trojanis
" Argivos ? Quid verò exercitum adduxit huc congregatum
" Atrides ? an non Helenæ causa pulchræ-comis ?
" An soli diligunt uxores *suas* articulatâ-voce loquentium hominum
" Atridæ ? Utique quisquis vir bonus & prudens,
" Suam ipsius amat & curat : ut et ego hanc
" Ex animo amabam, captivam licèt existentem.
" Nunc autem, postquam è manibus præmium eripuit & me fraudavit,
" Ne me tentet probe-gnarum, neque *enim* mihi persuadebit.
" Verùm, ô Ulysses, tecum & aliis regibus
" Cogitet, *quomodo* à navibus propellat hostilem ignem.
" Sanè quidem jam permulta fecit sinè me,
" Ac scilicet murum ædificavit, & duxit fossam prope ipsum
" Latam, magnam ; inque *ea* vallos defixit :
" Sed ne sic quidem potest vim Hector is homicidæ
" Sustinere. Dum autem ego inter Achivos pugnabam,
" Non voluit pugnam procul à mœnibus ciere Hector,
" Sed quantum ad Scæásque portas & fagum progrediebatur :

" πάξαι." ὑβρισθεὶς δὲ παρ' ἀξίαν καὶ προπηλακισθεὶς, ἐφίησι τὴν μεγαλαυχίαν τῇ ὀργῇ, " Δώδεκα γὰρ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλά-" παξ' ἀνθρώπων." καὶ, " Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτω-" πον Ἐγγύθι λαμπομένης." *De Laude Sui.* Porro, notanda hîc vis vocabuli δή· Δώδεκα δὴ, *Duodecim utique*, vel, *Duodecim scilicet.* Videtur *Plutarchus* legisse, δώδεκα γάρ. Quod eodem redit.

Ver. 330. ——πασέων.] Pronunciabatur, πασῶν. Nam prima necessariò producitur.

Ver. 336.—— παριαύων.] Non συνιαύων, sed παριαύων, διὰ τὸ βίαιον. Ut *Odyss.* χ', 37. Δμωῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως. *Schol. Victorian.*

Ver. 340. Ἦ μοῦνοι φιλέουσ'——Ἀτρεῖδαι;

——ferro sceleratam exscindere gentem
Conjuge præreptâ : Nec solos tangit Atridas
Iste dolor, solisque licet capere arma Mycenis. *Æn.* IX, 137.

Ver. 341. ——ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθός.] Ità edidit *Barnesius* ex MSS. *Al.* ἐπειὴ ὅστις ἀγαθός.

Ver. 346.——σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι.] Τοῦ βασιλέως εἰπόντος, (ά, 175.) ὡς πάρεισι μοι καὶ ἄλλοι, οἵ κέ με τιμήσουσι· λέγει νῦν Ἀχιλλεὺς βαρέως μάλα πρὸς ἐκεῖνο· Ἀλλ' Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι, φραζέσθω &c. *Eustath.*

Ver. 349. Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον.]

——hæc medii fiducia valli,
Fossarumque moræ, leti discrimina parva. *Æn.* IX, 143.

Ibid.——καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ.] *Al.* καὶ ἤλασεν ἔκτοθι τάφρον.

Ver. 350.——ἐν δὲ σκόλοπας] *Al.* περὶ δὲ σκόλοπας.

Ver. 352. ——ὄφρα δ' ἐγὼ——, Οὐκ ἐθέλεσκε——Ἕκτωρ.] Vide suprà ad *ver.* 328. Item έ, 788.

Ver. 353.——ὀρνύμεν' Ἕκτωρ.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver.

Ἔνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ,
Αὔριον ἱρὰ Διῒ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι,
Νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
Ὄψεαι, ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴκέν τοι τὰ μεμήλῃ,
Ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεύσας
Νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
Εἰ δέ κεν εὐπλοίην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρόν,
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον
Ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε. Γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
Αὐτὸς ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης· τῷ πάντ' ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω,
Ἀμφαδόν· ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοί,
Εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,
Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
Τετλαίη, κύνεός περ ἐών, εἰς ὦπα ἰδέσθαι·
Οὐδέ τί οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
Ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε, καὶ ἤλιτεν· οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις

"Ibi olim *me* solum *semel* mansit, vix autem meum effugit impetum,
"Nunc verò, quoniam nolo pugnare cum Hectore nobili,
"Cras, sacris Jovi factis & omnibus diis,
"Oneratas bene naves postquam in mare deduxero,
"Videbis, si volueris, & si tibi hæc curæ fuerint,
"Bene mane Hellespontum super piscosum navigantes
"Naves meas, inque *ipsis* viros remigandi cupidos,
"Si autem prosperam-navigationem dederit inclytus Neptunus,
"Die sanè tertio Phthiam glebosam pervenero.
"Sunt autem mihi permulta, quæ reliqui, huc malo-fato-veniens:
"Aliud verò hinc aurum & æs rubrum,
"Et fœminas eleganter cinctas, splendidumque ferrum
"Abducam, quæ quidem sortitus sum. Præmium autem mihi, qui dedit,
"Ipse per injuriam abstulit rex Agamemnon
"Atrides: ei omnia referto, ut mando,
"Palam: ut & alii indignentur Achivi,
"Si quem Danaorum adhuc sperat *se* fraudaturum,
"Semper impudentia indutus; neque sanè mihi
"Ausit, proterve-audax licèt sit, faciem intueri:
"Neque omnino cum eo consilia communicabo, neque factum *ullum*.
"Nam jam me decepit & offendit, neque adhuc rursus

Ver. 356.——οὐκ ἐθέλω.] Τινὲς εἰρωνικῶς, "οὐ δύναμαι." διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. *Schol. Victorian.*

Ver. 357.———— Διΐ.] Quâ ratione, Διΐ, hîc ultimam producat; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.———— ῥέξας] Vide suprà ad ά, 444.

Ver. 359. Ὄψεαι ——Ἦρι —— πλεύσας Νῆας ἐμάς.] Ὅρα ὡς, πρὸς μὲν Ὀδυσσέα, Ἀπιέναι φησί· πρὸς Φοίνικα δὲ, Μένειν, μὴ μέντοι πολεμήσειεν· πρὸς Αἴαντα δὲ, Πολεμήσειν, ἀλλ' ὅταν ἀνάγκη. Καλῶς. Τοῦτο δὲ θυμώδους ἀνδρὸς, καὶ, πρὸς τὸ μὴ καταφρονηθῆναι, ἀγωνιζομένου. *Schol. Victorian ad ver.* 309. *supra.* Vide & infrà ad *ver.* 646.

Ver. 361. ——μεμαῶτας.] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 363. Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.] Ὄναρ δόξας [Σωκράτης] τινὰ αὐτῷ λέγειν, Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο· πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι. *Diog. Laërt.* in vita *Socratis.* Ἢ τὸ πλοῖον ἀφῖκται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με; ————τῇ γάρ που ὑστεραίᾳ δεῖ με ἀποθνήσκειν, ἢ ᾗ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον.————Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἥξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας· τεκμαίρομαι δὲ ἔκ τινος ἐνυπνίου ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτος.—— Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα, καλὴ καὶ εὐειδὴς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν· ὦ Σώκρατες, Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. *Plato in Critone.* Est apud Platonem Socrates, quum esset in custodiâ publicâ, dicens Critoni suo familiari, sibi post tertium diem esse moriendum; vidisse enim se in somnis pulchritudine eximiâ fœminam, quæ se nomine appellans diceret Homericum quendam ejusmodi versum,

Tertia te Phthiæ tempestas læta locabit.

Cic. de Divinat. lib. I, § 25.

Ver. 364. Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά,] Ne adeò *Agamemnonis* scilicet dona, mihi opus sint. Vide autem & infrà, ad *ver.* 400.

Ver. 367.——ἅσσ' ἔλαχόν γε.] *Al.* ὅσσ', & ἔλαχον τε, & ὅσσα λέλογχα.

Ibid.——ὅσπερ ἔδωκεν, Αὐτὸς——ἕλετο.] *Al.* ὥσπερ ἔδωκεν, Αὖτις——ἕλετο. Quod autem *Achilles* hîc perpetuò eodem redeat, repetatque id quod jam antè sæpiùs dixerat, *ver.* 335, 344; personæ optimè convenit, & τὸ ὀργίλον ἦθος apprimè condecet.

Ver. 374.—— συμφράσσομαι.] Rectè. Nam φράσομαι primam corripit. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 375. Ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε, καὶ ἤλιτεν·——ἐν καρὸς αἴσῃ.] Veteres distinguebant: δή μ' ἀπάτησε· καὶ ἤλιτεν· teste *Eustathio.* Τὸ ἐντεῦθεν δὲ ὀργίλον ἦθος, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ σημειοῦνται, διαγράφων ὁ ποιητὴς, ἐγκόπτει συχνὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀχιλλεῖ, κομματικῶς προάγων τὴν ἀντιλογίαν· ὅπερ ἦθος τοῖς ταρα-

χωμένοις,

Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
Ἐῤῥέτω· ἐκ γάρ οἱ φρένας εἵλετο μητίετα Ζεύς.
Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα· τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο·
Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
Αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
Οὐδέ κεν ὧς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει Ἀγαμέμνων,
Πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην.
Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο·
Οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι,
Οὐδέ μιν ὧς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω,
Ὅστις οἵ τ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.

" Fallet verbis: satis autem ei *sit*: verùm quietus
" Pereat: nam ei mentem ademit providus Jupiter.
" Invisa autem mihi ejus dona, æstimoque eum nihili.
" Neque si mihi deciesque & vicies tot daret,
" Quot & ei nunc sunt, & si alicunde alia accederent:
" Nec quot Orchomenon adveniunt, nec quot Thebas
" Ægyptias, ubi plurimæ in domibus opes reconditæ-jacent;
" Quæ & centum habent portas, duceni autem per unamquamque
" Viri egrediuntur cum equis & curribus:
" Neque si mihi tot daret, quot *sunt* arenæque pulvisque,
" Ne sic quidem jam animum meum flexerit Agamemnon,
" Antequam totius mihi *pœnas* persolvat acerbæ contumeliæ.
" Filiam autem non ducam Agamemnonis Atridæ:
" Ne quidem si cum aurea Venere pulchritudine certet,
" Operibusque Minervæ oculis-cæsiæ par-sit,
" Ne sic quidem eam ducam; ipse verò Achivorum alium eligat,
" Qui ei conveniat, & qui major-imperio sit.

χυνομένοις. Ἐν γοῦν τέσσαρσι φασὶ στίχοις ἀπὸ τοῦ, " οὐδὲ μὲν ἔργον," ἔννοιαι ὀκτὼ στίζονται αὐτοτελεῖς. Similiter *Schol. Victorian.* Ἐμφατικώτεροι γίνονται οἱ λόγοι, θᾶττον δὴ κοπτόμενοι· ἐν γοῦν τέτταρσι στίχοις, ὀκτώ εἰσιν αὐτοτελεῖς στιγμαί.

Ver. 377.—ἐκ γάρ οἱ.] Quâ ratione, γὰρ, hîc producatur, etiam extra cæsuram; vide suprà ad ά, 51. *Al.* ἐκ γὰρ εὖ.

Ibid.——μητίετα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 378.——τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.] Vocabulum καρὸς, cùm alibi non occurrat, quam vim hoc in loco habeat, haud satis liquet. Alii ἔγκαρος legunt, & ἐγκεφάλου interpretantur; quia scilicet Athenienses τὸν ἐγκέφαλον non comederent: Sed & longè petitum hoc, & admodum invenustè dictum, & res ipsa (crediderim) haud *Homero* nota. Alii καρὸς, sive ἔγκαρος, exponunt φθειρὸς τοῦ περὶ τὴν κεφαλήν· Sed auctoribus haud satis idoneis. Alii accipiunt, ἐν Καρὸς αἴσῃ, ἐν Μισθοφόρου τάξει· quia scilicet Κᾶρες μισθοφόροι, & ἄτιμοι· Sed neque demonstrati sunt *Cares*, Homeri temporibus, μισθοφορήσαντες· neque, si id factum fuisset, potuisset vox Καρὸς secundum non producere:

Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων. β', 867.
Πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι. κ', 428.
Δράσω τάδ'· ἐν τῷ Καρὶ κινδυνεύσομεν. *Eurip. Cyclop.* 650.

Quod autem apud *Theocritum* legitur, *Idyll.* 17, 89,——φιλοπτολέμοις τε Κάρεσσι, etiam si vera sit ista lectio, (quod *Barnesius* emendandum contendit——φιλοπτολέμοισί τε Καρσὶ,) huc tamen utcunque nihil faciet: Nam *Dorica* ista loquendi ratio, (ut de Accusativis τὰς αὐτὰς & similibus suprà observavimus, ad β', 43,) *Homero* prorsus erat ignota. Denique, οἱ ἀκριβέστεροι, apud *Eustathium*, τὸ καρὸς ἀντὶ τοῦ κηρὸς καὶ θανάτου. Sed neque isto modo, opinor, potuisset illud ά ullâ ratione non produci: Nam quòd μάκαρες dicantur μὴ καρὶ τοιαύτῃ ὑποπίπτοντες, merum est Commentum. Mihi id verisimillimum; vocem καρὸς, ejusdem esse originis atque ἄκαρι & ἀκαρής. Apud *Aristophanem.*]

Τᾶν γὰρ πατρώων οὐδ' ἀκαρεῖ μέτεστί σοι. *Av.* 1648.

Judicet Lector eruditus.

Ver. 381.——προτινίσσεται] *Al.* ποτινίσσεται. Quod idem.

Ibid.——οὐδ' ὅσα Θήβας Αἰγυπτίας.] Hinc fortasse de *Homeri* ætate nonnihil conjicere erit, quum *Thebæ* adhuc caput esset *Ægypti.*

Ver. 382. Αἰγυπτίας.] Vide suprà ad β', 537.

Ver. 383.—— διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.] Οὐ τὸ πλάτος τῶν πυλῶν θέλει σημαίνειν· οὐδὲ γὰρ ἅμα πάντας ἐξιέναι φησίν· ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν· εἴ γε πύλας μεν ἑκατὸν ἔχει, ἄνδρας δὲ ἁρματοφόρους δὶς μυρίους. *Schol. Victorian.* rectè. Porrò alii hîc scribunt, σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι. Quod perinde est. Vide ad ά. 51.

Ver. 385.——ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε.] Καλῶς ἀμφοτέρας ἐμπεριέλαβε τῷ λόγῳ, τὴν θ' ἁλίαν καὶ τὴν πεδιάδα. *Schol. Victorian.* Εἰσὶ δὲ ὑπερβολαὶ μειρακιώδεις· σφοδρότητα γὰρ δηλοῦσι· διὸ ὀργιζόμενοι λέγουσι μάλιστα·——" ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε." *Aristot. Rhetoric. lib.* III, *cap.* 12.

Ver. 386.——πείσει.] Scribitur πείσει, & πείσει'.

Ver. 392. Ὅστις.] Quâ ratione hîc, ὅστις, ultimam producat, etiam extra cæsuram; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.——καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν,] Ἐπεὶ αὐτὸς ἔλεγε, (suprà, *ver.* 160.) " Καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι." *Schol. Victorian.*

Ver.

Ἦν γὰρ δή με σόωσι θεοὶ, ϗ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεὺς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
Πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
Κοῦραι ἀριστήων, οἵ τε πτολίεθρα ῥύονται·
Τάων ἥν κ' ἐθέλοιμι, φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν·
Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ,
Γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεύς.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον,
Τοπρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.
Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες ϗ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε, ϗ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε ληϊστὴ,
Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Μήτηρ γάρ τέ με φησὶ θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε·
Εἰ μέν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·

" Si enim porrò me servârint dii, & domum venero,
" Peleus tum mihi deinceps uxorem desponsabit ipse.
" Multæ *certe* Achivæ sunt in Hellade Phthiaque,
" Filiæ principum, qui utique urbes tuentur;
" Harum quam voluero, dilectam faciam uxorem:
" Illic autem mihi plurimum appetit animus generosus,
" Ducta legitima uxore, apta conjuge,
" Possessionibus frui, quas senex conquisivit Peleus.
" Non enim mihi vitæ æquiparandum, ne quidem quantas *opes* aiunt
" Ilium possedisse, bene-habitatam urbem,
" Antehac tempore pacis, priusquam advenissent filii Achivorum:
" Nec quantas lapideum limen jaculatoris intus continet
" Phœbi Apollinis, Pytho in saxosa.
" Prædando enim parabiles quidem bovesque & pingues oves,
" Parabiles autem tripodesque, & equorum flava capita:
" Hominis verò anima ut redeat, neque parabilis,
" Neque prensabilis, postquam semel transiverit septum dentium.
" Mater enim me dicit dea, Thetis argenteos-pedes-habens,
" Duplicia fata ferre mortis ad finem.
" Si quidem hìc manens Trojanorum urbem circa pugnavero,
" Periit quidem mihi reditus, sed gloria immortalis erit.

Ver. 394.——θήν μοι] *Al.* δή μοι.

Ibid.——γαμέσσεται.] Γαμῆσαι μὲν, διὰ τοῦ η, (inquit *Eustathius*,) τὸ εἰς γάμον ἐλθεῖν, ἤτοι γυναῖκα λαβεῖν· γαμέσαι δὲ, διὰ τοῦ ε, τὸ γυναῖκα δοῦναι. Quod tamen an firmo nitatur fundamento, meritò dubitari potest.

Ver. 393. Πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν.] Ita rectè restituit *Barnesius* ex duobus MSS. *Al.* Πολλαὶ δ' Ἀχαιΐδες εἰσίν.

Sunt aliæ innuptæ Latio & Laurentibus agris,
Nec genus indecores.—— *Æn.* XII, 24.

Ver. 400. Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρων.]

Sunt tibi regna patris Dauni, sunt oppida capta
Multa manu; necnon aurumque animusque Latino.
Æn. XII, 22.

Ver. 401.——ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον.] *Al.* ἐμῆς ψυχῆς. Cæterum summo cum artificio (ut rectè annotavit *Popius*) hîc effecit Poëta, ut vitam longam, ingloriam & ignobilem, maximis laudibus per indignationem efferret is, qui unus omnium hominum avidissimè esset gloriæ appetens, eamque revera vitæ longè anteferret.

Ver. 403.—πρὶν ἐλθεῖν] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 404. —ὅσα—οὐδὸς ἀφήτορος——Φοίβου Ἀπόλλωνος.] De hujusmodi *Epithetis*, vide suprà ad ά, 43 & 75. De hujus Ædis *divitiis*, vide *Strabonem*, *lib.* IX, *pag.* 644, al. 421.

Ver. 406. Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες,——Ἀνδρὸς δὲ ψυχή.]

——τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς
Οὐκ ἔστι τἀνάλωμ' ἀναλωθὲν λαβεῖν,
Ψυχὴν βροτείαν· χρημάτων δ' εἰσὶν πόροι. *Eurip. Supplic.* 775.
Αἲ, Αἲ, ταὶ μαλάχαι μὲν ἐπὰν κατὰ κᾶπον ὄλωνται,
Ἠ τὰ χλωρὰ σέλινα, τό, τ' εὐθαλὲς οὖλον ἄνηθον,
Ὕστερον αὖ ζώοντι, καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι.
Ἄμμες δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἢ σοφοὶ ἄνδρες,
Ὁππότε πρῶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ
Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον.
Mosch. Idyll. III.

Ver. 408.——οὔτε ληϊστή.] Plerique λεϊστή. Sed nihil opus.

Ver. 410.——γάρ τε] Respondet Latino, *Etenim*. Ut & suprà, *ver.* 406.

Ver. 413.——κλέος ἄφθιτον ἔσται.] Ex φθίνω, φθιτος, ἄφθιτος; simili analogiâ ac κριτὸς, ἄκριτος, ex κρίνω. Vide suprà ad ά, 309; & ad β', 43. Cæterum notandum hîc, quàm singulari quámque modesto Poëta artificio gloriam dicat Achillis *Suo* factam Poëmate sempiternam. Non, *exegi*, dixit, *monumentum*; Non, *jamque opus exegi*. Nusquam *Sui* meminit omnino; Nusquam, *Suorum Operum*; Nusquam, *Patriæ*; Nusquam, ne *Partium* quidem *suarum*: Adeò ut Europæusne fuerit ipse, an Asiaticus, planè non constet. Sed *Achillis* nomen atque famam immortalitati tradidit; idque eum, non qualis fingi debuerat heros, sed qualis esset, depingendo.

Ver.

Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκοιμι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν
Ἔσσεται, ὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη·
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην,
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ ὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίυ αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Ἀγγελίην ἀπόφασθε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
Ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
Ἥ κέ σφιν νῆας τε σόῃ, καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ ὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη,
Ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
Ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' ὔ τι μιν ἄξω.
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας, πέρι γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
  Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Βάλλεαι, ὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσι
Πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ·
Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
Οἶος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς

" Sin autem domum reversus fuero, dilectam in patriam terram;
" Periit mihi gloria bona, diuturnum vero mihi ævum
" Erit, neque me celeriter finis mortis deprehenderit.
" Quin & aliis itidem ego suaserim,
" Domum navigare: quia jam non invenietis finem
" Ilii excelsæ: valdè enim ipsam latesonans Jupiter
" Manu sua protegit, & animo-confirmato-sunt copiæ.
" Sed vos quidem profecti principibus Achivorum
" Nuncium renunciate, hoc enim munus est legatorum;
" Ut aliud excogitent mentibus consilium melius,
" Quod ipsis navésque servet, & populum Achivorum
" Navibus in cavis: quoniam non ipsis hoc expeditum *est*,
" Quod nunc excogitârunt, me iram-fovente.
" Phœnix autem hîc apud nos manens cubet;
" Ut me in navibus dilectam in patriam sequatur
" Cras, si voluerit: vi autem neutiquam eum abducam.
Sic dixit. Illi autem omnes obmutuerunt silentio,
Sermonem admirati: admodum enim vehementer recusaverat.
Tandem verò inter eos locutus est senex equûm-agitator Phœnix,
Lacrymas cum suspiriis-effundens, valde enim timebat de navibus Achivorum;
" Si quidem jam reditum animo, illustris Achilles,
" Cogitas, neque omnino defendere à navibus velocibus
" Ignem vis pestiferum; quoniam ira incidit in animum:
" Quomodo tandem à te, care fili, hic relinquar
" Solus? tecum verò me misit senex equûm-agitator Peleus

Ver. 414. Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκοιμι φίλην.] Ità edidit *Barnesius*: Rectè, ut opinor: Quomodo *Odyss.* μ', 345. Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα. *Al.* οἴκαδ' ἵκωμαι φίλην.

Ver. 415.—μοι κλέος] *Al.* μὲν κλέος.

Ibid.—ἐπὶ δηρὸν] Quâ ratione, ἐπὶ, hîc ultimam producat; item γὰρ, *ver.* 419; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 418.——ὐκέτι δήετε τέκμωρ——, μάλα γὰρ—Ζεὺς.] Τεχνικῶς ἀπέστρεψε πρὸς αὐτὸν, τὸν λόγον· ἐπεὶ καὶ ἔλεγε, (*ver.* 236;) " Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ἐνδέξια"——. Εἰ τοίνυν, ὡς φῄς, πολέμιον ἔχετε τὸν θεὸν, ὑπόλοιπον ὑμῖν ἐστιν ἀποπλεῖν. *Schol. Victorian.*

Ver. 419.——εὐρύοπα] Vide suprà ad ά, 175, & 498.

Ver. 426.—ἐφράσσαντο] *Al.* ἐφράσαντο. Malé. Nam corripit ea vox secundam: Vide suprà ad ά, 140.

Ibid.——ἀπομηνίσαντος] Μηνίσας secundam *producit*, quippe à μηνίω deducta. Nam quæ in ίζω desinunt, penultimam in Futuris & Aoristis *corripiunt*.

Ver. 427. Φοῖνιξ.] Vide suprà ad β', 267.

Ibid.—αὖθι] Ita restituendum existimavi, ex *Schol. Victorian.* ad *ver.* 427 & 434. *Al.* αὖτι. Quod alibi apud *Homerum* non occurrit.

Ver. 431.—κρατερῶς.] Vehementer, præfractè.

Ver. 432.——ἱππηλάτα Φοῖνιξ.] Et mox, ἱππηλάτα Πηλεύς. Vide infrà ad ά, 175.

Ver. 434. Εἰ μὲν δή——γε.] " *Siquidem revera*" *&c.* Porrò, rectè *Schol. Victorian.* Ἀπὸ τῦ καιρῦ τὸ προοίμιον δέχεται. ὐ γὰρ ὡς συμβυλεύσων, ἀλλ' ὡς διδὺς ἀπόκρισιν πρὸς τὸ, (*ver.* 427,) " Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων." ——Cæterum de totius hujus orationis artificio, vide suprà ad *ver.* 1.

Ver. 435. Βάλλεαι,] *Al.* Βύλεαι.

Ver. 438.——σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων]
Tum comitem Ascanio pater addidit: *Æn.* IX, 649.

Ver.

Ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
Νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πολέμοιο,
Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι·
Τοὔνεκά με προέηκε, διδασκέμεναι τάδε πάντα,
Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
Ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
Λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς,
Γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα·
Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
Ὅς μοι παλλακίδος πέρι χώσατο καλλικόμοιο,
Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,
Μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων,
Παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα·
Τῇ πιθόμην, ϗ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς, αὐτίκ' ὀϊσθεὶς,
Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐριννῦς,
Μή ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν,
Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαρὰς,
Ζεύς τε καταχθόνιος, ϗ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
Ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,

" Die illo, quando te ex Phthia Agamemnoni misit
" Puerum nondum peritum omnibus æque-gravis belli,
" Neque concionum, ubi & viri præclari fiunt.
" Propterea me misit, ut docerem *te* ista omnia,
" Verborúmque orator ut esses, actórque rerum.
" Quare deinceps à te, dilecte fili, nolim
" Relinqui; ne quidem si mihi promitteret Deus ipse,
" Senectute abrasa, facturum me juvenem pubescentem:
" Qualis *eram*, cum primum liqui Helladа pulchris-mulieribus-abundantem,
" Fugiens jurgia patris Amyntoris Ormenidæ:
" Qui mihi de pellice irascebatur pulchra-comas,
" Quam ipse diligebat, & ignominia-afficiebat uxorem,
" Matrem meam: hæc autem semper me supplex-orabat *prehensis* genibus,
" Ut pellici prius-miscerer, ut *ad*-*o*dio haberet senem.
" Huic parui, & feci. Pater autem meus, statim sentiens,
" Multa imprecatus est, horrendásque invocabat Diras,
" Ne unquam genibus suis imponeretur dilectus filius,
" Ex me genitus. Dii autem ratas-fecerunt imprecationes,
" Jupitérque infernus, & horrenda Proserpina.
" Tunc mihi non ampliùs omnino sustinuit in præcordiis animus,

Ver. 441. Οὐδ' ἀγορέων,] Pronunciabatur, ἀγορῶν.]

Ver. 443. Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.] Ὃν γε δὲ ἄνδρα τέλειον Ὅμηρος δι' ὅλης τῆς Ἰλιάδος δῆθεν ἀπεργάζεσθαι πειρώμενος, καὶ ἑνί τινι ἔπει τὰς τούτου ἀρετὰς περιλαβὼν ἔφη, " Μύθων μὲν ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρα δὲ ἔργων." *Aristot. de Republ. lib.* IX. Ut ille apud Homerum Phœnix, qui se à Peleo patre Achilli juveni comitem esse datum dicit ad bellum, ut illum efficeret oratorem verborum, actoremque rerum: *Cic. de Orat.* III, 15. Sit ergo tam eloquentiâ quàm moribus præstantissimus, qui ad Phœnicis Homerici exemplum *dicere* ac *facere* doceat. *Quintilian, lib.* II. *cap.* 3. Barnesius, & ante eum *Versio Wetsteniana*, cæteroqui plerunque elegantissima, pessimè hunc locum corruperunt; " *Orator ut ESSEM, actorque* " *rerum:*" Ac si *Seipsum* scilicet, non *Achillem*, docuisset has artes Phœnix. Cæterum quâ ratione vocula, τὲ, hîc producatur; item, ἐμὲ, *ver.* 451; & κατὰ, *ver.* 459; & εἰλίποδας, *ver.* 462; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 447. Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον.] Μυθολόγοι οἱ γέροντες καὶ παραδείγμασι παραμυθούμενοι. *Schol. Victorian.* Vide suprà ad ά, 260.

Ibid. —— Ἑλλάδα καλλιγύναικα.] *Demetrius* Grammaticus apud *Eustathium*, & *Scepsius* apud *Strabonem*, lib. IX, pag. 670. *al.* 439;) legerunt, Ὀρμένιον πολύμηλον, *al.* Ὀρμένιον πολύπυρον.

Ver. 449. Ὅς μοι παλλακίδος πέρι χώσατο.] Οἰκείως ταῦτα πρὸς τὸν ἕνεκα Βρισηΐδος χαλεπαίνοντα· ὅτι συγγνωστέος ἁμαρτήσας περὶ κόρην Ἀγαμέμνων, εἰ ϗ αὐτὸς συγγνώμης ἠξίωται παρὰ Πηλέως. *Schol. Victorian.*

Ver. 452. Παλλακίδι προμιγῆναι.] Οὐ τῆς ἤδη μιγείσης, ἀλλὰ τῆς εἰς τοῦτο τρεφομένης· φησὶ γοῦν, " Προμιγῆναι." Οὐκ ἀντίκειται δὲ τὸ, " Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν." ἔπραττε δὲ ταῦτα, νῦν ἔχων ἤδη τὴν πρὸς αὐτὴν ὁμιλίαν. *Schol. Victorian.* Idemque ferè, ex *Antiquis*, Eustathius.

Ver. 455 —ἐφέσσεσθαι] *Al.* ἐφίζεσθαι.

Ver. 456.——γεγαῶτα] Vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 457. Ζεύς τε καταχθόνιος.]

——Jovi Stygio.—— —— ——. *Æn.* IV, 638.

Post hunc versum 457, vel, ut alii, post versum 459, omissos quatuor versus, nec indignos quidem illos, meminit *Plutarchus*:

Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἀλλά τις ἀθανάτων παῦσεν χόλον· ὅς ῥ' ἐνὶ θυμῷ
Δήμου θῆκε φάτιν, καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεοίμην.

Ὁ μὲν οὖν Ἀρίσταρχος ἐξεῖλε ταῦτα τὰ ἔπη, φοβηθείς· ἔχει δὲ πρὸς τὸν καιρὸν ὀρθῶς, τοῦ Φοίνικος τὸν Ἀχιλλέα διδάσκοντος οἷόν ἐστιν ὀργὴ, ϗ ὅσα διὰ θυμὸν ἄνθρωποι τολμῶσι, μὴ χρώμενοι λογισμῷ, μηδὲ πειθόμενοι τοῖς παρηγοροῦσι. *De audiend. Poëtis.* Eorundemque iterum versuum meminit, in libro *de Adul. & Amici discrimine*, haud longè à fine.

Πατρὸς χωομένοιο, κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
Ἦ μὲν πολλὰ ἔται ϗ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
Αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι·
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα ϗ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
Ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος·
Εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαυον·
Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή,
Καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
Ῥήξας ἐξῆλθον, ϗ ὑπέρθορον ἑρκίον αὐλῆς
Ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας, δμῳάς τε γυναῖκας.
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε, δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβώλακα, μητέρα μήλων,
Ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καί με φίλησ', ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι·
Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων·
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ θυμοῦ φιλέων· ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ
Οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,

" Patre irato, in domo versari.
" Certe quidem multum familiares & cognati circum-stantes
" Ibi orantes retinebant *me* in ædibus :
" Multásque pingues oves & flexipedes cornibus-camuris boves
" Jugulabant ; multi quoque sues florentes pinguedine
" Assandi extendebantur per flammam Vulcani :
" Multum etiam ex doliis vinum bibebatur senis.
" Per novem autem me circa ipsum noctes dormiebant :
" *Atq;* hi quidem per vices custodias habebant : neq; unquam extinguebatur
" Ignis, alter quidem in porticu benemunitæ aulæ,
" Alter autem in vestibulo, ante thalami fores.
" Sed quando tandem decima mihi advenit nox tenebrosa,
" Tunc ego thalami foribus solerter-junctis
" Effractis exivi, & transilii septum aulæ
" Facilè; latens custodésque viros, famulásque mulieres.
" Fugi deinde procul, per Hellada spatiosam ;
" Phthiámque perveni glebosam, matrem ovium,
" Ad Peleum regem : is autem me lubens suscepit,
" Et me dilexit, ut pater suum filium dilexerit
" Unicum, extrema-ætate-natum, amplis in possessionibus ;
" Et me divitem fecit, multumque mihi dedit populum :
" Incolebam autem extremam-oram Phthiæ, Dolopibus imperans :
" Et te tantum feci, ô diis-par Achille,
" Ex animo diligens ; quippe non volebas cum alio
" Neque ad convivium ire, neque in ædibus *tuis* cibum-sumere ;

Ver. 462. ——— ἕλικας βοῦς]
——camuris——sub cornibus——, *Georgic.* III, 55.

Ver. 464. —— διὰ φλογὸς] Vide suprà ad β', 267 : itemque ad *ver.* 213, *hujus libri.*

Ver. 466. ——— παρὰ] *Al.* περὶ.

Ver. 470. ——— ἐπήλυθε.] Ex aoristo ἐπήλυθον. Vide suprà ad γ', 205.

Ver. 471. Καὶ τότ'] *Tum dein* ; *tum verò.*

Ver. [illegible] —— [illegible] ——[illegible]] Rectè *Schol.* [illegible] Λαθεῖν [illegible]

Ver. 476. ——Πηλῆα] Vide suprà ad α'. 265 ; & ad ζ', 464.

Ver. 478. Μοῦνον, τηλύγετον.] Τουτέστι, μὴ ἔχουσιν ἕτερον γονεῦσι, μήτε ἕξουσι, γεγεννημένον. *Plutarch.* περὶ πολυφιλίας. De quali filio immaturè abrepto, pulchrè idem in Παραμυθητικῷ πρὸς Ἀπολλώνιον· Ἀλλ' ὅρα τὸ ἑξῆς " Μοῦνος, τηλύγετος, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι." Τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ὁ θεὸς πατρικῶς προειδὼς, καὶ κηδόμενος τοῦ ἀνθρωπείου γένους, προορώμενος τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι, προεξάγει τινὰς ἐκ τοῦ ζῆν ἀώρους ;

Ver. 479. ——ὤπασε] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 482. ——οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ.] Οὐκ οἶδε παρὰ Χείρωνι τραφέντα αὐτόν. *Schol. Victorian.* Quod tamen hinc non necessariò sequitur. Potuit enim *Achilles* vel aliâ ætate, vel alias ad artes, *Chironi* fuisse discipulus. *Chironis* certè alibi meminit *Homerus* ; δ', 219. Immo & *Pelei* fuisse amicum indicat ; π', 141 ; & τ', 388,

——τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.

Quin &, eo docente, medicinam exercuisse *Achillem* ; λ', 829.

——ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
Ἐσθλὰ, τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,
Ὃν Χείρων ἐδίδαξε δικαιότατος Κενταύρων.

Videtur

Πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γένασσι καθίσσας,
Ὄψε τ' ἄσαιμι προταμὼν, κὶ οἶνον ἐπισχών.
Πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Οἴνε ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
Ὡς ἐπί σοι μάλα πόλλ' ἔπαθον, κὶ πόλλ' ἐμόγησα,
Τὰ φρονέων, ὅ μοι ἔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
Ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· ἐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε κὶ θεοὶ αὐτοὶ,
Τῶν περ κὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε, βίη τε.
Καὶ μὲν τὲς θυέεσσι κὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι,
Λοιβῇ τε, κνίσσῃ τε, παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
Λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ κὶ ἁμάρτῃ.
Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ·
Αἵ ῥά τε κὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγεσι κιῦσαι.
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε κὶ ἀρτίπος· ἕνεκα πάσας
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Βλάπτεσ' ἀνθρώπες· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.

" Antè quàm te meis ego genibus impositum
" Opſonioque ſatiâſſem ſecato-antea, & vinum admovens.
" Sæpe *utique* mihi rigâſti ad pectora veſtem,
" Vino ex ore ejectato in infantia difficili.
" Ita tui cauſa permulta paſſus ſum, & multa laboravi;
" Hæc cogitans, quod mihi nequaquam dii prolem perficiebant
" Ex me *ipſo*: ſed Te filium, diis par Achille,
" Adoptabam, ut à me aliquando indignum fatum propulſares.
" Verùm, Achille, doma animum magnum: neque te oportet
" Immiſericordem animum habere: flecti utique ſolent & dii ipſi,
" Quorum tamen & major virtus, honorque, potentiaque.
" Ac quidem hos ſacrificiis & votis placidis,
" Libamineque, nidoreque, avertunt *ab ira* homines
" Supplicantes, cùm quis tranſgreſſus fuerit & peccârit.
" Etenim Preces ſunt Jovis filiæ magni,
" Claudæque, rugoſæque, ſtrabæque oculis:
" Quæ etiam & à tergo Noxam curant ſequentes.
" Noxa verò robuſtaque eſt, & pedibus-integra; ideo omnes
" Longe præcurrit, antevertitque omnem per terram,
" Lædens homines: hæ verò medentur poſtmodo.

Videtur utique *Phœnix* Altor fuiſſe *Achillis*. *Chiron* in diſciplinis ſingularibus Magiſter.

Ver. 484. Πρίν γ' ὅτε δὴ] *Neque unquam contentus eras, aut te compeſcuiſti, antea quàm*, vel, *niſi quum*, &c. Editt. *Henr. Stephani* & *Wetſteniana* aliæque, malè hîc diſtinguunt; ——πάσασθαι· Πρίν γ' ὅτε δὴ——τ' ἄσαιμι, ——καὶ οἶνον ἐπισχών· Πολλάκι μοι κατέδευσας. Quæ interpungendi ratio, cum iſto ἄσαιμι minùs congruit.

Ibid.——καθίσσας] Ita edidit *Barneſius*. Alii καθίσας, minùs rectè. Nam verba iſtius analogiæ penultimam corripiunt. Vide ad ά, 140.

Ver. 486. Πολλάκι μοι κατέδευσας] Locum hinc vitio dat *Scâliger*, aliique. Rationibus, ut mihi quidem videtur, parùm idoneis. Πάθος enim in hâc re exiguâ in eſt non exiguum.

Ver. 487.——ἀποβλύζων] De hujuſmodi ὀνοματοποιΐα, vide ſuprà ad β', 210; & γ', 363; ad δ', 455, 456, & 504.

Ver. 489.——ὅ μοι ἔτι] Vide ſuprà ad ά, 537.

Ver. 491.——ἵνα μοί ποτ'] Καλῶς, ἰδιώμενος τὴν σωτηρίαν Ἑλλήνων. *Schol. Victorian.*

Ver. 492.——δάμασον θυμὸν μέγαν.] Ἅπερ Ὀδυσσεὺς εἰπεῖν ἐφυλάξατο, (πικρὸν γὰρ ἦν, (ἐπὶ δὲ τὸν Πηλέα, (*ver.* 255.) ἀπήνεγκε· ταῦτα Φοίνικι δίδωσιν ἡ τῆς ἀνατροφῆς παῤῥησία. *Ibid.*

Ver. 493.——στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί.] *Iliad.* ό, 203,—— " στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν."

Ver. 495. Καὶ μὲν τὲς θυέεσσι]

——Tu munera ſupplex
Tende petens pacem:
Namque dabunt veniam votis, iraſque remittent:
Sed modus orandi qui ſit, priùs ordine dicam.
Georgic. IV, 534.

——Primùm prece numen adora:
——cane vota libens, dominamque potentem
Supplicibus ſupera donis —— *Æn.* III, 434.

Νῦν δὲ περί τε τῶν ἔργων [τῆς ἱερατικῆς] ῥητέον, καὶ τὰ [illegible] ἴσα ταύτῃ ἀναγκαῖα. Ταῦτα σχεδὸν πάντα ὁ ποιητὴς ὀλίγοις τισὶν ἔπεσι περιείληφε ποιῶν.—" Καὶ μὴν τὰς θ[illegible]σσι" &c. *Ariſtot. de Republ. lib.* X. Ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις ἐπὶ πλουσίων θύρας ἰόντες, πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη, θυσίαις τε καὶ ἐπῳδαῖς, εἴτέ τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ' ἡδονῶν τε καὶ ἑορτῶν. Τούτοις δὲ πᾶσι τοῖς λόγοις μάρτυρας Ποιητὰς ἐπάγονται·——" Καὶ τὲς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχωλαῖς" &c. *Plato de Republ. lib.* II.

Ver. 498. Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι] Quàm *Senis* perſonam deceat longa hæc & verboſa deſcriptio, vide ſuprà ad ά, 249 & 260. Cæterùm quâ ratione, τε, & hîc & in ſequente verſu producatur; item δὲ, *ver.* 516; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 499. Χωλαί τε, ῥυσσαί τε,] *Al.* ῥυσαί τε. Cæterùm ſimili ferè loquendi ratione, ac *Homerus* Preces hîc vocat Διὸς κούρας χωλάς τε ῥυσσάς τε, *Euripides* mentis malè ſibi conſciæ

Ὅς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διός, ἆσσον ἰούσας,
Τόνδε μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
Ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
Λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
Τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Ἀλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι
Τιμήν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν.
Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀποῤῥίψαντα κελοίμην
Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι, χατέουσί περ ἔμπης·
Νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη,
Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους,
Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκόν, οἵτε σοὶ αὐτῷ
Φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,
Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
Δωρητοί τε πέλοντο, παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσι.
Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι,
Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Αἰτωλοὶ μέν, ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς·
Κουρῆτες δέ, διαπραθέειν μεμαῶτες ἄρηϊ.
Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσε
Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς

" Quisquis quidem reverebitur filias Jovis, propiùs accedentes;
" Hunc valde juvant, & exaudiunt precantem:
" Qui verò renuerit, & obstinatè recusaverit,
" Precantur tum quidem hæ Jovem Saturnium adeuntes,
" Eum ut Noxa simul sequatur, quò læsus pœnas-luat.
" Sed, Achille, da & tu, Jovis filias qui sequatur,
" Honorem, qui & aliorum utique flectit mentes fortium.
" Siquidem enim minimè dona ferret, & alia in futurum nominaret
" Atrides, sed semper pertinaciter iratus esset,
" Non equidem te ira abjecta hortarer
" Argivis auxiliari, quantumvis indigentibus:
" Nunc verò simul in præsenti multa dat, aliaque in posterum pollicetur:
" Viros etiam, qui supplicarent, *ad te* misit præstantissimos,
" Electos per exercitum Achaicum, quique tibi ipsi
" Amicissimi Argivorum: horum ne tu orationem asperneris,
" Neq; pedes, (*i.e.* iter *frustres.*) At priùs haud reprehendendum, te ira-exarsisse.
" Sic & priscorum audivimus laudes virorum
" Heroum, quando aliquem vehemens ira occupâsset,
" Donisque placabiles erant, exorabilesque verbis.
" Memini hoc factum ego vetus, neutiquam recens,
" Quale esset; inter vos autem narrabo omnes amicos.
" Curetesque pugnabant & Ætoli fortiter-prælium-sustinentes,
" Circa urbem Calydona, & se mutuò interficiebant;
" Ætoli quidem, defendentes Calydona amœnam;
" Curetes autem, vastare ardentes Marte.
" Etenim his malum aureo-solio-sedens Diana excitavit
" Irata; quòd sibi non sacra post-fruges comportatas in fœcundo-loco agri

Cogitationes appellat τὰς αἱματώπους καὶ δρακοντώδεις κόρας. *Orest.* 256.

Ver. 506, 507. Ὃς δὲ,—Λίσσονται δ'] De vi duplicis istius δὲ, vide suprà ad ά, 57.

Ver. 508.—ἀποτίσῃ] Producit hæc vox penultimam, quippe ex ἀποτίω. Quæ enim in ίζω desinunt Verba, ea penultimam istam in Futuris & Aoristis corripiunt. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 517. Κρινάμενος.] Vide suprà ad ά, 309, 314, 338; & ad ζ', 454.

Ver. 518.—τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς, Μηδὲ πόδας.] *Horum tu neque orationem, neque legationem; nec quid dixerint, nec quid fecerint tanti viri, itinere ad Te suscepto, asperneris.*

Ver. 519.—πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.] Non, *antè* quàm dona daret Agamemnon, sed *antè* quàm oblatæ eum injuriæ pœniteret. Scilicet Achillis hîc non *commodi & utilitatis* rationem duxit Phœnix, sed *honoris*. Ut rectè annotavit *Domina Dacier.*

Ver. 520.——τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων.] ——heroum laudes, & facta parentis. *Virg. Eclog.* IV, 26.

Ver. 523. Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι] Nam memini Hesiones visentem regna—. *Æn.* VIII, 157. Οἰκεῖον δὲ διδασκάλῳ, ἐκ τῶν παλαιῶν σωφρονίζειν τοὺς νέους. *Schol. Victorian.* Porrò, quàm deceat *Senis* personam longa hæc & verbosa narratio, jam antea sæpe annotavimus.

Ver. 525. Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ] " Narrare verò " —quis *Significantiùs* potest, quàm qui Curetum Ætolorum- " que-prælium exponit?" *Quintilian. lib.* X. *cap.* 1.

Ver. 528.—μεμαῶτες] Vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Οἰνεὺς ῥέξ᾽· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ᾽ ἑκατόμβας·
Οἴῃ δ᾽ οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Ἢ λάθετ᾽, ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
Ἡ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένος, ἰοχέαιρα,
Ὦρσεν ἐπὶ χλούνην σῦν ἄγριον, ἀργιόδοντα,
Ὃς κακὰ πόλλ᾽ ἔρδεσκεν, ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν·
Πολλὰ δ᾽ ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
Αὐτῇσιν ῥίζῃσι, καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ᾽ υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας,
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ᾽ ἐδάμη παύροισι βροτοῖσι·
Τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ᾽ ἀλεγεινῆς.
Ἡ δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν,
Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζε,
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ᾽ ἐδύναντο
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, ὅστε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων,
(Ἤτοι ὁ, μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ,

" Oeneus feciſſet: Alii utique dii epulati-erant hecatombas;
" Soli verò non *ſacra* fecit Jovis filiæ magni,
" Sive oblitus eſt, ſive non advertit. devius-erat certe multùm animi.
" Illa itaque irata, Jovis genus, ſagittis-gaudens,
" Immiſit ſylveſtrem Aprum ferum, candidis dentibus,
" Qui damna multa patravit, frequentans Oenei agrum:
" Multas utique ille alias-ſuper-alias humi proſtravit arbores altas
" *Cum* ipſis radicibus, & ipſis floribus pomorum.
" Hunc autem filius Oenei occîdit Meleager,
" Multis ex urbibus venatoribus viris congregatis,
" Et canibus; non enim domitus fuiſſet paucis hominibus;
" Tantus erat, multoſque adeò rogum aſcendere fecit triſtem.
" Illa verò *(Diana)* circa ipſum excitavit magnum tumultum & bellum,
" Pro Suis capite & pelle hirſuta,
" Curetaſque inter & Ætolos magnanimos.
" Quamdiu igitur Meleager bellicoſus pugnabat,
" Tamdiu utique Curetibus malè erat; neque poterant
" Mœnia extra manere, multi quamvis eſſent.
" At quando jam Meleagrum ſubiit ira, quæ & aliorum
" Inflat in pectoribus mentem, probè licèt ſapientium;
" (Nempe ille, matri ſuæ Althææ iratus corde,

Ver. 531, 532.—ῥέξ᾽.—ἔρρεξε.] Vide ſuprà ad ά, 444.

Ver. 533. Ἢ λάθετ᾽, ἢ οὐκ ἐνόησεν·] Ἤτοι ἐννοήσας θῦσαι, ἐπελάθετο· ἢ οὐδ᾽ ὅλως ἐπενόησεν. *Schol.* Cæterùm, ἢ οὐκ᾽, in unam hîc ſyllabam coaleſcit; quomodo & ſuprà έ, 349.

Ἢ οὐχ ἅλις, ὅττι———— ————;

Et apud *Euripidem*,

Ἢ οὐχ ἀξιόχρεως ὁ θεὸς ἀναφέροντί μοι; *Oreſt.* 597.

Similiter, φεῦ ὦ, apud eundem,

Φεῦ ὦ μῆτερ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων. *Hecub.* 55.

Notandum tamen, iſtud ἤ, in *interrogativis* ſæpiùs, quàm in *disjunctivis*, cum ſequente Vocali coaleſcere ſolere; vide ad έ, 349. Quare in *Schol. Victorian.* ſcriptum eſt, Ἢ λάθ᾽, ἢ οὐχ ἐνόησεν—Quod tamen longè minùs eleganter eſt dictum. Nam λαθεῖν, propriè eſt, *alium latere*; λαθέσθαι, *latere ſeipſum*, hoc eſt, *obliviſci*.

Ibid.——ἀάσατο δὲ] De voce, ἀάσατο. vide ſuprà ad *ver.* 116. Alii hîc legunt ἀάσατο δὴ· Quod tamen nihil opus.

Ver. 534.——δῖον γένος.] De *Dianâ* accipiunt plerique; ut ſit videlicet, Διὸς θυγάτηρ. At *Schol. Victorian.* ad *Achillem* referunt, ut ſit idem ſcilicet ac, διογενές· propterea quòd Poëta hanc compellationem οὐδέποτε ἐπὶ θεοῦ τάσσει.

Ver. 535. Ὦρσεν ἐπὶ.] Ἐπῶρσε. Cæterùm *Ariſtoteles*, *de hiſtoriâ Animalium*, *lib.* VI, *cap.* 28, locum hunc iſto modo citat:

Θρέψεν ἐπὶ χλούνην σῦν ἄγριον, οὐδὲ ἐῴκει
Θηρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι.

Quæ lectio & παρὰ τῷ Γεωγράφῳ εὕρηται, notante *Euſtathio*.

Ver. 536.——ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν.] Οἰκεία τιμωρία, τῷ περὶ καρποὺς ἡμαρτηκότι. *Schol. Victorian.* Ἐπὶ τούτοις ἰστέον καὶ ὡς διαφέρειν λέγεται τὸ Ἔθειν τοῦ Ἔδειν, ὡς τὸ Κατεσθίειν τοῦ Ἐσθίειν. *Euſtath.*

Ver. 539. Τὸν δ᾽ υἱὸς Οἰνῆος] Vide ad ά, 51. Nec omnino audiendus *Barneſius*; qui, *poteſt*, inquit, *tutiùs legi*, Τὸν δ᾽ Οἰνῆος υἱός.

Ver. 543. Ἡ δ᾽] Ἄρτεμις.

Ver. 547. Τόφρα δὲ] *Tamdiu utique.* Quod cùm non videret *Barneſius*, peſſimè edidit Τοφράδε, contenditque παρέλκειν τὸ Δέ. Quod in hujuſmodi vocabulis non fert linguæ Græcæ ratio.

Ibid.—— οὐδ᾽ ἐδύναντο Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν.] *Caſtra ipſi Sua tueri non poterant, nedum Urbem expugnare.*

Ver. 551.—568. (Ἤτοι—ἔχουσα.)] Verſus hoſce *octodecim* in *Parentheſin* incluſi, & ipſam *aliis interjectis Parentheſibus* intricatam. Id quod tantum abeſt ut Scriptori luculentiſſimo, & ſupra omnes perſpicuo, vertendum ſit vitio; ut contrà ſummo hîc, ſi uſquam aliàs, artificio, verboſam illam & *ſenilem* narrandi rationem, in *Phœnicis* perſonâ, depinxerit. *Pepius* tamen videtur *aliter* ſenſiſſe. Vide infrà, ad λ᾽, 687.

Ver.

Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
Κούρῃ Μαρπίσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἴδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
Τῶν τότε, καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης·
Τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ ϗ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
Μήτηρ, Ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,
Κλαῖ', ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων,
Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
Πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο, κασιγνήτοιο φόνοιο·
Πολλὰ δὲ ϗ Γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
Κικλήσκουσ' Ἀΐδην ϗ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν,
Πρόχνυ καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
Παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς
Ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβευσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.)
Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος ϗ δοῦπος ὀρώρει,
Πύργων βαλλομένων· τὸν δ' ἐλλίσσοντο γέροντες
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
Ἐξελθεῖν ϗ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον·
Ὁππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,

" Jacebat apud legitimam uxorem, pulchram Cleopatram,
" Filiam Marpiſſæ pedibus-elegantis Euenines,
" Idæque, qui fortiſſimus inter terreſtres fuit viros,
" Eorum qui tunc erant; utique contra regem ſumpſit arcum
" Phœbum Apollinem, pedibus-elegantis gratia nymphæ:
" Illam autem (*Cleopatram*) tunc in ædibus pater & veneranda mater
" Alcyonen vocabant cognomine, quòd ipſius
" Mater, Alcyonis luctuoſæ fatum habens,
" Flebat, quando ipſam longe-jaculans rapuit Phœbus Apollo.
" Huic is (*Meleager*) accubabat, iram triſtem coquens,
" Propter diras matris iratus, quæ utique diis
" Multum dolens ſupplicabat, fraternæ cædis *cauſa*:
" Multum autem & Terram almam manibus verberabat,
" Invocans Plutonem & horrendam Proſerpinam,
" In genua conſidens, (rigabantur autem lacrymis ſinus.)
" Ut filio darent mortem; hanc autem per-tenebras-vagans Erinnys
" Exaudivit ex Erebo, implacabile cor habens.)
" Horum verò *tum* confeſtim ad portas tumultus & ſtrepitus excitabatur,
" Turribus percuſſis: illum autem ſupplices orabant ſenes
" Ætolorum, mittebantque deorum ſacerdotes lectiſſimos,
" Ut-exiret & propulſaret *beſtes*, polliciti magnum donum:
" Ubi *ſcilicet* pinguiſſimus *erat* ager Calydonis amœnæ,

Ver. 552.——καλῇ] Vide ſuprà ad β', 43.

Ver. 554. Ἴδεω.] Pronunciabatur Ἴδω, vel Ἴδου.

Ver. 555. Τῶν τότε.] Ἐπαινετέον τὸ ἀκριβὲς περὶ τὴν ἑκάστου ἠθοποιΐαν. Ὁ μὲν Φοῖνιξ, κάρτιστον εἰπὼν τὸν Ἴδαν, ἵνα μὴ δόξῃ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως αὐτὸν προτετιμηκέναι, ἐπήνεγκε τὸ, " τῶν τότε." *Schol. Victorian.*

Ver. 556.——νύμφης.] *Marpiſſæ*, uxoris ſuæ.

Ver. 557. Τὴν δὲ] *Cleopatram*, filiam ſuam.

Ver. 559. Μήτηρ] *Marpiſſa.*

Ver. 560.——μιν] Vide ad ά, 51. Cæterùm, pro Κλαῖ', ὅτε μιν, fuerunt qui legerent, Κλαῖεν ὅ μιν.

Ibid.—ἀνήρπασε] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 561. Τῇ ὅγε.] *Huic Cleopatræ, Meleager.*

Ibid.—παρκατέλεκτο.] Vide ſuprà ad β', 515.

Ver. 562. Ἐξ ἀρέων] Pronunciabatur ἀρῶν· ut rectè obſervavit *Barneſius*. Nam ἀρὴ (hoc ſignificatu,) ἀρητὴρ, ἀρῶμαι, primam producunt.

Ibid.——ἥ ῥα] *Quæ utique.* Nam ad ſententiam nullo modo ſupervacaneum eſt iſtud, ῥα.

Ver. 564.—Γαῖαν—χερσὶν ἀλοία.] Εὔχονται οἱ ἥρωες τοῖς μὲν Οὐρανίοις θεοῖς, Ἄνω τὰς
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος· τοῖς δὲ Θαλασσίοις,
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεγνὺς. εἰς Θάλασσαν δηλονότι· τοῖς Καταχθονίοις δὲ, κόπτοντες τὴν Γῆν, ὡς ἐνθάδε φησί. *Schol.*

Ver. 565. Κικλήσκουσ' Ἀΐδην]
Luctificam Alecto dirarum ab ſede ſororum
Inferniſque ciet tenebris; cui triſtia bella,
Iræque inſidiæque & crimina noxia, cordi. *Æn.* VII, 324.

Ver. 568.—ἔχουσα.] Vide ſuprà ad *ver.* 553.

Ver. 569. Τῶν δὲ.] *Meleagri popularium, Ætolorum.*

Ibid.——δοῦπος] Vide ſuprà ad β', 210; ad γ', 363; & ad δ', 455, 456, 504.

Ibid.——ὀρώρει.] Vide ſuprà ad β', 810.

Ver. 570.——τὸν δ' ἐλλίσσοντο] Vide ſuprà ad ζ', 45. *Al.* τὸν δ' ἐλίσσοντο, &, τὸν δὲ λίσσοντο. Quæ & ipſa ferri poſſunt; vide ad ά, 51.

Ver. 573. Ὁππόθι πιότατον πεδίον]
Inſuper id campi, quod rex habet ipſe Latinus. *Æn.* IX, 274.

Ver.

Ἔνθα μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι,
Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἥμισυ, οἰνοπέδοιο,
Ἥμισυ δὲ, ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι·
Πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεὺς,
Οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,
Σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
Πολλὰ δὲ τόνδε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ
Ἐλλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
Οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκα βάλλετο, τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
Βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ·
Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις
Λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει·
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα·
Βῆ δ' ἰέναι, χροῒ δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα.
Ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
Εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν

" Ibi eum jufferunt prædium perpulchrum eligere,
" Quinquaginta jugerum: dimidium quidem, vitiferi soli;
" Dimidium autem, non consiti arabilis agri separatum-accipere:
" Multum item eum obsecrabat senex-equûm-agitator Oeneus,
" Limine conscenso altum-tectum-habentis thalami,
" Quatiens conglutinatos asseres, supplicitèr-orans filium:
" Multum etiam eum sorores & veneranda mater
" Orabant; ille autem magis recusabat: Multum & socii,
" Qui ei charissimi & amicissimi erant omnium:
" Sed ne sic *quidem* ejus animum in pectoribus flectebant,
" Antequam jam thalamus frequenter percuteretur, ipsique turres
" Conscenderent Curetes, & incenderent magnam urbem:
" Tum verò demum Meleagrum eleganter-cincta uxor
" Orabat lugens, & ei recensuit omnia
" Mala, quæcunque hominibus contingunt, quorum urbs capta-fuerit:
" Viros quidem occidunt, urbem autem ignis in-cineres-redigit;
" Liberosque alii abducunt, & profunde-succinctas mulieres.
" Hujus autem *tum* motus est animus audientis sæva facta:
" Perrexitque ire, corporique arma induit collucentia.
" Sic ille quidem *ab* Ætolis propulsavit malum diem,
" Obsecutus suo animo: ei autem non deinceps dona persolverunt

Ver. 574.—ἤνωγον] Vide suprà ad θ', 322.

Ver. 576.—ψιλὴν ἄροσιν] Τὴν ἀδενδρον χώραν. *Schol.*

Ver. 577.—ἱππηλάτα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 580.——κασίγνηται] *Al.* κασίγνητοι.

Ver. 581. Ἐλλίσσονθ'.] Vide suprà ad ζ', 45. *Al.* Ἐλίσσονθ'.

Ver. 585.—ἐνέπρηθον.] *Jamjam incendebant; jamjam ad comburendum aggrediebantur.*

Ver. 588. Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει.] *Aristoteles, Rhetoric. lib.* I, *cap.* 7. citat isto modo; Ὅσσα κάκ' ἀνθρώποισι πέλει.

Ver. 589, 590. Ἄνδρας μὲν κτείνουσι,—γυναῖκας] " Narrare " verò—quis *Significantiùs* potest? *Quintilian. lib.* X, *cap.* I. Καὶ διαιρούμενα δὲ εἰς τὰ μέρη, τὰ αὐτὰ μείζω φαίνεται· πλειόνων γὰρ ὑπεροχὴ φαίνεται· ὅθεν καὶ ὁ Ποιητής φησι,——

Λαοὶ μὲν φθινύθουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,

Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι——*Aristot. Rhetoric. lib.* I, *cap.* 7. Ubi notandum quod hodie legimus, Ἄνδρας μὲν κτείνουσι legisse olim (aut memoriter citâsse) *Aristotelem*, Λαοὶ μὲν φθινύθουσι. Uberiùs de hoc loco *Hermogenes*: Πάσης πόλεως εἶπε [Ὅμηρος] πόρθησιν ἐν δυσὶν ἔπεσιν.——Τὰ μεγάλα τῇ βραχύτητι τῆς ἑρμηνείας φυλάττει μεγάλα, τῆς συντομίας τὸ μέγεθος αὐτοῖς διασωζούσης· τὰ δὲ σμικρὰ καὶ φαῦλα [Vide suprà ad *ver.* 210; item ά, 433—439,] τῇ περιβολῇ τῶν λόγων μέγεθος προσλαμβάνει. Ταῦτα ποιεῖ Δημοσθένης, καὶ οὕτω τραγῳδεῖ Φωκέων ἅλωσιν, ἔθνους ὅλου, ἐν ὀλίγοις ῥήμασι λέγων· " Ἦ ἰδεῖν, οἰκίας κα-" τεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα, χώραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ, " γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας ἀνθρώπους " οἰκτρούς." Μονονουχὶ παρέφρασε τὸ Ὁμηρικόν. *Cap.* XXXIII, Περὶ μεθόδου δεινότητος.

Ver. 592.—ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσσατο. Sed nihil opus: Nam ἐδύσατο secundam producit.

Ver. 594. Εἴξας ᾧ θυμῷ.] *Schol. Victor.* in-plerisque optima, aliique ferè hoc ità accipiunt, ut dicatur Meleager, vel *jam olim*, (πάλαι, οὐ νῦν, *antequam* suis opitularetur, *iræ* habenas dedisse; vel *nunc demum*, *quum* suis opitularetur, *rationi* (τῷ ἐπιλογισμῷ) fuisse obsequutus. Sed neutrum fert linguæ Græcæ ratio. Εἴξας τῷ θυμῷ, necessariò est, *jam tum* quum suis opitularetur, *animos fili incitans, animo incitato donum habenas dans, effusis habenis hostem invadens;*

——— σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας,———*ver.* 109, *hujus libri.*
——— ——— τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν. ψ', 336.
——— ——— [illegible]
Εἴξας, εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν—— ά, 42.
——irarumque omnes effundit habenas. *Æn.* XII, 499.

Ver.

Πολλά τε ϗ χαρίεντα· κακὸν δ᾽ ἤμυνε ϗ αὔτως.
Ἀλλὰ σὺ μή μοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδέ σε δαίμων
Ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη
Νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ᾽ ἐπὶ δώροις
Ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ᾽ ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς,
Οὐκ ἔθ᾽ ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών·
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Φοῖνιξ, ἄττα, γεραιὲ, διοτρεφὲς, οὔ τι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
Ἥ μ᾽ ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ᾽ ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ᾽ ὀρώρῃ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος ϗ ἀχεύων,
Ἀτρείδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοὶ ἀπέχθηαι φιλέοντι·
Καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κέ με κήδῃ.
Ἶσον ἐμοὶ βασίλευε, ϗ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ᾽ ἀγγελέουσι, σὺ δ᾽ αὐτόθι λέξεο μίμνων
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· ἅμα δ᾽ ἠοῖ φαινομένηφι
Φρασσόμεθ᾽, ἤ κε νεώμεθ᾽ ἐφ᾽ ἡμέτερ᾽, ἤ κε μένωμεν.
Ἦ, ϗ Πατρόκλῳ ὅγ᾽ ἐπ᾽ ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ,
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. Τοῖσι δ᾽ ἄρ᾽ Αἴας
Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,

“ Multaque & pulchra: malum tamen depulit etiam ſic.
“ Atqui tu ne mihi iſta cogites in animo, neque te dæmon
“ Iſtuc vertat, amice: Pejus autem eſſet
“ Navibus *demum* incenſis *te* ferre auxilium:
Sed *nunc* accepta conditione donorum
“ Veni: æque enim te ac deum honorabunt Achivi.
“ Quòd ſi *tandem* ſine donis pugnam viros-perdentem inieris,
“ Non tum æque *in* honore eris, bellum quamvis propulſaveris.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt pedibus velox Achilles;
“ Phœnix, pater, ſenex, Jovis alumne, minime mihi hoc
“ Opus *eſt* honore: puto enim *me* honoratum fore Jovis voluntate,
“ Qui *honor* me conſequetur apud naves recurvas, dum ſpiritus
“ In pectoribus maneat, & mihi mea genua moveantur.
“ Aliud autem tibi dicam, tu verò in animo reconde tuo:
“ Ne mihi turba animum, flens & mœrens,
“ Atridæ heroi gratificans: neutiquam te convenit
“ Iſtum amare, ut ne mihi odio ſis *te nunc* amanti:
“ Decet te mecum eum angere, qui me angat:
“ Æqualiter mecum regna, & dimidium ſortire honoris.
“ Iſti autem renunciabunt; tu verò hic cubato remanens
“ Lecto in molli: ſimul autem atque aurora illuxerit,
“ Conſultabimus, an redeamus ad noſtra, an maneamus.
Dixit, & Patroclo hic ſuperciliis annuit tacite,
Phœnici ut ſterneret denſum lectum, ut citiſſime
E tentorio de reditu cogitarent. Inter hos autem Ajax
Deo-par Telamonius verba fecit;
“ Nobiliſſime Laërtiade, ſolertia-pollens Ulyſſe,

Ver. 600. Εἰ δέ κ᾽ ἄτερ δώρων] *Quòd ſi tandem invitè & neceſſitate coactus* &c.

Ibid.——φθισήνορα] Vide ſuprâ ad β′, 833.

Ver. 601.—ὁμῶς τιμῆς] *Eodem loco honoris.* Al. ὁμῶς τιμῆς, quod eſt τιμήεις: Quâ ratione alibi dicitur, καὶ χρυσὸν τιμῆντα—, σ′, 475.

Ver. 602.—πόδας ὠκὺς] Vide ſuprà ad α′, 58.

Ver. 603.—ἄττα,] Ineptè admodum ex *Heinſio Barneſius* vocabulum hoc, ac ſi *Hebraicum* eſſet, *Tu*, Latinè reddit.

Ibid.——οὔ τι με ταύτης Χρεὼ τιμῆς.] Vide infrà ad κ′, 43.

Ver. 604.——τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ.] Πιθανῶς, τῇ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος τιμῇ, ἀντέθηκε τὴν παρὰ τοῦ Διός. *Schol. Victorian.*

Ver. 605.——εἰσόκ᾽ ἀϋτμὴ]
——dum ſpiritus hos reget artus. *Æn.* IV, 336.

Ver. 607.—σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.] Vide ſuprà ad α′, 297.

Ver. 608. Μή μοι σύγχει θυμὸν]
Deſine meque tuis incendere teque querelis. *Æn.* IV, 360.

Ibid.—ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.] *Al.*—ἐπὶ στήθεσσιν ἀχεύων.
——lacrymanſque gemenſque. *Æn.* XI, 150.

Ver. 610.—ἵνα μὴ μοὶ] *Vulg.* ἵνα μή μοι. Sed, μοὶ, ἔχρην ὀρθοτονεῖν, ἵνα ἀντιδιαστέλληται Ἀγαμέμνονι. *Schol. Victorian.*

Ver. 611. Καλὸν] Vide ſuprà ad β′, 43.

Ver. 613.——λέξεο.] Vide ſuprà ad β′, 515; & ε′, 109.

Ver. 615. Φρασσόμεθ᾽] Vide ſuprà ad α′, 140.

Ibid.——ἤ κε μένωμεν.] Vide ſuprà ad α′, *ver.* 359.

Ver. 618.——Τοῖσι δ᾽] Malè *Barneſius*, Τοῖσιδ᾽. Vide ſuprà ad γ′, 200; & ad θ′, 160.

Ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ
Τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι. ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
Οἵ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν,
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων,
Τῆς, ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων·
Νηλής· καὶ μέν τίς κε κασιγνήτοιο φόνοιο
Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας,
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένου· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἵνεκα κούρης
Οἵης· νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν·
Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμὲν
Πληθύος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Αἶαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Πάντα τι μοὶ κατὰ θυμὸν ἐείσαο μυθήσασθαι·
Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου

“ Abeamus; non enim mihi videtur sermonis nostri exitus
“ Hac quidem via perficiendus; renunciare autem citissime
“ Oportet responsum Danais, etiamsi non lætum sit,
“ Qui utique nunc sedent expectantes: sed Achilles
“ Trucem in pectoribus reposuit superbum animum,
“ Durus, neque rationem-habet amicitiæ sodalium,
“ Illius, qua eum apud naves honorabamus supra cæteros:
“ Immisericors: Atqui aliquis etiam pro fratris cæde
“ Pretium, vel pro suo filio accepit occiso:
“ Et is quidem *qui interfecerit*, in *sua* civitate manet ibi, multis persolutis:
“ Et alterius sedatur cor & animus elatus,
“ Pretio accepto: tibi verò, *O Achille*, implacabilemque durumque
“ Animum in pectoribus dii posuerunt, gratia puellæ
“ Unius: nunc verò tibi septem præbemus eximie præstantissimas,
“ Aliaque multa præter has. Tu verò propitium indue *tibi* animum:
“ Reverere etiam *tuam* domum: sub tecto enim tuo sumus
“ Ex cœtu Danaorum, studemusque tibi supra alios
“ Charissimique esse & amicissimi *omnium*, quotquot *sunt* Achivi.
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;
“ Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
“ Omnia quodammodo mihi ex animo visus es dixisse:
“ Sed mihi tumet cor ira, quoties illius

Ver. 621. Ἴομεν· οὐ γάρ μοι.] Ὁ μὲν Φοῖνιξ τέχνῃ χρῆται.—Ὁ δέ γε Αἴας, ἁπλούστατος ὢν, βαθύτατος ἐν τοῖς λόγοις πάντων ἐστίν· ἀνίσταται γὰρ, ὡς ὀργιζόμενος, καὶ ἀξιῶν μηκέτι μηδὲ διαλέγεσθαι, καὶ λέγει. Οὗτος οὖν ὁ λόγος δείκνυσιν, ὅτι καὶ τῆς ἁπλότητος προσποίησις, σχήματος ἔργον ἐπιτελεῖ. *Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur* Τέχνη, *cap.* IX. Οἱ δ' εἰσὶ ῥήτορες. Ὀδυσσεὺς, συνετὸς, πανοῦργος, θεραπευτικός. Ἀχιλλεὺς, θυμικὸς, μεγαλόφρων· Φοῖνιξ, ἠθικὸς, πρᾶος, παιδευτικός· Αἴας, ἀνδρεῖος, σεμνὸς, μεγαλόφρων, ἁπλοῦς, δυσκίνητος, βαθύς· εἰ δέ που κινηθείη, ἐπικαίρως, εὐστόχως, διὰ βραχέων φησίν. *Schol. Victorian.*

Ver. 624.—ποτιδέγμενοι] *Al.* προτιδέγμενοι. Quod perinde est.

Ver. 625.——θέτο μεγαλήτορα] Quâ ratione, θέτο, hîc ultimam producat; item, ἐνι, *ver.* 614; vide suprà ad α', 51.

Ver. 628. Νηλής· καὶ μέν τίς τε.] *Al.* Νηλεής· (quod pronunciabatur, Νηλής·) καὶ μήν τίς τε.

Ver. 629.—τεθνειῶτος] Vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 630. Καί ῥ' ὁ μὲν,——Τοῦ δὲ] *Is qui pretium dedit,——Ejus qui datum accepit.*

Ibid.——αὐτοῦ.] *Al.* αὐτοῦ. *Al.* αὐτόθι.

Ver. 632.——σοὶ δ'.] Elegantissimè orationem ab *Ulysse* repentè ad *Achillem* convertit. Ἐντέχνως ἡ μετάβασις ἐκ τοῦ Περὶ αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸν Πρὸς αὐτόν. *Schol. Victorian.*

Ver. 634. Οἵης.] *Al.* apud Scholiastem, οἴης; Minùs rectè.

Ver. 635.——σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν.] Μεγαλοφυῶς· θαυμασίας μετέχει ὁ λόγος· θεοποιεῖ γὰρ αὐτόν πως, διὰ τοῦ, ἵλαον. *Schol. Victorian.*

Ver. 636. Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον·] Τοὺς πρόσφυγας τῆς Ἑστίας αἰδεῖσθαι. *Schol. Victorian.*

Ver. 638. Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι.] Ἐκ τοῦ πλήθους φήσας τοὺς εὐνουστάτους καὶ συγγενικωτάτους ἥκειν, πολλὰ δι' ὀλίγων ἐσήμανεν· ὑπεροψίας ἐπιτίμησιν, μετριότητος ὑπόμνησιν, αἰδῶ τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ἔλεον ἱκεσίας, ἐντροπὴν συγγενείας. *Schol. Victorian.*

Ver. 639——πόδας ὠκὺς] Vide suprà ad α', 58.

Ver. 641. Πάντα τι μοὶ.] Dubitat *Barnesius*, legendúmne sit, Πάντα σύ μοι. Quod est longè minùs venustum.

Ver. 642. Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη.]
Corque meum penitus turgescit tristibus iris,
Cùm decore atque omni me orbatum laude recordor.
Cic. Tusc. Qu. lib. III.

Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε·
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
Πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθαι,
Κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμῦξαι πυρὶ νῆας.
Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ,
Ἕκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν, ἰδὲ δμωῇσι, κέλευσε
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅττι τάχιστα·
Αἱ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὡς ἐκέλευσε,
Κώεά τε, ῥῆγός τε, λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον·
Ἔνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρῃος.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ' ἄρα καὶ τῷ
Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο,

" Recordor, qui me inhonorum inter Argivos fecit
" Atrides, tanquam aliquem contemptibilem inquilinum.
" Sed vos abite, & nuncium renunciate:
" Non enim antè de pugna cogitabo sanguinolenta,
" Quàm filius Priami bellicosi, Hector nobilis,
" Myrmidonum ad tentoriaque & naves venerit,
" Interficiens Argivos, incendatque igne naves.
" Circa verò meum tentorium & navem nigram
" Hectorem, quantumvis ardentem, à pugna destiturum puto.
Sic dixit: Illi verò unusquisque, accepto poculo duplice-rotundo,
Libatione facta, ad naves redierunt: præibat autem Ulysses.
Patroclus verò sociis & ancillis imperavit,
Phœnici sternere densum lectum quam celerrime:
Illæ autem obedientes straverunt lectum, ut imperavit,
Pellesque ovillas, stragulamque-tinctam, linique subtilem florem:
Ibi senex cubuit, & auroram divinam expectabat.
Porro Achilles dormiit in recessu tentorii bene compacti:
Huic autem accubuit mulier, quam e Lesbo duxerat,
Phorbantis filia, Diomede pulchra genas.
Patroclus autem ex-altera parte cubuit: juxta item & ipsum
Iphis eleganter cincta, quam ei dederat nobilis Achilles,
Scyron cum-cepisset altam, Enyei urbem.
Illi verò postquam ad tentoria Atridæ venissent,

Ibid.—ὁππότ' ἐκείνου—, ὅς μ'—ἔρεξεν Ἀτρείδης] *Al.* ὁππότε κεῖνον—, ὥς μ'—ἔθηκεν Ἀτρείδης.

Ver. 646. Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο—, Πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο.] Vide suprà ad *ver.* 359. Πρὸς μὲν Ὀδυσσέα, ἀποπλεύσεσθαί φησιν· ἔτι γὰρ αὐτὸν σφόδρα ἐξέμαινε. Πρὸς δὲ Φοίνικα, ἤδη πραϋνόμενος, σκέψασθαί φησι περὶ τοῦ μένειν. Τὸν δὲ Αἴαντα αἰδεσθεὶς, τότε ἐξαμύνειν φησὶν, ἡνίκα ἂν πλησίον γένωνται οἱ πολέμιοι. Οὔτε ἀνέλπιστον τὴν συμμαχίαν τοῖς Ἕλλησι καταστῆσαι θέλει, οὔτε ἕτοιμον· ἵνα μὴ μέτρια δοκῇ πεπονθέναι. *Schol. Victorian.* Neque omnino idoneis rationibus *Plato* Achillem hîc vel ἐπιλήσμονα vel ψευδῆ appellat, eò quòd dixerit πρὸς μὲν τὸν Ὀδυσσέα, ἀποπλευσεῖσθαι· πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα, μενεῖν. *Plato in Hippiâ.* Cæterùm notandum in *vers.* 646 & 650 *Platoni* citatis, corruptè μεθήσομαι scriptum pro μεδήσομαι; & Ἀμφὶ δέ μιν, pro Ἀμφὶ δέ τοι.

Ver. 649.——κατά τε σμῦξαι πυρὶ νῆας.] Pessimè hîc *Barnesius*, versioque (elegantissima plerunque illa) *Wetsteniana*, "*incenderitque igne naves*;" quod erat vertendum, "*incendatque igne naves.*" Non enim id ait *Achilles*, pugnaturum se tum demum, quum *incensæ sint* naves, sed quum *incendantur.*

Ver. 650. Ἀμφὶ δέ τοι.] Apud *Platonem*, loco jam suprà citato, Ἀμφὶ δέ μιν. Corruptè.

Ver. 651.——μεμαῶτα] Vide suprà ad β', 818; & ζ', 464.

Ver. 652. Ὣς ἔφαθ'. οἱ δὲ—ἴσαν πάλιν.] Πάτροκλος οὐ λαλεῖ. ἵνα μὴ προκρούσας Ἀχιλλεῖ, ὕστερον μὴ πείσῃ. *Schol. Victorian.*

Ibid.—ἀμφικύπελλον.] Vide suprà ad ά, 584.

Ver. 653. Σπείσαντες] *Al.* Λείψαντες.

Ver. 654.——κέλευσε.] *Al.* κέλευε.

Ver. 656.——λέχος, ὡς ἐκέλευσε.] *Al.* λέχος, ὡς ἐκέλευε. *Al.* λέχος ἐγκονέουσαι.

Ver. 657. Κώεά τε.] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 658, 660, 662.—κατέλεκτο,—παρκατέλεκτο,—ἐλέξατο.] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 665.——κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδαο γένοντο.] Similis ferè loquendi ratio, ac apud Romanos ista, *in Senatu venire, in conspectu venire*, &c. Vide quæ Nos hâc de re ad *Cæsari, Commentar. de Bello Gallico, lib.* IV, § 9. Item suprà ad ά, 593; & ad θ', 156.

Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασαδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ἤ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀμυνέμεναι δήϊον πῦρ,
Ἦ ἀπέειπε, χόλος δέ τ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται, ἠδὲ σὰ δῶρα.
Αὐτόν σε φράζεσθαι ἅμ' Ἀργείοισιν ἄνωγεν,
Ὅππως κεν νῆάς τε σόῃς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
Αὐτὸς δ' ἠπείλησεν, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας·
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι,
Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ὣς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἵδε τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω.
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο· ὣς γὰρ ἀνώγει,
Ὄφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε.
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,

Eos quidem aureis poculis filii Achivorum
Excipiebant aliunde alius assurgentes, interrogabantque;
Primus autem interrogavit rex virorum Agamemnon;
" Dic age mihi, laudatissime Ulysses, ingens gloria Achivorum;
" Utrumne vult à navibus propulsare hostilem ignem,
" An recusavit, iraque adhuc tenet superbum animum?
Hunc autem allocutus est laboriosus nobilis Ulysses;
" Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
" Ille quidem non vult restinguere iram, sed adhuc magis
" Impletur ira: te autem aspernatur & tua dona.
" Ipsum te consultare unà cum Argivis jubet,
" Quomodo navesque serves & exercitum Achivorum:
" Ipse verò minatus est, simul atque aurora illuxerit,
" Naves bonis transtris instructas in mare deducturum utrinque-remis-actas:
" Atque etiam aliis dixit se suadere,
" Domum ut navigent: quia jam non (*inquit*) invenietis finem
" Ilii excelsæ: valde enim ipsam latè-sonans Jupiter
" Manu sua protegit, & animo-confirmato sunt copiæ.
" Sic dixit: Adsunt *autem* & hi, ut hæc dicant, qui me secuti sunt
" Ajax & præcones duo, prudentes ambo.
" Phœnix verò illic senex cubavit: sic enim *ille* jussit,
" Ut se in navibus dilectam in patriam sequatur
" Cras, si voluerit: vi autem neutiquam eum abducet.
Sic dixit: Illi autem omnes obmutuerunt silentio,
Sermonem admirati: admodum enim aspere dixerat.
Diu autem muti erant tristes filii Achivorum:
Tandem verò inter eos locutus est pugna strenuus Diomedes;
" Atrida, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
" Utinam non orâsses eximium Pelidem,

Ver. 666. Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι.] Pronunciabatur, χρυσοῖσι. Prima enim necessariò producitur; neque in his ulla unquam est licentia.

Ver. 667. Δειδέχατ'] Vide suprà ad δ', 4.

Ibid.—ἀνασαδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο.]

Atque hic legatos Ætolâ ex urbe remissos,
Quæ referant, fari jubet; & responsa reposcit
Ordine cuncta suo. — — — *Æn.* XI, 239.

Ver. 670. Ἤ ῥ' ἐθέλει.] Summæ expectationis imaginem brevitate mirabili, aptissimè ad personam, expressit. *Ἐμιμήσατο τὸν σπουδάζοντα τὸ καίριον μαθεῖν. Schol. Victor.*

Ver. 674 ——σβέσσαι,] Ità *Barnesius*: Rectè. *Al.* σβέσαι.

Ver. 676.——ἅμ' Ἀργείοισιν.] *Al.* ἐν Ἀργείοισιν.

Ver. 677.—— νῆάς τε σόῃς.] Ita iterum rectè *Barnesius*; sicuti suprà. *ver.* 424, Ἥ κέ σφιν νῆάς τε σόῃ. Plerique hîc ediderunt, νῆάς τε σοοῖς. MSS nonnulli, νῆας σαώσῃς.

Ver. 682.—γὰρ ἑθεν] Vide suprà ad α', 51.

Ibid.—εὐρύοπα] Vide suprà ad α', 175 & 498.

Ver. 686.——κατελέξατο.] Vide suprà ad β', 515.

Ver. 690.—ἀγόρευσε.] *Al.* ἀπέειπε. Ex *ver.* 431, suprà.

Μυρία δῶρα διδοὺς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ ϗ ἄλλως,
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας·
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
Ἤ κε μένῃ· τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὁππότε κέν μιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ, ϗ θεὸς ὄρσῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
Σίτου ϗ οἴνοιο· τὸ γὰρ, μένος ἐστὶ ϗ ἀλκή.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε ϗ ἵππους
Ὀτρύνων· ϗ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεσσαν βασιλῆες,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
Ἔνθαδ' ἐκοιμήσαντο, ϗ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

" Infinita dona dans: is utique insolens est etiam alioqui,
" Nunc verò eum multo magis in insolentiam conjecisti.
" Sed illum quidem missum-faciamus, sive abeat,
" Sive maneat: tunc verò rursum pugnabit, quando ipsum
" Animus in pectoribus jusserit, & deus incitaverit.
" Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:
" Nunc quidem cubitum ite, refecti vestrum cor
" Cibo & vino; hæc enim, robur est & vis;
" At postquam illuxerit pulchra rosea-digitos aurora,
" Ocyùs ante naves siste copiasque-pedestres & equestres
" Adhortans; quin & ipse inter primos pugna.
Sic dixit. Omnes autem assensi sunt reges,
Orationem admirati Diomedis equûm-domitoris.
Et tunc porro libatione-facta iverunt ad *suum* tentorium unusquisque.
Ibi cubuerunt, & somni donum ceperunt.

Ver. 696.——ἐνῆκας.] *Al.* ἀνῆκας.

Ver. 697.—ἐάσομεν.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 699.——ἀνώγῃ] *Al.* ὀρίνῃ.

Ver. 703.———καλὴ] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.———ῥοδοδάκτυλος] Vide suprà ad α', 477.

Ver. 706.——ἐπήνεσσαν] *Al.* ἐπήνησαν. Quod & Homero usitatius.

Ver. 708. Καὶ τότε δὴ] *Et tunc porro*; *Et tunc utique.* Non enim supervacaneum est istud δὴ, sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 701. Νῦν μὲν κοιμήσασθε,

ΤΗΣ
ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Κ΄.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Κ΄.

Ἀγαμέμνων ἀγρυπνήσας, ἀνίστησι τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων, αὐτός τε, καὶ Μενέλαος· καὶ ἐπὶ τῆς τάφρου συμβουλευσάμενοι, πέμπουσι κατασκόπους εἰς τὸ τῶν Τρώων στρατόπεδον, Ὀδυσσέα καὶ Διομήδην· Οἱ Δόλωνα μὲν συναντήσαντες ἀναιροῦσι· Πυθόμενοι δὲ παρ' αὐτοῦ, Ῥῆσόν τινα βασιλέα καὶ Θρᾷκας παρεῖναι, ἔνθα τε ἐστρατοπεδεύσατο, ἐπελθόντες δολοφονοῦσι τὸν Ῥῆσον καὶ τῶν ἑταίρων τινὰς, καὶ τοὺς ἵππους ἀπελάσαντες, εἰς τὸν ναύσταθμον παραγίνονται.

Ἐπιγραφαί.

Νυκτεγερσία· Δολώνεια, ἢ Δολωνοφονία, καὶ Ῥῆσος.

Ἄλλως.

Κάππα δ' ἀπ' ἀμφοτέρων σκοπιαζέμεν ἤλυθον ἄνδρες.

Ἄλλως.

Κάππα δὲ Ῥήσου τὴν κεφαλὴν ἕλε Τυδέος υἱός.

LIB. X.

Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
Εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο,
Τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν,
Ἢ νίφετον, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
Ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο·

CÆTERI quidem ad naves principes universorum Achivorum
Dormiebant per totam noctem, molli domiti somno:
At non Atridem Agamemnonem, pastorem populorum,
Somnus tenebat dulcis, multa animo volventem.
Ut verò cùm fulgurat maritus Junonis pulchræ-comas,
Parans vel multum imbrem immensum, vel grandinem,
Vel nives, quando nix alba-reddit arva,
Vel alicubi belli magnum os amari;

Ver. 1. Ἄλλοι μὲν—Εὗδον—. Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδην.]
Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem
Corpora: ————
———somno positæ sub nocte silenti
Lenibant curas, & corda oblita laborum:
At non infelix animi Phœnissa; neque unquam
Solvitur in somnos, oculisve aut pectore noctem
Accipit. ——— ——— *Æn.* IV, 522.
Cætera per terras omnes animalia somno
Laxabant curas, & corda oblita laborum:
Ductores Teucrûm ——— *Æn.* IX, 224.

Ver. 4.—πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.] Vide suprà ad β΄, 2 & 3.

Ver. 5 & 9. Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ—, Ὡς πυκίν' ἐν στήθεσσιν] *Quàm celeres nictant, ex omni cœli parte, fulgurum coruscantium flammæ; tam variâ ac celeri commutatione agitabatur Agamemnonis animus.*

Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc;
In partesque rapit varias, perque omnia versat. *Æn.* IV, 285.

Ver. 6.——ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν.] *Al.* ὄμβρον ἀθέσφατον ἢὲ χάλαζαν.

Ver. 7. Ἢ νιφετὸν, ὅτε.] Quâ ratione, νιφετὸν, hîc ultimam, producat; item, Δι., *ver.* 16 & 49; vide suprà ad α΄, 51.

Ibid.—ἀρούρας] Vide suprà ad ζ΄, 142.

Ver. 8.—πτολέμοιο μέγα στόμα.] Sic apud Ciceronem: *E totius belli ore & faucibus.* Orat. pro Archiâ.

Τοῦ

Ὣς πυκίν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστονάχιζ' Ἀγαμέμνων,
Νειόθεν ἐκ κραδίης· τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἐντός.
Ἤτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε,
Θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ, τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ,
Αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν, ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων·
Αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
Πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἕλκετο χαίτας
Ὑψόθ' ἐόντι Διΐ· μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
Νέστορ' ἐπὶ πρῶτον Νηλήϊον ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
Εἴ τινά οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτήναιτο,
Ἥ τις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο.
Ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἑέσσατο δέρμα λέοντος
Αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος.
Ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρόμος· οὐδὲ γὰρ αὐτῷ
Ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε, μή τι πάθοιεν
Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
Ἤλυθον ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες·
Παρδαλέῃ μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψε
Ποικίλῃ, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν ἀείρας
Θήκατο χαλκείην· δόρυ δ' εἵλετο χειρὶ παχείῃ.
Βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσων ὃν ἀδελφεὸν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ἤνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.
Τὸν δ' εὗρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ,

Sic crebrò in pectoribus suspirabat Agamemnon,
Imo ex corde: tremebant autem ei præcordia intus.
Nempe, quoties in campum Trojanum aspiceret,
Mirabatur ignes multos, qui ardebant ante Ilium,
Tibiarum fistularumque sonum, tumultumque hominum:
Verùm quoties in navesque aspiceret & exercitum Achivorum,
Multos ex capite radicitus vellebat capillos
Superne existenti Jovi; valdè autem gemebat generosum cor.
Illa verò ei in animo optima visa est sententia,
Nestorem primum Neleïum adire virorum,
Si quod cum eo consilium bonum struere posset,
Quod mala depulsurum ab omnibus Danais esset.
Erectus igitur induit circa pectorat unicam,
Pedibusque sub nitidis ligavit pulchros calceos:
Deinde autem sanguine infectam circumdedit *sibi* pellem leonis
Fulvi, magni, talarem: sumpsitque hastam.
Eodem autem modo Menelaum tenebat tremor; neque enim illi
Somnus in palpebris insidebat, ne quid paterentur *infortunii*
Argivi, qui utique sui gratia longum per mare
Venerant ad Trojam, bellum audax molientes.
Pelle pardi quidem primùm tergum latum texit
Varia, tum galeam capiti sublatam
Imposuit æream: hastamque cepit manu robusta.
Perrexit autem ire excitatum suum fratrem, qui summum cunctos
In Argivos imperium habebat, deusque veluti honorabatur à populo.
Hunc autem invenit circum humeros ponentem arma pulchra,

Ver. 11.—ἀθρήσειε,—ἐς νῆάς τε ἴδοι] *Animo videret: Secum circumspectaret.* Κατὰ μεταφορὰν εἴρηται. *Aristot. Poëtic. cap.* XXV.

Ver. 13. Αὐλῶν, συρίγγων τ' ἐνοπὴν,]
——& rauco strepuerunt cornua cantu. *Æn.* VIII, 2.

Ver. 15.—ἐκ κεφαλῆς—ἕλκετο χαίτας.]
Scindens dolore identidem intonsam comam.
Accius apud. Cic. Tusc. Qu. lib. III, § 26.

Ver. 17. Ἥδε δέ οἱ——ἀρίστη]
Hæc alternanti potior sententia visa est. *Æn.* IV, 287.
————————omnia secum
Versanti, subitò vix hæc sententia sedit. *Æn.* XI, 550.

Ver. 18. Νέστορ' ἐπὶ——ἐλθέμεν.] *Al.* ἔπι, ut referatur ad Νέστορα: *Al* ἐπὶ, ut referatur ad ἐλθέμεν.

Ver. 19.—οἱ σὺν μῆτιν.] *Al.* οἱ συμμῆτιν. Quomodo infrà, *ver.* 197, συμμητιάασθαι

Ver. 22.———ὑπαὶ λιπαροῖσιν.] *Al.* ὑπὸ λιπαροῖσιν.

Ibid.—καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 23. Ἀμφὶ δ' ἔπειτα—δέρμα λέοντος.]
——latos humeros subjectaque colla
Veste super, fulvique insternor pelle leonis. *Æn.* II, 721.
——tegmen torquens immane leonis
Terribili impexum setâ, cum dentibus albis,
Indutus capiti. ——— *Æn.* VII, 666.

Ibid.—δαφοινὸν ἑέσσατο.] Apud *Barnesium*, δαφοινεὸν ἕσσατο, &, δαφοινὸν ἓ ἕσσατο. Quæ posterior conjectura est mirè inficeta.

Ver. 27.—τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα.] *Qui utique Sui causâ.* Non enim caret vi & venustate istud δή.

Ver. 34.—καλὰ.] Vide suprà ad β', 43.

Ver

Νηῒ παρὰ πρύμνῃ· τῷ δ' ἀσπάσιος γένετ' ἐλθών.
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε, κορύσσεαι; ἦ τιν' ἑταίρων
Ὀτρύνεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω, μὴ οὔτις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
Ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν,
Νύκτα δι' ἀμβροσίην· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει
Ἀργείους καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
Ἑκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν·
Οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,
Ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι,
Ὅσσ' Ἕκτωρ ἔρρεξε Διῒ φίλος υἷας Ἀχαιῶν,
Αὔτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο.
Ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημὶ μελησέμεν Ἀργείοισι
Δηθά τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον,
Ῥίμφα θέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι· αἴκ' ἐθέλῃσιν
Ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος, ἠδ' ἐπιτεῖλαι·
Κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοίατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
Σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων
Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.

Navis ad puppim: huic autem gratus fuit veniens.
Hunc prior allocutus est pugna-strenuus Menelaus;
" Quid ita, venerande frater, arma induis? an aliquem sociorum
" Hortari-vis, qui Trojanos exploret? at perquam vehementer
" Timeo, ne nullus tibi promittat hoc officium,
" Ut hostes speculetur solus accedens
" Noctem per placidam: aliquis admodum audax-animo fuerit.
Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
" Opus-*est* consilio mihi & tibi, Jovis-alumne ô Menelaë,
" Prudenti, quod eximat-periculo & servet
" Argivos & naves: quandoquidem Jovis mutatus est animus.
" Hectoreis sane magis animum adjecit sacris:
" Nondum enim vidi, nec audivi, qui diceret,
" Virum unum tot ardua uno die molitum esse,
" Quot Hector fecit Jovi carus *in* filios Achivorum,
" Talis cùm sit, neque deæ filius dilectus, neque dei.
" Facinora utique gessit, quæ puto curæ-fore Argivis
" Diu & *in* longum *tempus*: Tot enim mala struxit Achivis.
" Sed i nunc, Ajacem & Idomeneum voca,
" Citò currens ad naves: ego verò ad Nestorem nobilem
Vado, & hortabor ut surgat; si velit
" Ire ad custodum sacrum agmen, & consilium dare.
" Illum enim potissimum audient: ejus enim filius
" Præest custodibus, & Idomenei armiger
" Meriones: his enim commisimus maxime.

Ver. 36.——βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 43. Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ,] *Tenet, premit, urget Me Teque necessitas atque inopia consilii.* Ἔστι δὲ σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις, ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ καὶ σοί. *Schol.* Ἔστι δὲ τὸ μὲν, ἐμὲ καὶ σὲ, ἀντίπτωσις ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ καὶ σοί. *Eustath.* Absurdissimè uterque: Quasi scilicet *Homerus* scribere non potuisset, μοὶ σοί τε· aut non rectiùs diceretur, ἐμὲ καὶ σέ. Infrà, *ver.* 85, τίπτε δέ σε χρεώ; *quid tibi opus est? Cujus te rei tenet inopia?* Sic ί, 75, μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιούς. *Ibid.* 603, οὔτι με ταύτης χρεὼ τιμῆς, λ', 605, τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο; σ', 406, τοῦ με μάλα χρεώ. *Odyss.* ά, 225, τίπτε δέ σε χρεώ. Constructio est, χρεὼ ἱκάνει, βέβηκε, vel aliquid simile. Ut, in hoc libro, *ver.* 118, 142, & 172. Item *Odyss.* β', 28; έ, 189; & ζ', 136.

Ver. 45.—ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.] Notandus hîc significantissimus & maximè proprius *Vocis Mediæ* usus, " *Quoniam* " *Jupiter animum suum mutavit.*" Quod, ad Agamemnonis querimoniam, significantius est quàm si dixisset passivè; " *quo-* " *niam Jovis mutatus est animus.*" Vide suprà ad γ', 141.

Ex illo fluere ac retro sublapsa referri
Spes Danaûm: fractæ vires, aversa Deæ mens *Æn.* II, 169.

Ver. 48.——ἐπ' ἤματι.] *Al.* ἐν ἤματι. *Barnesius,* ἐν' ἤματι: Non malè. Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Schol.

Ibid.——μητίσασθαι.] *Barnesius* scribit μητίσσασθαι, " *ob* " *Metrum,*" scilicet. Ineptè admodum. Fit enim non ex μητίζω, cujusmodi Verba *Aoristos & Futura* corripiunt; sed ex μητίω, cujus formæ verba *Aoristos & Futura* producunt.

Ver. 50.——οὔτε θεᾶς υἱὸς.] Non, ut *Achilles*, Deâ natus. *Achilles* nimirum *Agamemnoni*, in angustiis constituto, ob oculos nunquam non versabatur.

Ver. 55. Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω.] Ex ὀτρύνω, fit ὀτρυνῶ, sive ὀτρυνέω; sicuti ex κρίνω, κρινῶ; ex μαρτύρομαι, μαρτυροῦμαι, μαρτυρέομαι, &c.

Ver. 57. Κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοίατο.] *Al.* κείνῳ γάρ κε μάλιστα πιθοίατο. Cæterùm sermo in hisce versibus exilis & tenuis, Trepidantis personam apprimè decet.

Ver

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι, ἠδὲ κελεύεις;
Αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθῃς,
Ἦε θέω μετά σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Αὖθι μένειν, μή πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιϊν
Ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατόν εἰσι κέλευθοι·
Φθέγγεο δ', ᾗ κεν ἴησθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,
Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ·
Ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα· ὧδέ που ἄμμι
Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἵει κακότητα βαρεῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ἐπιτείλας.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Τὸν δ' εὗρεν παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ,
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο,
Ἀσπὶς, καὶ δύο δοῦρε, φαεινή τε τρυφάλεια·
Πὰρ δὲ ζωστὴρ κεῖτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραιὸς
Ζώννυθ', ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο,
Λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.
Ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαείρας,
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ·
Τίς δ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος,
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος, ἤ τιν' ἑταίρων;
Φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἴσεαι Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων

" Huic autem respondit deinde pugna-strenuus Menelaus;
" Quomodo igitur mihi verbis mandas, & jubes?
" Ibine maneam cum illis, præstolans donec veneris;
" An recurram ad te, quum diligenter illis mandavero?
Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon;
" Ibi mane, ne forte aberremus alter ab altero,
" Euntes, multæ enim per castra sunt viæ.
" Clama autem, qua iveris, & vigilare jube,
" A-patre & stirpe *sua* compellans virum quemque,
" Omnes honorifice-nominans; neque superbias animo:
" Quin & nos [etiam ipsi laboremus: ita nimirum nobis
" Jupiter nascentibus injecit calamitatem gravem.
Sic fatus, dimisit fratrem, postquam diligenter mandaverat.
Atque ipse perrexit proinde ire ad Nestorem, pastorem populorum.
Hunc autem invenit apud tentorium & navem nigram,
Lecto in molli: juxtà autem arma varia jacebant,
Scutum, & duæ hastæ, splendidaque galea:
Propè quoque balteus jacebat artificio-vario factus, quo senex
Cingebatur, quando ad pugnam viros-perdentem armaretur,
Copias ducens: quoniam nondum indulgebat senectuti tristi.
Erectus autem in cubitum, capiteque levato,
Atridem allocutus est, & interrogabat verbis;
" Quisnam ita propter naves per castra vadis solus,
" Noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales cæteri?
" An aliquem custodum quærens, an aliquem sodalium?
" Loquere, neque tacitus ad me accede: quid tibi opus est?
Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemnon;
" O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,
" Agnosces Atridem Agamemnonem, quem supra omnes

Ver. 61. Πῶς γάρ μοι] Refertur istud, γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantissimè reticetur. "*Nescio quid faciam: NAM*" &c. Vide suprà ad έ, 22.

Ver. 67. —ἐγρήγορθαι ἄνωχθι, —ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον. *Al.* ἐγρηγόρθαι.

——variisque instigat vocibus——
Nomine quemque vocans, reficitque in prælia pulsos.
Æn. XI, 730.

Ver. 69. —μηδὲ μεγαλιζεο.] Vide ad ά, 51. *Al.* μὴ δὴ μεγαλίζεο. Sed particula δὴ, locum hîc non habet, siquis sententiam perpendat.

Ver. 71. Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἵει.] Ita *Barnesius*, rectè. Ζεὺς ἐφίει γεινομένοις. *Al.* ἐπιγεινομένοισιν ἵει.

Ver. 77. —παναίολος] Vide suprá ad β', 816.

Ver. 78. Ζώννυθ', ὅτ'] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. —φθισήνορα] Vide suprà ad β', 833.

Ver. 82. Τίς δ' οὕτω] *Al.* Τίς δ' οὗτος.

Ver. 84. —ἤ τιν' ἑταίρων;] Ita recte edidit *Barnesius*. *Al.* ἠέ τιν' ἑταίρων;

Ver. 85. —τίπτε δέ σε χρεώ;] Vide suprà ad *ver.* 43.

Ver. 88. Εἴσεαι Ἀτρείδην.] *Plutarchus*, in lib. περὶ εὐθυμίας, citat; Γνώσεαι Ἀτρείδην. Quod & in duobus MSS reperit *Barnesius*.

Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερὲς, εἰσόκ' ἀϋτμὴ
Ἐν ςήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γένατ' ὀρώρῃ.
Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ ἔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
Ἱζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος ϗ κήδε' Ἀχαιῶν.
Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δείδια, ἐδέ μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.
Ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, ἐπεὶ ἐδέ σέ γ' ὕπνος ἱκάνει,
Δεῦρ' ἐς τὲς φύλακας καταβείομεν, ὄφρα ἴδωμεν,
Μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες, ἠδὲ ϗ ὕπνῳ,
Κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται·
Δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἵαται, ἐδέ τι ἴδμεν
Μή πως ϗ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέςωρ·
Ἀτρείδη κύδιςε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
Οὔ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
Ἐκτελέσει, ὅσα πε νυν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω
Κήδεσι μοχθήσειν ϗ πλείοσιν, εἴκεν Ἀχιλλεὺς
Ἐκ χόλε ἀργαλέοιο μεταςρέψῃ φίλον ἦτορ.
Σοὶ δὲ μάλ' ἕψομ' ἐγώ· προτὶ δ' αὖ ϗ ἐγείρομεν ἄλλες,
Ἠμὲν Τυδείδην δερικλυτὸν, ἠδ' Ὀδυσῆα,
Ἠδ' Αἴαντα ταχὺν, ϗ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.
Ἀλλ' εἴτις ϗ τέσδε μετοιχόμενος καλέσειεν,

" Jupiter conjecit in labores perpetuò, quoad spiritus
" In pectoribus maneat, & mihi mea genua moveantur.
" Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus
" Insidet, sed curæ est bellum & clades Achivorum.
" Vehementer enim de Danais timeo, neque mihi cor
" Firmum, sed mentis-sum-attonitæ: cor autem mihi extra
" Pectora exilit, tremunt verò subtus pulchra membra.
" Enimvero siquid agere cogitas, (nam neque te sanè somnus capit,)
" Agè ad custodes descendamus, ut videamus,
" Ne illi labore defessi, & somno domiti,
" Obdormiant, & excubiarum prorsus obliti sint.
" Hostes autem propè sedent, neque scimus
" An forte etiam per noctis-opportunitatem in-animo-habeant pugnare.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
" Atrida gloriosissime, rex virorum Agamemnon,
" Non sane Hectori omnia cogitata providus Jupiter
" Perficiet, quæ fortasse nunc sperat: sed ipsum credo
" Curis laboraturum & pluribus, si modò Achilles
" Ab ira gravi converterit suum cor.
" Te verò libenter sequar ego: insuper & excitemus alios,
" Et Tydidem hasta-inclytum, & Ulyssem,
" Et Ajacem *Oilei* velocem, & Phylei fortem filium.
" Quin si quis & hos adiens vocaret,

Ver. 89.—εἰσόκ' ἀϋτμὴ Ἐν ςήθεσσι μένῃ,
——dum spiritus hos reget artus. *Æn.* IV, 336.

Ver. 92.—μέλει πόλεμος ϗ κήδε' Ἀχαιῶν.]
—— ——secumque volutat
Eventus belli varios —— *Æn.* X, 159.

Ver. 93.——ἐδέ μοι ἦτορ Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι.] "*Non angor, sed ardeo dolore:* ἐδέ μοι ἦτορ Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· *Non sum, inquam mihi crede, mentis compos.*" Cic. Epist. ad Attic. lib. IX.

Ver. 94.——κραδίη δέ μοι ἔξω Στηθέων ἐκθρώσκει.] Hoc utique est, quod *alieno* in loco vertit Cicero, "*Toto pectore tremere.*" Vide suprà ad ή, 216.

Ver. 98.——καμάτῳ ἀδδηκότες, ἠδὲ καὶ ὕπνῳ.] Versiones habent, "*labore defessi & vigiliâ.*" Schol. τῇ ἀγρυπνίᾳ. Eustathius, τὸ δὲ ὕπνῳ, ἀντὶ τῇ ἀγρυπνίᾳ, —— τὸν μὴ παρόντα ὕπνον. Quod mihi admodum videtur invenustum. Sententia est; καμάτῳ ἀδδηκότες, καὶ ὕπνῳ δεδμημένοι, *labore defatigati & somno oppressi.* Horat. Carm. lib. III, Od. IV, 11.—*Ludo fatigatumque somno.*

Ver. 99.—ἐπὶ πάγχυ λάθωνται·] Πάγχυ ἐπιλάθωνται. *Al.* ἐπίπαγχυ, minùs rectè. Vide suprà ad *ver.* 71.

Ver. 102, 104.—ἱππότα—μητίετα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 105. Ἐκτελέσει] *Al.* Ἐκτελέει.

Ibid.—ὅσα πε νυν ἐέλπεται.] *Al.* νῦν ἔλπεται. *Stephanus* & plerique pessimè, νῦν ἐέλπεται. Vera lectio, νυν ἐέλπεται. Quomodo infrà, ψ', 485. Δεῦρό νυν ἢ τρίποδος——. Item apud *Euripidem* & *Sophoclem*, citante *Eustathio*,
Σῶσον νυν αὐτὸν, μηδ' ἔρα τῇ πλησίον. Et,
Σίγα νυν ἔσω, καὶ μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων.

Ver. 106.—εἴκεν Ἀχιλλεὺς] Vide suprà ad β', 673, 681; ad έ, 788; & ad ή, 228.

Ver. 108.—προτὶ] *Al.* ποτὶ. Quod perinde est.

Ver. 110.—Αἴαντα ταχύν.] Rectè *Schol.* Τὸν Ὀϊλέως· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησι,—— "Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας."

Ibid.—καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν.] Absurdè hîc *Schol.* Τὸ "ος" μικρὸν, διὰ τὸ μέτρον. Quasi verò versus non æquè caperet Φυλέως [pronunciandum videlicet Φυλῶς] ἄλκιμον υἱόν.

Ver. 111. Ἀλλ' εἴτις καὶ τέσδε] Elegantissimâ Aposiopesi in hujusmodo locutionibus reticeri solet sententiæ Apodosis; καλῶς ἂν ἔχοι, aut siquid simile. Vide suprà ad ά, 135 & 340.

Ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς·
Ἀλλὰ, φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
Νεικέσω, εἴπερ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς εὕδει, σοὶ δ' οἴῳ ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
Νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι·
Λισσόμενος· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ὦ γέρον, ἄλλοτε μέν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα·
Πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι·
Οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
Ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν·
Νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο, καί μοι ἐπέστη·
Τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι, οὓς σὺ μεταλλᾷς.
Ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται, οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
Διπλῆν, ἐκταδίην· οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντον,
Ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Φθεγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,

" Deoque-parem Ajacem *Telamonium* & Idomeneum regem:
" Horum enim naves absunt longissimè, neque valde propè.
" At charum licet existentem & venerandum Menelaum
" Objurgabo, etiamsi mihi succenseas, neque celabo;
" Quoniam ita dormit, tibique soli permisit laborare.
" Nunc debuerat circa omnes principes laborare
" Suppliciter orans: necessitas enim urget non jam tolerabilis.
Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon;
" O senex, aliàs quidem te *eum* etiam accusare hortor;
" Sæpe enim cessat, nec vult laborare;
" (Non utique pigritiæ cedens, neque insipientiæ mentis;)
" Sed me respiciens, & expectans dum ego incipiam:
" Nunc autem me prior multo surrexit, & mihi adstitit:
" *Atque* eum quidem ego præmisi, vocatum quos tu quæris.
" Verùm eamus: illos utique inveniemus ante portas
" Inter custodes: ibi enim eos monui, ut congregarentur.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
" Ita nemo ei succensebit, neque non obsequetur
" Argivorum, quando aliquem hortetur & jubeat.
Sic locutus, induit circa pectora tunicam;
Pedibusque sub nitidis ligavit pulchros calceos;
Circùm autem lænam fibula-connexuit puniceam,
Duplicem, amplam; crispa autem super *eam* florescebat lanugo.
Sumpsit dein validam hastam præfixam acuto ære.
Perrexitque ire apud naves Achivorum ære-loricatorum
Primùm; deinde Ulyssem, Jovi consilio parem,
E somno excitavit Gerenius eques Nestor
Vociferans. Illi autem continuò ad animum accessit vox;

Ver. 115. Νεικέσω, εἴπερ μοι νεμεσήσεαι,]
Dicam equidem, licèt — mihi — minetur. *Æn.* XI, 348.

Ver. 118.—χρειὼ γὰρ ἱκάνεται] Vide suprà ad *ver.* 43.

Ver. 120.—ἄνωγα] Vide suprà ad θ', 322.

Ver. 127.—Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν.] *Barnesius* in *Var. Lect.* Ἐν φυλάκεσσιν· ἵνα σφιν. Quia scilicet ἵνα, rariùs significet "*ibi*"; sæpius "*ubi*".

Ver. 128.—ἱππότα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 129. Οὕτως οὔτις οἱ] Quâ ratione, οὔτις, hîc ultimam (etiam extra cæsuram) producat; item Διῒ & μῆτιν, *ver.* 137; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 132.—καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 133.—φοινικόεσσαν.] Pronunciabatur, φοινικοῦσσαν. Secunda enim necessariò producitur. Neque in his ullus unquam est licentiæ locus.

Ver. 134.—ἐπενήνοθε.] Non ex præterito, ἐπενήνοθα; sed ex Aoristo, ἐπενήνοθον. Similiter, *ver.* 139, ἤλυθ' non ex præterito, ἤλυθα; sed ex Aoristo, ἤλυθον. Alioqui non constaret: Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 135.—ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ]
——ferro præfixum robur acuto. *Æn.* X, 479.

Ver. 137.——ἀτάλαντον.] Vide suprà ad β', 627.

Ἐκ δ' ἦλθε κλισίης, καὶ σφέας πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἶοι ἀλᾶσθε,
Νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅτι δὴ χρειὼ τόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Διογενὲς, Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὅν τ' ἐπέοικε
Βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ κλισίηνδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
Βὰν δ' ἐπὶ Τυδείδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον
Ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εὗδον· ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν
Ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
Λάμφ', ὡς ἀστεροπὴ πατρὸς Διός· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Εὗδ'· ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο·
Αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός·
Τὸν παρστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Λὰξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἄντην·
Ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
Οὐκ ἀΐεις, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο
Εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει;
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις·
Οὔ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν,
Οἵ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλήων,
Πάντῃ ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραιέ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, φίλος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Εἰσὶν μέν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ
Καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμενος καλέσειεν.

Exivitque è tentorio, & ipſos ſermone allocutus eſt:
" Cur ſic prope naves per caſtra ſoli erratis,
" Noctem per dulcem? *quid eſt* quod jam neceſſitas adeò urgeat?
Huic autem reſpondit deinde Gerenius eques Neſtor;
" Nobiliſſime Laërtiade, ſolertia pollens Ulyſſe,
" Ne indigneris: tantus enim dolor oppreſſit Achivos.
" Sed ſequere, ut & alium excitemus, quemcunque convenit
" Conſilia agitare, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: In tentorium verò reverſus conſilio abundans Ulyſſes,
Varium circa humeros ſcutum poſuit, ſecutuſque eſt eos.
Iverunt porro ad Tydidem Diomedem; eumque invenerunt.
Extrà pro tentorio cum armis; circumque ſocii
Dormiebant: ſub capitibus autem habebant clypeos: haſtæ verò ipſis
Erectæ in cuſpide-poſteriore fixæ erant: longeque æs
Splendebat, velut fulgur patris Jovis; cæterum ipſe heros
Dormiebat; ſubſtrataque erat pellis bovis agreſtis;
At ſub capite tapes extenſus erat ſplendidus.
Hunc juxta ſtans excitavit Gerenius eques Neſtor,
Calce pedis movens, urſitque, objurgavitque aperte;
" Surge, Tydei fili, cur per-totam-noctem ſomnum ſuavem carpis?
" Non audis, ut Trojani in tumulo campi
" Sedent prope naves, exiguum autem jam ſpatium diſtinet?
Sic dixit: Ille verò è ſomno valde celeriter exiluit,
Et ipſum compellans verbis alatis allocutus eſt;
" Arduus nimiùm es, ſenex; Tu quidem à labore nunquam ceſſas:
" An non & alii ſunt juniores filii Achivorum,
" Qui utique unumquemque excitent regum,
" Quaquaverſum obeuntes? tu verò nulla-arte-a-labore-revocabilis es, ſenex.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Gerenius eques Neſtor;
" Sanè hæc omnia, amice, rectè dixiſti:
" Sunt quidem mihi filii eximii, ſunt populi
" Etiam multi, quorum aliquis vocare poſſet:

Ver. 142.—χρειὼ—ἵκει;] Vide ſuprà ad *ver.* 43.

Ver. 145, 146, 161—βεβίηκεν—ἐπέοικε,—εἵαται.] Vide ſuprà ad α', 37.

Ver. 155.—ἔστρωτο ῥινόν.] Quâ ratione, ἔστρωτο, hîc ultimam producat; item μάλα, *ver.* 172; vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 159.——ὕπνον ἀωτεῖς;] Carpebat ſomnos ——. *Æn.* IV, 555.

Ver. 164. Σχέτλιός ἐσσι] *Nimium arduus es.* Vim hujus vocis non aſſecutæ ſunt Verſiones.

Ver. 167.——ἀμήχανος.] Et hujus vocis, vis fere eadem eſt, ac ſuperioris.

Ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς·
Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα ταχὺν, καὶ Φυλέος υἱὸν
Ἄνστησον, σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεαίρεις.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρμα λέοντος
Αἴθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἵλετο δ' ἔγχος·
Βῆ δ' ἰέναι· τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἥρως.
Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισι γένοντο,
Οὐδὲ μὲν εὕδοντας φυλάκων ἡγήτορας εὗρον·
Ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.
Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ,
Θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
Ἔρχηται δι' ὄρεσφι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπό τε σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
Ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιϊν ὀλώλει,
Νύκτα φυλασσομένοισι κακήν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
Τετράφαθ', ὁππότ' ἐπὶ Τρώων ἀΐοιεν ἰόντων.
Τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν, θάρσυνέ τε μύθῳ,
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσιν.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν.
Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης, καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
Ἤισαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον, συμμητιάασθαι.
Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν, ἑδριόωντο

" Verùm valde magna necessitas oppressit Achivos:
" Nunc enim sane *res* omnibus in novaculæ sita est acie,
" Utrùm valde triste exitium *futurum sit* Achivis, an vita.
" Verùm i nunc, Ajacem *Oilei* velocem, & Phylei filium
" Excita, tu enim es junior; si mei misereris.
Sic dixit: Is verò circum humeros induit pellem leonis
Fulvi, magni, talarem; cepitque hastam,
Perrexitque ire; illosque illinc excitatos duxit heros.
Quum verò jam ad custodes congregatos pervenissent,
Neque itidem dormientes custodum duces invenerunt;
Sed vigilanter cum armis sedebant omnes.
Sicut nimirum canes circum oves difficulter-custodiunt in caula,
Feram audientes ferocem, quæ per sylvam
Veniat de montibus; multus autem strepitus super eam
Virorum *est* atque canum, atque ipsis somnus periit:
Sic horum suavis somnus à palpebris perierat,
Noctem excubias-agentibus tristem: ad campum enim semper
Conversi erant, siquando Trojanos audirent invadentes.
Hos autem senex gavisus est conspicatus, confirmavitque oratione;
Et ipsos compellans, verbis alatis allocutus est;
" Ita nunc, chari filii, excubias-agite: neque quenquam somnus
" Capiat; ne gaudium fiamus hostibus
Sic locutus, fossam transiit: atque simul sequebantur
Argivorum reges, quotquot vocati-erant ad consilium.
Cum his autem Meriones, & Nestoris clarus filius,
Iverunt: ipsi enim vocabant, ut simul consultarent.
Fossam itaque transgressi depressam, consederunt.

Ver. 173, 174.—*ἵσταται ἀκμῆς, Ἢ μάλα.*] Horum duorum versuum sententiam non cepit *Barnesius*: Qui & Ἦ scripsit, pro Ἢ; & Ἦ μάλα, vertit, *Sanè valdè*; & deinceps malè interpunxit, *ἀκμῆς. Ἦ μάλα.*

Ver. 177.—*ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρμα λέοντος.*]
——latos humeros subjectaque colla
Veste super, fulvique insternor pelle leonis. *Æn.* II. 721.
——tegmen torquens immane leonis
Terribili impexum seta; cum dentibus albis,
Indutus capiti. —— *Æn.* VII. 666.

Ver. 182.—*ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.*]
Omnis per muros legio sortita periclum
Excubat, exercetque vices, quod cuique tuendum est. *Æn.* IX, 174.

Ver. 184.—*ὕλην*] Vide suprà ad *γ'*, 151.

Ver. 186.—*ἀπό τέ σφισιν*] *Al.* *ἀπὸ δέ σφισιν.*

Ver. 186, 187.—*ὄλωλεν·—ὀλώλει.*] De tempore præsenti alterum, alterum de præterito. Quorum utrumque licèt una eademque vox Latina, *periit*, rectè exprimere posset; græcè tamen utroque in loco, *ὄλωλεν*, dici non potuit. De cujus rei ratione, vide suprà ad *ά*, 37.

Ver. 195.—*βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν.*] *Al.* *βουλῇ.*
Ductores Teucrûm primi, & delecta juventus,
Consilium summis regni de rebus habebant. *Æn.* IX, 226.

Ver. 198. *Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες.*] *Διὰ τῶν Προθέσεων δηλοῖ τὸ δυσδιάβατον τοῦ ὀρύγματος.——Τοῦτο δὲ ποιοῦσιν εἰς παραμυθίαν τῶν κατασκόπων, ἵνα προθυμότεροι γένωνται, ἐγγὺς αὐτῶν ὄντων.* *Schol.*

Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος
Πιπτόντων· ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ' ὄβριμος Ἕκτωρ,
Ὀλλὺς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἔνθα καθεζόμενοι, ἔπε' ἀλλήλοισι πίφαυσκον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
Θυμῷ τολμήεντι, μετὰ Τρῶας μεγαθύμους
Ἐλθεῖν; εἴ τινά που δηΐων ἕλοι ἐσχατόωντα,
Ἤ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
Ἅσσά τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
Αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
Ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
Ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
Ἀσκηθής, μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καί οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή·
Ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Τῶν πάντων οἱ ἕκαστος ὄϊν δώσουσι μέλαιναν,
Θῆλυν, ὑπόῤῥηνον· τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον·
Αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν, ἐγγὺς ἐόντα,
Τρώων· ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
Μᾶλλον θαλπωρὴ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται·
Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν,

In puro, ubi utique cadaveribus vacuum apparebat spatium
Occisorum: unde rursus conversus fuerat impetuosus Hector,
Postquam multos-perdidisset Argivos, cùm tandem nox circumtegeret.
Ibi considentes, sermones invicem dicebant.
His autem loqui cœpit Gerenius eques Nestor;
" O amici, an non jam aliquis vir confisus erit suo ipsius
" Animo audaci, ut ad Trojanos magnanimos
" Eat? si quem forte hostium capiat in extremis-castris-errantem,
" Vel aliquem forte etiam sermonem inter Trojanos audiat,
" Quæ utique consultent inter se: utrùm in-animo habeant
" Istic manere apud naves procul, an ad urbem
" Retro reversuri sint, quandoquidem domuerunt scilicet Achivos.
" Hæc omnia *fortasse* audiat, & rursum ad nos redeat
" Incolumis; magna certe ei sub cœlo gloria esset
" Universos apud homines; & ei præmium erit egregium.
" Quotquot enim navibus imperant principes,
" Horum omnium ei singuli ovem dabunt nigram,
" Fœminam, agnum-ubere alentem: cui quidem possessio nulla similis:
" Semperque in conviviis & epulis aderit.
Sic dixit: Illi verò omnes obmutuerunt silentio.
Inter hos autem & locutus est pugna strenuus Diomedes;
" Nestor, me movet cor & animus generosus
" Virorum hostium ingredi castra, propè existentia,
" Trojanorum; sed si quis me vir simul sequatur & alius,
" Magis [*major*] fiducia, & plus audaciæ erit.
" Duobus quippe simul euntibus, etiam alter ante alterum animadvertit,

Schol. Ὁ Νέστωρ πρῶτος τάφροιο διέσσυτο, (*ver.* 194.) ἵνα τῇ τόλμῃ δηλαδὴ καὶ τοὺς φύλακας καὶ τοὺς ἅμα ἑπομένους θαῤῥύνῃ, καὶ τοὺς μετὰ μικρὸν δὲ σταλησομένους εἰς κατασκόπευσιν. *Eustath.*

Ver. 201. Ὀλλὺς Ἀργείους] Quâ analogiâ dicitur, διδοὺς, διδοῦσα, διδόν· τιθεὶς, τιθεῖσα, τιθὲν, eâdem analogiâ dicitur, ὀλλὺς, ὀλλῦσα, ὀλλύν· neque in his ulla est licentia. Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 204.—οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ.] Vim habet istud, δὴ, perquam elegantem. "*Annon aliquis, obsecro, &c.*" Vide suprà ad θ', 158.

Ver. 211. Ταῦτα κε πάντα] Non supervacaneum est istud, κέ. "*Hæc utique omnia, &c.*"

Ibid.—ἡμέας ἔλθοι.] Pronunciabatur, ἡμᾶς. Nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 212.—μέγα κέν οἱ] Quâ ratione, κεν, hic producatur; item γὰρ, *ver.* 232; & ἐνὶ, *ver.* 254; vide suprà ad α', 51. Porrò, significanter hîc interposita est particula κέν. "*Magna* "*certè ei gloria &c.*" Multumque errat *Barnesius*, qui *fortè melius* (inquit) *potest & legi* κᾆν: Quæ vocula longè diversum habet intellectum.

Ver. 218. Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ]
Dixerat Æneas: olli obstupuere silentes,
Conversique oculos inter se atque ora tenebant. *Æn.* XI, 120.

Ver. 220.—ἔμ' ὀτρύνει κραδίη] Totum hunc locum expressit *Virgilius*, *Æn.* IX, 230.
———Tum Nisus, & unà
Euryalus, confestim alacres admittier orant: &c.

Ver. 222.—ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ] Vide infrà ad *ver.* 325.

Ver. 224. Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν.] Citato hoc versu *Aristoteles*, quòd rem vulgarem singulari cum venustate exponat; Καὶ γὰρ (inquit) νοῆσαι καὶ πρᾶξαι δυνατώτεροι. *De Moribus*, *lib.* VIII, *cap.* 1. Et Plato; Ἡγοῦμαι γὰρ

Ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ,
Ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἕπεσθαι·
Ἠθελέτην Αἴαντε δύω, θεράποντες Ἄρηος,
Ἤθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἤθελε Νέστορος υἱός·
Ἤθελε δ' Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
Ἤθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς καταδῦναι ὅμιλον
Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τυδείδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Τὸν μὲν δὴ ἕταρόν γ' αἱρήσεαι, ὅν κ' ἐθέλῃσθα,
Φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί·
Μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῇσι φρεσὶ, τὸν μὲν ἀρείω
Καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι, αἰδοῖ εἴκων,
Ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ·
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετέ μ' αὐτὸν ἑλέσθαι,
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
Οὗ περὶ μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη;
Τούτου δ' ἑσπομένοιο, καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
Ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περὶ οἶδε νοῆσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

" Quomodo commodum fit: solus verò *unus*, etiamsi animadverterit,
" Tamen ei tardiorque animus, debiliusque consilium.
Sic dixit: Ac quidem volebant Diomedem multi sequi:
Volebant Ajaces duo, famuli Martis;
Volebat Meriones; valde autem volebat Nestoris filius;
Volebat & Atrides, hasta-inclytus Menelaus;
Volebat & fortis Ulysses penetrare in castra
Trojanorum; semper enim ei in præcordiis animus audebat.
Inter hos autem & locutus est rex virorum Agamemnon;
" Tydide Diomedes, meo charissime animo,
" Eum quidem sanè socium eliges, quem volueris,
" Eorum qui adsunt fortissimum, quandoquidem prompti sunt multi.
" Neque tu reveritus tuo animo, fortiorem quidem
" Relinquas, tuque adeò deteriorem comitem-eligas, pudori cedens,
" Ad genus respiciens; ne quidem si imperio major sit.
Sic dixit: Timuit videlicet de flavo Menelao.
Inter eos autem rursus locutus est pugna-strenuus Diomedes,
" Si quidem revera socium jubetis me ipsum eligere,
" Quomodo tunc Ulyssis ego divini oblivisci-potero,
" Cujus eximie quidem propensum cor, & animus fortis
" In omnibus laboribus; amatque ipsum Pallas Minerva?
" Eo certe comitante, etiam ex igne ardenti
" Ambo redierimus, quoniam est admodum peritus consilii.
Hunc autem vicissim allocutus est laboriosus nobilis Ulysses;

πάνυ λέγειν τι τὸν Ὅμηρον, τὸ, " Σύν τε δύ' ἐρχομένω."—— εὐπορώτεροι γάρ πως ἅπαντες ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα. " Μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ," αὐτίκα περιιὼν ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξηται, καὶ μεθ' ὅτου βεβαιώσηται, ἕως ἂν ἐντύχοι· in *Protagorâ*. Imitatus est & *Euripides*;

———— ———— ——ἐλθοῦ

Καὶ ξυστρατηγός· εἷς δ' ἀνὴρ οὐ πάνθ' ὁρᾷ. *Phœniss.* 748, 752.

Cæterùm quàm concinna sit, quantamque *suo in loco* vim habeat *Syntaxis hujusmodi ἀνακόλουθος*, (quæ longissimè diversa est ab ineptâ illâ quam fingunt *Antiptosi*,) vide suprà ad β', 353, 681; ad γ', 211; ad ζ', 510; & infrà, ad *Odyss.* μ', 73. Εἶχε μὲν ὁ ποιητὴς ἀπροσκόπτως εἰπεῖν, " Σύν τε δύ' ἐρχομένων." Εἵλετο δὲ—συνεξαλλάξαι τὸ σχῆμα καινότερον. ——Ὁ δὲ οὕτω συμβαρβαρίζειν ἑλόμενος τῷ Ποιητῇ μᾶλλον, ἤπερ εὐθυρρημονεῖν ἀφελῶς, εἴη ἂν ῥητόρων ὁ ἄριστος. *Eustath.*

Ver. 225.—εἴπερ τε νοήσῃ.] *Barnesius* edidit, εἴπερ τι νοήσῃ· Minùs rectè. Sententia enim est; εἴπερ τε νοήσῃ, ὅππως κέρδος ἔῃ.

Ver. 230.—δουρικλειτὸς] Ità edidit *Barnesius*. Rectè, ut mihi quidem videtur. Quod enim habent alii, δουρικλυτὸς, penultimam corripit. Neque in his solet esse licentia.

Ver. 235. Τὸν μὲν δὴ ἕταρον] *Barnesius* scribit & restituit, ut ad sententiam necessarium, Τῶν μὲν δὴ ἕταρον. Sed nihil opus. Quod enim quærit, id jam antè in manibus habet, atque etiam non paullò elegantiùs, Τὸν μὲν ἕταρον, φαινομένων τὸν ἄριστον, quàm, Τῶν μὲν ἕταρον φαινομένων τὸν ἄριστον.

Ver. 238. Καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον'] Posterior ista, σὺ, quæ à linguarum recentiorum ratione maximè abhorret, quantum in linguâ Græcâ habeat, atque etiam Romanâ venustatis; Vide suprà ad γ', 409.

Ver. 242. Εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε] In hujusmodi constructione quàm non sit supervacaneum istud, δὴ· vide suprà ad β', 158.

Ver. 243. Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος] Vide infrà ad *ver.* 559.

Ver. 244. Οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ.]
Cum *tales animos* juvenum, & *tam certa* tulistis
Pectora. ———— ———— *Æn.* IX, 249.

Ver.

Τυδείδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μήτε τι νείκει·
Εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς·
Ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε· παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ
Τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
Ὣς εἰπόνθ', ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην·
Τυδείδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Φάσγανον ἄμφηκες, τὸ δ' ἑὸν παρὰ νηυσὶ λέλειπτο
Καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
Ταυρείην, ἄφαλόν τε, καὶ ἄλοφον· ἥτε καταῖτυξ
Κέκληται· ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.
Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιὸν, ἠδὲ φαρέτρην,
Καὶ ξίφος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
Ῥινοῦ ποιητήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
Ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
Ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει·
Τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
Ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας·
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι,
Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον εἶναι·

" Tydide, neque me admodum lauda, neque quicquam vitupera ;
" Scientes enim hæc inter Argivos loqueris.
" Sed eamus ; valde enim nox præcipitat, propéque aurora :
" Stellæ utique multum processerunt : præteriitque major noctis portio
" Duarum partium, tertia autem adhuc pars reliqua est.
Sic locuti, armis horrendis induerunt se.
Tydidæ quidem dedit bellator-strenuus Thrasymedes
Ensem ancipitem, suus quippe apud naves relictus erat,
Et scutum : circúmque ei galeam capiti imposuit
Taurinam, & clavis carentem, & crista, quæ καταῖτυξ
Vocatur : tuetur autem caput pubescentium juvenum.
Meriones porro Ulyssi dedit arcum, atque pharetram,
Et ensem, circumque ei galeam capiti imposuit
Ex pelle factam ; multis autem intus loris
Illigata erat firmiter : extrinsecus autem candidi dentes
Albos-dentes-habentis apri frequentes muniebant hinc atque illinc,
Bene & scite : in media autem pileus *lana compacta* aptatus erat :
Hanc *galeam* quondam ex Eleone Amyntoris Hermenidæ
Abstulerat Autolycus, solidam domum [illegible] perfregisset ;
In Scandia autem dedit Cytherio Amphidamanti ;
Amphidamas verò Molo dedit hospitale-munus ut esset ;

Ver. 251.——ἐγγύθι δ' ἠώς.]
——nam lux inimica propinquat. *Æn.* IX, 355.

Ver. 252.——προβέβηκε· παρῴχηκεν——, λέλειπται] Vide suprà ad ά, 37.

Ibid.—παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ.] Sic apud *Virgilium* ;
Nunc adeò, *melior* quoniam *pars acta* diei. *Æn.* IX, 156.
Alii, pro πλέων, habent πλέω. Ὡς ἡ νὺξ κατὰ πλέω μοῖραν τῶν δύο παρῆλθεν. *Eustath.*

Ver. 254. Ὣς εἰπόνθ'—ἐδύτην] *Diomedes & Ulysses.*

Ver. 256. Φάσγανον ἄμφηκες]
Sed ferro ancipiti——. *Æn.* VII, 525.

Ibid.—παρὰ νηυσὶ] *Al.* παρὰ νηΐ.

Ver. 258.—ἄλοφον.] Pronunciabatur, ἄλλοφον. Vide suprà ad ά, 4 ; & ad ζ', 45. Rectè autem & ταυρείη & ἄφαλος & ἄλοφος ; nè id scilicet accideret, quod apud *Virgilium Euryalo*,
Et galea Euryalum sublustri noctis in umbrâ
Prodidit immemorem, radiisque adversa refulsit.
Æn. IX, 373.

veritatem *diversæ* (ut opinor) historiæ, *suo uterque Poëta* condecoravit ornatu.

Ibid.—καταῖτυξ] Vide suprà ad β', 267. *Silio Italico* latinè appellatur, *Cudon.*

Ver. 259. Κέκληται.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 260. Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ—κυνέην]
Dat Niso Mnestheus pellem, horrentisque leonis
Exuvias ; galeam fidus permutat Alethes. *Æn.* IX, 306.

Ver. 264.——θαμέες ἔχον] Quâ ratione, θαμέες, hîc ultimam producat ; item, δῶκεν, *ver.* 270 ; item, ἐνὶ, *ver.* 272 ; & [illegible], *ver.* 281 ; [illegible], *ver.* 292 ; & [illegible], *ver.* 304 ; Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 266. Τήν ῥά ποτ'—Ἐλεῶνος] " *Hanc utique galeam olim* " *ex Eleone*" *&c.* Vim enim habet vocula, ῥα, in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 261. Cæterùm totum hunc locum ita imitatus est *Virgilius* :
Euryalus phaleras Rhamnetis, & aurea bullis
Cingula ; (Tiburti Remulo ditissimus olim
Quæ mittit dona, hospitio cùm jungeret absens,
Cædicus ; ille suo moriens dat habere nepoti ;
Post mortem bello Rutuli pugnâque potiti :)
Hæc rapit. —— —— *Æn.* IX, 359.

Ver. 268. Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε.] Ex stylo *Homerico* conjecerim equidem, intercidisse hîc forsitan versiculum ; adeoque vocem, Σκάνδειαν, extitisse ex corrupto *Hominis* cujusdam nomine, qui galeam ab *Autolyco* acceptam tradiderit scilicet *Amphidamanti.* Sed conjecturis non temerè indulgendum.

Ver.

Αὐτὰρ ὁ Μηριόνῃ δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι·
Δὴ τότ' Ὀδυσσῆος πύκασεν κάρη ἀμφιτεθεῖσα.
Τὼ δ', ἐπεὶ ὖν ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην,
Βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους·
Τοῖσι δὲ δεξιὸν ἧκεν ἐρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο
Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν.
Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσεὺς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτε μοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
Κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φίλαι, Ἀθήνη·
Δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐϋκλείας ἀφικέσθαι,
Ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὅ κεν Τρώεσσι μελήσει.
Δεύτερος αὖτ' ἠρᾶτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Κέκλυθι νῦν καὶ ἐμεῖο, Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη·
Σπεῖό μοι, ὡς ὅτε πατρὶ ἅμ' ἕσπεο Τυδέϊ δίῳ
Ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ᾔει·
Τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιούς·
Αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι
Κεῖσ'· ἀτὰρ ἂψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα,
Σὺν σοὶ, δῖα θεὰ, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.
Ὣς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο, καί με φύλασσε.
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
Τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.

Hic autem Merioni dedit suo filio gestandam:
Ac tunc *demum* Ulyssis texit caput circumposita.
Hi itaque, postquam armis horrendis induerant *se*,
Perrexerunt ire; reliquerunt verò illic omnes optimates.
His porro dextram misit ardeolam prope viam
Pallas Minerva: ii tamen eam non viderunt oculis
Noctem propter tenebrosam, sed clangentem audierunt.
Gavisus est autem de ave Ulysses, & precatus est Minervam:
"Audi me, Ægiochi Jovis filia, quæ mihi semper
"In omnibus laboribus adstas, neque te lateo.
"Quum moveor: nunc rursus maxime me dilige, Minerva:
"Da autem rursus ad naves *nos* gloria-onustos reverti,
"Patrato magno facinore, quod quidem Trojanis angori fuerit.
Secundus deinde precatus est pugna strenuus Diomedes;
"Audi nunc et me, Jovis filia, indomita;
"Sequere me, sicut quum patrem sequebaris Tydeum nobilem
"Ad Thebas, quando utique pro Achivis legatus ivit;
"Nempe ad Asopum reliquerat ære-loricatos Achivos;
"At ipse placidam orationem ferebat Cadmeis
"Illuc: sed rediens valde ardua edidit facinora,
"Te favente, magna dea, quando ei benevola adstares.
"Sic nunc mihi lubens adsta, & me serva.
"Tibi verò dein ego sacrificabo juvencam anniculam, lata-fronte,
"Indomitam, quam nondum sub jugum duxit vir:
"Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.

Ver. 271.—πύκασεν] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 272. Τὼ δ', ἐπεὶ οὖν]

Protinus armati incedunt; quos omnis euntes
Primorum manus ad portas juvenumque senumque
Prosequitur votis.——— *Æn.* IX, 308.

Ver. 276. Νύκτα δι' ὀρφναίην,]

———noctisque per umbram
Castra inimica petunt. ——— *ibid. ver.* 314.

Ver. 277. Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσεὺς, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ.]

———— tum maximus heros
Maternos agnoscit aves, lætusque precatur. *Æn.* VI, 192.

Ver. 278.—ἥτε μοι αἰεὶ Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι.]

Ὡς εὐμαθές σου, κἂν ἄποπτος ᾖς, ὅμως
Φώνημ' ἀκούω.
Καιρὸν δ' ἐφήκεις· πάντα γὰρ τά τ' οὖν πάρος,
Τά τ' εἰσέπειτα, σῇ κυβερνῶμαι χερί. *Sophocl. Aj.* 16, 34, 35.
Δέσποιν' Ἀθάνα, φθέγματος γὰρ ᾐσθόμην
Τοῦ σοῦ συνήθη γῆρυν· ἐν πόνοισι γὰρ
Παροῦσ' ἀμύνεις τοῖς ἐμοῖς ἀεί ποτε. *Eurip. Rhes.* 608.

Ver. 280. Κινύμενος. Vide suprà ad γ', 260.

Ibid.——φίλαι, Ἀθήνη.] Plerique; φίλε', Ἀθήνη. Pessimè. Nam φιλεῖν primam necessariò *corripit*, φίλασθαι primam necessariò *producit*. Neque in his ulla unquam est licentia. Vide suprà ad έ, 61 & 117. Item ad ά, 338.

Ver. 282. Ῥέξαντας μέγα ἔργον.] *Hectorem* ut opprimant, id verò non precatur: *Quanquam, O!—ver.* 406. Sed præclarum *aliquod* facinus ut obeant.

Ver. 284.—Ἀτρυτώνη] Vide suprà ad β', 157.

Ver. 286.—ὅτε τε—. Τοὺς δ' ἄρ'] Quàm non supervacuæ hîc sint voculæ, τὲ & ἄρ; versione, quam adjeci, liquebit.

Ver. 289.—ἀπιὼν] *Al.* ἀνιών.

Ver. 292, 294.——ῥέξω] Vide suprà ad ά, 444.

Ibid.—ἦνιν, εὐρυμέτωπον] Vide suprà ad ά, 51. *Al.* ἦνιν; Nempe ἐν ἐκτάσει τῆς λογγάσης οἴδασιν οἱ Παλαιοί· notante *Eustathio*.

Ὣς ἔφαν εὐχόμενοι· τῶν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἠρήσαντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Βάν ῥ' ἴμεν, ὥστε λέοντε δύω, διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ἀμφόνον, ἀννέκυας, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα·
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἴασ' Ἕκτωρ
Εὕδειν, ἀλλ' ἄμυδις κικλήσκετο πάντας ἀρίστους,
Ὅσσοι ἔσαν Τρώων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν·
Τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε
Δώρῳ ἔπι μεγάλῳ; μισθὸς δέ οἱ ἄρκιος ἔσται·
Δώσω γὰρ δίφρον τε, δύω τ' ἐριαύχενας ἵππους,
Οἵ κεν ἀριστεύωσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Ὅστις κεν τλαίη, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιτο,
Νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι,
Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαὶ, ὡς τοπάρος περ,
Ἦ ἤδη, χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες,
Φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων, Εὐμήδεος υἱὸς
Κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος,
Ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακὸς, ἀλλὰ ποδώκης·
Αὐτὰρ ὁ μοῦνος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτῃσιν·

Sic dixerunt precantes; eosque audivit Pallas Minerva.
Hi autem postquam precati sunt Jovis filiam magni,
Perrexerunt ire, veluti leones duo, per noctem nigram,
Per cædes, per cadavera, perque arma, & atrum cruorem.
Nec verò Trojanos fortes sivit Hector
Dormire, sed simul convocavit omnes optimates,
Quot erant Trojanorum ductores, atque principes:
His ille convocatis, solers struebat consilium;
" Ecquis mihi hoc opus pollicitus perfecerit,
" Præmium ob magnum? merces utique ei sufficiens erit;
" Dabo enim currumque, duosque arduos cervicibus equos,
" Qui quidem præstantissimi fuerint veloces apud naves Achivorum:
" Quicunque hoc ausus fuerit, sibi etiam ipsi gloriam reportaverit,
" Naves veloces prope accedere, & cognoscere,
" Utrum custodiantur naves veloces, sicut anteà;
" An jam, manibus à nostris domiti,
" De fuga consilium-agitent inter se, neque velint
" Noctu excubias-agere, labore fatigati gravi.
Sic dixit: Illi verò omnes obmutuerunt silentio.
Erat autem quidam inter Trojanos Dolon, Eumedis filius
Præconis divini, dives-auri, dives-æris;
Qui specie quidem erat turpis, sed pedibus-velox;
Atque is solus erat inter quinque sorores:

Ver. 297.—ὥστε λέοντε δύω, διὰ νύκτα μέλαιναν,]

——————inde, lupi ceu
Raptores, atrâ in nebulâ, quos improba ventris
Exegit cæcos rabies,————
————per tela, per hostes
Vadimus ———— ———— *Æn.* II, 355.

Ver. 298. Ἀμφόνον, ἀννέκυας, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα.] *Al.* ἂν φόνον, ἂν νέκυας. Est autem, credo, locus hic ex istorum numero, quos spectabat *Quintilianus*, quum de Homero, " *Idem* (inquit) *lætus ac pressus*; " —— *tum copiâ, tum brevitate mirabilis.*" lib. X. cap. I. Καὶ ὅρα (inquit *Eustathius*) συντομίαν τῆς τε παραβολῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ λόγου—ὅρα δὲ καὶ τὸ κάλλος τῆς φράσεως, ἐπισκιρτῶντος οἷον τοῦ ποιητοῦ, καὶ τῇ τῶν κατασκόπων εὐψυχίᾳ συνεξορμῶντος, καὶ μιμουμένου τὸ ἐκείνων εὐθαρσὲς καὶ εὐκίνητον. Οἱ δὲ Παλαιοί φασιν καὶ ὅτι ἐπαινεῖται τοῦ Ξενοφῶντος τὰ τοιαῦτα. " Ἐπεὶ δ' ἔληξεν [apud *Xenophontem* ad " *Agesilaum*, ἐπεί γε μὴν ἔληξεν] ἡ μάχη, παρῆν ἰδεῖν τὴν μὲν γῆν " [παρῆν δὴ θεάσασθαι, ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις, τὴν μὲν γῆν] " αἵματι πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους [φιλίους καὶ πολεμίους " μετ' ἀλλήλων· ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας,] δόρατα παρατεθραυσμένα [συντεθραυσμένα,] ἐγχειρίδια γυμνὰ κολεῶν, τὰ " μὲν χαμαὶ, τὰ δὲ σώμασιν ἐμπεπηγότα, [τὰ δ' ἐν σώματι, " τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας."] Ταῦτα δὲ συλλαβὼν (φασιν) Ὅμηρος ἐνὶ στίχῳ ἀπήγγειλεν.

Ver. 299. Οὐδὲ μὲν οὐδὲ] Singularem habet vim duplex ista negatio, quæ sermone Romano exprimi non potest.

Ibid.—εἴασ' Ἕκτωρ] Mendosè hîc ediderunt Librarii, εἴασεν Ἕκτωρ· ignari scilicet verbum εἴασε nullâ posse licentiâ secundam corripere. Vide suprà ad δ', 42. Similis error irrepserat, ex ignoratâ prosodiâ, *Odyss.* λ', 303,—λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι· ubi *Barnesius* rectè restituit,—λελόγχασ' ἶσα θεοῖσι. Similisque error etiamnum insedit, *Iliad.* ω', 124; & *Odyss.* π', 2. Quo utroque in loco, pro ἐντύνοντο ἄριστον, necessariò restitutum oportet ἐντύνοντ' ἄριστον. Nam ἄριστον, *prandium*, semper primam producit.

Ver. 306.—ἀριστεύωσι] *Al.* ἀριστεύσωσι, &, ἄριστοι ἔωσι.

Ver. 316.—εἶδος μὲν ἔην κακὸς.] Τὸν Δόλωνα, " εἶδος μὲν ἔην κακὸς," οὐ τὸ σῶμα [λέγει] ἀσύμμετρον, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰσχρόν. *Aristot. Poët. cap.* 25.

Ὣς ῥα τότε Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστάς.
Ἕκτορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ἄγε, μοὶ τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καί μοι ὄμοσσον·
Ἦ μὲν τοὺς ἵππους τε, καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ,
Δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι, οὐδ' ἀπὸ δόξης·
Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι
Βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, καί οἱ ὄμοσσε·
Ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος
Τρώων· ἀλλά σε φημὶ διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἐπίορκον ἀπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθυνεν.
Αὐτίκα δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·
Ἕσσατο δ' ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκοιο,
Κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἕλε δ' ὀξὺν ἄκοντα·
Βῆ δ' ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἂψ Ἕκτορι μῦθον ἀποίσειν·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσιόντα
Διογενὴς Ὀδυσεὺς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνὴρ,
Οὐκ οἶδ', ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρῃσιν,
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων.

Qui utique tunc Trojanisque & Hector dixit adstans;
" Hector, me impellit cor & animus fortis
" Ad naves veloces prope accedere, atque cognoscere.
" Verùm agè, mihi sceptrum attolle, & mihi jura;
" Certe *ipsos* equosque, & currus varios ære,
" Daturum, qui ferunt eximium Pelidem: [ero,
" Tibi autem ego non vanus speculator neque *tuam de me* frustrabor opinionẽ.
" Eousque enim in castra penetrabo, donec venero
" *Ad* navem Agamemnoniam, ubi fortasse erunt principes
" Consilia agitantes, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: Ille verò in manibus sceptrum posuit, & ei juravit,
" Sciat nunc Jupiter ipse altitonans maritus Junonis,
" Non sane istis equis vir vehetur alius
" Trojanorum: sed te assero perpetuo *iis* gavisurum.
Sic dixit, & sane perjurium juravit: eum tamen incitavit.
Protinus verò *ille* circa humeros posuit curvos arcus:
Induitque exterius pellem cani lupi,
Capiti; imposuit viverræ-pelle-munitam galeam; cepitq; acutum jaculum.
Perrexitque ire ad naves ab exercitu: neque erat
Venturus à navibus retro, ut Hectori nuncium referret.
Quum autem jam equorumque & virorum reliquit cœtum,
Ibat per viam acer. Hunc autem animadvertit accedentem
Nobilis Ulysses, Diomedemque allocutus est:
" Iste sane, ô Diomedes, a castris venit vir,
" Haud scio an navibus explorator nostris,
" An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum.

Ver. 322. Ἦ μὲν τοὺς ἵππους τε.]
Vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis,
Aureus? ipsum illum clypeum cristasque rubentes
Excipiam sorti, jam nunc tua præmia, Nise. *Æn.* IX, 269.
——— ——— ———Dolonis,
Qui quondam, castra ut Danaûm speculator adiret,
Ausus Pelidæ pretium sibi poscere currus. *Æn.* XII, 349.

Ver. 325. Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι.] Ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν ἴδιος χαρακτήρ· ὁ μὲν γὰρ Δόλων ἐπαγγέλλεται,
Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Νῆ' Ἀγαμεμνονέην·
ὁ δὲ Διομήδης ἐπαγγέλλεται μὲν οὐδὲν, ἧττον δ' ἄν φησι φοβηθῆναι (suprà, *ver.* 222,) μεθ' ἑτέρου πεμπόμενος. *Plutarch de audiendis Poëtis.*

Ver. 328.—ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε.] Ὁ Ἕκτωρ μέν τοι ὑπισχνεῖται, καὶ, ὡς ἐζητήθη, (*ver.* 321.) ἀνασχὼν τὸ σκῆπτρον, ὀμνύει. *Eustath. Barnesius*, pro σκῆπτρον βάλε, edidit σκηπτρον λάβε· quia scilicet "*Principes sceptrum non temerè Alii cuivis tradiderunt.*" Sed & illud, ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, sceptrum non utique *traditum* Doloni indicat, sed *porrectum.* Eustathius tamen in commentario scripsit, ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε, καὶ οἱ ὄμοσσεν.

Ver. 332.—ἀπώμοσε,] *Al.* ἐπώμοσε.

Ver. 335.—ἐπὶ κτιδέην κυνέην.] *Al.* ἐπ' ἰκτιδέην.
——caput his *Cudone* ferino
Stat cautum, —— *Sil. Italic. lib.* VIII.

Ver. 339. Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς.] *Ibat viâ tritâ, ardenter & incautus.*

Ibid.—τὸν δὲ φράσατο προσιόντα] Vide suprà ad ά, 140.
——procul hos lævo flectentes limite cernunt. *Æn.* IX, 372.

Ver. 343.—νεκύων κατατεθνειώτων.] Vide suprà ad ή, 89 & 409.

Ἀλλ' ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
Τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλοιμεν
Καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
Αἰεί μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφιν προτιειλεῖν
Ἔγχει ἐπαΐσσων, μή πως προτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι
Κλινθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀπέην, ὅσσον τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται
Ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν
Ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον·
Τὼ μὲν ἐπεδραμέτην· ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας.
Ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας ἑταίρους
Ἐκ Τρώων ἰέναι, πάλιν Ἕκτορος ὀτρύναντος·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς, ἢ καὶ ἔλασσον,
Γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους· λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
Φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὡρμήθησαν.
Ὣς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε εἰδότε θήρης,
Ἢ κεμάδ', ἠὲ λαγωὸν, ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ
Χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέῃσι μεμηκώς·
Ὣς τὸν Τυδείδης, ἠδὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς,
Λαοῦ ἀποτμήξαντε, διώκετον ἐμμενὲς αἰεί·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσιν,
Φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη

" Verùm ſinamus ipſum primum præterire nos per campum
" Paululum: deinde verò ipſum inſequentes capiamus
" Celeriter; ſin nos præverterit pedibus,
" Semper ipſum naves versùs a caſtris compelle
" Haſta impetens, ne forte urbem versùs effugiat.
Sic itaque loquuti, extra viam inter cadavera
Reclinati ſunt: ille verò celeriter prætercurrit præ imprudentia.
Sed cum jam abeſſet, quantum ſulci ſunt
Mularum; (hæ enim bobus præſtantiores ſunt
Ad trahendum in novali alto compactile aratrum:)
Illi quidem accurrebant: hic verò conſtitit ſtrepitu audito:
Sperabat enim animo, qui *ſe* revocarent ſocios
Ex Trojanis venire, rurſus Hectore jubente.
Sed quando jam aberant haſtæ-jactum, vel etiam minus,
Senſit viros hoſtiles, velociaque genua movit
Ut fugeret: illi autem confeſtim inſequi feſtinarunt.
Ac veluti quum aſperis dentibus duo canes, periti venationis,
Aut hinnulum, aut leporem, urgent conſtanter ſemper
Locum per ſylvoſum; ille autem præcurrit clamans.
Sic hunc Tydides, atque urbium-vaſtator Ulyſſes,
A ſuis cum interclusiſſent, perſequebantur conſtanter ſemper.
Sed quando jam mox eſſet permixturus-ſe cuſtodibus
Fugiens ad naves, jam tum robur injecit Minerva

Ver. 344. Ἀλλ' ἐῶμεν] Vide ſuprà ad έ, 256.

Ver. 347.—ποτὶ] *Al.* προτὶ. Quod perinde eſt.

Ver. 352.—προφερέστεραί εἰσιν Ἑλκέμεναι—ἄροτρον.]
—fortes ad aratra juvencos. *Georgic.* III, 50.

Ver. 354.—δοῦπον.] Vide ſuprà ad δ', 455.

Ver. 356. Ἐκ Τρώων ἰέναι.] Diſtinguit Scholiaſtes poſt vocem Τρώων. Ut ſit, Ἕκτορος ὀτρύναντος πάλιν ἰέναι.

Ver. 357.——δουρηνεκὲς,]
——ἴσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ· *Iliad.* ό, 358.

Ver. 358. Γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους.]
——ſenſit medios delapſus in hoſtes:
Obſtupuit, retroque pedem cum voce repreſſit. *Æn.* II, 377.

Ibid.—λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα Φευγέμεναι]
—— celerare fugam in ſylvas, & fidere nocti. *Æn.* IX, 378.

Ver. 359.— αἶψα διώκειν ὡρμήθησαν. Ὣς δ' ὅτε—κύνε εἰδότε θήρης.]
—trepidique pedem pede fervidus urget:
Incluſum veluti ſi quando in flumine nactus
Cervum, aut puniceæ ſeptum formidine pennæ,
Venator curſu canis & latratibus inſtat;
Ille autem, inſidiis & ripâ territus altâ,
Mille fugit refugitque vias; at vividus Umber
Hæret hians, jam jamque tenet, ſimiliſque tenenti
Increpuit malis, morſuque eluſus inani eſt. *Æn.* XII, 748.

Ubi in tranſcurſu notandum, "*cervum in flumine incluſum*," quod eſt ſcilicet, "*flumine agrum ambiente intercluſum*;" à *Ruæo* reddi, "*cervum deprehenſum in fluvio*." Quaſi vero "*cervus in fluvio deprehenſus*," poſſet *mille vias fugere ac refugere*.

Ver. 360.—δύω κύνε εἰδότε θήρης.] *Barneſius* edidit δύω κύνες. Quod, ad ſyntaxin, ferri quidem poteſt; vide ſuprà ad ά, 566; & ad β', 288. Sed mutato nihil opus.

Ver. 362.—ὑλήενθ'] Vide ſuprà ad γ', 151.

Ibid.—ὁ δέ τε] *Ille autem uſque.*

Ver. 363.—πτολίπορθος] Vide ſuprà ad β', 278.

Ver. 365. Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε.]
——jamque imprudens evaſerat hoſtes. *Æn.* IX, 386.

Ubi iterum in tranſitu notandum, "*imprudens*," quod eſt ſcilicet, "*caſu & fortuito, necdum gnarus quò evaſiſſet*;" à *Ruæo* ineptiſſimè reddi, "*non providens amice*."

Τυδεΐδῃ· ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθῃ·
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἠὲ μέν', ἠέ σε δουρὶ κιχήσομαι· οὐδέ σε φημὶ
Δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἦ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός.
Δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐΰξου δουρὸς ἀκωκὴ
Ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὁ δ' ἄρ' ἔστη, τάρβησέν τε,
Βαμβαίνων, ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων,
Χλωρὸς ὑπαὶ δείους· τὼ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην·
Χειρῶν δ' ἁψάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ηὔδα·
Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κ' ὔμμιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
Εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Θάρσει, μηδέ τι τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω·
Ἀλλ' ἄγε, μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.
Πῇ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἶος,
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων;
Ἤ σ' Ἕκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς; ἤ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα·
Πολλῇσίν μ' ἄτῃσι παρὲκ νόον ἤγαγεν Ἕκτωρ,
Ὅς μοι Πηλείωνος ἀγαυοῦ μώνυχας ἵππους
Δωσέμεναι κατένευσε, καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
Ἠνώγει δέ μ' ἰόντα, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι,

Tydidæ; ut ne quis Achivorum ære-loricatorum
Prior gloriaretur vulneraſſe, ipſe verò ſecundus veniret:
Haſta itaque impetens allocutus eſt *cum* fortis Diomedes;
" Vel mane, vel te haſta aſſequar; neque te puto
" Diu mea à manu effugiturum certam mortem.
Dixit, & haſtam emiſit; volens autem aberravit ab homine:
Dexterumque ſupra humerum benè politæ haſtæ cuſpis
In terra fixa eſt; ille autem conſtitit, trepidavitque,
Crepitans dentibus (ſtridor utique per os fiebat dentium,)
Pallidus præ timore: ii verò anhelantes aſſecuti ſunt,
Manibuſque prehenderunt: ille autem lacrymans dixit;
" Vivum *me* capite, at ego me redimam: eſt enim *mihi* intus
" Æſque, aurumque, & artificio multo-elaboratum ferrum:
" Ex his vobis donabit pater infinita-dona-ob-liberationem,
" Si me vivum *eſſe* audiverit apud naves Achivorum.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt conſilio-abundans Ulyſſes;
" Confide, neque omnino tibi mors obverſetur animo:
" Sed age, mihi hoc dic, & verè narra;
" Quonam ſic ad naves à caſtris vadis ſolus,
" Noctem per tenebroſam, quando dormiunt mortales cæteri?
" An aliquod ſpoliaturus cadaverum mortuorum?
" An te Hector præmiſit ſpeculatum ſingula
" Naves ad cavas? an te ipſum animus impulit?
Huic autem reſpondit deinde Dolon, ſubtuſque tremebant membra;
" Multo me *meo* cum damno, præter voluntatem, induxit Hector;
" Qui mihi Pelidæ præclari ſolidos-ungulis equos
" Daturum annuit, & currus varios ære:
" Juſſit autem me euntem, celerem per noctem nigram,
" Ad hoſtes prope accedere, & cognoſcere,

Ver. 373.—ἐΰξόυ δουρὸς.] Pronunciabatur, ἐΰξου. Sicuti ſuprà, ά, 18. Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν——. Vide quoque ad β', 811.

Ver. 374. Ἐν γαίῃ ἐπάγη.] Vide ſuprà ad δ', 185.

Ibid. —ὁ δ' ἄρ' ἔστη, τάρβησέν τε.] Metu impeditum & quaſi rigeſcentem exhibent etiam verſûs ipſius numeri. Vide ſuprà ad γ', 363.

Ver. 375. Βαμβαίνων, ἄραβος δὲ] *De* ὀνοματοποιΐα hâc, vide ſuprà ad δ', 455, 456; item ad β', 210; & ad γ', 363.

Ver. 376.——κιχήτην.] *Al.* κιχείτην.

Ver. 378.——ἐμὲ λύσομαι.] Vide ſuprà ad ά, 20.

Ver. 380.—— χαρίσαιτο] Vide ſuprà ad ά, 140.

Ver. 383. Θάρσει.] Ὅρα καὶ ὡς ἡ πολλὴ δειλία ἐξέκρουσε τὸν Δόλωνα τοῦ φρονεῖν. Ὁ γὰρ εἰς μηδὲν δέον (*ver.* 321.) ἀπαιτήσας ὀμόσαι τὸν Ἕκτορα, εὐκόλως ἐνταῦθα (*ver.* 392.) καὶ δίχα ὅρκου πείθεται τῷ ἐχθρῷ λέγοντι, Θάρσει. *Euſtath.*

Ver. 384.—μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.]
——mihique hæc ediſſere vera roganti. *Æn.* II, 149.

Ver. 387.—νεκύων κατατεθνειώτων] Vide ſuprà ad ή, 89 & 409.

Ver.

Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαὶ, ὡς τοπάρος περ,
Ἦ ἤδη χείρεσσιν ὑφ᾽ ἡμετέρῃσι δαμέντες,
Φύξιν βουλεύοιτε μετὰ σφίσιν, οὐδ᾽ ἐθέλοιτε
Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῷ.
Τὸν δ᾽ ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς,
Ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ᾽ ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ᾽ ὀχέεσθαι,
Ἄλλῳ γ᾽, ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Ἀλλ᾽ ἄγε, μοὶ τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν;
Ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα; ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
Πῶς δ᾽ αἱ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;
Ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
Αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἠὲ πόλινδε
Ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ᾽ Ἀχαιούς.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ᾽ ἀτρεκέως καταλέξω·
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσὶ,
Βουλὰς βουλεύει θείου παρὰ σήματι Ἴλου,
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ᾽ ἃς εἴρεαι, ἥρως,
Οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη,
Οἱ δ᾽ ἐγρηγόρθασι, φυλασσέμεναί τε κέλονται
Ἀλλήλοις· ἀτὰρ αὖτε πολύκλητοι ἐπίκουροι
Εὕδουσι· Τρωσὶν γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν·
Οὐ γάρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἵαται, οὐδὲ γυναῖκες.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Πῶς γὰρ νῦν, Τρώεσσι μεμιγμένοι ἱπποδάμοισιν

" Utrumne custodiantur naves veloces, sicut antea;
" An jam manibus nostris domiti,
" *De* fuga consilium agitetis inter vos, neque velitis
" Noctu excubias agere, labore fatigati gravi.
Hunc autem subridens allocutus est consiliis-abundans Ulysses;
" Sane tibi magna dona appetebat animus,
" Equos Æacidæ bellicosi: atqui hi difficiles *sunt*
" Viris mortalibus domitu, & equitatu,
" Alii utique, quàm Achilli, quem immortalis peperit mater.
" Verùm agè mihi hoc dic, et vera narra;
" Ubi nunc huc profectus reliquisti Hectorem, pastorem populorum?
" Ubi verò ei arma jacent Martia? ubi verò ei equi?
" Quomodo item aliorum Troum excubiæque & contubernia?
" Quæque consultent inter se, *narra*; utrumne in animo habeant
" Illic manere secus naves procul, an ad urbem
" Redituri sint, quandoquidem domuerunt scilicet Achivos.
Hunc autem rursus allocutus est Dolon, Eumedis filius;
" Atqui ego tibi hæc valde verè narrabo;
" Hector quidem inter eos qui consiliarii sunt,
" Consilia agitat, divini ad sepulchrum Ili,
" Seorsum à strepitu: excubias verò quas quæris, heros,
" Nullæ certæ tuentur castra, neque custodiunt.
" Quotquot enim Trojanorum ignis *sunt* foci, quibus necesse,
" Hi utique vigilant, excubiasque agere hortantur
" Inter-se: at contrà e-multis-locis-convocati socii
" Dormiunt; Trojanis enim permittunt custodias;
" Non enim ipsis liberi propè sedent, neque uxores.
Hunc autem respondens allocutus est consiliis-abundans Ulysses;
" At enim quomodo nunc, Trojanis-permisti equûm-domitoribus

Ver. 396. —φυλάσσονται—, ἢ —βουλεύοιτε—, οὐδ᾽ ἐθέλοιτε] Malè hîc versio *Wetsteniana*, alioqui plerunque elegans: " *U-* " *trum custodiantur—, an—consilium agitaretis, neque velletis,* " *&c.*" Quo pacto neutiquam constat Temporum ratio.

Ver. 402. Ἵππων Αἰακίδαο] Vide suprà ad *ver.* 322.

Ver. 404. ——ἀθανάτη] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 406. Ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα] Vide suprà ad *ver.* 282.

Ver. 407. Ποῦ δέ οἱ ἔντεα] Vide *Plutarchum* περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς λόγ. β΄, *sub finem.*

Ver. 410. —ἀπόπροθεν.] Ita edidit *Barnesius*, ex MS. & ex *ver.* 209 suprá. *Al.* ἀπόπροθι.

Ver. 416. Νόσφιν] Vide suprà ad ά, 349.

Ver. 417. ——κεκριμένη] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 418. Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι] —περὶ τῶν ἐν πεδίῳ πυρῶν νῦν οὐ ποιεῖσθαι τὸν λόγον, ἀλλὰ βούλεσθαι εἰπεῖν, ὡς ὅσοι Τρῶες αὐθιγενεῖς, καὶ οὐ ξένοι, ἀλλ᾽ ἑστίαν ἔχοντες· ὃ ἐν ἄλλοις περὶ τῶν αὐτῶν φησι, (β΄, 125.) " Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι " ὅσσοι ἔασι."—Τὸ οὖν, " Ὅσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάραι," δηλοῖ, ὅσσαι Τρώων ἑστίαι.—— ὅσσοι Τρώων ἐφέστιοι καὶ πολῖται. *Porphyr. Quæst. Homeric* 2.

Ver.

Εὕδουσ', ἦ ἀπάνευθε; δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
Τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες, καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,
Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·
Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοί τ' ἀγέρωχοι,
Καὶ Φρύγες ἱππόδαμοι, καὶ Μῄονες ἱπποκορυσταί.
Ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
Εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ὅμιλον,
Θρήϊκες οἵδ' ἀπάνευθε νεήλυδες, ἔσχατοι ἄλλων·
Ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεύς, παῖς Ἠϊονῆος.
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους·
Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.
Ἅρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·
Τεύχεα δὲ χρύσεια, πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔτι καταθνητοῖσιν ἔοικεν
Ἄνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
Ἠ' ἐμὲ δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ,
Ὄφρα κεν ἔλθητον, καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο,
Ἠὲ κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἠὲ καὶ οὐκί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Μὴ δή μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλεο θυμῷ,

" Dormiunt, an seorsum? expone mihi, ut sciam.
Huic autem respondit deinde Dolon, Eumedis filius;
" Ego verò tibi etiam hæc valde verè narrabo:
" Ad mare quidem Cares & Pæones curvis-arcubus-armati.
" Et Leleges, & Caucones, nobilesque Pelasgi:
" Ad Thymbram verò obtinent Lycii, Mysique superbi,
" Et Phryges equûm-domitores, & Mæones bellatores-equestres,
" Sed cur me hæc percontamini singula?
" Si enim jam cupitis Trojanorum penetrare in castra,
" Thraces hi seorsum *sunt* novi-advenæ, extremi omnium:
" Inter ipsos autem Rhesus rex, filius Eionei.
" Cujus equidem pulcherrimos equos vidi, atque maximos:
" Candidiores *utique sunt* nive, cursu autem ventis pares.
" Currus verò ei auroque & argento scitè elaboratus est:
" Arma autem aurea, suspicienda, mirabile visu,
" Venit habens: quæ quidem neutiquam mortalibus convenit
" Viris ferre, sed immortalibus diis.
" At me nunc quidem navibus admovete velocibus,
" Aut me ligatum relinquite hic rigido in vinculo,
" Donec redieritis, et experti fueritis de me,
" Utrum secundùm veritatem dixerim vobis, an etiam secus.
Illum autem torve intuens allocutus est fortis Diomedes;
" Ne, quæso, mihi effugium, Dolon, meditere animo,

Ver. 425.—ἀπάνευθε] Vide suprà ad α', 349.

Ver. 427.—ἐγὼ καὶ ταῦτα] *Al.* ἐγώ τοι ταῦτα.

Ver. 431.—ἱπποκορυσταί.] Vide suprà ad β', 1.

Ver. 435. Ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς] Vide infrà, *ver.* 474.

Nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis.
——, primo quæ prodita somno
Tydides multâ vastabat cæde cruentus,
Ardentesque avertit equos in castra—— *Æn.* I, 473.

Ver. 437. Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.]

Qui candore nives anteirent, cursibus auras. *Æn.* XII, 84.
——cursuque pedum prævertere ventos. *Æn.* VII, 807.

Singularem autem hîc vim habet constructio ista ἀνακόλουθος, & interrupta; " ἵππους, λευκότεροι χιόνος." Sicuti & infrà in re eâdem, *ver.* 545, 547,— " ἵππους,—ἀκτίνεσσιν ἐοικότες." De cujusmodi syntaxeos ratione & elegantiâ, vide suprà ad β', 353, 681; & ad γ', 211; & ad ζ', 510; & ad hujus libri *ver.* 224; item infrà ad *Odyss.* μ', 73. Ἐπαινετὸν δὲ, ὅτι κατ' αἰτιατικὴν δυνάμενος εἰπεῖν, " Λευκοτέρους χιόνος,"—μετεμόρφωσε τὸν λόγον, θαυμαστικῶς ἀναφωνήσας τὸν ἔπαινον αὐτῶν. *Schol.* Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι τῷ θαυμασίῳ τῆς ξυνωρίδος, καὶ τὸ σχῆμα τῆς φράσεως συνεξήλλακται. Εἰπεῖν γὰρ δυνάμενος ὁμοιοπτώτως—. " λευκοτέρους," καὶ τοῦ μέτρου ἐπιδεχομένου τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ὅμως ὁ ποιητὴς κατὰ πτῶσιν εὐθεῖαν καινῶς ἐσχημάτισεν, ἐξομοιώσας τὸ ξενίζον τοῦ λόγου σχῆμα τῇ καινοπρεπείᾳ τοῦ πράγματος, καὶ θαυμαστικῶς τῇ μεταβάσει τοῦ σχήματος ἰδίᾳ τὸν τοῦ ζεύγους ἐκφωνήσας ἔπαινον, καὶ συμμεταμορφώσας τὸν λόγον τῷ πράγματι. *Eustath.*

Ver. 438.—ἤσκηται.] Vide suprà ad α', 57.

Ver. 439.—πελώρια.] Οὐ κατὰ μέγεθος νῦν, μεγάλα· ἀλλὰ κατὰ τὸ κάλλος, τεράστια. *Schol.*

Ver. 441.—ἀθανάτοισι] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 442. Ἀλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ] Ita ex MSS. restituit *Barnesius*: Rectè. *Al.* Ἀλλὰ ἐμὲ νῦν νηυσί. Quod est minùs venustum.

Ver. 445. Ἠὲ κατ' αἶσαν.] *Al.* Ἦ ῥα κατ' αἶσαν.

Ver. 447. Μὴ δή μοι φύξιν] Nequaquam vacat istud δή. " *Ne, quæso, mihi effugium* &c.

Ver. 448.—χεῖρας ἐς ἁμάς.] *Al.* χεῖρας ἐμεῖο.

Ver.

Ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς·
Εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν, ἠὲ μεθῶμεν,
Ἤ τε ϗ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἠὲ διοπτεύσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίζων·
Εἰ δέ κ᾽ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
Οὐκ ἔτ᾽ ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ᾽ ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
Ἦ, ϗ ὁ μέν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
Ἁψάμενος λίσσεσθαι· ὁ δ᾽ αὐχένα μέσσον ἔλασσε,
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ᾽ ἄμφω κέρσε τένοντε.
Φθεγγομένου δ᾽ ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τοῦ δ᾽ ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἕλοντο,
Καὶ λυκέην, ϗ τόξα παλίντονα, ϗ δόρυ μακρόν.
Καὶ τά γ᾽ Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς
Ὑψόσ᾽ ἀνέσχεθε χειρὶ, ϗ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Χαῖρε, θεὰ, τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
Πάντων ἀθανάτων ἐπιβωσόμεθ᾽· ἀλλὰ ϗ αὖτις
Πέμψον ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε ϗ εὐνάς.
Ὣς ἄρ᾽ ἐφώνησεν, ϗ ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ᾽ ἀείρας,
Θῆκεν ἀνὰ μυρίκην· δέελον δ᾽ ἐπὶ σῆμά τ᾽ ἔθηκε,
Συμμάρψας δόνακας, μυρίκης τ᾽ ἐριθηλέας ὄζους,
Μὴ λάθοι αὖτις ἰόντε, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, διά τ᾽ ἔντεα ϗ μέλαν αἷμα·
Αἶψα δ᾽ ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν τέλος ἷξον ἰόντες·

" Bona quamvis nunciasti, quum venisti manus in nostras :
" Si enim te nunc pretio-accepto-liberaverimus, aut dimiserimus,
" Certe & posthac venies celeres ad naves Achivorum,
" Aut speculaturus, aut aperte pugnans :
" Sin autem meis manibus domitus vitam amiseris,
" Non amplius posthac tu nocumentum unquam eris Argivis.
Dixit, et ille quidem eum erat mento manu crassa
Prehenso supplex precaturus : is autem cervicem mediam percussit,
Ense insurgens, & ambos incidit nervos :
Loquentisque adeo illius caput pulveribus mistum est.
Ejus autem viverræ pelle munitam galeam à capite detraxerunt,
Et pellem-lupinam, & arcus resilientes, et hastam longam :
Et hæc quidem Minervæ prædatrici nobilis Ulysses
In altum sustulit manu, & precans verbum dixit ;
" Gaude, dea, hisce : te enim primam in Olympo
" Omnium immortalium invocabimus : sed & insuper
" Deduc *nos* ad Thracum virorum equosque & contubernia.
Sic dixit, & *ista* à se in altum sublata
Posuit super myricam : conspicuumque signum apposuit,
Convellens arundines, myricæque latefrondentes ramos ;
Ne laterent *eos* redeuntes, celerem per noctem nigram.
Ipsi autem progressi sunt ulterius, perque arma, & atrum cruorem :
Statimque ad Thracum virorum ordines pervenerunt euntes :

Ver. 451.—πολεμίζων] *Al.* πολεμίξων.

Ver. 457. Φθεγγομένου δ᾽ ἄρα τοῦγε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.] " Vide nimiam celeritatem salvo pondere, ad quam non potuit " conatus *Maronis* accedere ;

" Tum caput orantis nequicquam, & multa parantis
" Dicere, deturbat terræ— *Æn.* X, 554.

" In quibus mihi visus est (*Virgilius*) gracilior auctore." *Macrob. lib.* V, *cap.* 13. *Scaliger* è contrario locum hunc *Homeri* vituperans, *Falsum est*, inquit, *à pulmone caput avulsum loqui posse* ; Poëtic. lib. V, cap. 3. Quod planè est nodum in scirpo quærere. Hoc enim ait Poëta, caput jam *inter loquendum* fuisse abscissum. Εἰς γῆν ἔπεσεν ἡ κεφαλὴ ἐκείνου, ἀρξαμένου μὲν φωνὴν ἀφιέναι, μήπω δὲ διασαφήσαντος τὸ λεγόμενον. *Eustath.* Γράφεται μὲν, " φθεγγομένη δ᾽ ἄρα τοῦγε κάρη." οὐχ Ὁμηρικὴ δέ ἐστιν ἡ φράσις, οὐ γάρ ἐστι θηλυκῶς ἡ κάρη παρ᾽ Ὁμήρῳ. *Idem.* Meminit & *Aristoteles, de partibus Animalium, lib.* III, *cap.* 10 ; qui hîc legerent, φθεγγομένη, non φθεγγομένου.

Ver. 458.—κτιδέην κυνέην.] Vide suprà ad *ver.* 335.

Ver. 460, 466. Καὶ τά γ᾽ Ἀθηναίῃ ληΐτιδι —Θῆκεν ἀνὰ μυρίκην·]
——quercum——
Constituit—, fulgentiaque induit arma
Mezentî ducis exuvias ; tibi, magne, trophæum,
Bellipotens.———— *Æn.* XI, 5.

Ver. 461.— ἀνέσχεθε χειρὶ] *Al.* ἀνέσχεν χειρί. *Al.* χερσί.

Ibid.—εὐχόμενος] Quâ ratione, εὐχόμενος, hîc ultimam producat ; item, *ἀπὸ, ver.* 465 ; & *ἀνὰ, ver.* 466 ; vide suprâ ad *ά*, 51.

Ver. 463.—ἀθανάτων] Vide suprà ad *ά*, 398.
Ibid.—ἐπιβωσόμεθ᾽] *Al.* ἐπιδωσόμεθ᾽.

Ver. 466.—δέελον] Repperit *Barnesius* in uno MS. δῆλον.

Ibid. — τ᾽ ἔθηκε] Inter varias lectiones retulit *Barnesius*, τέθηκε vel τέθεικε. Quo pacto non constaret Temporum ratio : Vide suprà ad *ά*, 37.

Ver. 469. Τὼ δὲ βάτην προτέρω, διά τ᾽ ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα.]

——noctisque per umbram
Castra inimica petunt :——
——Passim vino somnoque per herbam
Corpora fusa vident ; arrectos littore currus ;
Inter lora rotasque viros ; simul arma jacere. *Æn.* IX, 314.

Ver,

Οἱ δ' εὗδον καμάτῳ ἀδδηκότες· ἔντεα δέ σφιν
Καλὰ παρ' αὐτοῖσιν χθονὶ κέκλιτο, εὖ κατὰ κόσμον
Τριστοιχεί· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι·
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι,
Ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο.
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀνὴρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι,
Οὓς νῶϊν πίφαυσκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
Ἀλλ' ἄγε δὴ, πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ
Ἑστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν· ἀλλὰ λύ' ἵππους·
Ἠὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δέ μοι ἵπποι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
Ἄορι θεινομένων· ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
Αἴγεσιν, ἢ ὀΐεσσι, κακὰ φρονέων ἐνορούσῃ·
Ὣς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπῴχετο Τυδέος υἱὸς,
Ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστὰς,
Τόνδ' Ὀδυσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε,
Τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
Ῥεῖα διέλθοιεν, μηδὲ τρομεοίατο θυμῷ

Illi autem dormiebant labore fatigati, armaque illis
Pulchra juxta ipsos humi jacebant, scite & composite
Triplici-ordine: & ad eorum singulos bijuges equi.
Rhesus autem in medio dormiebat; juxtaque ipsum veloces equi,
Ex orbili-ad-currum-fixo extremo, loris ligati erant.
Hunc autem Ulysses prior conspicatus, Diomedi ostendit:
"Is tibi, Diomedes, vir; ii verò tibi equi,
"Quos nobis significavit Dolon, quem occidimus nos.
"Verùm agè, profer validum robur: neque omnino te oportet
"Stare otiose cum armis; sed solve equos:
"Aut tu viros occide, eruntque curæ mihi equi.
Sic dixit: Illi autem inspiravit robur cæsia-oculis Minerva:
Interficiebatque circumquaque, horumque gemitus ortus est fœdus
Ense percussorum: rubescebatque sanguine terra,
Veluti autem leo pecudibus incustoditis superveniens,
Capris, vel ovibus, mala machinans irruit:
Sic quidem Thracas viros invadebat Tydei filius,
Donec duodecim interfecisset. At abundans-consiliis Ulysses,
Quemcunque Tydides ense percussisset adstans,
Hunc Ulysses ponè prehensum pede extrahebat,
Hæc cogitans animo, ut pulchri-jubis equi
Facile transirent, neque tremerent animo

Ver. 472. Καλὰ.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.—κέκλιτο.] Vide suprà ad ά, 309, 314.

Ibid.—εὖ κατὰ κόσμον.] *Composité.* Quod habent versiones, "*decore & decenter,*" rem non attingit.

Ver. 474. Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε,] Vide suprà, *ver.* 435.

——qui fortè tapetibus altis
Extructus, toto proflabat pectore somnum. *Æn.* IX, 325.

Ver. 476.—προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν]

——Prior Hyrtacides sic ore locutus:
Euryale, audendum dextrâ: nunc ipsa vocat res.
Hac iter est; tu, nequa manus se attollere nobis
A tergo possit, custodi, & consule longe:
Hæc ego vasta dabo, & lato te limite ducam. *Æn.* IX, 319.

Ver. 480. Ἑστάμεναι μέλεον.] Vox, μέλεος, vim habet peculiarem. Scholiastes ad *Aristophanem* exponit, μάταιος, ἄθλιος, δυστυχής· ad istum versum,

Ἀλλ' ὦ μέλ' ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν *Nub.* 33.

Ver. 481. Ἠὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δέ μοι ἵπποι.] Exscripsit Euripides,

Διόμηδες, ἢ σὺ κτεῖνε Θρήκιον λεών·
Ἢ 'μοὶ πάρεστχε, σοὶ δὲ χρὴ πώλων μέλειν. *Rhes.* 622.

Ver. 482.—τῷ δ' ἔμπνευσε μένος.] Καὶ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνθουσιῶδες ἀνυπόστατόν ἐστι καὶ ἀήττητον, Ὃ καὶ τοὺς Θεοὺς Ὅμηρος ἐμποιεῖν φησι τοῖς ἀνθρώποις, (ὥς εἰπὼν, "—ἔμπνευσε μένος.")—καθάπερ ἔρμημα τῷ λογισμῷ καὶ ὄχημα τὸ πάθος προστιθέντας. *Plutarch. de virtute morali, sub finem.*

Ibid.—γλαυκῶπις] Vide suprà ad ά, 206.

Ver. 483.—ὤρνυτ' Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 484.—ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.]

——atro tepefacta cruore
Terra torique madent.—— *Æn.* IX, 333.

Ver. 485. Ὡς δὲ λέων]

Impastus ceu plena leo per ovilia turbans,
(Suadet enim vesana fames,) manditque trahitque
Molle pecus, mutumque metu; fremit ore cruento:
Nec minor Euryali cædes; incensus & ipse
Perfurit, ac multam in medio sine nomine plebem &c. *Æn.* IX, 339.

Ver. 490. Τόνδ' Ὀδυσεὺς] Ita editi. Sed & ferri possit, Τὸν δ' Ὀδυσεύς· Ut sit "*Hunc utique,*" vel, "*Hunc dein*" *Ulysses &c.* Vide suprà ad ά, 57.

Ver.

Νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱὸς,
Τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα,
Ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη
Τὴν νύκτ', Οἰνείδαο πάϊς, διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς λύε μώνυχας ἵππους·
Σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι, καὶ ἐξήλαυνεν ὁμίλου,
Τόξῳ ἐπιπλήσσων· ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν
Ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι·
Ῥοίζησεν δ' ἄρα, πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων, ὅ, τι κύντερον ἔρδοι·
Ἢ ὅγε δίφρον ἑλὼν, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο,
Ῥυμοῦ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' ἀείρας·
Ἦ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη
Ἐγγύθεν ἱσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
Νόστου δὴ μνῆσαι, μεγαθύμου Τυδέος υἱὲ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθῃς·
Μή που τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσιν θεὸς ἄλλος.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ συνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσατο· κόπτε δ' Ὀδυσσεὺς
Τόξῳ· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ἀλαοσκοπίην εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων·
Ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν,
Τῇ κοτέων Τρώων κατεδύσατο πουλὺν ὅμιλον·

Supra cadavera gradientes: insueti erant enim adhuc eorum.
Sed quando jam regem assecutus esset Tydei filius,
Hunc decimum-tertium dulci animo privavit,
Suspirantem: malum enim somnium capiti adstitit
Illa nocte, Oenidæ filius, per consilium Minervæ.
Interea autem fortis Ulysses solvebat solidos-ungulis equos:
Colligavitque loris, & eduxit è turba,
Arcu percutiens, quia non scuticam splendidam
Varia ex sella-currus cogitârat manibus sumere:
Sibilavit autem dein, significans Diomedi nobili.
At is anxie *secum* cogitabat manens, quid audacius patraret;
An ipse currum prehensum, ubi varia arma jacebant,
Temone extraheret, exportaretve in altum sublatum;
An *potius* adhuc plurium Thracum animam eriperet.
Dum ille hic volvebat mente, interim Minerva
Propè adstans allocuta est Diomedem nobilem;
" Reditûs jam memento, magnanimi Tydei fili,
" Naves ad cavas, ne & fugatus venias;
" Ne forte quis etiam Trojanos excitet deus alius.
Sic dixit: Ille verò sensit deæ vocem locutæ;
Confestimque equos conscendit: Verberabat autem Ulysses
Arcu; hique volabant celeres ad naves Achivorum.
Neque *verò* cæcam speculationem habebat argenteum-arcum-gerens Apollo;
Simul autem ut vidit Minervam Tydei filium comitantem,
Ei irascens Trojanorum ingressus est ingentem exercitum;

Ver. 493.—ἀήθεσσον.] *Al.* ἀήθεσκον.

Ver. 494, 498. Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο—, λύε μώνυχας ἵππους.]

Jamque ad Messapi socios tendebat, ubi—,
———relìgatos rite videbat
Carpere gramen equos. *Æn.* IX, 351.

Ver. 498. Τόφρα δ' ἄρ'] Ineptissimè hîc *Barnesius*: " Τοφράδ' " (inquit) *scribo*, pro τόφρα δὲ; *quòd*, δὲ, παρέλκον *sit*." Vide suprà ad γ', 200; & ad θ', 160.

Ver. 505.—ἢ ἐκφέροι] *Al.* ἠὲ ἐκφέροι.

Ver. 507. Ἕως ὁ ταῦθ'] Vide suprà ad ά, 193.

Ibid.—τόφρα δ'] Vide suprà ad ά, 57. Malè & hîc *Barnesius*, τοφράδ'. Id quod non fert linguæ Græcæ ratio.

Ibid.—Ἀθήνη] *Cogitatum* scilicet, sive *consilium prudentius*. Vide suprà ad ά, 194; ad β', 196; & ad δ', 92.

Ver. 509. Νόστου δὴ μνῆσαι.] Nequaquam vacat istud, δή. "*Reditûs jam, quæso, memineris.*" Vide suprà ad β', 158.

——breviter cùm talia Nisus,
(Sensit enim nimiâ cæde atque cupidine ferri;)
Absistamus, ait; nam lux inimica propinquat:
Pœnarum exhaustum satis est.—— *Æn.* IX, 353.

Ver. 515, 518. Οὐδ' ἀλαοσκοπίην—Ἀπόλλων·—Ὦρσεν δὲ—Ἱπποκόωντα.]

At non hæc nullis——
Observans oculis, summo sedet altus Olympo:
Tyrrhenum genitor Tarchontem in prælia sæva
Suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras. *Æn.* XI, 725.

Ibid.—Ἀπόλλων.] Παρουσία ἡλίου. *Eustath.* " Lux inimica propinquans."

Ver. 517.—κατεδύσατο] *Vulgg.* κατεδύσσατο. Quod nihil opus; ut rectè monuit *Barnesius*: Nam antepenultimam naturâ producit. *Al.* κατεδύσετο: De quo, vide suprà ad β', 35; & ad έ, 109.

Ὦρσεν δὲ Θρηκῶν βουληφόρον Ἱπποκόωντα,
Ῥήσου ἀνεψιὸν ἐσθλόν· ὁ δ᾽ ἐξ ὕπνου ἀνορούσας,
Ὡς ἴδε χῶρον ἐρῆμον, ὅθ᾽ ἕστασαν ὠκέες ἵπποι,
Ἄνδρας τ᾽ ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν,
Ὤιμωξέν τ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα, φίλον τ᾽ ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς
Θυνόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα,
Ὅσσ᾽ ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Οἱ δ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἵκανον, ὅθι σκοπὸν Ἕκτορος ἔκταν,
Ἔνθ᾽ Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε, Διῒ φίλος, ὠκέας ἵππους.
Τυδείδης δὲ χαμᾶζε θορὼν, ἔναρα βροτόεντα
Ἐν χείρεσσ᾽ Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ᾽ ἵππων·
Μάστιξεν δ᾽ ἵππους, τὼ δ᾽ οὐκ ἄκοντε πετέσθην
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄϊε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός·
Ἵππων μ᾽ ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει·
Αἲ γὰρ δὴ Ὀδυσεύς τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης
Ὧδ᾽ ἄφαρ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους.
Ἀλλ᾽ αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μήτι πάθωσιν
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτ᾽ ἄρ᾽ ἤλυθον αὐτοί·
Καί ῥ᾽ οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ χαρέντες
Δεξιῇ ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Πρῶτος δ᾽ ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

Excitavitque Thracum conſiliarium Hippocoontem,
Rheſi conſobrinum fortem. Hic verò è ſomno exil ens,
Ut vidit locum vacuum, ubi ſteterunt veloces equi,
Viroſque palpitantes inter fœdas ſtrages,
Tum verò ejulavitque, charumque voce-ciebat ſodalem.
Troum autem clangorque & immenſus ortus eſt tumultus
Concurſantium ſimul; ſpectabantque admirabundi ardua facinora,
Quibus viri patratis redierant cavas ad naves.
Illi verò cum eò perveniſſent, ubi ſpeculatorem Hectoris occiderant;
Tunc Ulyſſes quidem cohibuit, Jovi carus, veloces equos:
Tydides verò in terram deſiliens, ſpolia cruenta
In manibus Ulyſſi poſuit; conſcenditque equos:
Tumque percuſſit equos, ii autem non inviti volabant
Naves ad cavas: illac enim *ire* gratum erat animo.
Neſtor autem primus ſonitum audiit, dixitque;
" O amici, Argivorum ductores & principes,
" Mentiar, an verum dicam? jubet autem me animus:
" *Utique* equorum me pedibus-velocium ſonitus aures ferit:
" Utinam ſane Ulyſſeſque & fortiſſimus Diomedes
" Huc protinus à Trojanis agant ſolidos-ungulis equos.
" Sed graviter timeo mente, ne quid paſſi ſint *humanitus*
" Argivorum illi fortiſſimi à Trojanorum turba.
Nondum totus dictus erat ſermo, quum advenerunt ipſi.
Et illi quidem deſcenderunt in terram: hi verò gaviſi
Dextris ſalutabant, verbiſque blandis.
Primus autem interrogabat Gerenius eques Neſtor;

Ver. 520.—ἐρῆμον] Ita Veteres, teſte *Euſtathio*. *Al.* ἔρημον. Sed hoc leviculum eſt.

Ibid.—ἕστασαν] Vide infrà ad μ', 55.

Ver. 523.—κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς,]
Nec minor in caſtris luctus, Rhamnete reperto
Exangui, & primis unâ tot cæde peremptis,
Serranoque Numâque; ingens concurſus ad ipſa
Corpora, ſemineceſque viros, tepidâque recentem
Cæde locum, & plenos ſpumanti ſanguine rivos. *Æn.* IX, 452.

Ver. 527.—Διῒ φίλος] Quâ ratione, Διῒ, hîc ultimam producat; item ἔτυμον, *ver.* 534; & ἔπος, *ver.* 540; vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 529.—ἐπεβήσατο δ᾽ ἵππων· Μάστιξεν δ᾽ ἵππους.] *Barneſius* in uno MS. repperit, Μάστιξεν δ᾽ Ὀδυσεύς. Quod non eſt prorſus inconcinnum: Nè adeò vox, ἵππους, repetatur.

Ver. 534. Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω;]
Credimus? an, qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt?
Eclog. VIII, 108.

Ver. 537.—ἐλασαίατο—ἵππους] Verſio *Wetſteniana*, in pleriſque elegans, peſſimè hoc in loco,—*equos Agerent*." Quæ & alia res eſt, & ſententiam prorſus enecat. Hoc enim ait Neſtor: "*Utinam ſonitus, quem audio, ſit Ulyſſis & Diomedis,* "*qui huc jam equos agant.*"

Ver. 538.—αἰνῶς δείδοικα—, μήτι.]
Quàm metui, nequid—! *Æn.* VI, 694.

Ver. 540. Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος.]
Vix ea fatus erat, cùm—— *Æn.* I, 590. II, 323. III, 90.

Ver. 542. Δεξιῇ ἠσπάζοντο.] *Al.* Δεξιῇ τ᾽ ἠσπάζοντο. Pronunciando videlicet Δεξῇ τ᾽.

Ver. 543.—ἱππότα] Vide ſuprà ad α', 175.

Εἴπ᾽ ἄγε μ᾽, ὦ πολύαιν᾽ Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ὅππως τούσδ᾽ ἵππους λάβετον· καταδύντες ὅμιλον
Τρώων; ἤ τις σφῶε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας;
Αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ᾽ ἐπιμίσγομαι, οὐδέ τί φημι
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ, γέρων περ ἐὼν πολεμιστής·
Ἀλλ᾽ οὔπω τοίους ἵππους ἴδον, οὐδ᾽ ἐνόησα,
Ἀλλά τιν᾽ ὔμμ᾽ οἴω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα·
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Κούρη τ᾽ αἰγιόχοιο Διὸς, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ῥεῖα θεός γ᾽ ἐθέλων καὶ ἀμείνονας, ἠέ περ οἵδε,
Ἵππους δωρήσαιτ᾽, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·
Ἵπποι δ᾽ οἵδε, γεραιὲ, νεήλυδες, οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι· τὸν δέ σφιν ἄνακτ᾽ ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔκτανε, πὰρ δ᾽ ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους·
Τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν,
Τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἕκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους,

" Dic agè mihi, ô laudatiffime Ulyffe, ingens gloria Achivorum,
" Quomodo hos equos ceperitis: *an* quia penetraveritis in caftra
" Trojanorum? an aliquis illos præbuit deus obvius?
" *Utique* perquam radiis fimiles *funt* folis.
" Semper equidem Trojanis immifceor, neque omnino aio
" Manere *me* apud naves, fenex licèt fim bellator:
" Attamen nondum tales equos vidi, neque animadverti:
" Sed aliquem vobis puto dediffe deum obvium factum:
" Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter,
" Filiaque Ægiochi Jovis, cæfia-oculis Minerva.
Hunc autem refpondens allocutus eft confiliis-abundans Ulyffes;
" O Neftor Neleide, ingens gloria Achivorum;
" Facilè deus quidem volens etiam meliores, quàm *funt* hi,
" Equos donaverit, quoniam multo potentiores funt *Dii*.
" Equi autem hi, fenex, nuper-advenerunt, de quibus quæris,
" Threicii: nempe ipforum regem ftrenuus Diomedes
" Occidit, juxtàque focios duodecim omnes principes.
" Decimum tertium *autem* fpeculatorem interfecimus prope naves,
" Quem fcilicet ut explorator exercitûs effet noftri
" Hector miferat & alii Trojani illuftres.
Sic fatus foffam tranfcendere fecit folidos-ungulis equos,

Ver. 544. Εἴπ᾽ ἄγε] Ὀρθῶς ὁ Νέστωρ, τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ὀδυσσέως ἐπιστάμενος, " Εἴπ᾽ ἄγε μ᾽, ὦ πολύαιν᾽ Ὀδυσεῦ (φησι,) " μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, Πῶς δὴ τούσδ᾽ ἵππους λάβετον;" Ἄχθονται γὰρ τοῖς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι, καὶ τὰς ἑαυτῶν εὐτυχίας διεξιοῦσιν, ἂν μὴ κελεύσῃ ἄλλος τις τῶν παρόντων, καὶ ἀναγκαζόμενοι λέγωσι. *Plutarch. Sympofiac. lib.* II. *Probl.* 1. Ubi notandum, quod hodie fcriptum eft, Ὅππως τούσδ᾽ ἵππους λάβετον, legiffe *Plutarchum* interrogativè, Πῶς δὴ τούσδ᾽ ἵππους λάβετον, Quod nihilo minùs eft venuftum.

Ver. 547.—ἐοικότες] De hujus loci conftructione elegantiori, vide fuprà ad *ver.* 437.

Ver. 548. Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ᾽ ἐπιμίσγομαι.] Quam hæc *Neftoris* perfonam deceant, vide fuprà ad ά, 249, 260.

Ver. 551.—ἀντιάσαντα.] Vide fuprà ad ά, 67.

Ver. 552.—νεφεληγερέτα Ζεὺς] Vide fuprà ad ά, 175.

Ver. 557.—ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.] Πολὺ φέρτεροι θεοί εἰσιν. *Euftath. Barnefius* ex MS. edidit, πολὺ φέρτερός ἐστιν. Alii ad *equos* hoc referunt: Minùs apté.

Ver. 559.—ἄνακτ᾽ ἀγαθὸς Διομήδης Ἔκτανε.] Ὁ Διομήδης (fuprà, *ver.* 243.) " Πῶς ἂν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;" Κἀκεῖνος αὖ πάλιν ἀνταποδίδωσιν οἰκείως τὸν ἔπαινον,— " τὸν δέ " σφιν ἄνακτ᾽ ἀγαθὸς Διομήδης Ἔκτανε, πὰρ δ᾽ ἑτάρους δυοκαίδεκα " πάντας ἀρίστους." Αὕτη γὰρ ἡ πρὸς τοὺς φίλους ὕφεσις οὐχ ἧττον ἐπικοσμεῖ τῶν ἐπαινουμένων τοὺς ἐπαινοῦντας. *Plutarch.* πολιτικὰ παραγγέλμ.

Ver. 560.—δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους] *Non pauciores quàm duodecim.* Quod Latini dicunt, *duodecim ipfos.* Ut, apud Ciceronem, " *decem ipfos dies,*" &, " *annis* 73 *ipfis.*" Similiter infrà, σ', 373,—τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν. Ubi ftultiffimè Scholiaftes, περισσὸν (*inquit*) τὸ Πάντας· cùm è contrario in ifta voce Vis omnis fententiæ confiftat; *tripodas uno eodemque tempore non minùs viginti fabricabatur.* Rurfum, σ', 470, Φῦσαι ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων. Ubi *Barnefius* ineptè id vertit Anglicè, " *Twenty in All;*" quod erat fcilicet vertendum, " *Twenty at once.*" Item, τ', 247, Χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα· *decem ipfa talenta*, vel, *talenta non minùs decem.* Ubi *Dionyfii Halicarnaffenfis*, viri eruditiffimi, negligentiam fatis mirari non poffum; qui hoc, Πλεονασμὸν appellat διὰ τὸ μέτρον· *lib.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 8. Iterum, *Odyff.* ί, 204, Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν. Et *Odyff.* ώ, 60, Μοῦσαι δ᾽ ἐννέα πᾶσαι.

Ver. 563. Ἕκτωρ τε—καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.] *Scholiaftes* ad hunc locum, quem & fecuta eft & laudavit *Domina Dacier*; νῦν, *inquit*, ἐν εἰρωνείας μέρει κεῖται· οὐ γὰρ ἐπαινεῖν πρέπει τοὺς πολεμίους. Ineptè admodum; ut mihi quidem videtur. Non enim jam contemptui habebat Trojanos Ulyffes.

Καγχαλόων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὅτε Τυδείδεω κλισίην εὔτυκτον ἵκοντο,
Ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι
Φάτνῃ ἐφ' ἱππείῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
Ἕστασαν ὠκύποδες, μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες·
Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος
Θῆκ' Ὀδυσεὺς, ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμασσαίατ' Ἀθήνῃ·
Αὐτοὶ δ' ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ
Ἐσβάντες, κνήμας τε, ἰδὲ λόφον, ἀμφί τε μηρούς.
Αὐτὰρ ἐπεί σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν
Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τὼ δὲ λοεσσαμένω, καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ,
Δείπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνῃ
Πλείου ἀφυσσάμενοι, λεῖβον μελιηδέα οἶνον.

Gaudio exultans; unaque cæteri ibant gaudentes Achivi.
Quum autem *ad* Tydidæ tentorium bene-structum pervenissent,
Equos quidem alligârunt scite-sectis loris
Præsepe ad equinum; ubi videlicet Diomedis equi
Stabant veloces-pedibus, dulce triticum edentes.
Navis autem in puppi spolia cruenta Dolonis
Posuit Ulysses, dum sacrum parare possent Minervæ.
Ipsi interea sudorem multum abluebant mari,
Ingressi; cruraque, & cervicem, circumque femora.
Verùm postquam ipsis unda maris sudorem multum
Abluisset à corpore, & recreati essent suo corde;
In solia-balneatoria ingressi bene-polita, lavabant.
Quum autem lavissent, & unxissent se pingui oleo,
Jentaculo assidebant; è cratere verò, Minervæ,
Pleno haustum libabant dulce vinum.

Ver. 572.—ἀπενίζοντο.] Pronunciabatur, ἀπεννίζοντο· sicuti ἔλλαβον, ἐλλιτάνευον, ἔννεπε, & similia. Fortasse tamen & *scribetur* rectiùs ἀπεννίζοντο. Ut sit videlicet non ab ἀπονίζομαι, sed ab ἀπεννίζομαι; quod tam rectè dici potest, quàm apud *Herodotum* ἐναπενίζομαι.

Ver. 573.—ἰδὲ λόφον.] Quâ ratione, ἰδὲ, hîc ultimam producat; vide suprà ad α', 51.

Ver. 576, 577.—λούσαντο,—λοεσσαμένω,—ἀλειψαμένω] De hoc vocis mediæ usu maximè proprio, vide suprà ad γ', 143.

Ver. 577.——λίπ' ἐλαίῳ.]
——pinguis olivi. *Virgil. Eclog.* V. 68.

ΤΗΣ

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Λ'.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Λ'.

Ἀγαμέμνων αὐτός τε ὁπλισάμενος, καὶ τοὺς ἄλλους καθοπλίσας Ἕλληνας, ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον· Ἕκτωρ δὲ, Διὸς κελεύσαντος, ἀναχωρεῖ τῆς μάχης, ἕως Ἀγαμέμνων ἐπὶ τὸν ναύσταθμον διασώζεται. Μετὰ ταῦτα Ὀδυσσεὺς, κυκλωσαμένων αὐτὸν τῶν Τρώων, ἀμύνεται αὐτοὺς, Αἴαντος καὶ Μενελάου βοηθησάντων αὐτῷ. Τιτρώσκονται μέν τοι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἄριστοι. Ἀγαμέμνων μὲν ὑπὸ Κόωνος, Ὀδυσσεὺς δὲ ὑπὸ Σώκου· ὑπὸ δὲ Ἀλεξάνδρου, τοξεύονται Διομήδης, καὶ Εὐρύπυλος, καὶ Μαχάων· ὃν ἐπανιόντα σὺν Νέστορι θεασάμενος Ἀχιλλεὺς διαπέμπεται Πάτροκλον μαθησόμενον, τίς εἴη ὁ τετρωμένος; Ὁ δὲ ἀφικόμενος καὶ μαθὼν Μαχάονα εἶναι, παρὰ τοῦ Νέστορος προτρέπεται, ἢ τὸν Ἀχιλλέα πεῖσαι συμμαχῆσαι τοῖς Ἕλλησιν, ἢ αὐτὸς γοῦν λαβὼν τὴν πανοπλίαν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξελθεῖν εἰς μάχην· Ἐπανερχόμενος δὲ, περιτυχὼν Εὐρυπύλῳ, κομίσας εἰς τὰς ναῦς θεραπεύει.

ἌΛΛΗ.

ΤΗΝ Λάμβδα ῥαψῳδίαν Ἀγαμέμνονος ἀριστείαν ἐπιγράφουσι· παράγουσι γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς βοηθούμενον, καὶ πολλὴν τροπὴν τῶν Τρώων ἐργαζόμενον, ὡς καὶ τὸν Δία, Ἶριν πέμψαντα, ἀπάγειν Ἕκτορα, εἰς ὅσον Ἀγαμέμνων ἠρίστευε. Τρωθέντος δὲ ὑπὸ Κόωνος τὴν χεῖρα, καὶ ἀναχωρήσαντος ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ Ἕκτορος ἐλθόντος εἰς τὸν πόλεμον, καρτερᾶς γενομένης μάχης, ἐξ ἀμφοτέρων πίπτουσι, καὶ τιτρώσκονται πολλοὶ, καὶ Διομήδης, καὶ Ὀδυσσεύς· Καὶ Μαχάονα θεασάμενος Ἀχιλλεὺς ὑπὸ τοῦ Νέστορος ἐπὶ τὰς ναῦς ἀγόμενον, πέμπει Πάτροκλον μαθησόμενον, τίς εἴη ὁ τετρωμένος; Ἀφικομένῳ δὲ αὐτῷ Νέστωρ τὰ τῶν Ἑλλήνων ὀδύρεται πταίσματα, καὶ παρακαλεῖ μάλιστα μὲν αὐτὸν πεῖσαι τὸν Ἀχιλλέα συμμαχῆσαι τοῖς Ἕλλησιν· εἰ δὲ ἐκεῖνος μὴ βούλοιτο, σὺν τοῖς Μυρμιδόσι τὸν Πάτροκλον πέμψαι, δόντα τὴν ἰδίαν αὐτῷ πανοπλίαν· τοὺς γὰρ Τρῶας καταπλαγήσεσθαι, καὶ οἰηθέντας αὐτὸν παρεῖναι τὸν Ἀχιλλέα, φεύξεσθαι. Ἐπανερχόμενος δὲ ὁ Πάτροκλος πρὸς Ἀχιλλέα, περιτυχὼν Εὐρυπύλῳ τετρωμένῳ, βαστάζει τε αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς ναῦς κομίσας θεραπεύει.

Ἐπιγραφαί.

Ἀγαμέμνονος ἀριστεία.

Ἄλλως.

Λάμβδα ἐνὶ προμάχοισι μίγη βασιλεὺς Ἀγαμέμνων.

Ἄλλως.

Λάμβδα δ', Ἀριστῆας Δαναῶν βάλον Ἕκτορος ἄνδρες.

LIB. XI.

ἨΩΣ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
Ζεὺς δ' Ἔριδα προΐαλλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν·
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,

AURORA autem è lectis, à pulchro Tithono,
Surgebat, ut immortalibus lucem ferret atque mortalibus:
Jupiter verò *Deam* Discordiam misit celeres ad naves Achivorum
Luctuosam, belli signum in manibus gestantem:
Stetit autem *ea* in Ulyssis ingenti navi nigra,

Ver. 1. Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων—Τιθωνοῖο] Vide suprà ad ά, 477.
Tithoni croceum linquens aurora cubile.
Georg. I, 447. *Æn.* IV, 585.

Ver. 2. Ὤρνυθ'] Vide suprà ad γ', 260.
Ibid.—ἀθανάτοισι] Vide suprà ad ά, 398.

Ver.

Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος· τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν·
Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ μέγα τε, δεινόν τε,
Ὄρθι' Ἀχαιοῖσιν, μέγα δὲ σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι·
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν
Ἀργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε, ξεινήϊον εἶναι.
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὕνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον·
Τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε, χαριζόμενος βασιλῆϊ·
Τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
Δώδεκα δὲ χρυσοῖο, καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο·
Κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν
Τρεῖς, ἑκάτερθ' ἴρισσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
Ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἧλοι
Χρύσειοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν
Ἀργύρεον, χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.
Ἂν δ' ἕλετ' ἀμφιβρότην, πολυδαίδαλον, ἀσπίδα θοῦριν,

Quæ in medio erat; ut vox exaudiri posset in utramque partem,
Et ad Ajacis tentoria Telamonii,
Et ad Achillis: qui *duo* utique ad extremas partes naves æquales
Subduxerant, virtute freti & robore manuum.
Illic stans clamavit dea altumque horrendumque,
Intentissima-voce Achivis, magnumque robur immisit cuique
In cor, ut indesinenter bellarent & pugnarent.
His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire
In navibus cavis dilectam in patriam terram.
Atrides porro clamavit, & accingi jussit
Argivos; ipse quoque induit splendidum æs.
Ocreas quidem primùm circa tibias posuit,
Pulchras, argenteis fibulis apte-junctas:
Tum deinde thoracem circa pectora induebat,
Quem olim ei Cinyras dedit, hospitale munus ut esset.
Audiebatur enim ad-Cyprum-usque magna fama, quòd Achivi
Ad Trojam navibus navigaturi essent:
Quamobrem ei hunc dedit, gratificans regi.
Ac hujus quidem decem virgæ erant nigri cyani,
Duodecim autem auri, & viginti stanni:
Cærulei item dracones surgebant ad collum
Tres, ab utraque parte iridibus similes, quas utique Saturnius
In nube fixit, signum articulate-loquentibus hominibus.
Circa humeros dein jecit ensem: in eo verò clavi
Aurei collucebant: at circùm vagina erat
Argentea, aureis loris apta.
Sustulit autem, totum-hominem-operiens, varium scutum, validum,

Ver. 8.—τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας] Vide suprà ad θ', 225.

Ibid.—νῆας ἐΐσας] Vide suprà ad *d*, 306.

Ver. 10.—ἤϋσε θεὰ μέγα τε] Clamor militum ad pugnam exeuntium, μεγαλοπρεπῶς. Infrà *v.* 50. ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ'.

Ibid.—μέγα τε, δεινόν τε.] Quâ ratione, τε, hîc producatur; vide suprà ad *ά*, 51.

Ver. 11. Ὄρθι' Ἀχαιοῖσιν.]

Ὅτε δὴ παρέκυψε Χαῖρις ἐπὶ τὸν ὄρθιον. *Aristophan. Acharn. ver.* 16. Quem ad locum Scholiastes; Ὁ δὲ Ὄρθιος αὐλητικὸς νόμος, οὕτω καλούμενος, διὰ τὸ εἶναι εὔτονος, καὶ ἀνάτασιν ἔχειν.

Ibid—μέγα δὲ σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ] Vide suprà ad *β'*, 451.

Ver. 15. Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν—ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο]

Turnus in arma viros, armis circundatus ipse,
Suscitat; æratasque acies in prælia cogit
Quisque suas, variisque acuunt rumoribus iras. *Æn.* IX, 462.

Ibid.—ἄνωγεν] Non à præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ab aoristo, ἄνωγον. Vide suprà ad θ', 322; & ad *ά*, 37.

Ver. 16.—ἐδύσατο] *Al.* ἐδύσσατο. Male: Ut rectè notavit *Barnesius*: Nam ἐδύσατο antepenultimam naturâ producit. *Al.* ἐδύσετο: De quo vide suprà ad *β'*, 35; & ad *έ*, 109.

Ibid.——νώροπα χαλκόν·] Vide suprà ad *β'*, 578.

Ver. 18. Καλὰς] Vide suprà ad *β'*, 43.

Ver. 26.——προτὶ] *Al.* ποτὶ. Quod & ferri possit.

Ver. 31. Ἀργύρεον, χρυσέοισιν.] Pronunciabatur χρυσοῖσιν. Prima enim nullâ potest licentiâ corripi.

Ver.

Καλὴν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν,
Ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν ἐείκοσι κασσιτέροιο
Λευκοὶ, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλαν@ κυάνοιο.
Τῇ δ᾽ ἔπι μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐςεφάνωτο
Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε, Φόβ@ τε.
Τῆς δ᾽ ἐξ ἀργύρε@ τελαμὼν ἦν· αὐτὰρ ἐπ᾽ αὐτῷ
Κυάνε@ ἐλέλικ]ο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
Τρεῖς ἀμφιςεφέες, ἑνὸς αὐχέν@ ἐκπεφυυῖαι.
Κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφίφαλον κυνέην θέτο, τετραφάληρον,
Ἵππϐριν· δεινὸν δὲ λόφ@ καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ᾽ ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ,
Ὀξέα· τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ᾽ αὐτόφιν ϐρανὸν εἴσω
Λάμπ᾽· ἐπὶ δ᾽ ἐγδέπησαν Ἀθηναίη τε ϗ Ἥρη,
Τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκας@
Ἵππϐς εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ᾽ ἐπὶ τάφρῳ·
Αὐτοὶ δ᾽ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ῥώοντ᾽· ἄσβες@ δὲ βοὴ γένετ᾽ ἠῶθι πρό.
Φθὰν δὲ μεθ᾽ ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες·
Ἱππῆες δ᾽ ὀλίγον μεlεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν

Pulchrum, circùm quod orbes decem æræi erant;
Inque eo umbones erat viginti, ex ſtanno
Candidi, & in mediis erat *unus* ex nigro cyano.
In eo autem Gorgon trux oculis ad ornata erat
Horrendum aſpiciens, & circùm Terrorque, & Fuga.
Ex eo autem argenteum lorum erat: & ſupra iſtud
Cæruleus ſinuabatur draco, capitaque ei erant
Tria in-orbem-curvata, una cervice enata.
Capiti verò clavis-utrimque-ornatam galeā impoſuit, quatuor-conos-habentem,
Setis-equinis-comantem: horrendum autem criſta deſuper nutabat.
Sumpſit dein validas haſtas duas, munitas ære,
Acutas: longe autem æs ab ipſis *ad* cœlum uſque
Splendebat: inſuperque ſonitum ediderunt Minervaque & Juno,
Honorantes regem divitis-auro Mycenes.
Aurigæ tum porro ſuo præcipiebat unuſquiſque
Equos bene ex ordine tenere illic ad foſſam:
Ipſi verò pedibus, cum armis, armati
Alacres-ruebant: immenſus verò clamor ortus eſt auroram ante.
Priores autem venerunt cum equitibus ad foſſam inſtructi;
Equites verò paululùm pòſt ſequebantur; inter eos autem tumultum

Ver. 33. Καλὴν,] Vide ſuprà ad β´, 43.

Ver. 35.—ἔην] *Barneſius* legendum exiſtimat, ἔεις, *unus*. Quæ neque Homerica vox eſt, & multò etiam elegantiùs reticetur.

Ver. 36.——Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐςεφάνωτο] Non ſine magno artificio, productâ hîc, etiam extra cæſuram, ſyllabâ brevi, verſus ipſe videtur quaſi *diriguiſſe*. Vide ſuprà ad α´, 342; & ad γ´, 363; & infrà ad μ´, 208. Ὅταν δὲ—φοβερὰν—ὄψιν εἰσάγῃ, τῶν τε φωνηέντων ϗ τὰ κράτιςα θήσει, ἀλλὰ τῶν ψοφοειδῶν ἢ ἀφώνων τὰ δυσεκφορώτατα λήψεται, καὶ καταπυκνώσει τούτοις τὰς συλλαβάς· Οἷά ἐςι ταυτί·

Τῇ δ᾽ ἔπι μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐςεφάνωτο.
Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε.

Dionyſ. Halicarn. περὶ συνθέσεως, §. 16.

Ver. 37.—περὶ δὲ Δεῖμός τε.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur; item ultima in κυάνεος, *ver.* 39; & in ἀμφιςεφέες, *ver.* 40; & θεὸς, *ver.* 58; vide ſuprà ad α´, 51.

Ver. 40.—ἀμφιςεφέες] *Al.* ἀμφιςρεφέες.

Ver. 48.—ἐπὶ τάφρῳ·] *Al.* ἐπὶ τάφρον.

Ver. 49.—σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες Ῥώοντ᾽] Iſtud Σὺν τεύχεσι, propter adjunctam *præpoſitionem*, non refertur ad θωρηχθέντες, (vide ε´, 737; & θ´, 376, 388,) ſed ad ῥώοντο. Quemadmodum & latinè dicitur, *armis armari*, non *cum armis armari*; è contrario, *cum armis hoſtem aggredi*, rectè dicitur. Vide ſuprà ad α´, 528, 529; & ad θ´, 530.

Ver. 51. Φθὰν δὲ μεθ᾽ ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες· Ἱππῆες δ᾽ ὀλίγον μετεκίαθον.] Sententia eſt: Progrediebatur exercitus eo ordine, ut priores ad foſſam ſtarent inſtructi pedites; equites, è curribus pugnaturi, parvo interjecto ſequerentur intervallo. Fieri quoque poteſt ut iſtud, φθαν, comparatè ad Trojanos uſurpetur: Priùs ſcilicet ad foſſam Achivi erant inſtructi ad defendendum, quàm ad oppugnandum aggrederentur Trojani. *Barneſius* omnino legendum contendit, φθὰν δὲ μέγ᾽ ἱππήων. Quod tamen nullo modo fieri poteſt. Nam *primò*, μέγα φθάνειν, ut opinor, non ſatis græcè dicitur: Quod ſi rectè diceretur, non tamen aptè conveniret cum eo quod ſequitur, ὀλίγον μετεκίαθον. *Deinde*: conſtructio iſta, φθάνειν ἱππήων, Homerum non ſapit. Adhibet enim Poëta vocem φθάνειν, abſolutè, multis in locis: Cum accuſativo ſemel, φ´, 262,—φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα. Cum genitivo autem nuſquam conjungit: Nam in iſto, π´, 322,—τοῦ δ᾽ ἀντίθεος Θρασυμήδης Ἔφθη ὀρεξάμεν@, vocula τοῦ refertur non ad ἔφθη, ſed ad ὀρεξάμεν@. Quòd ſi rectè dici potuiſſet, φθὰν δὲ ἱππήων· attamen multò aptiùs ſcriberetur, φθὰν δὲ μὲν ἱππήων, quàm φθὰν δὲ μέγ᾽ ἱππήων propter ſequens iſtud ὀλίγον. *Denique*, quod voluit Scholiaſtes, μέγα κοσμηθέντες, neque græcè (credo) dicitur; neque (ſi dici potuiſſet) iſtiuſmodi verborum tranſpoſitionem, aut græcæ, aut ullius (ut opinor) fert linguæ ratio.

Ὦρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὕνεκ' ἔμελλε
Πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς ἄϊδι προϊάψειν.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο,
Ἕκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Αἰνείαν θ', ὃς Τρωσὶ, θεὸς ὥς, τίετο δήμῳ·
Τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
Ἠΐθεόν τ' Ἀκάμαντ' ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
Οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ,
Παμφαίνων, τότε δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα·
Ὣς Ἕκτωρ ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
Λάμφ', ὥστε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὀγμὸν ἐλαύνωσιν, ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
Πυρῶν, ἢ κριθῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
Ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
Δήουν· οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο·
Ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχον· οἱ δὲ, λύκοι ὥς,
Θῦνον· Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα·
Οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
Οἱ δ' ἄλλοι οὔ σφιν πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἕκηλοι
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καθήατο· ἧχι ἑκάστῳ
Δώματα καλὰ τέτυκτο, κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο·

Concitavit pernicioſum Saturnius, & ex alto demiſit rores
Sanguine madidos ex æthere, quòd eſſet
Multa fortia capita orco præmature miſſurus.
Troes verò ex-altera-parte *aciem inſtruebant* ſuper tumulo campi,
Hectoremque circa magnum, et eximium Polydamantem,
Æneamque, qui inter Trojanos, deus veluti, honorabatur à populo;
Treſque Antenoridas, Polybum, & Agenora nobilem,
Juvenemque Acamanta, ſimilem immortalibus:
Hector verò inter primos, ferebat clypeum undique æqualem.
Qualis autem ex nubibus apparet exitialis ſtella,
Aliquando collucens, interdum verò ſubit nubes opacas:
Sic Hector modò quidem inter primos apparebat,
Modò autem inter extremos, imperans. Totus verò ære
Splendebat, veluti fulgur patris Jovis Ægiochi.
Quemadmodum autem meſſores oppoſiti invicem
Segetes metendo obviam-feſtinant, viri locupletis per arvum,
Tritici, vel hordei; manipuli verò crebri cadunt;
Sic Trojani & Achivi in ſe invicem inſilientes
Cædebant; neutrique recordabantur perniciosæ fugæ:
Æqualia autem in pugna capita ferebant: ipſi verò, lupi veluti,
Ruebant: Diſcordia utique gaudebat luctuoſa aſpiciens:
Sola enim deorum aderat pugnantibus:
At alii non ipſis aderant dii, ſed quieti
Suis in ædibus ſedebant; ubi ſingulis
Domus pulchræ ædificatæ erant, per juga Olympi:

Ver. 53.—ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος]
—fragor intonat ingens;
Arma inter nubem, cœli in regione ſerenâ,
Per ſudum *rutilare* vident, & pulſa tonare. *Æn.* VIII, 527.

Ver. 60.—ἀθανάτοισιν] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 62. Οἷος δ'—ἀστὴρ,] Vide ſuprà, ί, 4; & infrà, χ', 26 & 317.
Ὡς κἄμ' ἐπαυχῶ τοῦδε τῆς φήμης ἄπο
Δεδορκότ' ἐχθροῖς, ἄστρον ὥς, λάμψειν ἔτι. *Sophocl. Electr.* 64.
— —ipſe agmine Pallas
In medio, chlamyde & pictis conſpectus in armis:
Qualis ubi Oceani perfuſus Lucifer undâ,
Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignes,
Extulit os ſacrum cœlo.— *Æn.* VIII, 587.
Singularis autem apud *Homerum* hujus imaginis pulchritudo, eo quòd *Hectorem* ubique ſummâ cum agilitate inter ſuos *ex intervallis* exhibeat *interlucentem*.

Ver. 67. Οἱ δ' ὥστ' ἀμητῆρες] Mirè placuiſſe *Alexandro Magno* hoſce quinque verſiculos, refert *Dio, Orat.* I.

Ver. 68. Ὀγμὸν] Ὄγμον ſcribendum docet *Euſtathius*, ſicut; ὄκνος, ὄμβρος, ὄσσος, ὄρθρος, ὄρφνος, ὄλβος. Sed hoc leviculum.

Ibid.—ἐλαύνωσιν, ἀνδρὸς] Quâ ratione, ἐλαύνωσιν, hîc ultimam producat; item ἐνὶ, *ver.* 76; vide ſuprà ad ά, 51.

Ibid.—ἄρουραν.] Vide ſuprà ad ζ', 142.

Ver. 70.—ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες Δήουν.]
—cædebant pariter, pariterque ruebant
Victores victique; neque his fuga nota, neque illis.
Æn. X, 756.

Ver. 72.—οἱ δὲ, λύκοι ὥς,]
—inde, lupi ceu; *Æn.* II, 355.

Ver. 73. Θῦνον. Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε]
—ſævit medio in certamine Mavors,—
Et ſciſſâ gaudens vadit *Diſcordia* pallâ? *Æn.* VIII, 700.

Ver. 76.—καθήατο] *Al.* καθείατο.

Ver. 77.—καλὰ] Vide ſuprà ad β', 43.

Πάντες δ' ᾐτιόωντο κελαινεφέα Κρονίωνα,
Οὕνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ, νόσφι λιασθεὶς,
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν, ὀλλύντας τ', ὀλλυμένους τε.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὡπλίσσατο δόρπον
Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
Τάμνων δένδρεα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν,
Σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ·
Τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας,
Κεκλόμενοι ἑτάροισι κατὰ στίχας· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ'· ἕλε δ' ἄνδρα Βιήνορα, ποιμένα λαῶν,
Αὐτὸν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον Ὀϊλῆα πλήξιππον.
Ἤ τοι ὅγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξέϊ δουρὶ
Νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
Ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περίδυσε χιτῶνας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
Υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὥ ποτ' Ἀχιλλεὺς

Omnes autem accusabant atras nubes-cogentem Saturnium.
Eò quòd Trojanis volebat gloriam præbere.
Atque eorum sane nullam-habebat-rationem pater: sed, secedens,
Ab aliis seorsum sedebat, gloria exultans,
Inspiciens Trojanorumque urbem et naves Achivorum,
Ærisque fulgorem, interimentesque, intereuntesque.
Ac quamdiu quidem tempus matutinum erat & crescebat sacra dies,
Tamdiu valde utrosque tela attingebant cadebatque populus:
Quo tempore verò lignator apparat prandium
Montis in saltibus, postquam satiavit manus
Cædendo arbores altas, satiasque ejus cepit animum,
Cibique dulcis circùm præcordia desiderium occupat:
Tunc sua virtute Danai perfregerunt phalangas,
Adhortatione-facta sociis per ordines: Agamemnon verò
Primus exiliit; interfecitque virum Bainorem, pastorem populorum,
Ipsum; deinde verò & socium Oileum agitatorem-equorum.
Nempe hic ab equis *in eum* desiliens, adversus stetit;
Hunc autem rectà irruentem in fronte acuta hasta
Percussit, neque galea hastam ei morata est ære gravis,
Sed per ipsam penetravit & os, cerebrumque
Intus totum fœdatum est: domuit verò ipsum irruentem.
Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemnon
Pectora formosa-nudatos, quum exutas-abstulisset tunicas:
Ipse verò ivit Isumque & Antiphum interfecturus,
Filios duos Priami, nothum & legitimum, ambos
In uno curru existentes: nothus quidem aurigabatur,
Antiphus autem *è curru* pugnabat inclytus: quos olim Achilles

Ver. 81.—ἀπάνευθε] Vide suprà ad ά, 349.

Ver. 82. Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν] Vide suprà ad θ', 51.

Ver. 83.—ὀλλυμένους τε.] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 86. —— ὠπλίσσατο] Ita *Barnesius*, rectè. *Vulgg.* ὁπλίσσατο: Malè. Corripit enim antepenultimam. Vide suprà ad ά, 140.

Ibid.—δόρπον.] *Plutarchus, Symposiac. lib.* VIII. *Probl.* 6. legit δεῖπνον.

Ver. 95 & 98.—μεμαῶτα] Vide suprà ad ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 97.——καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο.]
———— ————ille securi
Adversi frontem mediam mentumque reductâ
Disjicit, & sparso latè rigat arma cerebro. *Æn.* XII, 306.

Ver. 100. Στήθεσι παμφαίνοντας.] Videtur mihi vox, παμφαίνοντας, eam habere vim, ut non dicat tantùm *pectore nudatos*, sed, quod & in versione exhibui, *pectora formosa nudatos.*

Ver. 103.—ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν, Ἄντιφος αὖ παρέβασκε.] Sic infrà ψ', 132.—ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε.
——bijugis infert se Lucagus albis,
——fraterque Liger; sed frater habenis
Flectit equos, strictum rotat acer Lucagus ensem.
Æn. X, 575.

Ver. 104.—ποτ' Ἀχιλλεὺς.] Καὶ νῦν Ὅμηρος Ἀχιλλέως μνήμην συνήθως παρεντιθεὶς,—τόν τε Ἀχιλλέα σεμνύνει καὶ τὴν ποίησιν καταποικίλλει. *Eustath.* Vide suprà ad β', 673, 681; ad έ, 788; & ad ή, 228.

Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι,
Ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβὼν, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων·
Σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ,
Γινώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ θοῇσιν
Εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἴδης ἄγαγεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
Ῥηϊδίως συνέαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
Ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἁπαλόν τε σφ' ἦτορ ἀπηύρα·
Ἡ δ' εἴπερ τε τύχῃσι μάλα σχεδὸν, οὐ δύναταί σφιν
Χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἱκάνει·
Καρπαλίμως δ' ἤϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
Σπεύδουσ', ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς·
Ὣς ἄρα τοῖς οὔτις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον
Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον μενεχάρμην,
Υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα,
Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,
Οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ·
Τοῦ περ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
Ἐκ γάρ σφέας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα·
Τὼ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὦρτο, λέων ὥς,
Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,

Idæ in jugis ligavit teneris viminibus,
Pascentes apud oves nactus, & *demum* liberavit pretio.
Jam verò Atrides late imperans Agamemnon
Horum alterum quidem supra mammam ad pectus percussit hasta:
Antiphum autem ad aurem feriit ense, dejecitque ab equis.
Festinans verò ab iis detrahebat arma pulchra,
Agnoscens: etenim ipsos antea apud naves celeres
Viderat, quando ex Ida duxerat pedibus velox Achilles.
Sicut autem leo cervæ velocis parvulos hinnulos
Facilè confringit, correptos validis dentibus,
Veniens ad lustrum, teneramque ipsis animam aufert;
Illa verò, quamvis adsit valde propè, non potest ipsis
Opitulari; illam enim ipsam tremor vehemens subit;
Confestimque fugit per querceta densa et sylvam
Festinans, sudans violentæ feræ propter impetum:
Sic illis nemo potuit arcere perniciem
Ex Trojanis, sed & ipsi ab Argivis percellebantur.
Porro *Agamemnon* Pisandrumque & Hippolochum fortem,
Filios Antimachi bellicosi, qui potissimum,
Auro ab Alexandro accepto, splendidis *scilicet* donis,
Non sinebat *Trojanos* Helenam reddere flavo Menelao;
Hujus utique duos filios cepit rex Agamemnon,
In uno curru existentes, simulque agebant veloces equos:
Nam iis ex manibus fugerant habenæ artificio-factæ,
Atque adeò turbati sunt: itaque *in eos* contrà ruit, ceu leo,
Atrides: ii verò è curru supplices orabant;
" Vivos-cape, Atrei fili, tuque digna accipe pretia-liberationis:
" Multæ utique in Antimachi ædibus opes reconditæ-jacent,
" Æsque, aurumque, varioque-artificio elaboratum ferrum:
" Ex his tibi donaverit pater infinita dona,

Ver. 105 —δίδη.] Ut ex δώσω, δίδωμι· ita ex δήσω, δίδημι.

Ver. 107. Δὴ τότε γ'.] *Barnesius* edidit, Τῶν τότε γ'. At minus concinnè.

Ver. 110.—καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 111. Γιγνώσκων] *Al.* Γινώσκων. Quod perinde est. Nam γινώσκω primam producit.

Ver. 112.—πόδας ὠκὺς] Vide suprà ad ά, 58.

Ver. 118.—ὕλην] Vide suprà ad γ', 151,

Ver. 128. Ἐκ γὰρ σφέας χειρῶν φύγον.] Refertur istud, γὰρ, ad præcedentem λάβε, *ver.* 126. *Al.* ἐκ γὰρ σφέων χειρῶν φύγον. Minùs venustè.

Ver. 129.—ἐναντίον ὦρτο]

——infesta subit obvius hastâ. *Æn.* X, 877.

Ver. 132. Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις] *Al.* Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῖο πατρός. vel Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρός· Sed malè. Nam, ut rectè annotavit *Barnesius*, liquet ex *ver.* 138 infrà, *Antimachum* jam hîc anteà fuisse *nominatum*.

Ver. 134.—χαρίσαιτο] Vide suprà ad ά, 140.

Εἰ νῶϊ ζωὺς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Ὥς τώγε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν·
Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστὸν,
Ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν,
Ἀγγελίην ἐλθόντα, σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ,
Αὖθι κατακτεῖναι, μηδ' ἐξέμεν ἂψ ἐς Ἀχαιούς·
Νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
Ἱππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε,
Χεῖρας ἀπὸ ξίφει τμήξας, ἀπό τ' αὐχένα κόψας·
Ὅλμον δ' ὣς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὁμίλου.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ', ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
Πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκῃ,
Ἱππεῖς δ' ἱππῆας, (ὑπὸ δέ σφισιν ὦρτο κονίη
Ἐκ πεδίου, τὴν ὦρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων,)
Χαλκῷ δηϊόωντες· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
Αἰὲν ἀποκτείνων ἕπετ', Ἀργείοισι κελεύων·
Ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,
Πάντη τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
Πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
Ὣς ἄρ' ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πῖπτε κάρηνα

"Si nos vivos audierit apud naves Achivorum.
Sic hi flentes allocuti sunt regem
Blandis verbis: non blandam verò vocem audiverunt;
"Si ergo Antimachi bellicosi filii estis,
"Qui quondam in Trojanorum concione Menelaum jubebat,
"Legatum profectum, cum divino Ulysse,
"Illic interficere, neque dimittere rursum ad Achivos:
"Nunc certè patris indignam luetis injuriam.
Dixit, & Pisandrum quidem ab equis dejecit humi,
Hasta percussum ad pectus; atque ille supinus solo allisus est.
Hippolochus autem desiliit, quem porro humi interfecit,
Manibus gladio abscissis, & cervice amputata:
Mortariumque tanquam, projecit volvendum per turbam.
Atque hos quidem reliquit: ipse verò, ubi plurimæ turbabantur phalanges,
Illuc irruebat, simulque alii bene-ocreati Achivi.
Pedites quidem pedites interficiebant, fugientes necessitate,
Equites verò equites, (ab ipsis autem est excitatus pulvis
E campo, quem excitabant grave-strepentes pedes equorum,)
Ære cædentes. At rex Agamemnon
Semper interficiens insequebatur, Argivos adhortans.
Ut verò cùm ignis edax in cæduam inciderit sylvam,
Et quoquoversus contorquens ventus differt, rami autem
Cum stirpibus cadunt impulsi ignis impetu:
Sic sub Atrida Agamemnone cadebant capita

Ver. 138. Εἰ μέν δὴ Ἀντιμάχοιο.] Pronunciabatur, Εἰ μὲν δὴ 'ντιμάχοιο. Ut rectè observavit *Barnesius*.

Ibid.—δαΐφρονος] Per ironiam dictum contendunt nonnulli. Sed nihil opus. Est enim epitheton & sociorum & hostium commune.

Ver. 139.—ἄνωγεν.] Non à præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ab aoristo, ἄνωγον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide suprà ad θ', 322; & ad ά, 37.

Ver. 146.—ἀπό τ' αὐχένα κόψας· Ὅλμον δ' ὣς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι]

Tum caput orantis nequicquam, & multa parantis
Dicere, deturbat terræ; truncumque tepentem
Provolvens.——— *Æn.* X, 554.

Ver. 148. Τοὺς μὲν ἔασ'] Vide suprà ad δ', 42.

Ibid.—ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες]

Irruit; & quà tela videt densissima, tendit. *Æn.* IX, 555.

Ver. 151.—ἱππῆας, ὑπὸ] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 155 Ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον]

Ac velut, optato ventis æstate coortis,
Dispersa immittit sylvis incendia pastor;
Correptis subito mediis, extenditur una
Horrida per latos acies Vulcania campos. *Æn.* X, 405.
In segetum veluti cùm flamma furentibus Austris
Incidit. ——— ——— *Æn.* II, 304.

Quo in loco, *Homericæ* parabolæ dignitatem non implevisse *Virgilium* existimat *Macrobius, lib.* V, *cap.* 13.

Ibid.—πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ.] ἄξυλον ὕλην, οἱ μὲν πολύξυλον ἀποδεδώκασιν, οἱ δὲ τὴν ὁμόξυλον—ὡς—καὶ ἄλοχος καὶ ἄκοιτος, ἡ ὁμόλεκτρος καὶ ὁμόκοιτις· καὶ ἄξυλος οὖν, ἡ ὁμόξυλος, διὰ τὸ πυκνόν. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἄξυλον λέγειν· οὐ κατὰ τὴν στέρησιν τοῦ ξύλου,—ἀλλὰ κατὰ στέρησιν τοῦ ξυλίσασθαι· ἵν' ᾖ, ἄξυλος ὕλη, ἀφ' ἧς οὐδείς πω ἐξυλεύσατο. Καὶ ἄκοιτις δὴ καὶ ἄλοχος ἐμοὶ δοκεῖ κυρίως ἡ παρθενικὴ λέγεσθαι, παρὰ τὸ λέχους ἑτέρου μὴ μετασχεῖν, μηδὲ κοίτης.—Καὶ, ἀΐδηλον δὲ πῦρ, οὐκ ἔστι τὸ μεγαλόδηλον, ἀλλὰ τὸ ἀδηλοποιόν. *Porphyrii Quæst. Homeric.* 26.

Ibid.——ὕλῃ.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 156.—φέρει] *Al.* στρέφει.

Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
Κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας,
Ἡνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
Κείατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισιν.
Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ·
Ἀτρείδης δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων.
Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
Μέσσον καππεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
Ἱέμενοι πόλεως· ὁ δ' κεκληγὼς ἕπετ' αἰεὶ
Ἀτρείδης, λύθρῳ δ' ἐπαλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκοντο,
Ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
Οἱ δ' ἔτι καμμέσσον πεδίον φοβέοντο, βόες ὣς,
Ἅστε λέων ἐφόβησε, μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ,
Πάσας· τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι
Πρῶτον· ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει·
Ὣς τοὺς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο·
Πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον ἵππων,
Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
Ἵξεσθαι, τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἴδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο πιδηέσσης,
Οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χερσίν·
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, τὸν Ἕκτορι μῦθον ἔνισπε·

Trojanorum fugientium, multique arduis-cervicibus equi
Vacuos currus cum ſtrepitu-rapiebant per aciei ordines,
Aurigas deſiderantes eximios: illi verò in terra
Jacebant, vulturibus longè gratiores, quàm uxoribus.
Hectorem verò extra tela ſubduxit Jupiter, extraque pulverem,
Extraque cædem, extraque ſanguinem, extraque tumultum:
Atrides autem inſequebatur, vehementer Danaos adhortans.
Troës autem ad Ili ſepulchrum veteris Dardanidæ,
Medium per-campum juxta caprificum ruebant,
Cupidi urbis *adeundæ*: Ac clamans ſequebatur uſque
Atrides, cruore autem pulverulento fœdabatur manus invictas.
Quum autem jam ad Scæaſque portas & fagum veniſſent,
Ibi tandem conſtiterunt, & alii alios expectabant.
Alii verò adhuc per-medium campum fugabantur, boves tanquam,
Quas leo territas-fugavit, aggreſſus nocte intempeſta,
Omnes; uni autem *alicui* apparat certum exitium:
Hujus nempe cervicem frangit, correptam validis dentibus
Primùm; deinde etiam & ſanguinem & viſcera omnia haurit:
Sic hos Atrides inſequebatur rex Agamemnon,
Semper occidens poſtremum: illi autem fugiebant.
Multi verò pronique & ſupini excidebant curribus,
Atridæ ſub manibus: ſupra modum enim ante alios haſta furebat.
At cum jam forte eſſet ad urbem altumque murum
Perventurus, tum verò pater hominumque deûmque
Idæ in cacuminibus reſedit abundantis-ſcatebris,
De cœlo delapſus; tenebatque fulgur in manibus;
Irin autem excitavit aureas-alas habentem, nunciaturam:
" Vade age, Iri velox, hoc Hectori verbum dic:

Ver. 160.—κροτάλιζον] De hujuſmodi ὀνοματοποιΐα, vide ſuprà ad β', 210; ad γ', 363; & ad δ', 455, 456, 504.

Ibid.—πτολέμοιο γεφύρας] Vide ſuprá ad δ', 571.

Ver. 163.—ἐκ βελέων,—κονίης—ἀνδροκτασίης—αἵματος,—κυδοιμοῦ.] " Ante omnes apud Homerum, ejuſdem rei atque " ſententiæ luculenta exaggeratio eſt. Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων—. " Nam quum omnia iſta—multa & continua nomina nihil plus " demonſtrent quàm prælium, hujus tamen rei varia facies " delectabiliter ac decorè multis variiſque verbis depicta eſt." *Gell. lib.* XIII, *cap.* 23.

Ver. 167. —παρ' ἐρινεὸν] Vide ſuprà ad ζ', 433.

Ver. 168.—κεκληγὼς] Vide ſuprà ad β', 314.

Ver. 172.—βόες ὣς,] Vide ſuprà ad α', 51.

Ver. 176. —αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει.] *Scaligero* (*Poëtic. lib.* V, *cap.* 4.) videntur *plus pingere*, quæ dixit *Virgilius*;

——————manditque trahitque
Molle pecus, mutumque metu: fremit ore cruento.
Æn. IX, 340.

Sed non rectè inſtituta eſt comparatio. *Virgilio* enim de *ovibus* ſermo eſt, *Homero* de *bubus*; utrobique aptiſſimus.

Ver. 179.—πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον]

————curruque volutus
Cædit ſemianimis Rutulorum calcibus arva. *Æn.* X, 403.

Ver. 186. Βάσκ' ἴθι] Vide ſuprà ad β', 8.

Ver.

Ὄφρ᾽ ἂν μέν κεν ὁρᾷ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θύνοντ᾽ ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν.
Τόφρ᾽ ἀναχωρείτω, τὸν δ᾽ ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
Μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
Αὐτὰρ ἐπεί κ᾽, ἢ δουρὶ τυπείς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω,
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηται,
Δύῃ τ᾽ ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ·
Ὡς ἔφατ᾽· οὐδ᾽ ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Βῆ δὲ κατ᾽ Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Εὗρ᾽ υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον,
Ἑσταότ᾽ ἔν θ᾽ ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διῒ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ζεύς με πατὴρ προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι·
Ὄφρ᾽ ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θύνοντ᾽ ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ᾽ ὑπόεικε μάχης, τὸν δ᾽ ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
Μάρνασθαι δηΐοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην·
Αὐτὰρ ἐπεί κ᾽, ἢ δουρὶ τυπείς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε τοὶ κράτος ἐγγυαλίξει
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηαι,
Δύῃ τ᾽ ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ἕκτωρ δ᾽ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
Πάλλων δ᾽ ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν·
Οἱ δ᾽ ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ᾽ ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας·
Ἀρτύνθη δὲ μάχη· σταν δ᾽ ἀντίοι· ἐν δ᾽ Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ᾽· ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἁπάντων.

"Quamdiu quidem videat Agamemnonem, pastorem populorum,
"Furibunde ruentem inter primos pugnatores, perdentem ordines virorum,
"Tamdiu *ipse quidem* pedem referat, cæteras autem copias hortetur
"Pugnare cum hostibus per asperum prælium.
"Sed postquam *iste* vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
"In currum saliet; tunc ei robur immittam,
"Ut cædat; donec ad naves bonis-transtris-instructas pervenerit,
"Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
Sic dixit: Nec non obsecuta est pedibus ventosa velox Iris:
Descendit autem de Idæis montibus Ilium versùs sacram;
Invenitque filium Priami bellicosi Hectorem nobilem,
Stantem inque equis & curribus bene-compactis;
Propè verò adstans allocuta est pedibus velox Iris;
"Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
"Jupiter me pater misit tibi, ut hæc loquerer:
"Quamdiu quidem videas Agamemnona, pastorem populorum,
"Furibunde-ruentem inter primos-pugnatores, perdentem ordines virorum,
"Tamdiu cede pugna, cæteras autem copias hortare
"Pugnare cum hostibus per asperum prælium:
"Sed postquam *iste*, vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
"In currum saliet, tunc tibi victoriam dabit
"Ut cædas; donec ad naves bonis transtris-instructas perveneris,
"Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
Ac quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris:
Hector autem de curribus cum armis desiliit in terram,
Vibransque acutas hastas per exercitum ibat quoquoversum,
Concitans ad pugnandum: suscitavitque prælium grave.
Illi verò conversi sunt *à fuga*, & adversi steterunt Achivis.
Argivi etiam ex altera parte corroborârunt phalangas:
Restitutumque est prælium; steteruntque adversi: Agamemnon autem
Primus irruit; cupiit enim longe pugnare ante omnes.

Ver. 196. Βῆ δὲ—, Εὗρ᾽ υἱὸν.] Celeritatem Motûs pulchrè depingit constructio ἀσύνδετος.

Ver. 200.—Διῒ μῆτιν] Quâ ratione utrumque horum vocabulorum hîc ultimam producat, vide suprà ad α΄, 51.

Ibid.—ἀτάλαντε] Vide suprà ad β΄, 627.

Ver. 201. Ζεύς με πατὴρ προέηκε]
Ipse Deûm tibi me claro demittit Olympo
Regnator, cœlum & terras qui numine torquet;
Ipse hæc ferre jubet celeres mandata per auras. *Æn.* IV, 268.

Ver. 211.—σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ΄, 29.

Ver. 213. Ὀτρύνων μαχέσασθαι] Vide suprà ad β΄, 451.

Ver. 215.—ἐκαρτύναντο] Quâ analogiâ dicitur, μαρτῦρομαι, ἐμαρτῦράμην, μαρτῦροῦμαι; κρῖνομαι, ἐκρῖνάμην, κρῖνοῦμαι; eâdem analogiâ dicitur, καρτῦνομαι, ἐκαρτῦνάμην, καρτῦνοῦμαι. Vide suprà ad α΄, 309, 338.

Ver.

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι,
Ὅστις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν,
Ἢ αὐτῶν Τρώων, ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων.
Ἰφιδάμας Ἀντηνορίδης, ἠΰς τε, μέγας τε,
Ὃς τράφη ἐν Θρήκῃ ἐριβώλακι, μητέρι μήλων·
Κισσεὺς τόν γ᾽ ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα
Μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανὼ καλλιπάρῃον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ἥβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε· δίδου δ᾽ ὅγε θυγατέρα ἥν·
Γήμας δ᾽, ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ᾽ Ἀχαιῶν,
Σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἵ οἱ ἕποντο.
Τὰς μὲν ἔπειτ᾽ ἐν Περκώπῃ λίπε νῆας ἐΐσας·
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν, εἰς Ἴλιον εἰληλούθει·
Ὅς ῥα τότ᾽ Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν·
Οἵ δ᾽ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ᾽ ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ᾽ ἔγχος.
Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην, θώρηκος ἔνερθε,
Νύξ᾽· ἐπὶ δ᾽ αὐτὸς ἔρεισε βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
Οὐδ᾽ ἔτορε ζωστῆρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἀργύρῳ ἀντομένη, μόλιβος ὥς, ἐτράπετ᾽ αἰχμή.
Καὶ τό γε χειρὶ λαβὼν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἕλκ᾽ ἐπὶ οἷ, μεμαὼς, ὥστε λίς· ἐκ δ᾽ ἄρα χειρὸς
Σπάσσατο· τὸν δ᾽ ἄορι πλῆξ᾽ αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
Οἰκτρὸς, ἄπο μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,
Κουριδίης, ἧς οὔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ᾽ ἔδωκε·

Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos tenentes,
Quisnam tum primum Agamemnoni obvius venerit,
Seu ipsorum Trojanorum, seu inclytorum sociorum.
Iphidamas Antenorides, fortisque magnusque,
Qui fuit educatus in Thracia glebosa, matre ovium:
Cisseus hunc educavit domi parvulum existentem
Avus-maternus, qui genuit Theano genis-pulchram.
Ac postquam pubertatis gloriosæ pervenit ad mensuram,
Illic eum detinuit; deditque ipse filiam suam:
Ut autem duxerat, ex *ipso statim* thalamo famam secutus est Achivorum,
Cum duodecim navibus recurvis, quæ eum sequebantur.
Has quidem deinde in Percope reliquit naves æquales:
At ipse pedestri-itinere profectus, ad Ilium venerat:
Qui utique nunc Atridæ Agamemnoni obvius venit.
Quum autem jam propè erant alter in alterum vadentes,
Atrides quidem aberravit, ejusque aversa est hasta.
Iphidamas autem ad zonam, thoracem subter,
Percussit; & ipse valde-connixus-imprimebat, robusta manu fretus:
Neque perforavit balteum omni-artificio-varium, sed longe antè
Argento occurrens, plumbum tanquam, retusa est cuspis.
Et hanc quidem manu prehensam late-dominans Agamemnon
Trahebat ad se, forti-animo, veluti leo; et ex manu *ejus*
Evulsit: eique ense percussit cervicem, solvitque membra.
Sic is quidem illic lapsus dormivit æreum somnum,
Miserandus, procul à legitima uxore, civibus auxilians,
Quam-virginem-duxerat, cujus nondum gratiam perceperat, multa autē dederat;

Ver. 219.—πρῶτος Ἀγαμέμνονος] Quâ ratione, πρῶτος, hîc ultimam producat; item θυγατέρα, *ver.* 226; item μόλιβος, *ver.* 237; & ὥστε, *ver.* 239; vide suprà ad α', 51.

Ver. 222. Θρήκῃ] Ita edidit *Barnesius* ex MS. Rectè, ut opinor; Nam & ita alibi Homerus. *Vulgg.* Θράκῃ.

Ver. 223. Κισσεὺς] *Al.* Κισσῆς & Κισσής.

Ver. 226.—θυγατέρα] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 229.—νῆας ἐΐσας] Vide suprà ad α', 306.

Ver. 230.—εἰληλούθει.] Si, εἰλήλουθεν, dixisset; non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 231. Ὅς ῥα] *Qui utique.* Non enim supervacaneum est istud ῥὰ, sed vim habet perquam elegantem in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 219.

Ver. 233.——ἐτράπετ᾽ ἔγχος] Notandus maximè proprius Vocis Mediæ usus: *Avertit se basta.* Vide suprà ad γ', 141. Nempe quemadmodum Latinis rectè dicitur, *navis appulit*, &, *navis appulsa est*; *revertit quis*, &, *reversus est*: Ita Græcis dictum est & ἐτράπετο & ἐτράπη.

Ver. 236.—παναίολον] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 238.——τόγε] ἔγχος.

Ver. 240. Σπάσσατο.] Ita edidit *Barnesius.* *Vulgg.* Σπάσατο. Minùs rectè. Primam enim corripit.

Ver. 241.—κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον.]
Olli dura quies oculos & *ferreus* urget
Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem.
Æn. X, 745.

Quod non negaverim, inquit Macrobius, *cultiùs à Marone prolatum.* lib. V, cap. 11.

Ver. 243.—ἧς οὔτι χάριν ἴδε] *E quâ nondum prolem susceperat.* Cæterùm quâ ratione, χάριν, hîc ultimam producat; item

ἀντιαρὺ,

Πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
Αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
Τὸν δ' ὡς ἐνόησε Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
Πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἑ πένθος
Ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε, κασιγνήτοιο πεσόντος·
Στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ, λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον·
Νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθεν,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.
Ἤτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
Ἕλκε ποδὸς μεμαὼς, καὶ ἀΰτει πάντας ἀρίστους·
Τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα·
Τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς·
Ἔνθ' Ἀντήνορος υἷες ὑπ' Ἀτρείδῃ βασιλῆϊ
Πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω·
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
Ἔγχεΐ, τ' ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν,
Ὄφρα οἱ αἷμ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς·
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα,
Ὀξεῖαι ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,

Primùm centum boves dedit, deinde autem mille promisit
Capras simul & oves, quæ ei multæ-non modum pascebantur.
Tum sane Atrides Agamemnon *eum* interfectum-spoliavit;
Abiitque ferens per turbam Achivorum arma pulchra.
Hunc autem ut vidit Coon, clarus inter homines,
Major-natu Antenorides, vehemens eum dolor
Oculos cooperuit, *ob* fratrem prostratum:
Stetit itaque à latere cum hasta, latens Agamemnona nobilem;
Percussitque ei brachium medium, cubitum infrà,
In contrariam verò partem perrupit splendidæ hastæ cuspis.
Cohorruit verò tum rex virorum Agamemnon:
At ne sic quidem cessavit à pugna, atque prælio;
Sed irruit in Coonem, tenens ventis-auctam *& firmatam* hastam.
Ille quidem Iphidamanta fratrem & eodem-patre-natum
Trahebat pede festinans, & inclamabat quosque fortissimos:
Illum autem trahentem per turbam, sub clypeo umbone-munito,
Vulneravit [*Agamemnon*] hastili ærato, solvitque membra;
Ejusque super Iphidamante caput abscidit astans.
Ita illic Antenoris filii sub Atrida rege
Fato expleto, descenderunt in domum Orci:
Sed hic aliorum obibat ordines virorum,
Hastaque, enseque, magnisque saxis,
Quamdiu ei sanguis adhuc calidus exiliebat è vulnere:
At postquam vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis,
Acuti dolores subierunt robur Atridæ.
Ut verò cum parturientem tenet telum *doloris* acutum mulierem,

ἀντικρὺ, *ver.* 253; & τὲ, *ver.* 265; vide suprà ad *ά*, 51.

Ibid.—πολλὰ δ' ἔδωκε.] Elegantissimè ex adverso apud Euripidem Medea de nubentium dote,

Πάντων δ', ὅσ' ἐστ' ἔμψυχα, καὶ γνώμην ἔχει,
Γυναῖκές ἐσμεν ἀθλιώτατον φυτόν·
Ἃς πρῶτα μὲν δεῖ χρημάτων ὑπερβολῇ
Πόσιν πρίασθαι, δεσπότην τε σώματος. *Med.* 230.

Ver. 247.—καλά.] Vide suprà ad *β'*, 43.

Ver. 252.—ἔνερθεν] *Al.* ὕπερθεν.

Ver. 255.—μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.] Vide suprà ad *ά*, 232 & 279.

Ver. 256.—ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.] Τὸ τραφὲν καὶ ἐγγυμνασθὲν τὰς βίας ἀνέμων, καὶ διὰ τοῦτο στερρὸν καὶ οὐκ εὔθραυστον, ἀλλ' εὔτονον—. Διὸ καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία—"Πηλίου ἐκ κορυφῆς"—. Ἄλλοι δὲ ἀνεμοτρεφές φασι, τὸ κοῦφον καὶ εὐκίνητον. *Eustath.*

Ver. 260. Οὔτησε.] Ex οὐτάω. Nam ex οὐτάζω fit οὔτασε, penultimâ correptâ.

Ver. 266.—ἀνήνοθεν] Non ex præterito, quod vocant, ἀνήνοθα· sed ex aoristo, ἀνήνοθον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide suprà ad *ά*, 37.

Ver. 268. Ὀξεῖαι ὀδύναι] *Barnesius* in duobus MSS repperit, Ὀξεῖαι δ' ὀδύναι. Quod & ipsum ferri qui possit, vide suprà ad *ά*, 57.

Ibid.—μένος Ἀτρείδαο.] Sic, βίη Ἡρακληείη, & similia. Vide suprà ad *β'*, 658.

Ver. 269.—ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ—δριμὺ,—πικρὰς ὠδῖνας.] De multiplici hâc & compositâ verborum copiâ, *Hermogenes*: Ὅταν πολλὰ ὀνόματα ἔχῃ τις ἰσότιμα, καὶ ὁμοίως ἔχοντα ἐνάργειαν χρήσιμον, ἡ ποικιλία ἁρμόζει. Ὅθεν (*Il.* λ'.) Ὅμηρος,—Ἔχομεν "ὀξὺ, δριμὺ, πικρόν." *Hermog.* περὶ μεθόδου δεινότητος, *cap.* 4. Quando è contrario copia hæc evitari debeat, vide ad *Odyss.* τ', 204, 205, &c. *Dionysius Halicarn.* de eadem *varietate* verba faciens, πῶς ἂν συναγάγῃς ἦθος καὶ τὴν γνώμην τέχνῃ, eosdem hosce

Δριμὺ, τό, τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
Ἥρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
Ὣς ὀξεῖ᾽ ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
Ἐς δίφρον δ᾽ ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
Φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μετίετα Ζεὺς
Εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
Ὣς ἔφαθ᾽· ἡνίοχος δ᾽ ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τὼ δ᾽ οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
Ἄφρεον δὲ στήθεα· ῥαίνοντο δὲ νέρθε κονίῃ,
Τερόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντε.
Ἕκτωρ δ᾽, ὡς ἐνόησ᾽ Ἀγαμέμνονα νόσφι κιόντα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
Οἴχετ᾽ ἀνὴρ ὥριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ᾽ εὖχος ἔδωκε
Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ᾽ ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
Ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν᾽ ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ὡς δ᾽ ὅτε πού τις θηρητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
Σεύῃ ἐπ᾽ ἀγροτέρῳ συῒ καπρίῳ, ἠὲ λέοντι·
Ὣς ἐπ᾽ Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
Ἕκτωρ Πριαμίδης, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ·
Αὐτὸς δ᾽ ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει·
Ἐν δ᾽ ἔπεσ᾽ ὑσμίνῃ, ὑπεραέϊ ἶσος ἀέλλῃ,
Ἥ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.

Acerbum, quod utique immittunt partuum-præsides Ilithyiæ,
Junonis filiæ, amarorum dolorum arbitræ:
Sic acuti dolores subierunt robur Atridæ.
In currum igitur insiliit, & aurigæ præcepit
Naves ad cavas currum-agere; cruciabatur enim corde:
Clamavit autem intentissima-voce Danais vociferans;
" O amici, Argivorum ductores, & principes,
" Vos quidem nunc à navibus arcete pontum-transeuntibus
" Prælium grave; quoniam non me providus Jupiter
" Permisit cum Trojanis per-totam-diem pugnare.
Sic dixit: Auriga autem flagellabat jubis-pulchros equos
Naves versùs cavas: ii autem non inviti volabant;
Spumabantque pectoribus; aspergebanturque subtus pulvere.
Laborantem regem à prælio seorsum ferentes.
Hector vero, ut vidit Agamemnonem abeuntem,
Trojanosque & Lycios hortabatur, alte vociferans;
" Trojani, & Lycii, & Dardani cominus-pugnantes,
" Viri estote, amici, & mementote impetuosæ fortitudinis:
" Abiit vir ille fortissimus, mihique magnam gloriam dedit
" Jupiter Saturnius: sed rectà impellite solidos-ungulis equos
" In fortes Danaos, ut ampliorem gloriam referatis.
Sic locutus, concitavit robur & animum cujusque.
Ut verò cùm aliquis venator canes candidis-dentibus
Instiget in sylvestrem suem aprum, vel leonem:
Sic in Achivos instigabat Trojanos magnanimos
Hector Priamides, hominum-perniciei par Marti:
Ipse autem inter primos, magnos animos habens gradiebatur:
Irruebatque in prælium, desuper-flanti similis procellæ,
Quæ utique desiliens ferrugineum pontum concitat.

hosce versiculos exemplo adducit, *lib. qui inscribitur* Τέχνη, *cap.* 12. De iisdem versum *Plutarchus*: Ταῦτα οὐχ Ὅμηρον αἱ γυναῖκες, ἀλλ᾽ Ὁμηρίδα γράψαι λέγουσι, τεκοῦσαν ἢ τίκτουσαν ἔτι, καὶ τὸ μίγμα τῆς ἀλγηδόνος ὁμοῦ πικρὸν καὶ ὀξὺ γινόμενον ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐχούσαν. *Lib. de Amore prolis.*

Ver. 271. — θυγατέρες] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 278. — μητίετα] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 279. Εἴασε] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 280. — ἵμασεν] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 282. Ἄφρεον δὲ στήθεα.] Pronunciabatur, ἄφρευν δὲ στήθη. Quomodo & scribi postea cœptum est.

Ver. 283. —— ἀπάνευθε] Vide suprà ad ά, 349.

Ver. 289. —— μώνυχας ἵππους]
—solido—ungula cornu. *Georgic.* III, 88.

Ver. 291. — ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.] Vide suprà ad β', 451.

Ver. 295 & 300. — Πριαμίδης.] Vide suprà ad β', 398.

Ver. 296. — ἐβεβήκει.] Si, προβέβηκε, dixisset; jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver.

Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν;
Ἀσσαῖον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτην,
Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην, καὶ Ὀφέλτιον, καὶ Ἀγέλαον,
Αἴσυμνόν τ', Ὦρόν τε, καὶ Ἱππόνοον μενεχάρμην·
Τοὺς ἄρ' ὅγ' ἡγεμόνας Δαναῶν ἕλεν· αὐτὰρ ἔπειτα
Πληθύν· ὡς ὁπότε Ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ
Ἀργέσταο Νότοιο βαθείῃ λαίλαπι τύπτων·
Πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
Σκίδναται, ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·
Ὣς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἕκτορι δάμναντο λαῶν.
Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,
Καί νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοὶ,
Εἰ μὴ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κέκλετ' Ὀδυσσεύς·
Τυδείδη, τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος
Ἔσσεται, εἴ κεν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἦ τοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα
Ἡμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τρωσὶν δὴ ἐθέλει δοῦναι κράτος, ἠέπερ ἡμῖν.
Ἦ, καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀντίθεον θεράποντα Μολίονα τοῖο ἄνακτος.
Τοὺς μὲν ἔπειτ' εἴασαν, ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν.
Τὼ δ' ἀν' ὅμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω
Ἐν κυσὶ θηρευτῇσι μέγα φρονέοντε πέσητον·
Ὣς ὄλεκον Τρῶας παλινορμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἕκτορα δῖον.
Ἔνθ' ἑλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε, δήμου ἀρίστω,
Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε

Tunc Quem primum, quem vero ultimum interfecit
Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit?
Assæum quidem primùm, & Autonoum, & Opitem,
Et Dolopem Clytidem, & Opheltium, & Agelaum,
Æsymnumque, Orumque, & Hipponeum fortiter-prælium-sustinentem:
Hos quidem ille principes Danaorum interfecit; at deinde
Plebem: veluti quum Zephyrus nubes agitet
Velocis Noti ingenti vortice-imbrifero verberans:
Creber autem tumidus fluctus volvitur, in altum verò spuma
Spargitur venti multivago flatu:
Sic utique crebra capita ab Hectore domabantur plebis.
Tum verò exitium fuisset, & ineluctabile-malū-afferentia facinora edita fuissent,
Et sane ad naves pulsi essent fugientes Achivi,
Nisi Tydidem Diomedem hortatus fuisset Ulysses;
" Tydide, quid passi obliviscimur impetuosæ fortitudinis?
" Verùm age, huc *adsis*, amice; prope me sta: certe enim probrum
" Erit, si naves ceperit pugnam-expedite ciens Hector.
Eum autem respondens allocutus est fortis Diomedes;
" Certe ego manebo & sustinebo: sed parùm
" Nostri erit usus; quoniam nubes-cogens Jupiter
" Trojanis utique mavult dare victoriam, quàm nobis.
Dixit, & Thymbræum quidem ab equis dejecit in terram,
Hasta percussum mammam sinistram: Ulysses verò
Deo-parem famulum Moliona regis.
Atq; hos quidem deinde missos-fecerunt, quando à pugna cessare-fecerant.
Ipsi autem per turbam euntes turbabant, sicut quando apri duo
In canes venaticos magnanimi irruunt:
Sic *hi* perdebant Trojanos cum-impetu conversi à fuga: Atque Achivi
Læte à fugiendo respirabant Hectorem nobilem.
Tunc *iidem* ceperunt currumque & viros, plebis fortissimos,
Filios duos Meropis Percosii, qui supra omnes
Nôrat vaticinandi-artes, neque suos filios sinebat

Ver. 305.—Ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ Ἀργέσταο Νότοιο.] Ἀργέστην, ὑφ' οὗ τὰ συναγόμενα νέφη—ὁ ζέφυρος εἴωθε διασκιδνάναι. *Eustath.* ex *Strabone.*

Ver. 313.—τί παθόντε λελάσμεθα.] Vide suprà ad θ', 229 & 234.

Ver. 315.—κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 318.—νεφεληγερέτα] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 323.—εἴασαν] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 328.—ἑλέτην] *Diomedes & Ulysses.*

Ver. 330.—οὐδὲ οὓς] Ita hîc legendum existimo, quomodo & suprà, β', 832. Sed & in uno MS ita hîc scriptum repperit *Barnesius.* Ipse tamen cum Vulgatis edidit, οὐδὲ ἑοὺς· ut sit

" *Ana-*

Στείχειν εἰς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ ὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Τοὺς μὲν Τυδείδης δουρικλειτὸς Διομήδης,
Θυμοῦ κ̀ ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα·
Ἱππόδαμον δ' Ὀδυσεὺς κ̀ Ὑπείροχον ἐξενάριξεν.
Ἔνθα σφιν κατὰ ἶσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων,
Ἐξ Ἴδης καθορῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.
Ἤτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγάστροφον οὔτασε δουρὶ
Παιονίδην ἥρωα, κατ' ἰσχίον· ὐ γάρ οἱ ἵπποι
Ἐγγὺς ἔσαν προφυγεῖν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ·
Τοὺς μ̀ γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν· αὐτὰρ ὁ, πεζὸς
Θῦνε διὰ προμάχων, εἵως φίλον ὤλεσε θυμόν·
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες.
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Νῶϊν δὴ τόδε πῆμα κυλίνδεται ὄβριμος Ἕκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, κ̀ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Ἦ ῥα, κ̀ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν· ὐδ' ἀφάμαρτε τιτυσκόμενος κεφαλῆφιν
Ἄκρην κακκόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκὸς,
Οὐδ' ἵκετο χρόα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
Τρίπτυχος, αὐλῶπις, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἕκτωρ δ' ὦκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ·
Στῆ δὲ γνὺξ ἐριπὼν, κ̀ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ

Proficisci ad bellum viros perdens: illi verò ei neutiquam
Paruerunt: fata enim ducebant nigræ mortis.
Hos quidem Tydides hasta-inclytus Diomedes,
Anima & vita privatos, inclytis armis spoliavit:
Hippodamum verò Ulysses & Hyperochum interfecit:
Tunc illis æquatam pugnam extendit Saturnius,
Ex Ida despiciens: hi verò sese invicem occidebant.
Ac quidem Tydei filius Agastrophum vulneravit hasta
Pæonidem heroem, ad coxam: Non enim ei equi
Propè erant ad effugiendum: devius utique valde fuerat animi:
Hos enim famulus seorsum tenebat; sed ipse, pedestris
Ruebat per primos-pugnatores, donec suam perdidit animam.
Hector verò illico animadvertit per ordines, concitusque ferebatur in ipsos
Cum clangore; simulque Trojanorum sequebantur phalanges;
Illum autem conspicatus cohorruit pugna strenuus Diomedes,
Statimque Ulyssem allocutus est propè existentem;
" In nos jam pernicies volvitur, furibundus Hector:
" Verùm age quæso stemus, & arceamus sustinentes.
Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,
Et percussit; neque aberravit collimans in caput
Summam juxta galeam: excussum autem est ab ære æs,
Neque pervenit ad cutem pulchram: prohibuit enim galea
Triplex oblonga, quam ei dedit Phœbus Apollo.
Hector verò velociter procul recurrit, immistusque est turbæ;
Constititque in genua lapsus, & sustentabat se manu robusta

" *Anapæstus* (inquit) *in quarto loco.*" Quod & valde est inconcinnum, & *Homero* nusquam usitatum. Cæterùm quâ ratione, ὐδὲ, hîc ultimam producat; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 331.— φθισήνορα] Vide suprà ad β', 833.

Ver. 333.— δουρικλειτὸς] Ità edidit *Barnesius*: Recte, ut mihi quidem videtur. *Vulgg.* δουρικλυτός. Quod penultimam corripit: Neque in his solet esset licentia. Vide suprà ad έ, 55.

Ver. 337 — οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.] Ridiculus planè ad hunc locum *Spondanus*: " *Quinam Græcorum à Trojanis interficiuntur? Nodus est mihi difficilimus; quem qui dissolverit, Oedipus per me esto.*" Quasi scilicet interfectos nullos oportuisset narratus, nisi *nominatim* dictos.

Ver. 338.—οὔτασε] Vide suprà ad ά, 140; & ad δ', 525.

Ver. 340.—ἀάσατο] Vide suprà ad ί, 116.

Ibid. —— δὲ] Alii hîc scribunt, δή. Sed nihil opus. Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 344. Κεκληγώς.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 345.—ἰδὼν ῥίγησε.] Fuere apud Antiquos qui legerent, ἰδὼν ἐνόησε. Veriti nimirum, ne *timidus* videretur *Diomedes*. Ineptè admodum. Nam & suprà idem vir fortissimus, *ver.* 317,—ἀλλὰ μίνυνθα Ἡμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς Τρωσὶν δὴ ἐθέλει δοῦναι κράτος, ἠέπερ ἡμῖν. Et *Agamemnon*, etiam tum cùm fortissimè se gereret, *ver.* 254, Ῥίγησεν, τ' ἄρ' ἔπειτα—, Ἀλλ' ὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης.

Ibid.—βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 348.—στέωμεν] Ita edidit *Barnesius*; quomodo & infrà scriptum est, χ', 231. Ut scilicet pronunciandum sit, στῶμεν. *Al.* στεόμεν. Quod & ipsum more Ionico, ferri possit.

Ver. 350. Καὶ βάλεν — κεφαλῆφιν Ἄκρην κακκόρυθα·]

——apicem tamen incita summum
Hasta tulit, summasque excussit vertice cristas.

Æn. XII, 492.

Ver. 352.—καλὸν] Vide suprà ad β', 43

Ver.

Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ὄφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δόρατος ᾤχετ' ἐρωὴν,
Τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης·
Τόφρ' Ἕκτωρ ἄμπνυτο, καὶ ἂψ ἐς δίφρον ὀρούσας,
Ἐξέλασ' ἐς πληθὺν, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦτέ τοι ἄγχι
Ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι·
Νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ἦ, καὶ Παιονίδην δουρικλυτὸν ἐξενάριζεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Τυδείδῃ ἐπὶ τόξα τιταίνετο, ποιμένι λαῶν,
Στήλῃ κεκλιμένος, ἀνδροκμήτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
Ἤτοι ὁ μὲν θώρηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο
Αἴνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίολον, ἀσπίδα τ' ὤμων,
Καὶ κόρυθα βριαρήν· ὁ δ' τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε,
Καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
Ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς
Ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ δὲ μάλα ἡδὺ γελάσσας,
Ἐκ λόχου ἀμπήδησε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Βέβληαι, οὐδ' ἅλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι,
Νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἑλέσθαι.
Οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος,
Οἵτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Τοξότα, λωβητὴρ, κέρα ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα·

Terra: oculos verò nigra nox cooperuit,
Dum verò Tydides ad *petendam* hastam ibat, quam emiserat,
Longe per primos-pugnatores, ubi ei defixa fuerat in terram;
Interea Hector rediit ad se, & rursus in currum insiliens,
Egit in turbam, & excitavit mortem nigram.
Hasta autem irruens allocutus est fortis Diomedes,
" Utique nunc effugisti mortem, canis. Certe tibi propè
" Venit malum: jam *autem* denuo te eripuit Phœbus Apollo,
" Cui soles vota facere cùm proficisceris in stridorem jaculorum.
" At tandem *sane* te conficiam, quum in posterum occurrero,
" Si forte aliquis & mihi deorum adjutor est:
" Nunc interim alios persequar, quemcunque deprehendere potuero.
Dixit, & Pæonidem hasta-inclytum interfectum-spoliabat.
At Alexander, Helenæ maritus-comas-pulchræ,
In Tydidem arcus tendebat pastorem populorum,
Columnam *sibi* prætentam-habens, viri-defuncti ad sepulchrum,
Ili Dardanidæ, prisci senis-honorati.
Ille quidem thoracem Agastrophi fortis
Detrahebat à pectore ornatu-multum-vario insignem, clypeumq; ab humeris,
Et cassidem gravem: hic verò arcûs cornu traxit,
Et percussit, (nec ei irritum *prorsus* telum effugit manu,)
Plantam dextri pedis: penitùs verò sagitta
In terram defixa est. Hic autem valde suaviter ridens,
Ex insidiis exiliit, & glorians verbum dixit:
" Vulneratus es, nec irritum telum effugit: utinam tibi,
" Imum in ile jaculatus, vitam eripuissem:
" Sic enim Trojani respirâssent à calamitate,
" Qui utique te horrent, leonem velut balantes capræ.
Hunc autem non expavefactus allocutus est fortis Diomedes;
" Sagittarie, convitiator, cornu clare, puellarum-observator-callide:

Ver. 356.—ἀμφὶ δὲ ὄσσε.] *Al.* ἀμφὶ δ' οἱ ὄσσε.

Ver. 363.—ἐρύσσατο.] Ita edidit *Barnesius*; Rectè. *Vulgg.* ἐρύσατο. Quod antepenultimam corripit.

Ver. 364.—δοῦπον] Vide suprà ad δ', 455.

Ver. 369. Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος Ἑλένης.] Quâ ratione, Ἀλέξανδρος, hîc ultimam producat; item, κεκλιμένος, *ver.* 371; & μὶν, *ver.* 376; & δὲ, *ver.* 378; & εὐχόμενος, *ver.* 379; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 371.—κεκλιμένος] Vide suprà ad ά, 309, 314.

Ver. 374. Αἴνυτ' ἀπὸ] *Occupatus erat in detrahendo &c.* Cæterùm de prosodiâ vocis αἴνυτο, vide suprà ad γ', 260.

Ibid. —— παναίολον] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 383.—πεφρίκασι] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 385.—κέρα] Alii "*arcu,*" interpretantur, alii "*cincinnis.*"

Ibid. —παρθενοπῖπα.] Ἕτεροι παρθενοπῖα γράφουσιν, ὅ ἐστι παρθένοις ἐοικὼς τὴν ὄψιν. *Eustath.*

Εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃσι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί·
Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς, εὔχεαι αὔτως.
Οὐκ ἀλέγω, ὡσεί με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων·
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
Ἦτ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο, καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρῃ,
Ὀξὺ βέλος πέλεται, καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησι·
Τοῦ δὲ, γυναικὸς μέν τ' ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαὶ,
Παῖδες δ' ὀρφανικοί· ὁ δέ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεύθων
Πύθεται· οἰωνοὶ δὲ πέρι πλέες, ἠὲ γυναῖκες.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε καθεζόμενος, βέλος ὠκὺ
Ἐκ ποδὸς εἷλκ'· ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, οὐδέ τις αὐτῷ
Ἀργείων παρέμεινεν, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας,
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤμοι ἐγὼ, τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν, αἴκε φέβωμαι,
Πληθὺν ταρβήσας· τὸ δὲ ῥίγιον, αἴκεν ἁλώω
Μοῦνος· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Οἶδα γὰρ, ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο·
Ὃς δέ κ' ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι, τόνδε μάλα χρεὼ
Ἑστάμεναι κρατερῶς, ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
Ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες·

" Si quidem jam aperte contrà cum armis periculum faceres,
" Non utique tibi profuturus esset arcus & crebræ sagittæ:
" Nunc verò postquam me perstrinxeris plantam pedis, gloriaris inaniter.
" Pro nihilo habeo; perinde ac si me mulier percussisset, aut puer insipiens:
" Leve enim *est* telum viri imbellis, nullius pretii.
" Certe aliter à me, etiam si vel paululum attigerit,
" Acutum telum exit, & *virum* examinem statim reddit:
" Ac illius uxoris quidem ambæ *statim* laceratæ sunt genæ,
" Liberique orbi; ipse autem sanguine terram rubefaciens
" Putrescit; alites vero circùm plures *sunt*, quàm mulieres.
Sic dixit: Hunc autem Ulysses hasta inclytus propè veniens
Stetit ante; is autem a-tergo desidens, telum velox
Ex pede traxit: dolor verò per corpus venit gravis.
In currum itaque conscendit, et aurigæ præcepit
Naves versùs cavas agere *currum*: dolebat enim corde.
Solùs autem relictus est Ulysses hasta-inclytus, neque quisquam apud ipsum
Argivorum manebat, quoniam timor ceperat omnes.
Ingemiscens itaque dixit ad suum magnum animum;
" Hei mihi! ego, quid agā? [*quid mihi eveniet?*] ingens quidem malū si fugero,
" Multitudinem metuens; illud autem pejus, si intercetpus fuero
" Solus: cæteros quippe Danaos in fugam vertit Saturnius.
" Sed cur mihi hæc meus differit animus?
" Novi enim, quòd ignavi quidem recedunt à pugna:
" Qui verò strenuus-est in prælio, hunc omnino oportet
" Stare constanter, sive feriatur, sive feriat alium.
Dum is hæc versabat in mente & in animo,
Interim Troum ordines supervenerunt clypeatorum;
Concluseruntque in medio, intra se pestem collocantes.

Ver. 386. Εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον] Pronunciabatur, Εἰ μὲν δὴ 'ντίβιον.

Ver. 390. Κωφὸν γὰρ βέλος]
—teluïnque imbelle sine ictu. *Æn.* II, 544.

Ver. 392.—πέλεται.] *Eustath. in Commentar.* πέτεται.

Ver. 395.—περὶ πλέες] *Al.* περιπλέες. Minùs rectè.

Ver. 397. Ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὄπισθε]
——genitor nati parmâ protectus abiret. *Æn.* X, 800.

Ibid.——ὠκὺ] *Al.* ὀξύ.

Ver. 401. Οἰώθη δ' Ὀδυσεὺς,]
Jamque adeò super unus eram.—— *Æn.* II, 567.

Ver. 402.—παρέμεινεν.] *Eustath. in Commentar.* παρέμιμνεν.

Ver. 408.—ὅττι] Vide suprà ad ά, 537.

Ibid. — ἀποίχονται πολέμοιο.] *Al.* ἀποίχοντο πολέμοιο.

Ver. 411. Ἕως ὁ ταῦθ'] Vide suprà ad ά, 193.

Ver. 412. Τόφρα δ'] Vide suprà ad ά, 57. Malè *Barnesius*, Τόφραδ'.

Ver. 413.— μετά σφισι πῆμα τιθέντες.] Ἀμφίβολον ἔχει ἔννοιαν. Δηλοῖ γὰρ, ἢ ὅτι ἔλσαν ἐν σφίσι τὸν Ὀδυσσέα, πῆμα τιθέντες αὐτῷ· ἢ ὅτι ἔλσαν αὐτὸν, πῆμα τιθέντες σφίσιν αὐτοῖς. Καί ἐστι σεμνὸς ὁ λόγος οὗτος, καὶ ὑψηλός· ὡς κρεῖττον ὂν τοῖς Τρωσὶν ἀφεῖναι αὐτὸν ἀκύκλωτον. *Eustath.* Homeri tamen temporibus haud credo ambiguam fuisse istam locutionem.

Ver.

Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροί τ' αἰζηοὶ
Σεύωνται, ὁ δέ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο,
Θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσιν·
Ἀμφὶ δέ τ' ἀΐσσονται· ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
Γίγνεται· οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινόν περ ἐόντα·
Ὣς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα, Διῒ φίλον, ἐσσεύοντο
Τρῶες· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην
Οὔτασεν, ὦμον ὕπερθεν, ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί·
Αὐτὰρ ἔπειτα Θόωνα, καὶ Ἔννομον ἐξενάριξε·
Χερσιδάμαντα ἔπειτα, καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
Δουρὶ, κατὰ πρότμησιν, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,
Νύξεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν, ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ἄρ' Ἱππασίδην Χάροπ' οὔτασε δουρὶ,
Αὐτοκασίγνητον εὐηγενέος Σώκοιο·
Τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν, ἰσόθεος φώς·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὦ Ὀδυσεῦ πολύαινε, δόλων ἆτ', ἠδὲ πόνοιο·
Σήμερον ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεαι Ἱππασίδῃσι,
Τοιώδ' ἄνδρε κατακτείνας, καὶ τεύχε' ἀπούρας·
Ἤ κεν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην·
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·

Ut verò cùm in aprum undique canes florentesque-ætate juvenes
Incitate-feruntur, ille verò prodit alto ex fruticeto,
Acuens album dentem in incurvis malis;
Undique autem *in eum* impetum faciunt; ſtridor verò dentium
Suboritur: ii autem ſuſtinent protinus, horrendum licèt exiſtentem:
Sic ſane tum undique in Ulyſſem, Jovi charum, incitate-ferebantur
Trojani: ille verò primum quidem egregium Deiopitem
Vulneravit ſuper humerum; inſiliens acuta haſta:
Deinde verò Thoonem, & Ennomum interfecit;
Cherſidamanta verò deinceps, ab equis deſilientem,
Haſta, ad umbilicum, ſed clypeo umbone-munito,
Vulneravit. Ille verò in pulvere delapſus, prehendit terram palma.
Atque hos quidem miſſos-fecit: Hippaſidem verò Charopa vulneravit haſta,
Germanum-fratrem generoſi Soci.
Huic autem auxiliaturus Socus venit, par-deo vir:
Stetitque valde prope cùm acceſſiſſet, & eum ſermone allocutus eſt;
" O Ulyſſe clariſſime, dolorum inſatiabilis, atque laboris;
" Hodie vel duobus gloriabere ſuper Hippaſidis,
" Talibus viris interfectis, & armis ſpoliatis;
" Vel *tu* mea haſta percuſſus animam perdes.
Sic locutus, percuſſit ad clypeum undique æqualem:
Per clypeum quidem penetravit lucidum rapida haſta,
Et per thoracem affabre-factum infixa eſt;

Ver. 414. Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ]
Ac veluit ille canum morſu de montibus altis
Actus aper, (multos Veſulus quem pinifer annos
Defendit, multoſque palus Laurentia,) ſylvâ
Paſtus arundineâ; poſtquam inter retia ventum eſt,
Subſtitit, infremuitque ferox, & inhorruit armos;
Nec cuiquam iraſci propiúſve accedere virtus,
Sed jaculis tutiſque procul clamoribus inſtant;
Ille autem impavidus partes cunctatur in omnes,
Dentibus infrendens, & tergo decutit haſtas:
Haud aliter—— *Æn.* X, 707.

Ver. 416.—γναμπτῇσι γένυσσιν.] *Al.* γναμπτῇσι γένυσιν· Minùs rectè. *Borneſius* ſcribendum voluit, γναμπτῆς γενύεσσιν.

Ver. 418. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεται. Quod perinde eſt. Nam γίνομαι, primam producit.

Ver. 419.—Διῒ φίλον.] Quâ ratione, Διῒ, hîc ultimam producat; item, αὐτοκασίγνητον, *ver.* 427; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 421. Οὔτασεν] Rurſumque, *ver.* 426, οὔτασε δουρί. Vide ſuprà ad δ', 525; & ad ά, 140.

Ver. 423.——ἀΐξαντα] *Al.* ἀΐσσοντα.

Ver. 425.—ἐν κονίῃσι πεσών.] Vide ſuprà ad ά, 593.

Ibid.—ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.] *Cubitis humum pinſabat.* Ennius apud Varron. lib. IV.

Ver. 426.—ἔασ'] Vide ſuprà ad δ', 42.

Ver. 430.—πολύαινε,] *Schol.* μυθολόγε, φλύαρε. Sed nihil opus. Sunt enim hujuſmodi epitheta, *laudi* data, & ſociorum & hoſtium communia.

Ver. 433. Ἤ κεν ἐμῷ] *Al.* Ἤ σύγ' ἐμῷ. Quod & non inelegans. Vide ſuprà ad γ', 409.

Ibid.—ὀλέσσεις.] *Al.* ὀλέσσῃς. Quod & ipſum, ſi præcedat ἤ κεν, non erit inelegans: licèt vir doctiſſimus, *Henr. Stephanus*, propter præcedentem, ἐπεύξεαι, "*non dubium eſſe quin* ὀλέσσεις *legendum ſit,*" exiſtimet.

Ver. 434.——οὔτησε] Ex οὐτάω. Nam ex οὐτάζω fit οὔτασε, penultimâ correptâ.

Ver. 435. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε] Vide ſuprà ad γ', 357.

Ver.

Πάντα δ' ἀπὸ πλευρῶν χρόα ἔργαθεν· οὐδέ τ' ἔασε
Παλλὰς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἔγκασι φωτός.
Γνῶ δ' Ὀδυσεὺς, ὅ οἱ ἔτι βέλος καιρίον ἦλθεν·
Ἀψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἆ δειλ', ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ἤτοι μέν ῥ' ἐμ' ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
Ἤματι τῷδ' ἔσσεσθαι· ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ἦ· καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὖτις ὑποστρέψας ἐβεβήκει,
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ Σῶχ', Ἱππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο,
Φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
Ἆ δειλ', οὐ μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ
Ὠμησταί σ' ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες·
Αὐτὰρ ἐπεί κε θάνω, κτεριοῦσί με δῖοι Ἀχαιοί·
Ὣς εἰπὼν, Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ἔξω τε χροὸς εἷλκε, καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
Αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·

Omnemque à costis cutem abstulit; neque tamen sivit
Pallas Minerva misceri visceribus viri.
Sensit autem Ulysses, quòd sibi nequaquam telum lethale venisset:
Retroque cedens Socum sermone allocutus est;
"Vah! miser, certe omnino jam te assequitur grave exitium:
"Tu quidem me cessare fecisti, ne cum Trojanis *jam amplius* pugnem:
"Tibi verò ego hic aio cædem & mortem nigram
"Die hoc fore: meaque hasta domitum,
"Gloriam mihi daturum, animum Plutoni equis-insigni,
Dixit: & ille quidem in-fugam retro converso gradu abibat;
Ei autem converso, tergo hastam infixit
Humerorum in medio, perque pectora trajecit:
Fragorem autem edidit cadens: insultavitque *illi* nobilis Ulysses;
"O Soce, Hippasi fili bellicosi equûm-domitoris,
"Occupavit te finis mortis deprehensum, nec effugisti.
"Vah! miser, non quidem tibi pater & veneranda mater
"Oculos comprimen tmortuo videlicet, sed alites
"Cruda-vorantes te diripient, circùm alis crebris verberatum:
"Sed ubi *ego* mortuus fuero, justa facient mihi generosi Achivi.
Sic fatus, Soci bellicosi validam hastam
Eque cute *sua* traxit, & clypeo umbone-munito:
Sanguis autem ei extracta hasta erumpebat, angebatque *illi* animum.
Trojani verò magnanimi postquam viderunt sanguinem Ulyssis,
Cohortantes per turbam in ipsum omnes iverunt.

Ver. 437.—ἔργαθεν·] Ἀπεῖρξεν, ἀπήγαγεν, ἀπεκόλλησε τῶν πλευρῶν τὴν ἐπιπολὴν, οἷα μὴ προκύψαν εἰς βάθος. *Eustath.*

Ibid.——ἔασε] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 439.—ὅ οἱ] Vide suprà ad ά, 537.

Ver. 446.—ἐβεβήκει,] Si vocem, βέβηκε, tulisset versus; at non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 447.—μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν.] Non, πῆξεν ἐν μεταφρένῳ, sed μεταφρένῳ ἔμπηξεν.

Ver. 449. Δούπησεν] Vide suprà ad δ', 455, 504.

Ver. 452. Ἆ δειλ', οὐ μέν σοί γε]

Δύσμορος, οὐ μέν σοί γε——*Plutarch. de Consolat. ad Apollo.*

Heu! terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis
Alitibusque jaces! nec te tua funera mater
Produxi, pressive oculos, aut vulnera lavi,
Veste tegens. ——— *Æn.* IX, 485.
Istic nunc, metuende, jace; non te optima mater
Condet humi, patriòve onerabit membra sepulchro.
Alitibus linquêre feris, aut gurgite mersum
Unda feret, piscesque impasti vulnera lambent. *Æn.* X, 557.

Ver. 454. Ὠμησταί σ' ἐρύουσι.] Ita edidit *Barnesius*: Ex MSS ἐρύουσι· ex conjecturâ, σέ. *Vulgg.* Ὠμησταὶ ἐρύουσι. Quod & ipsum ferri possit.

Ibid.—περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες.] Pulchrè depingunt hæc verba, & quasi ob oculos ponunt, aves rapaces prædam alis inter diripiendum verberantes. Ut rectè annotavit *Popius.*

Ver. 458.—κῆδε δὲ θυμόν.] *Barnesius* edidit, κῆδε δ' οἱ θυμόν. Quod eodem redit.

Ver. 459. Τρῶες δὲ.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur, vide suprà ad ά, 51.

Ibid.—ἐπεὶ ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος, Κεκλόμενοι—ἔβησαν.]

———Ocyùs ensem
Æneas, viso Tyrrheni sanguine lætus,
Eripit à femore, & trepidanti fervidus instat. *Æn.* X, 786.

Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὖε δ' ἑταίρους·
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν, ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός,
Τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα·
Αἶαν διογενές, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Ἀμφί μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετ' αὐτή,
Τῷ ἰκέλη, ὡς εἴ ἑ βιῴατο μοῦνον ἐόντα
Τρῶες ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
Δείδω, μή τι πάθησιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεὶς,
Ἐσθλὸς ἐών· μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται·
Ὣς εἰπών, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς·
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διῒ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν
Τρῶες ἕπονθ', ὡσεί τε δαφοινοὶ θῶες ὄρεσφιν
Ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπαὶ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσι
Φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρὸν, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόνγε δαμάσσεται ὠκὺς ὀϊστὸς,
Ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν,
Ἐν νέμεϊ σκιερῷ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων
Σίντην· θῶες μέν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·
Ὣς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Τρῶες ἕπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως
Ἀΐσσων ᾧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον,
Στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
Ἤτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλου

Verùm is retrocedebat, inclamabatque socios:
Ter quidem tum clamavit, quantum caput capiebat viri;
Ter autem audivit clamantem bellicosus Menelaus:
Confestimque Ajacem allocutus est prope existentem:
“ Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
“ Circa me Ulyssis magnanimi venit clamor,
“ Ei similis, ac si eum violenter urgerent solum existentem
“ Trojani interclusum in acri pugna.
“ Quare eamus per turbam; opitulari enim melius.
“ Timeo, ne quid patiatur *humanitus* inter Trojanos solus relictus,
“ Strenuus cùm sit: magnum autem desiderium Danaos subeat.
Sic fatus, ipse quidem præibat, ille verò una sequebatur par-deo vir.
Invenerunt deinde Ulyssem, Jovi charum; circa verò ipsum
Trojani simul ibant, sicut perquam-avidi-cædis thoës in montibus
Circa cervum cornutum vulneratum, quem utique vulnerârit vir
Sagitta à nervo *missa*: ac illum quidem evadit pedibus
Fugiens, quamdiu sanguis tepidus, & genua moventur:
Sed postquam hunc domuerit velox sagitta,
Cruda-vorantes eum thoës in montibus dilaniando-vorant;
In nemore umbroso: leonem autem adducit fortuna
Exitialem: tunc thoës quidem diffugiunt, atque ille *eo* vescitur:
Sic tunc circa Ulyssem bellicosum versutum
Trojani simul-ibant multique & fortes: sed ille heros
Ruens sua hasta propulsabat crudelem diem.
Ajax verò prope accessit, ferens scutum, velut turrim;
Stetitque juxtà: Trojani autem perterrefacti diffugerunt aliò alius.
Atque hunc quidem Menelaus Mavortius eduxit è turba

Ver. 463. Τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος] Vide suprà ad δ', 456.

Ver. 466.— ἵκετ' αὐτὴ] *Al.* ἵκετο φωνή.

Ver. 470. —— πάθησιν ἐνὶ.] *Al.* πάθῃσι μετά.

Ver. 472.— ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο.] Aptè & ad personam Ajacis, & ad rem in periculo constitutam, οὔτε ἀντιφωνεῖ, καὶ ἅμα ἕπεται βοηθήσων. Ut rectè notavit *Eustathius*.

Ver. 473.— Διῒ φίλον·] Quâ ratione, Διῒ, hîc ultimam producat; item αἷμα, *ver.* 477; & τὲ, *ver.* 480; vide suprà ad α', 51.

Ver. 475. Ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον,]
——— Qualis conjectâ cerva sagittâ,
Quam procul incautam —— fixit
Pastor agens telis, liquitque volatile ferrum
Nescius; illa fugâ sylvas saltusque peragrat
Dictæos; hæret lateri lethalis arundo. *Æn.* IV, 69.

Ibid.— ὅν τ' ἔβαλ' ἀνήρ.] *Al.* ὅν ῥ' ἔβαλ' ἀνήρ. Quorum utrumque eandem habet vim: “ *Quem utique vulnerârit aliquis.*”

Ver. 476. Ἰῷ ἀπαὶ νευρῆς·] Ita edidit *Barnesius* ex *ver.* 663, infrà: Ubi & vulgò scriptum est, ἀπαί. Plurimi hoc in loco legunt, ἀπὸ. Quod & ipsum ferri possit: Vide ad α', 51.

Ver. 483. Τρῶες ἕπον πολλοὶ] Vide suprà ad δ', 202. Nonnulli hîc malè; Τρῶες ἕποντο πολλοί.

Ver. 484.— ᾧ ἔγχει.] *Al.* ᾧ ἔγχεϊ. Minùs rectè. Si enim divisim legatur, scribendum erat ᾧ ἔγχε'. Ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 487. —— τὸν] *Ulyssem.*

Χειρὸς ἔχων, ἕως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους·
Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος εἷλε Δόρυκλον
Πριαμίδην, νόθον υἱόν· ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὖτα·
Οὖτα δὲ Λύσανδρον, καὶ Πύρασον, ἠδὲ Πυλάρτην.
Ὡς δ᾽ ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι
Χειμάῤῥους κατ᾽ ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ
Πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
Ἐσφέρεται, πολλὸν δέ τ᾽ ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει·
Ὡς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας
Δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας· οὐδέ πω Ἕκτωρ
Πεύθετ᾽· ἐπεί ῥα μάχης ἐπ᾽ ἀριστερὰ μάρνατο πάσης,
Ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου· τῇ ῥα μάλιστα
Ἀνδρῶν πῖπτε κάρηνα, βοὴ δ᾽ ἄσβεστος ὀρώρει,
Νέστορά τ᾽ ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀρήϊον Ἰδομενῆα·
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὁμίλει, μέρμερα ῥέζων
Ἔγχει θ᾽, ἱπποσύνῃ τε· νέων δ᾽ ἀλάπαζε φάλαγγας.
Οὐδ᾽ ἄν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοί,
Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα, ποιμένα λαῶν,
Ἰῷ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δέξιον ὦμον·
Τῷ ῥα περίδδεισαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
Μήπως μιν, πολέμοιο μετακλινθέντος, ἕλοιεν·
Αὐτίκα δ᾽ Ἰδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ἄγρει, σῶν ὀχέων ἐπιβήσεο· πὰρ δὲ Μαχάων
Βαινέτω· ἐς νῆας δὲ τάχιστ᾽ ἔχε μώνυχας ἵππους·
Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Ἰούς τ᾽ ἐκτάμνειν, ἐπί τ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσειν.
Ὡς ἔφατ᾽· οὐδ᾽ ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

Manu tenens, donec famulus propè egiſſet equos.
Ajax autem Trojanis inſiliens interfecit Doryclum
Priamidem, nothum filium; deinde verò Pandocum vulneravit;
Vulneravit & Lyſandrum, & Pyraſum, & Pylartem.
Ut verò cùm inundans flumen in campum decurrit
Torrens de montibus, urgente Jovis imbre,
Multaſque quercus aridas, multaſque larices
Secum-rapit, multumque limum in mare projicit:
Sic inſequebatur turbans per campum tunc illuſtris Ajax.
Concîdens equoſque & viros: necdum Hector
Audierat; quippe pugnæ in ſiniſtrâ-parte præliabatur totius,
Ripas juxta fluvii Scamandri; ubi maximè
Virorum cadebant capita, clamorque immenſus exortus erat,
Neſtoraque circa magnum, & Mavortium Idomeneum.
Hector utique inter hos verſabatur, ardua patrans
Haſtâque, equeſtrique virtute; juvenumque vaſtabat phalangas.
Necdum *tamen* ceſſiſſent de viâ nobiles Achivi,
Niſi Alexander, Helenæ maritus comas-pulchræ,
Ceſſare-feciſſet à ſtrenuè-pugnando Machaonem paſtorem populorum,
Sagittâ tres-hamos-habente percuſſum ad dextrum humerum:
De hoc nempe pertimuerunt robur ſpirantes Achivi,
Ne fortè eum, pugnâ inclinatâ, interficerent:
Statim autem Idomeneus allocutus eſt Neſtora nobilem;
" O Neſtor Neleide, magna gloria Achivorum,
" Age, tuos currus conſcende, juxtaque Machaon
" Aſcendat: adque naves celerrimè dirige ſolidos-ungulis equos.
" Medicus enim vir multis æquiparandus aliis,
" Sagittiſque excidendis, mitibuſque pharmacis inſpergendis.
Sic dixit, neque non-obſecutus-eſt Gerenius eques Neſtor:

Ver. 490. Πριαμίδην] Vide ſuprà ad *ά*, 398.

Ver. 491. Οὖτα] Vide ſuprà ad *δ'*, 525.

Ver. 492. Ὡς δ᾽ ὁπότε πλήθων ποταμὸς]
——aut rapidus montano flumine torrens
Sternit agros, ſternit ſata læta boumque labores,
Præcipiteſque trahit ſylvas. *Æn.* II, 305.
Non ſic, aggeribus ruptis cùm ſpumeus amnis
Exiit, oppoſitaſque evicit gurgite moles,
Fertur in arva furens cumulo, campoſque per omnes
Cum ſtabulis armenta trahit.— *ibid.* 496.

Ver. 496.—κλονέων πεδίον τότε.] *Barneſius* ex conjecturâ legendum velit, πεδίον κάτα. Sed nihil opus. Facile enim ſubintelligitur iſtud *κατά*.

Ver. 500.—ὀρώρει.] Vide ſuprà ad *ά*, 37; & ad *β'*, 810.

Ver. 502.—ὁμίλει] *Al.* ὁμίλει. Quod & ad verſum paullò numeroſius.

Ver. 505. — Ἀλέξανδρος, Ἑλένης] Vide ſuprà ad *ά*, 51.

Ver. 512.—ἐπιβήσεο.] Vide ſuprà ad *β'*, 35; & ad *έ*, 109.

Ver. 513.——μώνυχας ἵππους.]
——ſolido—ungula—cornu. *Georgic.* III, 88.

Ver. 516.—ἱππότα] Vide ſuprà ad *ά*, 175.

Αὐτίκα δ' ὧν ὀχέων ἐπεϐήσαἶο· πὰρ δὲ Μαχάων
Βαῖν', Ἀσκληπιᾶ υἱὸς ἀμύμον@, ἰητῆρ@·
Μάςιξεν δ' ἵππυς, τὼ δ' ἐκ ἄκονἶε πετέσθην
Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλεἶο θυμῷ.
Κεϐριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένυς ἐνόησεν,
Ἕκἶορι παρϐεϐαὼς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκἶορ, νῶϊ μ̀ ἐνθάδ' ὁμιλέομεν Δαναοῖσιν,
Ἐσχατιῇ πολέμοιο δυσηχέ@· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες ὀρίνονἶαι ἐπιμὶξ ἵπποι τε ϗ αὐτοί.
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνι@· εὖ δέ μιν ἔγνων·
Εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει ζάκ@· ἀλλὰ ϗ ἡμεῖς
Κεῖσ' ἵππυς τε ϗ ἅρμ' ἰθύνομεν, ἔνθα μάλιςα
Ἱππῆες πεζοί τε κακὴν ἔριδα προϐαλόνἶες,
Ἀλλήλυς ὀλέκυσι· βοὴ δ' ἄσϐες@ ὄρωρεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππυς
Μάςιγι λιγυρῇ· τοὶ δὲ, πληγῆς ἀΐονἶες,
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μεἶὰ Τρῶας ϗ Ἀχαιὺς,
Στείϐονἶες νέκυάς τε ϗ ἀσπίδας· αἵμαἶι δ' ἄξων
Νέρθεν ἅπας πεπάλακἶο, ϗ ἄνἶυγες αἱ περὶ δίφρον,
Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγἶες ἔϐαλλον,
Αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἵετο δῦναι ὅμιλον
Ἀνδρόμεον, ῥῆξαί τε, μεἶάλμεν@· ἐν δὲ κυδοιμὸν
Ἧκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζεἶο δυρός.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο ςίχας ἀνδρῶν,
Ἔἶχεΐ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·

Statim autem suos currus conscendit : juxtáque Machaon
Ascendit, Æsculapii filius eximii medici :
Scuticâ autem verberabat equos, hi verò non inviti volabant
Naves versùs cavas : eò enim ire gratum erat animo.
Cebriones intereà Trojanos turbatos animadvertit,
Juxta Hectorem in-curru-sedens, & ipsum verbis affatus est ;
" Hector, nos quidem hîc versamur inter Danaos,
" In extremitate pugnæ horrisonæ : at sanè cæteri
" Trojani turbantur promiscuè equique & ipsi.
" Ajax scilicèt turbat *eos* Telamonius : Benè utique ipsum novi ;
" Latum enim circa humeros gerit scutum : Sed & nos
" Illuc equosque & currum dirigamus, ubi maximè
" Equites peditésque, pernicioso certamine strenuè conserto,
" Mutuò-se occidunt ; clamor autem immensus exortus est.
Sic fatus, verberavit jubis-pulchros equos
Scuticâ argutâ : illi autem verbera sentientes,
Velocitèr agebant celerem currum inter Trojanos & Achivos,
Calcantes cadaveráque & scuta : Sanguine autem axis
Subtùs totus fœdabatur, & ambitus qui *erant* circa sellam-currûs,
Quos utique ab equinis ungulis guttæ aspergebant,
Atque à canthis : Ille autem cupiebat ingredi turbam
Virorum, perrumperéque, insiliens ; tumultúmque
Immisit malum Danais, parúmque cessabat ab hastâ.
Ac quidem aliorum obibat ordines virorum,
Hastâque, enséque, magnisque saxis ;

Ver. 517.—ἐπεϐήσατο.] *Vulgg.* ἐπεϐήσετο. Vide suprà ad β', 35 ; & ad ἑ, 109.

Ver. 521.—Τρῶας ὀρινομένυς] Ab *Ajace* in *dextro* cornu, *ver.* 496.

Ver. 530.—ὄρωρεν.] De horum *Temporum* ratione, ὀλέκυσι & ὄρωρεν· vide suprà ad ά, 37.

Ver. 531.—ἵμασεν] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 532. Μάςιγι λιγυρῇ.] Quâ ratione, μάςιγι, hîc ultimam producat ; item τε, *ver.* 541 ; & ἐντροπαλιζόμεν@, *ver.* 546 ; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.—πληγῆς ἀΐοντες]
——audit currus habenas. *Georgic.* I, 514.

Ver. 534. Στείϐοντες νέκυάς τε——αἵματι δ' ἄξων]
——equos alacer media inter prælia Turnus
Fumantes sudore quatit, miserabile cæsis
Hostibus insultans ; spargit rapida ungula rores
Sanguineos, mixtâque cruor calcatur arenâ. *Æn.* XII, 337.
Quem locum *Macrobius* inter eos recenset, in quibus Poëtarum " *par penè splendor amborum est.* Lib. V, cap. 12.

Ver. 536. Ἃς ἄρ'] *Quos utique.* Nequaquam enim hîc supervacaneum est istud ἄρ'.

Ver. 537.—ὁ δὲ] Hector.

Ver. 539.—μίνυνθα δὲ χάζετο δυρός] *Pugnâ continenti & non intermissâ urgebat.* Eustathius reddit, οἷα δηλαδὴ ταχὺ ἐπιφανεὶς εἰς μάχην. Scholiastes, Ὀλίγον ὑπεχώρει, ἵνα εὐκόλως τῷ δόρατι χρῷτο. Neuter videtur rem assecutus. Utique, si μίνυνθα hîc ita accipiendum sit, ut Latino [*paullulùm* vel *parumper*] respondeat ; tum sententia erit, " *Paullulùm autem evitavit hastam,*" scilicèt Ajacis : Quod tamen minùs convenit cum sequente, Αὐτὰρ.

Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὦρσε·
Στῆ δὲ ταφὼν, ὄπιθεν δὲ βάλεν σάκος ἑπταβόειον,
Τρέσσε δὲ παπτήνας ἐφ' ὁμίλῳ, θηρὶ ἐοικὼς,
Ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων.
Ὡς δ' αἴθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο
Ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται,
Οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων,
Ἰθύει· ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
Ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ·
Ἠῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
Ὡς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ
Ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβιήσατο παῖδας
Νωθὴς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ῥόπαλ' ἀμφὶς ἐάγη,
Κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
Τύπτουσιν ῥοπάλοισι· βίη δέ τι νηπίη αὐτῶν·
Σπουδῇ τ' ἐξήλασσαν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς·
Ὡς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν

Ajacis autem vitabat pugnam Telamonii.
Jupiter verò pater Ajaci in alto sedens metum incussit:
Stetit verò attonitus, in tergum autē rejecit scutū 7 bubulis-pellibus-munitū:
Pavefactus autem recedebat, circumspectans in turbâ, feræ similis,
Subindè se-convertens, lentè genua alternans.
Ut verò fervidum leonem boum à stabulo
Abigunt canésque & viri rustici,
Qui utique ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,
Totam-noctem vigilantes: ille autem carnium cupidus
Rectà irruit; sed nihil proficit: frequentia enim jacula
Adversa volant audacibus à manibus,
Incensæque faces, quas nempè horrens recedit, incitatus licèt;
Manè autem seorsum discedit mœsto animo:
Sic Ajax tum à Trojanis tristis corde
Abiit admodùm invitus: valdè enim timebat navibus Achivorum.
Ut verò cùm asinus in arvum ingressus prævalet pueris
Tardus, in quem utique multi baculi circùm fracti sunt,
Tondétque ingressus altam segetem; pueri verò
Verberant baculis; at vis infirma *est* ipsorum;
Vixque expellunt, *nec nisi* postquam saturatus sit pabulo:
Sic tunc dein Ajacem magnum Telamonium filium

Ver. 542. Αἴαντος δ'.] *Aristoteles, Rhetoric. lib.* II, *cap.* 9, locum hunc versu altero adjecto citat;

Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο,
Ζεὺς γάρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο.

Plutarchus item, *de audiendis Poëtis*, versum istum posteriorem citat,

Ζεὺς γάρ τοι νεμεσᾷ, ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιο·

Sed utrùm ex hoc loco, an infrà ex *libro* ε' *ver.* 90; non constat.

Ver. 543. Ζεὺς δὲ πατὴρ—ἐν φόβον ὦρσε· Στῆ δὲ ταφὼν— Τρέσσε δὲ παπτήνας.] Aptè hæc accommodavit *Plutarchus* ad *Pompeium*, jam tum quum castra ejus à *Cæsare* essent post prælium expugnata. *Plutarch. in Pompeio.*

Ver. 546. — ὀλίγον γόνυ γουνὸς ἀμείβων.] *Pedatim incedens*, βάδην.

Ver. 547. Ὡς δ' αἴθωνα λέοντα]

——Ceu sævum turba leonem
Cum telis premit infensis; at territus ille,
Asper, acerba tuens, retrò redit; & neque terga
Ira dare aut virtus patitur; nec tendere contrà
Ille quidem hoc cupiens potis est per tela virosque:
Haud aliter retrò dubius vestigia Turnus
Improperata refert, & mens exæstuat irâ. *Æn.* IX, 792.

Ver. 553. Καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ.] Impetum subitò repressum, cursuque in medio identidem impeditum, pulchrè depingunt numeri isti quodammodo impediti, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ. *Aristoteles, Histor. Animal. lib.* IX, *cap.* 44, versum hunc isto modo legit; Καιόμεναι δᾷδες, τάς τε τρομεῖ ἐσσύμενός περ. Nempè memoritèr, ut fit, versiculum citavit: Uti rectè annotavit *Barnesius.*

Ver. 557. Ὡς δ' ὅτ' ὄνος.] Βραδεῖαν πορείαν, ἀήττητον ἐν τῷ καρτερεῖν, οὕτως ἔδειξεν. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 10. Ταῖς γὰρ φύσεσι τῶν ζώων, [Ὄνου καὶ Λέοντος.] καὶ τὸ ὀκνηρὸν πρὸς φυγὴν, καὶ τὸ ταχὺ πρὸς μάχην, τοῦ ἥρωος δεδήλωκεν. *Schol.* Asinus nimirùm, *Homeri* temporibus, nondum erat animal despectui & ludibrio habitum.

Ver. 558. — ᾧ δή.] *In quem scilicèt; In quem utique.* Ut adeò nequaquam supervacaneum sit istud, δή.

Ibid. — περὶ ῥόπαλ'] Quâ ratione, περὶ, hîc ultimam producat; item σάκεϊ, *ver.* 571; & ἀπαινύμενον, *ver.* 581; vide suprà ad α', 51.

Ver. 560. — δέ τι] *Al.* δέ τε.

Ver. 561. — ἐκορέσσατο] Notandus maximè *proprius* Vocis Mediæ usus; "*Postquam saturaverit se.*" Vide suprà ad γ', 141.

Ver.

Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος, αἰὲν ἕποντο.
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θούριδος ἀλκῆς,
Αὖτις ὑποστρεφθεὶς, καὶ ἐρητύσασκε φάλαγγας
Τρώων ἱπποδάμων· ὁτὲ δὲ τρωπάσκετο φεύγειν·
Πάντας δὲ προέεργε θοὰς ἐπὶ νῆας ὁδεύειν·
Αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγὺ
Ἱστάμενος· τὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν σάκεϊ μεγάλῳ πάγεν, ὄρμενα πρόσσω·
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Εὐρύπυλος, πυκινοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι,
Στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων·
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
Εἷλκεν ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ
Δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
Στῆτ' ἐλελιχθέντες, καὶ ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδέ ἑ φημὶ
Φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Ἵστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἱ δὲ παρ' αὐτὸν

Trojani magnanimi & e-longinquo-vocati socii,
Percutientes hastilibus medium scutum, continenter sequebantur.
Ajax verò, nunc quidem recordabatur impetuosæ fortitudinis,
Retro conversus, & cohibebat phalangas
Trojanorum equûm-domitorum; nunc verò vertebat-se ad fugam;
Omnibus autem se opposuit, ne celeres ad naves irent:
Ipse verò Trojanorum & Achivorum furebat in-medio
Stans: at jacula audacibus à manibus,
Alia quidem in scuto magno figebantur, impetu-acta adversùs;
Multa verò & in medio spatio, antequam corpus candidum attingerent,
In terrâ stabant, cupientia corpore se saturare.
Hunc autem ut vidit Euæmonis præclarus filius,
Eurypylus, crebris oppressum jaculis;
Stetit juxta eum profectus, & jaculatus est hastâ splendidâ,
Et percussit Phausiadem Apisaonem, pastorem populorum,
Hepar subter præcordia; continuoque genua solvit:
Eurypylus autem insiliit, & auferebat arma ab humeris.
Hunc autem ut animadvertit Alexander divinâ-formâ-præditus
Arma auferentem Apisaonis, statim arcum
Adduxit in Eurypylum, & ei percussit femur sagittâ
Dextrum: fracta est autem arundo, & gravi-dolore-affecit femur.
Retro autem sociorum ad agmen recedebat, mortem evitans,
Vociferatusque est altâ-voce Danaos inclamans;
" O amici, Argivorum ductores, & principes,
" Consistite conversi, et arcete sævum diem
" Ab Ajace, qui telis obruitur; nec ipsum opinor
" Evasurum ex pugnâ horrisonâ: sed omnino contrà
" Consistite, circùm Ajacem magnum Telamonium filium.
Sic dixit Eurypylus vulneratus: Illi autem juxta ipsum

Ver. 564. ——μέσον σάκος.] *Al.* μέγα σάκος.

Ver. 571.—πάγεν.] Vide suprà ad δ', 185.

Ver. 572.—λευκὸν ἐπαυρεῖν] *Al.* χαλκὸν ἐπαυρεῖν.

Ver. 573.—λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.] Ἐν πᾶσι δὲ τὸ Ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκιμεῖ. οἷον ἐν τοῖσδε,—" ἐπιπτέσθαι μενεαίνων." —καὶ, " λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι." Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἔμψυχα εἶναι, ἐνεργοῦντα φαίνεται. *Aristot. Rhetoric. lib.* III, *cap.* 11. Vide suprà ad δ', 126. Οἱ ποιηταὶ—πρὸς τὰς ἐμφάσεις καὶ τὰς μιμήσεις καὶ ὀνοματοποιίας, χρῶνται καὶ μεταφοραῖς· —λέγοντες καὶ τὰ βέλη φέρεσθαι λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι." *Plutarch. Symposiac. lib.* IX, *Probl.* 15. Simili ferè Metaphorâ usus est *Virgilius*;

Hasta——altè *bibit* acta cruorem. *Æn.* XI, 804.

Ver. 576.—ἀκόντισε.] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 579.—αἴνυτο] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 582. Εἷλκεν] *Al.* Ἕλκετ'.

Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες,
Δοῦρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας·
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηλήϊαι ἵπποι
Ἱδρῶσαι· ἦγον δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Εἱστήκει γὰρ ἐπὶ πρύμνῃ μεγακήτεϊ νηΐ,
Εἰσορόων πόνον αἰπὺν, ἰῶκά τε δακρυόεσσαν·
Αἶψα δ' ἑταῖρον ἑὸν Πατροκλῆα προσέειπε,
Φθεγξάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
Ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή·
Τὸν πρότερος προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Τίπτε με κικλήσκεις, Ἀχιλεῦ, τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Δῖε Μενοιτιάδη, τῷ 'μῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Νῦν οἴω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
Λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτός.
Ἀλλ' ἴθι νῦν, Πάτροκλε, Διῒ φίλε, Νέστορ' ἔρειο,
Ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο.
Ἤτοι μὲν τά γ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
Τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
Ἵπποι γάρ με παρήϊξαν, πρόσσω μεμαυῖαι.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ·
Βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
Αὐτοὶ μέν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν·
Ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος

Propinqui constiterunt, scuta humeris inclinantes,
Hastas elevantes; His autem obvius iit Ajax:
Stetitque conversus, ut venit ad agmen sociorum.
Sic hi quidem pugnabant, instar ignis ardentis.
Nestorem verò è prælio ferebant Neleïæ equæ
Sudantes; ducebantque Machaonem, pastorem populorum.
Hunc autem prospiciens agnovit pedibus-celer nobilis Achilles:
Stabat enim in extremâ ingenti navi,
Intuens laborem gravem, fugamque lacrymosam:
Statim verò socium suum Patroclum allocutus est,
Clamans è-navi; ille autem ex tentorio ut-audivit,
Prodiit par Marti: Mali autem ei fuit principium.
Hunc prior allocutus est Menœtii fortis filius;
“ Cur me vocas, Achille; quid autem tibi opus est me?
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;
“ Nobilis Menœtiade, meo carissime animo,
“ Nunc puto ad genua mea futuros Achivos
“ Supplicantes; necessitas enim urget non jam *amplius* tolerabilis.
“ Sed i nunc, Patrocle, Jovi chare, Nestorem interroga,
“ Quemnam hunc ducat vulneratum è prælio:
“ Certè quidem à tergo Machaoni omnia similis-videtur
“ Asclepiadæ, sed non aspexi vultum hominis:
“ Equi enim me præterierunt, ulteriùs-properantes.
Sic dixit: Patroclus verò dilecto obsecutus est socio:
Perrexit itaque currere, præterque tentoria & naves Achivorum.
Illi intereà cùm jam ad tentorium Neleidæ pervenissent,
Ipsi quidem descenderunt in terram almam;
Equas autem Eurymedon famulus solvit senis

Ver. 592.—ἔστησαν] Ita edidit *Barnesius* ex MS. Rectè. Nam ἔστασαν, quod habent Vulgati, penultimam corripit. Vide infrà ad μ', 55.

Ibid.—κλίναντες.] Vide suprà ad ά, 309, 314.

Ver. 593.—ἤλυθεν.] Postulat hîc Temporum ratio, ut sit ἤλυθεν ab Aoristo ἤλυθον· non à Præterito, quod vocant, ἤλυθα. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 596. Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο] Suprà, *ver.* 516, 517.

Ver. 598.—ποδάρκης—Ἀχιλλεύς.] Vide suprà ad ά, 58; Item ad β', 673, 681; ad έ, 788; & ad ή, 228.

Ver. 599. Εἱστήκει γὰρ.] Vide suprà ad δ', 434, 492; & ad ά, 37.

Ver. 603. Ἔκμολεν] *Al.* Ἐξέμολ'.

Ibid.—κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.

Hinc mihi prima mali labes, — *Æn.* II, 97.

Notandum hîc in transcursu, quàm in hoc Poëmate (non utique ῥαψῳδίᾳ,) *apta & connexa* sint omnia; quàm à capite ad calcem una sit & perpetua narratio.

Ver. 605.—τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο;] Vide suprà ad κ', 43.

Ver. 606. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] *Al.* Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

Ver. 610.—Διῒ φίλε.] Quâ ratione, Διῒ, hîc ultimam producat; item εὔπλοκαμος, *ver.* 623, & κάνεον, *ver.* 629; vide supra ad ά, 51.

Ἐξ ὀχέων· οἱ δ' ἱδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων,
Στάντε ποτὶ πνοιὴν παρὰ θῖν' ἁλός· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐς κλισίην ἐλθόντες, ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη,
Τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεὺς,
Θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἥν οἱ Ἀχαιοὶ
Ἔξελον, οὕνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἁπάντων·
Ἥ σφωϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
Καλὴν, κυανόπεζαν, ἐΰξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
Χάλκειον κάνεον· ἐπὶ δὲ, κρόμυον ποτῷ ὄψον,
Ἠδὲ μέλι χλωρὸν, παρ' δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν·
Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς,
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
Χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης,
Πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ, εἰκυῖα θεῇσιν,
Οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
Κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε·
Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν,
Μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες.
Πάτροκλος δὲ θύρῃσιν ἐφίστατο, ἰσόθεος φώς·

E curru: ipsi verò se-reficiebant à calore sudorem exsiccando à tunicis,
Stantes ad ventum in littore maris:
Ac deinde
In tentorium profecti, in sellis-recubitoriis sederunt.
Iis autem parabat potionem-miscellaneam comas-pulchra Hecamede
Quam abduxit à Tenedo senex, quando *eam* diripuit Achilles,
Filiam Arsinoi magnanimi; quem ei Achivi
Electam-dederunt, quoniam consilio præstabat omnibus:
Hæc eis primùm quidem apposuit mensam
Pulchram, pedes cyaneos-habentem, politam: ac super eam
Æream lancem; & in *eâ* cepam, potioni-*aptum* opsonium,
Atque mel recens, juxtàque farinæ sacræ fructum:
Juxtà etiam poculum perpulchrum, quod domo attulerat senex,
Aureis clavis distinctum; ansæ autem ejus
Quatuor erant; binæque columbæ circum singulas
Aureæ pascebantur; duoque infrà fundi erant.
Alius quidem *senex* non sine labore submovisset à mensâ,
Plenum existens: Nestor verò senex sine-labore tollebat.
In hoc utique ipsis miscuit mulier, similis deabus,
Vino Pramnio, insuper autem caprinum rasit caseum
Radulâ æreâ, superque farinas albas inspersit:
Ac bibere jussit, postquam apparâsset potionem miscellaneam.
Illi autem postquam bibentes exemissent peraridam sitim,
Sermonibus delectabantur inter se colloquentes.
Patroclus verò foribus adstitit, par-deo vir:

Ver. 621. Στάντε] Nestor & Machaon.

Ver. 625. Θυγατέρ'] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 628. Καλὴν] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.—κυανόπεζαν] Vide suprà ad ά, 398.

Ver. 629.—ἐπὶ δὲ] παρὰ δὲ, citante *Platone*, apud *Barnesium*.

Ver. 630.——ἱεροῦ] *Al.* ἱερόν.

Ver. 632. Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον.] Πεπάρθαι λέγεται τοὺς ἥλους,—οὐχ ὅτι ἔξωθεν πρόσκεινται καὶ πεπαρμένοι εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι ἐμπεπαρμένοις ἐοίκασιν, ἔξω τε ὀλίγῳ προὔχουσι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. *Athenæus. lib.* XI, *cap.* 12.

Ver. 633.—δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον.] Οὐχ ὡς περὶ ἓν ἕκαστον ἀκουστέον, γενήσονται γὰρ οὕτως ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν· ἀλλ' ἐπείπερ ἔσχισται μὲν ἑκάτερον τῶν ὤτων εἰς δύο σχίσεις, τούτων δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν,—καθ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὤτων ἀκουσόμεθα μίαν πελειάδα. *Id. Ibid.* Ubi & plura hâc de re fusiùs.

Ver. 634.—δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.] Erat nimirum ἀμφικύπελλον· Vide suprà ad ά, 584. Aliter *Athenæus*, loco jam citato: Ἀκουστέον οὐ πυθμένας δύο· ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγνωστέον, [ὑπὸ πυθμένες,]—ἀλλὰ κατὰ σύνθετον, ὑποπυθμένες, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκούωμεν· ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐπὶ τῶν ὤτων, δύο δ' ὑποπυθμένες, τουτέστιν ὑπὸ τῷ πυθμένι, οἷον ὑποπυθμένιοι· ὥστε διακρατεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένι.

Ver. 635. Ἄλλος μὲν— Νέστωρ δ' ὁ γέρων.] Rectè *Athenæus*: Ἄλλος μὲν γέρων μογέων—, ὁ δὲ Νέστωρ ἀμογητί. Nam alioqui ἄλογον ἐδόκει, Διομήδους καὶ Αἴαντος, ἔτι δ' Ἀχιλλέως παρόντων, εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον, τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότα. *Ibid.*

Ver. 637. Ἐν τῷ ῥα] *In hoc utique.* Ut nequaquam hîc supervacanea sit particula, ῥά.

Ver. 638.—ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρόν.] *Al.* κνῆε τυρόν. Quod autem hîc legit *Plato* in *Ione*, παρὰ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον· citavit scilicet memoriter, ex *ver.* 629; ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 641. Τὼ δ'] Nestor & Machaon.

Ver.

Τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραιὸς ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ,
Ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀναίνετο, εἶπέ τε μῦθον·
Οὐκ ἕδος ἐστὶ, γεραιὲ διοτρεφὲς, οὐδέ με πείσεις.
Αἰδοῖος, νεμεσητὸς, ὅ με προέηκε πυθέσθαι,
Ὅντινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Γιγνώσκω· ὁρόω δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
Νῦν δὲ, ἔπος ἐρέων, πάλιν ἄγγελος εἶμ' Ἀχιλῆϊ·
Εὖ δὲ σὺ οἶσθα, γεραιὲ διοτρεφὲς, οἷος ἐκεῖνος
Δεινὸς ἀνήρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόωτο.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Τίπτε τ' ἄρ' ὧδ' Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται υἷας Ἀχαιῶν,
Ὅσσοι δὴ βελέεσσι βεβλήαται; οὐδέ τοι οἶδε,
Πένθεος ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·
Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ·
Τοῦτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς,
Ἐσθλὸς ἐὼν, Δαναῶν οὐ κήδεται, οὐδ' ἐλεαίρει.
Ἦ μένει, εἰσόκε δὴ νῆες θοαὶ ἄγχι θαλάσσης,
Ἀργείων ἀέκητι, πυρὸς δηΐοιο θέρωνται,
Αὐτοί τε κτεινώμεθ' ἐπισχερώ; οὐ γὰρ ἐμὴ ἴς
Ἔσθ', οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότ' Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη
Ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἰτυμονῆα,
Ἐσθλὸν Ὑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἤλιδι ναιετάασκε,
Ῥύσι' ἐλαυνόμενος· ὁ δ' ἀμύνων ᾗσι βόεσσιν,

Hunc autem conspicatus senex, à sede surrexit splendidâ,
Introque duxit manu prehensum, & considere jussit:
Patroclus autem contrà renuebat, dixitque sermonem;
" Non sedendi-tempus est, senex Jovis-alumne, neque enim mihi persuadebis.
" Verendus *est*, stomachosus *est*, qui me misit sciscitatum,
" Quemnam hunc ducas vulneratum: quin & ipse
" Agnosco; video nempe Machaonem, pastorem populorum.
" Nunc igitur rem dicturus, nuncius redeo Achilli:
" Bene verò tu nôsti, senex Jovis-alumne, qualis ille
" Difficilis vir: citò vel insontem culpaverit.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
" Cur verò sic Achilles miseratur filios Achivorum,
" Qui jam telis vulnerati sunt? neque sane novit
" Luctûs quantum excitatum sit per exercitum; fortissimi enim
" In navibus jacent, eminus cominusque vulnerati.
" Percussus est quidem *sagittâ* Tydides fortis Diomedes;
" Vulneratus est etiam Ulysses hastâ-inclytus, & Agamemnon;
" Percussus item Eurypylus ad femur sagittâ:
" Hunc etiam alterum ego modò abduxi è prælio,
" Sagittâ à nervo percussum: at Achilles,
" Strenuus cùm sit, Danaorum nullam curam gerit, neque miseretur.
" An expectat, donec jam naves veloces prope mare,
" Argivis *frustrà* resistentibus, igne hostili comburantur,
" Ipsique interficiamur alii super alios? non enim mea vis
" Est, qualis anteà fuit in agilibus membris.
" Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,
" Sicut quando inter Eleos & nos certamen ortum est,
" De boum-abactione, quando ego interfeci Itymoneum,
" Fortem Hypirochidem, (qui in Elide habitabat,)
" Pignora abigens: ille verò vim-propulsans à suis bobus,

Ver. 645.—ἄνωγε.] Non ex præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ex Aoristo, ἄνωγον. Vide suprà ad θ', 322; & ad ά, 37.

Ver. 650. Γιγνώσκω] Ita *Barnesius* ex MS. *Al.* γινώσκω. Quod perinde est. Nam γινώσκω primam producit.

Ver. 651.—ἔπος ἐρέων.] Quâ ratione, ἔπος, hîc ultimam producat; item ἐλαυνόμενος, *ver.* 673; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 653. Δεινὸς ἀνήρ.] Vide suprà ad ά, 2.

Ver. 654.—ἱππότα] Vide suprà ad ά, 157.

Ver. 656.——τοι] *Al.* τι, & τε.

Ver. 658.—οὐτάμενοί τε.] Vide suprà ad δ', 525.

Ver. 659. Βέβληται.] Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 662. Τοῦτον δ' ἄλλον] Machaonem.

Ver. 669. Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι.] Vide suprà ad ά, 249, 260; & ad β', 372.

Ver. 671.—βοηλασίῃ] *Al.* βοηλασίῃ, & βοηλασίης.

Ver. 673. Ῥύσι'] Vulgò, *Pignora.* Sunt tamen qui vertendum contendant, *Sacrificia.* Vide, *Histoire Critique de la Republique des Lettres, Tom.* I, *pag.* 215.

Ver.

Ἔβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι,
Κὰδδ' ἔπεσεν, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροιῶται·
Ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλὴν,
Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν.
Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα
Πάσας θηλείας· πολλῇσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν.
Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηλήϊον εἴσω,
Ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
Οὕνεκά μοι τύχε πολλὰ νέῳ πόλεμόνδε κιόντι.
Κήρυκες δ' ἐλίγαινον, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Τοὺς ἴμεν, οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ·
Οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες,
Δαίτρευον. (πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον·
Ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἦμεν.
Ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη,
Τῶν προτέρων ἐτέων· κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι.
Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν,
Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
Ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο·)
Ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Εἵλετο, κρινάμενός κε τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
(Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ,
Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,

" Percussus est inter primos meâ à manu-jaculo :
" Cecidit autem, copiæque undiquaque-trepidæ-aufugerunt agrestes :
" Prædam igitur ex campo coëgimus valde multam,
" Quinquaginta boum armenta, totidem greges ovium,
" Tot suum greges, tot greges magnos caprarum :
" Equasque flavas centum & quinquaginta,
" Omnes fœminas : multis etiam pulli suberant.
" Et hæc quidem abegimus Pylum Neleïum intra,
" Nocturni in urbem : lætatus est autem animo Neleus,
" Quòd mihi contigissent multa juveni ad bellum profecto.
" Præcones autem canorè-edixerunt, simul ac aurora apparuit,
" Illos adesse, quibus debitum deberetur in Elide amplâ :
" Congregati itaque Pyliorum principes viri
" Dividebant ; (multis enim Epei debitum debebant :
" Quandoquidem nos pauci malis-fracti in Pylo eramus.
" Veniens enim afflixerat vis Herculea,
" Superioribus annis : interfecti autem fuerant, quotquot optimi.
" Duodecim enim Nelei eximii filii eramus,
" Quorum solus relictus sum ; alii autem omnes perierunt.
" Ob hæc animo-elati Epei ære-loricati,
" Nos insultantes, iniqua moliti erant :)
" Senex autem sibi armentumque boum & gregem magnum ovium
" Exemit, electis trecentis, atque pastoribus,
" (Nam & ipsi debitum magnum debebatur in Elide amplâ,
" Quatuor *scilicet* in cursu-victores equi cum ipsis curribus,

Ver. 678.—συβόσια, τόσσ'] *Vulgg.* συβόσια, τόσ'. Sed ad numeros multò mihi videtur venustius, ut binæ breves—σια, in unam contrahantur productam ; quam ut vox συβόσια, ineleganti & difformi licentiâ, legatur συβόσεια.

Ver. 682.—γεγήθει δὲ] Si dixisset γέγηθεν, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicat, he is delighted ; pro eo quod est, he was delighted. Vide suprà ad ά, 37.

Ver. 687.—694.—(πολέσιν γὰρ—μηχανόωντο.)] Versus hosce octo in *Parenthesin* inclusi, & ipsam *aliis interjectis Parenthesibus* intricatam. Consultò, ut mihi quidem videtur, & singulari Poëtæ alioqui summè perspicui artificio. Vide infrà ad *ver.* 697 & 766 ; & suprà ad ί, 553.

Ver. 689.—βίη Ἡρακληείη.] Vide suprà ad β́, 658.

Ver. 690.—ἔκταθεν.] *Al.* ἔκτανεν. Quod eodem redit.

Ver. 691.——ἀμύμονες.] *Al.* ἀμύμονος. Neutrum malé.

Ver. 694. Ἡμέας] Pronunciabatur, ἡμᾶς. Nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 695.——ὁ γέρων] Neleus.

Ver. 696.—κρινάμενός κε τριηκόσι',] De voce κρινάμενος, vide suprà ad ά, 309. Cæterùm Editi hîc habent, κρινάμενος τριηκόσι'. Quæ & optima esset lectio, siquâ licentiæ analogiâ vox τριηκόσια primam posset producere. *Barnesius* edidit ex conjecturâ, κρινάμενος γε τριηκόσι'. Non malè : Quanquam voculæ γε vis maximè propria, locum hîc non habet. Quam alteram profert vir eruditus emendationem, τὰ τριηκόσι', pessima est : Nam aliud planè est τριηκόσια, aliud τὰ τριηκόσια. Vocula, ῥά, cujus vis proxima est Latino "*scilicet*," satis aptè hîc quadrat. Sed & particula κέ. Quam itaque inserui, propter istud *Odyss.* ν́, 590, Καί κε τριηκοσίοισιν——

Ver. 697.—703. (Καὶ γὰρ—πολλὰ,)] Et hosce versus in *Parenthesin* inclusi, ipsam quoque *aliis interjectis Parenthesibus* implicatam. Vide infrà ad *ver.* 766 ; item suprà ad *ver.* 687 ; & ad ί, 553.

Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
Θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
Κάσχεθε· τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
Τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων,
Ἐξέλετ' ἄσπετα πολλὰ,) τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε
Δαιτρεύειν, μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφί τε ἄστυ
Ἕρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
Ἦλθον ὁμῶς αὐτοί τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι
Πανσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε θωρήσσοντο,
Παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
Τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαρραῖσαι μεμαῶτες·
Ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι
Ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
Εἴα θωρήσσεσθαι· ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους·
Οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
Καὶ πεζός περ ἐὼν, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη.
Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν ἠῶ δῖαν
Ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρεεν ἔθνεα πεζῶν.
Ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
Ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο,
Ἔνθα Διῒ ῥέξαντες ὑπερμενέϊ ἱερὰ καλὰ,

" Qui ierant ad præmia *reportanda*; de tripode enim erant
" Curfu-certaturi; eos autem illic rex virorum Augeas
" Detinuit; aurigamque dimifit triftem, equorum *cauffâ*.
" *Ob* hæc fenex dicta iratus atque facta,
" Exemit *fibi* admodum multa,) reliqua autem populo dedit
" Dividenda, ne quis ab eo fraudatus abiret æquali *portione*.
" Nos quidem hæc fingula adminiftrabamus, perque urbem
" Faciebamus facra diis: illi verò tertio die omnes
" Venerunt fimul ipfique multi & folidi ungulis equi
" Cum univerfis copiis: cumque ipfis Moliones *duo* arma induerant,
" Pueri adhuc exiftentes, nondū perquā periti impetuofæ-*in-pugnâ* fortitudinis.
" Eft autem quædam *nomine* Thryoeffa urbs, arduo loco fita,
" Procul ad Alpheum, extrema Pyli arenofi:
" Hanc obfidebant, evertere cupidi:
" Sed cum totum campum tranfiiffent, nobis utique Minerva
" Nuncia venit currens ab Olympo, ut armaremur,
" Nocturna, nec invitum per Pylum populum congregavit,
" Sed valde incitatos-cupiditate pugnandi; neque me Neleus
" Sinebat armari; abfcondit autem mihi equos;
" Nondum enim omnino me exiftimabat peritum effe bellicorum operum:
" Veruntamen & fic inter equites infignis eram noftros,
" Pedes licèt exiftens, quandoquidem fic *me* duxit ad pugnam Minerva.
" Eft autem quidam fluvius Minyeïus in mare *fe* projiciens,
" Prope Arenam, ubi expectabamus auroram pulchram
" Equites Pyliorum; affluebantque *interea* agmina peditum.
" Inde cum univerfis copiis, armis-armati,
" Meridiani pervenimus ad facrum fluentum Alphei.
" Ibi Jovi cùm feciffemus præpotenti facra opima,

Ver. 704.—μή τις οἱ] Quâ ratione, μή τις, hîc ultimam producat; item πόλις, *ver.* 710; & Διῒ, *ver.* 726; vide fuprà ad ά, 51.

Ver. 707.——μώνυχες ἵπποι]
—folido—ungula cornu. *Georgic.* III, 88.

Ver. 708. Πανσυδίῃ] *Al.* Πασσυδίῃ. Ut β', 12, 29, 66.

Ver. 712.—μεμαῶτες] Vide fuprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 713.—ἄμμι δ' Ἀθήνη] *Nobis utique Minerva*; vel, *tum verò nobis Minerva*. Vide ad ά, 57. Peffimè hîc *Barnefius*; Τὸ, " δὲ" παρέλκει. Quod nihili eft.

Ver. 720. —νεῖκος] *Barnefius* legendum conjicit, νῖκος. Malè. Neque enim ea Homerica vox eft, neque ea fententia.

Ver. 723. — τὰ δ' ἐπέρρεεν ἔθνεα πεζῶν.] *Al.* ἐπέρρεον.
——omnifque relictis
Turba *fluit* caftris. —— *Æn.* XII, 443.

Ver. 724.—πανσυδίῃ] Vide fuprà ad *ver.* 708.

Ibid.—Σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες.] Vide fuprà ad Β', 530.

Ver. 725. Ἔνδιοι] *Al.* Ἐνδεῖοι. Sed nihil opus. Nam Ἔνδιος fecundam producit. *Odyff.* δ', 450, Ἔνδιος δ' ὁ γέρων——.

Ver. 726.——ῥέξαντες] Vide fuprà ad ά, 444.

Ibid.—ὑπερμενέϊ ἱερὰ.] Aut pronunciabatur, ὑπερμενεῖ· aut fcribendum, ὑπερμενέ'. Ut rectè *Barnefius*.

Ibid.—καλὰ.] Vide infrà ad β', 43.

Ver.

Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
Αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην·
Δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·
Καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος
Ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἀμφίσταντο δὴ, ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες·
Ἀλλά σφιν προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος·
Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
Συμφερόμεσθα μάχῃ, Διΐ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
Πρῶτος ἐγὼν ἕλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
Μούλιον αἰχμητήν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαο,
Πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
Ἣ τόσα φάρμακα ᾔδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.
Τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρί·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃσιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας,
Στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
Ἡγεμόν' ἱππήων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐνόρουσα, κελαινῇ λαίλαπι ἶσος·
Πεντήκοντα δ' ἕλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
Φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες·
Καί νύ κεν Ἀκτορίωνε Μολίονε παῖδ' ἀλάπαξα,
Εἰ μὴ σφῶε πατὴρ εὐρυκρείων Ἐνοσίχθων
Ἐκ πολέμου ἐσάωσε, καλύψας ἠέρι πολλῇ.
Ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε·
Τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα δι' ἀσπιδέος πεδίοιο,
Κτείνοντές τ' αὐτοὺς, ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
Ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,

" Taurumque Alpheo, taurum & Neptuno *sacrificassemus*,
" Ac Minervæ oculos-cæsiæ bovem indomitam;
" Cœnam deinde sumpsimus per exercitum turmatim;
" Et dormivimus in armis suis quisque
" Circùm fluenta fluvii: At magnanimi Epei
" Circumstabant jam, urbem vastare cupidi:
" Sed ipsis antè apparuit magnum opus Martis:
" Quum enim sol lucidus eminuit supra terram,
" Congressi sumus pugnâ, Jovique supplicantes & Minervæ.
" At quando jam Pyliorum & Epeorum *commissum* erat certamen,
" Primus ego occîdi virum, abstulique solidos-ungulis equos,
" Mulium bellatorem: gener verò is erat Augeæ,
" Maximamque natu filiam habebat flavam Agameden,
" Quæ tot pharmaca nôrat, quot alit lata terra.
" Hunc quidem ego accedentem percussi æratâ hastâ;
" Prolapsusque est in pulvere: ego verò in currum insiliens,
" Steti inter primos-pugnatores: sed magnanimi Epei
" Territi-fugerunt aliò alius, ut viderunt virum lapsum,
" Ductorem equitum, qui fortissimus erat in præliando.
" At ego irrui, atræ procellæ par:
" Quinquaginta autem cepi currus, duoque in unoquoque
" Viri mordicus prehenderunt solum, meâ hastâ domiti.
" Et sane Actorionas Molionas juvenes interfecissem,
" Nisi ipsos pater latè-dominans Neptunus
" Ex pugnâ *ereptos* servâsset, tectos caligine multâ.
" Tum Jupiter Pyliis magnum victoriam dedit:
" Tantisper enim insecuti sumus per stratum clypeis campum,
" Interficientesque ipsos, armaque pulchra colligentes;
" Donec ad Buprasium tritici-ferax egimus equos,

Ver. 727. Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι.]

Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo.
Æn. III, 119.

" Sed [versui] illi Homerico non sanè re parem, neque similem fecit. Esse enim videtur Homeri, simplicior & sincerior; Virgilii autem, νεωτερικώτερος, & quodam quasi ferrumine immisso fucatior." *Gell. lib.* XIII, *cap.* 25.

Ver. 731.—ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ Ἀμφίσταντο δὴ, ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες.] Non satis aptè mihi videtur locum hîc habere istud, δή. Crediderim equidem post ἀμφίσταντο excidisse voculam, τὸ, in præcedentem syllabam fortè absorptam; legendumque,—ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ Ἀμφίσταντο, τὸ ἄστυ διαπραθέειν μεμαῶτες. At sinè codicibus nihil muto.

Ver. 732.—μεμαῶτες.] Vide suprà ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 742.—ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad θ', 156; Item ad ά, 593.

Ver. 746.—ἐνόρουσα] *Al.* ἐπόρουσα.

Ver. 748.—ὀδὰξ ἕλον οὖδας.] Vide suprà ad β', 418.

Ver. 753.—δι' ἀσπιδέος πεδίοιο.] *Al.* διὰ σπιδέος πεδίοιο. Ἢ "ἀσπιδὲς,"—τὸ περιφερὲς, δίκην ἀσπίδος.—ἢ "σπιδὲς,"—τὸ ἐκτεταμένον καὶ πλατύ. *Eustath.* Ἢ, ἐν ᾧ τῶν ἀνῃρημένων ἀσπίδες ἔκειντο. *Schol.*

Ver. 754.—καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη
Κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
Ἔνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἂψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
Πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διῒ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
Ὣς ἔον, εἴποτ' ἔην γε, μετ' ἀνδράσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦτε μιν οἴω
Πολλὰ μετακλαύσεσθαι, ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
Ὦ πέπον, ἦ μὲν σοί γε Μενοίτιος ὧδ' ἐπέτελλεν
Ἤματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
(Νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἐόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν, ὡς ἐπέτελλε·
Πηλῆος δ' ἱκόμεσθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιΐδα πουλυβότειραν.
Ἔνθαδ' ἔπειθ' ἥρωα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον,
Ἠδὲ σε, πὰρ δ' Ἀχιλῆα· γέρων δ' ἱππηλάτα Πηλεὺς
Πίονα μηρί' ἔκηε βοὸς Διῒ τερπικεραύνῳ,
Αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
Σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.
Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
Στῆμεν ἐνὶ προθύροισι· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
Ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε,
Ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἅτε ξείνοις θέμις ἐστίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὔμμ' ἅμ' ἕπεσθαι·
Σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τὼ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον·
Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ

" Petramque Oleniam & Alesium, ubi Colone
" Vocatur: unde rursum avertit copias Minerva.
" Ibi virum interfectum extremum reliqui; atque Achivi
" Retrò à Buprasio Pylum-versus agebant veloces equos:
" Omnes autem gratias agebant, ex diis Jovi, Nestorique ex hominibus.
" Talis fui, si quando eram, inter viros: sed Achilles
" Solus virtute suâ fruetur: certe ipsum credo
" Multùm pòst doliturum, ubi exercitus perierit.
" O amice, sane quidem tibi Menœtius sic præcepit.
" Die illo, quo te ex Phthiâ ad Agamemnonem misit:
" (Nos autem intus existentes, ego & nobilis Ulysses,
" Omnia sane in ædibus audiebamus, sicut præcipiebat:
" Pelei scilicet venimus domos habitantibus commodas,
" Copias cogentes per Achæida feracem:
" Ibique tum heröem Menœtium invenimus intus:
" Atque te, juxtà & Achillem: senex autem equûm-agitator Peleus
" Pinguia femora adolebat bovis, Jovi gaudenti-fulmine,
" Aulæ in septo: tenebatque aureum poculum,
" Libans nigrum vinum super ardentia sacra.
" Vos quidem bovis apparabatis carnes, nos verò tum
" Stabamus in vestibulo: Attonitus autem exiliit Achilles,
" Introque duxit manu prehensos, atque considere jussit,
" Dapesque-hospitales abundè apposuit, quas hospitalibus fas est.
" Ac postquam saturati fuimus cibo & potu,
" Ordiebar ego sermonem, hortans vos simul sequi:
" Vos autem omnino volebatis, hi verò ambo multa præceperunt:
" Peleus quidem suo filio senex præcepit Achilli,

Ver. 756. Πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη Κέκληται.] *Strabo, lib.* VIII, *pag.* 527, al. 342, legit,

Πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἔνθα Κολώνη. Ut dicatur scilicet *Alesii collis.*

Ver. 757. Κέκληται.] Vide suprà ad ά, 37.

Ibid.—Ἀθήνη.] *Prudenter* videlicet cavebant, ne ultra modum progrederentur. Vide suprà ad ά, 194; ad β', 169; & ad γ', 92.

Ver. 766—784. (Νῶϊ δὲ—Ἄκτορος υἱός.)] Versus hosce *novendecim* in *Parenthesin* inclusi. Quæ res, quàm sit Poëtæ non vitio, sed summæ laudi danda; vide suprà ad *ver.* 687 & 697; item ad ί, 553.

Ver. 768.—εὖ ναιετάοντας] Vide suprà ad β', 648.

Ver. 769.—πουλυβότειραν.] *Al.* καλλιγύναικα.

Ver. 771.—ἱππηλάτα.] Vide suprà ad ά, 175.

Ver. 773.—ἐν χόρτῳ.] Latini, vocem Græcam retinentes, villæ *cohortem* appellabant; indeque *aves cohortales*, &c. apud *Columellam.*

Ver. 774.—αἴθοπα οἶνον] Vide suprà ad ά, 462.

Ver. 775. Σφῶϊ μὲν—ἕπετον.] *Patroclus & Achilles.*

Ibid.—βοὸς ἕπετον.] Quâ ratione, βοὸς, hîc ultimam producat, item μὲν, *ver.* 782; & πυκινὸν, *ver.* 787; & κὲν, etiam extra cæsuram, *ver.* 791; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 777.—ἄνωγε.] Non ex præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ex aoristo, ἄνωγον. Vide suprà ad θ', 322.

Ver. 780.—ὔμμ'] *Patroclum & Achillem.*

Ver. 781.—τὼ δ' ἄμφω.] *Peleus & Menœtius*, patres *Achillis & Patrocli.*

Ver.

Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
Σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε Μενοίτιος, Ἄκτορος υἱός.
Τέκνον ἐμὸν, γενεῇ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεὺς,
Πρεσβύτερος δὲ σύ ἐσσι· βίῃ δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων·
Ἀλλ' εὖ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος, ἠδ' ὑποθέσθαι,
Καί οἱ σημαίνειν. ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθόν περ.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Ταῦτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι, αἴκε πίθηται·
Τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίναις,
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Εἰ δέ τινα φρεσὶν ᾗσι θεοπροπίην ἀλεείνει,
Καί τινά οἱ πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλά σέ περ προέτω· ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἑπέσθω
Μυρμιδόνων, αἴκεν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι·
Καί τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι,
Αἴ κέ σε τῷ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο·
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαισθε προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
Βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλῆα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσῆος θείοιο
Ἷξε θέων Πάτροκλος, ἵνα σφ' ἀγορή τε θέμις τε
Ἤην, τῇ δὴ καί σφι θεῶν ἐτετεύχατο βωμοί·
Ἔνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντεβόλησε,
Διογενὴς Εὐαιμονίδης, κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ,
Σκάζων ἐκ πολέμου· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρὼς
Ὤμων καὶ κεφαλῆς· ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
Αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δειλοὶ, Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες·

" Semper fortissimè se gerere, & virtute superiorem esse aliis :
" Tibi verò itidem sic præcepit Menœtius, Actoris filius ;)
" *Fili mi, genere quidem superior est Achilles,*
" *Major natu verò tu es : viribus autem ille multò præstantior :*
" *Sed bene ei da prudens consilium, & admone,*
" *Et ei præcipe : ille autem obsequetur in bonum sane.*
" Sic præcepit senex, tu verò oblivisceris : sed vel nunc
" Hæc dicas Achilli bellicoso, si fortè obsequetur.
" Quis verò scit, an ei, favente deo, animum commoveas
" Admonitum ; bona utique admonitio est amici.
" Si verò aliquod mentibus suis vaticinium evitat,
" Et aliquod ei à Jove dixit veneranda mater, *quominus ipse eat* ;
" Saltem-te mittat : simul autem cæteræ copiæ sequantur
" Myrmidonum, si fortè quid luminis Danais fias :
" Et tibi arma pulchra det ad prælium gerenda ;
" Si fortè, te illum ob-similitudinem-credentes, abstineant pugnâ
" Trojani, respirentque Mavortii filii Achivorum
" Afflicti *jam* : exigua sane respiratio in bello, *profuerit* :
" Facilè verò integri defessos viros prælio-*aggressi*
" Repellatis ad urbem, à navibus & tentoriis.
Sic dixit ; eique animum in pectoribus commovit :
Perrexit itaque currere juxta naves ad Æacidem Achillem.
Sed cùm jam è regione navium Ulyssis divini
Pervenisset currens Patroclus, ubi eis forumque & jus-dicendi-locus
Erat, ubi etiam eis deorum constituta erant altaria ;
Illic ei Eurypylus percussus occurrit,
Generosus Euæmonides, femore sagittâ,
Claudicans è pugna, humidusque defluebat sudor
Ex humeris & capite : eque vulnere gravi
Sanguis niger scaturiebat : mens tamen firma erat.
Hunc autem intuitus, miseratus est Menœtii fortis filius ;
Et dolens, verbis alatis *eum* allocutus est ;
" Ah miseri, Danaorum ductores & principes :

Ver. 783.—ὑπείροχον.] Vide suprà ad β', 426.

Ver. 787.—ὑποθέσθαι] *Al.* ἐπακοῦσαι· notante *Eustathio.* Minùs rectè.

Ver. 792. Παρειπών ;] Vide suprà ad ζ', 62.

Ver. 796.—αἴκεν τι φόως—γένηαι.] *Al.* ἤν πού τι φόως—γένησθε.

Ver. 797.—καλὰ.] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 810.—κατὰ δὲ.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur ; item ultima vocis, ὀλοφυρόμενος, *ver.* 814 ; item ὕδατι, *ver.* 829 & 845 ; rursúmque δὲ, *ver.* 845 ; vide suprà ad ά, 51.

Ὣς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῷ;
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρως,
Ἦ ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἕκτορ' Ἀχαιοὶ,
Ἦ ἤδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμέντες;
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Οὐκέτι, διογενὲς Πατρόκλεις, ἄλκαρ Ἀχαιῶν
Ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέονται.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε,
Χερσὶν ὕπο Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σάωσον, ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
Μηροῦ δ' ἔκταμ' ὀϊστὸν, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
Νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
Ἐσθλὰ, τά σε προτὶ φασὶν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,
Ὃν Χείρων ἐδίδαξε, δικαιότατος Κενταύρων.
Ἰητροὶ μὲν γὰρ Ποδαλείριος, ἠδὲ Μαχάων,
Τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὀΐομαι ἕλκος ἔχοντα,
Χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὀξὺν ἄρηα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Πῶς τ' ἄρ' ἔοι τάδε ἔργα; τί ῥέξομεν, Εὐρύπυλ' ἥρως;
Ἔρχομαι, ὄφρ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω,
Ὃν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς περ σεῖο μεθήσω τειρομένοιο.
Ἦ, καὶ ὑπὸ στέρνοιο λαβὼν ἄγε ποιμένα λαῶν
Ἐς κλισίην· θεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοείας.
Ἔνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ
Ὀξὺ βέλος περιπευκές· ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
Νίζ' ὕδατι λιαρῷ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν,
Χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἥ οἱ ἁπάσας
Ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα·

" Siccine eratis procul ab amicis & patriâ terrâ
" Satiaturi in Trojâ veloces canes albâ pinguedine?
" Sed age mihi hoc dic, Jovis-alumne Eurypyle heros;
" Adhucne omnino sustinebunt immanem Hectorem Achivi,
" An jam conficientur ab ipso hastâ domiti?
Huic autem Eurypylus prudens respondit;
" Nullum-amplius, nobilissime Patrocle, præsidum Achivis
" Erit; sed in navibus nigris cadent.
" Illi enim jam omnes, quotquot ante erant fortissimi,
" In navibus jacent eminus cominusque vulnerati
" Manibus Trojanorum: horum verò robur augescit perpetuò.
" At me quidem tu serva, ducens ad navem nigram;
" Femoreque excinde sagittam; ab eoque sanguinem nigrum
" Ablue aquâ tepidâ; & lenia medicamenta insperge,
" Salubria; quæ te aiunt ab Achille doctum esse,
" Quem Chiron docuit, justissimus Centaurorum.
" Medici enim, Podalirius & Machaon,
" Hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,
" Indigentem & ipsum eximii medici,
" Jacere: alter autem in campo, Trojanorum sustinet acrem Martem.
Hunc autem vicissim allocutus est Menœtii fortis filius;
" Quomodo esse poterunt [*quo evadent*] hæc opera? quid agemus Eurypyle heros?
" Vado, ut Achilli bellicoso nuncium referam,
" Quem Nestor mandavit Gerenius, custos Achivorum:
" Attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.
Dixit, & in sinu susceptum ferebat pastorem populorum
In tentorium: famulus autem ut vidit, substravit pelles bubulas.
Ibi illo porrecto, è femore excidit cultro
Acutum telum peramarum: ab ipso autem sanguinem atrum
Abluit aquâ tepidâ; & radicem immisit amaram,
Manibus contritam, dolores adimentem, quæ ei cunctos
Sedavit dolores: Vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis.

Ver. 820.—φθίσονται] Vide suprà ad β', 833.

Ver. 821.—πεπνυμένος] *Al.* βεβλημένος.

Ver. 825.—οὐτάμενοί τε] Vide suprà ad δ', 525.

Ver. 826.—ὄρνυται.] Vide suprà γ', 260.

Ver. 832. Ἰητροὶ—Τὸν μὲν] De elegantissimâ hâc Syntaxi ἀνακολούθῳ, vide suprà ad β', 353, 681; ad γ', 211: ad ζ', 510; ad κ', 224 & 437. Item ad *Odyss.* μ', 73. Ineptissimè hîc Scholiastes; Ἰητροὶ, ἀντὶ τοῦ, Ἰατρῶν· Ὀρθὴ, ἀντὶ γενικῆς.

Ver. 840.—οὐδ' ὧς περ σεῖο μεθήσω.] Οἰκονομεῖ ὁ ποιητὴς τοῦτο, διὰ πιθανότητα· ἵνα παραμείνας ὁ Πάτροκλος ἐμβραδύνῃ, ἕως τειχομαχία δεινὴ γένηται, καὶ ὁ μέγας κίνδυνος ὁ πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐρεθίσῃ μᾶλλον αὐτὸν ἱκετεῦσαι τὸν Ἀχιλλέα. *Eustath.*

Ver. 847.—παύσατο.] Vide suprà ad γ', 141.

ΤΗΣ
ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Μ΄.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψῳδίας Μ΄.

Ἀποβάντες οἱ Τρῶες τῶν ἵππων, διαβαίνουσι τὴν τάφρον, καί τοι ἀπαισίου αὐτοῖς φανέντος οἰωνοῦ· καὶ εἰς πέντε τάξεις διαιρεθέντες, προσβάλλουσι τῷ τείχει τῶν Ἑλλήνων. Ἔνθα Σαρπηδὼν ἔπαλξιν κατασπᾷ. Ἕκτωρ δὲ λίθῳ βαλὼν τὰς πύλας, ἐπέβη ταῖς ναυσὶ, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν αὐτῷ πάντες Τρῶες.

Ἐπιγραφαί.

Τειχομαχία.

Ἄλλως.

Μῦ δὲ, μάχη πρὸς τεῖχος· ὁ δ' ἔκθορε φαίδιμος Ἕκτωρ.

Ἄλλως.

Μῦ Τρώων παλάμῃσι κατήριπε τεῖχος Ἀχαιῶν.

Lib. XII.

Ὣς ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδὸν, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε
Τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν, καὶ τεῖχος ὕπερθεν
Εὐρὺ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὕπερ· ἀμφὶ δὲ τάφρον
Ἤλασαν· οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας·
Ὄφρα σφιν νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὴν
Ἐντὸς ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
Ἀθανάτων, τῷ κ' οὔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
Ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μήνι' Ἀχιλλεὺς,
Καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλε,
Τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,
Πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἱ μὲν δάμεν, οἱ δ' ἐλίποντο,
Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,

Sic quidem in tentoriis *Patroclus* Menœtii fortis filius
Curabat Eurypylum vulneratum: verùm pugnabant
Argivi & Trojani catervatim-misti, neque jam erat
Fossa amplius prohibitura Danaorum, & murus suprà
Latus, quem fecerant ad *defendendas* naves; circùm autem fossam
Duxerant; neque diis dederant inclytas hecatombas;
Ut sibi navesque veloces & prædam multam
Intus continens tueretur: Diis autem invitis structus erat
Immortalibus; quocirca etiam nequaquam longum tempus integer mansit.
Quamdiu quidem Hector vivus erat, & irascebatur Achilles,
Et Priami regis non-eversa urbs erat,
Tamdiu utique & magnus murus Achivorum integer fuit:
At postquam Trojanorum quidem mortui sunt, quotquot fortissimi,
Multique Argivorum, partim quidem domiti sunt, partim autem superstites,
Et eversa est Priami urbs decimo anno,

Ver. 8.—θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο]
Heu! nihil invitis fas quenquam fidere Divis.
Æn. II, 402.

Ver. 9. Ἀθανάτων] Vide suprà ad ά, 398.

Ibid.—τῷ κ' οὔτι] *Vulgg.* τῷ καὶ οὔτι. Quod eodem modo pronunciandum.

Ver. 12. Τόφρα δὲ] *Tamdiu utique.* Nec audiendus *Barnesius*, qui Τόφραδε edidit, istudque "δὲ" παρέλκειν contendit. Quod nihili est.

Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν,
Δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Τεῖχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰσαγαγόντες,
Ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἅλαδε προρέουσι,
Ῥῆσός θ', Ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε, Ῥοδίος τε,
Γρήνικός τε, καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
Τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐννῆμαρ δ' ἐς τεῖχος ἵει ῥόον· ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
Συνεχὲς, ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη.
Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
Ἡγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε
Φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί·
Λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάῤῥοον Ἑλλήσποντον·
Αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψε,
Τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
Κὰρ ῥόον, ᾗπερ πρόσθεν ἵεν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Ὣς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχη ἐνοπή τε δεδήει
Τεῖχος ἐΰδμητον, κανάχιζε δὲ δοῦρατα πύργων

Argivique in navibus dilectam in patriam redierunt;
Tum tandem ineunt-consilium Neptunus & Apollo
Murum abolere, fluviorum vi immissâ,
Quotquot ab Idæis montibus in mare profluunt,
Rhesusque, Heptaporusque, Caresusque, Rhodiusque,
Granicusque, & Æsepus, divinusque Scamander,
Et Simois, ubi multa scuta & galeæ
Deciderant in arenis, & semideorum genus virorum:
Horum omnium eodem ostia convertit Phœbus Apollo,
Perque novem dies in murum immisit *eorum* cursum: pluebat interim Jupiter
Continuò, ut citiùs mari-submersa mœnia redderet.
Ipse autem Neptunus tenens manibus tridentem,
Præibat; omniaque fundamenta undis amovit
Stipitum & lapidum, quæ jecerant laborantes Achivi;
Planaque fecit juxta rapidum Hellespontum:
Rursusque littus magnum arenis cooperuit,
Muro abolito: fluvios autem vertit, ut redirent
In suum *quisque* alveum, quâ antè demittebant pulchrè-fluentem aquam.
Sic sanè erant in posterum Neptunus & Apollo
Facturi: tum verò circa pugna clamorque exarsit
Murum benè-structum; sonitumque-reddebant compages turrium

Ver. 17.—Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.] *Oceani* ex alterâ inundantes æstus, ex alterâ *Sol cœlumque pluviosum.*

Ver. 22. Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ]

——ubi tot Simoïs correpta sub undis
Scuta virûm; galeasque, & fortia corpora volvit. *Æn.* I, 104.

Ver. 23. Κάππεσον ἐν κονίῃσι.] Vide suprà ad ά, 593. Malè hîc Scaliger: "*Quid enim* (inquit) *ad fluvios, si in pulverem* "*illa cecidere.*" *Poëtic. lib.* V. *cap.* 3. Quasi scilicet fluvii, loca *pulverulentia* inundare non possent.

Ver. 25. Ἐννῆμαρ.] Fuerunt apud antiquos qui hîc legerent, ἐνῆμαρ, *unum diem.* Importunè, nullâque idoneâ de causâ.

Ibid.—ὗε δ' ἄρα Ζεὺς] Et mox, *ver.* 28, ἐκ δ' ἄρα πάντα. Utrobique vocabuli, ἄρα, ea est vis, ut dicat Jovem Neptunumque cum Apolline ex composito vires suas *eodem* omnes convertisse.

Ver. 26. Συνεχὲς.] Scribunt nonnulli, Συννεχές· sed nihil opus. Similis enim ferè hujus vocis ratio est, ac suprà vocis παρειπὼν, ζ', 62; & λ', 792. Sed & ad pluviæ vim subitaneam depingendam faciunt pedes hoc in versu dactylici omnes, isteque in primis tribrachys Συνεχές. Vide suprà ad γ', 357; de isto, Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε—.

Ver. 27. Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
Ἡγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε.] *Phurnutus*, de *naturâ Deorum*, *cap.* 23, citat;—ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμέθλια θῆκε θύραζε.

Neptunus muros, magnoque emota tridenti
Fundamenta quatit, totamque à sedibus urbem
Eruit.—— —— —— *Æn.* II, 610.

Ver. 31.—ἠϊόνα μεγάλην.] Quâ ratione, ἠϊόνα, hîc ultimam producat; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 33.—ἵεν.] Vel ἵεν, quod est ἔπεμπον· vel ἶεν, quod est ἐπορεύτο. Notante *Eustathio.*

Ver. 35.—τότε δ' ἀμφὶ μάχη ἐνοπή τε δεδήει Τεῖχος ἐΰδμητον.] Si δεδήειν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad ά, 37.

Interea Rutuli portis circum omnibus instant
Sternere cæde viros, & mœnia cingere flammis
Æn. X, 118.

Ver. 36.—κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
Βαλλομεν'.] De voce κανάχιζε, vide suprà ad δ', 455. De constructione, *Eustathius*; Ἀμφιβολίας (inquit) ἐστὶ σχῆμα· δηλοῖ γὰρ, ὡς ἢ ἐκανάχιζε τὰ πολεμικὰ δόρατα κατὰ πύργων βαλλόμενα, ἢ ὅτι τὰ ἐν τοῖς πύργοις ξύλα ἐκανάχιζεν ἐν τῷ βάλλεσθαι. Ac priorem quidem constructionem præfert *Domina Dacier.* Mihi è contrario nulla hîc videtur, ne quidem ἀμφιβολία. Nam ut δούρατα πύργων βαλλόμενα id videlicet signifi-
cet,

Βαλλόμεν'· Ἀργεῖοι δὲ Διὸς μάστιγι δαμέντες,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
Ἕκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
Αὐτὰρ ὅγ', ὡς τὸ πρόσθεν, ἐμάρνατο ἶσος ἀέλλῃ.
Ὡς δ' ὅταν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσι,
Κάπριος, ἠὲ λέων στρέφεται, σθένεϊ βλεμεαίνων,
Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
Ἀντίοι ἵστανται, καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς
Αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ
Ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται· ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα·
Ταρφέα τε στρέφεται, στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων·
Ὅππῃ τ' ἰθύσει, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν·
Ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν εἱλίσσεθ', ἑταίρους
Τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποι
Τόλμων ὠκύποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
Εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι
Ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
Ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
Ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἕστασαν υἷες Ἀχαιῶν
Πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.
Ἔνθ' οὔ κεν ῥέα ἵππος ἐΰτροχον ἅρμα τιταίνων
Ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον, εἰ τελέουσι.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·

Perculſæ: Argivi verò Jovis flagello domiti,
Naves ad cavas concluſi tenebantur,
Hectorem timentes, violentum-artificem-fugandi *hoſtes*:
Quippe ille, ſicut antea, pugnabat par turbini.
Ut verò quando interque canes & viros venatores,
Aper, ſive leo verſatur, præ robore truces-oculos-volvens:
Illi verò quadratis-agminibus quum ſeipſos inſtruxerunt,
Adverſi ſtant, & jaculantur crebra
Spicula de manibus; ejus autem nunquam generoſum cor
Pavet, neque fugam-capeſſit: fortitudo verò ipſum occidit:
Crebróque ſe convertit, ordines virorum tentans;
Quâque fecerit impetum, ibi cedunt ordines virorum:
Sic Hector turbam obiens ſe motabat, ſocios
Foſſam adhortans tranſcendere: neque *tamen* ei equi
Audebant, pedibus-veloces: valde autem hinniebant in ſummo
Labro ſtantes: abſterrebat enim foſſa
Lata; neque tranſilire in promptu erat, neque tranſitu
Erat facilis: Præcipitia enim declivia circum totam
Stabant utrinque: deſuper autem vallis
Acutis munita erat, quos defixerant filii Achivorum
Denſos & magnos, *adverſus* hoſtes munimentum.
Illuc non ſane facilè equus volubilem currum trahens
Intrâſſet; pedites verò animo-incitato-cupiebant, ſi perficere poſſent.
Tum verò Polydamas audaci Hectori dixit aſtans;

cet, quod eſt *Euſtathio* δόρατα κατὰ πύργων βαλλόμενα, nec ſatis Græcè quidem dictum crediderim: Multò minus *Homericam* ſapit perſpicuitatem. At πύργους βαλλομένους καναχίζειν, uſitatiſſimum eſt:

————————δοῦπος ὀρώρει
Πύργων βαλλομένων——ί, 569.
Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε.—π', 105.

Et in hoc ipſo libro,

——κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσφι φαεινὸς
Ἄντων βαλλομένων.——*ver.* 151. Et,
Τόσσος γὰρ κτύπος ἦεν.——
Βαλλομένων σακέων τε καὶ ἱπποκόμων τρυφαλειῶν,
Καὶ πυλέων————*ver.* 331.

Ver. 38.—ἐελμένοι] *Al.* ἐεργμένοι.

Ver. 41. Ὡς δ' ὅταν]

Ut fera, quæ denſâ venantum ſepta coronâ
Contra tela furit, ſeſeque haud neſcia morti
Injicit, & ſaltu ſupra venabula fertur:
Haud aliter juvenis medios moriturus in hoſtes
Irruit; &, qua tela vidit denſiſſima, tendit. *Æn.* IX, 551.

Ver. 43.—σφέας αὐτοὺς.] Pronunciabatur σφᾶς. Nam σφέας ultimam producit.

Ver. 44. Ἀντίοι] *Al.* Ἀντίον.

Ver. 48. Ὅππῃ τ' ἰθύσει.] *Al.* ἰθύει. *Barneſius* legendum contendit, ἰθύσῃ. Sed nihil opus.

Ver. 49.—εἱλίσσεθ'.] *Al.* ἑλίσσεθ'. Vide ſuprà ad ζ', 45.

Ver. 50.—ἐποτρύνων διαβαινέμεν.] Vide ſuprá ad β', 451.

Ver. 52. Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ] *Al.* Χείλεϊ ἑσταότες. Cæterum quâ ratione, ἐφεσταότες, hîc ultimam producat; vide ad ά, 51.

Ver. 53.—περῆσαι] Vide ſuprà ad ά, 67.

Ver. 54.—ἐπηρεφέες.] *Barneſius*, ἐπιῤῥιφέες, vel ἐπιῤῥεπέες.

Ver. 55. Ἕστασαν] Videntur mihi nodum in ſcirpo quærere, qui vocem hanc ex ἑστήκεισαν neſcio quâ analogiâ contractum volunt. Reverà, quâ analogiâ factum eſt ex τίθημι, ἔθεσαν. ex δίδωμι, ἔδοσαν· eâdem fit ex ἵστημι, ἕστασαν.

Ver. 58.—ἐΰτροχον] *Al.* ἐΰξοον.

Ver.

Ἕκτορ τ᾽, ἠδ᾽ ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ, ἠδ᾽ ἐπικούρων·
Ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·
Ἡ δὲ μάλ᾽ ἀργαλέη περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
Ὀξέες ἑστᾶσιν, προτὶ δ᾽ αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν·
Ἔνθ᾽ οὔπως ἐστὶν καταβήμεναι, οὐδὲ μάχεσθαι
Ἱππεῦσι· στεῖνος γὰρ, ὅθι τρώσεσθαι ὀΐω.
Εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ᾽ ἀρήγειν,
Ἦ τ᾽ ἂν ἔγωγ᾽ ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
Νωνύμους ἀπολέσθαι ἀπ᾽ Ἄργεος ἐνθάδ᾽ Ἀχαιούς·
Εἰ δέ χ᾽ ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
Ἐκ νηῶν, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῇ,
Οὐκέτ᾽ ἔπειτ᾽ ὀΐω οὐδ᾽ ἄγγελον ἀπονέεσθαι
Ἄψορρον προτὶ ἄστυ, ἑλιχθέντων ὑπ᾽ Ἀχαιῶν.
Ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽, ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
Αὐτοὶ δὲ πρυλέες, σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
Ἕκτορι πάντες ἑπώμεθ᾽ ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Οὐ μενέουσ᾽, εἰ δή σφιν ὀλέθρου πείρατ᾽ ἐφῆπται.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ᾽ Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·
Αὐτίκα δ᾽ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ᾽ ἵππων ἠγερέθοντο,
Ἀλλ᾽ ἀποβάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα δῖον.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
Ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ᾽ ἐπὶ τάφρῳ·
Οἱ δὲ διαστάντες, σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
Πένταχα κοσμηθέντες, ἅμ᾽ ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Οἱ μὲν ἅμ᾽ Ἕκτορ᾽ ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,

" Hectorque, & alii Trojanorum duces, atque sociorum;
" Temerè per fossam impellimus veloces equos:
" Ea quippe admodum difficilis transitu: valli enim in illâ
" Acuti stant, & ad ipsos murus Achivorum:
" Illuc nullo modo licet descendere, neque pugnare,
" Equitibus; Angustiæ enim *sunt*, ubi *eos* sauciatum iri puto.
" Quòd si jam omnino animo-inimico *Græcos* perdit
" Jupiter altitonans, Trojanisque vult auxiliari;
" Sanè equidem ego vellem vel statim hoc effectum,
" Inglorios perire procul-ab Argis hîc Achivos:
" Sin verò conversi fuerint, & repulerint *nos*
" A navibus, & fossæ impegerimus profundæ;
" Non deinceps puto ne nuncium quidem reversurum
" Retrò ad urbem, *elapsum*, iterum-ad-pugnam-conversis ab Achivis.
" Verùm agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:
" Equos quidem famuli contineant prope fossam,
" Ipsi verò, pedibus, armis induti,
" Hectorem omnes sequamur conferti: at Achivi
" Non sustinebunt, siquidem ipsis exitii fines impendent.
Sic dixit Polydamas; placebatque Hectori consilium tutum:
Statim itaque de curribus cum armis desiliit in terram.
Ac ne cæteri quidem Trojani in equis convenerunt;
Sed desilierunt cum impetu, ut viderunt Hectorem nobilem.
Aurigæ quidem deinde suo præcepit quisque,
Ut equos benè ex ordine coërcerent illic ad fossam:
Ipsi verò in-ordines-digesti, se ipsos instruentes,
In-quinque-agmina distributi, simul duces sequebantur.
Alii quidem cum Hectore iverunt & eximio Polydamante,

Ver. 61. Ἑκτόρ τ᾽] *Al.* Ἕκτωρ τ᾽.

Ver. 64.—προτὶ] *Al.* ποτί. Quod idem est.

Ver. 66.—τρώσεσθαι.] Turpissimè hîc versio *Barnesiana*; "*sauciatos iri.*" Ac si, *iri*, esset videlicet ex verbo, *sum*.

Ver. 67. Εἰ μὲν γὰρ] Refertur istud γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantiùs reticetur: *Nec me, quæso, " minùs fortem animosumve existimes; NAM si" &c.* Vide suprà ad ἔ, 22.

Ver. 68.—βούλετ᾽ ἀρήγειν] *Al.* βούλετο νίκην. Minùs rectè. Multè enim hîc præstat βούλεται, quàm βούλετο.

Ver. 70. Νωνύμους ἀπολέσθαι.] Nullâ ex analogiâ produci potest istud ύ. Utrumne verò νωνύμνους, quomodo nonnulli ediderunt, an νωνύμμους, æquè ac νωνύμους, pronunciârint Iones, non liquet.

Ver. 73.—ἀπονέεσθαι.] Vide suprà ad ά, 389.

Ver. 77.—σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες.] Refertur istud, σὺν τεύχεσι, non ad θωρηχθέντες, sed ad ἑπώμεθα. Vide suprà ad θ', 530: & ad λ', 49.

Ver. 80.—ἀπήμων.] *Al.* ἀμύμων.

Ver. 81.—σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.] Vide suprà ad γ', 29.

Ver. 82.—ἠγερέθοντο.] *Al.* ἠερέθοντο. Sed ista vox non est, eo significatu, Homerica.

Ver. 86.—σφέας αὐτοὺς.] Pronunciabatur σφᾶς. Nam σφέας ultimam producit.

Ver.

Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι·
Καί σφιν Κεβριόνης τρίτος εἵπετο· πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
Ἄλλον, Κεβριόναο χερείονα, κάλλιπεν Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ἑτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκάθοος, καὶ Ἀγήνωρ.
Τῶν δὲ τρίτων Ἕλενος, καὶ Δηΐφοβος θεοειδής,
Υἷε δύω Πριάμοιο, τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἥρως,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο
Αἰνείας· ἅμα τῷγε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχίλοχός τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Σαρπηδὼν δ' ἡγήσατ' ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
Πρὸς δ' ἕλετο Γλαῦκον, καὶ ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον·
Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι
Τῶν ἄλλων μετά γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄραρον τυκτῇσι βόεσσι,
Βάν ῥ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι, οὐδέ τ' ἔφαντο
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ἔνθ' ἄλλοι Τρῶες, τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
Βουλῇ Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
Ἀλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Αὖθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα,
Ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι θοῇσι,
Νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας,
Ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
Ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
Πρόσθεν γάρ μιν μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
Ἔγχεϊ Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαο.
Εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇ περ Ἀχαιοὶ
Ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·

Qui plurimi & fortissimi erant, cupiebantque maximè
Muro rupto cavas ad naves pugnare:
Et ipsos Cebriones tertius sequebatur; apud currus autem
Alium, Cebrione deteriorem, reliquit Hector.
Aliis verò Paris præfuit, & Alcathous, & Agenor.
Tertiis autem Helenus & Deïphobus divinâ-formâ-præditus,
Filii duo Priami; tertiúsque erat Asius heros,
Asius Hyrtacides, quem ab-Arisbâ vexerunt equi
Rutili, magni, fluvio à Selleente.
At quartorum ductor erat strenuus filius Anchisæ
Æneas: cumque eo duo Antenoris filii,
Archilochusque Acamasque, pugnæ periti omnigenæ.
Sarpedon verò dux-erat inclytorum sociorum;
Assumpsitque Glaucum, & Mavortium Asteropæum:
Hi enim ei visi sunt eximiè esse fortissimi
Cæterorum, post se ipsum scilicet; ipse verò antecellebat etiam omnes.
Hi igitur, postquam se firmè-aptâssent affabrè-factis boum-tergoribus,
Iverunt rectâ in Danaos animosi, neque ampliùs putabant
Sustenturos, sed in navibus nigris casuros.
Tum cæteri Trojani, & longè-vocati socii,
Consilio Polydamantis inculpati paruerunt:
At non Hyrtacides voluit Asius princeps virorum
Illic relinquere equos & aurigam famulum;
Sed unà-cum ipsis accedebat ad naves veloces,
Demens; neque enim erat, malo fato evitato,
Equis & curribus exultans à navibus
Retro reversurus ad Ilium ventosam:
Priùs enim eum fatum infaustum circumtexit,
Ex hastâ Idomenei præclari Deucalionidæ.
Irruit enim navium ad sinistram-partem, qua Achivi
Ex campo redibant cum equis & curribus:

Ver. 90. Τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι.] *Al.* Τεῖχος τε ῥήξειν, καὶ ἐνιπρήσειν πυρὶ νῆας. Nempe ex *ver.* 198 infrà.

Ver. 100. Ἀρχίλοχος] Ita edidit *Barnesius*, ex β', 823. *Al.* Ἀρχέλοχος.

Ver. 103. Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο] Quâ ratione, γὰρ, hîc producatur, etiam extra cæsuram; vide suprà ad ά, 51.

Ibid.—διακριδὸν.] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 106.—οὐδέ τ'] *Al.* οὐδ' ἔτ'. Sicuti infrà, *ver.* 125. ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς Σχήσεσθ'.

Ver. 112.—πέλασεν] Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 117. Ἔγχεϊ Ἰδομενῆος.] Infrà ν', 387. Cæterum, ἔγχεϊ, numerosiùs hîc scribitur, quàm ἔγχει ut rectè notavit *Barnesius*.

Τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν
Εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
Ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
Τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι,
Νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
Υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων,
Τὸν μὲν, Πειριθόου υἷα, κρατερὸν Πολυποίτην,
Τὸν δὲ, Λεοντῆα, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ·
Τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
Ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,
Αἵτ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα,
Ῥίζῃσιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι.
Ὣς ἄρα τὼ χείρεσσι πεποιθότες, ἠδὲ βίηφι,
Μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον, οὐδ' ἐφέβοντο.
Οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον, βόας αὔας
Ὑψόσ' ἀνασχόμενοι, ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἄσιον ἀμφὶ ἄνακτα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,
Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα, Θόωνά τε, Οἰνόμαόν τε.
Οἱ δ' ἤτοι εἵως μὲν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ὤρνυον, ἔνδον ἐόντες, ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·

Hac equosque & currum egit, neque in portis
Invenit occlusas januas, & longum vectem oppessulatum:
Sed apertas tenebant viri, si quem sociorum
E bello fugientem salvum reciperent ad naves,
Hac utique rectà animo-elato equos dirigebat; & sui simul sequebantur
Acutùm clamantes: Putabant enim non ampliùs Achivos
Sustenturos esse, sed in navibus nigris casuros;
Dementes: in portis quippe duos viros invenerunt fortissimos,
Filios animosus Lapitharum bellicosorum;
Alterum quidem, Pirithoi filium strenuum Polypœtem,
Alterum verò, Leonteum, hominum-perniciei parem Marti:
Hi scilicet ante portas altas
Stabant, ut quando quercus in montibus proceræ,
Quæ quidem ventum sustinent & pluviam dies omnes,
Radicibus magnis latè-porrectis hærentes:
Sic utique hi manibus freti atque viribus,
Manebant advenientem magnum Asium, neque fugiebant.
Illi verò rectà ad murum benè-structum, tergora-boum arida
In altum elevantes, ibant magno cum fremitu,
Asium circa regem, & Iamenum, & Orestem,
Asiademque Acamanta, Thoonaque, Oenomaumque.
Atque hi [*Polypœtes & Leonteus*] adhuc quidem benè-ocreatos Achivos
Hortabantur, intus existentes, pugnare pro navibus:

Ver. 120 & 124. Τῇ ῥ' ἵππους, &, Τῇ ῥ' ἰθὺς.] *Hâc utique.* Non enim vacat istud ῥα, sed sententiam cum præcedente, τῇ περ, connectit.

Ver. 121.—ἐπικεκλιμένας.] Vide suprà ad ά, 309 & 314.

Ver. 122.—εἴ τιν' ἑταίρων Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν.]

Qui cursu portas primi irrupere patentes,
Hos inimica super mixto premit agmine turba.
——— Pars claudere portas,
Nec sociis aperire viam;——
——oriturque miserrima cædes
Defendentum armis aditus, inque arma ruentum.
Æn. XI, 879.

Irrumpunt, aditus Rutuli ut videre patentes. *Æn.* IX, 683.

Ver. 125.—κεκλήγοντες.] Vide suprà ad β', 314; & ad γ', 31.

Ver. 127.—132.—ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας,—ὡς ὅτε τε δρύες.]

Pandarus & Bitias——— ——
Portam, quæ ducis imperio est commissa, recludunt
Freti armis; ultroque invitant mœnibus hostem.
Ipsi intus dextrâ ac lævâ pro turribus astant,
Armati ferro, & cristis capita alta corusci.
Quales aëriæ, liquentia flumina circum,
Sive Padi ripis, Athesim seu propter amœnum,
Consurgunt geminæ quercus, intonsaque cœlo
Attollunt capita, & sublimi vertice nutant. *Æn.* IX, 675.

Quo de loco, ita *Macrobius*: "Græci milites *Polypœtes* & "*Leonteus* stant pro portis, & immobiles *Asium* advenientem "hostem velut fixæ arbores opperiuntur. Hactenus est Græca "descriptio. Verùm Virgiliana, *Bitian* & *Pandarum* portam "ultro recludere facit, oblaturos hosti quod per vota quærebat, "ut compos castrorum fieret, per hoc futurus in hostium "potestate. Et geminos heroas modò turres vocat, modò de-"scribit luce cristarum coruscos. Nec arborum, ut ille, simili-"tudinem prætermisit; sed uberiùs eam pulchriúsque de-"scripsit." *Lib.* V, *cap.* 11.

Ver. 131. Τὼ μὲν ἄρα.] Vocabuli, ἄρα, ea ferè hic vis est, ac si Latinè scribas; "*Hi quidem, ut dictum est,*" *&c.*

Ver. 132. Ἕστασαν.] Vide suprà ad *ver.* 55.

Ver. 141.—— ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς,—ἔνδον ἐόντες.] *Al.* ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,—ἔνδον ἐόντας. Minùs rectè. Opposita enim sunt, ἔνδον ἐόντες, &, ἐκ δὲ ἀΐξαντε.

Ver. 142. Ὤρνυον.] *Barnesius* emendavit, Ὤτρυνον. Sed nihil opus.

Ver.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέσθην,
Ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότε, τώ τ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
Δοχμώ τ' ἀΐσσοντε περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
Πρυμνὴν ἐκτάμνοντες, ὕπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
Γίγνεται, εἰσόκε τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται·
Ὣς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσφι φαεινὸς,
Ἄντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
Λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες, ἠδὲ βίηφιν.
Οἳ δ' ἄρα χερμαδίοισιν ἐϋδμήτων ἀπὸ πύργων
Βάλλον, ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν, ϗ κλισιάων,
Νηῶν τ' ὠκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε,
Ἅς τ' ἄνεμος ζαὴς, νέφεα σκιόεντα δονήσας,
Ταρφειὰς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Ὣς τῶν ἐκ χειρῶν βέλε' ἔῤῥεον, ἠμὲν Ἀχαιῶν,
Ἠδὲ ϗ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν,
Βαλλόμεναι μυλάκεσσι, ϗ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.

Sed postquam in murum ruentes animadverterunt
Trojanos, Danaorumque ortus est clamorque fugaque;
Tum tandem hi duo erumpentes, portas ante pugnabant,
Agrestibus apris similes, qui in montibus
Virorum atque canum excipiunt tumultum advenientem,
Obliquoque impetu-ruentes, circa se frangunt sylvam,
Ad radices usque excindentes, subtusque stridor dentium
Oritur, donec aliquis jaculatus vitam *eis* eripuerit:
Sic horum resonabat æs in pectoribus lucidum,
Hinc illinc percussorum: valde enim fortiter præliabantur,
Copiis supernè freti, atque *propriis* viribus.
Illi quippe saxis-missilibus, benè-ædificatis à turribus
Jaculabantur, propugnantes sibique ipsis & tentoriis,
Navibusque velocibus: Nives autem ut cadunt in terram,
Quas ventus vehementer-flans, nubes opacas agitans,
Crebras e-sublimi effundit in terram almam;
Sic horum è manibus tela fluebant, tam Achivorum,
Quàm etiam ex Trojanorum: galeæ autem circùm raucum sonabant
Percussæ ingentibus-saxis & clypeis umbonibus-muniti.

Ver. 144.—γένετο ἰαχή τε φόβος τε.] De harum vocum prosodiâ, vide suprà ad δ', 456.

It clamor totis per propugnacula muris. *Æn.* IX, 664.

Ver. 145. Ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε] Suprà, *ver.* 127. Cæterum quod hîc annotat *Barnesius*, τὸ, "Δὲ" παρέλκει, absurdum est. Eam enim vim habet, ac quod aiunt Latini, *tum verò &c.* Vide suprà ad ά, 57.

Ver. 146.—ἐοικότε.] Ita edidit *Barnesius*, rectè. Sed & *Eustathius*, in Commentario, ita scripsit. *Al.* ἐοικότες, malé.

Ver. 148.—ἄγνυτον.] Sicut ex δίδωμι, δίδοτον· ita ex ἄγνυμι ἄγνυτον. Vide suprà ad γ', 260. Neque in his ulla unquam est licentia.

Ibid.—ὕλην] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 150. Γίγνεται] *Al.* Γίνεται. Quod perinde est. Nam γίνομαι primam producit.

Ver. 153. Λαοῖσιν καθύπερθε] *Al.* Λαοῖσι. Quod & ferri potest. Vide ad ά, 51.

Ver. 154.—χερμαδίοισιν—ἀπὸ πύργων.]

Saxa quoque infesto volvebant pondere, si quà
Possent tectam aciem perrumpere.— *Æn.* IX, 512.

Ver. 156.—νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε.] Utroque modo rectè se habebit constructio: Sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς. πίπτον ἔραζε· ut πίπτον scilicet referatur ad χερμάδια: Sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε· ut referatur πίπτον ad νιφάδες. Tam enim cohærent tempora, πίπτον & κατέχευεν, quàm πίπτον & βάλλον.

Sternitur omne solum telis;——
——pugna aspera surgit:
Quantus ab occasu veniens pluvialibus hœdis
Verberat imber humum; quàm multa grandine nimbi
In vada præcipitant, cùm Jupiter horridus Austris
Torquet aquosam hyemem, & cælo cava nubila rumpit. *Æn.* IX, 666.

Telaque conjiciunt, proturbant eminus hostem
Missilibus:—— ——
Ac velut, effusâ siquando grandine nimbi
Præcipitant,——
——sic obrutus undique telis
Æneas.—— —— X, 801.

——Fundunt simul undique tela
Crebra, *nivis* ritu, cœlumque obtexitur umbrâ. XI, 610.

Ver. 159.—ἐκ χειρῶν βέλε' ἔῤῥεον.]

——Telorum effundere contrà
Omne genus Teucri. — *Æn.* IX, 509.

Ver. 160.—κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν.]

——Tum scuta cavæque
Dant sonitum flictu galeæ.— *Æn.* IX, 666.

——Injectis sic undique telis
Obruitur: Strepit assiduò cava tempora circum
Tinnitu galea, & saxis solida æra fatiscunt. *Ibid.* 807.

Ver. 161. Βαλλόμεναι μυλάκεσσι.]

——Telis premit, omniaque arma
Advocat, & ramis vastisque *molaribus* instat. *Æn.* VIII, 249.

Δή ῥα τότ' ᾤμωξέν τε καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ
Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο
Πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς
Σχήσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
Οἱ δ', ὥς τε σφῆκες μέσον αἰόλοι, ἠὲ μέλισσαι,
Οἰκία ποιήσονται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,
Οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
Ἄνδρας θηρητῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων·
Ὣς οἵγ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων, καὶ δύ' ἐόντε,
Χάσσασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν', ἠὲ ἁλῶναι.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πεῖθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσιν·
Ἀργαλέον δέ με ταῦτα, θεὸν ὥς, πάντ' ἀγορεῦσαι·
Πάντη γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ,
Λάϊνον· Ἀργεῖοι δέ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκῃ
Νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχείατο θυμῷ
Πάντες, ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιτάῤῥοθοι ἦσαν.
Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα·
Ἔνθ' αὖ Πειριθόου υἱός, κρατερὸς Πολυποίτης,
Δουρὶ βάλεν Δάμασον, κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν· ἀλλὰ διὰ πρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη ῥῆξ' ὀστέον· ἐγκέφαλος δὲ

Tum verò ingemuitque & ſua percuſſit femora
Aſius Hyrtacides, & indignatus verbum dixit;
" Jupiter pater, igitur jam & tu fallax factus es
" Omnino: Non enim ego putabam heroas Achivos
" Suſtenturos noſtrum robur & manus invictas:
" At illi ut veſpæ in medio maculoſæ, aut apes,
" Nidos faciunt viam ad aſperam,
" Neque relinquunt concavam domum, ſed manentes
" Viros venatores, pugnant pro natis:
" Sic illi nolunt à portis, *tantùm* duo licèt exiſtentes,
" Recedere, antequam vel interficiantur, vel capiantur.
Sic dixit, neque Jovis flexit mentem hæc dicens:
Hectori enim ejus animus volebat *hujus diei* gloriam præbere.
Alii interim circa alias pugnam pugnabant portas:
Difficile verò me hæc, deum tanquam, omnia proloqui;
Undiquaque enim circa murum excitatus eſt immanè-ardens ignis,
Lapideum: Argivi autem, mœſti licèt, neceſſitate
Pro navibus pugnabant: dii verò triſtes-erant animo
Omnes, quotquot Danais in prælio favebant.
Commiſerunt autem Lapithæ pugnam & prælium:
Tum utique Pirithoi filius, fortis Polypœtes,
Haſtâ percuſſit Damaſum per galeam æris-munitam-malis:
Neque ærea galea prohibuit; ſed penitùs
Cuſpis ærea perrupit os; cerebrumque

Ver. 162.—ᾤμωξέν τε, καὶ ὢ πεπλήγετο μηρὼ.] De voce πεπλήγετο, vide ſuprà ad γ', 31; & ad β', 314.

——gemens—palmis percuſſa lacertos. *Æn.* VII, 501, 503.

Ver. 164.— ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο.]

——Fallax haud antè repertus
Hoc uno reſponſo animum deluſit Apollo. *Æn.* VI, 343.

Ver. 167.—αἰόλοι] Εὐκίνητοι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φησι, "Πόδας "αἰόλον ἵππον". *Schol.* Τὸ μέσον συνεχῶς κινούμενοι καὶ εἰλούμενοι. *Porphyr. Quæſt. Homeric.* 3. Vide ſuprà ad β', 816.

Ibid.—ἠὲ μέλισσαι.] Ita edidit *Barneſius*; Rectè. Sed & *Euſtathius*, in Commentario, ita legit. *Al.* ἠδὲ μέλισσαι.

Ver. 168. Οἰκία ποιήσονται.] *Al.* ποιήσωνται.

Ver. 171.— καὶ δύ' ἐόντε.] Suprà, *ver.* 127, 145.

Ver. 172.—ἠὲ κατακτάμεν', ἠὲ ἁλῶναι.] Verſio Wetſteniana: *vel interficiant alios, vel ipſi capiantur.* Minùs rectè.

Ver. 174.—γάρ οἱ] Quá ratione, γάρ, hîc producatur; item θεὸν, *ver.* 176; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 177.—περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ.] De voce, ὀρώρει, vide ſuprà ad β', 810. Eſt autem θεσπιδαὲς πῦρ, hoc in loco, τὸ θερμὸν τῆς μάχης. Quod præferre videtur *Euſtathius*, ut *ignis* reverà intelligatur; minùs hîc aptum eſt. *Virgilius*, in re diverſâ, aptè;

——Undique clamor
Tollitur; invadunt, & foſſas aggere complent:
Ardentes tædas alii ad faſtigia jactant. *Æn.* IX, 566.

Ver. 178.—ἀχνύμενοι.] Vide ſuprà ad γ', 260.

Ver. 179.—ἀκαχείατο θυμῷ.] *Al.* ἀκαχήατο, & θυμόν.

Ver. 181.—Λαπίθαι] Suprà, *ver.* 128.

Ver. 183.—κυνέης διὰ χαλκοπαρήου·—ἐγκέφαλος δὲ]—
—telumque aurata ad tempora torquet:
Olii per galeam fixo ſtetit haſta cerebro. *Æn.* XII, 536.

Ver. 185. Αἰχμὴ χαλκείη.] *Al.* Αἰχμὴ ἱεμένη. Id quod, propter χαλκείη in verſu præcedente, non videtur prorſus contemnendum.

Ver.

Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα·
Αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὄρμενον ἐξενάριξεν.
Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος,
Ἱππόμαχον βάλε δουρὶ, κατὰ ζωστῆρα τυχήσας.
Αὖτις δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Ἀντιφάτην μὲν πρῶτον, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
Πλῆξ' αὐτοσχεδίην· ὁ δ' ἄρ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη·
Αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα,
Τόφρ' οἱ Πουλυδάμαντι καὶ Ἕκτορι κοῦροι ἕποντο,
Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχός τε ῥῆξαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας·
Οἵ ῥ' ἔτι μερμήριζον, ἐφεστάοτες παρὰ τάφρῳ·
Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ζωὸν, ἔτ' ἀσπαίροντα· καὶ οὔπω λήθετο χάρμης·
Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος, παρὰ δειρὴν,
Ἰδνωθεὶς· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε,

Intus totum fœdatum eſt; domuitque ipſum ardentem:
Deinde verò Pylonem & Ormenum interfecit.
Filium item Antimachi Leonteus, ramus Martis,
Hippomachum percuſſit haſtâ, ad balteum aſſecutus,
Deinde autem ex vaginâ extracto enſe acuto,
Antiphatem quidem primum, impetu facto per turbam,
Percuſſit cominus; atque is ſupinus ſolo aliſus eſt:
Tum dein Menonem, & Iamenum, & Oreſtem,
Omnes alios-ſuper-alios admovit terræ almæ.
Dum ii hos interfectos-ſpoliabant armis coruſcis,
Interea Polydamantem & Hectorem juvenes ſequebantur,
Qui plurimi & fortiſſimi erant, ardebantque maximè
Murumque perrumpere, & incendere igne naves:
Hi tamen adhuc anxiè-deliberabant, ſtantes ad foſſam:
Augurium enim ipſis ſupervenit tranſire cupientibus,
Aquila altivolans, ad ſiniſtram copias dividens,
Cruentatum ſerpentem geſtans unguibus immanem,
Vivum, adhuc palpitantem; necdum *is* oblitus erat pugnæ;
Percuſſit enim ipſam tenentem ad pectus, prope collum,
Contortus retro; Illa autem à ſe demiſit in terram,

Ver. 186.—μεμαῶτα.] Vide ſuprà ad β', 818.

Ver. 188. Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεὺς—Ἱππόμαχον.] Vulgò, υἱός. Sed rectè ex MSS. & ex *Euſtathii* commentario reſtituit *Barneſius*, υἱόν. Non enim *Antimachi* filius erat Λεοντεὺς, ſed *Coroni*. Suprà β', 745.

Ver. 190.—ἐρυσσάμενος.] Ita edidit *Barneſius*; rectè. Nam ἐρυσάμενος, quod habent Vulgati, ſecundam corripit.

Ver. 194.—πέλασε] Vide ſuprà ad 140.

Ver. 198.—ῥῆξαι καὶ ἐνιπρῆσαι.] *Al.* ῥήξειν καὶ ἐνιπρήσειν.

Ver. 200. Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε.]

Hic Jovis altiſoni ſubitò pinnata ſatelles
Arboris è trunco, ſerpentis ſaucia morſu,
——tranſfigens unguibus anguem
Semianimum, & variâ graviter cervice micantem,
Quem ſe intorquentem lanians——
Abjicit efflantem,————
Seque obitu à ſolis nitidos convertit in ortus.
Cic. de Divinat. lib. I, § 47.

Namque volans rubrâ fulvus Jovis ales in æthrâ,————
Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.
——donec vi victus & ipſo
Pondere defecit, prædamque ex unguibus ales
Projecit fluvio, penituſque in nubila fugit. *Æn.* XII, 247.

Utq; volans altè raptū cùm fulva draconem
Fert aquila, implicuitque pedes, atque unguibus hæſit;
Saucius at ſerpens ſinuoſa volumina verſat,
Arrectiſque horret ſquamis, & ſibilat ore
Arduus inſurgens; illa haud minùs urget obunco
Luctantem roſtro, ſimul æthera verberat alis. *Æn.* XI, 751.

De quo poſteriore loco *Macrobius*: "Virgilius ſolam aquilæ prædam refert, nec Homericæ aquilæ omen advertit; quæ & ſiniſtra veniens vincentium prohibebat acceſſum, & accepto à captivo ſerpente morſu prædam dolore dejecit; factoque tripudio ſoliſtimo, cum clamore dolorem teſtante prætervolat: His prætermiſſis, quæ animam parabolæ dabant, velut exanimum in Latinis verſibus corpus remanſit." *Lib.* V, *cap.* 13. Verùm (ut rectè notavit *Popius*) non hæc omnia vitio erant vertenda *Virgilio*; quia aliam ad rem adduxit hanc ſimilitudinem *Virgilius*, ad aliam *Homerus*.

Ibid. —— περησέμεναι.] Vide ſuprà ad α', 67.

Ibid.—μεμαῶσιν.] Vide ad β', 818.

Ver. 201.—ἐπ' ἀριστερά.] Ζητεῖται πῶς ὁ Ζεὺς ἐπικρατεστέρους θέλων ποιῆσαι τοὺς Τρῶας, σημεῖον αὐτοῖς κωλυτικὸν ἀποπέμπει.—καὶ ῥητέον, ὅτι νίκην μὲν ἐβούλετο τοῖς Τρωσὶν, ἐξελεῖν δὲ τὸ δέος τῶν Ἑλλήνων. *Schol.* Ineptè admodum. Non enim victoriam erant reportaturi Trojani, ſed è manibus jamjam partam dimiſſuri, *ver.* 223, &c. Neque hoc ſignum omnino viderunt Græci, ſed aliud & diverſum, *ver.* 254.

Ver. 204.—παρὰ δειρὴν.] *Al.* περὶ δειρήν.

Ver. 205.—ἀπὸ ἕθεν.] Quâ ratione, ἀπὸ, hîc ultimam producat; item τε, *ver.* 198; vide ſuprà ad α', 51.

Ver.

Ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ᾽ ἐνὶ κάββαλ᾽ ὁμίλῳ·
Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇσ᾽ ἀνέμοιο.
Τρῶες δ᾽ ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
Κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς·
"Ἕκτορ, ἀεὶ μέν πως μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῇσιν
Ἐσθλὰ φραζομένῳ· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν,
Δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν, οὔτ᾽ ἐνὶ βουλῇ,
Οὔτέ ποτ᾽ ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν.
Νῦν δ᾽ αὖτ᾽ ἐξερέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν·
Ὧδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὀΐομαι, εἰ ἐτεόν γε
Τρωσὶν ὅδ᾽ ὄρνις ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ᾽ ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ζωόν· ἄφαρ δ᾽ ἀφέηκε, πάρος φίλα οἰκί᾽ ἱκέσθαι,
Οὐδ᾽ ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν·
Ὣς ἡμεῖς, εἴπερ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥηξόμεθα σθένεϊ μεγάλῳ, εἴξωσι δ᾽ Ἀχαιοὶ,
Οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ᾽ αὐτὰ κέλευθα·
Πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
Χαλκῷ δῃώσουσιν ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδέ χ᾽ ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
Εἰδείη τεράων, καί οἱ πειθοίατο λαοί.
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·

Dolens angoribus, mediumque dejecit in agmen:
Ipsaque clangens avolavit flatibus venti.
Trojani verò cohorruerunt, ut viderunt maculosum serpentem
Jacentem in mediis, Jovis portentum Ægiochi.
Ac tum quidem Polydamas audacem Hectorem allocutus est astans;
"Hector, semper quidem ferè me increpas in concionibus,
"*Quanquam* rectè monentem: uti quidem nequaquam par est,
"Civis qui sit, præter *rectum* dicere, neque in concilio,
"Neque unquam in bello, sed tuam potentiam semper augere.
"Nunc autem rursus proloquar, ut mihi videntur esse optima.
"Nè eamus cum Danais pugnaturi de navibus:
"Sic enim eventurum puto, si quidem verè
"Trojanis hoc augurium advenit transire cupientibus,
"Aquila altivolans, ad sinistram copi s dividens,
"Cruentatum serpentem portans unguibus immanem,
"Vivum; citóque dimisit, antequam ad caros nidos pervenisset,
"Neque effecit portans ut daret pullis suis:
"Sic nos, etiamsi portas & murum Achivorum
"Perruperimus robore magno, cesserintque Achivi;
"Non faustè à navibus revertemur per easdem vias:
"Multos enim Trojanorum relinquemus, quos quidem Achivi
"Ære interfecerint pugnantes pro navibus.
"Hâc certè interpretatione responderit augur, qui verè animo
"Peritus sit prodigiorum, & ei paruerint populi.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector;

Ver. 206.—ἐνὶ κάββαλ᾽—πέτετο.] *Plato* in *Ione* citat, ἐγκάββαλ᾽—ἕπετο.

Ver. 207. Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇσ᾽ ἀνέμοιο.] Καὶ αὐτοί τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταὶ—, πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκεῖα καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα,—καὶ μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων· ὡς ἔχει ταυτὶ, —"Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇσ᾽ ἀνέμοιο." Dionys. Halicarn. περὶ συνθέσεως, § 16. Vide suprà ad β′, 210; ad γ′, 363; ad δ′, 455 & 504.

Ver. 208.—ἐῤῥίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.] De voce, αἰόλος; *mobilis*; vide suprà ad β′, 816. Cæterùm, cùm in promptu esset, ὄφιν αἰόλον εἶδον· fieri non potest quin consultò dixerit, ἴδον αἰόλον ὄφιν· ut, stupentibus serpente viso Trojanis, versus ipse nec opinato quasi *diriguisse* videatur. Ἔστι δ᾽ ὅπη κακοφωνία δεινότητα ποιεῖ, καὶ μάλιστα ἐὰν τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα δέῃ τοιαύτης. Ὥσπερ τὸ Ὁμηρικὸν, τὸ, "Τρῶες δ᾽ ἐῤῥίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν." Ἦν μὲν γὰρ καὶ εὐφωνοτέρως εἰπόντα σῶσαι τὸ μέτρον,—"ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον." Ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἂν ὁ λέγων δεινὸς οὕτως ἔδοξεν, οὔτι ὄφις αὐτός. *Demetr. Phaler.* §. 267. Vide suprà ad ά, 342, ad γ′, 363; ad δ′, 456; & ad λ′, 36.

Ver. 209.——Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.]
——— — ———alto
Dat signum cælo quo non præsentius ullum. *Æn.* XII, 245.

Ver. 213. Δῆμον ἐόντα.] *Barnesius* conjicit, scribendum Δήμιον ὄντα· Sed nullâ idoneâ auctoritate.

Ver. 215.—ἄριστα] *Al.* ἄριστον.

Ver. 217.—εἰ ἐτεόν γε.]
—si credere dignum est. *Æn.* VI, 173.

Ver. 224.—σθένεϊ μεγάλῳ.] Quâ ratione, σθένεϊ, hîc ultimam producat; item δὲ, *ver.* 241; & παρφάμενος, *ver.* 249; & ἔρυον, *ver.* 261; & οἵγε, *ver.* 263; vide suprà ad ά, 51.

Ver. 228.—ὑποκρίναιτο.] Vide suprà ad ά, 309.

Ver. 230.—κορυθαίολος] Vide suprà ad β′, 816.

Ver.

Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί·
Ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι
Βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε.
Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
Πείθεσθαι· τῶν οὔτι μετατρέπομ', οὐδ' ἀλεγίζω,
Εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε, ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
Τίπτε σὺ δείδοικας πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα;
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περικτεινώμεθα πάντες
Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·
Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
Εἰ δὲ σὺ δηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἠέ τιν' ἄλλον
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,
Αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο,
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἀνέμοιο θύελλαν,
Ἥ ῥ' ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
Θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζε·
Τοῦ περ δὴ τεράεσσι πεποιθότες, ἠδὲ βίηφι,

" Polydama, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis :
" Nôſti & aliam ſententiam meliorem hâc excogitare.
" Sin autem reverà jam hanc seriò dicis :
" Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipſi :
" Qui jubes Jovis quidem altitonantis oblivisci
" Conſiliorum, quæ mihi ipſe promiſit & annuit.
" Tu verò *me* alitibus alas-expandentibus jubes
" Parere ; quos minimè moror, neque curo
" Sive ad dextram vadant, ad auroramque ſolemque,
" Sive ad ſiniſtram iſti, ad occaſum obſcurum.
" Nos verò magni Jovis pareamus conſilio,
" Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
" Unum augurium *eſt* præſtantiſſimum, pugnare pro patriâ.
" Cur tu times pugnam & prælium ?
" Etſi enim alii circùm-occidamur omnes
" Naves ad Argivorum ; tibi tamen non timor eſt pereundi :
" Non enim tibi *eſt* cor impetus-hoſtium-manens, neque pugnax.
" Si verò tu à pugnâ abſtinebis, vel aliquem alium
" Dehortatione-deceptum verbis avertes à prælio ;
" Statim meâ haſtâ percuſſus animam amittes.
Ita fatus præceſſit ; hi autem unà ſequebantur,
Clamore immenſo ; inſuperque Jupiter gaudens-fulmine
Excitavit ab Idæis montibus venti procellam,
Quæ rectà naves-verſus pulverem ferebat ; atque Achivorum
Molliebat animum, Trojanis verò & Hectori gloriam dabat :
Hujus utique prodigiis confiſi atque robore *ſuo*,

Ver. 231.—οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα.] Indicat vocula iſta, ἔτι, gratum fuiſſe Hectori, & memoriæ affixum, quod anteà dederat conſilium Polydamas, *ver.* 60—80—109. Ut rectè annotavit *Domina Dacier.*

Ver. 236. Βουλέων] Pronunciabatur, βουλῶν.

Ver. 237.—οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι.] *Avibus præpetibus. Gell. lib.* VI, *cap.* 6.

Ver. 240. Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε.] Quàm non ſit ſupervacaneum iſtud τοί γε, ſed elegans admodum & venuſtum : vide ſuprà ad γ', 409.

Ver. 241. Ἡμεῖς δὲ] *Barneſius* mallet hîc δὴ legere. Sed nihil opus. Rectiùs enim hoc in loco eſt, *Nos verò*, quàm, *Nos demum.*

Ver. 242.—ἀθανάτοισιν] Vide ſuprà ad α', 398.

Ver. 243. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.] *Al.* ἀμύνασθαι. Χρῆσθαι δὲ δεῖ καὶ ταῖς τεθρυλλημέναις καὶ κοιναῖς γνώμαις, ἂν ὦσι χρήσιμοι· διὰ γὰρ τὸ εἶναι κοιναὶ, ὡς ὁμολογούντων ἁπάντων, ὀρθῶς ἔχειν δοκοῦσιν· οἷον, παρακαλοῦντι εἰς τὸ κινδυνεύειν μὴ θυσαμένους, " Εἷς οἰωνὸς ἄριστος," &c. *Ariſtot. Rhetoric. lib.* II, *cap.* 21. Χαίρω πολλάκις—τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθείς. Οἷον, " Εἷς οἰωνὸς ἄριστος," πρὸς τὸ, " Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τὰς ἀγαθὰς ὑποθεμένους ἐλπίδας" &c. *Lucian. Encom. Demoſthenis, haud longè ab initio.* " Augurque cùm eſſet, dicere auſus eſt, optimis auſpiciis ea geri, " quæ pro Reipublicæ ſalute fierent." *Cic. de ſenectute.*

Ver. 251.—ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.]
————campo ſeſe arduus infert :
Clamore excipiunt ſocii, fremituque ſequuntur
Horriſono ———— *Æn.* IX, 53.

Ver. 254.—ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν.] Pulvis nimirùm turbine collectus, *Achivis* rectà in oculos ferebatur.

Ver,

Ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
Κρόσσας μὲν πύργων ἔρυον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
Στήλας τε προβλῆτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
Πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων.
Τὰς οἵγ' αὖ ἔρυον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥήξειν· οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου·
Ἀλλ' οἵγε ῥινοῖσι βοῶν φράξαντες ἐπάλξεις,
Βάλλον ἀπ' αὐτάων δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιόωντ' ἐπὶ πύργων
Πάντοσε φοιτήτην, μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν·
Ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
Νείκεον, ὅντινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
Ὅς τε χερειότερος· ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ· νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γινώσκετε· μή τις ὀπίσσω
Τετράφθω προτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούων·
Ἀλλὰ πρόσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
Αἴκεν Ζεὺς δώῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς,
Νεῖκος ἀπωσαμένους, δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι.
Ὣς τώγε προβοῶντε μάχην ὤτρυνον Ἀχαιῶν.
Τῶν δ', ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητίετα Ζεὺς
Νιφέμεν ἀνθρώποισι, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Κοιμήσας δ' ἀνέμους χέει ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς καὶ πρώονας ἄκρους,
Καὶ πεδία λωτεῦντα, καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα,
Καί τ' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς κέχυται λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,
Κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται, ἄλλα τε πάντα
Εἰλύαται καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·

Perfringere magnum murum Achivorum tentabant.
Pinnas quidem turrium convellebant, & demoliebantur propugnacula.
Crepidineſque prominentes vectibus-labefactabant, quas Achivi
Primas in terrâ poſuerant, ut-eſſent ſtabilimina turrium.
Has illi convellebant, ſperabantque murum Achivorum
Se perrupturos: Nondum tamen Danai cedebant de viâ;
Sed illi ſcutis bubulis præmunientes propugnacula,
Percutiebant ex ipſis hoſtes murum ſubeuntes.
Ambo interea Ajaces hortantes in turribus
Quaquaverſum itabant, robur excitantes Achivorum:
Alium *ſcilicet* blandis, alium duris verbis
Increpabant, quemcunque omnino pugnam-remittentem vidiſſent:
" O amici, Argivorum quique eximius, quique mediocris,
" Quique deterior; quandoquidem non omnes ſimiles
" Viri in bello; nunc opus eſt omnibus:
" Et verò ipſi hoc nimirum cognoſcitis; ne quis retro
" Vertatur ad naves, *Hectori* minitanti auſcultans:
" Sed ulteriùs procedite, & invicem hortamini,
" Si forte Jupiter det Olympius fulgurator,
" Pugnam cùm repulerimus, hoſtes ad urbem perſequi.
Sic illi ante alios clamantes, pugnam excitabant Achivorum.
Horum autem, ſicut flocculi nivis cadunt crebri
Die hiberno, quando orſus eſt providus Jupiter
Ningere hominibus, oſtentans ſua tela;
Sopitis verò ventis fundit conſtanter, donec operuerit
Celſorum montium vertices & cacumina ſumma,
Et campos florentes, & hominum pinguia culta;
Et ſupèr maris cani funduntur portubuſque & littoribus,
Fluctus autem eos adventans prohibet, aliaque omnia
Operiuntur deſuper, quum ingruat Jovis imber:

Ver. 259.—ἐμόχλεον.] *Al.* ἐμόχλευον.

Ver. 261.—αὖ ἔρυον. Vide ſuprà ad ά, 459.

Ver. 266.—φοιτήτην] *Al.* φοιτείτην.

Ibid.—μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.] Vide ſuprà ad β', 451.

Ver. 270.—χερειότερος ἐπεὶ] Quâ ratione, χερειότερος, hîc ultimam producat; item ὥστε, *ver.* 278; & πεδία, *ver.* 283; & Τρῶας, *ver.* 288; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 278. Τῶν δ', ὥστε νιφάδες] Vide ſuprà ad *ver.* 156.

Ver. 279 & 292.—μητίετα Ζεὺς.] Vide ſuprà ad ά, 175.

Ver. 280. Νιφέμεν ἀνθρώποισι.] Dicitur νίφειν & νιφάδες, non quòd ſyllaba νι ſit communis: ſed ſimili analogiâ, ac κρῖνω, κρῐσις; μαρτῦρομαι, μαρτῠρέομαι, μάρτῠρες, φῖλομαι, φῐλασθαι, φῐλῦμαι, φῐλότης: Et ſimilia innumera. Vide ſuprà ad ά, 309, 314, 338.

Ver. 286.—ἐπιβρίσῃ.] Vide ſuprà ad ή, 343.

Ὣς τῶν ἀμφοτέρωσε λίθοι πωτῶντο θαμειαί,
Αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐκ Τρώων ἐς Ἀχαιοὺς
Βαλλομένων· τὸ δὲ τεῖχος ὕπερ πᾶν δοῦπος ὀρώρει.
Οὐδ' ἄν πω τότε γε Τρῶες καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ
Τείχεος ἐῤῥήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα,
Εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἑὸν Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς
Ὦρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λέονθ' ὣς βουσὶν ἕλιξιν.
Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσε ἴσην,
Καλὴν, χαλκείην, ἐξήλατον· ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἤλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειὰς,
Χρυσείης ῥάβδοισι διηνεκέσιν περὶ κύκλον·
Τὴν ἄρ' ὅγε πρόσθε σχόμενος, δύο δοῦρε τινάσσων
Βῆ ῥ' ἴμεν, ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ὅστ' ἐπιδευὴς
Δηρὸν ἔῃ κρειῶν, κέλεταί δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ,
Μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
Εἴπερ γάρ χ' εὕρησι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας
Σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
Οὔ ῥά τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίεσθαι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἢ ἥρπαξε μετάλμενος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
Ὥς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
Τεῖχος ἐπαΐξαι, διά τε ῥήξασθαι ἐπάλξεις.
Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη, παῖδ' Ἱππολόχοιο·
Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα
Ἕδρῃ τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν,
Ἐν Λυκίῃ; πάντες δὲ, θεοὺς ὥς, εἰσορόωσι;

Sic horum utrinque lapides volitabant crebri,
Hi quidem in Trojanos, illi autem à Trojanis in Achivos
Jaculantibus: Murum autem ſupra totum ſtrepitus ortus eſt.
Haudquaquam tamen tunc Trojani & illuſtris Hector
Muri perrupiſſent portas & longum vectem,
Niſi filium ſuum Sarpedona providus Jupiter
Excitâſſet in Argivos, leonem veluti in boves cornibus-camuros.
Statim verò clypeum quidem ante *ſe* ferebat undique æquale,
Pulchrum, æneum, laminâ-ductili-tectum: quod faber
Ductili-artificio-fecerat, inter verò pelles-bubulas conſuerat ſpiſſas,
Aureis virgis perpetuis circa orbem:
Hoc utique ille ante-*ſe* objecto, duas haſtas vibrans
Perrexit ire, ſicut leo in-montibus-nutritus, qui indigus
Diu fuerit carnium, jubet autem ipſum animus magnus,
Oves tentaturum, etiam ad benè-munitam caulam ire:
Etſi enim invenerit illic paſtores viros
Cum canibus & haſtis cuſtodiam-agentes circa oves,
Haud tamen re-non-tentatâ ſuſtinet à ſtabulo pelli;
Sed is aut rapuit inſiliens, aut & ipſe
Vulneratus eſt inter primos veloci ex manu jaculo:
Sic tunc divinum Sarpedonem animus impulit
Murum invadere, perque rumpere propugnacula.
Statim autem Glaucum allocutus eſt, filium Hippolochi;
" Glauce, curnam nos honoribus affecti ſumus-maximè;
" Sedeque, carnibuſque, & plenis poculis,
" In Lyciâ, omnes autem, deos tanquam, *nos* aſpiciunt,

Ver. 289.—δοῦπος.] Vide ſuprà ad δ', 455.

Ibid.—ὀρώρει.] Vide ſuprà ad β', 810.

Ver. 293. Ὦρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λέονθ' ὣς] Vide ſuprà ad ε', 451.

Ver. 295. Καλὴν.] Vide ſuprà ad β', 43.

Ibid.—χαλκείην.] *Al.* χρυσείην.

Ver. 297. Χρυσείης ῥάβδοισι] Ita rectè edidit *Barneſius*, ex MSS. & Editt. vett. *Al.* Χρυσείοις ῥάβδοισι. Quod *Homerum* minùs ſapit.

Ver. 298. Τὴν ἄρ' ὅγε] *Hoc utique ille.* Sic *ver.* 307, Ὥς ῥα τότ'.

Ibid.—δύο δοῦρε τινάσσων]

Bina manu lato criſpans haſtilia ferro. *Æn.* I, 317.

Ver. 299.—ὥστε λέων—ἐπιδευὴς—κρειῶν,]

——quos improba ventris
Exegit cæcos rabies,——
——per tela, per hoſtes. *Æn.* II, 356.
Impaſtus ceu plena leo per ovilia turbans,
Suadet enim veſana fames,—— —— IX, 339.
Impaſtus ſtabula alta leo ceu ſæpe peragrans,
——ſi fortè fugacem
Conſpexit capream, aut ſurgentem in cornua cervum;
Gaudet hians immane, comaſque arrexit, & hæret
Viſceribus ſuper accumbens; lavit improba teter
Ora cruor.—— X, 723.

Ver. 308.—διά τε ῥήξασθαι.] Vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 310.—τίη δὴ] *Curnam, obſecro, &c.* Vide ſuprà ad ε', 158.

Ver. 311.—κρέασίν τε, ἰδὲ.] *Al.* κρέασίν τ', ἠδέ.

Καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
Καλὸν, φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
Τῷ νῦν χρὴ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισιν ἐόντας,
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι·
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃ Λυκίων πύκα θωρηκτάων,
Οὐ μὰν ἀκλειεῖς Λυκίων κατακοιρανέουσιν
Ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδουσί τε πίονα μῆλα,
Οἶνόν τ' ἔξαιτον, μελιηδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἶς
Ἐσθλὴ, ἐπεὶ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισι μάχονται.
Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν·
Νῦν δ', ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι,
Ἴομεν· ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ', οὐδ' ἀπίθησε.
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνος ἄγοντε.
Τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς·
Τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότητα φέροντες·
Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴτιν' ἴδοιτο

" Et agri-portionem possidemus magnam Xanthi ad ripas,
" Amœnam, vitifero solo & frugifero?
" Quamobrem nunc oportet, Lycios inter primos existentes,
" Stare, & pugnæ ardenti interesse;
" Ut aliquis sic dicat Lyciorum bene-armatorum:
" Nequaquam inglorii Lyciam administrant
" Nostri reges, eduntque pingues oves,
" Vinumque eximium, dulce: verùm utique & robur *iis est*
" Præstans, quandoquidem Lycios inter primos pugnant.
" O amice; si quidem enim, bello hoc evitato,
" Perpetuò porrò essemus expertesque senii immortalesque
" Futuri, nec ipse quidem inter primos pugnarem,
" Neque te mitterem pugnam in gloriosam:
" Nunc verò, (nihilominùs quippe fata instant mortis
" Plurima, quæ non licet effugere hominem, neque evitare,)
" Eamus; vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.
Sic dixit: neque Glaucus aversus est, neque non-obsecutus est.
Hi itaque rectà ibant Lyciorum magnam gentem ducentes.
Hos autem conspicatus cohorruit filius Petei Menestheus:
Hujus enim jam ad turrim ibant, malum ferentes.
Circumspexit autem per agmen Achivorum, si quem videre-posset

Ver. 313. Καὶ τέμενος νεμόμεσθα.]
Insuper, id campi quod rex habet ipse Latinus. *Æn.* IX, 274.

Ver. 314. Καλὸν.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid.—ἀρούρης.] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 320. Οἶνόν τ' ἔξαιτον.] Ita rectè edidit *Barnesius*, ex MS. & *Eustathio*. *Vulgg.* Οἶνον δ' ἔξαιτον.

Ver. 322.—εἰ μὲν γὰρ—μέλλοιμεν] Refertur istud, γὰρ, ad id quod elegantissimè reticebatur; *Neu me, quæso, incuses temeritatis; NAM si* &c. Vide suprà ad ε', 22. Cæterùm locum hunc pulcherrimum omnis laudavit atque imitata est antiquitas. Χαίρω πολλάκις—τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὁμήρου τιθείς· οἷον,—" Εἰ μὲν μέλλοιμεν ἀγήρω, τ' ἀθανάτω τε ἔσε-" σθαι," πρὸς τὸ, " Πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος," [*Clemens Alexandrinus, Strom.* 6. *locum eundem citans legit,* Πᾶσι μὲν γὰρ ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου θάνατος,] " κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ." *Lucian. Encom. Demosthenis, haud longè ab initio.* Εἰ μὲν γὰρ ἦν, τὸν παρόντα διαφυγόντας, ἀδεῶς διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχεῖν· νῦν δὲ τοσαῦται κῆρες τῷ βίῳ παραπεφύκασιν, ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνατον αἱρετώτερον εἶναι δοκεῖν. *Theopompus apud Clem. Alexandrin. Strom.* 6. " Quòd si immor-" talitas consequeretur præsentis periculi fugam—: Cùm " verò dies & noctes omnia nos undique fata circumstent, non " est viri—dubitare eum spiritum, quem naturæ debeat, patriæ " reddere." *Cic. Philippic.* 10.

Stat sua cuique dies, breve & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ; sed famam extendere factis,
Hoc virtutis opus. —— *Æn.* X, 467.

Ver. 328.—ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν.] Ita edidit *Barnesius* ex tribus MSS. & ex *Plutarcho*, & ex sequente libro ν', *ver.* 327, ubi & editi habent, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν. Adde quod *Clemens Alexandrinus*, laudata hâc Sarpedonis oratione, legit & hîc εὖχος ὀρέξομεν; loco jam suprà citato. Nec tamen ferri non potest & quod in Vulgatis est, ἠέ τῳ κῦδος ὀρέξομεν· id quod pronunciabatur scilicet, ἤ τῳ κῦδος ὀρέξομεν.

Aut spoliis ego jam raptis laudabor opimis,
Aut leto insigni, ——— *Æn.* X, 449.

Ver. 329.—ἀπετράπετ'] Notandus hîc maximè proprius & significantissimus vocis mediæ usus: *Neque avertit se Glaucus.* Vide suprà ad γ', 141; & ad κ', 45.

Ver. 333. Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον.] Ἢ πάπτηνεν ἀνὰ πύργον τοῦ τείχους,—εἴ που ἴδοι Ἀχαιῶν τινα· ἢ πάπτηνεν ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν (ἤγουν ἀνὰ παράταξιν πυκινὴν,) εἴ πως ἴδοι τῶν τινα ἡγεμόνων. *Eustath.*

Ver.

Ἡγεμόνων, ὅστις οἱ ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύναι·
Ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω πολέμου ἀκορήτω
Ἑσταότας, Τεῦκρόν τε νέον κλισίηθεν ἰόντα
Ἐγγύθεν· ἀλλ' οὔπως οἱ ἔην βώσαντι γεγωνεῖν·
Τόσσος γὰρ κτύπος ἦεν· ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκε,
Βαλλομένων σακέων τε καὶ ἱπποκόμων τρυφαλειῶν
Καὶ πυλέων· πάσας γὰρ ἐπώχατο· τοὶ δὲ κατ' αὐτὰς
Ἱστάμενοι πειρῶντο βίῃ ῥήξαντες ἐσελθεῖν.
Αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προΐει κήρυκα Θοώτην·
Ἔρχεο, δῖε Θοῶτα, θέων Αἴαντε κάλεσσον,
Ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
Εἴη, ἐπεὶ τάχα τῇδε τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τοπάρος περ
Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Εἰ δέ σφιν καὶ κεῖθε πόνος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,
Ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κῆρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
Βῆ δὲ θέειν παρὰ τεῖχος Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι κιών, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων,
Ἠνώγει Πετεῶο διοτρεφέος φίλος υἱὸς
Κεῖσ' ἴμεν, ὄφρα πόνοιο μίνυνθά περ ἀντιάσητον·
Ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἁπάντων
Εἴη, ἐπεὶ τάχα κεῖθι τετεύξεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τοπάρος περ
Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Εἰ δὲ καὶ ἐνθάδε περ πόλεμος καὶ νεῖκος ὄρωρεν,

Ductorum, qui sibi malum à sociis arceret:
Animadvertit autem Ajaces duos prælii insatiabiles
Stantes, Teucrumque modò tentorio profectum
Propè: sed nullo-modò ei licebat, si clamaret, exaudiri:
Tantus enim strepitus erat: sonitusque ad cælum perveniebat,
Percussorum scutorumque & setis-equinis-comantium galearum,
Et portarum: Ad omnes enim accesserant; *hostes*que ad ipsas
Stantes nitebantur vi perruptas ingredi.
Statim itaque ad Ajacem misit præconem Thootem;
"I, nobilis Thoota, currens Ajaces voca,
"Ambos quidem potiùs: hoc enim longè optimum omnium
"Esset, nam mox hìc fiet gravis cædes:
"Huc enim magnâ-mole-feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
"Magno impetu irruere-solent in acribus pugnis:
"Si verò ipsis etiam illic labor & certamen ortum est,
"At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
"Et eum Teucer simul sequatur, arcuum peritus.
Sic dixit; neque ei præco non-obsecutus-est, ut audivit;
Perrexit autem currere præter murum Achivorum ære-loricatorum:
Stetitque juxta Ajaces-profectus, statimque allocutus est;
"Ajaces, Argivorum ductores ære-loricatorum,
"Efflagitat *vos* Petei Jovis-alumni charus filius
"Illuc ire, ut laboris vel paululùm participes sit:
"Ambo quidem potiùs: hoc enim longè optimum omnium
"Esset, nam mox ibi fiet gravis cædes;
"Illuc enim magnâ-mole-feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
"Magno impetu irruere-solent in acribus pugnis:
"Si verò & hìc etiam bellum & certamen ortum est,

Ver. 334 — ὅστις οἱ] Vide suprà ad α', 51.

Ibid — ἀμύναι] *Al.* ἀμύνῃ.

Ver. 338. — ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκε.]

It clamor cœlo. —— *Æn.* V, 451.
—— Sequitur clamor, cœlumque remugit. IX, 504.
It clamor totis per propugnacula muris. IX, 664.

Ver. 340. — πάσας γὰρ ἐπώχατο] Alii ab οἴγω deducunt, alii ab οἴχομαι. Interpretanturque (notante *Eustathio*,) vel, ἀνεωγμέναι ἦσαν· quod ferri omnino non potest: Vel, δι' ὀχέων ἠσφαλίσαντο κλείσαντες, scilicet *Achivi*; Vel, ἐπεπορεύθησαν, scilicet *Trojani*: Vel, ἐπήχετο (fuerunt enim qui & ita legerent,) scilicet ὁ κτύπος. Posteriorum duarum interpretationum altera, vera erit, quia & aliàs apud Homerum vox ἐπήχετο eundem habet intellectum.

Ver. 343. — Αἴαντε] *Al.* Αἴαντα.

Ver. 350 — τόξων εὖ εἰδώς.] Vide suprà ad β', 718.

Ver. 353. Στῆ δὲ παρ'] *Al.* Στῆ δ' ἄρ' ἐπ'.

Ver. 356. — ἀντιάσητον.] Vide suprà ad α', 67.

Ver. 359, & *suprà* 346. Ὧδε γὰρ ἔβρισαν.] Producit penultimam ἔβρισαν, quoniam ex βρίθω est, quæ iota habet *productam*. Ideóque non sequitur analogiam verborum in ίζω, quæ, cùm iota plerumque *brevem* habeant in Præsentibus & Imperfectis *positione solâ* producuntur.

Ἀλλά περ οἶος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἑσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
Αὐτίκ' Ὀϊλιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἶαν, σφῶϊ μὲν αὖθι, σὺ καὶ κρατερὸς Λυκομήδης,
Ἑσταότες Δαναοὺς ὀτρύνετον ἶφι μάχεσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπαμύνω.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἦε κασίγνητος καὶ ὄπατρος·
Τοῖς δ' ἅμα Πανδίων Τεύκρου φέρε καμπύλα τόξα.
Εὖτε Μενεσθῆος μεγαθύμου πύργον ἵκοντο,
Τείχεος ἐντὸς ἰόντες ἐπειγομένοισι δ' ἵκοντο·
Οἱ δ' ἐπ' ἐπάλξεις βαῖνον, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσοι,
Ἴφθιμοι Λυκίων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες.
Σὺν δ' ἐβάλοντο μάχεσθαι ἐναντίον, ὦρτο δ' ἀϋτή.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Σαρπήδοντος ἑταῖρον, Ἐπικλῆα μεγάθυμον,
Μαρμάρῳ ὀκριόντι βαλὼν, ὅ ῥα τείχεος ἐντὸς
Κεῖτο μέγας παρ' ἔπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδέ κέ μιν ῥέα
Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνὴρ, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαλ' ἀείρας.
Θλάσσε δὲ τετράφαλον κυνέην, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
Κάππεσ' ἀφ' ὑψηλοῦ πύργου, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τεῦκρος δὲ Γλαῦκον, κρατερὸν παῖδ' Ἱππολόχοιο,
Ἰῷ, ἐπεσσύμενον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,

" At ſaltem ſolus veniat Telamonius fortis Ajax,
" Et eum Teucer ſimul ſequatur, arcuum peritus.
Sic dixit: neque non-obſecutus eſt magnus Telamonius Ajax.
Statim Oilidem verbis alatis allocutus eſt;
" Ajax, vos quidem hic, tu & fortis Lycomedes,
" Stantes, Danaos excitate ad fortiter pugnandum:
" Sed ego illuc ibo, & interero pugnæ:
" Protinus autem revertar, poſtquam benè ipſis auxiliatus fuero.
Sic utique fatus abiit Telamonius Ajax,
Et cum eo Teucer ibat frater & eodem-patre-natus:
Unà cum iſtis verò Pandion Teucri ferebat curvos arcus.
Quando Meneſthei magnanimi ad turrim venerunt,
Murum intrà euntes, laborantibus utique ſupervenerunt.
Quippe ad pinnas aſcendebant, obſcuro turbini ſimiles,
Fortes Lyciorum ductores atque principes:
Congreſſi ſunt autem ad pugnandum ex-adverſo, ortuſque eſt clamor,
Ajax verò primus Telamonius virum interfecit
Sarpedonis ſocium, Epiclem magnanimum,
Saxo aſpero percuſſum, quod murum intrà
Jacebat magnum ad pinnam ſummum: neque id facilè
Manibus ambabus ſuſtuliſſet vir, ne ætate quidem maximè florens,
Quales nunc homines ſunt: ille verò ex alto immiſit ſublatum;
Perrupitque quatuor-conos-habentem galeam, oſſaque confregit
Omnia ſimul capitis: is autem urinatori ſimilis,
Decidit ab excelſâ turri, liquitque oſſa anima.
Teucer verò Glaucum, fortem filium Hippolochi,
Sagittâ, irruentem percuſſit ex muro alto,

Ver. 365. Αὐτίκ'] Alacritatem & feſtinationem rectè depingit ſyntaxis hæc aſyndetos.

Ver. 369.—ἐπαμύνω.] *Al.* ἐπιτείλω notante *Euſtathio.* Sed majorem habet vim, ἐπαμύνω.

Ver. 372.—Πανδίων Τεύκρου φέρε καμπύλα τόξα.]
——arcumque manu celereſque ſagittas
Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achates. *Æn.* I, 191.

Ver. 374.—δ' ἵκοντο.] *Al.* δ' ἵκανον. Cæterùm de vi iſtius δὲ, vide ſuprà ad ά, 57.

Ver. 379.—Ἐπικλῆα μεγάθυμον.] Quâ ratione, Ἐπικλῆα, ultimam hîc producat; vide ſuprà ad ά, 51.

Ver. 380.—ὀκριόεντι] *Al.* ὀκρυόεντι.

Ver. 381.—οὐδέ κέ μιν ῥέα.] Vide infrà ad *ver.* 446.

Ver. 382. Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνὴρ.] Antiquè legebatur, Χειρί γε τῇ ἑτέρῃ φέροι ἀνήρ· Sed eos qui ita ſcripſerunt, rectè reprehendit *Ariſtarchus*, ὡς οὐδὲν τι μέγα εἰπόντας περὶ τοῦ Αἴαντος. Vulgati habent, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃσι φέροι ἀνήρ· Sed duriuſculum eſt, ut vox, φέροι, diphthongum elidat. Si ſcripſit *Homerus*, φέρ' ἀνήρ· non utique φέροι voluit dicere, ſed φέρε, quod eſt idem ſcilicet ac ἔφερεν ἄν. *Barneſius*, unâ voce tranſpoſitâ, edidit, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃσιν ἀνὴρ φέροι. *Euſtathius*, in Commentario, videtur legiſſe, Χείρεσσ' ἀμφοτέραις φέροι ἀνήρ Ad vulgatos proximum eſt, ſi ſcribamus, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνήρ. Quæ autem demum verior ſit lectio, non conſtat.

Ver. 384. Θλάσσε] *Al.* Θραῦσε.

Ver. 385.—ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς, Κάππεσ']
——Excutitur, pronuſque magiſter
Volvitur in caput. —— *Æn.* I, 119.

Ver.

Ἦ ῥ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε δὲ χάρμης.
Ἂψ δ' ἀπὸ τείχεος ἆλτο λαθὼν, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν
Βλήμενον ἀθρήσειε, καὶ εὐχετοῷτ' ἐπέεσσι.
Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο, Γλαύκου ἀπιόντος,
Αὐτίκ' ἐπεί τ' ἐνόησεν· ὅμως δ' οὐ λήθετο χάρμης·
Ἀλλ' ὅγε Θεστορίδην Ἀλκμάονα δουρὶ τυχήσας
Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' ἑσπόμενος πέσε δουρὶ
Πρηνὴς, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Σαρπηδὼν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
Ἕλχ', ἡ δ' ἕσπετο πᾶσα διαμπερές· αὐτὰρ ὕπερθεν
Τεῖχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι δὲ θῆκε κέλευθον.
Τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ', ὁ μὲν ἰῷ
Βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσφι φαεινὸν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζεὺς κῆρας ἄμυνε
Παιδὸς ἑοῦ, μὴ νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσι δαμείη.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διαπρὸ
Ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα·
Χώρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπάλξιος, οὐδ' ὅγε πάμπαν
Χάζετ', ἐπεί οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθαι.
Κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἑλιξάμενος Λυκίοισιν·
Ὦ Λύκιοι, τί δ' ἄρ' ὧδε μεθίετε θούριδος ἀλκῆς;
Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
Μούνῳ ῥηξαμένῳ, θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτε· πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἄνακτα.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δέ σφισι φαίνετο ἔργον.

Quâ vidit nudatum brachium; cessareque fecit à pugnâ.
Retro itaque à muro desiliit latens, ut ne quis Achivorum
Vulneratum videret, & insultaret verbis.
Sarpedoni autem dolor fuit, propter Glaucum abeuntem,
Protinus ut animadvertit, attamen non oblitus est pugnæ;
Sed is Thestoridem Alcmaonem hastâ assequutus
Vulneravit, extraxitque hastam: ille autem secutus hastam, cecidit
Pronus, circaque ipsum sonitum-dedere arma varia ære.
Sarpedon verò pinnam prehensam manibus robustis
Trahebat, illa autem secuta est tota prorsus; & desuper
Murus nudatus est, multisque fecit viam.
Illum verò Ajax & Teucer simul-assecuti, hîc quidem sagittâ
Percussit lorum circa pectora splendidum
Clypei ingentis; sed Jupiter fata arcuit
A filio suo ne navium ad puppes interficeretur.
Ajax autem clypeum percussit insiliens; atque penitùs
Transiit hasta, aspereque-repulit ipsum ardentem.
Cessit itaque paululum à propugnaculo, neque is *tamen* in-totum
Recessit, quoniam ei animus sperabat gloriam reportare.
Adhortatus est autem divinos conversus Lycios;
" O Lycii, quid ita remittitis impetuosam fortitudinem?
" Difficile autem mihi est, etiam fortissimo existenti,
" Soli, cùm *murum* perruperim, facere ad naves aditum:
" Sed unà-sequimini: Multorum utique opus melius.
Sic dixit: Illi autem regis reveriti adhortationem,
Validiùs incubuerunt consiliarium circa regem.
Argivi autem ex-alterâ-parte corroborabant phalangas
Murum intra, magnum quippe ipsis obtulit se opus.

Ver. 393. Αὐτίκ' ἐπεί τ' ἐνόησεν·] Ità omnino scribendum existimo, pro eo quod habent Vulgati, Αὐτίκ' ἔπειτ' ἐνόησεν. Nam ἔπειτα locum hîc non habet.

Ver. 396.—ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα.] Vide suprà ad δ', 455, 504; & ad ε', 210.

Corruit in vulnus, sonitum super arma dedere. *Æn.* X, 488.

Ver. 398. Ἕλχ', ἡ δ' ἕσπετο πᾶσα]
——labat ariete crebro
Janua, & emoti procumbunt cardine postes.
Fit via vi: rumpunt aditus, primosque trucidant
Immissi. —— *Æn.* II, 492:

Ver. 301. Βεβλήκει.] Si dixisset, βέβληκεν. jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad δ', 492; & ad α', 37.

Ver. 405. Ἤλυθεν] Vide suprà ad γ', 205.

Ibid.—μεμαῶτα] Vide suprà ad β', 818.

Ver. 406.—οὐδ' ὅγε πάμπαν.] De vi & elegantiâ istius, ὅγε, vide suprà ad γ', 409.

Ver. 407.—ἐέλπετο.] *Al.* ἐέλδετο.

Ver. 408.—ἀντιθέοισιν ἑλιξάμενος] *Al.* ἀντιθέοισι καθαπτόμενος.

Ver. 412.—ἐφομαρτεῖτε.] Scholiastes, & Codices nonnulli, ἐφομαρτεῖτον. Quod est absurdum. Vide suprà ad α', 566.

Ver. 414.—ἐπέβρισαν] Vide suprà ad *ver.* 359.

Ver. 415.—ἐκαρτύναντο.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprà ad *ver.* 280.

Ver

Οὔτε γὰρ ἴφθιμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
Τεῖχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Οὔτέ ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
Τείχεος ἂψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
Ἀλλ' ὥστ' ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον,
Μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες, ἐπιξύνῳ ἐν ἀρούρῃ,
Ὥ τ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
Ὣς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Δήουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ,
Ἠμὲν ὅτῳ στρεφθέντι μετάφρενα γυμνωθείη
Μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
Πάντη δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν
Ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλ' ἔχον, ὥστε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθής,
Ἥ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον, ἀμφὶς ἀνέλκει
Ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται.
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε·
Πρίν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἕκτορι δῶκε
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν·
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Ὄρνυσθ', ἱππόδαμοι Τρῶες· ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος

Neque enim fortiſſimi Lycii Danaorum poterant
Muro rupto facere ad naves viam :
Neque unquam bellatores Danai Lycios poterant
A muro retro repellere, poſtquam primùm acceſſiſſent.
Sed ſicut de finibus duo viri contendunt,
Menſuras in manibus tenentes, communi in arvo,
Qui utique exiguo in loco litigant de ſuo jure :
Sic quidem hos diſtinebat pinnæ ; hi autem ſuper ipſis
Cædebant alii-aliorum circa pectora bubulâ-pelle-factos
Clypeos rotundos, parmaſque leves.
Multi autem vulnerabantur corpus ſævo ære,
Sive cui verſo terga nudarentur
Pugnantium ; multi item penitùs per clypeum ipſum.
Ubique verò turres & pinnæ ſanguine virorum
Perfuſæ erant utrinque à Trojanis & Achivis.
Sed ne ſic quidem poterant in fugam vertere Achivos :
Sed ſe ita habebant, ut lances mulier lanificio-victum-quæritans juſta,
Quæ ſtateram tenens & lanam, utrinque appendit
Exæquans, ut liberis tenuem mercedem ferat.
Sic quidem horum æqualiter pugna intendebatur bellumque ;
Uſque dum tandem Jupiter gloriam ſuperiorem Hectori daret
Priamidæ, qui primus irrupit murum Achivorum :
Clamavit autem intentiſſimâ voce Trojanis vociferans ;
“ Ingruite, equûm-domitores Trões : perrumpite autem murum

Ver. 417. Οὔτε γὰρ—Λύκιοι Δαναῶν—. οὔτε—Δαναοὶ Λυκίους.]
——expellere tendunt
Nunc hi, nunc illi : certatur limine in ipſo
Auſoniæ : Magno diſcordes æthere venti
Prælia ceu tollunt, animis & viribus æquis ;
Non ipſi inter ſe, non nubila, non mare cedit :
Anceps pugna diu, ſtant obnixa omnia contrá :
Haud aliter Trojanæ acies, acieſque Latinæ
Concurrunt : hæret pede pes, denſuſque viro vir.
Æn. X, 354.

Ver. 422.—ἀρούρῃ] Vide ſuprà ad ζ', 142.

Ver. 423. Ὥ τ'] *Qui utique.* Item, *ver.* 434, Ἥ τε, *Quæ utique.*

Ver. 428.—ὅτῳ.] *Barneſius* ſcribit ὅτεῳ. Ut infrà, ό, 664. Neutrum malé.

Ver. 430. Πάντη δὴ.] Haud ſcio annon hîc reponendum ſit, πάντη δὲ, *ubique verò* ; potiùs quàm, πάντε δὴ, *ubique ſané.*

Ver. 433.—ὥστε—γυνὴ χερνῆτις—ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται.] Ἵνα δὲ πολὺ μᾶλλον αἴσθηται, ἥστιν ἔχει ῥώμην ἡ συνθετικὴ δύναμις ἔν τε ποιήμασι καὶ λόγοις, λήψομαί τινας εὖ ἔχειν δοκούσας λέξεις· ὧν τὰς ἁρμονίας μεταθεὶς, ἀλλοῖα φαίνεσθαι ποιήσω καὶ τὰ μέτρα καὶ τοὺς λόγους. Λαμβανέσθω δὲ πρῶτον ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ταυτί· “ Ἀλλ' ἔχον, ὥστε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀλη- “ θὴς,—ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται.” *Dionyſ. Halicarn.* περὶ Συνθέσεως, § 4.

——cùm fœmina primùm,
Cui tolerare colo vitam tenuique Minervâ ;
——famulaſque ad lumina longo
Exercet penſo ; caſtum ut ſervare cubile
Conjugis, & poſſit parvos educere natos. *Æn.* VIII, 408.

Ver. 436.—μάχη—πτόλεμός τε.] Vide ſuprà ad ή, 232, 279.

Ver. 438. Πριαμίδῃ] Vide ſuprà ad ά, 398.

Ver. 440. Ὄρνυσθ'] Ita reſtituit *Barneſius* ex δ', 509, ſuprà ; & ex MSS. duobus. Optimé. Quod enim habent Vulgati, Ὄρνυθ', ferri omninò non poteſt. Quippe & *Activum* eſt, ὄρνυτε ; & penultimam neceſſariò corripit. Quâ enim analogiâ fit

Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
Ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
Κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἕκτωρ δ' ἁρπάξας λᾶαν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων
Εἱστήκει πρόσθεν, πρυμνὸς, παχὺς, αὐτὰρ ὕπερθεν
Ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος·
Τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς,
Χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον δέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
Ὣς Ἕκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
Αἵ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,
Δικλίδας, ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες
Εἶχον ἐπημοιβοὶ, μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας,
Εὖ διαβὰς, ἵνα μή οἱ ἀφαυρότερον βέλος εἴη·
Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος εἴσω
Βριθοσύνῃ, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· οὐδ' ἄρ' ὀχῆες
Ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῷ
Σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ· δοιὰ δὲ χερσὶ

" Argivorum, & navibus immittite immanè ardentem ignem.
Sic dixit incitans: illi autem auribus omnes audiverunt,
Rectâque irruebant in murum frequentes: iique deinde
Pinnas ascendebant, acutas hastas tenentes.
Hector verò correptum lapidem ferebat, qui portas
Stabat ante, extremus, crassus; & desuper
Acutus erat: quem ne duo quidem viri ex populo fortissimi
Facilè in plaustrum à solo movere possent,
Quales nunc homines sunt: ille verò ipsum facilè vibrabat etiam solus:
Hunc *scilicet* ei levem redideràt Saturni filius versuti.
Sicut autem quando opilio facilè portat vellus arietis,
Manu prehensum alterâ, exiguumque ipsum pondus urget:
Sic Hector rectà in tabulas ferebat lapidem sublatum,
Quæ portas muniebant valde spissè coagmentatas,
Bifores, altas: duo autem intus vectes
Firmabant invicem-transversi, una verò clavis accommodata-erat.
Stetit verò valdè propè profectus, & adnixus percussit medias,
Firmiter divaricatis-cruribus-stans; ne ei imbelle telum esset:
Rupitque ambos cardines: cecidit autem lapis intrò
Magno pondere, immanè verò circà portæ crepuerunt: neque vectes
Sustinuerunt, tabulæ verò disruptæ sunt alò alia.
Lapidis ex impetu: Insiliit autem illustris Hector,
Nocti veloci similis aspectu: fulgebatque ære
Terribili, quo indutus erat circa corpus: duas autem manibus

fit δίδωμι, δίδοτε; eâdem fit ὄρνυμι, ὄρνυτε. Neque in his ullus unquam est licentiæ locus.

Ibid.—ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος.]

Sed vos, ô lecti; ferro quis scindere vallum
Apparat, & mecum invadit trepidantia castra?

Æn. IX, 146.

Ver. 443. Ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος]

Accelerant actâ pariter testudine Volsci,
Et fossas implere parant, ac vellere vallum:
Quærunt pars aditum, & scalis ascendere muros.

Æn. IX, 505.

Ver. 446. Εἱστήκει πρόσθεν.] Si ἕστηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad δ', 434, 492; & ad ά, 37.

Ibid.—πρυμνὸς, παχύς·—οὔκε δύ' ἀνέρε.]

——Saxum circumspicit ingens,
Saxum antiquum, ingens; campo quod fortè jacebat
Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.
Vix illud lecti bis sex cervice subirent
Qualia nunc hominum producit corpora tellus:
Ille manu raptum trepidâ torquebat in hostem
Altior insurgens. ——

Æn. XII, 896.

Ver. 448.—ἐπ' ἄμαξαν] *Al.* ἐφ' ἄμαξαν.

Ibid.—ὀχλίσσειαν.] *Al.* ὀχλίσειαν. Malé. Secunda enim corripitur. Vide suprà ad ά, 140.

Ver. 450. Τόν οἱ] *Al.* Τόν ῥ' οἱ. Quod perinde est. Vide ad ά, 51.

Ver. 459.—πέσε δὲ λίθος] Vide suprà ad ά, 51.

Ver. 460.—μύκον] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 461.—διέτμαγεν] *Al.* διέτμαγον.

Ver. 462.—ὑπαὶ] *Al.* ὑπό.

Ver. 463.—ἀτάλαντος.] Vide suprà ad β', 627.

Ver. 464. Σμερδαλέῳ.] *Al.* Σμερδαλέον.

Δοῦρ' ἔχεν· οὐκ ἄν τίς μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας,
Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
Κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἑλιξάμενος καθ' ὅμιλον,
Τεῖχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο·
Αὐτίκα δ' οἱ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
Ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δ' ἐφόβηθεν
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

Haſtas tenebat: Haud quis illum inhibere-potuiſſet occurrens,
Præter deos, quando inſiliit in portas; igne verò oculi ardebant.
Hortabatur autem Trojanos converſus ad agmen,
Murum tranſcendere: Illi autem hortanti paruerunt:
Protinúſque alii quidem murum tranſcenderunt, alii verò per ipſas
Affabre-factas infundebantur portas: Danai autem diffugerunt
Naves ad cavas: tumultuſque vehemens conſecutus eſt.

Ver. 466.—πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.] Vide ſuprà ad ά, 37 & 104.

Ver. 469.—ὑπέρβασαν.] Fit ὑπέρβασαν ſimili analogiâ, ac ἔθεσαν, ἔστασαν, ἔδοσαν.

Ver. 471.—ἐτύχθη] *Al.* ὀρώρει.

